

Deler av boka skada, truleg av fukt og/eller sopp. Markert for det meste med [...] når det er heilt tomt, og (...) når det er spor av tekst, men når sannsynleg ord eller tekst istaden for ...

Anno 1742, Mandagen den 19de November, blev paa Wangens Tingstue paa Woss, da Et Alminel: Høste og Sage falds Ting blev holdet, Rætten beklæd med de Laugrettesmænd som er udj dend i dag sluttede Ting Prot: fol: anført, for at afsige (Dom i)

[...] forklaring og anvis-
 [...] fuhre hugsteren vidner Lars Ber-
 -gesen Bræche og Od Torgiersen ibdm.: som forkla-

-er at der i Qvals Teigen var hugget 34 unge fuhr-
 -retræer, der om giort anvisning, da Lars Johansen
 ved anvisningen selv tilstoed den/n/e hugster; be-
 -nævnte 2de sidste Vidner anviiste dend ny alagde!! (anlagde)
 Vej som er paa Citantens hiem/m/e bøde, hvor om de har
 aflagt Eedelig forklaring. Betræffende
 (2de) Post, som handler om at Lars Johansen skal
 [have] taget øxserne fra Knud Qvale og hans søn,
 (liges)om det Læss Mork hand liggeleedes skal have
 (tage)t fra Knud Qvale; Anlangende øxserne,
 [da] er det uforuden der om at alligere viidere,
 (...)s end som Lars Johansens Egen tilstaaelse
 [udj] sit fremsatte spørgsmaal til Vidnet Anders
 (...)cksen Lødve; om det Læss Mork som oftbe-
 melte Lars Qvale har taget fra Knud Qvale,
 [hvilket] bestørckes ved de 2de Prov Lars Bergesen
 Bræche og Od Torgiersen ibdm. Ligeleedes
 [dend] 3de Post af beviist ved det Prov Iver Tor-
 (-...)s Eedelige forklaring, item Lars Jo-
 -hansens fremsatte Qvæstion til Vidnet Joseph
 (... ..)esand. Angaaende dend 4de Post,
 [som] Lars Johansen icke kundet fra gaa,
 at huussmanden Siur Odsen Smed har ta-
 -get brende veed udj bægge Parternis sam-
 (-fællis) skouv, dog icke givet forlov dertil,
 liggeleedes at benævnte huussmand af sam-
 (-...)de udmarck har rødet sig et Træ til brugs
 for 4re Aar siden, hvilcket dog var skeet førren
 Lars Johansen kom ind paa Jorden, dette bestør-
 -ckes end ydermeere med benævnte Siur Od-
 -sen Smed[s] Eedelige deposition, hvorudj hand
 (forklar)er at have haft Lars Johansens huustrue
 [medens] hun var Enche, hindes tilladelse at
 [tage af] fællets udmarck det Træ, efter
 [at hand] for 4re Aar siden med hindes sal: Mand
 [...] Qvale[s] tilladelse hafde bygt sit huuss.
 [...] Reciterede Poster med sine omstændig-
 (-...) de for haanlige ord, efter vidner-
 -nes forklaring, som Lars Johansen haver
 [udøvet] imod Knud Qvale, udviisser det Knud-
 [...] hoved stevningen saavelsom
 [...] (...)d, har været beføyet til sin
 [...] videre usandrægtighed og for-

1742: 2

1742

-treedelighed i fremtiden at see forrekom/m/et, a(t faa sin)
 Eiendom af samfællets Qvals Teig og udmarcken
 lovligen skift og Deelet, at Een hver i fremtiden
 kunde hævde sin skouv, at dend ringe skouv som til gaar-

-dens fornødenhed findes, ej ved dislige omgang
 nu er øvet, skulde vorde udhugget, hvor over Gaarden
 formodentlig i fremtiden af mangel paa fornø-
 -den brende veed og fuhrer til huussenes Reperation
 kunde vorde øde; mens paa det Lars Johansen (Qva-)
 -le kunde see hindret Hoved Citantens lovl: [...]
 i at vorde ved Rættens Middel udskift og ud(...)

med sin Eiendom udj som Eiende udmarck [...]
 Qvals Teigen fra Lars Johansen, saa har atterbe-
 -meldte Lars Johansen ved skriftl: Contra stevning
 af 8 Junij 1741 paa Ankket, 1mo Det hoved Citanten
 med Fader har optaget og anlagt et ager støcke [paa]
 Contra Citantens bøe og Eng, og sam/m/e tiid efter (an-)
 -den forstørret, hand!! (hans?) Eng til afgang og ska(de).
 2° At hoved Citanten skal have af fællets Marck (ud-)
 -lagt Et huusmands platz til sin partic(ipants)
 fordeel. 3° At skal have tilbudet hoved Citan-
 -ten lovlig foreening og udskifte b(...)

de af fællets Marck optagne Pladser [...].
 4° at hoved Citanten af fællits Marck [...]

udgierdet Et Træe Svine gaard, saa(...) [lige-]
 -leedes Et paa Vaar støllen. 5° at [...]

saa vel inden som uden gierds atskill(...)

her om Contra Citanten har ført Een de(el vidner)
 til at beviisse hvorleedes Een hver part(...)

i ældgamle tiider været haver; ligeleedes
 haver og hoved Citanten til disse Posters (...)

paa sin sidde ved Continuations stevning [af ...]
 Maij 1742 indkaldet Endeel Vidner, og end(elig,)
 ved skriftl: forsætt af 28 Septbr: 1742 ladet (pro-)
 -ducere nogle breve til disse Posters (...-)
 -velse. betræffende dend 1ste Post [...]

fra stevningens indhold; da Navngiver [hand i]
 stevningen de stæder hvor hoved Citanten [i]
 sigtelsen skal have anlagt ager støcker [paa Con-]
 -tra Citantens bøe og Eng, mens af [...]

erfahres at det skal være de agere (Streng-ageren)
 og Storageren, hvilcke begge ere hoved Citan-
 -ten tilhørende, det hand sam/m/e skal (anviise)
 paa Lars Qvales bøe og Eng: an(langende)
 Ageren Strengen, da er sam/m/e E(...)

ager ligger tæt op under Een [...]

backe er bøe og Lars Johansen ti(lhørende) [...]

1742: 2b

1742

(...)er brat need efter, og Streng-ageren ligger
 needen og under backen, kand det hænde sig at Een
 hæst eller andet Creatuur lættelig kand af backen
 udtræde Een græss tørv, efter nogle af vidner-

-nes forklaring, mens af alle de førte vid-
-ners forklaring er det icke at udfinde det
Knud Qvale skal have, efter sigtelsen, udlagt
(sam/m/e) ager paa Lars Johansens bøde, vel for-
klarer Contra Citantens vidner at Knud Qvale[s]
(Fa)der, sal: Joen Qvale, og hands Farfader, sal:
(Kn)ud Qvale, meer end for 40 Aar siden skal
(ha)ve udlagt Streng-ageren paa dend bøde som
Lars Johansen nu Eier, mens der imod forkla-
-rer og sam/m/e vidner at Streng-ageren nu
(...)og befindes at være saaleedes som den var
[...] begge parter brug over for 40 Aar siden,
[...] da værende Eieres og Leilendingers nær-
(-være)lse og deres samtykke, med paller!! (pælers) need-
-sættelse bleve adskilte: Een deel vidner for-
-klarer at den/n/e ager nu er saaleedes som dend
[da] de først saa dend, som er over nogle
[og ...] (Aa)r; her imod har Lars Johansen ej kun-
-det (be)viisse det Streng ageren er udlagt
[...] dend tiid som Lovens 5 b: 5 C: \3 og/ 4 art: taller
[...]. Stor-ageren angaaende, da
[findes] beviislig giort, som det og øyensium-
-ligt befindes, item at Knud Qvale ej heller
[har] fragaaet eller imod sagt, det hands sal: Fader
[...] ager haver udlagt ligge til Pallene!! (Pælene), som
ager Renden der for hen har været bøde, og nu
(...)d Store-ageren udlagt til ager, mens
[...] Stor-ageren tillige med ager Renden
[...] Knud Qvales Eiendom og brug alt ligge
(...), saa stoed det til Knud Qvale og
[hans sal:] Faders fri villie om de vilde lade
[...] ager Rende blive bøde, eller som af dem
(...) gjøre dend til Ager, i og med Stor-age-
-ren [...] her af icke kand sees eller erfahres
[...] Lars Johansen der for har haft minste føye
(...)lse imod Knud Qvale; det er ellers ved
[...] gransknings forrætningen befun-
-det [...] og med Eedelige Vidners forklaring
[...] beviislig giort, det onde Men/n/isker
[...] (...)dere Rættten og at tillæge Knud
[Qvale at] hand skulde have udlagt sine agere

1742: 3

1742

Paa Lars Johansens bøde, har bort tagen nogle Pa(ll)e, og [...] -le fra sit Rætte stæd forfløttet, mens da vidnerne havde giort anvisning hvor pallene for hen hafde staaet, og hullerne efter Pallene end da var tilsiume som (...) de andre staaende Rætte Palle hafde sin Linie, har saadant deres onde \og/ formastelige forsæt ei kundet

frugte. 2den Post efter Contra stefningen,
 Da er ei andet huusmands Platz befunden, Knud
 Qvale tilhørende, End som Brachenæs; sam/m/e
 var i forrige tiider Een houg liggende paa et
 Næs udj sam/m/fællets udmarck, overgroed af
 brache og andet Rusk, som af Knud Qvale og hans
 sal: Fader er Rødet til slotte og huusmands (Platz)
 efter vidnernes forklaring; til ydermeere
 Legitimation herom haver hoved Citanten [produ-]
 -ceret Een under-Rættes Act under sal: Sorenskriver
 Funck[s] haand og Seigl udstæd, Sub datto 15 Nobr: 1703, [der]
 tillige er underskrevet og forseiglet af sal: Joen [...]sen
 Qvale, hvor udj bem:te Ellef Qvale ved min(delig for-)
 -liig om Qvals Teigen, tilstaar Joen Qvale [...]
 at tilhøre Sprage hougten under og over [...],
 imod at hand Eene holder vas garen, [som]
 hand og til datto Eene haver holdet; T(il dette at)
 kuldaste haver Contra Citanten ført [vidner,]
 neml: Niels Knudsen Mitthuun og Ole Halsteensen
 Hondve, som vidner at forliiget imel: [Joen]
 og Ellef Qvale skeede saaleedis, at Ellef Qvale
 for sin livs tiid tilstoed Joen Qvale Een [...]
 til høre Brachenæs, som dend tiid med Sprage
 var over groet, men herom taller ej dend p(roduce-)
 -rede under Rættes Act, thj dend er Reen [og uden]
 nogen vilkor eller forbeholdenhed; el(lers bli-)
 -ver det ved disse 2de vidner at Observere, (...)
 Niels Knudsen Mitthuun forklarer, at (da hans)
 broder Joen Mølster var at skifte Teigen [imellem]
 Joen og Ellef Qvale, da paastoed Joen Q(vale sig)
 et vederlag at beholde Brackenæs alleene, [hvortil]
 Ellef Qvale svarede ja, for min Livs [tiid,] [dog]
 sigges ei at de bleve forEenede saale(edes) [at Joen]
 skulde Eene beholde Brackenæs i Ellefs [livs]
 tiid. Det andet vidne, Ole Halsteensen Hondve,
 har forklaret, at dend sam/m/e talle o(g) [foreening]
 er skeet for Rætten paa Wangens Ti(ngstue, da)
 parterne førte trætte om Qvals [Teigen,]
 her af fornem/m/es at disse 2de vidners [forklaring var]
 icke over Eens udj tiiden og stædet [...]

1742: 3b

1742

[Joen] og Ellef Qvale er bleven forEenede om Brachenes, hvor for de ei er eller bliver
 Kraftige nock til at kuldaste dend foreening som for Rætten paa Wangens Tingstue, paa det
 Almindelige høste Ting d: 15 Nobr: 1703 er passeret og af Dom/m/eren under haand og Seigl
 er givet beskrevet, item at de 2de sal: Mænd som det angick, neml: Joen og Ellef Qvale,
 sam/m/e selv haver forsiglet; aller helst det kom/m/er her til, at det vidne Ole Halsteensen
 Hondve under Eed har forklaret, at Ellef Qvale selv som Laugrættesmand paa det benævnte
 Ting betiente Rætten, og da den sag kom forre, sat vidnet sig need i Rætten i Ellef Qvale[s]

stæd: Dend producerede under-Rættes Act Specificerer og Navn giver de 8te LaugRættesmænd som sam/m/e tiid har betiendt Rætten, der iblandt findes hvercken Ellef Qvale[s] eller Vidnet Ole Halsteensen Hondve[s] Navne; saa her af Erfahres at dette [vidne] er upaalidelig, og at der paa hands udsigende ej noget bliver at Reflectere, mens

[...] var at deres foreening om Brackenæs
[...] været det Joen Qvale alleene skulde be-
[-sidde] Brackenæs i Ellef sin Livs tiid, saa
er det vidne Jacob Ellefsen Grove, hvis
Fader var dend oft om/m/elte Ellef Qvale, for-
[-klarede] at det er 30 Aar siden hands Fader Ellef
Qvale døde, i hvilcken tiid Knud Qvale stedse
Eiet og brugte, og inu!! (endnu) Eier og bruger Bra-
-genæs. Acten udviisser, det efter Ellef Qva-
-le [kom] til dend Jordepart Siur Aslacksen
Windsand, som beboede dend i 23 Aar, efter ham
[...] Hr: Leutenant Dyvahl, dernæst kom
Niels Qvale, hvis Encke Lars Johansen nu
[haver] til ægte; her af sees Klarligen at
[...] Qvale udj de 3de Lars Johansen Qvale[s]
(for)ænds tiider efter Ellef Qvale[s] død,
[upaa]Ancket og upaakiert, fri for Lars
Johansens formænds tiltalle udj 30 Aar, har
[...] brugt Eene og alleene Brachenæs,
[...] langt over dend tiid Lovens 5 b: 5 C: 3 og 4 art:
[...] foreskriver, uden at bereigne hæv-
[-...] (den)d producerede hiemlings Acten
[...] 3de Post, at Lars Johansen

1742: 4

1742

skal have tilbudet Knud Qvale lovlig foreening og (...) betræffende de af fællets Marck optagne Platzter og Træer: de om den/n/e Post indstevnte vidner Johannes Larsen Opheim og Anders Ericksen Lødve har her om ej noget kundet forklare, mens deres vidnes byrd gaar alleene der paa ud at Lars Qvale har vildet fra Knud Qvale tilbyttet sig et støcke Enge slotte, som han vilde udlægge til agger: hvorleedes Lars Qvale ellers til freed, forliig og Eenighed har været sindet, udvisser Acten paa atskillige stæder, og findes fornøden noget der om her at talle, uden at melde om Lars Qvales forhold udj de Poster som hoved og Continuations stevningerne indbefatter; 1mo Lars Qvale

har ved Procurator Claus Blechingberg d: 30 (...) inden Rætten, som Acten udviisser, frem sat nogle pro-
-positioner, med dend fortalle, at de skulde være [...]
-liig alleene for at undgaa Trætte og p(...)
de, mens hvor lidet dette har været Lars Johansens
forsætt, neml: at see sagen forliigt, visser e(fterføl-)
-gende, dog er det troeligt, at om Lars Qvales og
hands Fuldmægtiges gjorde propositioner [skulde]
have faaen sagen forliigt, hand da hafde [...]
imod, i hen seende til dend store for(deel hand)
der ved hafde haft, neml: at hand, Lars Qvale,
først for 2 á 3 Aar siden er kom/m/en ind paa [Qvale],

her efter kunde sidde og tage Frugten af
 Qvale med sal: Fader og Farfaders Arbeide
 og møye, mens da hand fornam der udj [at]
 faa fremgang, visser hand fuldkom/m/en [hvor-]
 -leedes hand er intentioneret til forliig, [dog]
 sees her af: I nest afvigte vinter, e(fter at)
 sagen 2de gange hafde været paa Aastædet, [havde]
 hand, Lars Qvale, needfælt og bort ført Een [heel]
 mængde unge bircke træer af dend sa(akal-)
 -de Qvals Teig, som med vidner og deres anv(iisning)
 d: 11 Junij og efterfølgende dage indeværende
 Aar er bleven bevislig afgjort, hvilcken [hugster er]
 meere end den udskiftet Teig for Lars Qvales
 andeel kunde taale, som og at beta(ge)
 dend ringe Næver flækning de til huu(ssene)
 der kunde have. 2° At Knud Qvales fuld-
 -mægtig Procurator Reus inden (i) [Ræt-]
 -ten udviisser, d: 11 Junij indeværende Aar, [at have]
 tilbudet Lars Qvale imindelig [...]
 deelen i Brachenæsset, item Jo(...),
 som dend der siddende huusmand [...]
 og saa meget af Streng-ageren [som]

1742: 4b

1742

[efter] lovl: vidners anvisning er udlagt af Lars Johansens brug, og endelig, at efter give ald
 dend fornermelse som hand efter sigtelsen i hoved stevningen og de førte vidner hafde øvet og
 begaaet, hvilcket Knud Qvale og dend seeneste Session udj Aaret 1741 hafde budet, dog uden
 for Protocol: Dette tilbud Lars Qvale ej har vildet imodtage. 3° udvisser Acten, det
 Procurator Reus paa Knud Qvales veigne, dagen der efter, som var dend 12 Junij, atter haver
 gjort Een proposition til forliig saaleedes, at Lars Qvale, for uden det i gaar gjorde tilbud,
 skulde nyde dend heele ager Streng-ageren: Dette var meere End Lars Qvale nogen tiid har
 paastaaet, og dog alligevel har hand med Fader ej sam/m/e vildet imod tage, mens taget
 anledning af dend for hen gjorde proposition om processens omkost-

[-ning ...] dette store tilbud om Streng-ageren,
 [...] Faderen med haarde ord, fter Actens
 forklaring, at imod sige. 4° befindes
 [...], under dend Session som er begynt
 [...] Junij og efter følgende dage indeværen-
 -de Aar, hvor Lars Qvale, efter Egen tilstaa-
 -else indeværende Aar og i den/n/e afvigte
 [vinter] har med steen tilstoppet Een Knud
 Qvale tilhørende Veite i Løbs Teigen,
 (hvo)r af i fremtiiden ved sterck Regn og
 (Va)nd fald kand foraarsages Knud Qvale
 (...er) (...)ndergang, som giver anledning
 [til] aflag paa Jorden, Hvor ved Hans
 May:ts udj de ordinaire skatter tager ska-
 -de [naar] saadant i tiide ej vorder afværget,
 [De] Reciterede omstændigheder udvisser

[til] fulde, at det ej har været Lars Qvales al-
 -vorlige forsætt at see den/n/e sag i billige
 (...)der forliigt, mens meere at hands
 [...] efter alle omstændigheder kand
 [...] at udmatte og udarme Knud Qvale
 [med] fornærmelse og process, som lættelig
 [kand/kunde] lade sig gjøre, allerhelst Knud Qvale
 [som en] fattig Mand, der disuden haver 8te leven-
 -de [Børn]. 4de Post efter Contra stevning-
 -ens [indhol]d, At Knud Qvale af fællets Marck
 [har/skal have] udgierdet Et Træe Sviine gaard, saa
 [...] (...)dnes paa Vaar støllen; Den/n/e sigtel-
 [-se har Lars] Qvale hvercken beviislig giort,

1742: 5

1742

Ei heller der om giort anviisning. 5te Post efter Contra stevningens indhold: Er, at vorde
 saavel inden som uden gierds adskildte: herom hoved Citanten Knud Qvale har produceret
 Een børsel sæddel af 20de Febr: 1668, der med hand beviisser, at hands Jorde part, forsaavit
 inden gierds er at forstaa, fra æld gaml: tiid har været adskild fra Lars Qvales brug, og at der
 paa Knud Qvales brug i gamle tiider har siddet tvende Leilendinger, Navnl: Knud Torfindsen
 og Ole Arnesen, bem:te 2de Leilendinger udj Aaret 1668 haver opsagt ald dend Jordepart

for Knud Andersen, som var hoved Citantens [Far-?]
 Fader, hvor ved dend Jorde part og det ganske
 Thuun er kom/m/en til Een Mands brug som det
 nu er; fremdeeles er det med de mange paa
 begge sidder førte vidners Eedelige forkla-
 -ring, bleven beviislig giort at disse 2de [brug]
 i Gaarden Qvale fra umindelig tiid [har]
 været adskildte, og at der omtrent [...] Aar
 siden imel: hvert Thuuns brug [og Eien-]
 -dom af agger og bøe, og udj begge [...] Eieris
 og Leilendingers Nærværelse og overværelse til Een Rætte
 snor inden begge Thuunene er bleven need sat [Paller/Pæler],
 sam/m/e Paller har Lars Johansens for(mænd),
 neml: Ellef Qvale, Siur Windsan, Hr: Lieute-
 -nant Dyvahl, og sal: Niels Qvale /: hvis Encke
 Lars Johansen Qvale for 2 á 3 Aar siden har
 taget til ægte /: upaaAnkket og upaa-
 -kiert til Tinge eller for nogen [...] -gang
 holdet dem efterrættelig, [...] erlangt,
 over dend tiid Lovens 5 b: 5 C: 3 og 4 art:
 om hævde forreskriver. Efter saaleedes
 den/n/e sags beskaffenhed Kiendes for Rætt:
 1mo For det Lars Johansen Qvale [udj fæl-]
 -lets Qvals Teigen, om høsten 1740, [og/til]
 vaaren 1741, og endelig, udj nest af(vigte)
 vinter, øvede de!! hugster, har hugget [meere]
 end som paa hands andeel kunde [falle],

bør hand at betalle til Bergens Manufac-
-tuur huuss 2 Rdr.; item til Justits-[Cassen],
og bør Qvals Teigen følgelig Lovens [...]
5 art; at skiftes og Deeles [i tvende lige]
gode parter, saa at Knud Qvale [modtager den]
halve Teig, og Lars Johansen den anden

1742: 5b

1742

Halve Teig, og at parterne med lovl: Marckeskiolds steene, som bør need sættes, vorder Adskilde, at hver her efter kand vide sin lod, og sam/m/e hævde som hand best og gavnlige siunes at være. 2° At Lars Johansen Qvale har taget fra Knud Qvale Et læss Mork, item taget fra ham med søn deres øxser, med andre fleere af Lars Qvale, efter hoved og Continuations stevningerne øvede fornærmelser imod Knud Qvale, som med vidner er afbeviist; der for hand, Lars Johansen Qvale, bør bøde til Bergens Manufacturhuus 4 Rdr.; og lige saa meeget til Justits-Cassen, item fra sig levere til Knud Qvale de bort tagene øxser. 3° De skiolds ord Lars Qvale imod Knud Qvale, efter vidnernes forklaring, haver øvet; da som sam/m/e ved stevnemaal er bleven paaAncket, kand der om ei (noget) nu Afsiges. 4° Det som Lars Qvale[s] huusmand Siur Odsen for 3 á 4 Aar siden af fællets udmarck Til Et Træ har indgierdet, bør igien til fællets udmarck at kom/m/e; Der næst udmarcken, følgelig Lovens 3 b: 12 C: [...] art; bør at skiftes Knud og Lars Qvale imel: efter som Een hver haver Eiendom til, og saa med lovl: Marckeskiolds steene, som bør needsættes, parterne til en fuldkom/m/en Rætte snor for eftertiden, at vorde adskilde. 5° Ageren Strengen, saaleedes som dend er og befindes udj sit begreep, bør i følge Lovens [5 b:] 5 C: \3 og/ 4 art: Eene og alleene tilhøre Knud Qvale, og for at forrekom/m/e desputer i fremtiden, bør dend fra Lars Qvales bøde med lovl: Marcke skiolds steene indhægnes eller udskiftes.

[...] Brachenæs under og over Veien,
[bør] ifølge aller høyst bem:te Lovens Al-
-legerede 5 b: 5 C: 3 og 4 art: Eene og alleene
[tilhøre] Knud Qvale, imod at hand her efter
[...] Eene holder vas Garen.
[...] Thuunenes brug inden gierds saavel

1742: 6

1742

Ager som Eng, bør her efter som for hen i (Kraft) af Lovens 5 b: 5 C: 4 art: Eies og bruges saaleedes som de for hen langt over hævds tiid har været Eiet og brugt lige efter de for 40 Aar siden needsatte Paller!! (Pæler), hvilke bliver som de har været, Een Rættensnor imel: disse tvende parter brug og Eiendom. De Paller som af slem/m/e og onde Menniskere ere forfløttede og bort tagne, bør igien ved Rættens Middel, naar fællets udmarck og Qvals Teigen vorder skift, need sættes udj deres forhen staaende stæder og huller, efter dend anvisning vidnerne gjort haver. Det var ellers bedre at i stæden for Paller, blev over alt ved Rættens Middel needsat lovl: Marckeskiolds steene, hvor ved onde Men/n/iskere blev betagen leilighed oftere at begaa saa slem Een gierning i at fløtte Marckeskiold, mens som ingen af parterne ved stevnemaal saadant haver paaAncket, understaar Rættens sig ej der paa at Døm/m/e. 8°!! betræffende dend Veite Lars Qvale haver til stoppet, som fører til Knud Qvales Eiendoms skade, da sam/m/e ved stevnemaal ej er bleven paaAncket, kand det ej heller paaKiendes. 9° Det som efter forregaaende Poster skal skiftes og med lovl: Marckeskiolds steene adskilles, bør at skee saa snart Aarets tiider for snee og Jiss det vil tillade, og dagen vorder noget lang, at Rættens Middel noget tilstræckelig i Marcken kand

udrætte, sam/m/e skifte og steenings forrætning parterne til ligge der om bør at bekoste, aller helst det Parterne Een hver til ligge sickerhed for fremtiden.

10 ^o betræffende processens omkostninger, har Knud Qvale ved første Sessions holdelse betalt Sorenskriverens Fløtning fra hands gaard til Aastædet, som er [1 Miil til] Vands og 3 ½ Miil til Lands	[...]
Diet penge paa Een Dags Reisse	[...]
Fløtning og Diet penge tilbage igien	[...]
Een dags forretning	[...]
Lensmanden for Laug Rættens	
Lateris	6 rdr:

1742: 6b

1742

Transport	6 rdr:
tilkaldelse og opvartning ved Rættten	2 mrk:
Dend Anden Session begyndt d: 30 Octobr: 1741.	
Sorenskriverens Fløtning med Diet penge til og fra Aastædet ...	3
3de dages forrætning	4
Laug Rættten udj 3de dage	3
Lensmanden	4
Dend 3de Session begyndt d: 11 Junij indeværende Aar,	
Sorenskriverens Fløtning med Diet penge til og fra Aastædet ...	3
3de dages forrætning	4
Laug Rættten udj 3de dage	3
Lensmanden	4
Tilsam/m/en	27 Rdr: 4 mrk:
Foruden andre Knud Qvales udgifter efter producerede Reigning forfattet ved hands skriftl: deduction under 28 Septbr: 1742.	
I dend sidste Session, holdet d: 23 Octbr: nestl:, haver Contra Citanten Lars Qvale bekostet, [...] saaleedes Salareret Rættens Middel, neml:	
Sorenskriverens Fløtning med Diet penge til og fra Aastædet ..	3 Rdr:
[Een] dags forrætning	2
Laug Rættten	1
Lensmanden	2 mrk:
Er	6 Rdr: 2 mrk:
[Det] er med forregaaende tilstræckelig oplyst, det Knud Qvale har været beføyet, med Rættens Middel, at paastaa fællets udmarck og Qvals Teigen lovligen skift; der imod kand det ei udfindes at Lars Johansen Qvale har haft minste føye {til} \ved/ Contra stevning, at (...)ge den/n/e sag i saadan vitløftighed som (...)et er, hoved Citanten til store udgifter; (Saa) Kiendes for Rætt, at Lars Johansen Qvale udj processens omkostning bør betalle til Knud Joensen Qvale 40 Rdr:, og til Justits Cassen 1 Rdr: 3 mrk: 12 s:, Saaleedes som Dømt (er) bør Lars Johansen Qvale at bøde, betalle	

og fra sig levere inden 15 dage efter den/n/e
Doms lovl: forkyndelse under Nam og
Execution.

[Dernæst] blev med Wangens Høste Ting Continueret, da Ræt-
-ten blev beklædt med dend sædvanlige Laug Rætt som paa
[...] dend i Gaars dags Dattum sluttede protoc: ud-
[...] der findes specificeret, er da passeret Et
(...)det saaleedes som følger.

(...)vnt af Encken Aasse Jonsdatter Winie, med Laug Værge Brynild Pedersen Finne, som
møtte, æskede sagen i Rætte contra Ole Aamunsen, efter forrige tiltale, blev

1742: 7

1742

forretaget, dend indstevnte \S..... ved Hr: Major/ Ole Aamundsen møtte og producerede
en skriftl: Contra stevning af 24 Octbr: 1742, hvor udj indvarsles til vidner udj Sagen, Carsten
Horsenius og Lars Sættre, til sam/m/e at anhøre ere varslet for hen benævnte A[a]sse
Joensdatter som hoved Citant med Laugværge Brynild Finne og Hr: Leiutnant Dyvahl. Hr:
Leiutnant Dyvahl blev 3de gange paa Raabt, mens ingen vilde svare; stevne vidnerne Niels
Tollefsen Bryn og Coben!! (Colben) Jversen Baabruen med Eed og opragte fingre afhiemlede
dend skriftl: Contra stevning at være lovl: forkyndt for Hr: Leiutnant Dyvahls boepæl her paa
Wangen, med omtrent 3 uggers varsel, og det udj hands Eget paahør, som hand udskev Copie
af stevningen. Contra Citanten paastoed de indstevnte vidner, siden de møder, Eedelig
afhørt. Eedens forklaring blev vidnerne af Lovbogen forrelæst, der næst af Dom/m/eren
formanet at vogte dem for Meen Eed. 1 Vidne, Carsten Horsenius, Klocker her til Præste
gieldet, med opragte fingre aflagde Eden, og vidne[de], det hand ej

videre har at forklare end hvis der findes [...]
udj dend imel: sal: Colben Knudsen nedre [Winie]
og {Aamund Olsen} Ole Aamunsen oprættede Con(tract)
af 23 Januarij 1741, hvilcken deponenten [...-]
-ge deres forlangende haver skrevet [...]
vitterlighed underskrevet; og tilst(...) (sal: Colben)
Knudsen Nedre Winie, at som intet ste(mplet)
papiir var ved haanden at bekom/m/e, [...]
Contracten til Vaar Tinget om skriv(...) [...]
stemplet papiir. parterne hafde ej videre at
tilspørge vidnet. 2 Vidne, Lars Siursen. (bo-)
-endes paa Gaarden Sættre, sagde at være gammel
53 Aar, med opragte fingre aflagde Eed, og
vidnede, at første vidne Carsten Horsenius
paa forlangende af sal: Colben Knudsen
og Ole Aamunsen har skrevet dend Contract
som imel: dem blev oprættet d: 23 Januarij 1741,
og har vidnet sam/m/e til vitterlighed underskre-
-vet, i det øfrige vidnede i alle maader som
første vidne. parterne hafde ej noget at
tilspørge vidnet. Contra Citanten [...]
sit skriftl: forsæt af 24 Octbr: 1742, med de [...]
alligerede bilagge. Nock en {Cont} \Con/tract [...]

Protoc: dend begierede til actens følge [...],
bem:te Documeneter bleve alle oplæste og er
saalydende. Contra Citanten (...),
det hand for at undgaa process, haver (...)
Encken Aasse Joensdatter at tage hinde til ægte,
og som hun sam/m/e ej vilde, tilbøed hand, at om hun
uden proces og Rætter gang vilde af (staae) Jorden,
vilde hand tage 2de hindes smaae (børn)
til sig, og sam/m/e opfostere som sine (egne børn),
hvilcket hun ej heller har villet, [...]

1742: 7b

1742

Nødes til ved Rætten at see sig beskiermet, og paastoed Dom efter hvis passeret er. Enckens
Laugværcke!! Brynild Finne, lod tilføre, det hand paa Enckens veigne paastoed Dom.

Afskeediget,

Det i dag i Rætte falden skriftl: Contra stevnemaal udvisser, det Hr: Leiutnant Dyvahl, som
dend der har underskrevet Enckens skriftl: indlæg af 14 Junij nestl: som hindes Lauværg, og
for hinde gaaet i Rætte til at procedere den/n/e sag til Doms d: 3 Julij nest efter, nu er {h}
indvarslet som hindes antagene Fuldmægtig \og Laugværg,/ mens efter 3de gange
paaraabelse ej møder, da efterdj det er bevislig giort at stevningen for atter bem:te Hr:
Leiutnant er bleven ham lovligen forkyndt, og ej kand vides hands lovl: forfald, saa vorder
hand paa lagt til Neste ting at møde med [h]vis hand agter til Contra stevningen og de der ved
producerede Documenter at svare, hvor efter sagen til Doms skal vorde optagen.

[...] Olsen Breche efter forrige tiltalle til
(...)ritta Hæreim, møtte og begierede sagen
forfløt til Neste Ting. dend indstevnte
(...)ritta Hæreim blev 3de gange paa Raabt, mens
ingen vilde svare.

Afsagt

Sagen følgelig

Citantens paastand forfløttes til Neste Ting.

Johan Henrich Blomberg gav til Kiende det hand paa Warner Hossewinckels veigne ved
skriftl: stevnemaal af 8 Octbr: 1742 haver ladet indkalde Johannes Fenne, ved Dom at blive
tilfunden at indfri sin udgivene Pante Obligation, med videre efter stevnemaalets indhold, som
er saa lydende. dend indstevnte Johannes Jversen Fenne blev 3de gange paa Raabt, mens
ingen vilde svare. Stevne Vidnerne Niels Tollefsen Bryn og Colben Jversen Baabruen med
Eed og opragte fingre afhiemlede stevningen at være med meere end 14 dages varsel lovl:
forkyndt for Johan/n/es Fenne[s] boepæl udj hands Eget Paaahør. Johan Blomberg
producerede Obligationen af 22 Maij 1739, paa Capital 60 rdr:, item den skriftl: opsigelse af
16 Maij 1742, og endelig, hands skriftl: forsæt af 22 Octbr: 1742, hvilcket
alt lyder som følger.

Afsagt,

dend indstevnte Johan/n/es Jversen Fenne paalægges for Rætten at møde til Neste Ting, sin
sags tarv at i agt tage.

(...)e og Od Breche Kundgiorde det de med
[skriftl:] Kald og Varsel vidnes fast lovl: til dette

[Ting, tiid] og stæd haver ladet stevne og indkalde
Knud Renne til Dom at lide til at betalle dem 10 Rdr: 14 s.,

1742: 8

1742

som haver følgende beskaffenhed, i den/n/e som/m/er var de i Bergen, da Knud Renne kom til dem og begierede at de til deres Kiøbmand Anders Samsonsen Sko(...)dahl vilde Cavere for ham for Koren Vahre, hvilcket de og gjorde, da blev bem:te Kiøbmand og Knud Fenne!! saaleedes forEenede, at Knud Renne bekom Koren Vahre for 10 Rdr: 14 s., som hand belovede den/n/e høst med smør at betalle, der for Citanterne sagde sig goed, og som Knud Renne har solt smørret til Andre og ej betalt pengene, saa blive de nu søgt for deres Caution, der for nødsages ved Rætten at søge Knud Renne til Doms lidelse saa vel i hoved sagen som processens omkostning. dend indstevnte Knud Renne blev 3de gange paa Raabt, mens ingen vilde svare. Stevne vidnerne Niels Tollefsen Bryn og Colben Jversen Baabruen med Eed og opragte fingre afhiemlede stevningen at være med 14 dages varsel lovl: forkyndt for Knud Rennes boepæll udj hands Kones paahør.

Afsagt

indstevnte Knud Rænne forrelæges til Neste Ting for Rætten at møde, sagen at tilsvare.

Joen Torchielsen Binne frem stoed for Rætten og [...]
paa sin huustrue Maritta Andersdatter og [...]
børns veigne lyste penge Mangel som Ræt-
-te og sande Odels baaren til 1 ½ Løb smør med
bøxxel og herlighed i gaarden øfre Kløve [be-]
-liggende i Bøer otting, her om hand (var)
Tingsvidne beskreven begierende.

Lars Gullichsen Tillung fremstoed for Rætten og
lod paa Egen veigne lysse sin penge [Mangel]
som Rætte og sande Odels baaren til (...)
smør med bøxxel og herlighed i Gaarden
Afdahl, beliggende i Borstrands otting,
i Størck Siursens brug,
der om hand Tingsvidne beskreven [var begierende].

skifte brevet af 30 Septbr: 1738, sluttet efter sal: (... -)-
-sen Lerhuus, blev læst, og var stervboen tilhørende
Jordegoeds i gaarden Olde 1 Spd: smør, som [blev vur-]
-deret for 30 Rdr:, og udlagt til Arvingerne
Maritta Andersdatter 9 Mrk:, Aad Isacksen [6 Mrk:].
Sygni Isacksdatter 3 Mrk: smør.

Maritta Rasmusdatter med fleere, deres udgivne [Skiøde]
af 19 Nobr: 1742 til Tollef Stephensen [... paa ...]
Løb smør i gaarden Bryn, blev læst.

Hr: Assessor Jan von der Lippe[s] udgivene [Bøxxel brev]
med Revers, af 29 Martij 1741 til Michel Andersen paa
1 Løb 18 mrk: smør i gaarden Endeveed, blev læst.

Een ditto med Revers, af 8 Apriil 1741, til Joen Larsen
paa 1 Løb 12 mrk: smør i gaarden Himble, blev læst.

Ole Aamundsen Dugstad[s] oprettede Contract, (...)
med Anna Tostensdatter, om Gaarden Dugstads [...-]
-else, og bem:te [Anna] Tostensdatters derimod ti(...)
giorde forpligt, blev læst.

1742: 8b

1742

(..)ns Knudsen Røtte med fleere, deres udgivene skiøde af 19 Nobr: 1742 til Gietle
Wichingsen paa 7 ½ Mrk: smør i gaarden Davidhougen, blev læst.

Jacob Ellefsen Grouve fremstoed for Rættten og Kundgiorde det hand med Muntl: Kald og
varsel vidnesfast lovl: til dette Ting, tiid og stæd, haver ladet stevne og indkalde Ole
Torgiersen Grouve, Dom at liide til at efterkom/m/e dend forEening som dem imel: er sluttet
om Gaarden Grouve[s] afstaaelse, derom vidner at anhøre, som er Tollef og Wiching Grouve,
2° fordj hand har spøgt med Een økse om Natten, og vilde hugge sig ind til Citanten, fordj
hand hafde Een Tøss hos sig, som hand til ægte har begieret, item at hand har lovet at slaa
sam/m/e Tøss saaleedes at hun til hindes døde dag skal bære en død Lem. Vidner her om er
indstevnt Tollef Grouve, Ragnilde Ellefsdatter og Brynild Tollefsen. 3° at hand har skielt
Citanten for en Fante, og at hand skal skille sig av med alle sine horrer, til vidne her om er
indstevnt Wiching Grouve og forbemelte Ragnilde Ellefsdatter. 4° at svare processens
omkostning. dend indstevnte Ole Torgiersen Grouve blev 3de gange paa Raabt, mens ingen
vilde svare. stevne vidnerne Colben Jversen Baabruen og Mathias Larsen Rongsgaren med
Eed og opragte fingre afhiemlede stevningen at være lovl: forkyndt med 14 dages varsel for
Ole Torgiersen Grouve[s] boepæl udj hands Kones paahør, saa er hand og stevnt at anhøre de
Navn givene Vidners Eedelige forklaring. ligeleedes haver de under falsmaal indstevnt
vidnerne, for Een hvers boepæl, og det i derres Eget paahør da stevningen lovligen for dem
bleven forkyndt. de indstevnte vidner møtte alle, undtagen Ragnilde Ellefsdatter, som efter
3de gange paa raabelse ej møtte. Eedens forklaring blev vidnerne forrelæst, og formanet at
vogte Dem for Meen-Eed. 1ste Vidne, Tollef Brynildsen, boendes paa Gaarden Grouve,
gaml: 77 Aar, efter aflagde Eed med opragte fingre vidnede, at Ole Torgiersen Grouve skulde
give Jacob Ellefsen, i stæden for Vilkor af Jorden Grouve, 150 Rdr:, og deraf skulde de 50
Rdr: betalles i den/n/e høst, mens det!! (de) 100 Rdr: skulde blive staaende som et laan hos
Ole Grouve imod Pante Obligation. om dend 2de paastevnte Post vidnede Deponenten, (...) høst,
en aften seent, som vidnet hafde nedlagt sig, kom Ole Grove[s] kone og kalte vidnet

1742: 9

1742

ud, som hand kom ud saa hand at Ole Grouve hafde Een økse, dend hand kastede pa døren,
hvor Citanten var inde og hafde dend Tøss hos sig som hand vilde ægte, og sagde at hand
vilde dræbe hinde, og at hun skulde bære en død lem til sin døde dag. Citanten hafde ej noget
at tilspørge vidnet. 2 Vidne, Wiching Knudsen, boendes paa Gaarden Grouve, gaml: 44 Aar,
efter aflagde Eed vidnede til dend første paastevnte Post som første vidne; {til} lagde dette
der til, at Citanten skal beholde til sit brug og nøtte for sin Livs tiid Et Nytt Loft, det første
vidne, Tollef Brynildsen, tilstoed under sin aflagde [Eed] at den/n/e forEening om det Ny Loft
forholdes saa i sandhed, og at hand der om blev tagen vidne. for bem:te andet vidne,

Wiching Knudsen, om dend 3de paastevnte Post vidnede, at da Jacob Grouve i som/m/er kom her fra som/m/er Tinget, kom hand i ord med Ole Grouve om vilkorrene,

hvilke Ole Grouve ham før en \forbandet/ Fant og s(..)
gør horrene fra dig først. Citanten havde
ej noget at tilspørge vidnet. 3 Vidne, Bry-
-nild Tollefsen, gaml: 19 Aar, har været til Confir-
-mation og herrens Navre!! (Nadver), værende hos
hands Fader, som var Første Vidne, [...]
aflagde Eed [og] vidnede, at den/n/e som/m/er [...]
vindingen, Een aften som hand stoed og [vilde]
lægge sig, hørte hand et skrig, da sprang hand
ud for at see hvad det var, og da stoed Ole
Grouve og {banckede paa døren hvor (...)}
bandede, siggende til Jacob Grouve, g(...)
du mig hierte vild{e}, det skal blive dig [...-]
-delig. Citanten hafde ej noget at tilspørge
Vidnet, mens var Laudag begierende for
det udeblivende Vidne.

Afsagt

indstevnte Ole Torgiersen Grouve forrelægges til Neste ting at møde, sagen at til svare, til sam/m/e tiid forrelægges Vidnet Ragnilde Ellefsdatter under sine falsmaals \bøder/ at møde, sit Vidnesbyrd at aflægge.

Dend 21 Ditto (dvs. Novbr:) blev med Tinget Continueret, og Rættten betiendt med Wiching Tvilde, hands søn Stephen Wichingsen Rondue paa Faderens veigne møtte, og æskede dend sag i Rætte efter forrige tiltalle til Ole Træen, dend paagiældende Ole Træen blev 3de gange paa Raabt, men ingen vilde svare. Stevne vidnerne Niels Tollefsen Bryn og Colben Jversen Baabruen med Eed og opragte fingre bevidne[de] at dend af Rættten Ole Træen ved seeneste holdende Som/m/er Ting givene Laugdag er bleven ham med mere end 14 dagges varsel lovl: forkyndt for hands boepæll udj hands Eget paahør. Stephen Wichingsen paa sin Faders veigne paastoed Dom for de paast(evnte ...), item processens omkostning. Og blev da hermed

1742: 9b

1742

For Rætt Kiendt, Dømt og Afsagt, Det er med lovlige vidner bleven beviislig giort at \udj/ dend sag som Citanten imod Ole Træen til Nestl: Som/m/er Ting indeværende Aar her i Rættten har anlagt, er bem:te Ole Træen ved lovlig varsel bekiendt giort, hvor ved hand søges for 1 Rdr: 4 mrk: laante penge, samt den/n/e processes omkostning; og som atter benævnte Ole Træen ej tog til gien mælle da stevningen falt i Rætte, blev hand af Rættten forrelagt til dette Ting at møde, sam/m/e forrelæggelse og Rættens Kiendelse er ham og i lovl: tiid bevislig forkyndt, det uagtet har hand efter 3de gange paa Raabelse ej vildet møde eller ladet møde, sit indsigende imod søgemaalet at bekiendt gjøre, som og at viisse sin ærbødighed for Rættten, hvor af fornem/m/es at hand til sigtelsen finder sig skyldig; thj Kiendes for Rætt at dend indstevnte Ole Træen bør betalle til Citanten de ham laante og med forstragt 1 Rdr: 4 mrk:, og udj processens omkostning 2 Rdr: 3 mrk:, inden 14 dage \efter Dom/m/ens lovl: forkyndelse/ under Nam og Execution.

[...] Haldorsen Qvitne efter forrige tiltalle til Mons Lii ædskede sagen i Rætte, og producerede dend udj stevningen paa beraabte Pante Obligation, som er saalydende. Dend indstevnte

Mons Lii møtte og lod tilføre, at hand ej veed at Citanten har nogen føye til dette søgemaal, saa som hand sam/m/e Aar og paa de tiider dend i Rættē producerede Pante Obligation er datteret, har betalt Capital[en], og altsaa ved!! (veed) hand icke hvor Citanten er kom/m/en til den/n/e Obligation ham uafvidende. Citanten tilstoed at Capitalen er betalt sam/m/e Aar, mens som Obligationen alt var bekostet, og hand sam/m/e omkostning ej bekom, som er 2 rdr., saa er det sam/m/e 2 rdr. hand har paastevnt. Mons Lii Replicerede, det hand paastoed sagen forfløt til Neste ting for at indstevne vidner for at beviisse at det har været ham uafvidende det Citanten lod giøre Pante brev, som og at saadant ej blev ham bekiendt giort da hand betalt Pengene.

Afsagt.

Sagen gives Rum til Neste Ting efter dend indstevnte Mons Lii gjorde paastand.

Leuitnant Adam Otto Dyvahl Kundgiorde det hand med Muntl: Kald og Varsel vidnesfast lovl: til dette Ting, tiid og stæd har ladet stevne og indkalde Daniel Klemensen Blom, som er hæstgieldere, at anhøre vidnerne Mathias Larsen Rongsgaren og Elling Joensen, deres Eedelige forklaring om de ubeqvæm/m/e og Nærgaaende skiolds ord han har øvet imod Citantens Tieneste Piige Aasse Joensdatter, og efter sagens befundende beskaffenhed at anhøre Dom saa vel i hoved sagen som processens omkostning, saa er og vidnerne under deres Faldsmaal indvarslet. Dend indstevnte Daniel Blom blev 3de gange paa Raabt,

1742: 10

1742

Mens ingen var at svare. Stevnevidnerne Niels Tollefsen Bryn og Colbeen Jversen Baabruen med Eed og opragte fingre afhiemlede stevningen at være med 14 dages varsel lovl: forkyndt for dend indstevnte Daniel Blom[s] boepæl udj hands Eget paahør. Citanten paastoed vidnerne Eedelig afhørt, siden de nu møder. Edens forklaring blev dem af Lovbogen forrelæst, dernæst formanet at vogte dem for meen Eed. 1 Vidne, Mathias Larsen, huussmand paa Rongsgaren, gl: 33 Aar, efter aflagde Eed med opragte fingre vidnede, at i den/n/e Som/m/er da Tinget her paa Wangen blev holdet, var vidnet udj Hr: Dyvahls tilhørende giestgiber huusse, her paa Wangen staaende, da hørte vidnet at Daniel hæstgieldere sigger til Piigen Aasse, Du horrefitte, da sigger vidnet til ham, hun er det icke, det er Aasse, saasom vidnet tænkte at hand meente dend forrige Piige Naufnlig Kari, som var bleven besovet, og at Dan/n/iel

ansaa Aasse, som nys var kom/m/en der(...),
for Kari, Da svarede Daniel jo, hun er [...]
Jacob Grouve har Riit baade Kari og Aasse,
der efter førte hand en lang talle om [dette]
horresnack, som vidnet icke kand [mindes],
og til slutning sigger hand at Blomb(erg) [har]
sagt det alt hvad hand hafde talt, og [...]
der om Morgenē Klocken 3 og blev [der] om-
-trendt til Klocken 9, kand dog icke [saa nøye]
sigge Klockeslættet, mens i ald dend tiid [hand]
var der holdt Danniēl stedse ved med den/n/e [talle].
Citanten, saavelsom Aasse Joensdatter, som
for Rættē var til stæde, hafde ej noget videre at
spørge vidnet. 2 Vidne, Elling Joensen,
værende paa Gaarden Mølster, gaml: [...],

efter aflagde Eed med opragt[e] fingre forklarede som første, undtagen vidnet hafde været paa

Giestgiberiet om Natten, og gick der fra om Morgen en i Lysningen, sagde ellers det Daniel var meget beskienkket. Citanten erindre[de] om Laugdag for dend indstevnte.

Afsagt

Dend indstevnte Daniel Klemensen Blom forrelægges til Næste Ting for Rætt en at møde, dend ham givende sigtelse at tilsvare.

Hr: Capitain Nordahl Kundgiorde det hand ved skriftl: stevnemaal af 18 Octbr: nestl: haver indstevnt Torbiør Joensdatter, vidner at anhøre betræffende dend beskyldning hun haver tillagt Britta Monsdatter og Ingebiør Christensdatter betræffende noget bort kom/m/et sølv med videre, alt efter stevnemaalets indhold, som blev oplæst og er saa lydende. dend indstevnte Torbiør Joensdatter Hiembære[s] Mand Johan/n/es Hiembære paa bemældte sin huustrues veigne møtte for Rætt en og tilstoed lovl: at være varslet. Mons Qvareqval med datter Britta Monsdatter, samt

1742: 10b

1742

Christen Bratager med datter Ingebiør Christensdatter møtte og vedtog at være lovl: kaldet: Nock møtte dend til vedermælle indstevnte Ole Ellefsen øvre Flotten, som tilstoed at være lovl: kaldet, declarerede ej at have talt de omstævnte or[d], hvilket aldrig skulde beviisses, ligesom hand ej heller ved!! (veed) andet om disse Mænds døttre end alt det som ærligt og got er. Dend indstevnte Johan/n/es Hæimbære lod tilførre paa Eegene og hands huustrue Torbiør Jonsdatter[s] veigne, det de ei andet veed om Mons Qvareqval[s] og Christen Bratagers døttre at sigge end alt det som er Erligt, Reedeligt og got, og vilde hand her for Rætt en igien tage de ubesindige og uden eftertankke udtalte ord, hvor til hun ingen skiold og føye har haft, item paa hands huustrue[s] veigne bede De Dan/n/emænd Mons Qvareqval og Christen Bratager med deres Døttre her for Rætt en offentlig om forladelse, og til en forsoning for hands Kones forseelse vil hand til Sigt og Sagefald betalle 6 rdr: Dette tilbud blev af de vedkom/m/ende imod taget, og for Rætt en efterkom/m/et med offentlig afbedelse, og paa alle sidder med haands Rækning tilstaaet afgiort og sagen ophævet.

(...)eche og Trond Biørge udgivene skiøde til Aad
(...)dsen af 15 Nobr: 1742, paa 1 pd: 10 mrk: smør i Gaarden
(...)e Kløve, med over bøxxel til andre 31 1/6 mrk: smør, blev læst.

(... Bott)olfsen Strøm/m/e udgivene Pante Obligation
(af ...) Nobr: 1742 til Hr: Capitain Nordahl for Capi-
-tal 60 Rdr: imod det underpant af 3 Spd: smør med
bøxxel i gaarden Strømme, blev læst.

(Den ... No)br: blev Rætt en igien sadt med foran førde Laug Rætt
[hvor] da passered som følger.

Sagen indstevnt af forrige foged, afgl: Jan Smed, Contra Iver Torgiersen Ullestad og Maritta Larsdatter efter forrige tiltalle, blev paa Raabt, og fremkom da for Rætt en den Constituerede foged Sr: Søren Saxe, som kundgiorde at Rætt ens seeniste Laugdags forrelæggelse for Maritta Larsdatter, som ej seeniste Rætt es dag møtte, lovlig er indstevnt. For Rætt en møtte dend indstevnte Iver Torgiersen Ullestad, Men Maritta Larsdatter efter paa Raabelse møtte icke, ej heller lod for sig møde. Stevne Vidnerne Niels Bryn og Colben Iversen med Eed og opragte fingre afhiemlede at de j følge Rætte[n]s givne Eragt/ning/ lovlig til dette Ting, tiid og stæd har med 14 dages varsel indkaldet Maritta Larsdatter her for Rætt en at møde, og det j hendes

Vært Daniel Bloms paahør, siden hun ej selv var tilstæde. Sr: Saxse Replicerede, at som den/n/e indstevnte Sag befindes af saadan Natur, at de indstevnte (...) med forsvar bør forsynes, j den henseende

1742: 11

1742

begierede Comparenten anstand j Sagen til næste Vaar Ting, paa det de skyldige til dend tiid med fornøden forsvar som melt, kunde blive forsynede.

Afsagt

J følge af Citantens forrestillelse og forrelangende udsættes Sagen til Nest anstundende 1743 Aars Vaar ting, til hvilken tiid de 2de Jndstevnte Personlig for Rætten haver at møde.

Dernest blev Rætten igien sadt udj dend Sag indstevnt af Gulbraa!! (Guldbraa) Eiere og opsidere, Contra Gaarden Tvedts opsidere, som for hen paa Aastædet har været tracteret, og der efter til dette Wangens Almindelige Tingstæd forfløtted, og til j dag eftermiddag Klocken 3 slet {forfløtted} \udsadt/, og blev Rætten sam/m/e tiid beklæd med de Laug Rættes Mænd som ved Sagens Incamination j den gl: prot: fol: 121 findes tilførdt, og møtte da for Rætten de 3de Gulbraa Eiere og opsidere, Nafl: Lars Engebrigtsen, Lars Monsen og Iver Larsen. Ligesaa møtte opsidderne af Gaarden Tvedt, Nafl: Michel Michelsen og Johan Colbensen. De 2de Mænd af Gulbraa, Nafl: Lars Engebrigtsen og Iver Larsen, lod tilføre, at som de

icke Rættelig er bleven bekiendt giordt, det af dem, efter (at) Rætten paa Gaarden Tvedt var ophævet og Dom/m/eren var [bort] Ræist, indgaaede forlig, hvor under deres Boemercker er pa(ført), thj de blev først af Tvede Mændene skiencket {og}, saa at deres forstand om at slutte noget forlig, var gandske liden, thj de er desuden, naar de ere ædrue, gandske Eenfoldige, [...] og kand hvercken læsse eller skrive, og kunde de desuden [...] meget vel ærindre sig, at de, da forliget blev omt(alt), sagde, at de havde overladt sagen j deris Procurators og [...] hænder, og var fornøyet med hvad inden Rætten [...], til med var deres Procurator Bleching[berg] dend tiid ej til s(tæde i Rætten), hvilken de, deris Sag til udfør, her for Underrætten, h(aver) overdraget, og altsaa Declarerede bem:te 2de Comparenter det de ej vil eller kand holde det af Tvedte Mændenes Pro-curator forfattede forlig, siden det skall være an(...) og indrættet med deris ord og meening har været, vel [...] de at de gav Tvedte Mændene forlov at bruge noge(...) sig j dend omtvistede helle, men icke at de skulle (...) Eiendoms Rætt der udj. Dend 3de af Gulbraa opsidere, Nafl: Lars Monsen, lod tilføre det hand icke var paa [gaarden] Tvedt da det her j Rætten producerede forlig blev [sluttet], og havde ej heller givet de andre 2de Mænd af Gulbraa [...] nogen ordre til at slutte noget forlig, men efter [dette] forlig paa Tvedte var sluttet, kom de 3 Mænd Peder (...)sen Kolle, Gullich Knudsen Ure og Erich Bergie til Comparenten paa hans Gaard, og foreeviste ham Eet skrift, som de sagde var det forlig som var sluttet mellem parterne inden Rætten, men sam/m/e blev ej for ham oplæst, og derpaa begierede at Comp: vilde meddelle dem sit Boemercke, paa det sam/m/e kunde kom/m/e derunder, men som Comparenten ej heller selv kunde

læse, saa sagde de 3de frem bringere ham muntlig [hvad forliget] skulle inde holde, og da hand ej kunde beqvem/m/e [sig til]

1742: 11b

1742

at indgaa sam/m/e forlig, sagde de, at saa fremt hand ej nu udgav sit Boemercke, kunde hand vendte at kom/m/e j store bøder, derpaa skar hand da, under saadane trudsler og af frøgt, j det stække træ nogle skaarer, som skulle være hans Boemercke, thj hand har aldrig haft noget Boemercke tilforne, og leverte dem det, men om deris udtydning over forliget kom/m/er over Eens med det her j Rætten producerede forlig, Ved!! (Veed) hand icke \{vide\}/, alt saa, og j anledning af saadan brugende omgang, kand hand ej andet end fra falde det skiede forlig, og alt saa sam/m/e gandske modsiger. De 2de Opsiddere af Gaarden Tvedt, declarerede det de ej noget haver at svare, men holder sig til det skiede forlig.

Afsagt

Siden Gulbraa 3de Opsiddere nu her inden Rætten har modsagt og fragaaet det her j Rætten producerede forlig, alt saa udsættes Sagen til anstundende Aars Vaarting, paa det Eieren til Gaarden Tvedt med Opsidderne dertil kand frem sætte Deris forrestillelse og videre paastand, ligesom og hoved Citanterne \eller deris/ Procurator til sam/m/e tiid forelægges at slutte Sagen, da Dom efter hvis j Rætte lagt bliver, skall vorde afsagt.

Der efter blev Rætten igien beklæd med det ordinaire Laug Rætt som tinget forhen har betiendt, og er da passeret som følger

Capitain Nordahl, som sigt og sage falds Eier til det saa kaldede Appostels goedz, gav til kiende det hand til dette ting, tiid og stæd med mundtl: kald og varsel lovligen ved Stevnevidnerne Niels Bryn og Kolben Iversen \har/ ladet indstevnte Jørgen Helgeland at møde og Dom at liide, fordi hand skall have overfaldet og slaget Soldatten Ole Larsen Aarmod j Arne Myrlands stue med een Øl Øsse j hovedet og pande, derom vidner at bære, Ole Hansen Hirdt, Peder Pedersen Støllen og Joen Larsen Helgeland, under deris faldsmaals bøder lovlig er ind varslet, deres Vidnes byrd om forrestaaende slagsmaal at aflægge, hvilcke Vidner at anhøre bem:te Jørgen Helgeland tillige er indvarslet, saavel som og at erstatte den/n/e processes omkostning. Ligesaa er (her) for processens skyld til vedermæhle indvarslet Soldat Ole Larsen Aarmod. Dend indstevnte Jørgen Helgeland (...) med Vidnerne og dend til Vedermæhle indvarslede Ole Larsen Aarmod blev paa raabt, men ingen af dem møtte, De forbem:te Stevne vidner med Eed og opragte fingre afhiemlede at de dette Stevnemaal for alle derudj Vedkommende lovlig med meere end 14 dages Varsel her til Tinget at møde har forkyndt. Citanten paastoed Laudag for alle vedkom/m/ende til neste Vaar ting.

Afsagt

Sagen udsættes \til/ nest anstundende Aars Vaar ting, tilvilcke!! (til hvilcke) tiid dend Jndstevnte Jørgen Helgeland paalægges her for Rætten Personlig at møde, Sagen at tilsvare, til {.....} \ sam/m/e / tid dend til Vedermæhle indkaldede Ole Larsen Aarmod og saa paalægges her for Rætten at møde, Ligesaa paalægges og de 3de indstevnte Vidner, Ole Hansen Hirdt, Peder Pedersen Støllen og Joen Larsen Helgeland, under deris faldsmaals bøder, siden de har nødt lovlig varsel, til nest anstundende Vaar ting Personlig her for Rætten at møde, deris Vidnes byrd j Sagen at aflægge, da Dom skal Kiendes hvis Rætt er.

1742: 12

1742 og 1743

Dernest blev opnæfnt de Laug Rættes Mænd som Rætten tilstundende Aar 1743 skall betiene, som er, Ole Wichingsen Gierstad, Anders Andfindsen Store Ringheim, Lars Knudsen Hæfte, {Niels Kielsen} \Kolben Siursen/ Nässeim, Lars Monsen Grove, Niels Larsen Opheim, Andve Torbiørensen Græe og Lars Monsen Uqvitne.

Dend Constituerede Foged lod inden Rætten Examinere og oplæsse 1mo dette Aars skatte Restance, hvis Sum/m/a er 373 Rdr: 5 mrk: 2° Nest afvigte Aars skatte Restance, hvis Sum/m/a er 127 Rd: 5 mrk: 14 s: 3° Forklaring over Tingskydsen og Vejens leng[d]e til Sorenskriverens Gaard. 4: det Almindelige Tings vidne, som inde holder 9 poster. 5: Selv Eier mandtallet. og som ingen mod detz Rigtighed noget hafde at indvende, var hand derpaa Rættens Attestation begierende, som blev efterkom/m/et.

Efter trende Ganges paaraabelse møtte ingen der vilde gaee j Rætte, alt saa blev Rætten ophævet.

1742

1743

(1743: 12)

Dend 1ste Martij Anno 1743 blev paa **Ewanger for Waswærens Tinglauv i Wosse Fogderie holdet et almindelig Waar, Skatte og Sagefalds ting for bem:te Wasværen tinglauv Almue**, da Rætten blev beklæd med det anordnede og opnævnte Laug Rætt, sc!! (saasom) Brynild (...)sen Horvej, Niels Joensen ibm:, Lars Bastesen ibm:, [...] Jacobsen Rørgaa, Lars Larsen Giellen, Ole Biø[...sen ...], Anders Nielsen Horwey, \og/ Joen Johansen Nedre Sch(...), Nærværende inden Rætten Kongl: Maj:ts Foget Rasmus Smit med Lensmanden Niels Hor(wig), [hvorda]

først allerunderdanigst blev publiceret, [neml:]

allernaadigst Bestalling af 11 Septbr: 1742 for Rasmus Smit at være Foged over Woss og Nordhorlehn Fogderier.

2° Patent om Høyeste Rætt i Damarck for Aaret 1743, af datto 12 Octbr: 1742:

3° Forordning om skatternis paabud i Norge for Aar 1743, af datto [...] Nobr: 1742.

4° Placat angaaende de Kongl: [...]tere og Cautionister udj Norge som for oppebørseler paa deres Regnskaber bliver skyldig til Hans Maj:ts Casse, om nogen kand aabenbare deres Midler, da der for at nyde 10 proC:, af datto [...] Januarij 1743. Een ligeleedes Placat af sam/m/e datto over de Regnskabs førre som i Dan/n/emarck er bleven skyldig paa deres Regnskaber.

5° Forord: paa hingsters, hesters og hoppers udførsel [...], af datto 10de Januarij 1743.

6° Forord: angaaende tyverier, som begaaes ved at afskiære Man og R(ove) af andres heste paa Marcken eller anden steds, hvorleedes de skal straffes, af Datto 26 Octbr. 1742.

6°!! Placat angaaende at ingen Skipper udj Danmrk: [og Norge] maa udj sit Fartøyt fra Nye-Aar 1743, have hem/m/elige og fordulte luger, item at de Told-Betientere som tiltaller nogen Skipper for Told-Seiglets brydelse, skal nyde (2/3) deelee af de strafbøder, som Told ordonnancen i saa maade dicterer, datteret 12 Nobr: 1742.

7° Søren Saxe Memorial af 16de Febr: til dend Constituerede Stiftamtmand Hr: Eta[t]s Raad Lym betræffende 4re her i Wosse Fogderie skutte vilde dyr, som Fogden, sal: Jan Smed til Vedkom/m/ende med 8 Rd: har betalt, sam/m/e penge igien efter Hr: Eta[t]s Raad Lym [...] Resolution af 21 Febr: nest efter, hos Almuen [...]

1743: 12b

1743

Med 2 skil: hos hver Mand her paa [...]

Skifte brevet af 22 Januarij 1743, passeret efter sal: Maritta Andersdatter, blev læst, og var dend stervboe eiende og tilhørende jordegoeds udj gaarden Fannes 39 6/7 mrk: smør, med bøxxel og herlighed, Wurderet for 1 Rd: 2 mrk: Mark:en, er 53 rdr: 14 s:, som igien var falden til Deel: imel: Arvingerne, neml: Enckemanden Anders Joensen Fannes 19 6/7 mrk: smør, Anders Gullichsen 8 mrk:, Ragnilde Gullichsdatter 4 mrk: smør, Barbro ibm: 4 mrk: smør, og Britta ibm: 4 mrk: smør.

Skifte brevet af 23 Junij 1742, udstæd efter sal: Knud Knudsen, blev læst, og var dend stervboe Eiende og tilhørende Jordegoeds i Gaarden Øfst{huus}edahlen 9 mrk: smør med bøxxel og herlighed, som var Wurderet for 10 Rd: 3 mrk:, og Deelt imel: Arvingerne, Neml: Encken Maritta Magnesdatter 4 mrk:, Ole Knudsen 2 mrk:, Knud ibm: 2 mrk:, og Guro Knudsdatter 1 mrk: smør.

Niels Olsen Horvei udgivene skiøde af 1 Martij 1743 til Gullich Joensen paa 2 Spd: 4 ½ mrk: smør med bøxel, samt over bøxxel til andre 9 mrk:, alt i gaard: Horwei, blev læst.

Lars Siursen Jørnewiigen udgivene skiøde af 1 Martij 1743 til Niels Larsen paa 1 Spd: smør i Gaard: Jørnewiigen, blev læst.

Warner Hossewinkel med fleere deres udgivene skiøde af 12 Nobr: 1742 til Aschiel Olsen paa 1 pd: 6 mrk: smør udj Gaarden Fandnes, blev læst.

[Den 2] Martij blev Rætten atter betiendt.

[A...] Knudsen Ewanger fremstoed for Rætten og beklagede at da hand, som er en Post bonde, var paa sin lovlige Reise til Bergen, blev imidl:tiid Posten d: 23 Febr: nestl: ført ved hands tieneste Dreng Ole Jversen, da Posten fra Eie Post gaard kom til hands gaard for at førres til Bergen, var i følge med Posten her til Ewanger, da dend ankom om Løwerdags Morgen i daglysningen, Een Persohn, som var en (...)r høy før Persohn i en grøn Kiortel med en [...] Kappe, og førte hand Post sæcken paa hæsten, (men)s post Drengen maatte gaa og følge ham, [...] gav sam/m/e Persohn det hand var befahlet (...)ge Posten fordj Posten gick saa seent, hand (...)dt sig her omtrent paa Giestgiberiet i (...)er, og maatte Posten icke Riide førren hand vilde, forregivende at hand skulde førre (posten), ved hands ankomst her til stædet sagde

(...)erens huustrue til ham, nu skal Post sæ-
 -cken strax være færdig, da svarede den/n/e Per-
 -sohn at Post Drengen ej skulde haste førren
 (...)g sagde ham til, da hand nu vilde Reise,
 sat hand sig paa Post hesten og tog Post sæcken
 til sig, og Post Drengen maatte gaa, imod
 de komd!! til gaarden Brumborg, hvor de skulde
 op imod en stoer backe, Reed hand hæsten op
 for backen saa sterckt at hesten størte need
 med ham, og naar Post Drengen tilbøed sig at bære
 Post sæcken op for backen for at lætte hesten,

1743: 13

1743

vilde hand slaa Post Drengen, da hesten nu ej var goed for at bære den/n/e store føre Mand lenger, fordj sam/m/e var op imod backen forjaget, slog hand Post Drengen, siden er vejen saa beskaffen at de ej kand Riide, men maae gaa, saa tog hand paa Brumborg 4 Mand, som maatte gaae med ham en halv Miil til en gaard kaldet Runseberg, da ellers Posten over diisse field ickun førres ved 2de Mænd, da de kom til Runseberg forloed hand de 2de Mænd og tog der 2de andre Mænd, og saaleedes atter 4 Mand maatte følge ham en halv Miil til {Post} gaarden Horwei, hvor hand fick Lensmanden med hands hæst for betaling at følge og føre sig til Postgaarden Horwiigen, her fra hand foer med 2de freske Mænd i en baad over Jissen til Postgaarden Tøssen, og gav hand dend ene Post mand som førte ham over Jissen 2 skil:, det var ald dend betaling [hand] fick, viidere forklaring om hands forhold imod Post førre[r]ne samt frii skyds som hand tog, og hvad ophold posten udj disse besværlige veie skeede ved at at faa den/n/e større tycke Mand befordret, det kand de andre Post bønder, hvilke nu ej er tilstæde, forklare. Fogden begierede beskreven hvis passeret er.

Fogden Sig:r Rasmus Smit lod inden Rættten oplæsse og examinere dette Aars 1ste Termins skatte Restance, hvor den endelige Sum/m/a var 60 rdr: 3 s:, sog!! ej nogen (...) noget imod sam/m/e hafde at forretille, var hand Rættens Attestation begierende, som blev efterkommet, allerhelst det ej kunde nægtes ham.

Efter 3de gange udraabelse var ej nogen der vilde gaae i Rætte, hvor for Tinget blev ophævet.

Dend 4de Martij blev paa **Wosse Wangen holdet Et almindeligt Waar, Skatte og Sagefalds Ting med bem:te Wosse Wangens Almue**, da Rættten blev beklæd med efterskrevne Eedsohrene Laug Rætt som der til paa dette aars høste Ting var opnævnt, sc: Ole Wichingsen Gierstad, Anders Anfinsen Store Ringheim, Lars Knudsen Hæfde, Kolbein Siursen Nesseim, Lars Monsen Growe, Niels Larsen Opheim, Andve Torbiørensens Græe og Lars Monsen Uqvitne.

da f(...) underdanigst blev publiceret de Kongl: allernaadigste anordninger og befahliger, item andre høy Øfrigheds ordres som paa fol: 2 findes Extraheret.

Lars Siursen Sættre frem viiste fællen af en voxsen [...] som var skut paa hands egen grund i den/n/e vinter. Mons:r Søren Saxe betalte ham strax efter Kongl: Forordning 2 Rdr: for skudet,

Skifte brevet af 1 Febr: 1743, udstæd efter sal: Ingebor Larsdatter, blev læst, og var stervboen eiende og tilhørende jordegøeds udi Gaarden Qwaale ½ Løb smør uden bøxxsel, som var Wurderet Mrk:en for 3 mrk:, er 18 Rdr:, udlagt til Arvingerne, neml: Enckemanden Ole Ellingsen 1 pd: smør, Ole Olsen 8 mrk: smør, og Ingebiør Olsdatter 4 mrk: smør.

Skifte brev af 26 Januarij 1743, udstæd efter sal: Ragnilde Larsdatter,

1743: 13b

1743

blev læst, og var stervboen Eiende og tilhørende jordegøeds i Gaarden Lille Ree 1 Løb 15 1/6 mrk: smør, som var Wurderet for 1 rd: [Mrk:en], er 87 rd: 1 mrk:, og udlagt først til {d...} Creditoren Siur Rondve 2 pd: 17 mrk: smør for 65 rd:, Resten til dend sal: Kones Arvinger, saa som Enckemanden Lars Joensen 11 1/6 mrk: smør, Lars Larsen 5 mrk: smør, Anna Larsdatter 3 mrk:, og Stenwor Larsdatter 3 mrk: smør.

Henrich Weinwiigs udstæde panteforskrivelse af 17 Decbr: 1729, læst til Tinget d: 27 Apriil 1730, stoer Capital 460 rdr:, som hand var skyldig til Creditoren Hr: Assessor Jan won der Lippe, efter paateignede qvitteringer af 6 Debr: 1732 og 7 Decbr: 1742, blev inden Rætten anviist til udslættesle.

Prousten Tanche udgivne bøxxsel brev af 26 Septbr: 1742, med Rewers af 4 Martij 1743, til Anders Godtskalksen Møen paa Saugen staaen[de] paa Nedre Røche grund, blev læst.

Fogden vedtog at oppebærge de Kongelige Skatter.

Dend 7 Martij blev sage Tinget forretaget, er saal: passeret.

Sagen efter forrige tiltalle af Aasse Joens-datter Winie Contra Ole Aamunsen blev forretaget, Hr: Leiutnant Dyvahl møtte, vedtog at dend seeneste Rættens Kiendelse var bleven ham lovl: forkyndt, i det øfrige paa Aasse Joens-datters veigne

(...)r til byder Ole Aamunsen de udlagde penge for Jor-dens indløsning, ellers producerede en qvittering (af ...) Nobr: 1742 til beviis det Enchen har betalt de andre skyldemænd, og ellers Refererede sig til det af Procurator Reüs forfattede og i Rætten lagde indlæg, til slutning paastoed en Endelig Dom. dend producerede qvitter: er saa lydende. Ole Aamunsen møtte og Refererede sig til hvis passeret er, og paastoed Dom.

Afskeediget

Sagen med bægge parthers Consens og tilstaaelse her for Rætten optages til Doms indtil nest forrestaaende Som/m/erting.

Capitain Jens Nordahl producerede en skriftl: stevning af (...) Febr: 1743, hvor udj hand indkalder Een deel bønder at (...) til at betalle ham det Korn hand tiid efter anden har Crediteret Dem, samt at svare processens omkostning. stevningen er saa lydende. af de indstevnte møtte, Siur Norreqwal, Knud Hage, Baar Torgier-

-sen Souesbøen, Mons Flættre, og Joen Gawle, som alle vedstoed stevningens lovl: forkyndelse, af de udj stev-nemaalet \..... ve.e.../ udeblivende er Wiching Dawedhougen, Poul Knudsen Hage, Gietle Wichingsen, Johannes Wætle Growe, der efter paa Raabelse ej møtte, stevnevidnerne Kield (...)sen Lii og Knud Pedersen Hæg med Eed og opragte fing-re afhiemlede stevning[en]s lovl: forkyndelse for en hvers boepæll udj deres og huustruers paahør. Eend nu findes udj stevningen \som/ ved andre stevnevidner er indkaldet, sc: Haw Winie, Haldor Lillethuun, hvilcke (ved...) stevnevidnerne Niels Tollefsen Bryn og Colbeen Jversen Baabroen er indvarslet, men efter paaraa-belse ej møder, benævnte atevnevidner med Eed og op-ragte fingre afhiemlede stevningens lovl: for-kyndelse. af de indstevnte mødende lod Knud Hage

1743: 14

1743

til førre, det hand har betalt pengene til Lars Rongsgaren, som nu død er, at hand skulde levere dem til Capitainen, der om hand kand fremskaffe vidner, som og at bem:te Lars Rongsgaren har leveret pengene til Capitainens Frue. Citanten var begierende at Comparenten vilde beviisse det pengene var betalt til hands Frue. Siur Norreqval lod til førre det hand, det sam/m/e Aar hand bekom Kornet, har om høsten betalt pengene til Capitainens Underofficeer Lars Sergiant, som hafde en Liste fra Capitainen, hvor efter hand skulde indfordre skylden. Citanten lod til førre det hand ej med saadan udflugt kunde aqwiescere, mens der som Comparenten her for Rættten vil aflægge sin Eed, det hand ej er Citanten disse penge skyldig for Koren, vil Citanten sagen imod ham fra falde. Comparenten svarede det hand er villig til at aflæge Eeden, dersom Sergianten ej vil aflæge sin Eed. Baar Torgiersen Souesbøen forrestillede det hand ved arbeide har betalt den/n/e fordring, Citanten forrestillede det hand men!! (med) sin holdende bog vil bevisse det Comparenten ej har giort noget arbeide siden seeneste avreigning imel: dem skeede Ao: 1734. Mons Flættre lod til førre det hand pengene til Citanten har betalt. Citanten Replicerede, at naar hand det med Eed vilde bekræfte, vilde hand frafalde sin pretention. Comparenten svarede det hand til Eedens aflæggelse var villig. Joen Gawle tilstoed Citantens fordring Rigtig at være. Citanten erindrede om Laudag for de ude blivende.

Afskeediget

Wiching Dawedhougen, Poul Knudsen Hage, Gietle Wichingsen, Johan/n/es Vætle Growe, Haw Winie, \og/ Haldor Lillethuun vorder paalagt til nest forrestaaende Som/m/erting at møde, sagen at tilsvare.

Johan Henrich Blomberg paa Warner Hossewinkels veigne æskeede sagen i Rætte Contra Johan/n/es Jversen Fenne {æske}, dend indvarslede Johan/n/es Fenne møtte og begierede sagen udsat til som/m/er Tinget, saa vilde hand f(...) see imindelighed sin Creditor fornøyet og tilfredsstillet, eller og vilde hand see at faa sig en Cautionist, om sagen indtil i eftermiddag maatte beroer. Citanten var fornøyet med at sagen beroede indtil i eftermiddag.

Da Rættens Persohner hafde holdet Middags Maal tid, blev Rættten igien sadt, og nest foregaaende Sag forretaget, og fremstoed da Sr: Blomberg paa Haassevinchels Veigne og j Rætte lagde Haassevinchels skriftl: Reigning af 28 Febr: 1743 paa 27 Rdr: 2 mrk: 14 s:, som her indføres. Johan/n/es Fenne møtte og fremstillede 2de Vidner, Nafl: Erich Giærald og

Michel Tvetto, hvilcke Declarerede at de vil blive ansvarlig til at Sr: Haassevinchel forinden Som/m/er Tinget skall erholde sin betalling, og det saa betim/m/elig, at j fald de skulde briste, hand da kunde have tiid til, at indstevne dem for Rætten j Johanes Fennes stæd, da de under kaster sig at liide Dom til de paastevnte pengers betalling. Blomberg paa Haassevinchels Veigne Declarerede at hand her med var fornøyet, og alt saa fra falder Sagen, og begierede de j Rætte lagde Documenter til bage, (...) samme blev Extraderet.

1743: 14b

1743

Dend Sag indstevnt af Erich Olsen Breche Contra Maritta Herreim blev paaraabt, og fremstoed da for Rætten Erich Olsen Breche som declarede!! at hand den/n/e paastevnte Sag aldelis fra falder og gandske ophæver.

Dernest blev Rætten igien sadt j dend Sag indstevnt af Guldbraa[es] Eiere og opsiddere Cont: Gaarden Tvedts opsiddere, som til dette Waar Ting er udsat, og blev Rætten sam/m/e tiid beklæd med de Laug Rættes mænd som j dend gl: Prot: paa Fol: 121 findes tilførd ved Sage[n]s incamination, undtagen j Mathias Mølsters stæd var Rogneld Houge, og j Anders Kolves stæd, Joen Fannestølen, og møtte da for Rætten Lars Monsen fra Gulbraa paa egne og med intressenteres veigne. Capt: Nordahl lod tilføre, det hand begierede Sagen udsat til Som/m/er Tinget, siden bøder under den/n/e Sag dependerer, og for at faa Copie af hvis passeret er, paa det hand over de skyldig befindende kand formere sin endelige j Rætte sættelse til Doms. Tvets opsidere blev paaraabt men møtte icke.

Afsagt

Siden Hr: Capt: Nordahl som allernaadigst anfortroed sigt og Sage falds Eiere her paa Vaas, forlanger anstand til Som/m/er Tinget med Copie af hvis j Sagen er passeret, for derefter at formere sin endelige j Rætte sættelse mod dem som sig j den/n/e Sag kand have forseet, da som Sagen er af dend betydendehed at bøder for det forøvede muelige[n]s kand blive at tilsvare, alt saa bliver Sagen givet Rom til først kom/m/ende Som/m/er Ting, og Copie af hvis passeret er bevilget, da Hr: Capt: Nordahl med hvis hand fornøden eragter kand frem kom/m/e, hvor efter da Dom skal vorde afsagt.

[...] blev Rætten igien sadt med det ordinaire og til [dette] Ting opnæfnte Laug Rætt.

[...] Ting Laugs Post bønder, Nafl: Ole Olsen Søndve, fremstoed for Rætten og gav til kiende at {j} som j Morgen kom/m/er 14 dagge \siden/, ankom [til hans] gaard \ved middags tid/ Een Person af tem/m/elig høyde, klæd j Een Rød Reisse [Kiortel,] og Reed Tosten Opheims, som var nærmeste Postmand, hans [hæst], og fulgte med ham bem:te Postmandz dreng Erich Nielsen, [som] Red paa een anden hæst og hafde post sæcken med sig, og [sagde] bem:te frem/m/ede persohn da hand ankom til Gaarden, [at han]d Ræiste efter ordre, paa det Posten kunde gaa fordt; [saa] fick hand da strax Een hæst for sig, som hand red paa, Comparenten fulgte ham paa Een anden hæst og førte [Post] sæcken, og red de da saaledes til Næste post gaard Lei-dahl. dernest fremstoed Postbunden paa Leidahl, Jacob Iversen, som sagde at bem:te Person kom med Posten til ham sam/m/e dags eftermiddag ved 2 á 3 slet, og sagde det hand hafde ordre at Ræisse

med posten for at drive dend fordt, og fick hand da Een hæst
[...] een slæde, hvorudj hand tillige med Comparenten kiørdte, og
hafde posten hos sig til næste post gard Rogne, hvor
[da] Torbiøren Rognes dreng tog jmod ham. Comparenten
forklarede e(...) det hand under Vejes, da hand kiørdte med

1743: 15

1743

Den/n/e frem/m/ede persohn, spurdte ham hvem hand var, da svarede hand at hand var af Kongens Jagt j Kiøbenhafn. Mathias Andfindsen fremstoed dernest og gav til kiende at hand tiener hos Post bunden Torbiøren Johansen, dernest forklarede at dend for omvundne dag om eftermiddagen Kl: ved 4 slet, ankom dend forbem:te Person til Rogne, hvor hand da begierede at de straxen skulle lade ham bekom/m/e Een hæst med slæde for, som og skiede, og jmedens de lavede sam/m/e till, forlangede hand mad for betaling, hvilket hand og fick, og betalte, da hand hafde spissed, Ræiste hand med Comparenten j slæden og hafde Post sæcken med sig, til Vangen, hvor hand gick ind til Lensmanden Johan Hendrich Blomberg, hvor Post kl(...) plejer at aabnes, og strax derefter begav hand sig videre paa Ræissen til Eie, og under vejes fortalte hand Comparenten at hand hafde fult posten fra Kiøbenhafn til Christiania og der fra hid, da hand nu kom til Eie, imod tog Post bunden Godskalck Eie ham, ellers forklarede Comparenten at den/n/e Ræissende Person slog ham 2 á 3 gange, naar hand vilde stige af slæden {og gan}, og forlangte at hand skulde kiøre skickelig. Derpaa fremstoed da Godskalck Willumsen og forklarede at den/n/e frem/m/ede Persohn den for omvundne dag mod aftenen

ankom til hans Gaard Eie, og da sam/m/e Persohn ankom (...), hvor paa hand agtede at føre Posten salled!!, da spurde bem:te Persohn om de icke kunde kiøre, men som Comparenten svarede Nej, at det icke lader sig giøre, gick hand ind j gaardz stuen, (...) det hand vilde blive der Een stund for at hvile sig, da Comparenten svarede, det hand ej understaaer sig til at lade posten ligge, men vilde at hand straxen skulle begive sig paa Veien, og til dend ende tilbød ham 2de hæste, derpaa hand svarede, nu dependerer posten af mig og icke af dig, derpaa tog da bem:te Persohn Post sæcken og hængte hand paa Væggen, og derefter lagde sig ned at sove, og sov da indtil om morgenen j lyssningen, da hand stod op og Ræiste og [...] da paa Comparentens hæst, og hafde post sæcken bag paa, [og fulgte] Comp: dreng ham til Evanger, hvor postmanden A(... Knudsen Ewanger) tog imod ham. Fogden begierede beskreven hvis passeret er.

d: 8de Martj blev Rætten igien sadt, og er da passeret som følger.

skifte brevet efter afgl: Johanes Størcksen, passeret d: 28 Januarij 17[43 paa] gaarden Bergie, blev læst, hvorudj befandtes Jorde godz Stervboet tilhørende j Gaarden Bergie 2 Løber smør med bøxsæl og herlighed, Vurderet for 168 Rdr:, og j Teigen Øfre Bergie 12 mrk: med bøxsæl og herlighed, Vurderet for 10 Rdr:, sam/m/e er igien udlagt som følger, til Encken Britta Colbensdatter j Gaarden Bergie 1 Løb, og j Teigen øvre Bergie 6 mrk:, til Størck Johansen j Bergie 16 mrk:, og j Teigen øvre Bergie 3 mrk:, til Eillef Johansen j Bergie 16 mrk:, og j Teigen 3 mrk:, til Colben Johansen j Gaarden Bergie 16 mrk:, til Halstein Johansen 16 mrk: j Bergie, og til Britta Johansdatter j Gaadren Bergie 8 mrk:

skifte brevet efter afgl: Mons Hendrichsen, passeret d: 29 Januarij [1743 paa] Gaarden Appelthun, blev læst, hvorudj befandtes Jorde godz

1743: 15b

1743

Stefboen tilhørende j Gaarden Appelthun 12 mrk: smør med bøxel og herlighed, Vurderet for 24 Rd:., sam/m/e er igien udlagt til Encken Maritta Tormoedatter 6 mrk:., til datteren Gunilde Monsdatter 3 mrk:., og til Maritta Monsdatter 3 mrk:

Frans Veinvich Odels Transport til Gullich Knudsen paa 2 Løber smør j Gaarden Store Ringheim, dat: 6 Martj 1743, blev læst.

Anders Iversen Fennes Obligation til Iver Hendrichsen Helleve paa Capital 50 Rdr:., til underpandt 2 Spd: 15 mrk: j Gaarden Mit Fenne, datteret 5 Martij 1743, blev læst.

Gietle Olsen Groue og Ellef Peder!! (Pedersen?) Skaars skiøde til Ole Torgielsen paa 1 pd: 1 ½ mrk: smørs leje med bøxel og herlighed j Gaarden Øfre Groue, datt: 6te Martij 1743, blev læst.

Erich Siursens skiøde til Peder Larsen Nedre Spilde paa 9 mrk: smør uden bøxel j Gaarden Fenne 3de Thun, datt: 4 Martij 1743, blev læst.

Ole Knudsen Helgeland og Anders Olsen Gafles skiøde til Erich Olsen Søndve paa 1 Spand 6 mrk: smør med bøxel og herlighed j Gaarden Gafle, og 5 mrk: med bøxel j gaarden Engeland, datt: 6 Martij 1743, blev læst.

Jacob Ellefsen Grouwe efter forrige tiltalle til Ole Torgiersen Grouwe, æskede sagen i Rætte, dend indstevnte Ole Torgiersen møtte og tilbød sig i mindelighed at Rætte for sig, og at indgaa et Kierligt og venligt forliig med Citanten, der om de og nogle dage har til sam/m/en taltes, mens inu!! (end nu) ej har (kun)det troffet, efter lang sam/m/en talle tilbød Ole Torgiersen strax at betalle Citanten sine penge, og udj Processens omkostning 8 Rdr: Citanten her til først svarede at hand med dette tilbud var fornøyet, mens strax og i det sam/m/e paastoed i stæden for processens omkostning ickun 3 Rdr:., og saa et Loft sin Livs tiid og et Aar efter sin død. efter lang og megen sam/m/en talle blev parterne foreenet at det skal blive ved det bud Ole Torgiersen gjort haver, og saaledes blev sagen paa bægge sidder fra falden, og at Citanten dend 5 Majj først kom/m/ende skal for fløtte sine Efecter af det om/m/elte Loft.

Capitain Nordahl efter forrige tiltalle til Jørgen Helgeland æskede sagen i Rætte, dend indstevnte Jørgen Helgeland og den til vedermælle indvarslede Ole Larsen Aarmod Comparerede. Citanten forrestillede at de ved seeneste Rættens holdelse indstevnte Vidner givende sag er bleven dem lovl: forkyndt, som og at de alle møder, undtagen Peder Persen Støllen, som efter paa Raabelse ej møder, begierede alt saa at de til stæde værende vidner maa vorde Eedelig afhørt. stevne vidnerne Niels Tollefsen Bryn og Colbeen Jversen Baabruen med Eed og opragte fingre forklarede lovl: at have forkyndt for Peder Pedersen Støllens boepæl udj hands Eget paahør med meere end 14 dagges varsel dend af Rætten ham givende Laudag og forrelægelse. Citanten paastoed at de mødende vidner maatte vorde afhørte, Eedens forklaring blev dem forrelæst, dernæst formanet at agte Dem for Meen Eed.

1 Vidne, Ole Hansen, boende hos hands Fader paa Gaarden Hirdt, gaml: [...] Aar, har været til Confirmation, er Soldat ved

1743: 16

1743

Hr: Obrister Leiutnant Meidels Compagnie, efter aflagde Eed vidnede, at seent om høsten 1741 var vidnet tillige med sagvolderne udj Arne Myrlands stue, og som vidnet sat frem/m/e for bordet og latte en Piistoel, og vente Fycken til de indstevnte, da hørte hand et slag, og strax sagde Ole Larsen til Jørgen Helgeland, slaar du \mig,/ Jørgen, fanden smætte i saadan slaen, og da tog Arne Myrland Ole Larsen og sat ham ind bag bordet fra Jørgen, at hand, Ole, ej videre skulde blive slagen, som ej heller siden skeede, Deponenten ved!! (veed) ellers ej at kand forklare hvor om deres uEenighed og Klam/m/eri blev Ræist. Jørgen Helgeland tilspurte vidnet om det var at see i Ole Larsens hoved at hand var slagen. Resp: hørte at Jørgen slog Ole Larsen med en Øll øsse i hovedet, hvilcket og de andre tilstæde værende sagde, mens vidnet saa det ej selv, ej heller saa hand Kiende tegn der til udj Ole Larsens hoved. parterne hafde ej noget at tilspørge vidnet. 2 Vidne, Joen Larsen, huusmand paa Helgeland, gaml: omtrent 66 Aar, efter aflagde Eed vidnede, det hand intet har seet eller hørt af det slags maal, mens vel hørte hand at Ole Larsen sagde,

slaar du mig, Jørgen, da svarede Jørgen (...) at ieg har slaget dig da si(..?) Folcket det (...) være vitterlig, derom Jørgen skiød til vidne, og Arne træckede Ole Larsen om bag bordet for at Jørgen ej skulde faa ham fat, siden tog vidnet tillige med det forrige vidne fat paa Ole Larsen og fick ham ud af stuen, at Jørgen ej skulde faa fat paa ham. parterne hafde ej noget at tilspørge vidnet. dend til vedermælle indstevnte Ole Larsen Aarmod gav til Kiende at det udeblivende vidne Peder Pedersen Støllen er i huuset hos Comparenten og hands Fader, og har vidnet af ham begiert det hand vil lyse hands forfald, som er at hand har en svag foed og hand ej kunde kom/m/e til tinge, dette Comparenten til alle tiider med Eed vil bevidne. Citanten be-gierede sagen forfløt til neste Ting, for da at faa det udeblivende vidne afhørt. dend indstevnte Jørgen Helleland producerede sin skriftl: formeening og deduction, ud(...) dend hand begierede oplæst til agtens!! (Actens) følge, som er saa lydende.

Afsagt

Citantens paastand [bevilges]

Dend Sag indstevnt af Fogden paa Justitiens Veigne Contra Iver Torgiersen Ullestad og Maritta Larsdatter blev paa raabt, og fremstoed da Mr: Søren Saxsee!! (Saxe) som antagen fuldmægtig for afgl: Foged Johan Smeds Sterfboes veigne, og gav til kiende [det] hand af Kongl: Maj:ts Foged Rasmus Smit, er opdraget [til i] under Rætten (dvs. UnderRætten) at procedere dend af Sal: Fogden Smed an-hengig giordte Sag, Contra Lejermaals begiengerne Iver

Torgiersen Ullestad og Maritta Larsdatter, saa vilde Comparenten,
forinden hand videre udj Sagen frem fører, [tilspørge]

1743: 16b

1743

Hvad de ommelte Sag Voldere eller deris beskicked Defensorus, de 2de Mænd Rogneld Houge og Siur Hæve, udj sagen motte have at erindre, da Comp: derefter agter at formere sin Rætte sættelse over de skyldige efter Loven. Dernest j Rætte lagde Comparenten dend Constituerede Stifts befahlings mand Hr: Etats Raad Jonas Lyms ordre til ham, datt: Bergen d: 21 Febr: sidstl:, hvor ved de forberørte 2de Mænd ere beskicked til Defensorus for disse Lejermaals begiengere, hvilcken ordre hand begierede oplæst og j Acten inddragen NB her indføres sam/m/e. Dend indstevnte Iver Torgiersen Ullestad møtte for Rætten, saa møtte og for Rætten de 2de beskicked forsvarere Rogneld Houe og Siur Hæve. Rogneld Houge som beskicked forsvar for Iver Torgiersen, loed tilføre, at denne af bem:te Iver Torgiersen bedrevne slem/m/e og syndige [gierning]? kand af \ham/ paa ingen slags maade oversmydes, siden det paastevnte af ham sielv saavel her for Rætten, som her j Kircken for dend gandske Christen forsamling, er bleven bekiendt og tilstaaet, og som Præsten paa Gudz veigne har tilsagt ham, efter Een hiertelig anger og fortrydelse over sin bedrevne slemme misgierning, sine Synders forladelse, da hand her udj Vangens Kircke stoed aabenbare skrift for den/n/e øvede slem/m/e gierning, saa vil Comparenten ydmygst haabe at den/n/e respective Rætt, handler med ham som Een bodferdig syndere paa det allermildeste, og icke efter Lovens bydelse straffe ham. Siur Hæve som beskicked forsvar for Maritta Larsdatter, lod tilføre, det hand icke førend i dag er bleven underrettet om, at hand som forsvar for bem:te Maritta Larsdatter er beskicked, og som hun ej sielv her for Rætten nu møder, eller tilforn haver mødt, saa motte hand begiere Sagens andstand til næste ting, paa det hand jmidlertiid

(kan)d søge leilighed, at talte med hende, for at udspørge
Sagens sam/m/enheng, for derefter at skride til videre forsvar
(og ...)deedur, og vilde hand altsaa paa hendes Veigne have
sig reservered ald Lovlig Rættergang j Sagen j belejlig tid at
[i Rætte] føre. Saxse forrestillede, at som det nock som er
(bekien)dt at dend saa ofte indstævnte Maritta Larsdatter,
(har be)gaaet de paasøgte lejermaalle, og da hun ej har villet
møde og svare udj Sagen, saa protesterede Comp: imod dend
(af) Siur Hæve som hendes forsvar begierde opsættelse j Sagen,
[da] helst siden hun ved sin ude blivelse formodentlig
(har g)jort sig skyldig til det hun sigtes for, hvilcket Comp:
(...) Rættens behagelige Eragtning lader ankom/m/e om Siur Hæve
(kan)d Accorderes dend begierde opsættelse eller icke.

Afsagt

Siur Hæve bevilges dend begierde opsættelse
[...] dend med fører billighed.

(Paa) Rasmus Smittes Veigne lod hans fuldmægtig Jacob Lange
(til kien)de give, at hand til dette ting havde ladet ind-
-kalde Joen Michelsen Seim for fortillig sam/m/en leje med
med sin hustrue Maritta Olsdatter, til bøders udredelse efter
Loven, at lide Dom, \samt at erstatte procesessens omkostninger/.
De indstevnte blev 3de gange paa

1743: 17

1743

Raabt, men møtte icke eller lod for sig møde. Stevne Vidnerne Niels Bryn og Colben Iversen med Eed og opragte fingre afhiemlede, at de lovlig og med 14 dages Varsel haver haver!! forkyndt den/n/e Mundtl: Stevning for den indstevnte for hans boepæl j hans eget paahør. Citanten paastoed Lovdag for den indstevnte.

Afsagt

Siden dend indstevnte lovligen til dette Ting er stevnt, og nu ej møder, saa gives ham Lovdag til først kom/m/ende Som/m/er Ting, her for Rættens at møde, sit forsvar j Sagen at fremføre.

Jligemaade hafde Fogden ladet indstevne Størck Knudsen Seim at lide Dom for fortillig Sam/m/en Leje med sin hustrue Sigrí Siursdatter til bøders udredelse efter Loven, samt tillige med at erstatte den/n/e forvolte processer omkostninger. Dend Indstevnte blev 3de Gange paa raabt, men møtte icke. Stevne Vidnerne Niels Bryn og Colben Iversen med Eed og opragte fingre afhiemlede at de Stevnemaallet lovlig og med 14 dages Varsel haver forkyndt dette Stevnemaal for Størck Knudsen Seim. Citanten paastoed Lovdag for dend indstevnte.

Afsagt

Siden det befindes af Stevne Vidnerne forklaring at dend indstevnte Størck Knudsen Seim er given lovlig Varsel, og som hand nu ej her for Rættens møder, saa gives ham Lovdag til næste Rætt, Sagen at tilsvare.

Dend Sag indstevnt af Lieutenant Deval Contra Daniel Blom blev paaraabt, og møtte da for Rættens Lieut: Deval, som gav til kiende at hand Rættens seeniste Lovdags forre-læggelse for den indstevnte har ladet forkynde. Stevne Vidnerne Niels Bryn og Colben Iversen med Eed og opragte fingre afhiemlede at de Rættens seeniste Lovdags forrelæggele for dend indstevntes boepæl j hans Værts eller Grandes [...] Seims paahør med 14 dages Varsel lovlig har forkyndt [...] Dend instevnte Daniel Blom blev 3de gange paa Raabt, men møtte icke. Citanten Lieut: Dyvahl begierede Sagen udsadt til først kom/m/ende Høste Ting, da hand Sagen paa sin side vil slutte.

Afsagt

Dend begierte udsættelse bevilges til først kom/m/ende Høste ting.

Knud Rødte med flere deres skiøde til Peder Wichingsen [...] -huus paa 2 pd: 15 mrk: smør med bøxel og herlighed, samt [overbøxel] til 7 mrk:, og 21 Mrk: uden bøxel j Gaarden Lie Yttre [...] datt: 8de Martij 1743, blev læst.

Jean Von der Lippes bøxel seddel med Revers til Lars Michelsen paa 1 pd: 18 mrk: j Gaarden Breche, datt: 25 Febr: 1743, blev læst.

Biscop Bornemans bøxel seddel med Revers til Lars Michelsen paa (1/2 Løb) smør j Gaarden Mittun Breche, , datt: 23 Febr: 1743, blev læst.

Gullich Larsen Nedre Groue, \og Gietle øfre Groue/ fremstoed og kundgiorde, det de med Mundtl: warsel til dette Ting og stæd lovlig haver ladet indstevne Jacob Øfre Grove til at betalle dem for Een koe hand j nest afvigte høst købte af dem, efter (...),

samt at erstatte den/n/e processes bekostning (skadesløs).
Dend Jndstevnte Jacob øfre Grove møtte for Rættten (og lod)
tilføre det hand icke kand nægte for at hand af Citanterne
har kjøbt een koe, og derfor skildt dem de paa st(...),
men som koen var ureen da hun sielv (døde, vilde),

1743: 17b

1743

Hand ej betalle dend, hvorføre hand har ladet Contra Stevne hoved Citanterne at anhøre hans
widner, som er Knud Pedersen Hæg, Sidselle Kielsdatter og Baar Larsen Lie, hvilcke Vidner
Comparenten til dette Ting under deres faldsmaals bøder har indvarslet for at aflægge deres
Eedelige forklaring j hvad stand Koen fandtes da dend døde, alt til sin befrielse for at undgaa
betalling, og at erholde erstatning for jbragte processens bekostning. De indstevnte hoved
Citanter Gullich og Gietle Grove tilstoed lovlig at være stevnt. De 3de Jndstevnte Vidner
møtte for Rættten, som Contra Citanter paastoed afhørtd. Eedens forklaring blev Vidnerne af
Lovbogen forrelæst, og formanet at vogte dem for meen Eed. 1ste Vidne, Knud Pedersen, er
til huus paa Gaarden Hæg, sagde sig at være gl: 29 Aar, og Soldat ved Capt: Mollerops
Compagnie, efter aflagde Eed forklarede, at hand var paa Gaarden Øye flotten (Øieflaaten)
dagen efter Nytaars dag nest afvigtd, og da stoed Baar Larsen Lie og flaade huden af Een koe
som var sielv død, hvilcken koe efter Baar Larsens sigelse, skulle være Jacob Groue
tilhørende og dend som hand af hoved Citanterne hafde tilkiøbt sig, paa sam/m/e koes hierte
huus, longe og j brøsted ved brøst kollen, saae Vidnet, at der stoed fuldt med Røe og hvide
blærer med Een sort prick udj, hvilcket andre folck tilforne for ham har sagt, at naar
Creaturerne var befænget med saadant, da var de urene og blev icke fortæret, men ned gravet.
Parterne hafde ej videre at tilspørge Vidnet. 2det Vidne, Sidselle Kielsdatter, Encke, er til
huus paa Øyre flotten, sagde sig at være gl: 64 Aar, efter aflagde Eed vidnede, at da Dend
omvundne koe var død, som var 11 dage efter at dend hafde baaret kalv, saae

(vidn)et, da huden blev af dend tagen, at paa sam/m/e koes longe,
hierte huusse og j brøsted ved brøst kollen, var fuldt med Røe
og hvide blærer med sorte pricke udj, hvilcket de kalder urendt eller
(...)ildt, ellers forklarede Vidnet at j dend tiid bem:te koe,
(som) var Jacob Groue tilhørende, stoed paa Gaarden Øyer-flotten,
(hvor hun) var j 8te ugger, hostede hun og Røyttd jdelig, saa
hun kunde høre hende langt bordte; paa tilspørgelse svarede
Vidnet, at da koen bar, motte de drage kalven af hende siden
hun var død. Parterne hafde ej videre at tilspørge hende.
3de Vidne, Baar Larsen, er hos hans Fader paa Gaarden Lie,
sagde sig at være gam/m/el 26 Aar, efter aflagde Eed forklarede,
{i alle maader} at hand var paa Øyer flotten dagen efter Nytaars
dag og flaade huden af Een koe som var sielv død, og var Jacob
Groue tilhørende, og j det øvrige vidnede j alle maader
Conform med første Vidne. Parterne hafde ej videre at
tilspørge ham. Hoved Citanterne lod tilføre, at det var
(dem) ubekiendtd da \de/ j nestafvigtd høst 8 dage for Michalli soldte
koen til Jacob Groue, at dend hafde nogen skade eller

1743: 18

1743

med sygdom var behæfted, wilde derfor paastaa dom til sine pengers betalling, siden dend
indstevnte aldrig for dem har sagt at koen skade[de] noget, ej heller lod dem vide der koen

døde, paadet de da kunde seet hvad dend skade[de]. Contra Citanten Jacob Groue Replicerede, det hand har haft den/n/e omVundne koe paa foster staaende hos Tore Baarsdatter paa Øyre flotten, og formedelst Vejens lengde og indfaldende uvejer fick ej heller sielv at vide at koen var død, førend 8te dage derefter, paastoed dernest frj kiendelses Dom for Hoved Citanternes tiltalle. Og som parterne indted videre j Sagen haver at frem føre, saa blev udj Sagen Saaledes for Rætt kiendt, Dømbt og

Afsagt.

Dend Jndstevnte Jacob Øfre Groue fragaar icke, at have tilforhandlet sig Een koe j nest afvigte høst af Hoved Citanterne Gullich Larsen og Gietle Olsen, og derfor tilsagt dem de paastevnte penge 3 Rdr: 4 mrk: 8 s: Men som koen derefter og Ved Nydt Aars tiider er bordt død, formeener Cont: Citanten Jacob øfre Groue, siden paa beste[t]s longe og hierte-kolle fandtes nogle blærer, hvilcket hand vil holde for ureenlighed, for betallingen at blive befriet, og at skaden skulle falde paa

Selgerne, men som Cont: Citanten Jacob Groue (...-)
(-...) har søgt at faa saadan sin formening bes(...),
saa er dog ej bevist, at dend paastevnte koe, af nogen
sygdom, som dend var behæfted med, da hand j høst kiøbte
dend, er bordt død, lige saa har Jacob Groue og f(...)
j fald koen af nogen sær sygdom skall være bort død [...]
Citanternes nærværelse og tilkaldelse, at tage Een lovlig
siun og Grandsknings forretning over, j hvad stand koen
fandtes da dend døde, paa det da kunde udgrandskes hvad
endten dend døde af kalve Cur eller af anden s(ygdom),
Thj kiendes for Rætt at indstevnte Jacob øfre Groue bør
til hoved Citanterne betalle de paastevnte og for koen
udlovede 3 Rdr: 4 mrk: 8 s:, tillige med 1 Rdr: j denne
processes omkostning, som alt bør udredes og be-
-talles inden 15 dage efter den/n/e Doms lovlige f(orkyndelse)
under videre adfærd efter Loven.

Fogden lod inden Rættten Examinere og oplæsse dette Aars første
termins skatte Restance, hvis Sum/m/a var 659 Rd: 3 mrk: 1 s:, og som
ingen derimod noget hafde at indvende, begierede hand
derpaa Rættens Attestation, som blev efterkom/m/et.

Efter 3de Ganges udRaabelse indfandt sig ingen
der vilde gaa j Rætte, hvor forre tinget blev op-
-hævet.

Dend 11 Junij blev Rættten betiendt paa Gaarden Flisseran,
beliggende udj Mørdahlen i Winie kk:sogn og (Holbøyg-)
-der otting samt Wosse Præstegield, med efterskrev-
-ne Eedsorene Laug Rætt, som af Kongl: Maj:ts Foged,
nu sal: Jan Smed ere opnævnte, sc: Joen Fannestøl,

Anders Kolwe, Stephen Wichingsen Rondwe, Rognald Anbiørnsen Houge, Siur Joensen Rondwe, Torgier Tronsen Olde, Olle Størkorsen Drøgswold, og Anders Siursen Høen, Nærværende Lensmanden Johan Henrich Blomberg.

hvorpaa for Rætten fremstod Procurator Emanuel Barth tillige med Knud Nielsen Flisseran, som haver formaaet Comparenten den/n/e sag til Doms at udføre, og gav til kiende at bemelte Knud Nielsen ved Stevnevidnerne Niel Bryn og Colbeen Jversen med Muntl: kald og varsel i følge Lovens Allernaadigste bydende nest afvigte høst har indkaldet Joen Knudsen at møde ham eller Fuldmægtig i Rætte her paa Aastædet Gaarden Flisseran, Tocke Tirsdag indeværende Aar, eller hvad anden dag som af Sorenskriveren der til blev Termineret, der efter bem:te Joen Knudsen lovl: til dend i dag beram/m/ede tægtedag lovl: er vorden indkaldet for at taale Dom til at imod tage Løsnings penge for 2 pd: 3 mrk: smørs leie med bøsse og herlighed her udj den/n/e Gaard Flisseran beliggende, hvilcket bem:te Joen Knudsen i Aaret 1741 skal have tilkiøbt sig af Citantens broder, sal: Peder Nielsen, for dend Sum/m/a 50 Rdr., uden at bem:te goods forhen til Citanten som Rætte Odels Mand haver været lovbuden, og som indstevnte Joen Knudsen ej mindelig har vildet imod tage de af ham udlagde penge, der var Citantens afdøde broders Rætte og sande Odel, og altsaa følger Citanten som Rætte og Nærmeste Odels Mand, Løsnings Rætten som ælste igienlevende broder, siden hands afdøde broder ingen Livsarvinger eller børn har efterlatt sig, liggeleedes og paa sam/m/e maade til oven benævnte tiid og stæd har Citanten ved de oven anførte stevne Vidner ladet indkalde hands sal: broders igien levende Encke Sigwor Mickelsdatter med Laug værge Ole Mørqwe at tage imod Løsnings penge for de 7 ½ Mrk: smørs leje med bøsse i bem:te Gaard Flisseran, som hun efter Citantens afdøde broder hinde Arvelig er tilfalden, og det for dend Sum/m/a som det passerede skifte brev udvisser, og siden de indstevnte har været veigerlig i at imod tage Løsnings pengene, saa har hand fundet sig Aarsaget den/n/e sag at anlægge, siden hand med lovl: Adkomster (kand gi.t) gjøre at det ej alleeneste har været

1743: 19

1743

Citantens afdøde broders Rætte og sande Odel, men og Eene af ham (...)mindelige tiider under Et brug har været styrt, saa er de indstevnte tillige indvarslet at Erstatte Citanten alle de af ham til hands sags tarv hidindtil som her efter anvente omkostninger, dernæst vilde fornemme om de indstevnte møder. Dend instevnte Joen Knudsen, samt Encken Sigwor Mickelsdatter med Laugværge Ole Mørqwe møtte alle for Rætten, og vedtog lovl: at være varslet. Procurator Barth paa sin Principals veigne anviste udj Rætten de udj stevningen paa beraabte Løsnings penge, dem hand tilbyder de indstevnte, om de sam/m/e uden videre sagens forfølgelse til Doms, vil imodtage, og paa Jorden meddeele ham Et lovl: skiøde, samt Erstatte hands Principal de til den/n/e tiid anvente omkostninger, der hos declarerede Comparenten paa sin Principals veigne, at paa det hands sal: broders efterlatte Encke, som til Een høy Alder er opstegen, og disuden er ganske svagelig, icke skal lide nogen mangel paa hinds daglige underholdning for hinds øvrige levetiid, i henseende til dend Kiærlighed hand haver for hinde, for hands afdøde broders skyld, saa tilstaar hand hinde her af Jorden at nyde Et taallelig og billig vilkaar

med frii huusse værelse og anden til(...) i hinds Alderdom og svaghed. Dend (indstevn-) -te [Joen] Knudsen svarede Nej, ej at vilde imodtage Løsnings- -penge. Enckens Laugværge Ole Mørqwe svarede paa Enckens veigne, det hand hvercken tog Løs- -nings penge eller vilkaar førren Pr(...) Een ende, ellers lod tilføree at det var (...-)

-den det Encken skulde bekoste skiøde dersom [...]
 Flisseran ej forhen hafde/ begiert penge og (...-)
 -der hand penge, sagde Ellers det Enckens sal: Mand
 mange penge hafde betalt paa Flisseran (...)
 er hindes børns penge som er betalt der (...)
 videre det Encken paastoed at dend indstevnte Joen
 Knudsen skulde beholde dend halve jord, efter(dj jor-)
 -den kand taale at det blive Toe Mands brug.
 Procurator Barth Replicerede, at dersom denne af
 Ole Mørqwe fremsatte urigtige og ubeviislige
 talle, som Comparenten paa Citantens side
 ganske imod sigger, ved dend forventende Dom
 skulde vorde anseet og holdt for troe (værd),
 saa skulde Comparenten og have beflitted sig
 sagen til forvildelse og wtløftighed [...],

1743: 19b

1743

saa vil hand ickun til sin Principals tarv forrestille det som er og skall være uimodsiggelig, og vil da først med et efter afgangne Peder Nielsen d: 29 Junij 1741 passeret skifte brev, beviisse at bem:te Peder Nielsen, som var Citantens kiødelige broder, og icke efterlod sig livs Arvinger, har været Eene Rætmæssig og sande Eiere til dend heele jord her udj Gaarden Flisseran, som skylder 1 Løb 1 pd: 6 mrk: smør, hvilcket i bem:te skifte brev paa pag: 14 og 15 findes anført, lige saa til beviis om sam/m/e Jordegoeds findes fra pag: 16 til 24 indført de 2de skiøder, som dend sal: Mand der paa er meddeelt, det første datteret d: 7 Majj 1707, det andet datteret d: 11 Octbr: 1717, hvilcke originale skiøder i Enckens eller Ole Mørqwe som hindes Lauværg[e]s] hænder maa være beroende, og alt saa har hands broder været Eiere af bem:te Jordegoeds fra skiødernes datto, og dend Eene og alleene brugt og beboet indtil i Aaret 1741, da hand overdrog dend halve Jorde part til Jndstevnte Joen Knudsen, der næst i Rætte lagde det paaberaabte skifte brev, hvor af hand i den/n/e act begierede inddragen de for benævnte 2de skiøder, tillige med hvis videre sagen vedkom/m/ende der udj kunde findes, siden de indstevnte haver Original skiøderne i forvaring, og sam/m/e nu ej vil i Rætte lægge, der næst tog Comparenten sig Reserweret sin Endelige i Rættesættelse til Doms erholdelse at frem førre, naar de indstevnte paa deres sidde hafde frem ført deres forsvar. her indføres af skifte brevet saa meget som sagen er vedkom/m/ende. Enckens Lauværg Ole Mørqwe producerede de af Citanten paaberabte skiøder, sam/m/e blev oplæst og er af følgende indhold. Joen Knudsen producerede sit skiøde paa det omtvistede, datteret d: 15 Martij 1741, sam/m/e er saa lydende. Procurator Barth begierede her udj acten inddragen af det producerede skifte brev paa pag: 47, for saavit Enckens lod er vedkom/m/ende, betræffende de paastevnte 7 ½ mrk: jordegoeds. sam/m/e er saa lydende. Joen Knudsen lod tilføre, det hand tilstoed at Citanten Knud Nielsen er Rætte og sande Odelsbaaren til de paastevnte Godse Marcker her udj Gaarden Flisseran, og at bem:te Knud Nielsen til

1743: 20

1743

Løsnings Rættten er den sande og Rætte Løsningsmand, saa at hand, Comparenten, aldeeles ingen Rætt betræffende Odelen til de paastevnte 2 pd: 3 mrk: smør her i Gaarden Fliseran kand eller vil tilregne sig. Citanten Knud Nielsen med sin antagene Procurator Sig:r Barth, lod tilføre, det de declarerede at være med Joen Knudsen i Kierlighed foreenet, saaleedes, at Knud Nielsen tilstaaer Joen Knudsen her efter fremdeeles skal blive Eiere for de 2 pd: 3 mrk:

smør her i Gaarden Fliseran efter det i hænde havende og her i Rætten producerede skiøde af datto 15 Martij 1741, dog saa at Gaarden i Ager, bøe og huusser uden nogen Knur eller Mur deeles udj 2de ligge gode deele, paa det Een hver kand vide sit at holde i hæv[d]; for det 2de, at Joen Knudsen efter derres nu oprættede og sluttede Kierlige forEening tager til ægte hands Elste Datter Gunwor Knudsdatter, og at deres Egteskab, om det er Guds behag, det snarest skee kand, bliver fuldbyrdet, item at Odels Rætten fremdeeles her efter skal følg og tilhøre bem:te hands Datter til disse paastevnte 2 pd: 3 mrk:

smør, da hun som Rætte Odels baaren (...) tiiden kand vente heele Gaarden Fliseran til Eiendom og besiddelse. betræffende Encken Sigwor Mickelsdatter, da blev parterne der om saaleedes forEenede, at Encken tagger imod Løsnings penge for de 7 ½ Mrk: smør efter skifte bre-vet af 29 Junij 1741, som er 7 rd: 3 mrk:, og der imod give Knud Nielsen Et lovlig skiøde til Neste ting. for det 2det, giver Knud Nielsen bem:te Encke Aarlig vilkor 1 ½ td: blende Korn, der imod skal Joen Knudsen forsiune hinde med det øfrige hindes lives tiid, samt agt og tilsium, dog sa(aleedes hun) bør at kom/m/e sig selv til hielp med hindes egne Midler saavit sam/m/e tilstrække kand, (betræff-) -ende processens omkostning, da betaller (Een hver), neml: Citanten og \Joen/ Knudsen, sin halve deel, [denne] forening parterne med haands Ræckelse her i Rætten tilstoed og bekræftede.

Dend 12 Junij blev Rætten betiendt paa Gaarden Holle, beliggende i Holbøygder otting, Winie kk:sogn og Woss Præstegield, med efterskrevne Eedsorene Laug Rættes Mænd som af Kong: Maj:ts Foged Sig:r Rasmus Smit der til er opnævnte, sc: Joen Olsen Fannestøl, Anders Larsen Kolwe, Stephen Wichingsen Ronwe, Rognald Anbiørnsen Houge, Siur Joensen Rondwe, Torgier Tronsen Olde, Tosten Olsen Leidahl, og Erich Olsen Søndwe, Nærværende Lensmanden Johan Hen-rich Blomberg.

hvor da for Rætten frem stoed Procu-rator Claudius Emanuel Barth som antagen Fuldmæg-tig af Erich Larsen Mæhland, og for Rætten

1743: 20b

1743

Persohnlig var tilstæde, og gav tilkiende at bem:te hands Principal Erich Larsen i følge Lovens bydende har ladet indvarsle Lensmanden af Kingtzerwig skibr: i Hardanger, Torgiers Larsen Houge, at møde ham eller Fuldmægtig her i Rætte paa Aastædet gaarden Holle, Toche Tirsdag indeværende Aar, eller hvad anden tiid som der til af Dom/m/eren blev Termineret, at taale Dom til at imod tage Løsnings penge for dend Jorde part i bem:te Gaard Holle, der skylder 2 ½ Løb smør med bøxxel og herlighed, samt over bøxxel til 1 Spd: smør i bem:te jord, item 6 mrk: smør udj det oprødede platz Røen, som Citantens Fader, Lars Siursen, udj

hands umyndige Aar tillige med fleere der har afstaaet og overdraget til bem:te Torgiels Larsen, da dog bem:te Jordepart skal have været hands Faders og Forfædris Rætte og sande Odels goods, som de fra umindelige tiider av fra øde haver oprødet og fremdeeles styret og beboet, og som indstevnte icke efter Mindel: tilbud har vildet imod tage Løsnings penge, Neml: dend Sum/m/a som det fra hands ætlæg er kom/m/en bort for, saa har hand tillige fundet sig beføyet at indvarsle ham til at Erstatte den/n/e ibragte processes omkostning. Dend indstevnte Lensmand Torgiels Larsen Hougse Comparerede for Rætten og tilstoed lovl: at være kaldet, der næst kundgiorde det hand med Muntl: Stevnemaal til den/n/e tægte dag lovl: haver ladet Contra stevne Erich Larsen til Doms lidelse, at Erstatte ham ibragte processes omkostninger, samt Kost og Tæring for den/n/e lange og besværlige Reise fra hands hiem og her til Aastædet. Procurator Barth tilstoed Contra stevningens lovl: forkyndelse, der næst anviiste for Rætten Løsnings penge til dend paastevnte Jord, som hand til dend indstevnte er villig at udtælle i fald hand uden videre process sam/m/e skulde vilde imod tage, indleverede og der hos Et af Comparenten forfattet indlæg datteret 9 Maij Nest afvigte, tillige med det der udj paaberaabte skiøde af 14 Nobr: 1702, samt Et passeret skiftebrev efter afgangne Joen Siursen Lunde, datteret 28 Maij 1715, der næst vilde afvarte hvad dend indstevnte haver at svare, bem:te Documenter lyder som følger. Dend indstevnte Torchiels Larsen Hougse svarede det hand aldeeles ingen penge imodtager, dernæst producerede Een Odels Aastæds Dom passeret og afsagt her paa Aastædet d: 10 Aug: 1728 og efterfølgende dage, som er udstæd under Rættens fulde forseigling, hvis Finale afsigt hand her i acten

1743: 21

1743

ind dragen var begierende. Sam/m/e Finale afsigt er saa lydende. Procurator Barth lod tilføre at det er hands principal ganske ubevust at dend nu paastevnte Jordepart af indstevnte Torgiels House, hands Fader er fra vunden ved Dom, for inden hand dend nu i Rætten seer frem lagt og oplæst, og som dend i Rætte lagde Dom icke angaar ham, mens hands Fader, saa skulde hand formeene at dend Løsnings Rætt som ham kand tilkom/m/e paa hands Forfædris Odel icke kand blive ham til nogen præjudice. Arne Asbiørnsen Helleland fremstoed for Rætten og lod tilføre, at det er hands Rætte og sande Odel som nu omtvistet, og at hands Farfader sam/m/e haver solt, der for Reserwerede sin Rætt i beleilig tiid at paatalle og indtalle, fra dend som siden her efter enten ved Dom eller forliig maatte beholde. Procurator Claudius Barth lod tilføre, at som hand nu af de producerede Documenter samt dend tilførte Declaration af de her sig indfundne Odels berettigede er kom/m/en i dend erfahrung at hand ej sagen paa sin principals veigne her til Doms vil proceqwere, men under Alle lovlige forbeholdenheder til sin Principals Rætt og lovlig

tiltalle i beleilig tiid at besørge, nu (...)
der sagen, og den/n/e Rættergang ophæver.
Dend indstevnte Lensmand Torgiels Larsen fra-
-falt sagen paa sin siide, alt saa blev
Rætten ophævet.

Den 27de Junij blev holdet **almindeligt Sommer, Skatte og Sage Ting for Wadsverens Ting laug paa Evanger Tingstæd**, nærværende deris Kongl: Majest:s Foged Rasmus Smith (...) med de efterskrevne og Eedsorne Lau Rættes mænd, som alle paa Fol: 12 findes andførte, end war tilstæde Lænsmanden og een deel af den Ting Søgende Almue.

Hvor da følgende blev Publiceret.

1st Jens Isach Holcks Eds aflæggelse at være Eedsvoren fuldmægtig hos Cancelie Raad og Sorenskriver Fleischer efter deres Kongl: Majest:s allernaadigste bevilgning af Dato 27de April 1739, bem:te Eeds afleggelse (...)
Constituere Stifts befalings mand Jonas Lym [paa-]
-teignet samme dag og Tiid, Neml: d: 13de April 1743.

2do Kongl: Rescript, Dateret 8de Martij 1743, handlende [...-]
-lig ubillig skrive maades afskaffelse.

3tio Placat angaaende een deel Kongl: indkomsters bort [forpakt-]
-ning norden Fields for de 3de Aar 1744-1745-1746., bestaaende [af Con-]
-sumtion, Folck og Familie Skat, Accisen i Bergen (tillige med)
deres Kongl: Majest:s anPart Korn, Oste og Fiske T(iende),
Dat: Rentecameret d: 6te Maij 1743, og under Cammer C(ollegi)
udstæd.

4de Dend Constituerede Stifts befallings mand Lym's udgivne [ordre til]
Fogeden Rasmus Smith angaaende eendeel Kipper varer so(m af)
Almuen afhendes og bort Selges, skal først til bydes (...-)
-nes Older mand, dat: d: 30te Martij 1743.

Ole Andersen og Knud Brynildsens udgivene Pante Obligation af [...] 1741 til Hr: Jonas Lejerdahl paa Capital 800 Rdr:, blev anviist til udslættelse, efter paateigned qvittering af 23 Maij 1743.

1743: 21b

1743

Lars Siursen Jørnevigens udgivene Pante Obligation af 10 Septbr: 1735 paa Capital 20 Rdr: til Sig:r Warner Hossewinkel blev anviist til udslættelse efter paateignede qvittering af 8 Junij 1743.

Ole Andersen udgivene Pante Obligation af 16 Maij 1743 til Sig:r Warner Hossewinkel paa Capital 166 Rdr: 4 mrk: imod det underpant af 1 Løb 22 Mrk: smør i gaarden Boelstad, samt Een Kaaber Keedel paa 1 tønne, og 6 Kiør, blev lydeligen læst.

Knud Brynildsens udgivene pante Obligation af 16 Maij 1743 til Sig:r Warner Hossewinkel paa Capital 160 Rdr: imod det underpant af 1 Løb 22 Mrk: smør i gaarden Bolstad, samt 1 Kaaber Keedel paa ½ td:, og 4 Kiør, blev læst.

Askild Knudsens udgivene pante Obligation af 16 Maij 1743 til Sig:r Warner Hossewinkel paa Capital 166 rd: 4 mrk: imod det underpant af 1 Løb 22 Mrk: smør i gaarden Bolstad, samt 1 Kaaber Keedel paa 1 td:, og 6 Kiør, blev læst.

Knud Andersen Swangens Lovbydelse til de Odels baarne til Gaarden Swangen, sam/m/e at løsse, datteret Ewanger d: 27 Junij 1743, blev læst.

(...)or Gullachsen udgivene pante Obligation af 5 Junij 1743 til Sig:r Tobias von Horn paa Capital 40 rd: imod det underpant af Bolstadørens giestgiberi med tilhørende Vaanhuusse, samt borgerstue og Jldhuuss, blev lydeligen læst.

Ole Andersen Boelstad, Askild Knudsen og Knud Brynildsen, deres udgivne skiøde af 9 Maj 1743 til Halwer Gullachsen paa Giestgiberiets huusser paa Boelstadøren med grund og herlighed af Giestgiberiet, blev læst.

Magister Jørgen Harboe udgivene børselbrev, med Rewers af 12te Martij 1743 til Brynild Knudsen paa 9 mrk: smør i Mæland, blev læst.

Anders Henrichsen Jørnewiigen fremstoed for Rætten og Kundgiorde det hand med Mundtl: Kald og varsel vidnesfast lovl: til dette Ting, tiid og stæd haver ladet stevne og indkalde Jacob Jacobsen Jørnewiigen, Dom at lide til at fra vige Citantens Odels Jord Jørnewiigen, siden hand selv bliver huusvild og boesliden, samt at svare processens omkostning. Dend instevnte Jacob Jacoben møtte, vedtog sagen lovl: at være kaldet, i det øfrige Replicerede, at som hands Jord Eiere ei er boesliden, mens boer paa Gaarden Exe, saa formeente hand ei at være pligtig at vige for sam/m/e sin Jordeiere.

Citanten her imod Replicerede, at dend jord hand sidder paa er hands (...) søns Odel og Eiendom, og der for frøgter sig for at blive (...)ven, des aarsage har hand med sin leilending om sin (...) Gaard, ingaaet Et forlig eller Contract saaleedes, først, at igien give sin leilending sin børsel tilbage, dend hand alt har bekom/m/et, saa skulde sam/m/e hands leilending styre Jorden i aar, untagen 5 asker (jor)d som Citanten skulde saa, der imod skulde leilending-en betalle ham 10 mrk: for dette aar, saa skulde Citanten selv betalle skatter og Rættighed. Comparenten sva-rede her til, det hand icke kunde imodsige at dette for-lig jo i Nest afvigte Juul er sluttet, mens dette skee-de udj druckenskab, og der for meente at det var af ingen betydning. Citanten fra falt sagen.

(Den 28) ditto blev Rætten atter betiendt, er saaleedis passeret.

[...] Andersen Bolstad udgivene skiøde til Siur Simonsen paa Gaar-den Lillevigen, af datto 27 Junij 1743, blev læst.

Fogden lod inden Rætten oplæsse og Examinere den/n/e Termins skatte Restance, vis endelige Sum/m/a var 114 rd:, og som ingen var (der no)get imod sam/m/e hafde at forrestille, var hand

1743: 22

1743

Rættens attestation begierende, som blev efterkom/m/et.

{efter 3de gange udraab blev (...)} Fogden tilbød Almuen om nogen til forskud og paa Credit vilde have byg eller Reen Koren for 10 mrk: 4 s: tonden, saa er det hos ham at bekom/m/e, de da vilde anmelde.

Der efter 3de gange udraabelse var ej nogen der vilde gaa i Rætte, alt saa blev Tinget ophævet.

Dend 29de Junij blev **almindeligt Sommer, Skatte og Sage Ting holdet for Wangens Ting Lau i Ting stuene paa Wangen**, nærværende Kongl: Majest:s Foged Rasmus Smith, tillige med Eedsvorne Lau Rætt mænd som paa Seeniste Waar Ting fol: 13 findes anført, undtagen udj Kolbeen Siursøn Nessem's Stæd Iver Ellefsøn Nessem, og udj Lars Monsøn Uqvittnes Stæd Lars Tormosen Store Saue, end og var nærværende Lensmanden Johan Hendrich Blomberg.

Hvor da følgende Documenter blev Publiceret.

1st blev Publiceret Jens Holcks Eeds aflæggelse at være Eedsoren fuldmæg[tig], som paa fol: 21 er anført.

2: det paa bem:te fol: anførte Kongl: Rescript anlangende skrivemaaden, saa og de andre anordninger som paa bem: fol: findes.

3: Hr: Co[n]sistorial Raad Giert Gielmeidens odels Transport og Skiøde til Ole Aamundsøn Nedr: Winje paa Een Løb smør udj gaarden Nedr: Winie. Dat: 3de Maij 1743.

4: Knud Brynjelsøn Øfsthuis og Lars Nielsøn Lemme udgivene Skiøde til Lars Larsøn Fenne, lydende paa 9 marck smør i bem: gaard Fenne, Dat: 29de Junij 1743.

Til udslættelse efter begiering blev anviist David S(...) Øfre Graues udstæde Obligation til Hr: Capitain Jens (Nordahl), lydende paa Capital 50 rd:, der fore Pantsadt 2 Pund 6 Mrk: Smør i Øfre Graue, 16 mrk: S: udj Øfre Graue, Dat: 2de Decembr: 1732, og (... efter paa-) -teignede qvittering. Dateret 2de Febr: 1742.

Skifte brevet Dateret 12te, 13de og 14de Decembr: 1742, Passeret paa gaarden Øfre Spilden i Gravens Præste giæld i Hardanger efter afg: (...) Larsøn, udviser at bem:te hans Stervboe tilhørte følgende Jorde goeds: udj Gaarden Møen paa Woss 2 Pund 12 mrk: Smør, wurered (for marcken) 1 rd: 2 mrk:, er 80 rd: Nock udj Biørche 2 Spand 9 mrk: Smør med bøxxsel og herlighed, wureret 37 rd: 3 mrk: Udj gaarden (Winie 1 Spand) 6 marck Smør uden bøxxsel, wureret 11 rd: Bem:te Jorde goeds er saaledes udlagt: Sønnen Lars Larsøn udj gaarden Møen 1 (Pund 6 mrk:) Smør for 40 rd:, og udj gaarden Winie 12 mrk: Smør ud(en bøxxsel for 5 rd:) og 3 marck. Sønnen Niels Larsøn i alle maader (...) i alle maader som hans broder. Ingeboer Nielsdatter (...) gaarden Biørche 2 Spand og 9 mrk: Smør med bøxxsel og herlighed for 37 rd: 3 mrk: Hvilcket blev Publiceret.

Willum Siursøn (..?)qvittnes udgivene Pante forskrivelse til H(... ..-) -sen Grotland, lydende paa Capital 46 rd:, der for af ham i (...) b(...) Willum Siursøns Odels Rætt til 2 Pund og 20 mrk: Smør udj gaarden Grotland, samt 7 Mrk: Smør udj bem:te gaard, Dat: 29de (...), blev oplæst.

Fogeden foretog sig at oppebære deris Kongl: Majest:s Skatter (...) icke noget videre blev foretagen før end d: 3de Julij

Dend 3 Julij blev Rætten igien sadt med samme Lau Rættes mænd (som sidste) Rættes dag; Hvor da følgende Documenter blev Publiceret.

Halsteen Hendrichsøn Istads med Interesenteres Skiøde udgivet til (... -søn, og lyder paa 1 ½ Løb og 18 mrk: Smør udj gaarden Løenen for 116 rd:, Dat: (...)
1743.

Peder Larsøns gave brev Dateret 1te Julij 1743, udgivet til hans Sønn (...) og lyder paa Toe Pund og 15 Mrk: Smør udj garden Fennes 3de Thun.

Jaen von der Lippes udgivne bøxxel Seddel til Knud Torbiørnsøn, Dat: (...) og lyder paa 2 Pund Smør udj gaarden Løenen.

Torjer Larsøn Houses udgivne bøxxel brev til Ole Stephenson, Dat: (...) 1743, lyder paa 6 mrk: Smør i gaarden Rødne, hos følgende Revers (...)

1743: 22b

1742

Anders Giertsøn Miltzow udgivne bøxxel Seddel til Knud Olsøn, lyder paa 1 Løb og 2 Pund Smør udj gaarden Bør(...), dat: 16de Martij 1743, saa og med (...) Revers (...) samme.

Niels Svensøn Fennes udgivne Obligation til Canselie Raad Fleischer, Dat: 9de Martij 1743, lydende paa Capital 60 rd:, med under Pandt og forsickring udj gaarden Ned: Fenne.

Arne Halvorsøn Schiolddahls!! (Schieldahls?) udgivne Obligation paa Capital 80 rd: med forsickring udj gaarden Schioldahlen, til Hr: Canelie Raad Fleischer, Dat: 9de Martij 1743.

Ole Axelsøn Nedr: Schierveims udgivne Obligation til Hans Plyt, Dat: 28de Octob: 1734, lydende paa Capital 40 rd:, med under Pandt udj gaarden Nedr: Schierveim, blev anvist til udslættelse med paateigned qvittering af Hans Plyt.

Ole Joensøn Hyldes udgivne Obligation til Jørgen Harbo, Præst paa Wos, paa Capital 30 rd:, med under pant i gaarden Øfre Hylde 1 Løb Smør, blev til udslættelse anvist.

Arne Haaversøn Ullestads udgivne Pandte forskrivning til Størch Haaversøn{s}, anviiste bem:te Obligation til udslættelse, og lyder paa Capital 60 rd:, med under pant i gaarden Schioldahl, Dateret 3de Majj 1735.

Ole Knudsøn Seims anviiste Obligation til udslættelse, Dat: 2den Januarij 1736, med qvitterings udslættelse paateigning, lyder paa Capital 80 rd:, med under pant udj gaarden Seim Een Løb med bøxxel og herlighed.

Lars Joensøn Lille Rees udgivne Pandte forskrivelse til Siur Rongve, lyder paa Capital 70 rd:, med under Pant i gaarden Lille Ree, Dat: 26de April 1738, blev med paateignet qvittering til udslættelse anvist, den paateignede qvittering er Dat: 1te Jullij 1743.

Dernæst blev Rættens beklæd med det udj Aastæds Sagen imel: Gaarden Gulbraa og Twedt forhen opnævnte og Specificerede Laugrætt, undtagen udj Mathias Mølsters Sted sat Lars Monsen Grouwe, hvor da for Rættens frem stoed Lars Monsen Gulbraa paa Egene og med interessentere[s] veigne og producerede en skriftl: Continuations stevning af 10 Junij 1743, som blev oplæst. og er af følgende indhold. fra Gaarden Twedt møtte Johan/n/es

Colbeensen, som sagde at møde saavel paa Egene som paa Michel Mickelsen Twedt og Størkaar Mickelsen Gilbache veigne, vedtog den/n/e Continuations stevning at være dem lovl: forkyndt. paa Hr: Capitain Nordahl og Magist:r Harboe veigne møtte ingen efter paaraabelse. Lars Monsen Gulbraa paa sin og med interessentere veigne sluttede sagen {til Dom} paa deres sidde, og paastod Dom til deres Eiendoms beskiærmelse, med videre efter hvis i Sagen forhen er passeret og af hands Procurator indgiven. Johan/n/es Colbeensen Twedt lod tilføre det hand og med interessentere intet hafde her i Rættten at svare, mens holt dem efter det forliig som her i Rættten er produceret. Lars Monsen Gulbraa lod tilføre det hand aldeles icke tilstaaer noget forliig at være skee[d], saasom det er skeed ham uvitterlig, hans Rætmæssige Eiendom til fornærmelse, mens paastaaer det sam/m/e ved Dom vorder mortificeret. Dom/m/eren tilspurte parterne om de vilde om 6 ugger møde her for at

1743: 23

1743

høre Dom i Sagen, eller om de var fornøyet der med at Sagen til Doms afsigelse vorder optagen indtil nest anstundende høste Ting. Johan/n/es Colbeensen Twedt svarede det hand ej forlangede at anhøre Dom i Sagen, saasom hand ingen Dom begierede. Lars Monsen Gulbraae lod tilføre det hand paastod Dom saavel til sin Eiendoms frelse, som det ubarmhiertige forliigs underkiendelse, og var fornøyet med at anhøre Dom/m/en tilstundende høste Ting.

Afsagt

Sagen optages til Revition og Doms afsigelse indtil nest anstundende høste Ting, da parterne forhen skal blive bekiendtgiorte hvad dag Dom skal blive afsagt.

Dernæst blev Rættten betiendt med det til Tingsagerne ordinerede og sædvanlige Laug Rætt, hvor da passeret \er/ som følger.

Dend sag indstevnt til Doms af Aasse Joensdatter Contra Ole Aamunsen blev til Doms afsigelse forretaget. hoved Citanten Aasse Joensdatter med Laugværge Brynild Finne blev 3de gange paa Raabt, mens møtte ej. Contra Citanten Ole Aamunsen møtte og paastod Dom at anhøre, og er da saaleedes for Rætt Kiendt,

Dømt og Afsagt:

Den/n/e sags grund og Egenskab efter de her i Rættten Producere-de Documenter befindes saaledes at være. Colbeen Knud-sen Nedr: Winie haver efter Skiøde af 17de Febr: 173(9?) til handlet sig af Consistorial Raad {Gielmeiden} og Sogne (Præst) til Haugs Præste gield, Hr: Gert Gielmeiden, udj g(aarden Nedr:) Winnie Een Løb Smør med bøsse og herlighed, som (...) d(...) hand Strax samme dag, efter dend her i Rættten produce-rede Pandte Obligation Pantsætter til bem:te Consistorial Raad Gielmeiden for Capital 80 rd: Da nu bem:te Consistorial Raad ej længere vil lade Capitalen hos bem:te Kolbeen Knudsøn blive staaende, og Colbeen Knudsøn ej var i tilstand samme Pandte forskrivelse at indfrie, ingaaer hand under Datto (...) Januarij 1741 Een skriftl: Contract og foreening med Ole Aamundsøn øvre Winie, det han fra Hr: Consistorial Raad Geilmeyden skulde indfrie eller indløse Pandtet, dog saa at bem:te Ole Aamundsøn ikke skulde (udsige) oft bem:te Colbeen Knudsøn fra Jorden saa lenge han vilde og kunde Selv Styre Jorden, men naar hand ej

længer vil eller kand styre Jorden Selv, (da vil)
 Ole Aamundsen Winie være dend nærmeste mand
 til at tage Jorden Nedr: Winie an efter ham, Neml: Colbeen
 Knudsen, naar vi der om saaledes vorder foreenede (...),
 endskiøndt denne Contract og Foreening af disse (...)
 udj eenfoldighed er forfattet, er dend dog Reen og (...),
 Thj lad være een deel vil tage anledning at De(sputere)
 de sidste ord, Neml: naar Wi der om saaledes worder foreenede,
 da opløses dette med det Forregaaende, Neml: Saaledes (som)
 Contracten Siger, naar Colbeen Knudsen icke længere vil eller kand
 Styre Jorden Selv, da skal bem:te Ole Aamundsen være dend
 nær\m/este mand til at antage Jorden, naar wi
 saaledes vorder foreenede, det ord saaledes (...)
 at ingen anden foreening kand skee end at naar Colbeen Knudsen

1743: 23b

1743

Ej længere vil eller kand styre Jorden, da skal Ole Aamundsen; og b(.)r (foreening) (...) eller (ned)sættes og berammes (.....), Thj anderleedes kand det (...) forstaaes efter de ord saaledes, Hvilke ord binder Contracten og opløser ald Desputten, denne Contract eller Colbeen Knudsen's skriftlige forpligt findes beskrevet paa slett Papiir, med disse ord paateignet, J mangel af stempl: Papiir Passerer dette indtil det af Sorenskriveren paa rette Sort til Waar Tinget kand blive over sadt; Da nu Ole Aamundsen af Colbeen Knudsen var given denne skriftlige forpligt, haver hand indfriet Colbeen Knudsen's udgivne Obligation af 17de Febr: 1735, efter paateignede Qvittering af 17de Febr: 1741, med Capital 80 rd.; og et Aars Rendte 4 rd.; tilsammen 84 rd.; og Strax seet sig forsiufnet med et arck Stempl: Papiir af No: 1, ½ rd: - til Colbeen Knudsen's skriftl: forpligts over sættelse, men da hand saadant af Colbeen Knudsen har været begiærende, og Colbeen Knudsen seer sin udgivne Pandte Obligation af 17de Febr: 1735 af Ole Aamundsen at være indfriet, finder Colbeen Knudsen sig Strax veigerlig i at omskrive sin skriftlige forpligt paa Stempl: Papiir, imidlertid denne Desputte imellem Parterne Wentileres, wed

(døden) afgaaer Colbeen Knudsen's \Kone/ Inga Olsdatter, da der den 15de Martij 1741 blev holdet Skifte, wed Skifte Rætten (ind) finder Ole Aamundsen sig med Colbeen Knudsen's skriftl: forpligt, omlagt med det for hen ommeldte Stempl: Papiir, beklager sig over Colbeen Knudsen's modvillig-(-hed) i at omskrive den skriftlige forpligt paa det af ham bekostede Stempl: Papiir, paastaaer for sine udlagde (omkost:) udlæg i Jorden, i det øvrige Reserverer sig videre (Regre)s og tiltalle til Colbeen Knudsen for hands uvil-lighed. som alt den her udj Rætten Producerede Ex-tract af Skifte Protocollen beviidner; af samme end (vider)e erfahres det dend omtvistede 1 Løb Smør i gaar-den Nedr: Winie er bleven vurderet for 110 rd.; der af Ole Aamundsen for sine udlagde 84 rd: der bleven ud-(-lagt) 2 Pund og 7 mrk: Smør med bøxel og herlighed, de øvrige 17 Mark Smør er udlagt til andre Stærboens Creditorer. (Dernæ)st lader Colbeen Knudsen wed antagen Procurator (...) Reutz til Wangens Høste Ting, som holdte[s] d: 15de (...) neml: 1741, indkalde Ole Aamundsen til Doms lii-

-delse at imod tage sine udlagde Penge, Ole Aamundson
 (der) imod har formeenet det den skriftl: forpligt ifølge
 (Contrat)en{s} saa vel til fulde burde efterleves og fuldbyr-
 -des (af) Colbeen Knudson, som hand til fulde havde efter kommet
 (det) Colbeen Knudson af ham forlangt havde. Imidler
 Tiid denne Sag Wentileres og Tracteres, indlagder!! (indlader) Colbeeen
 Knudson sig udj Et Nyt Ægteskab med Aase Jonsdatter,
 og kort efter at deris ægteskabs Løfter war bleven fuldbyr-
 -det, ved døden afgaaer Kolbeen Knudson, da Encken
 Aase Joensdatter med Lauværgen Brynjel Finne træder
 (ind i) Sagen med paastand efter skriftl: forsætt

1743: 24

1743

Af 14de Junij 1742, (....5 uleselege ord.....) til Jordens indløsning, uagtet (hun) til Jorden er ganske fremmet, som beviises med dend Producerede extract af (arve) Protocollen, at da Skiftet blev d: 18de Junij 1742 holdet og sluttet efter hendes Sal: mand Colbeen Knudson, war hands Stærvboe Ej det aller ringeste Ejende udj gaarden Nedr: Winie, Ej heller havde Ejendomet noget i gaarden saa lenge og i de faae uger hun havde været i ægteskab med ham, saa hund aldeles er og bliver een ganske fremmet til Jorden, og i ingen tilfælde kand Ligitimere sig at være i mindste maader berettiget til Jordens indløsning. Wel har bem:te Aase Joensdatter her udj Rættens Produceret een qvittering af 4de Novemb: 1742, Hvormed hun vil beviise det hun fra de Creditorer som udj Skiftet efter Sal: Inge Olsdatter paa deres fordringer war udlagt de øvrige 17 mrk: Smør i gaarden Nedr: Winje, Mens som hun war uberettiget som een fremmet, saa har og Creditorene ulovlig ladet dem løse, Thj de vare Pligtige i følge af Loven først at tilbyde den Største Lods Ejere samme til Løsning, og icke Aase Joens Datter som een fremmet, mens havde Sal: Colbeen Knudson før hans dødedlige afgang indløst samme 17 mrk: Smør, da kunde Creditorene ingen billig føye have haft til at nægte Pengene af Kolbeen Knudson at imodtage, saasom hand war berettiget til at betale sin med Sal: Huustrues gield, saa at Creditorerne ej kunde nægte ham at løse samme 17 mrk: Smør Naar de bekom Hvis de Rættmessig havde haft at fordre, men da de af Aase Joensdatter, som een fremmet til Jorden, og dend forige gield uvedkommende, haver ladet dem udløse, bliver det ulovlig, og alt saae intet Argument til dend af Aase Joensdatter med Lauværgen Brynjel Finne fra Rættens til anden til Doms Proceqverede Sags bestyrckelse om hinders formeenende Løsnings Rætt. Efter Saadan denne Sags overveiende og forefundne beskaffenhed kiende for Rætt det den Producerede skriftl: Contract eller forpligt bør i følge Lovens 5te Bog 1te Capt: 1 art: ved magt at stande og til fulde efterkommes, og bem:te Ole Aamundson for Aase Joensdatter med Lauværgen Brynjel Finnes tiltale udj denne Sag aldeles fri at være. Saa bør og Aase Joensdatter at betale udj Processens omkostning til Ole Aamundson 4 rd:, og til Justitz Cassen for unødigt trætte 1 rd: 3 mrk: 12 s:, inden 15ten dage efter denne Doms lovl: Forkyndelse under Nam og Execution.

Dend sag indstevnt af Hr: Capitain Nordahl, efter forrige tiltale til en deel af hands Creditorer!! (Debitorer), blev af ham i Rætte æsket, og vilde hand først fornem/m/e (om de) ved seeneste Rættens holdelse givene Laug (dag nu) møder, siden Rættens forrelægelse er (for dem) lovl: forkyndt. efter paaraabelse mødte (paa) Wi-ching Davidsen Hougens veigne hands søn N(...) Wi-chingsen, Poul Knudsen Hage, Gietle Wichingsen,

paa hands veigne møtte broderen Niels Wichingsen,
som gav tilkiende, det hand paa broderens veigne (begie-)
-rede udsættelse til næste Ting, siden hand er Reist til
Bergen, mens Johan/n/es Vætle Grouwe og Haw Winie
møtte ej, de andre tilstoed Rættens forrelægelse (som for)
dem lovligen forkyndt. stevne vidnerne Niels

1743: 24b

1743

Tollefsen Bryn og Peder Olsen Nyre med Eed og opragte fingre vidnede lovl: at have
forkyndt Rættens forrelægelse for Johan/n/es Wætle Grouwe[s] boepæll udj hands grande
Kones paahør, og for Haw Winie udj hands Eget paahør for hands boepæll, de øfrige, saa
mange som i stevningen findes anmærcket, haver i mindelighed betalt, og altsaa fra faldes af
Citanten/ søgemaalet over dem; mens de andre, som ej [i] mindelighed efter saa mange Aars
given Credit og mange gjorde paamindninger har vildet Rætte for sig, paastoed hand Dom
over saa vel til sin Rætmæssige fordrings erholdelse, som processens omkostnings erstatning.
Rætten tilspurte {Dom/m/eren} parterne om de videre hafde at lade tilføre Sagen til
oplysning, hvortil de svarede Nej, alt saae er for Rætt Kiendt,

Dømt og Afsagt.

Af de indstevnte befindes Knud Hage, som en Citanten paastaar Dom over for Een tønede
blende Koren Crediteret udj Aaret 1731 for 1 rd: 4 mrk: 4 s:, sam/m/e hand forregiver at have
betalt til huusmanden Lars Rongsgaren, som ved døden er afgang, mens {som} sam/m/e
forregivende kand ej ansees lovgyltig, allerhelst hand ej kand got gjøre det bem:te døde Mand
hafde ordre til at imodtage pengene for Citanten, som og at dend afdøde i saa fald ej heller
kand forsvare sig imod det ham paasagde, hvor for Sagen alleene bliver det Knud Hage ej
kand fra gaa det hand jo haver bekom/m/et dend Crediterede tønede Koren for 1 rd: 4 mrk: 4 s:
Baar Torgiersen Souesbøen søges for 2 rd: 11 s:, ligeleedes for Crediterede Koren vahre, har
ej kundet benægte jo at have bekom/m/et det anførte Koren, mens formeener det med arbeide
at være betalt, sam/m/e paaskud eller forregivende er ej bleven beviislig giort. Haw Winie
for 1 tønede {h} blende Koren 1 rd: 4 mrk: 4 s:, samt for Resterende leeding 2 rd: 1 mrk: 7 s:,
tilsam/m/en 3 rd: 5 mrk: 11 s:, har ej noget fremsat eller ladet frem sætte imod fordringen,
enten da hand blev stevnt og stevningen falt i Rætte, eller efter for[re]lægelsen. Gietle
Wichingsen Dawehougen ligeleedes for 1 td: blænde Koren \1 rd: 4 mrk: 4 s:/, har ej heller
(nog)et til sin befrielse imod den/n/e fordring ladet fremsætte. Sam/m/e beskaffenhed har
det sig med Johannes Wætle Grouwe, som Rester paa Crediterede Koren vahre 1 rd: 12 s:, her
imod ej ladet noget til sin befrielse frem sætte. thj Kiendes for Rætt at Een hver af disse her
udj Dom/m/en Navn givene bør betalle til Citanten deris Debit saaleedes som dend nu ved
Een hver udj Dom/m/en findes Anført til Citanten, samt udj Processens omkostning Een hver
af dem 1 Rdlr:, inden 15 dage efter Dommens lovl: forkyndelse under Nam og Execution.

Capitain Nordahl efter forrige tiltalle til Jørgen Helgeland æskede sagen i Rætte. dend
indstevnte Jørgen Helgeland blev 3de gange paa Raabt, paa hands veigne møtte Ole Mørqve,
som sagde at være ombedet

1743: 25

1743

af dend indstevnte at svare det hand ej var ræt frisk, videre hafde hand ej ordre til at svare.
Citanten lod tilføre det hand sluttede sagen paa sin side og paastoed Dom efter Sagens
befundende beskaffenhed.

Afsagt.

Sagen optages til Doms indtil i Morgen, da parterne eller deres fuldmægtiger haver at møde, Dom at anhøre.

Hr: Capitain Nordahl Kundgiorde det hand ved skriftl: stevning af 28 Majj nestleeden haver ladet stevne Lars Qwale, vidner at anhøre om hands forhold imod Knud Qwale, og der for Dom at lide, med videre efter det producerede stevnemaal, som er af følgende indhold. Dend indstevnte {Kn} Lars Qwale blev 3de gange paa Raabt, men møtte ej; Knud Qwale tillige med de indstevnte vidner Størck Qwalsnæsset, Johan/n/es Opheim og Knud Johan/n/esen Opheim møtte for Rættten. Stevne vidnerne Niels Tollefsen Bryn og Peder Olsen Nyre med Eed og opragte fingre afhiemlede stevningen at være lovl: forkyndt for Lars Qwale[s] boepæll udj hands Kones paahør, siden hand selv war Reist til Bergen. Citanten paastoed de indstevnte vidner Eedelig afhørt, og der næst forrelægelse til Neste Ting for dend indstevnte Lars Qwale. Eedens forklaring blev vidnerne forrelæst, og af Dom/m/eren formanet at vogte dem for meenEed. 1ste Vidne, Størck Aslacksen, huussmand paa Qwalsnæsset, sagde sig at være gaml: omtrent 60 Aar, efter aflagde Eed vidnede, at Neste Løwerdag efter Paaske indeværende \Aar/ kom vidnet gaaende, og da stoed Knud Qwale ved allemands veien, og skiecket!! (skieget) var Revet af ham, da siger Knud Qwale til vidnet, hvorleedes seer ieg ud, da svarede vidnet, Du seer slæt ud, da sagde Knud Qwale, ja, saaleedes har min grande Lars Qwale handlet med mig. Citanten havde ej videre at tilspørge vidnet. 2det Vidne, Johannes Larsen, boendes paa Gaarden Opheim, sagde sig at være gaml: 54 Aar, efter aflagde Eed vidnede, det Knud Qwale kom til vidnet paa hands gaard neste Løwe[r]dag efter Pa[a]ske, og for vidnet og hands søn beklagede sig med disse ord, Gud bedre mig, min grande Lars Qwale har

været mig i dag næsten for haard, see [...]
mit sagde hand, og i det tog hand til ha[...]
haanden, og saa vidnet at skiæcket var Revet
af ham paa dend ene sidde, som inu!! (endnu) er (...).
Citanten hafde ej noget at tilspørge vidnet.
3de Vidne, Knud Johannesen, værende hos hands
Fader, som er Næste forregaaende vidne, paa gaar-
-den Opheim, sagde sig at være gaml: 22 Aar, efter af-
-lagde Eed vidnede i alle maader Conform med
andet vidne.

Afsagt

dend indstevnte Lars Qwale
forrelæges til Næst anstundende høste Ting

1743: 25b

1743

for Rættten at møde, sagen at tilsvare.

Dend 4 Julij blev med Tinget Continueret, og war nærværende de samme Lau Rættes mænd som første dag war tilstæde.

Hvor da følgende Documenter til Publication blev anvist.

Johannes Iversøn Fennes udgivne Skiøde til Niels Svendsøn, lydende paa 2 ½ Spand Smør med bøsse og herlighed, samt over bøsse til 1 ½ Spd:, alt i gaarden Nedr: Fenne første Thun, Dat: 9de Martij 1743.

Johannes Iversøns udgivne Obligation til Sing:r Warner Hosevinckel blev til udslættelse anviist, Dat: 22de Maij 1739, med der paa teigned qvittering Dat: 29de April 1743, og lyder paa Capital 60 rdr:

Udj sagen indstevnt af Hr: Capitain Nordahl som Sigt og Sagefalds Eier, Contra Jørgen Mickelsen Helgeland, er saaleedes for Rætt Kiendt,

Dømt og Afsagt.

Sagvolderen Jørgen Mickelsen Helgeland haver selv udj sit skriftl: her i Rættten indgivende forsæt, forrestillet og tilstaaet at have i tancker at skut en øll skaal bort i Ole Larsen Aarmod[s] brøst, som hand, Jørgen, hafde i sin haand, mens om sam/m/e øll skaal kom da bort i Ole Larsens Pande eller ej, det kand hand icke sige, dog tilstaar hand at Ole Larsen blev vreed og beklagede sig at være slagen, for det andet vil Jørgen Mickelsen forrestille det hand ej var vreed, og altsaa der med vil sige ej at have slaget Ole Larsen med øll skaalen udj vreed. Naar nu sam/m/e hands skriftl: tilstaaelse med de afhørte vidners Eedelige forklaring overveies, {det} bliver Factum Klarligen overbeviist Sagvolderen, det hand med dend i haanden havende øll skaal haver slaget Ole Larsen i hovedet; at dette er skeed med vreed og udj vreed hu, Erfahrets af vidnernes Eedelige forklaring, hvor de vidner, at de tog Ole Larsen og satte ham ind bag ved bordet, paa det hand ej videre af Jørgen Mickelsen skulde blive slagen; efter saadan Sagens Beskaffenhed Kiendes for Rætt, det Jørgen Mickelsen Helgeland følgelig Lovens 6 B: 7 C: 8 artl:, bør bøde til Sigt og Sagefalds Eieren 3de 6 Lod sølv, og betalle udj Processens omkostning 4 rdr:, inden 15 dage efter den/n/e Doms lovl: forkyndelse under Nam og Exc:

Fogden Sig:r Rasmus Smit Kundgiorde det hand med Muntl: Kald og varsel vidnesfast lovl: har ladet stevne og indkalde Joen Fannestølen og \Baar Torgiersen/, {Peder Ellefsen} under deres faldsmaal, deres Eedelige vidnesbyrd at aflægge om hvorleedes Soldat Knud Pedersen Hæg paa seeneste her holdende Waar ting haver overfaldet Lars Gullichsen Giøsteen, alt til et lovskicket Tingsvidne[s] erholdelse, til Vedermærhle vidnerne at anhøre er indvarslet fornævnte Soldat Knud Pedersen, som møtte for Rættten og tilstoed at være lovl: kaldet. Citanten begierede vidnet (viderne?) som møder Eedelig afhørt. Eedens forklaring blev {derom} \vidnet/ af Loven forrelæst, og formanet at vogte sig for Meen Eed. Vidnet Joen Olsen, boendes paa Gaarden Fannestølen, sagde sig at være gaml: 52 Aar, efter aflagte Eed vidnede, at paa næst afvigte Waar Ting,

1743: 26

1743

da vidnet var her paa Tinget, gick vidnet ind i Blombergs Kiøcken, der sat Lars Gullichsen Giøsteen, og Knud Pedersen stoed paa gulvet, og idet vidnet kom ind af døren, slog Knud Pedersen med en Messing Tobacks Daasse som hand hafde i haanden, Lars Gullichsen i hovedet saa det gav et skral eller lyd fra sig, og gick vidnet strax ud igien, ej hørte et ord af nogen af parterne. Dend indstevnte Knud Pedersen efter Citanten[s] tilspørsel hafde ej noget imod vidnes udsigende at forrestille, ej heller noget at tilspørge det. Lars Gullichsen Giøsteen møtte og i Egen Persohn for Rættten. Citanten forrestillede at det vidne Baar Torgiersen, som er lovl: stevnet, møder ej førren i eftermiddag, begierede der for sagen paa nogle faa timer udsatt.

Afsagt

Sagen følgelig Citantens paastand udsættes til i eftermiddag.

Fogden efter forrige tiltalle til Joen Michelsen Seim med huustrue {æskede} samt Størck Knudsen Seim med huustrue, æskede sagen i Rætte, de indstevnte blev 3de gange paa Raabt,

mens ingen vilde svare. stevne vidnerne Niels Tollefsen Bryn og Peder Olsen Nyre med Eed og opragte fingre afhiemlede lovl: at have forkyndt dend af Rættens givene Laudag for Joen Mickelsen med huustrues boepæll udj Joen Michelsens wærfaders paahør, og for Størck Knudsen med huustrue[s] boepæll udj Størck Knudsens huustrues paahør. Citanten producerede Sogne Præsten Magister Jørgen Harboes skriftl: attest af dags dato, hvor nest hand sluttede Sagen og paastoed Dom saa vel til undgiældelse for de indstevnte, som processens omkostning. bem:te attest er saa lydende. Og blev da udj Sagen saaleedes for Rætt Kiendt,

Dømt og Afsagt.

med Sogne Præsten Magister Jørgen Harboes Attest af 4de Julij 1743 beviisses det at Joen Mickelsen Seim er Copulerit d: 13 Nobr: 1742, og haft baren til Daaben d: 25 Januarij 1743, ligeleedes Størck Knudsen Seim at være Copuleret d: [...] Januarij 1743, og haft baren til Daaben d: 2 [...], som var 11 dage. hvor ved Factum tilstræckelig er afbeviist, thj Kiendes for Rætt følgerig Lovens 6 B: 13 C: 1 artl:, bør Joen Michelsen Seim for sig med huustrue at bøde 6 $\frac{3}{4}$ lod sølv, og betalle udj Sagens omkostning 2 rd: liggeleedis Størck Knudsen Seim for sig med huustrue at bøde 6 $\frac{3}{4}$ lod sølv, og betalle udj Process: omkostning 2 rd:, saa som Dømt er, en hver af Dem bør at udrede \og/ betalle inden 15 dage efter Dom/m/ens lovl: forkynd: under Nam og Excecution.

Johan Blomberg paa Mag: Jørgen Harboe[s] veigne kundgiorde det hand med Muntl: Kald og varsel vidnesfast lovl: til dette ting, tiid og stæd har ladet stevne og indkalde under faldsmaal Siur Siursen Niaatwedt og Ragnilde Aamunsdatter, deres

1743: 26b

1743

vidnesbyrd at aflægge om hvorleedes Ole i Toulén har opbrudt en sætterbu dør paa Afdahls støllen, og taget noget høe, sam/m/e vidner at anhøre, [og] Dom at lide saa vel til undgiældelse som processens omkostning, er lovligen indvarslet bem:te Ole i Toulén. dend instevnte Ole i Toulén samt de indstevnte vidner blev 3de gange paa Raabt, mens ingen vilde svare. Stevne vidnerne Niels Tollefsen Bryn og Colbeen Jversen Baabruen med Eed og opragte fingre afhiemlede lovl: at have forkyndt stevnemaalet for Ole i Toulén[s] boepæll udj hands huusmand og Søsters paahør, ligeleedes for vidnernes boepæll under falds maal, neml: for Siur Siursen udj hands huusbonde Stephen Niaatwedt[s] paahør, og for Ragnilde Aamunsdatter udj Eget paahør. Citanten var Laugdag begierende.

Afsagt.

Dend indstevnte Ole i Toulén forrelæges her for Rættens at mød[e] til Næst anstundende høste Ting, naar den/n/e svag!! (sag) worder paaberaabt, sagen at tilsvare, til sam/m/e tiid bliver vidnerne Siur Siursen og Ragnilde Aamunsdatter forrelagt under faldsmaal[s] straf at møde.

Fogden Sig:r Rasmus Smith Kundgiorde det hand med Muntl: Kald og varsel vidnesfast lovl: til dette Ting, tiid og stæd har ladet stevne og indkalde under faldsmaal Britte Dawidsdatter Growe og Brynild Tollefsen, deres Eedelige vidne at aflægge om de skiolds ord Jacob Ellefsen Grouwe haver øvet imod Ole øvre Growe[s] huustrue, til vedermæhle \vidnerne at anhøre/, samt Dom at lide til undgiældelse og straf, item processens omkostnings erstatning, er indvarslet forbenævnte Jacob Ellefsen, saa er og for Processens skyld til vedermæhle indvarslet Ole øvre Growe, som bægge møtte og vedtog lovl: at være kaldet. de indstevnte vidner møtte for Rættens, Edens forklaring blev dem af Lovbogen forrelæst, dernæst formanet at vogte sig for Meen Eed. 1ste [Vidne], Britte Dawidsdatter, boende paa Gaarden Grouwe, gift med Tollef Grouwe. sagde at være ga[m]l: 41 Aar, efter aflagde Eed vidnede, at ungefæhr 14 eller 15 dagge efter næst [afvigte] høytiid kom en Despute imel: Jacob Ellefsen og Ole

øvre Grouwe[s] huustrue om en smøræske, (hvilcket) skeede i vidnets stue, da tog Ole sin Kone smør æsken og sat dend paa bordet, sagde til Jacob, har du nu ligt for smørret, da skielte Jacob Ellefsen hinde for Een Taske. dend indstevnte Jacob Grouwe tilspurte vidnet (om hun) icke hafde Rømt fra deres huuss og

1743: 27

1743

til vidnet for at vilde have freed. Resp: hand hafde ved Mickeli tiider indbedet sig i hendes huuss {for at have} mens dette skiolds ord passeret paa dend omvundene tiid, ellers har vidnet hørt stedse indbyrdes u-Eenighed imel: dem. Qwest: om hun icke sagde det hand ej med Rætte hafde smørret. Resp: ja, hun sagde hun tøjte det hand hafde for(lan)get smør atter. Qw: om hun icke sagde, Gud give dig saa løcke og trivis til som Du har det med Rætte. Resp: jo, det sagde hun. 2det Vidne, Brynild Tollefsen, værende hos hands {Mo} Forældre paa Grouwe, og var det forrige vidne hands Moder, sagde sig at være gaml: i sit 20 Aar, efter aflagde Eed vidnede, at omtrænt 14 eller 15 dage efter næstleden Juule høytid kom Ole øvre Grouwe[s] huustrue ind med en smør æske og sagde til Jacob Grouwe, har du nu icke ligt for dit, saa Gud lad dig nu løcke og trives til som Du har det med Rætte, da sagde Jacob Grouwe til hinde, Gack paa døren, din Taske, med dit forbandede slader, og i det [samme]? tog hand haanden i væiret med en liden fiel udj og høde til hinde. Jacob Grouwe sagde det hand ej noget hafde at tilspørge Vidnet, saasom hand hafde vidnet ganske Rætt. Citanten begierede Sagen udsat til neste Ting.

Efter at Middags Maaltid var bleven holdet, er passeret og forretaget som følger.

Fogden æskede dend Tingsvidnesag i Rætte Contra Soldaten Knud Pedersen Hæg, og declarerede at det vidne Baar Torgiersen er efter berætning Reist til Bergen, alt saa var Laugdag begierende. Stevne Vidnerne Niels Tollefsen Bryn og Colbeen Knudsen Baabruen med Eed og opragte fingre afhiemlede stevnemaalet at være med 14

dage lovl: forkyndt for Baar Torgiersens huu(strue) og bopæl udj hands huusbonde Iwer So(...) paa-hør.

Afskeediget.

Det indstevnte vidne

Baar Torgiersen forrelægges under faldsmaals straf at møde paa Nest tilstundende høsteting her for Rætte, dend dag den/n/e Tingsvidnesag vorder paaraabt, sit vidnes byrd at aflægge.

Fogden Sig:r Rasmus Smith Kundgiorde det hand med Muntl: Kald og varsel vidnesfast lovl: til dette ting, tiid og stæd har ladet stevne og indkalde under faldsmaal Anders Kolwe, Lars Olsen Eggerede, Kiel Lii, Niels Lii og Ole Qwale, deres [Eedelige] Vidnesbyrd at aflægge, til Et lovskicket Tings vidnes erholdelse, om Knud Pedersen Hægs [omgang] imod Joen Fannestøllen og Peder Ellef[sen ...] [...] Een Liig følge paa Gaarden Kolwe, [samme vidner] at anhøre er til Vedermælle indstevnt [bem:-] -te soldat Knud Pedersen Hæg, saa er og [...] skyld indstevnt Jon Fannestølen og Peder El-

-lefsen. de indstevnte møtte alle [og vedstoed stev-]
-ningens indhold. Eedens forklaring blev

1743: 27b

1743

Vidnerne af Loven forrelæst, og formanet at vogte dem for Meen Eed. 1ste Vidne, Anders Larsen, boendes paa Gaarden Kolwe, sagde sig at være gaml: 32 Aar, efter aflagde Eed vidnede, at nu sidstl: Pinsedags Morgen da de skulde begrave hands ved døden afgangne Grande, og Vidnet hafde beskicket Liig følget til bords, kom Peder Ellefsen in[d] i stuen paa Gaarden Kolwe, ganske blodig i Ansigtet, sigende at Knud Pedersen hafde slaget ham, der efter gick hand ud, strax i det sam/m/e hørte vidnet et stort skrig, da sprang vidnet ud og saa at Peder Ellefsen Reiste sig op af en Vand grue eller brynd, og da sagde andre paa Gaarden staaende, det Knud Hæg hafde skuert ham om i gruen. parterne hafde ej noget at tilspørge vidnet. 2det Vidne, Lars Olsen, boendes paa Gaarden Eggerede, sagde sig at være gaml: 30 Aar, efter aflagde Eed vidnede at natten til Pintsedag, da vidnet var paa Kolwe udj et Liig begiengelse, kom vidnet ind i stuen og saa at Knud Pedersen Hæg og Joen Fannestøllen laa paa gulvet og hafde fat paa hin anden, da de strax af andre blev skildt fra hin anden, noget der efter sagde Jon Fannestøllen det hand vilde gaa ud i buen for at faa sig en drick øll, og gick saa ud, da gick vidnet efter for at faa et dricke Kar til at tappe øll i for at give Joen dricke, da hand, vidnet, kom til Buen, laa Knud Hæg og Joen Fannestølen

(...) sam/m/en i svallen og hafde fat paa hinan-
-den, da sprang vidnet om Kring til en anden
(...) for at tappe øll, og i det sam/m/e Raabte Joen
(...) hielp, da folck kom og skilte dem ad. el-
-lers hafde vidnet og seet det folcket afstyrede
Knud Hæg fra Peder Ellefsen, videre hafde
hand icke seet. parterne hafde ej noget at
tilspørge vidnet. 3de Vidne, Kiel Lie, aflagde
(...) Eed med opragte fingre efter Loven, sagde at være 34 aar
gamel:, wandt saaledes, at hand natten til Pinsti morgen kom
(... ..)nset i Lig fær, og da hand, Neml: widnet, stod i Stuen pa Kolve,
[saa hand] Knud Pedersen Hæg havde haanden i weiret og slog i mod an-
[-sigtet] paa Joen Fannes Stølen, men kand icke sige enten han
[...] (...)de Knud Heg træfte Joen Fanes støelen eller icke, siden een
[stor] (mæng)de folck Stod i mellem, Hvor de der forføyede sig fra høy
[...] til dørren, men kan icke sige at Knud havde fadt i ham med
[...], widnet hørte eller!! (ellers?) Skraal og skrig af nogle, som ham
[...] (...)gt det skulde være Knud Hæg som war i fære med Peder
[Ellefsen, og] saa da vidnet samme Tiid, i det han kom i gangen,
[...] omvudne ware at Peder Ellefsøn war blodet i ansigtet
[...] det paa hovedet, Paa Spørgsmaal af Knud Hæg svarede
[vidnet], at han ligeledes saa den omvundne Tiid at Knud Heg
[var blodet i] ansigtet, men kan icke sige Hvem det havde giort, uden
[...] vidnet at Peder havde slaget ham, Parterne havde icke
[videre] dette widne at tilspørge. 4de Vidne, Niels Wiching-
-søn Lie, boendes paa Gaarden, sagde sig at være gaml: 36 Aar,
efter aflagde Eed vidnede, at Pintsedags Morgen sidstl:.,
[...] (...)dne war paa Kolwe, saa vidnet at Peder Ellefsen
[laa] i en was grue eller bæck, og da hørte widnet af an-

1743: 28

1743

skuet ham i was gruen, ellers saa vidnet at Peder Ellefsen kom ind i stuen og var ganske blodig i ansigtet og ilde med fahren, beklagede sig og sagde at Knud Hæg hafde gjort det, og bad de tilstæde værende at give det an. parterne hafde ej noget at tilspørge vidnet. 5te Vidne, Ole Ellingsen, boendes paa Gaarden Qwaale, sagde sig at være gaml: 50 Aar, efter aflagde Eed vidnede, at Natten til Pintze dag, da de vare forsamlet paa Gaarden Kolwe, sat Jon Fannestøllen i høysædet og talte med Knud Bøe, da Kom Knud Hæg og sagde til Jon Fannestøllen, det var icke Rætt, da sagde Joen, gack fra mig Knud, hvad vj har til sam/m/en kom/m/er dig icke veed, vj har taltes sam/m/en tilforen, saa best som dette var saa vidnet at Jon og Knud Hæg laa tilsammen paa Gulvet, da de tilstæde værende tog dem strax fra hin anden. siden saa vidnet at Peder Ellefsen var ganske blodig i ansigtet, og beklagede sig at Knud Hæg hafde gjort det, siden saa vidnet at Knud Hæg stoed ved en brynd og vaskede blod af sig, mens hvor hand hafde faaen det, ved vidnet icke, ej heller hørte talle derom. parterne hafde ej noget at tilspørge vidnet. Knud Pedersen Hæg lod indføre, det hand tilstoed sin forseelse, bad om Naade og vilde love forbedring. Citanten var Tingsvidne beskrevet under Rættens lovl: forsigling.

Hr: Capitain Nordahl som Sigt og Sagefaldis Eier, Kundgiorde det hand med skriftl: kald og varsel af 28 Maij 1743 haver ladet stevne Lars Hougen, vidner at anhøre om hvorleedes hand med skiolds ord og haar Reven har overfaldet Johan/n/es Hiembære, der for Dom at lide, samt at svare Processens omkostning. til vedermælle er indstevnt Johannes Hiembære. Vidner er Olle Øyefloten og Olle Hiembære. Citantens producerede stevnemaal er saa lydende. dend indstevnte Lars Hougen og Johannes Hiembære møtte, tilstoed at være lovl: kaldet. Ligeleedes møtte de indstevnte vidner. Edens forklaring blev dem forrelæst, og formanet at vogte dem for Meen Eed. 1ste Vidne, Olle Øyeflaaten, sagde sig at være 40 Aar, efter aflagde Eed vidnede, ej at kunde vidne eller forklare et or[d], saasom hand var beskiencket da det paastevnte skal være passeret. Citanten fremsatte dend Qwest: om vidnet med uskad samvittighed kand sigge ej at have seet jordskuffen eller haar greeb eller andet slags slagsmaal af dend indstevnte at være øvet? Resp: nej, hafde ej seet saadant, mens hørte tviist og snack imel: de instevnte. 2de Qwest: om vidnet kand benægte jo at have hørt nogen skiolds ord. Resp: hand hørte de snackede sam/m/en nogen ord, mens hørte ingen skiolds ord. 3de Qvest: Hvor af

1743: 28b

1743

Den Vreede bestoed? Resp: veed intet der om. parterne hafde ej videre at tilspørge vidnet. 2det Vidne, Olle Olsen, Boendes paa Gaarden Hiembære, sagde sig at være gaml: 35 Aar, efter aflagde Eed vidnede, ej at kunde forklare eller vidne noget. til spørgsmaallene svarede som første vidne. 4de Qw: om vidnet kand benægte jo at have hørt at der har været slags[maall?] imel: de indstevnte? Resp: har ej hørt det af nogen. Citanten begierede sagen udsat til neste ting for at indvarsle fleere vidner.

Afskeediget

Citantens paastand bliver bevilget.

Een Ditto imod benævnte Lars Hougen efter foran førte skriftl: stevnemaal, fordj hand har slaget Soldat Endre Joensen, som til vedermælle er ind varslet, vidnerne er Joen Bærre, Ole Hiembære, Tollef Bøe, og Kiel Olsen Hougen. For Rættens møtte Johan/n/es Bærre, som lod

lysse forfald for Soldat Endre Jonsen at være Reist til Bergen, og Joen Bærre at være svag, tilstoed at de har lovl: varsel. Vidnerne Tollef Bøe og Kiel Olsen Hougen efter paa Raabelse møtte ej, mens vidnet Ole Hiembære møtte. Eedens forklaring blev dette vidne forrelæst, og formanet at vogte sig for meen Eed. efter aflagde Eed efter Loven vidnede, at hand hørte dem sam/m/en, mens hørte ej hvad som blev sagt, kand ej heller sigge til visse om Endre sprang paa Lars, mens da vidnet saa dem sam/m/en paa marcken, laa Lars under og Endre hafde fat i Lars sit haar, mens hvor Lars igien hafde fat, kan hand icke sigge. Lars Hougen hafde ej noget at tilspørge vidnet, mens loed tilføre, at om Endre hafde taget ham i haaret, som hand dog icke veed, var det uforvarende, saa som der var intet ont imel: dem. Stevne vidnerne Niels Tollefsen Bryn og Peder Olsen Nyrre med Eed og opragte fingre afhiemlede stevningen at være for vidnernes boepæl lovl: forkyndt, neml: for Tollef Bøe udj hands Svogers paahør, og for Kield Olsen Hougen udj hands broders Kone[s] paahør. Citanten var Laugdag begierende.

Afskeediget

dend til vedermælle indstevnte Endre Joensen forrelægges til næst anstundende høste ting at møde dend dag den/n/e sag vorde paa \taget/ {lagt}, til sam/m/e tiid bliver under Lovens faldsmaals straf forrelagt vidnerne Joen Bærre, Tollef Bøe og Kiel Olsen Hougen alle at møde, deres vidne at aflægge.

Fogden efter forrige tiltalle paa Justitiens veigne imod Iver Torgiersen Ullestad og Maritta Larsdatter for begangne Leiermaal æskeede

1743: 29

1743

Sagen i Rætte, og producerede Sogne Præsten Mag: Jørgen Harboes attest af dags dato, som blev oplæst og er af følgende indhold. dend beskickedede Defensor for Martha Larsdatter lod tilføre, det Factum desvære var for meget bekiendt og uimodsigelig, mens som Martha Larsdatter hos Gud og den/n/e (Naad)ighed haver afbeedet sin synd, udstaaet Kirckens Diciplin, er og af Sogne Præsten paa Guds veigne til sagt Naade, saa vil hun med allerunderdanigst bønfalde og ind fl(yde) til Landets From/m/e Fader wores Allernaadigste Konge om Naade i stæden for Rætten, der om Comparenten bad det Øvrigheden ved derres allerunderdanigste forrestillighed vilde kom/m/e hinde til hielp. for Iwer Torgiessen Ullestad møtte dend beskickedede Forsvar Rognald Houge, Refererede sig til hvis Martha Larsdatters beskickedede Forsvar har ladet tilføre, bad om Naade i stæden for Rætten, forsickrende Øfrigheden det hand med Dend ganske Almue visseligen udj derres bøn/n/er til Gud vil welsigne Dem, fordj de ved allerunderdanigst forbøn og ansøgning kom/m/er den/n/e synder Iwer Torgissen til hielp i at blive deelagtig udj Landets From/m/e Faders høye Naade. Fogden indstillede til Rætten hvorvit disse 2de Persohner efter Loven bør være straffællig, og paastoed Dom.

Afskeediget

Sagen optages til Doms Afsigelse til i Morgen Formiddag.

Hr: Capitain Nordahl Haver her for Rætten ladet [...]
Stævnamaal ind stævnet Brynjel Finne for[dj han for-]
-leden Høste Ting havde over faldet og slaget Sol(daten) Niels
Fenne, om samme at vidne ware ind stævnte Sven Øfst-
-hus, Iver Dolve, Stephen Giøesteen og Halvor Knudsøn
Qvittne, for Rætten mødte 2de Stævne Vidner, Niels Tollefsøn Bryn
og Peder Olsson Nyre, Hvilcke Kalds mænd afhiemlede med
oprackte fingre det de oven skrevne vidner og Sag(volderen)

med 14ten Dagers warsel lovl: haver indvarslet, samt [vidnerne]
under deres faldsmaal at møde. de 3de første vidner mødte
for Rættten og tilstoed lovl: at være Stævnet, saa og fo(r)langede)
Hr: Capitain Nordahl et widne wed Navn Anders
Larsøn Kolfve, som wedtog godvillig at møde og [...]
hands widnes byrd at udsige, Hvor da Eedens forklaring for
widnerne blev oplæst, og formaning til dem givet for
meen Eed sig at wogte. Brynjel Finne, som til [widners paa-]
-hør war ind Stævnt, blev paa raabt 3de gange, men [hvercken hand]
Selv eller nogen paa hans weigne møtte, D(er)paa blev)
1te Widne, Sven Øfsthuus, frem kaldet, aflagde sin Eed med oprackte
fingre og wandt, at sidstleden Høste Ting da widnet [war paa værts-]
-huset som Deval tilhører, sad Brynjel Finne wed [...], [da Niels]
Fenne bad om forlov at tage lyset, og da han [...]
han det paa bordet, og i det hand sad bem:te Lys paa [... -]-
-te Brynjel Fin/n/e nogle ord, som hand icke andet [kunde forstaa]
det var skiold ord til Niels Fenne, der paa sl(...)
med haanden til Brynjel Finne; Citanten Hr: Capitain Nordahl
qvestionerede widnet, 1te om hand icke kand forklare [hvad for]

1743: 29b

1743

(slags) skiolds ord det var, (2de) om widnet k(and) benegte at Jo (imellem) Brynjel Finne og
Niels Fenne war i klammerj og slagsmaal. til den 1ste qvestion refererede hand sig til sit
forrige, i det hand haver forklaret s(...) (...) kunde forstaae end det war skiælds ord, til det
andet ligeledes som hand har forklaret. Niels Fenne (...), som til wedermæhle war ind stævnt,
mødte for Rættten og gjorde (til widnet) qvestion ligeledes som Capitain Nordahl, om han,
Neml: widnet, (icke viste) at Brynjel Finne over ilede ham med skiolds ord. Widnet der paa
atter Svarede ligeledes som til Citantens. Parterne havde icke videre widnet at tilspørge.
2det Widne, Iver Dolve, aflagde sin Eed med oprackte fingre, og wandt ligeledes som nest
forige widne i alle tilfælde, undtagen widnet udsagde at de ord som Brynjel Finne Sagde til
Niels Fenne, war at han, Neml: Brynjel Finne, kaldte Niels Fenne for skit hund. Parterne
havde icke videre widnet at tilspørge. 3de Widne, Stephen Giøestee[n]. aflagde sin Eed og
wandt, at han aldeeles icke noget om denne Sags beskaffenhed havde at forklare. Citanten
Capitain Nordahl qvestionerede 1te om vidnet kand benegte at der haver været skiolds ord
imellem Brynjel og Niels Fenne, 2det om vidnet kand benægte om, der Joe icke haver været
slagsmaals imellem dennem, Widnet svarede som før, han icke war vidende om noget
Hverken angaaende første eller sidste {eller første} qvestion. Dend til wedermæhle
indstævnte Niels Fenne qvestionerede widnet, om han ogsaa kand benægte at Brynjel Finne
havde med skiolds ord hannem, Neml: Niels Fenne, over faldet. Widnet svarede som før, han
icke viste der om, heller noget af dem havde hørt, siden han den tiid icke var tilstæde.
Parterne havde icke videre dette widne at Erindre. 4de Widne, Anders Larsøn, aflagde sin
Eed og wandt lige som første widne Sven Øfs[t]huus i alle maader forklaret haver. Dend til
wedermæhle indstævnte Niels Fenne qvestionerede først, om vidnet vilde fra gaae at Brynjel
Finne hannem med Skiolds ord begiegnede. Widnet Refererede sig til sin forklaring, at han
icke andet kunde forstaa end det var skiolds ord som Brynjel Finne mod Niels Fen[n]e
forøvede. Citanten begierede Sagens udstættelse, Ej allene til næst kommende Høste Ting
for at ind stævne lovligen Haldor!! (Halvor) Knudson Qvittne, som og Sagvolderen Brynjel
Finne, om han noget til Sin Sags tarv kunde have at Sige.

Afsagt

Den begierte opsættelse bevilges til næst holdende Høste Ting, da Brynjel Finne med sit forsvar i denne Sag haver at møde, saa og forelægges det udeblivende widne Halvor Knudsen Qvittne til bem:te Høste Ting at møde under faldsmaal straf.

Hr: Capitain Nordahl havde ved Stævnemaal ladet ind Stævne Levord Olsøn Hougen fordj han haver over faldet og slaaen Peder Olsøn Fløden!! (Øieflaaten) {udj} paa gaarden Gienbere udj Rundahlen, til vædermæhle war ind Stævnt Peder Olsøn {Store Gaaave} \ØeFlaaden/, tillige med efterskrevne vidner i samme Sag, Neml: Tore Wasende og Ole ØyeFlaaden, saa og war bem:te Levor Olsøn Hougen ind stævnt til Doms Lidelse for sin gierning, samt at erstatte Processens omkosning. dend paa giældende Levord Olsøn Hougen efter paa raabelse mødte icke, ej heller nogen paa hans weigne, men den til wedermæhle ind varslede Peder Olsøn Øye Flaaden mødte, Hvilket!! kald og warsel de 2de Stævne widner Niels Bryn og Peder Olsøn Nyre wed Eed og oprackte fingre afhiemlede lovlig alle anførte at have indstævnte, saa og Widnerne under deris faldsmaal. efter 3de paaraab mødte icke heller vidnerne; Capitain Nordahl begierede Lavda[g] til næste Ting for den indstævnte Levor Olsøn Hougen, samt forelæggelse for de 2de ude blivende widner.

Afskediget

Den begierte Anstand i Sagen bevilges \til/ Høste Tinget indeværende aar, da den paagiældende Levord Olsøn Hougen haver at møde med sit tilsvær i Sagen, til bem:te Tiid og Stæd forelægges de 2de udeblivende widner Tore Wasende og Ole Øye Flaaden at møde under deris Faldsmaal straf.

1743: 30

1743

Hr: Capitain Nordahl wed Stævnemaal havde ladet indkalde Peder Brynjelsøn Finne at lide Dom fordj bem:te Peder Brynjelsøn haver givet Baar Gullacksøn Næve Hug, samt tillige at svare Processens omkostning, til vedermæhle er ind warslet Bor!! (Baar) Gullacksøn, saa og til widner i bem:te Sag er ind warslet under faldsmaal Hav Knudsen Winie, Ole Larsen, Huusmand samme Sted, og Ole Knudsen Nedr: Winie, Hvilket kald og warsel Niels Bryn og Peder Nyre wed Eed afhiemlede lovl: wedkommende og (...)meldte havde forkyndt, Wed Paa Raab mødte Hvercken Peder Brynjelsøn som Sagvolder, ej heller nogen af de andre anførte og i denne Sag ind stævnte, desaarsag Citanten begierede Lavdag for Peder Brynjelsøn Finne samt Baar Gullacksøn, Tienende paa Drygsvold, saa og at vidnerne maatte forelægges.

Afsagt

Dend ind stævnte Peder Brynjelsøn Finne gives Lavdag til næste Høste Ting, da han i Sagen {haver} og inden Rættens haver at møde med sit forsvar, ligeledes den til Wedermæhle ind stævnte Baar Gullacksøn, saa og forelægges de 3de ude blivende widner, Hav Winie, Ole Huusmand og Ole Nedr: Winie, at møde til bem:te høste Ting under deris faldsmaals Straf.

Dend 5te Julij blev Rættens atter betiendt, da passerede som følger.

Udj Sagen indstævnt af Kongl: Maj:ts Foged paa Justitiens weigne, Contra Iwer Torgissen Ullestad og Martha Larsdatter, er saaledes af Sorenskriveren og Laug Rættens \som Meddoms mænd/ for Rætt Kiendt,

Dømt og Afsagt.

Det er med Sogne Præstens attest af 4de Julij 1743 beviislig gjort det Iwer Torgissen Ullestad haver tvende gange udj hands Egteskab begaaet Leiermaal, først med Guri Brynildsdatter Emstad, og Anden gang med dend nu indstævnte Martha Larsdatter, ligeledes er {det} med

bem:te attest beviislig giort \det/ Martha Larsdatter tvende gange forhen er bleven besvangret, og nu 3de gang med dend nu ind stevnte Iwer Torgissen Ullestad. Factum er end og til sagens yder meere afbeviisning af deres beskickedede Forsvar blevet tilstaaet, saa der intet af acten findes til Deres befrielse, eller noget der kunde {grunde} giøre sagen tviflagtig, saa sigtelsen bliver klarligen {til deals} afbeviist, thj Kiendes for Rætt det Iwer Torgissen følgelig Lovens 6 B: 13 C: 25 art: bør {Rømme} forwiisses Kongens Lande, og bør hand at Rømme Landet inden 3 Sole Mercker efter Dom/m/ens lovl: forkyndelse, og hands boes Lod at wære huusbonden hiemfalden. Martha Larsdatter bør følgelig aller høy bemelte Lovens 6 B: 13 C: 9 art: at straffes med Kagen.

Fogden Sig:r Rasmus Smith Kundgiorde det hand her for Rætten til Examen lod frem stille Een Persohn {som (...)} nestl: war greben her paa Woss paa Een E(...) afsiddes fra dend almindelige Kongs Vej, i [...] Complet af 5 Mandfolk, 3 qvinder og 2de børn [...] 2de skarplatte gewæhr}, som giver sig det Navn [... -]-sen Grow. hvilcken sidst afvigte Sante: Hans dag war bleven paa greben, og dagen der efter hid [... un-]-der rrest som en Landstryger der haver l(...) udj sældskab med 4re andre Mands Persohner, 3de qvinder og 2de børen, begierede hand for Rætten ma(atte give sin) forklaring hvor hand hiem/m/e hører, og hvad h(and sig) indtil har forretaget, for at vide hvor l(eedes man) han/n/em kand ansee, enten som en Reisende, [eller en] der Røve og stielle vilde. hand sagde at være [...] (..) hellig 57 Aar, barne fød i Syndfiord i [...] giæld og Kircke hoved Sogn, hands Forældre [war] huusfolck, Faderen Erich Larsen, Moderen [...]

1743: 30b

1743

Larsdatter, huusfolck under gaarden Grow i benævnte kircke sogn, har selv været huusmand under gaarden Støllen i Qwamsøen, Syndmørs Fogerie og Sands kirckesogn, er gift, hands huustrue heder Kari Olsdatter, er i live, har med hinde 3de baren, 1 Dreng og 2 Døttre. søn/n/en og dend ælste Datter tiener paa Qwamsøen, neml: søn/n/en hos Knud Myren, og Datteren hos Aslach Nielsen i Riste sund, haver en \halv/broder ved Navn Jacob Pedersen Stølle paa bem:te Qwamsøen, har Een søster Navnl: Maritta Erichsdatter, gift med Ole Knudsen Qwame, Nock Een søster boendes paa Sansøe, Navnl: Margretha Ericksdatter, gift med Olle Olsen Søllene ved Sands kircke, har tiendt som Soldat ved det Andet Bergenhuuseske Regiment under Capitain Swanes Compagnie i 14 Aar, mens bekom ickun Afskeed for 12 Aar, er 8te Aar siden hand bekom pass, har været hos hands broder paa Syndmør stedse siden hand kom af Kongens tjeneste, og ærnæret sig med fiskeri og Arbeide, 14 dage for Pintze dag sidstl: er hand Reist hiem/m/e fra med Kone og Et Piige baren her til Woss for at besøge hands Kones slægt her paa Woss paa Gaarden Mit-Fenne, Neml: Knud Mit-Fenne, som er hinds Søskende baren, 8te dage efter Deres Reise hiemme fra kom de i Norhorlehns Fogderi til Masfiorden i Gullens skibbreede, der sætte de deres baad paa land og gick op til Gaarden Hougsdal, der opholdt de dem i 2de dage, dend anden dagen kom der til gaarden 2de Karle med hver sin Kone, dend Eene hafde et baren, og dend anden war frugtsom/m/elig, og forblev de der dend dag og Natt, sam/m/e sagde at være kom/m/en fra Findmarcken i Nordland, Een af dem sagde at have sit Folck Øster, men icke paa hvad stæd,

disse Spurte Deponenten hvor hand agtede sig hen, og da hands huustrue svarede at de vilde til Woss, begierede de andre at følge med dem, dend 3de dag Reiste de samtlig der fra, og kom om Natten der efter Klocken 12 til Bolstadøren her i Wosse Fogderie, hvor de forblev alle sam/m/en Natten over, om Morgen en gick de alle derfra og tog fielt veien formeedelst Elvens høye vegst, og kom til Gaarden Ellie om Aftenen, hvor de alle forblev 1 dag og 2de Nætter.

(...)r Deponenten imidlertiid forarbeidede 2de
 (...)skeer, anden dagen Reiste de sam[t]lig der fra
 (...)r til nedre Wasenden, lod sig der {over} sætte over
 (...)ven til gaarden Lunde, hvor de kom Løwerdags
 (...)nen, og forblev der Søndagen over, som var næste
 (...)ag efter Pintze dag, de 2de Mandfolck som var
 med ham i følge, gav dem bægge det Navn af Ole,
 (dere)s Faders Navn Erindrer hand icke, dend Eene
 [sagde] at have været Soldat under Bergens Garnison
 [...] anden fra Nordlandene, om Mandags Mor-
 -genen kom Deponenten i Størck Lundes Jildhuus
 (...)r 2de Andre Karle kom/m/en som hafde latte!! (ladde)
 (Gevæh)rer med sig, dend Eene kaldte sig det Navn Jacob,
 og dend anden Niels, disse sagde at være barne fød
 paa Kongsberg, om Mandags Middag gick Deponenten

1743: 31

1743

med sit forhen om/m/elte følge frem med Vandet fra gaard til anden ind til Finnes (...)gen, hvor de forblev om Natten, og da de kom der om aftenen fandt de de 2de andre Karle der med de latte gevæhrer, hvor de nu samtlig ved Lensmand og Mænd om Morgen en blev greben og ført her til Wangen, sam/m/e dag blev det ganske følge ved wagt ført her fra /: efter Deponentens forklaring skal {han} de være paa greben Neste Tirsdag efter Pintze ugen, som var den 11 Junij, mens efter Lensmandens forklaring er den/n/e Complot paagreben d: 18 Junij /: forklarede fremdeele, at de blev ført til Lensmanden i Wangen Tinglaug, der fra til Lensmanden i Hossanger skibbreede, Niels Hannestwedt, /: dette forstaaes ickun om Mands Persohnerne, thj qvinderne med børnene gick til Hardanger, efter at de her paa Wangen war løss given /: Lensmanden i Hossanger sende dem som Arrestanter under wagt af 6 á 7 Mand til søen, hvor de skulde forblive indtil hand kom, imidlertiid solte de 2de unge Karle, som kom sidst i deres følge og hafde de 2de gevæhrer {med sig}, deres trøyer og skræpper til nogle af de wagt havende, under sam/m/e handling løb dend ene af de 3de første bort, uden at wagten Obserwerede det, der efter løb dend største, som hafde været Soldat under Slottet i Bergen, og førren hand løb, sagde hand til Deponenten det hands Navn var icke Ole, mens Anders Larsen Hou, og war Rømt fra Slottet, wagten saa ej heller dend tiid hand løb fra Lensmands wagten, der efter løb

Deponenten bort, og wagten blev det ej he(l)ler war,
 {og} dend største Persohn fant hand et par [gevæhr]
 skud fra stranden, dend anden fant [...]
 øverste fieldet, da de overlagde at (... de-)
 -res Koner, og tog saa Veien over fieldet [...]
 gien/n/em Woss, foer saa over fieldet til (Hardang-)
 -er i Folckedahlen, hvor de alle trej blev paa-
 -greben af nogle bønder Drenger, som bragte
 Dem til Hr: Capitain Møllerup, der efter

blev de med 6 Mand sendt her op \paa/ Woss, (paa)
Veien satte de dem til [at]? hvile, og de med [wagten ned]
lagde dem til at sove, da Deponenten [wogne-]
-de ware de 2de bort Rømt, og hand, n(empl: Depo-)
-nente, blev ført her hid og sat under [Arrest].
Fogden tilspurte Deponenten hvad (...)
overlæggelse de har haft tilsam/m/en under [...].
Resp: ingen samtale haft med hindanden [...].
Fogden begierede udtog af protoc: (...)

Ole Torgiersen Grouwe udgivene Obligation [...]
til Askild Mickelsen Bøe for Capital (...)
under pant af ½ Løb smør i gaarden Grouwe [...]

Hr: Capitain Nordahls udgivene bøssebrev med Re(vers, dat: .. Mar-)
-tij 1743, til Anders Wichingsen paa paa!! ½ Løb smør [...]
[...], blev læst.

1743: 31b

1743

Torbiørn Madsen Sæwe udgivene skriftl: forpligt af 4 Julij 1743 til Britte Johannesdatter paa
det wilkor hun aarlig skal nyde til livets ophold, blev læst.

skifte brevet af 29 Junij 1741, passeret efter sal: Synnewe Ingebrigtsdatter, blev læst, og var
stervboen Eiende Jordegøeds udj gaarden Gulbraae 6 Mrk: smør med bøssebrev og herlighed,
som var Wurderet for 4 mrk: Marcken, og igien udlagt, først til Creditoren Erich Mæhland 1
Mrk: smør, til Enckemanden i vederlag imod begravelsens bekostning 5 Mrk: smør.

Fogden lod inden Rættens oplæse og Examinere disse 2de Terminers skatte Restance, hvis
endelige Sum/m/a war 1270 rd: 1 mrk: 7 s:, og som ingen var der noget imod sam/m/e hafde
at forrestille, var hands!! Rættens attestation begierende, som blev efterkom/m/et.

Efter trede gange udraabelse war ej nogen der vilde gaa i Rætte, hvor for Tinget blev
ophævet.

Dend 20de Novembr: blev paa **Ewanger, for Waswærend Skibbr:, holdet Et Almindelig
Høste, Skatte og Sagefalds Ting**, nærværende ved Rættens Fogden Rasmus Smit,
Lensmanden Niels Horwiigen, med dend Tingsøgende Almue, da Rættens blev beklædt med
det ordinaire Laug Rætt som paa fol: 12 findes anført.

hvor da allerunderdanigst blev publiceret følgende Kongl: Allernaadigste Forordninger;

1°: Angaaende Adskillige Extraordinaire paabude i Norge, af dato 23de Aug: 1743.

2°: Patent om Høyeste Rætt i Danmrk: for Aar 1744, af Datto 11de Octbr: 1743:

3°: angaaende nogle som forbydes, at tilhandle sig bønder Gods udj Norge, af de under
deres Embeder hen hørende bønder, af Datto 3 Julij 1743.

4°: Secreterer Claus Bager[s] Bestilling at være Vice Laugmand over Bergens Laugstoel, af
Datto 1ste Decbr: 1742.

Peder Torbiørnsen Schorwe frem stoed for Rætten og Kundgiorde, det hand med muntl: Kald og warsel widnesfast lovl: til den/n/e tægte dag har ladet ind kalde hands grander Gullick Olsen Schorwe og Aschild Joensen Wælle, Dom at lide til at Erstatte dend skade de Aar efter andet, nu paa en (...)te Aars tiid har tilføyet Citanten paa hands Slotte veed deres gied bæster, samt at svare processens omkostninger. De indstevnte møtte og vedtoeg udj den/n/e sag at være lovl: kaldet, i det øvrige replicerede det de i mindelighed vil erstatte dend Skade deres Creaturer haver giort, dersom dend var wurderet, at de kunde vide hvor meget sam/m/e kand ansees for, Citanten svarede det hand icke har ladet besigtige skaden noget Aar, i haab at de efter mindelig advarsel skulde holde deres Creaturer fra hands Eiendom, mens {Eien} dend skade de i Aar hafde tilføyet ham, er 2de Læss høe som giedderne [...] af hands hæske haver need Revet og needtracket, som ligger inu!! (endnu) ved hæsken og er ganske forRaadnet.

Afskeediget,

Citanten Peder Schorwe haver ved 2de Laug Rættes mænd, som paa hands forlang-
-ende af Kongl: Maj:ts Foged dertil worder opnævnt,

1743: 32

1743

At lade Wurdere dend skade giedderne i Aar haver tilføyet paa hands høe, sam/m/e Wurderings Forretning Citanten til forrestaaende Waar Ting for Ao: 1744, her i Rætten haver at producere til sagens endelige paadømmelse.

Gullich Bergesen Stywe, Od Bergesen Bromborg, Ole Brynildsen Horvej og Lars Monsen Kaldestad lod tilføre det de paa samtlige Almuens veigne udj dette Tinglauv Cawerede for dend andeel og Sum/m/a penge som paa dette Tinglauv kand kom/m/e at betalle til det paa Wangen opbyggede Arrest huuss, udj en samlet Sum/m/a at erlægge og betalle saa snart det nu forrestaaende Wangens høste Ting er tilende bragt, om de til dend tiid maae faae Delation. Fogden her til svarede, det hand med dette tilbud var fornøyet, og alt saa gav dem Delation til dend af dem forlangede og forreskrevne tiid.

Hr: Assessor Jan von der Lippe udgivene bøssebrev, med Revers, af 8 Junij 1743, til Niels Anders: paa 10 mrk: smør i gaarden Mædstad.

Erich Odsen Jerrald udgivene bøssebrev, med Revers, af 20de Nobr: 1743, til Niels Andersen paa 14 mrk: S:r i gaard: Mædstad, blev læst.

Hr: Mag: Jørgen Harboe udgivene bøssebrev, med Revers, af 9de April 1743, til Ole Iwersen paa 12 mrk: S:r i gaard: Hosaas, blev læst.

Dend 21 Nobr: blev Rætten atter betiendt, er passeret som følger.

Johannes Rasmussens udgivene skiøde af 20de Nobr: 1743 til Helje Johansen paa 1 pd: 21 Mrk: S:r i Gaarden Tøssen, blev læst.

For Rætten fremstoed Brynild Knudsen Mædland, og Kundgiorde det hand paa Encken Maritte Johansdatter Lie[s] veigne til den/n/e Tægte dag haver med Muntl: kald og warsel vidnesfast lovligen ladet indkalde hinds Lav værge Ole Bræche, som har Kiøbt hinds tilbøxslede brug udi

Gaarden Lie, med det forlig at give hinde (... livs) ophold Aarlig wilkor, mens nu hand h(aver annam-) -met Gaarden, vil hand ej give wilkaar [...],
--

end og disuden haver ladet hinds boehave [enten]
 selv eller ved andre, udkaste, der for Dom at lide,
 samt at svare processens omkostninger. [... ...-]
 -mer om det belovede vilkor, er indwarslet under
 Faldsmaal \q <Od Lie>/, {Lars Kallestad og N(...) } \Ole Horwiigen, Knud (...)/, [disse]
 at anhøre er bem:te Ole Breche bleven [indkaldet].
 dend indstevnte Ole Breche Comparerede [for Rættten]
 lovl: at være kaldet; Citanten paastoed [de indstævn-]
 -te vidner Eedelig afhørt, saasom de [... ...-]
 -ten møder. Eedens forklaring blev vidnerne af Lov-
 -bogen forrelæst, og af Dom/m/eren formanet at wogte
 Dem for Meen Eed. 1 Vidne, {Lars (...)} [Ole ...sen, boen-]
 -des paa Gaarden {Kallestad} \Horwiigen/, sagde sig [at være gaml:]
 43 Aar, efter aflagde Eed med opragte fingre
 vidnede, det dend indstevnte Lauværgen [Ole Breche]
 har udj vidnets paahør om waaren (1743) [tilstaaet]
 Encken Maritte Johansdatter udj [wilkor, da]
 hun for ham skulde vige hinds paa [boende og]
 bœxlede gaar[d] Lii, Aarlig 1 Aske Korn [...]

1743: 32b

1743

Slotte, og 4 mrk: penge, og føede 1 Koe, dog at hun {af de 4 mrk: penge (.....) 2 mrk:
 paa fosteret} \betalle ham aarlig 2 mrk: paa fosteret/ af Koen, hvilket vilkor skulde staae fast
 saa lunge Encken var goed for at arbeide, mens naar hun icke længer for Alderdom eller
 svaghed kunde komme ham til hielp med Arbeide, skulde de om/m/elte 4re Mrk: penge
 aldeeles ophøre, i det øvrige vilkorret at staae ved magt, saa skulde hun og stedse have frit
 huuss til hinds foer. Citanten hafde ej noget at tilspørge vidnet. dend indstevnte Ole
 Breche tilstoed at vidnet hafde talt sandhed, og at det forholdt sig saa hvad hand hafde
 forklaret, i det øvrige Replicerede det hand tilstaar inu!! (endnu) at give hinde det fulde vilkor,
 mens som hand har indsat sin søn paa Lii, og der ickun er Ringe og faa huusse, saa har hand
 villet det hun skulde være hos ham paa Bræche i hands huusse, og der vilde hand tilføre hinde
 hinds wilkor. Citanten lod tilføre, at Ole Breche nu tilstaar det hand vil give det fulde
 wilkor, hvilket hand forhen har benægtet, er vel nock, mens at hun som en gam/m/el Kone
 skyldte være paa Bræche og hver dag gaa til Lii for at Mælcke hinds Koe, det er hun icke
 goed for, hvor for hand paastaaer det hun her efter som forhen nyder fri huuss paa Lii og icke
 paa Bræche. Parterne bleve saaleedes forEenede, at Encken skal være til huuss hos
 Lauværgen Ole Breche, der have frit huuss for hinde og alt som hun tilhører, saa skal og Ole
 Bræche forskaffe hinde hvert Aar udj Rætte tiider hinds fulde wilkor, og det levere hinde paa
 Bræche, item hvad som mangler af wilkorret paa de forbj gangne Aar, skal hand upaaklagelig
 forskaffe hinde fyldest for, saa skal og hands søn som sidder paa Lii, forskaffe hinde fri
 tilgang til og fra Kircken, hver gang hun vil til kircke. Citanten lod tilføre, at som sagen nu
 er afgjort, saa er ickun alleene tilbage processens omkostning, som intet forlig der om er at
 træffe, paastoed hand Dom for sam/m/e. Parterne her om blev foreenede at Ole Breche skal
 betalle udj processens omkostning 1 rd: 2 mrk: 4 s: til Køndels møsse tilkom/m/ende Aar.
 saaleedes blev sagen paa bægge sidder ophævet.

(... ..)en og Helje ibdm: oprættede Contract af 21 Nobr:
 [1743] betræffende Odels Rættten til 1 pd: 21 mrk: S:r i gaarden
 [...], blev læst. (Mrkn: Sjå skøytet ovanfor på like mykje i Tøssen til ein Helje Johansen)

Ole Andersen Bolstad og Medinteressenter, deres (...)-lige forpligt af 20 Nobr: 1743, (... Knud), hvorleedes hand for Gaarden Bolstads op(.....) udrømning, skal nyde sit ophold, blev læst.

skifte brevet af 26 Julij 1743, passeret efter sal: Britte Knudsdatter, blev læst, der af befunden det stervboen var Eiende Jordegoeds udj gaarden Bolstad 1 Løb 22 mrk: smør, sam/m/e var Wurderet for 166 rd: 4 mrk:, og der for udlagt til Skyldemanden Hr: Warner Hossewinkel udj Bergen (.....).

Forrige Foged sal: Jan Smed[s] Fuldmægtig Søren Saxe, gav til kiende, det hand i følge af (...) udj Regnskaberne udsatte Antegnelsers 7 Post, 3de, 4de og 5te Articul, haver her for Rætten frem kaldet opsidderne paa Gaardene Horwei, Schorwen og Gietle, at oplyse Aarsagen om dend forskield der efter deres udsigende og gjorde bud, findes udj Tings Vidnet om Reluitions godset, imod Matriculens bydende. fra Gaarden Horwei Andet Thuun fremstoed Eierne og opsidderne Lars Bastesen, Joen Nielsen, Niels Joensen og Anders Nielsen, forklarede at deres brug og Eiendom er 2 Løber Smør, hvor af Een hver Eier lige meget, for uden disse 2 Løb smør er gaarden ½ Løb smør i Elve skyld, som har sin oprindelse saaleedes, at i ældgamle tiider har der været Fisk i Elven at bekom/m/e, hvor forre Leilendingerne til deres da havende Eiere har maattet svare

½ Løb Smør i Landskyld, hvilcket (...)
det Elve skyld, mens den/n/e derres (...-)
-rliig har de ickun hørt fortælle af (æld)
gamle Folck, som dog ej videre (derom)
wiste end at de hafde hørt det for(tælle af)
æld gamle Folck, og som ingen Mand
lever der kand sigge at der nogen tiid har
været Fisk i Elven at bekom/m/e, saa kan
ej heller nogen sigge at have seet (eller hørt)
at der fra ældgamle tiider er bl(even sva-)
-ret enten skatt eller Landskyld (af hver)
Mand af den halve Løb smør, (Elve skyld)
kaldet. Fra Gaarden Schorwen fremstoed
Peder Torbiørnsen Schorwen og (... ..)sen,
som forklarede at deres Eiendom [...]
Jord har aldrig været høyere fra [æld gammel]
tiid end som 2 pd: 6 mrk: smør, og (...)
6 mrk: smør, der af har de skattet og svaret [...]
da de vare Leilendinger, og ej af me(ere end)
de 6 mrk: smør som det om/m/elte Tiid [...]

forklarer at Landskylden skal være høyere maa (... 3 ord ...) (...)-delse der af, at dend som har forfattet derres skiøder udj pen/n/en, har ej gjort forskield paa Skatte og Landskylden. Fra Gaarden Gietle frem stoed Hellie Olsen og Encken Barbra Helliesdatter, og gjorde sam/m/e forklaring som opsidderne paa Gaarden Horwei gjort haver. Sig:r Søren Saxe var under

Rættens sandfærdige Attestation Tingsvidne beskrevet begierende om hvis passeret er, som blev bevilget.

Knud Olsens udgivene Gave brev af 21 Nobr: 1743 til Peder Knudsen paa 1 pund Smør i Gaarden Steene, blev læst.

Peder Knudsens forpligt af 21 Nobr: 1743 til Knud Olsen om hvad hand aarlig skal nyde til under holdning, blev læst.

Niels Gullichsens udgivene skiøde af 21 Nobr: 1743 til Ole Iwersen paa 12 Mrk: smør i Gaarden Hosaas, blev læst.

Dend 22 Nobr: blev Rættens atter betiendt, er saaledes passeret.

Fogden lod inden Rættens oplæse og Examinere følgende Documenter til bilag ved hands allerunderdanigste Rgnskaber, 1mo: Selv Eier Mantallet. 2° det almindelige Tings vidne indeholdende 9 Poster. 3° dette Aars skatte Restance, hvis endelige Sum/m/a er 7 rd: 5 mrk: 12 s:, og som disse Documenter af Laug Rættens med dend Tingsøgende [Almue] blev tilstaaet Rigtig at være, var Fogden Rættens Attestation begierende, som blev efter kom/m/et, siden Rættens ej saa med billighed at kunde nægte ham det.

De Laug Rættens mænd som Rættens tilstundende Aar 1744 skal betiene, bleve opnævnte og ere følgende, gaml: Od Brumborg, Knud Mædstad, Goute Langeland, Johannes ibdm:, og Siur Lien, de nye ere, Ole Flansaas, Haldor Qwilleqwall, og Siur Wasende. Efter 3de gange udraabelse war ej nogen der vilde gaa i Rætte, altsaa blev Tinget ophævet.

Dend 23 Nobr: blev paa **Wosse Wangens Almindelige Tingstue holdet Høste, Skatte og Sagefalds Ting med Wangens Tinglauvs Almue**, nærværende Kongl: Maj:ts Foged Sig:r Rasmus Smit, Lensmanden Johan Blomberg, med dend Tingsøgende Almue, Rættens blev beklæd med det ordinaire Laug Rætt som paa fol: 13 findes Specificeret,

da de Kongl: Allernaadigste Forordninger som paa fol: 31 findes Extraheret, allerunderdanigst blev publiceret.

Mag: Jørgen Harboe udgivene bøsse brev med Rewers, af 20 Nobr: 1743, (til ...d ..)slesen paa 1 ½ Sp: S:r i gaard: Reime, blev læst.

(Fogden lod) oppebære de Kongl: Skatter og Contributioner.

(Da) ej videre med Sagetinget bliver at forre-
(-tage fø)rren dend 28de November.

(Dend 23 Nobr:) blev paa Wangens Tingstue ved Wangens Al-
-mindelige Høste Ting, Rættens beklæd med det Laug
Rætt (som u)dj Gaarden Gulbraae Aastæds sag Contra
Gaarden Twedts opsidere ere opnævnte og ved sagens

Examination!! findes Specificeret, undtagen udj Tosten Leidahls stæd møtte og satt Rognald (...), for at afsige Dom udj sam/m/e sag, bliver da først Rættens Gebyrd saaleedes beregnet.

for dend samling paa Gaarden Twedt d: 19 Junij 1742, tilkom/m/er Sorenskriveren for Een dags Forrætning	2 rd: 0 mrk: 0 s:
Diet penge i 2de Reise dage til Aastædet Twedt, og ligeleedes tilbage, er 4 dage á 4 mrk:, er	2 4
Sorenskriverens flötning fra Gaarden Hesthammer og til Wangen paa Woss, er 4 ½ miil til Lands og Vands, ligeleedes tilbage, er 9 miille	1 4
Sorenskriverens flötning fra Wangen og til Twedt, ligeleedes tilbage, haver Contra Citanterne selv forskaffet.	
Lensmanden for Laug Rættens tilkaldelse samt opvartning ved Rætten	3
Laug Rætten per Mand 24 skil:, er	1 3
Tilsam/m/en som af Contra Citanterne er bleven strax betalt	8 rd: 2 mrk: 0 s:

Nu bliver at betalle det som hoved Citanterne haver at betalle til Rættens Persohner, saa som

Sorenskriveren for 2de dages Forrætning paa Gaarden Gulbraae	3 rd: 0 mrk: 0 s:
for 3de Reise dage til Aastædet, ligeleedes tilbage, er 6 dage, á daglig udj Diet peneg 4 mrk:, er	4
Sorenskriverens flötning fra Gaarden Hesthammer til Wangen paa Woss, er 4 ½ Miil til Lands og Vands, ligeleedes tilbage, tilsam/m/en 9 Miile, er	1 4
Sorenskriverens flötning fra Wangen og til Aastædet, samt tilbage igien til Wangen, haver hoved Citanterne selv forskaffet.	
tilsam/m/en som Sorenskriveren tilkom/m/er	8 rd: 4 mrk: 0 s:
som formeedelst hoved Citanternis store Fattigdom og Armod Modereres til	? rd: ? mrk: ? s:
Laug Rættes Mændene for den/n/e samling paa Gulbraae, kand ej formeedelst veiens lengde og besværlighed have ringere per Mand end som 4 mrk:, er	4
For dend samling paa Wangens Tingstæd d: 3 Julij 1742, á Mand 1 mrk:, er	1
ligeleedes for dend samling d: 22 Nobr: nest efter,	1
For dend samling d: 7 Martij 1743	1
ligeleedes for dend samling d: 3 Julij nest efter,	?
og for dend samling i dag til at afsige Dom/m/en	?
Lensmanden for Laug Rættens tilkaldelse ved hver Session, samt opvartning ved Rætten,	?
item hands besværlige Reise til Gulbraae (sid)ste Session, kand ej ringere have end	?
Tilsam/m/en som hoved Citanterne betaller	? rd: ? mrk: 0 s:

Ved den/n/e Forrætning i dag, her paa Wangens (tingstue) til Dom/m/ens afsigelse, møtte og var nærværende Lensmanden Johan Henrich Blomberg, af de (indstevnte) parter efter paaraabelse møtte ingen, (undtagen) deres Procuratorer, Lensmand (...)

1743: 34b

1743

(... ..)mænd havde tilsagt parterne at møde til idag, Dom at anhøre, (.... 5 ord) nestl: Søndag d: 24 hujus paa kirkebacken haver tilsagt Michel Michelsen Twedt, i dag tillige med hands interessentere at møde, Dom at anhøre. Udj den/n/e Sag blev saaleedes af Sorenskriveren og Laug Rætten for Rætt Kiendt,

Dømt og Afsagt.

Hoved Citanterne Iwer Larsen Gulbraae, Lars Ingebrigtsen ibdm: og Lars Monsen ibdm:, Deres førte Vidner har forklaret, neml: 1ste Vidne, Anders Olsen, gaml: 77 Aar, har vidnet det hand for 45 Aar siden var huussmand paa Gaarden Twedt, da hand hørte af mange sigge, og ligesaa siden efter, at Holle var Gulbraae Eiendom. 4de Vidne, Peder Siursen, til huuss paa Toule, gaml: 70 Aar, har vidnet at hands Mormoder, sal: Christi Torchildsdatter, over for 40 Aar siden boede paa Twedt, hvor hun ved døden afgick, og i dend tiid hafde hun af nu sal: Lars Gafle tilladelse i 2de Aar at stølle i Tørwedahlen, og siden tilladelse af Gafle og Herrem at stølle Et Aar paa Sømtebackhouene, men i Holle\ne/ kom hun icke, ej heller nævnte noget om Hollene. 5te Vidne, Knud Siursen, til huuss paa Syndweshougen, gaml: 49 Aar, har vidnet at hands Mormoder Christi Twedt har boet paa Twedt, og døde der sam/m/e stæd. og hands sal: Moder Guro Joensdatter var barne fød og opavlet paa Twedt, og hafde hands Mormoder Een som/m/er tilladelse af Gaarden Gafle, Sousjord og Herrems opsiddere at stølle i Tørwedahlen, og Aaret der efter støjte hun paa Sømtebackhouene med tilladelse, og det er over 40 Aar siden, men j Hollene kom hun icke; har ej hørt af {hindes} \sin/ Mormoder, {Moeder} eller noget andet Men/n/iske det Gaarden Twedt var Hollene tilhørende. 6te Vidne, Lars Siursen, gaml: 93 Aar, boende paa Gaarden

(...)lo, har vidnet at være barneføed og opavlet paa sam/m/e Gaard, og at hands Moder har støjlet i (...)tteraassen, /: som er Een halv fierding fra Tørwedahlen, og imod Een fierding fra Hollene :/, (udj 15) Aar, og siden maatte forlade sam/m/e støjel af mangel paa veed, har aldrig hørt andet end som Hollene var Gulbraae Eiendom, og er det over 50 (til 60) Aar siden at hands Moder forloed sam/m/e støjel, (i de)nd tiid hun støjlede der, huggede hun veed (... ..)lene der forgav om høsten til Herlef (...) Een halv Mælle Koren. 8de Vidne, (...) Nielsen Flisseran, gaml: 64 Aar, har vidnet (at hands) sal: Fader Niels Knudsen, boede paa dend

1743: 35

1743

Jord Exe, som er bøj i bøj med Gulbraae, og det i 16 Aar, gaml: 50 Aar, siden fløjttede hand der fra, sam/m/e hands Fader hafde fortalt ham at Gulbraae Manden kom Een gang til ham mens hand boede paa Exe, og begierede støjels beite, da hafde hands Fader svaret ham, Du har støjels hauvn i Hollene, da svarede Gulbraae Manden, ieg kand ej faae være der fordj at naar dend Skouv bliver udhuggen, er dend Jord ej havendes; Vidnet hafde ej hørt at Hollene tilhøjte Twedt, mens vel at de tilhøjte Gulbraae. Dette er og bliver tilstrækkelig beviisnock, det Hollene har været Gaarden Gulbraae[s] Eiendom fra umindelige tiider, her imod sagvolderne Johannes Colbeensen Twedt, Mickel Mickelsen ibdm: og Størkor Mickelsen Gelbake ej efter Lovens 5 B: 5 C: 5 art: har ført minste beviis hvor med De Eiendoms Rætt til Hollene vil eller kand Legitimere, naar De af Dem førte Contra Vidners forklaringer eftersees og overveies, saa som Vidnet Niels Erichsen Lønne, gaml: 64 Aar, har Sagvolderen Størkor Mickelsen Gilbackes Kones Søjster til ægte, vidner at have hørt af sine Formænd, nu sal: Joen Torchildsen Sousjord og Halwor Pedersen ibdm: sige, at de støjte i Tørwedahlen og huggede deres veed i Hollene, og selv har Vidnet paa de tiider Støjle i 2de Aar i Tørwedahlen og taget sin veed i Hollene, og dend Tumfft som Twedte Mændene nu har bygt paa, sagde disse 2de Mænd at være Twedte Tumfft; har aldrig hørt at Twedtes opsiddere skulde være Eiere til

Fæbeite eller Veed hugster i Hollene, og icke saavit Vidnet har hørt eller seet eller nogen kand mindes, har Twedte opsiddere der

beitet eller hugget. Vidnet Erich Hal(vorsen) Berje, gaml: 47 Aar, er i 3die lige Leed beslægtet med Sagvolderen Størckor Mickelsen Gilbacke, har forklaret at hands sal: Moder for 16 Aar siden boede udj Ett Aar paa Sousjord, og i det Aaret støllede hun i Tørwedahlen, og da gick [...] med hinde i Hollene, da sagde hun at [...] Twedte Tumfften; har ick hørt de [Twedte] opsiddere nogen sinde har været Eiere til Fæbeitte eller Veed hugster i Hollene, ej heller hvercken seet eller hørt det T(wedte opsid-) -dere der nogen sinde har beitet eller [hugget.] Vidnet Erich Olsen Sundwe, gaml: [...] været i den/n/e sag for Contra Citanterne [... ...-] -vidne, item er Farbroder til Sagvolderen Johan- nes Colbeensen Twedt, har forklaret [at hand for] 26 Aar siden stoed og talte med sin Næs(...) som var nu sal: Colbeen Herrem og T(...)

1743: 35b

1743

(...), og sagde
(...) Herrem, Sousjord
(...) hørte intet talle om
(...) at det M(...)cke var Dem tilhørende, har ej hel-
(-ler ...) hørt at Twedtes opsiddere var Eiere

til Fæbeiter eller Veed hugster i Hollene, icke heller har hørt eller seet at Twedtes opsiddere der har beitet eller hugget. Vidnet Gudwe Siursdatter Eitteswold, gaml: 77 Aar, er Sagvolderen Johannes Colbeensen Twedts Moders Søster, har vidnet at have hørt af Een gaml: Mand Navnl: Joen Sousjord, som er død for 20 Aar siden, sige, det Tumfften icke allene skulde efter sigende være Twedte Tumfften, og Vidnets Moder, sal: Synnewe Monsdatter, boede paa Twedt, og er ved døden afgangens da Vidnet var omtrent 24 eller 25 Aar gaml:, da hindes Moder boede der, stølte hun i 2 Aar i Tørwedahlen med tilladelse af Synnewe Gafle, har ej hørt at Twedte opsiddere var Eiere til Færbeite eller Veedhugster i Hollene, har ej heller hørt eller seet det Twedte opsiddere har beitet eller hugget i Hollene siden hindes Moder stølte i Tørwedahlen, da huggede hun Veed i Hollene. Vidnet Niels Mickelsen Bratholle, gaml: 69 Aar, er broder til Sagvolderen Størckor Mickelsen Gilbacke, har vidnet at der var Een gaml: Mand veed Navn Størck Larsen lille-Høe, som er ved døden afgangens for 16 Aar siden, hand sagde at Twedte Støllen var i Hollene, og det var derres Rætte Eiendom, Til de af Procurator Blechingberg ved Tredie (...) fremsatte Qwæstioner, som her til dette Vidne som ved de andre er igien taget, har Vidnet svaret saaleedes, 1ste Qwæstion, om hand nogen sinde haver hørt at Twedtes opsiddere skulle være Eiere til Fæbeite eller Veedhugster i Hollene. Respondo: Nei, det vidste hand icke; 2den Qwæstion, om hand nogen sinde har hørt eller seet at Twedtes opsiddere sam/m/e stæds har beitet eller hugget; Respondo: Nei: af det svar dette Vidne har givet paa første Qwæstion, sees og erfahres, naar det overveies med Vidnets

(...) førte aflagde forklaring, hvad der
(...) paa sam/m/e Vidne at Reflectere, u-

(-anseet ...)lde det Vidnet er broder til Sagvol-
 -deren Størckor Mickelsen Gilbacke. Vidnet
 Ole Halstensen Honwe, gaml: 70 Aar, er Sagvolderen
 Mickel Mickelsen Twedts Stiffader, og Sagvol-
 -deren Johannes Colbeensen Twedts Morbroder, har
 (forklaret at hand)s sal: Fader boede paa Twedt, og da
 (...) tillige med Herrem i Tørwedahlen,
 (... ...)r Een gaml: Kone Navnl: Gyri Herrem
 (...) tiid paa Herrem og var 86 Aar gam/m/el

1743: 36

1743

Da hun døde, hun sagde at Twedt Eiede i Hollen (...) Stawen (...)t (...)d der garen stoed, (paa)
 spørs(maal til) dette Vidne svaret at hands Fader døde om(trendt i Aaret 1706) eller 1707, og
 Gyri Herrem døde omtrendt (...) efter at Vidnet Reiste fra Twedt til Honwe, som var 1700.
 Til de af Procurator Blechingberg ved 3de Vidne fremsatte Qwæstioner, som til dette Vidne er
 igien taget, har Vidnet til første Qwæstion svaret, har hørt det af Gyri Herrem, til 2den
 Qwæstion svarede ja, hand hafde baade hørt og seet det, mens icke førren nu paa Ett Aars tiid,
 og saa da hand var paa Twedt. Af alle disse ved Sagvolderne førte nær beslægtede Contra
 Vidner, har De ej kundet beviisse aller minste Eiendoms Rætt til dend omtvistede Støel og
 udmarck Hollene kaldet, langt mindre nogen tiid der at have haft brug paa Fæbeite eller
 hugster, undtagen hvad det sidste Vidne Ole Halstensen Honwe, som er de 2de Sagvoldere
 ganske nær beslægtet, har forklaret, og om der var noget paa sam/m/e Vidne at Reflectere,
 som icke er eller kand blive, saa kand det dog icke af hands gjorde forklaring udfindes det
 Sagwolderne eller deres Formænd fra umindelige tiider nogen tiid har haft Fæbeite eller
 hugster i Hollene førren nu paa Ett Aars tiid, hvilket har foraarsaget den/n/e process og
 Rættergang, hvad de or[d] er anbelangende som dend gamle Gyri Herrem skal have sagt,
 neml: at Twedt Eiede i Hollene. dette kand icke være paalidelig, af aarsage, 1° der som
 Twedt hafde haft Eiendom i Hollene, da hafde Vidnets sal: Fader, som boede paa Twedt,
 aldrig med tilladelse stølet i Tørwedahlen, hvor der er stoer

mangel paa støels Veed, mens langt he(ller støl-)
 -let i Hollene, hvor der var Fæbeite og (støels)
 Veed nock at bekom/m/e; 2° om Twedt (...)
 tiider hafde Eiet i Hollene, saa m(... ...-)
 -ligen fleere end det Eene Men/n/iske ha(ve ...)
 og vist det, da der dog icke Ett af alle de mange
 afhørte gamle Vidner noget der om har for-
 -klaret; over alt er det over 40 Aar siden (disse)
 or[d] skal være talt af dend gamle Gyri (Herrem),
 og Sagwolderne har icke kundet (beviisse)
 De enten før eller siden dend tiid (har haft Fæe-)
 beite eller hugster i Hollene, før(ren nu paa)
 Ett Aars tiid, hvilcket har foraarsaget (denne Rætt-)
 -ergang. Nu falder at anmer(.. ... Con-)
 -tra Vidner som Sagvolderne paa de(... ...-)
 -de Gaard Twedt, da Rætten udj den/n/e (...)
 1742 der blev administreret, har fø(...)

1743: 36b

1743

(...) Continuations Stevning af 25 Majj nest
(...) som S(...) Olsen (K(inne, gam/m/el
(... Aar,) paa Rættens spørgelse, om Vidnet af

hands beste Fader eller andre har hørt at Twedte skulde Eie til det Mercket Ilaget eller Hollene, har Vidnet svaret, at hand saadant ej har hørt; Til Sagwoldernes Fuldmægtig Procurator Reutz fremsatte Qwæstion, om Vidnet icke har hørt, at Twedte i gamle dage har støllet i Hollene, og om der icke har været Tumfft til sætterboel i Hollene for Twedt, her til Vidnet har svaret Nei. Vidnet Erich Clemetsen, boende paa Gaarden Breche i Sogne Fogderie, har forklaret at være gaml: 66 Aar, og at have været paa Gaarden Herrem fra hand var 7 Aar og indtil hand blev 20 Aar; til Een af Rættens fremsatte Qwæstioner har Vidnet svaret, ved!! (veed) ej at Twedt Eier noget i Hollene, hvilcket hand ej heller har hørt at de skulde have nogen Eiendom der i, har ej heller hvercken seet eller hørt det de hafde noget Sæhlhuus der staaende, men at Een Tumfft i Hollene kaldes af opsidderne Twedte Tumfft; videre har Vidnet forklaret at Twedte Mændene med tilladelse af opsidderne paa Herrem, Sousjord og Gafle, nogle Aar, naar de fick tilladelse, støllede i Tørwedahlen, og benøttede sig af Herrem, Sousjord og Gafle støelshuusser. Vidnet Christj Halwersdatter

(...), gaml: 60 Aar, har vidnet at for Rom/m/e
(...)ger siden har hun af hindes beste Fader
(...) Torchielsen hørt sige, at der var Een Tumfft
i Hollene som de kalte Twedte Tumfft,
men hvem som var Eiere for sam/m/e Tumfft,
veed Vidnet icke; paa fremsatte Qwæsti-
(-on, om) Vidnet veed at Gulbraae eller
(Twedte har) Eiet eller haft Støel eller Sæhlhuuss
(i Hollene,) har Vidnet svaret Nej. Vidnet
(... ..)sen Berge, gaml: 44 Aar. Er Kiødelige
(Sødskende)barn med Sagwolderen Mickel
Mickelsen Twedt, og Swoger til Sagwolderen
Johannes Colbeensen Twedt, har vidnet at være
(...) Herrem, og at have hørt af en gaml:
(Kone Navnl: ...) Pedersdatter for ungefæhr 30 Aar

1743: 37

1743

siden sigge, at hun hafde hørt for sig sige (...) skal (...)
Een Kone paa Twedt som skal have (...)

under Een steen. Af alle disse mange førte Vidner kand ej udfindes, det Sagwolderne har haft nogen Eiendom, Fæbeite eller hugster i de omtvistede stæder Hollene, hvor forre De i følge med Deres antagene Procurator Jan Reutz brugte Trende forunderlige Argumenter, hvor ved de tæncker at vil vinde Dem Eiendom i Hollene, 1° at Een deel Vidner kalder dend liden Grund eller Tumfft udj Hollene, hvor paa Sagwolderne Ao: 1739 og 1740 har opbygget Dem Een liden Melcke bue eller Sæhlhuuss, Twedt tumfft, dette argument er alt for ringe at tilwinde Eiendom, naar Lovens 5 B: 5 C: 5 art: skulde i agt tages, thj naar det var Et gyldigt argument, wilde her blive mange Processer om saadan Eiendom, saasom her udj Landet findes mange stæder hvor Agere, Enge slotter og store Skoue Teiger som Eies og bruges under Een Gaard, og haver Navn eller kaldes effter Een anden Gaard som aldrig der udj har Eiet Een steen, Riisseqvist eller græss straa. 2° vil Sagwolderne forrestille at Hollene i mange Aar ej er bleven brugt af Gulbraae Mændene førren nogle faae Aar for dend tiid de, Neml: Sagwolderne, Ao: 1739 og 1740 opbyggede det om vundene Sæhlhuuss, og der for vil meene at være berættiget til Hollene,

mens dette er og bliver ganske str(idigt imod)
 Lovens 5 B: 5 C: 5 art.; thj lad være at Gul-
 braae Mændene ej kom i Hollene [...]
 Aaret før Sagwolderne, saa har [Gulbraae]
 Mændene dog Lovens bifald, over [...]
 icke beviist at Gulbraae Mændene [har la-]
 -det Hollene ligge ubrugt, tvert imod [er]
 bleven befunden ved Siun og gransknings
 Forrætningen at Gulbraae Mændene [har]
 udj Hollene store indhægnede (s.g ...)
 icke med faae Aars arbeide og (...)
 kundet være bleven Rødet og (...).
 3° har Sagwoldernes Fuldmægtig Reutz
 ved Continuations Stevning af 25 Majj [1742 her til]
 Aastæds Rætten paa Gaarden Twedt [...]
 Junij Nest effter, ladet indkalde (...)
 Herrem, Gafle og Sousjords op(siddere)
 lige som med de inden Rætten [...]
 Qwæstioner, har vildet løcke disse [...]

1743: 37b

1743

(... 4 ord ... tile)gne Dem Eiendom i Hollene: j dette
 (... 4 ord ...) ej nogen Krafft paa Sagwoldernes sidde,
 (... ...)re at disse 3de Gaarder Herrem, Gafle og

Sousjords opsidere vilde sigge at De ej alleeneste Eiede Hollene, mens end og dend ganske
 Gaard Gulbraae, saa bliver det dog der med ej Derres Eiendom, vilde disse 3de Gaarders
 opsidere tilvinde Dem nogen Eiendom i Hollene, burde De sam/m/e ved stevnemaal have
 paastaaet og det lovligen beviist, og som De det ej haver giort, er det noget som bliver
 den/n/e sag uvedkom/m/ende, allerhelst den/n/e Aastæds trætte ej er imel: Gaarden Gulbraae
 og Gaardene Herrem, Gafle og Sousjord, mens trætten om Eiendommen er imel: Gulbraae
 opsidere og Sagwolderne, som Ao: 1739 og 1740 har opbygget udj Hollene dem Ett nytt
 sæhlhuuss, og der Ao: 1740 med Deres Creaturer udbeitet det omtvistede for Hoved
 Citanternes Creaturer, dem til stoer skade og Præjudice. Sagwoldernes Fuldmægtig Jan Reus
 har ligeleedes ved Continuations stevning af 25 Majj 1742 paastaaet Et af hands Principaler
 udvirckede Forbud Stadfæstet, uden at hand i Stevningen Navngiver hvor over det forbud er
 skeed, ej heller tiiden naar det er effectueret; For Aastæds Rætten som holdes paa Gaarden
 Twedt d: 18 Junij nest effter, lader hand afhøre 2de Vidner, s:c: Anders (Hen)richsen Exe,
 som efter aflagde Eed har forklaret, at Næst afvigte Aars som/m/er /: skal være Ao: 1741 :/
 da Gulbraae Mændene støllede i Hollene, bad Johannes Twedt Deponenten det hand vilde
 følge med ham til Gulbraae, som hand og gjorde, og hørte hand da, det Johannes Twedt sagde
 til Gulbraae Mændene, du maa icke stølle i Hollene, og du skal fløtte der fra, thj [wi] vil stølle
 der indtil Dom/m/er og Dan/n/emænd Døm/m/er dem der fra: det

(andet) Vidne Johannes Christensen Exe, effter
 [aflagde] Eed har forklaret, at hand laae paa
 (...) paa Gulbraae bøe, og da hørte hand
 [det] Johannes Twedt og Mickel Twedts Stifsøn
 [...] Halsteensen sagde til Gulbraae Mæn-
 [-dene] Iwer og gamle Lars, jeg sigger Dig ud af
 [Hollene] indtil Dom/m/er og Dan/n/emænd har Dømt

[...] skal det være det paastevnte Forbud

1743: 38

1743

som disse Vidner har forklaret om, da (... 3 ord ...)

ved at Obserwere, 1° at Vidnerne ej er Eenstem/m/ige. 2° at Sagvolderne ej har effter Forordningen af (...) Aug: 1735 tagget den/n/e Arrest eller Forbuds Forrætning beskrevet hos Fogden, og dend her udj Rætten til paakiendelse produceret. 3° at Sagwolderne ej til Næste Rættes holdelse har forfuldt den/n/e Arrest eller Forbud, mens dend Ett Aar imod Loven ladet hen hviile. Da {g} Sagwoldernes Fuldmægtig Jan Reus ej seer noget fordeelagtig for sine Principaler at udrætte, gjør hand for Rætten som holdes paa Gaarden Twedt d: 18 Junij 1742, forsøg om forliig, mens som hans propositioner alle gaar ud derpaa, at hands Principaler skulde tilhøre de omtvistede Hollene, har Hoved Citanterne ej kundet imodtage noget forliig, mens alleene søgt Deres Eiendom ved Rætten beskiermet, hvor for Procurator Reutz bemelte d: 18 Junij 1742, effter at Rætten var ophævet og Dom/m/eren var Reist fra Aastædet, Laug Rætten hafde Separeret Dem og Hoved Citanterne hafde begivet dem paa Deres Reise over Fieldene til Deres hjem, har opsat og forfattet Ett skriff under paaskud af Ett forliig, der effter lader til sig kalde eller fra Fieldene tilbage hente de 2de Hoved Citanter, og paa Een ganske ulovtilladelig maade for disse 2de Mænd, som hvercken kand læsse eller skrive,

til at levere fra Dem Deres boemercker, (...)
hand sætter under det opsatte skriff, der næst
sender bud til dend Tredie af Hoved Citanter-
-ne, og med trudseler faar ham til at o(ver)levere)
sig Ett boemercke, Hvilcket Procur(ator Reutz)
ligeleedes sætter under sam/m/e skriff, [...]
om Hoved Citanternes Klage [Erklæring ...-]
-ten, under 22 Nowbr: nest effter, som er [...]
og ad Protoc: til ført udj Sagvoldernes [paa-]
-hør og nærværelse, der ej inu!! (endnu) til den/n/e tiid
sam/m/e har imod sagt, og som Procurator Reutz
udj dette forfattede skriff af 18de Junij 1742 [fra]
skriver Gaarden Gulbraae Eiendoms [Rætten til de]
omtvistede Hollene, saaleedes, at (hoved Ci-)
-tanterne saa lenge de lever skal have f[ælles]
Eiendom med Sagvolderne udj Hollene, [med den Conce-]
-qvence, naar hoved Citanterne [ved døden af-]
-gaar, skal deres børn og Arvinger [ingen Ei-]
-endom der have, i anledning af [den forhen]
af hoved Citanternes d: 22 Nobr: 1742

1743: 38b

1743

(forfattede) Klage Erklæring og paastand (ha)ver Deres Procurator Claus Blechingberg, ved Continuations stevning af 1(0?) Junij indeværende Aar 1743, som falt i Rætte (3?) Julij nest effter, paa Ancket sam/m/e skriff af 18 Junij 1742, ved Dom at worde Mortificeret, samt paastaaet Dom til Eiendom/m/ens Conservation med videre effter stevnemaalets indhold. Effter saadan den/n/e sags forrefundende beskaffenhed Kiendes og Døm/m/es for Rætt, 1mo at de omtvistede Hollene saaleedes som de af Naturen wiisser sig, imel: de udj Nord ost og synden omliggende høye Fielle, mens udj Wester stræckende sig til Gulbraae bøe, fra Holle gaflen i Øster og need effter, fra Field Rusten i Sydost oven for Sæhlstumftene og need effter,

fra Field Rusten af det Nordre Field, hvor oven over staar Stawen, for at viisse dend Reisende veien, og need effter, bør her effter som forhen i følge af Lovens 5 B: 5 C: 5 art: tilhøre Gaarden Gulbraae som dends sande og Rætmæssige Eiendom, og bør de Gaarder Twedt og Gilbacke Eiere og opsiddere aldeeles at endtholde Dem fra Hollene, der udj hvercken at beite med Deres Creaturer eller nogen hugster at øve. 2° bør Sagvolderne strax paa Egen bekostning at needbryde det af Dem udj Hollene opbygte, Sæhlshuuss, og sam/m/e fra De omtvistende Hollene at bort føre. 3° Det af Sagvoldernes Fuldmægtig Jan Reutz ved skriftlig stefnemaal af 25 Majj 1742 til Doms paa-

(-...)te arrest eller forbud, bør i følge af Lovens 1 B: 19 C: 20 art: være ophævet, dødt og Magtesløs og som ugiort, og ej udj allerring-este maader at være hoved Citanterne hinderlig til deres Rætmæssige Eiendoms brug (i Hol)lene. 4° Det af Sagvoldernes Fuldmægtig Jan Reutz, hoved Citanterne til største præjudice, udj pen/n/en under 18 Junij 1742 (forfa)ttede skrift, hvor under hand har satt (hoved Citan)ternes boemærcker, bør være (som død og m)agtesløs og som ugiort, og ej udj (ringes)te maader at være hoved Citanterne (til mindste hin)der udj Deres Rætmæssige sags

1743: 39

1743

Forsvar, langt mindre udj nogen tilfælde at betagge allermindste deel udj deres Eiendoms Rætt til Hollene, mens det skrift bør i alle dets ord og puncter at være ganske Mortificeret. 5° betræffende Processens omkostninger, da haver Sagvolderne betalt Rættens gebyrd for dend Session holdet paa Gaarden Twedt d: 18 Junij 1742, effter dend beregning som i acten er indført med 8 rd: 2 mrk:, og bør hoved Citanterne i ligemaader betalle Rættens gebyrd med 16 rd: effter dend beregning som i acten findes indført, i det øvrige haver Sagvolderne med deres Egene førte Eedelige Vidner bevislig giort, det De selv haver foraarsaget den/n/e besværlige, wtløfftige og Kostbare Process og Rættergang, thj bør de, neml: Sagvolderne Mickel Mickelsen Twedt, Johannes Colbeensen ibdm: og Størckor Mickelsen Gilbacke Een for alle og alle for Een at betalle til hoved Citanterne udj Processens omkostning 60 rd:, og til Justits Cassen 1 rd: 3 mrk: 12 s:, inden 15 dage effter den/n/e Doms lovlige forkyndelse under Nam og Execution.

Dend 28 Nobr: blev med Tinget Continueret, er saaledes pass:

Endre Ryche for sin huustrue Guro Swensdatter lod lysse hinds penge mangel til Ett halv pund smør med bøsse udj Gaarden Fannestøllen, beliggende i Rundahlen og Bør otting, til sam/m/e goeds hun til Egner sig at være odels berettiget.

Knud Larsen Breche udgivene pante brev af 27 Nobr: 1743 for Capital 140 rd:, skyldig til Halle Andersen, imod det pant af ½ Løb 18 mrk: smør i gaarden Bræche, blev læst.

Lars Knudsens udgivene skiøde af 27 Nobr: 1743 til Knud Larsen paa ½ Løb 18 mrk: smør i gaarden Breche, blev læst.

Lars Knudsen Schochstad!! (Schogstad) udgivene skiøde af 26 Nobr: 1743 til (...) Stephensen paa 6 mrk: smør i gaarden Schogstad, blev læst.

Joel Fannestøllen og medinteressenter udgivene skiøde af 24 Nobr: 1743 til Torjer Tronsen paa 18 mrk: smør i gaarden Olde, blev læst.

Niels Knudsen og medinteressenter udgivene skiøde af 24 Nobr: 1743 til Lars Larsen paa 4 ½ mrk: smør i gaarden Mærringen, blev læst.

Lars Siursen udgivene skiøde af 25 Nobr: 1743 til Ole Stephensen paa 3 Mrk: smør udj gaarden Rødne, blev læst.

Peder Larsen udgivene Obligation af 26 Nobr: 1743 til (... ..)
for Capital 100 rd., imod det underpant af 1 Løb smør [...]
udj gaarden Hole, blev læst.

Sig:r Miltzou udgivene bøssebrev, med Rewers, af (22 Octbr: 1743)
til Anders Siursen paa 2 pd: 6 mrk: S:r i gaard: (?)rland, blev læst.

Magister Harboe udgivene bøssebrev, med Rewers, af [...]
til Styrch Gietlesen paa 2 pd: S:r i gaard: Male, blev læst.

Ole Knudsens udgivene skiøde af 26 Nobr: 1743 til [... ..]
paa 2 Løber S:r i gaarden Emstad, blev læst.

Brynild Olsens skriffte: forpligt af 27 Nobr: 1743 til B(... ..-)
-datter, hvad hun skal nyde til Livs ophold (...)

1743: 39b

1743

Assessor von der Lippe udgivene bøssebrev, med Rewers, af 22 April
1743 til Brynild Olsen paa (...) mrk: smør i gaard: Lille Høyen, blev læst.

Biskop Bornemans udgivene bøssebrev, med Rewers, af 5 Octbr: 1743 til
Ho(...) Larsen paa 1 Løb S:r udj gaard: Reque, blev læst.

Knud Nielsens udgivene Obligation af 18 Octbr: 1743 til Sig:r Hosse-
-winkel paa Capital 80 rd., imod det under pant af 4 pd:
smør i Gaard: Flisseran, og 2de Kaaber Kiedler, blev læst.

Hr: Windings udgivene bøssebrev, med Rewers. af 3 Nobr: 1743 til
(..ll.)er Larsen paa ½ L: S:r, ½ huud udj Gaard; Lierhuus, blev læst.

Iver Johansen Soues udgivene Obligation af 2 Nobr: 1736 til Assessor von der Lippe paa
Capital 207 rd., blev efter paategnet qvittering af 8 Octbr: 1737 til udslættelse anviist.

Peder Larsen Nedre Spilden af Hardanger, \og {Ole Hellestwedt} Lars Fenne/ fremstod for
Rættens og tilspurte {Ole Hellestwedt} Ole Hellestwedt, Anders Mit Fenne og Dawid
Stouerjord, om de ved!! (veed) at der har været andre Eiere til Ett Spand Smør i gaarden

Nedre Fenne 3de Thuun, end som Comparenterne, og om de icke har været og er Eiere Eene og allene for det ganske 3de Thuun i gaarden Nedre Fenne, til sam/m/e at forklare de vare indvarslede. de indvarslede møtte alle og forklarede det ingen anden Eiere er {de} til Nedre Fenne 3de Thuuns ganske brug end som Peder Larsen Nedre Spilden og Lars Larsen Fenne, det sam/m/e dend Tingsøgende Almue Eenstem/m/ig tilstoed og bejaede. Citanterne var Tingsvidne beskrevet om hvis passeret er begierende, som blev bevilget.

{Knud} Størck Knudsen Nedre Qwitne fremstoed for Rættten og gav til kiende, det hand med Courator, som og for Rættten var her nærværende, hafde stevnet til Ett Tingswidnes førrelse, om hvorleedes derres Fader Knud Qwitne i sin swaghed hafde solt sin jord Bachethuun, der om vidner at anhøre er ind warslet Kiøberen Knud Nielsen Bachethuun, som og for Rættten møtte, hvorda Citanten Størck Knudsen med broder og Courator Haldor Knudsen declarerede det de fra falder den/n/e sag, og holder derres Faders skiøde lovlig og gyldig i alle maader. dend indstevnte Knud Nielsen Bachethun begierede beskrevet hvis passeret er.

Henrich Johannesen, boendes paa Gaarden Oppeland, beliggende i Bøer otting og Wangens Kirckesogn, skyldende udj Skatteskyld 1 Løb 18 mrk: smør, og i Landskyld 1 Løb 9 mrk: smør, med underliggende Rødningsplatz Bruestøllen kaldet, udj Skatt og Landskyld 6 mrk: smør, hvor for hand alt har været siden Ao: 1726 Eene Eiere og beboere, og endnu Eene Eier, beboer og bruger alt, og beklagede sig det hand haver bort kast sit Skiøde, af dend grund hand tilspurte dend ganske Tingsøgende

1743: 40

1743

Almue om det icke er dem vitterligt at hand Eene Eier, bruger og beboer den {hee!} ganske gaard Oppeland med underliggende Rødnings platz Bruestøllen, eller om de ved!! (veed) nogen anden Eiere eller beboere der til, de da nu vilde udsige deres sandhed. Dend Tingsøgende Almue swarede Eenstæm/m/ig, at de omtrent imod en 20 Aars tiid er!! (har) ej seet, hørt eller vist af anden Eiere de!! og beboere end til dend gaard Oppeland med underliggende Rødningsplatz Bruestøllen kaldet, end som Henrich Johansen. Beklageren var Tings vidne beskrevet begierende om hvis passeret er, som blev bevilget.

Gietle Wichingsens udgivene Obligation af 28de Nobr: 1743 til Siur Iwersen for Capital 61 rd: 4 mrk: 8 s:, imod det under pant af 18 mrk: smør i gaarden DawidsHougen, blev læst.

Dend 29 ditto blev med Tinget Continueret, er passeret saaleedes.

Hr: Capitain Nordahl effter forrige tiltalle til Lars Qwale, æskede Sagen i Rætte. dend indstevnte Lars Qwale blev 3de gange paa Raabt, mens ingen vilde sware eller møde. Stevnevidnene Niels Tollefsen Bryn og Colbeen Baabruen med Eed og opragte fingre afhiemlede lovl: med mere end 14 dagges warsel er for Lars Qwales boepæll udj hands Kones paahør forkyndt dend af Rættten ham givende forrelæggelse og Laugdag. Citanten lod tilføre, det hand til sagens fuldkommere og yderligere oplysning begierede opsættelse for at indkalde til vidne sagvolderens hustrue og Lensmanden Johan Henrich Blomberg.

Afskeediget,

Sagen følgelig Citantens paastand til de 2de Navn givne Vidner at indvarsle, gives Rum til forrestaaende Waar Ting for Ao: 1744.

Hr: Capitain Nordahl effter forrige tiltalle til Lars Hougen æskede sagen i Rætte; sagwolderen Lars Hougen møtte, dend til Vederløse indvarslede og forrelagde Endre Joensen effter paraabelse møtte icke, de indvarslede og under falsmaal forrelagde Vidner møtte. stevne vidnerne Niels Tollefsen Bryn og Colbeen Baabruen med Eed og opragte fingre afhiemlede lovl: at have forkyndt dend af Rætten Endre Joensen givende Laudag, paa Gaarden Bærre, hvor hand hos hands Fader opholder sig, og det udj hands Eget paahør. Citanten paastoed de 3de mødende Vidner Eedelig afhørt; Eedens forklaring blev dem forrelæst, og af Dom/m/eren formanet at vogte sig for Meen-Eed. 1ste Vidne, Joen Endresen, boendes paa Gaarden Bærre, sagde sig at være gaml: omtrentd [...] Aar, effter aflagde Eed vidnede, ej at have seet og hørt nogen

1743: 40b

1743

slags u-Eenighed og slagsmaal som skeet paa Gaarden Bærre paa en backe oven for huussene, mens som en Tøss kom og sagde til Vidnet at de sloges, sprang Vidnet op til dem, og siunes hand at der var Et af de omstaaende Vidner som sagde, lad drages, og saa Vidnet da at Endre Joensen, som er Vidnets søn, og Soldat, hafde Lars Hougen i haaret, mens Vidnet saa ej at Lars Hougen nogen stæd hafde fat paa Endre, da tog Vidnet hands søn Endre[s] hænder af Lars sit haar, parterne hafde ej noget at tilspørge Vidnet. 2det Vidne, Tollef Knudsen, boendes paa Gaarden Bøe, gaml: 72 Aar, effter aflagde Eed vidnede, det hand stoed langt fra stædet hvor dette slagsmaal skeede, hvor for hand ej veed noget der om, mens saa at Endre Joensen sprang ind imod Lars Hougen, og da bar det til sam/m/en med dem, mens hvorleedes de tog i hver andre, eller hvem som var aarsage, veed Vidnet icke. parterne hafde ej videre at tilspørge Vidnet. 3de Vidne, Kield Olsen, tien/n/ende Sagwolderen Lars Hougen, gaml: 28 Aar, effter aflagde Eed vidnede, at da hand kom ud af husset, saa hand som Et styr paa Marcken, gick der hen, og der var Endre Joensen og Lars Hougen i Krams, mens hand saa ej for de om staaende, hvorleedes de hafde fat paa hinanden, der for veed intet der af, parterne hafde ej noget at tilspørge Vidnet. Citanten gav til kiende det hand ved Continuations Muntl: stevnemaal under faldsmaal til Vidne haver indstevnt Ellef Ellefsen Schiple og Anders Olsen Sognebære, deres Eedelige Vidne at aflæge, og tillige indstevnt sagwolderen Lars Hougen, sam/m/e at anhøre. de indstevnte Vidner møtte. Eedens forklaring blev Vidnerne forrelæst, dernæst af Dom/m/eren formanet at vogte dem for Meen-Eed. 1ste Vidne, Ellef Ellefsen, værende hos hands Fader paa Gaarden Schiple, gaml: 20 Aar, effter aflagde Eed vidnede, at da hand kom gaaende, saa hand at Endre Joensen laa oven paa Lars Hougen, og i det sam/m/e bleve de skildt ad, der effter hørte Vidnet at Endre Joensen sagde, jeg skal tage dig, du vætle (...), parterne hafde ej noget at tilspørge Vidnet. 2det Vidne, Anders Olsen, værende hos hans Fader paa Gaarden Sognebærre, gaml: 20 Aar, effter aflagde Eed vidnede, at da

1743: 41

1743

hand, Vidnet, kom gaaendes hiem til husset, [sat] Endre Jonsen og Lars Hougen og satte Hovederne imod hver andre eller sam/m/en, om det var med alvor eller icke, kand Vidnet ej sige, og hafde de fat paa hver andre, mens hvor de i hver andre holt, kand Vidnet ej sige, da sagde Ole Bærre, lad m(...) holdes, og i det sam/m/e vandt Lars saa vit at hand fick sit hove oven paa Endre sit hove, der effter falt Lars flad under paa Marcken, og Endre kom oven paa ham, og da sagde Endre Joensen, lad (...) holdes, og da kom hands Fader og af styrte, tog sin søn i hænderne og bad ham slippe og lade blive Manden. parterne hafde ej videre at tilspørge Vidnet. Citanten paastoed Dom effter Sagens beskaffenhed.

Afsagt,

Sagen optages til Rewition og Dom indtil i Morgen, da parterne haver at møde, sam/m/e at anhøre.

Hr: Capitain Nordahl, effter forrige tiltalle til Lars Hougen, betræffende skiælds ord og haar Reven imod Johan/n/es Bærre, vide fol: 28, begiærede Citanten udsat til Næste Ting. Sagvolderen, som møtte, hafde ej noget her imod at forrestille.

Afsagt.

Citantens paastand bliver bevilget.

Encken Maritta Tormoedatter, boendes paa Gaarden Appelthuun, beliggende i Gulfierdingens otting og Wangens Kircke [sogn], skyldende udj Skatte og Landskyld 12 Mrk: Smør, under No: 4, fremstillede sig for Rætten og beklagede dend store Ilds waade som hindes paaboende Gaard Natten til Tirsdagen effter Mickels-dag indeværende Aar er over gaaet, da 4re huusse med alle hindes Eiendeeler og Klæder blev lagt i Aske, saa at hun med hindes 2de baren ganske nøgne, maatte søgge at Ræde Livet, og som den/n/e større uløcke er ganske vel bekiendt, vilde hun tilspørge dend samtlige tilstæde værende Almue om det icke forholder sig saa, med begier de vilde meddeele hinde deres sandfærdige svar. Dend Tingsøgende Almue Eenstem/m/ig svarede, at det disvære er alt for sandt, hvad Encken Maritta Tormoedatter haver forrestillet om dend hinde overgaaende ilds waade, thj de haver strax ladet

forsiune hinde og børnene med Klæder [saa] at de ej skulde omkom/m/e, ligesom de im(...) for- -siuner dem med Mad, og Creaturene [...] den til stoer tyncksel. Encken var Tings Vidne
--

1743: 41b

1743

begierende om hvis passeret er, som blev bevilget.

Hr: Capitain Nordahl effter forrige tiltalle til Lewor Olsen Hougen, æskede sagen i Rætte: sagvolderen Lewor Hougen med det Vidne Ole Øyefloden møtte for Rætten, mens det Vidne Torra Baarsdatter Wasenden effter paa Raabelse møtte ej. stevne Vidnerne Niels Tollefsen Bryn og Colbeen {paa} Baabruen med Eed og opragte fingre afhiemlede lovl: at have forkyndt for Vidnet Torra Baarsdatter Wasenden dend hinde af Rætten d: 4 Julij nestl: under faldsmaals straf givende forrelæggelse at møde her i Rætte, som blev forkyndt paa Gaarden Hougen, hvor hun var til huuss hos Lars Hougen dend tiid, og det omtrent for 3 ugger siden, i paahør af hindes huusbonde Lars Hougen, siden hun ej var hiem/m/e; Lars Hougen, som ved Rætten var nærværende, tilstoed {ste} Rættens forrelæggelse lovl: at være forkyndt, og strax da Torra Baarsdatter kom hiem, sagde hand det til hinde. Citanten paastoed det Vidne som møder Eedelig afhørt, og Dom til undgiældelse for det udeblivende Vidne, med ny forrelæggelse til Næste Ting. Eedens forklaring blev Vidnet forrelæst, dernæst af Dom/m/eren formanet at wogte sig for Meen-Eed. Vidnet Ole Ellefsen, huusdreng paa Øyefloden, gaml: 40 Aar, effter aflagde Eed vidnede, da hand kom ind i stuen paa Gaarden Store Growe, satt Lewor Hougen og Peder Øyefloden der, da sagde de tilstæde værende Folck at disse vare u-ven/n/er, mens Vidnet saa icke, ej heller hørte, om noget slagsmaal. parterne hafde ej noget at tilspørge Vidnet.

Eragtning.

Det er med lovfaste Vidner bevislig giort det {L} Torra Baarsdatter Wasenden under falsmaal straf var indvarslet til Nest foerbigangen Som/m/er Ting som holdes d: 4 Julj indeværende Aar, hindes vidnesbyrd i den/n/e sag at aflægge, da hun hvercken møtte eller lod møde, sit forfald at lysse, hvor over hun under falsmaals straf af Rætten er forrelagt til dette Ting at

møde for Rættē, som er bevislig giort lovl: for hinde at være forkyndt, og dog ej effter paa Raabelse

1743: 42

1743

møder, eller i det mindste giver Rættē de(nd ...)lige Respect og lydighed i at lade lysse sit forfald, thj Kiændes for Rætt, det Torra Baarsdatter Wasenden følgelig Lovens 1 B: 13 Cap: 7 art: bør bøde til Sagsøgeren og Kongen hver 10 lod sølv, tilsam/m/en 20 lod sølv, og være Pligtig til næst forrestaaende Waar ting her for Rættē at møde, sit vidnesbyrd at aflægge under ligge straff paa (ny) som (forhen) Dømt er; til dend Ende og sagens nærmere oplysning og Procedur, den/n/e sag vorder forfløt til det om/m/elte Waarting for Ao: 1744.

Hr: Capitain Nordahl effter forrige tiltalle til Bryniel Finne, æskede sagen i Rætte, sagwolderen Bryniel Finne effter 3de gange paa raabelse møtte ej, eller lod møde for sig, stevnevidnerne Niels Tollefsen Bryn og Colbeen Baabruen med Eed afhiemlede dend af Rættē d: 4 Julj nestl: Bryniel Finne givende forrelægelse at være ham lovl: forkyndt for hands boepæll udj hands Eget paahør. Citanten paastoed det Vidne Halwor Knudsen Qwitne, som nu for Rættē møder, Eedelig afhørt, Eedens forklaring blev Vidnet forrelæst, der næst formanet at vogte sig for Meen Eed, da Vidnet aflagde Eeden og vandt som følger, at Niels Fenne tog lysset af bordet og gick bort med, da spurte Brynild Finne laugē, om icke Niels bad forlov da Niels kom igien med lysset og sat det paa bordet, hørte Vidnet at Brynild talte nogen ord, mens hvad det var hørte Vidnet icke, i det sam/m/e slog Niels til Brynild med haanden og tog ham i haaret, da Vidnet gick til og tog Niels fra Brynild. Citanten hafde ej noget at tilspørge Vidnet, mens begierede det Brynild Finne inu!! (endnu) en gang for alle maatte blive paalagt at møde.

Afskeediget

Dend indstevnte Brynild Finne worder (atter Een) gang paalagt til nest forrestaaende Waar Ting at møde med sit forsvar i sagen, (i vidrig) fald maa hand vente at der worder Dom afsagt effter dend beskaffenhed sagen nu befindes.

Hr: Capitain Nordahl effter forrige tiltalle til Peder Brynildsen Finne, æskede sagen i Rætte, sagwolderen Peder Brynildsen Finne møtte, mens ingen af Vidnerne, stevnevidnerne Niels Tollefsen Bryn og Colbeen Baabruen med Eed

1743: 42b

1743

og opragte fingre afhiemlede lovl: at have forkyndt for Vidnerne Haw Winje, Ole huusmand, og Ole Nedre Winje, dend af Rættē d: 4 Julij nestl: dem under falsmaals straff givende forrelægelse, for Een hvers boepæl, neml: Haw Winje for hands boepæll udj hands Kones paahør, ligeleedes Ole huusmand udj hands Eget paahør, og for Ole Nedre Winje udj hands Eget paahør, alt med meere end 14 daggēs forkyndelse. for Rættē fremstoed Lars Hæfte og paa forlangende af Haw Winje gav hands forfald tilkiende, som er at hand er svag og sænge ligende. Citanten paastoed Dom over de udeblivende Vidner med yderligere paalæggelse til næste Ting at møde, deres Eedelige Forklaring at aflægge.

Eragtning

Af Stevnemaalet befindes det Haw Winje, Ole, huusmand sam/m/e stæd, og Ole Nedre Winje, som Vidner udj den/n/e sag under faldsmaals straf er indwarslet, saa er og bevislig giort, det dend af Rættē disse Vidner dend 4 Julj nestl: givende forrelæggelse under falsmaals straf, er dem lovligen forkyndt, det uagted haver ingen af Vidnerne møtt, undtagen Haw Winje, som ved Lars Hæfte har kundgiort sin svaghed og forfald, mens de andre 2de Vidner har ganske

effterlatt dend lydighed de er Rætten pligtig, thj Kiendes for Rætt, det Ole Larsen, huusmand paa Winje, og Ole Knudsen Nedre Winje, nu tienende paa Hælgeland, i følge Lovens 1 B: 13 C: 7 art: bør hver af dem at bøde til Sagsøgeren og Kongen 20 lod sølv, og dog være pligtig til Nest anstundende Waar Ting under lige straf paa ny at møde, deres Vidnets!! byrd at aflægge, til sam/m/e tiid bliver under faldsmaals straf paalagt at møde det Vidne Haw Knudsen Winje, saa fremt hand til sam/m/e tiid worder frisk igien.

(Encken) Inga Larsdatter med antagene Lauvæрге hindes
(sviger)fader Peder Torgielsen Store Hæg for Rætten
fremstillede Dem og gav til kiende det Bry-
-nild Holgiersen Almændingen dend 1ste Nowbr:
nestl:, som var Alle-Helgens dag, paa Gaarden
(Stor)e Hæg udj et Klam/m/erie med Een Kriv!! (Kniv?)
(have)r Dræbt Enckens Mand Knud Pedersen
[Store] Hæg, Soldat ved Hr: Capitain Møllerups
Compagnie, i det hand, Brynild Holgiersen, med
[Een Kniv] skar ham need effter Maven, saa at tarme-
[-ne hængde] ud, der effter hand døde Natten til d: 3 Nobr:,

1743: 43

1743

og som h(inde)s, neml: Citantindens, hensigt [var]
at søge (...)gen Dom over Brynild Holgiersen [...]
giel(ende) (...) alleene til Ett Tingsvidnes erhol-
-delse, paa det hun kand blive under (... hin-)
-des døde Mand skal blive begravet, saa (...)
til Vidner udj sagen under faldsmaal ladet ind-
-warsle Lars Hougen, Holger Rem/m/e og Ole (...)
at anhøre er indwarslet Brynild Holgiersens
Kone Gunnele Endresdatter, siden hand, Brynild,
strax effter gierningen Rømte bort, og (...)
hand ved Een Com/m/ando udsendt af Hr: Capitain
Nordahl, som og at Lensmanden ved Een mængde
Folck, har efftersøgt ham, er hand i(...)

tiid bleven funden, paastoed de indstevnte Vidner, som alle møder, Edelig afhørt.
Manddraberens hustrue Gunnel Endresdatter møtte, tilstoed at være lovl: kaldet. Af de Laug
Rættes mænd som Rætten nu beklæder, vare 2de Mænd som vare parterne beslægtede, hvor
for de bleve udviiste af Rætten, og 2de andre af Lensmanden paa Fogdens veigne opnævnte,
Neml: Ole Wichingsen Giærstad, i hands stæd sat Iwer Siursen Ousgier, og Colbeen Siursen
Næsseim, i hands stæd satt Od Torgielsen Bræche. Eedens forklaring blev Vidnerne
forrelæst, og dernæst af Dom/m/eren formanet at wogte Dem for Meen-Eed. der effter blev
Vidnerne udviist af Tingstuen, og Et hver for sig indkaldet og særdeeles Examineret. 1ste
Vidne, Lars Olsen, boendes paa Gaarden Hougen, gaml: 36 Aar, med opragte fingre aflagde
Eed, der næst vidnede at hand Alle Helgens dag gick fra sin gaard Hougen og til Store Hæg,
da hand kom ind i stuen satt Brynild Holgiersen og Knud Pedersen paa Kracken tilsam/m/en
og vare Venner, da kom dend dræbte Knud Pedersens Fader Peder Hæg og gav Vidnet nogen
Mad, mens hand sad ved bordet og spiiste, tog Brynild Holgiersen

og Knud Pedersen Fauvntag, dog u(dj) gott (med)
gode uden nogen vrede, der effter sat de dem (...)
og vare ganske gode ven/n/er, effter at Vidnet hafde

spiist blev hand udkaldet for at tale med en
Mand, imidlertiid mens hand var (... ..)
Brynild Holgiersen og Knud Pedersen (...)
i slagsmaal sam/m/en, mens da hand, Vidnet,
kom ind i stuen vare de saa vidt skildt ad og
Brynild sat paa Kracken og var blodig i Ansigtet,
og Knud Pedersen stoed frem/m/e for ham og h(oldt)
ham med dend Eene haand i haaret, da tog (Brynild)
Knud Pedersen i haanden og bad ham slippe (...)
sit haar, hvilcket hand og strax giorde, (der effter kom)
de i trætte om 30 skil: som hand, Brynild (...)

1743: 43b

1743

(var) skyldig til Giestgiberen udj Hardanger i Grawens
(...), hvilcke vare given Knud Pedersen i fuldmagt
(til at) ind kræve, og Brynild nægtede sam/m/e penge,
med forregivende at de vare betalt, endelig
bleve de atter forligt om sam/m/e penge, saa at
dend trætte stilttes, og det saaleedes at Brynild
til Juulen skulde betalle disse penge, eller og der
for betalle med nogle Kiørler i stæden for penge,
og vilde de \bægge/ {penge} først Reisse til Hardanger til
Giestgiberen om den/n/e fordring, og hvem af dem
(som) hafde \u/Rætt skulde betalle dend anden for veiens
(...) skil: millen. der effter gick Brynild

ud og vaskede blodet af sit Ansigt, effter at de vare forligte, kom saa ind igien og satt sig paa
Kracken for bordet, som hand satt løb blodet atter need over hands Ansigt, hvilcket gav
tilkiende at hand oven i hovedet i haaret hafde faaen skade, saa gick Knud Pedersen ud af
stuen, kom saa strax ind igien, staaende paa Gulvet for Brynild, og siggende til Brynild, det
gjør icke gott, ieg bier med dig, du kand betalle mig pengene strax, da svarede Brynild, ieg
har dem icke, Du skal faa dem til dend tiid ieg har loved Dig Dem, da sagde Knud Pedersen,
kom ud med mig, da skal ieg siune Dig at Du har til at betalle mig med, da gick Knud
Pedersen ud af dørren og Brynild Holgiersen effter ham, strax der effter hørte Vidnet at det
skriig meere i Thuunet, hvor for hand sprang ud, og saa de laa neere i Thuunet mit for
stuedøren ved en Floer og hafde [h]værandre i haaret. Brynild Holgiersen laa under og Knud
Pedersen oven paa ham, da tog Vidnet tillige med Holgier Rem/m/e hver udj sin haand paa
Knud Pedersen og tog hands hænder af Brynild sit haar, strax slap Brynild Knud sit haar, og
saaledes Reiste de Knud op fra Brynild, der effter holdt de bægge Knud, og bad de Brynild
hvilde!! gaa hiem, paa det den/n/e uEenighed kunde Endes, Brynild gick og strax, mens de
andre Toe holdt Knud, og som hand, Knud, vilde slide sig løs fra dem, kom de hen til

(...)huuset, som er udbyggt med stolper, kom Holgier
Rem/m/e mod stolpen, da sagde Knud Pedersen
(...)p Holgier, eller skal du faa noget med, da
(...) Holgier og gick bort, da sagde Vidnet til Knud,
(...) ly nu mig, du veed ieg har icke magt

1743: 44

1743

at holde D(ig), da stoed Knud Pedersen stille og sa(...)
 Vidnet s(...) holdt ham med begge hænder (...)
 Eene (... ..)s talte icke Et ord (...)
 Rev hand sin Arm ud af trøyen saa (Vidnet)
 beholdt trøye Ermet udj begge sine (hænder,) (og)
 strax førren Vidnet kunde faa fat i ham, (Rev)
 hand dend anden Arm og ud af trøyen (saa)
 Vidnet beholdt trøyen, og saaleedes (...)
 Vidnet effter Brynild Holgiersen, (...)
 og forfulgdte ham, men førren (Vidnet kom)
 til ham hafde hand faaet skaden, og som Vidnet
 icke viste der af, men kom bag Knud (sin Ryg,)
 saa hand at Brynild hafde Kniven ude, da
 sagde Vidnet til Knud, agt dig, see hand har
 Kniv, og i det sam/m/e saa hand at Knud hafde
 faaet skaden, og Brynild sprang sin vei,
 da træde Knud Pedersen Et par trind til bage,
 og saa faldt hand baglends over paa Rycken,
 og var hand saaleedes skaaret at hands tarmer
 udhængde, mens hvorleedes skaden var, kunde
 Vidnet ej see, saasom Knud kunde (...)
 det og i ham, og indvoldene hængde saaleedes
 ud over at ingen kunde see hvorleedes der
 var skaaret. Rætten tilspurgte Vidnet om
 Knud Pedersen hafde trucket Kniv, Resp:
 hand hafde hvercken Kniv eller noget slag
 i hænderne. 2° om der icke var fleere
 Folck paa Gaarden som Kunde afværget
 uløcken, Resp: effter at Holgier Rem/m/e var
 gaaen fra dem var ingen anden tilstæde
 end som Vidnet og Knud Pedersens gamle
 Forældre, hvilcke formeedelst deres Alderdom
 ej kunde giøre nogen hinder til at afværge
 den/n/e uløcke. videre forklarede Vidnet det hand
 paa forlangende af Knud Pedersen hialp ham op
 og ind i stuen at hand kom til at ligge, strax
 effter sende Vidnet Een liden gutt om (...)
 Gaardene at Folck vilde kom/m/e og bes(ee skaden,)
 der effter sigger Knud Pedersens Fader (til Knud,)
 hvorleedes vil Du Vj skall lave det med ham (som)
 til Skouen drog, da svarede Knud Pedersen,
 ieg klager icke over ham, Gud hielpe (...)
 som skaden fick. dernæst tilspurte (...)
 værende Knud Pedersen om hand vilde [... ..-]
 -sten til sig, da svarede hand, Gud v(...)
 Præst, ieg veed Præsten naar mig [...] [2°]
 Vidne, Holgier Halworsen, boendes paa [Rem/m/e]

(gaml: ...) Aar, effter aflagde Eed med opragte fingre
vidnede, at hand Alle Helgens dag kom gaaende til
(Gaarden) Store Hæg, effter at hand hafde været længer
(...)de (...)aarene og vilde gaa hiem, da hand kom i
(...) paa Store Hæg, kom Manden Peder Store

Hæg og bad Vidnet gaa ind, tog Vidnet ved haanden og leede ham ind i stuen, da Vidnet kom ind, saa hand Brynild Holgiersen og Knud Pedersen begge sidde sam/m/en paa Kracken, da tilspurte Knud Pedersen om Brynild vilde betalle de 30 skil: hand hafde faaet af Giestgiberen i Hardanger, Navnl: Pycken, da svarede Brynild nej, hand vilde icke betalle dem førren hand finder Pycken, er det med Rætte, skal hand faae dem, der effter satt Knud Pedersen i Skorsteenen eller Peissen, og Brynild satt sig paa en Krack noget nærmere Peissen end hand satt før, da slog Knud Pedersen med sin haand paa sit Knæ og svor det dyreste hand kunde, at Brynild skulde betalle de 30 skil:, der effter slog Knud {Brynild} med Knøtt Næve Brynild i hovedet, der effter greb de hinanden i haaret saa de faldt jævnsides need paa gulvet, der effter kom de op igien, og da skiød Knud Pedersen Brynild baglens over en Krack, saa at hnd med hovedet faldt tæt ind imod skaarsteenen, og som der laa Een støbe skee i skiorsteenen, tog Knud sam/m/e og med dend Eene haand holdt Brynild, enten det var i skiæcket eller haaret, ved Vidnet icke, og med dend anden haand vilde hand slaae Brynild, i det sam/m/e fløy støbe skeen af skafftet, da slog hand Brynild tvende slag med skafftet i hovedet, og da tog Knud sin Fader skafftet fra ham, og som der laa en (...) heller i skorsteenen, tog Knud sam/m/e og der med hug Brynild over hovedet, {at} saa at en mengde blod Rant ud over, der effter skilte Vidnet med Knuds Forældre

(...)ad fra hin anden, og fick de Knud
[ud af] stuen, mens Brynild blev inde, og
[...] Brynild ud effter, da de bleve
(...)te, der effter gick de alle ind i stuen
[igien, hvor] Vidnet med Lars Hougen fick dem

1743: 45

1743

forligt, at Brynild til Juulen skulde betalle [...],
saa gick Knud ud af døren, kom saa strax [ind igien]
til Brynild, d(...) intet agtendes (...)
mig faa dem strax de 30 skil:, da swarede Bry-
-nild, ieg har dem icke, dog tog Knud i Brynild
sin Arm og sagde, kom, følg mig ud, saa skal du
see du skall faa betalle mig dem, og (saa gick)
Knud ud, og effter Armen drog Brynild (...)
og Vidnet med de andre som var i stuen (...)

dem, som/m/e holdt i Knud og som/m/e i Brynild, mens som de vare for faae saa de icke kunde holde dem, kom de ud, og strax laa de paa Marcken i Thuunet ved Floren, og Knud laa oven paa Brynild, da saa Brynild ud for Vidnets øyen, som hand icke hafde et haar effter paa hovedet og blev vasket i blod, da Vidnet tillige med Lars Hougen skilte dem ad og holdt Knud, bad Brynild at hand skulde gaa af gaarden, ja nu skal ieg gaa, sagde Brynild, far nu vel og tack for mig, og Vidnet med Lars Hougen stoed og holdt Knud tilbage, og da slængte Knud Vidnet fra sig, begierende at hand vilde slippe ham, siggende til Vidnet, vil du icke slippe mig, skall Du faae noget med, er saa, sagde Vidnet, saa vil ieg gaa i Guds Navn, der med slap Vidnet og gick bort {til} oven for stolphuusset, og Lars Hougen holdt i Knud, og da Vidnet kom hen i backen, saa Vidnet tilbage, og saa at Knud faldt baglens over, da Vidnet tænckte at hand faldt fordj der var glat under ham. videre veed Vidnet ej at forklare, og ingen hafde

noget at tilspørge det. 3de Vidne, Ole Knudsen, værende hos hands Fader paa Gaarden Wold, gaml: 23 Aar, effter aflagde Eed med opragte fingre vidnede at hand paa Alle Helgens dag gick fra Wold for at gaa til Qværnen, og da hand kom til gaarden Store Hæg, gick hand ind i stuen, da satt Knud Pedersen og Brynild Holgiersen paa Kracken, og hafde Een øll skaall imellem dem, taltes sam/m/en, men Vidnet gav ej agt paa

om deres snack, derfor ej veed hvad deres (talle) war, da kom Holgier ind effter Vidnet, [...] hafde faaet den anden øll skaall, satt Knud sig paa Kracken ved Peissen, og Brynild satt sig paa en Krack nermere Peissen og snoede sig in[...], og icke vil du betalle mig, sagde Knud, (...)

1743: 45b

1743

[...] Brynild i det sam/m/e slog Knud med knøtte næve
[need i] Knæ og bande stygt, og strax med knøtte

næve slog hand Brynild i hovedet, hvor over de bægge kom over Kracken, og Brynild laa oven paa Knud, i det sam/m/e Reiste Knud sig op og slog Brynild baglens over en Krack, at hand faldt op imod Peissen, og da holdt Knud {Brynild} med sin venstre haand i Brynilds skiæck, og tog saa en støbe skee som laa i Peissen, og vilde slaget Brynild med, da fløy støbe skeen af skafftet hen paa Gulvet, da Knud med skafftet slog Brynild Et slag i hovedet, der effter holdt hand fast i skiæcket med dend Eene haand, og med end anden tog hand op i Peissen og fick en stoer steen i haanden og med dend slog hand Brynild i hovedet, saa at blodet gick ud over alt hands ansigt, da styrte(de?) alle af som var i stuen, dog holt Knud fast i Brynild sit haar indtil han kom til stue døren, da hand slap Brynild og sprang ud, og som de gick ud og talte til Knud at hand skulde betæncke sig og tæncke paa sin wælfærd, swarede hand, ieg giver Fanden om min wælfærd, og som hands Moder talte ham til, swarede hand, ja, nu er der en fahre paa os, der effter kom Knud ind i stuen og de bleve forligte at de skulde følges til Pycken, der effter Vidnet gick bort til Qværnen i følge med Knud sin broder Torchild, og altsaa veed ej widere om dend affaire som siden effter skal være passeret. Citantinden war Tingswidne beskreven begierende om hvis passeret er.

Dend 30de Nobr: blev med Tinget Continueret saaleedes som følger.

Mag: Harboe udgivene bøxel brev, med Rewers, af 12 Julij 1743, til Godskalck Eie paa 1 Løb 4 mrk: smør i Eie, og 6 mrk: i Kolle, blev læst.

(Godskalck) Eies skrifftl: forpligt af af 12 Julij 1743 til sine Forældre
(...) deres til levnets afhold udj deres Alderdom, blev læst.

(...)g Giærnes fremstoed og kundgiorde det hand med Muntl:
kald og warsel vidnesfast lovl: til dette Ting, tiid og
Stæd haver ladet stevne og indkalde Holgier Ullestad,
Dom at lide til at betalle ham 9 mrk: som var Citantens
(...)rn udlagt udj en børs i skiffet effter Lars Olsen
Ullestad, samt 2 mrk: som hand er Citanten skyldig udj
(et f)orliig, til sam/m/en 1 rd: 5 mrk:, samt at sware Processens
omkostning, dend indstevnte Holgier Ullestad effter

1743: 46

3de gange paa raabelse møtte ej. stevne vidnerne Niels Tollefsen Bryn og Colbeen Iwersen Baabruen afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for hands boepæll udj hands Eget paahør. Citanten var Laudag begierende.

Afskeediget,

Da det er beviislig giort at Holgier Ullestad har bekom/m/et lovl: warsel udj den/n/e sag, og hand nu effter 3de gange paa raabelse ej møder, Saa worder hand paalagt til nest anstundende Waar Ting med sit forsvar udj sagen at møde, da Een hver skal vederfahres Rætt; og haver Citanten den/n/e forrelægelse til lovlig forkyndelse beskreven at tage.

Dend sag indstevnt af Hr: Capitain Nordahl, Contra Lars Hougen, som i gaar til Doms blev optagen, og nu til Doms afsigelse blev forretaget; parterne møtte, tilstoed at være forligt, sagen ophævet, og ej vilde høre nogen Doms afsigelse.

For Rætten frem kom forrige Foged sal: Jan Smed[s] Fulmægtig Søren Saxe og gav til kiende det hand i anledning af de ham Allernaadigst tilstillede antegnelsers 7 Post anden art:, haver ladet indkalde Niels Siwersen, boendes paa Gaarden Bøe 2det Thuun, No: 2 i Bøer otting, at give forklaring og oplysning om hands Eiendom, siden det befindes af Ett Tingsvidne Allerunderdanigst fremlagt ved Regnskaberne under {97} No: 97, hvor udj hand skal have forklaret det hands brug og Eiendom skal være 1 Løb 2 mrk:!! (pd:) 6 mrk:, da det dog ickun skal være 1 L: 1 pd: 6 mrk:, hvor fra det 1 pd: har sin oprindelse, item om hand noget der af haver swaret, og hven sam/m/e have oppebaaret. Dend indkaldede Niels Siwersen møtte og forklarede, det hands Eiendom udj bemelte Gaard er ickun udj Skatte skylden 1 L: 1 pd: 5 mrk: smør, og udj Landskylden 1 Løb 1 pd: 6 mrk: smør, høyere har hands Eiendom aldrig været, lige som hand med formænd ej heller af meere haver swaret, eller nogen for høyere oppebørsel haver an/n/am/m/et eller paastaaet, hvilcket hand beviiste med i hænde havende Skatte bøger for over 50 Aar, mens det Eene pund udj det om/m/elte Tingswidne findes anført, haver sin oprindelse af en forseelse udj hands i hænde havende skiøder, hvor sam/m/e urigtigt findes anført. Søren Saxe war Tingsvidne beskreven begierende om hvis passeret er, som blev bevilget.

Dend 2 Decbr: blev Rætten atter betiendt, er passeret som følger.

Fogden lod inden Rætten undersøge, hvem de ledige Karle er som har drevet handling og Kiøbmanskab i indeværende Aar, som er i alt 14 støcker, hvilcke bleve indført og Navngivene udj det almindelige Tingsvidne indeholdende 9 Poster, som for Almuen blev oplæst, og ej noget af dem blev imodsagt, men befundet i alt Rigtig at være. 2° dette aars skatte Restance blev ligeleedes oplæst, hvis endelige Sum/m/a var [...],

1743: 46b

hvorover Fogden var Rættens Attestation begierende, hvilket blev effterkom/m/et, siden ingen noget derimod havde at forrestille.

Laug Rættes mænd som Rætten tilstundende Aar 1744 skal betiene ere, Størck Brynildsen Wætte, Knud Nielsen Dyckesteen, Jacob Iwersen Leidahl, Michel Michelsen Twedte, Godskalck Olsen Duchstad, Niels Joensen Kløwe, Knud Stephensen Schutle og Erich Endresen Græe.

1743

1744

(1744: 46b)

Anno 1744

Dend 3 Junij blev paa **Ewanger Sand holdet Ett Almindelig Waar, Skatte og Sage Ting med Waswærens Almue udj Wosse Fogderie**, da Rætten blev betiendt med effterskrevne Eedsorene Laug Rættes mænd, sc: Od Brumborg, Knud Mæstad, i hands stæd satt Helje Aarhus, Goute Langeland, Johannes ibdm.: Siur Lien, Ole Flansaas, Haldor Qwilleqwal, og Siur Wasenden. Nærværende inden Rætten Fogden Rasmus Smith, med Lensmanden Niels Horwigen og dend Tingsøgende Almue,

hvor da først Allrunderdanigst blev publiceret Kongl: Allernaadigste Forordninger, som følger.

1°: Forordning angaaende idømte penge bøders indrivelse, og hvorleedes dend skyldige, naar deres betaling ej erholdes kand, bør straffes paa Kroppen, af 6 Decbr: 1743.

2°: Placat af 31 Januarj 1744, angaaende hvorleedes med det unge Mandskab i Norge, som fra land lægderne til frem/m/ede stæder deserterer, skal forholdes.

3°: Anordning af 15 Nobr: 1743, angaaende Paaske Fæstens holdelse for Ao: 1744.

4°: Patent af 11 Octbr: 1743, om Høyeste Rætt i Danmrk: for Aar 1744.

5°: Allernaadigst Pardons Patent af 15 Nobr: 1743, for de af Søe lægderne som ere undvigede.

6°: Forordning af 5 Febr: 1744, angaaende hvor vidt dend Norske Almue tillades Jagt og Skytterie.

7°: Placat af 7 Januarj 1744, hvor ved de friheder, som undersaatterne i Norge, effter Placaten af 2 Julj 17(..) have været forundt, aldeeles worder ophævet.

8°: Forordning af 13 Decbr: 1743, angaaende Taxten for brevene, som sendes med dend Norske Post.

9°: 2de Placater af 11 Januarj 1744, fra det høy lovlige Cam/m/er Collegio betræffende Een deel Kongl: betientere udj Danmrk: og Norge som paa deres Regnkaber er bleven skyldige til Hans Maj:tt Cassa.

10°: Forordning af 19 Nobr: 1743 om Skattnes paabud i Norge for Aar 1744.

11°: Kongl: Allernaadigst Rescript af 10 Januarj 1744 om dend udj Tyrckiet grasserende Pæst og Smitsom Sygdom.

12°: Stifftamtmandens skrivelse af (..) Febr: 1744 til Fogden, betræffende dend frie (...) for Grendske!! Com/m/ission, som her af Fogderiet med 455 rd: 1 mrk: 1 ½ s: skal udreedes.

Skifte brevet af 20 Januarj 1744 blev læst, er sluttet paa Gaarden Luren effter sal: Johannes Andersen, og var sterv boen Eiende Jordegoeds udj bem:te Gaard Luren 12 mrk: smør med bøsse og herlighed, som var Wurderet for 50 rd:, og udlagt til Arvingerne, neml: Encken Anne Aamunsdatter 6 mrk: smør,

1744: 47

1744

til søn/n/en Endre Johansen 4 mrk:, og Datteren Gurj 2 mrk: smør.

Deres Excellence Hr: Sifftamtmand á Møjnikens Bevilling af [...] April 1744 for Hr: Lieutenant Barchelaj at holde Giestgiberiet paa Ewanger, samt Ewanger Færgestæd (...)

Lars Jacobsen Brechhuus udgivene pante Obligation af (...) 1744 til Siur Jacobsen Lien for Capital 50 rd: imod det underpant af ½ Løb smør i Gaarden Brechhuus, blev læst.

Anders Brechhuus udgivene Obligation af 2 Nobr: 1735 til Siur Lien, hvor udj ham pantsættes for 60 rd: Capital 2 pd: 12 mrk: smør udj Gaarden Brechhuus, er publiceret d: 2 Nobr: 1735, blev effter qvittering af 3 Junj 1744 anviist til udslettelse.

Lars Jacobsen udgivene pante Obligation af 31 Octbr: 1739 til Anders Larsen Breche for Capital 50 rd: imod det pant af ½ Løb smør i Gaarden Brechhuus, blev effter qvittering af 3 Junj 1744 anviist til udslettelse.

Lars Ellingsen Ulland udgivene skiøde af 3 Junj 1744 til Jacob Siursen Berge paa Odels Rætten til 1 pund Smør i Gaarden Berge, blev lydeligen læst.

Hr: Capitain Jens Nordahl som Sigt og Sagefalds Eier over det saa Kaldede Apostels goods, gav til kiende det hand ved Muntl: Kald og warsel vidnesfast lovligen til dette Ting, tiid og stæd haver ladet stevne og indkalde Gullich Knudsen Aarhuus, som uden for sit Egteskab har avlet baren med bonde Tøssen Anne Michelsdatter Breckhuus, der er hinanden udj Andet og Tredie Leed beslegtede, \item hans huustrue udj 3 leed beslegted/, for sam/m/e gierning Dom at lide til undgiældelse effter Loven, ligeleedes er bem:te Anne Michelsdatter indwarslet. den indstevnte Gullich Knudsen Aarhuus Comparede!! (Comparerede), tilstoed for den/n/e sag at være given lovlig warsel til dette Ting og Rættergang, liggeleedes ustocket, ublocket og ulocket tilstoed at være Fader til det barn som bonde Tøssen Anne Michelsdatter Breckhuus haver avlet siden Kyndelsmisse indeværende Aar, som er Et Tøsse baren, item at Anne Mickelsdatter og hand er udj Andet og Tredie Leed beslægtede saaleedes at hands Faders Moder Ragnild Gullichsdatter Biøndahlen og Anne Michelsdatters Fader Michel Gullichsen Breckhuus ware søskende, item at hands Egte huustrue Ragnilde Gullichsdatter og den/n/e af ham beswangrede Anne Mickelsdatter paa Møderne sidde er udj 3die ligge leed beslægtet. dend indstevnte Anne Mickelsdatter Breckhuus med Fader Mickel Gullicksen Breckhuus møtte begge for Rætten, tilstoed at være givet til

den/n/e tægte dag lovlig warsel, og at de (desvære maa-)
-te tilstae at dend forklaring som Gullick Knud-
-sen Aarhuus nu her for Rætten aflagt haver, for-
-holder sig saa i sandhed, bad indstendig om (Kong-)
-ens Naade, og icke om Rætten, imod dend begangne
grove forseelse. Citanten lod til(føre ...)
nu Aaben bare her for Rætten er bleven [...]
af giff Manden Gullich Aarhuus og bonde Tøssen
Anne Mickelsdatter Breckhuus, som er hinanden udj
Andet og Tredie Leed beslegted, at have avlet til-
-sam/m/en udj løsagtighed, disuden at hun, Anne Mickels-
-datter er beslegted med giff Mandens huustrue [...]

1744: 47b

1744

satte hand i Rætte over dem og paastoed at giff Manden worder dømt at have forbrudt sin halve boe, og at sware ham processens omkostning, item at undgielde paa Kroppen effter Loven med Arbeide, og at hun, Anne Mickelsdatter Breckhuus, worder straffet paa yderste formue, og at begive sig paa Fisker Leien, hvilket alt hand indstillede til Rætten og paastoed Dom. Sagwolderen Gullick Knudsen Aarhuus lod tilføre, det hand bad om Kongens Naade,

deels for sine smaae spæde børnen, og deels fordj hand haver i live sin gamle Fader, der er over 80 Aar gaml:, dend hand maa føde og opholde, videre hafde hand ej at lade tilføre. Anne Mickelsdatter med Fader Mickel Gullichsen hafde ej noget at tilføre, indflyer til Kongens Naade og barmhiertighed, og saaleedes slutter Sagen. Er da udj Sagen saaleedes for Rætt Kiendt,

Dømt og Afsagt.

Da gifft Manden Gullich Knudsen Aarhuus og Anne Mickelsdatter Brekhuus her for Rætt ublocket og ulocket, selv haver tilstaaet at have {avlet} udj løsagtighed avlet baren sam/m/en, uagted de effter Egen bekiendelse er udj Andet og Tredie Leed beslægted, item at Anne Mickelsdatter er udj 3die ligge Leed beslægted med gifft mandens huustrue Ragnilde Gullicksdatter, Saa Kiendes for Rætt det gifft Manden Gullich Knudsen Aarhuus, følgerig Loven bør bøde til Sigt og Sagefalds Eieren sin halve boets lod, og betalle udj Processens omkostning for den/n/e Rætt 3 rdlr:, item at Arbeide paa Næste Fæstning ved!! (paa) vand og brød i Tree Aar, og Qvinde Men/n/isket Anne Mikelsdatter Brekhuus at bøde til Sigt og Sagefalds Eieren hindes yderste Formue, og at Arbeide paa Fisker Leien, effter høye Øfrigheds foranstaltning, udj Trende Aar, og bør det med Sogne Præstens Attest at beviislig giøres, førren de worder afsendt, det de begge haver udstaaet Kirckens Diciplin i det Kircke Sogn hvor forargelsen er givet.

Halwor og Knud Bergo udgivene bøssebrev med Rewers, af 3 Junj 1744 til Gullich Helliesen paa 1 Spd: smør i gaarden Bergo, blev læst.

Zacarias Fæsters udgivene skiøde af 10 Julj 1743 til Ingebrigt Askildsen Øye paa Stamnes Kircke, blev læst.

Dend 4 Junj blev Rætt atter betient, er passeret som følger.

Halwor Øfstedahl og med Interessentere, deres udgivene skiøde af 4 Junj 1744 til Niels Nielsen paa 9 mrk: smør i gaarden Øfstedahl, blev læst.

Fogden lod inden Rætt oplæsse og Examinere følgende Documenter til bilag ved hands allerunderdanigste Regnskaber, 1° Skatte Restancen for nest afvigte Aar, hvis endelige Sum/m/a var 4 rd: 4 mrk: 15 s: 2° dette Aars 1ste Termins Skatte Restance, hvis endelige Sum/m/a var 69 rd: 5 s:, og som ej nogen af Almuen noget derimod sam/m/e hafde at forrestille, var Fogden Rættens Attestation begierende, som blev effterkom/m/et.

(...)n Bolstad gav tilkiende, det hand vidnesfast lovl: til den/n/e Tægtedag haver ladet stevne og indkalde Knud Brynildsen,

1744: 48

1744

Ole Andersen og Aschild Knudsen Bolstad, Dom at lide til at betalle ham hands bøssebrev tilbage af en jordepart i gaarden Bolstad, effter bøssebrev af 17 Octbr: 1739, eller og (...) Ager og Eng at give ham udj hvilcor!! (vilcor) lige saa god Agger og Eng som hand forhen udj wilcor effter wilcor eller Contract brevet af 20 Nobr: 1743 haft haver, hvilcket udj Decembr: Maaned nestl: ved Elve brud er bort taged, samt at sware ham processens omkostning, de paa beraabte breve er saa lydende. De indstevnte Comparerede, alle vedtog at være lovl: kaldet, lod tilføre at det vilkaar som Contracten om/m/elder, har hand selv forlanget, hvilcket de og har tilstaaet ham effter Contracten, siden har en skree overgaaet sam/m/e Ager og

Eng, som dog er i behold og kand Rødes, mens der effter Ager og Eng er af Elven aldeeles bort taged, og altsaa formeener de at Citanten selv bør Røde sin Ager og Eng, siden de som skatte bør formaar ej videre at Røde end som for dem selv. Citanten frafald sagen.

Effter 3de gange udraabelse var ej nogen der vilde gaa i Rætte, altsaa blev tinget ophævet.

Dend 4 Junj blev Rætten betiendt paa Gaarden Ewanger, beliggende i Waswærens Tinglau, Ewanger Kk: sogn i Wosse Præstegield, med effterskrevne Eedsorne Laug Rættens mænd som af Fogden Sig:r Rasmus Smith er opnævnt, sc: Od Brumborg, Niel Horwiig{en}, Johannes Langeland, Knud Stywe, Haldor Qwilleqwal, og Siur Wasenden, for at besigtige dend skade den/n/e gaard ved Elve brud i Nest afvigte Aars høst haver taget. Nerværende Fogden Rasmus Smith, samt Sogne Præsten Magister Jørgen Harboe, som den/n/e gaard Allernaadigst er beneficeret Wangens Præsteboel, hvor da {Leilendingen} Sogne Præsten Producerede sin Memorial af 30 April 1744, med Hans Excellence Hr: Stiffamtmand á Møjnekens paategnede Resolution af 18de Maij nest effter, der alt lyder saaleedes. Fogden forklarede, det den/n/e gaard effter {skatte} dend gamle Matricul skylder udj skatt og Landskyld 1 Løb smør, har ej forhen nøtt noget aftag. Er Wangs Præsteboel Allernaadigst beneficeret, ligesaa

er Een Postgaard som beboes af Leilendingen (...) Knudsen. her næst forføyede Rættens Midel i følge af Fogden og Sogne Præsten, dem ud til de beskadigede stæder, for sam/m/e at siune og (...) Skaden er til draget sig i nest afvigte Aars December Maaned, da dend stercke Regn og (Vandflom) var, hvor ved Elven er voxen overmaade og meget stoer, og paa dend Nordre sidde af Elven haver udReevet af Agger og Engeland, item f(...) og nogle af gaardens huusser, neml: (...) Ett huussmandeplats, og Een stoer deel af [...-] -dingen som ligger her ved Færgestædet giort sig 2de udløb ved det Færske vand [...] Syndre sidde af Elven har dend udreevet [...] Fæe beitet; Gaardens huusser er siden [bleven flyttet] og opbygt paa en af Gaardens aggere, s[iden ingen] anden Tomt til huusser findes, f[...] atter af {bem} Vei Mæsteren bleven anlagt [...] Gaardens i behold havende Agger og bøe. [...]

1744: 48b

1744

[...] der til siun(es) det Gaarden og den her paa Gaarden staaende Kircke, af Elven naar dend igien ved stærck Regn worder stoer, vil staae [i]? Een høy fahre, saa Erfahrede vj hvorleedes det kunde forrebygges, hvor til intet andet Middel fantes end at dend ganske Almue af Præstegieldet maatte kom/m/e dend til hielp med Arbeide, i at Røde dend udj Sydwest af Elven tagende Løb eller Arm, og saa igien at bygge for dend Arm af Elven udj Nordost, hvor ved Elven kunde faae sit fald over i Sydwest, og \ved/ Rødningen at have Et stærckere fald. Det som her ved Aldeeles er forliist og ganske borte, der ej staar meere til at bekom/m/e, er udj Agger land Een og en halv tønne sæd, og udj Engeland over Tvende Nøeds fødnig, altsaa bliver den/n/e Gaard effter woras samvittighed beste og nøyeste skøn fælt og aftaged udj skatt og Landskyld 18 Mrk: smør. Gaarden var forhen udj Skatt og Landskyld Een Løb

smør, er nu fælt og aftaged udj Skatt og Landskyld atten Marcker smør, bliver dends beholdning i Skatt og Landskyld 2 pund 6 Mrk: Smør. Leilendingen paastoed og begierede det Rætten vilde tage udj betænckning om aftag for Koren tiende, siden hand paa Aggeren haver taget saa stoer skade, altsaa formeente ej at kunde tiende saa meget som til forn. Rætten fandt Leilendingens paastand at med førre billighed, thj hvor aggeren er borte kand \ej/ saaes, og hvor ingen sæd haves kand ej heller avles {og} \eller/ tiende {bør at} ydes {af det som avles}, hvor for tienden {h} vorder aftaged effter Proportion af aftaged udj skatte og Landskylden, der ved woers allernaadigste Konge, eller dend som er berættiget at oppebære Kongens andeel, Kirken og Præsten forliist er, hver (...) part, som med det øvrige aftag allerunderdanigst Submitteres til Kongl: Allernaadigste approbation.

Dend 5 Junj blev paa **Wosse Wangen holdet Ett Almindeligt Waar, Skatte og Sagefaldis Ting**, da Rætten blev beklæd med effterskrevne Eedsorne Laug Rættes mænd, Sct: Størch Brynildsen Wætte, Knud Nielsen Dyckesteen, Jacob Iwersen Leidahl, Michel Michelsen Twedte, Godskalck Olsen Dugstad, Niels Joensen Kløwe, Knud Stephensen Skutle, og Erich Endresen Græe, Nærværende inden Rætten Fogden Rasmus Smith, med Lensmanden Johan Henrich Blomberg med Tingsøgende Almue.

Hvorda først aller underdanigst blev publiceret de Kongl: Allernaadigste ordres med høy Øfrigheds ordre som befindes paa fol: 46 Extraheret.

Skifte brevet af 3 Martj 1744, sluttet effter sal: Ragna Østensdatter pa Gaarden øvre Rioe, blev læst, og var der jordegoeds udj bem:te Gaard Stervboen tilhørende 2 ½ Spd: Smør med bøxsæl og overbøxsæl, vurderet for 45 rd:, og udlagt til Enckemanden Hermun (...)ichsen,nock udj Gaarden Store Soue 2 pd: 10 ½ mrk: smør med bøxsæl, samt overbøxsæl til 2 pd: 15 mrk: smør, vurderet for 58 rd: 3 mrk:, og udlagt til Arvingerne, saasom Knud ½ Løb 3 mrk:, og Brite 19 ½ mrk: smør.

1744: 49

1744

Mathias Erichsen Jerstad udgivene skiøde af 16 April 1744 til Magne Andersen paa 1 Løb 18 mrk: smør med bøxsæl i Gaarden Giersqwal, blev læst.

Niels Josephsen Øfsthuus udgivene skiøde af 4 Febr: 1744 til Lars Brynildsen paa Een Løb smør udj Gaarden Øfsthuus, blev læst.

Anders Nielsen Giljerhuus udgivene Mageskiffte brev af 16 April 1744 til Lars Olsen paa 2 pd: 18 mrk: smør i Gaarden Wæche, blev læst.

Lars Olsen Weche udgivene Mageskiffte brev af 16 April 1744 til Anders Nielsen Gillerhuus paa 1 Løb 12 mrk: smør i Gaarden Gillerhuus, blev læst.

Brynild Tormoesen Weche og med Interessentere, deres udgivene skiøde af 16 April 1744 til Anders Nielsen paa 2 pd: 23 mrk: smør i Gaarden Weche, blev læst.

Lars Olsen Gillerhuus udgivene Obligation af 5 Nobr: 1737 til Hossewinkel for Capital 14(0?) (148?) rd:, imod 1 Løb 12 mrk: smør i gaarden Gillerhuus, til pant, er publiceret d: 15 Ag:!! (Aug:) 1740, og nu anviist til udslættelse effter paategnede qvittering af 21 Maij 1744.

Prousten Thanche udgivene bøssebrev med Rewers, af 7 Decbr: 1743, til Magne Hermunsen paa 1 Løb 1 pd: smør i Gaarden Nedre Røche, blev læst.

Fogden Rasmus Smith gav til kiende det hand til den/n/e Tægte dag vidnesfast lovligen har ladet stevne og indkalde Michel Michelsen og Johannes Colbeensen Tweite, Dom at lide til undgiældelse for dj de imod den Kongl: Allernaadigste Forordning haver udj Aaret 1741 giort Ett Forbud og Arrest paa Gaarden Gulbraae[s] støls havner, hvilket paa nestleeden høste Ting, da Dom i hoved sagen blev afsagt, er oplyst, sam/m/e Arrest de ej for Fogden har giort bekiendt, og udj dend ved ham holdende Protocol ladet indføre, samt ved Dom at blive tilfunden Een for begge og begge for Een at betalle ham sam/m/e Arrest Forrætning effter Forordningen, item at sware den/n/e forvoldte Processis omkostning. Michel Michelsen Tweite Comparerede, vedtog at være lovligen kaldet til sagen, mens Johannes Colbeensen Tweite møtte ej effter paraabelse. Stevne vidnerne Niels Tollefsen Bryn og Brynild Stephensen ibdm: med Eed og opragte fingre afhiemlede den/n/e Muntlige stevning at være lovl: forkyndt for Johannes Colbeensen Tweite[s] boepæll udj hands Eget paahør. Citanten var Laugdag begierende, i det øfrige Reserwerede til neste ting at producere beviis til sagens oplysning. Michel Michelsen Tweite, paa Rættens tilholdelse, swarede det hand ej noget hafde at lade tilføre.

Afskeediget

Citantens paastand worder billigens anseet, og altsaa gives sagen Rum til Neste Ting, hvortil Johannes Colbeensen Tweite worder paalagt for Rætten at møde, og sagens tarv paa sin sidde i agt at tage, da Een hver skall vederfahres [h]vis Rætt er.

Hr: Capitain Nordahl effter forrige tiltalle til Brynild Finne, Reserwerede sig sam/m/e sag i beleilig tiid ved Continuations stevning at forfriske, og saaleedes sagen for nærværende tiid ophæver.

Hr: Capitain Nordahl effter forrige tiltalle til Peder Brynildsen Finne, begierede sagen udsatt til Neste ting, siden hverken Contrapart eller Vidner møder. Citantens paastand blev bevilget, siden ingen møtte der noget imod sam/m/e hafde at forrestille.

Hr: Capitain Nordahl gav til kiende det hand med Muntlig kald og warsel vidnesfast til den/n/e Tægte dag lovl: ladet stevne Ole Mørqwe, Vidner at anhøre, som er Elli Christensdatter, Britta Olsdatter, begge tienende paa Mørqwe, og Ole Mørqwes huustrue Maritta Downalsdatter, der alle under derres faldsmaal er indwarslet at aflægge deres Vidnesbyrd om hvorleedes bem:te Ole Mørqwe med hug og Skiæck Reven haver overfaldet Haldor øvre Schierwen d: 24 Febr: nestl: udj bem:te Ole Mørqwes Eget huuss og ude pa Marcken, der for til undgiældelse Dom at lide, samt sware processens omkostning, til Vedermærhle udj sagen er indwarslet dend overfaldne Haldor Schierwen.

1744: 49b

1744

Af de indstevnte møtte ingen effter paa Raabelse, hvercken de paagiældende eller Vidnerne; Stevne vidnerne Niels Tollefsen Bryn og Brynild Stephensen ibdm: med Eed og opragte fingre afhiemlede stevningen at være lovl: forkyndt for Ole Mørqwe[s] boepæll udj hands tieneste pige Elli Christensdatters paahør, siden hand selv ej var tilstæde eller lod sig finde, liggeleedes er Vidnerne med faldsmaal indvarslet og stevningen Een hver i sær lovl: forkyndt, atter er stevningen lovligen forkyndt for Haldor Schierwens boepæll udj hands huustrues paahør, siden hand ej var hiem/m/e. Citanten var Laudag begierende.

Afskeediget

Sagwolderen Ole Mørqwe worder paalagt til Næste Ting for Rættten at møde med [h]vis hand agter fornøden til sagens forswar, til sam/m/e tiid og Ting paalægges dend til Vederermæhle indwarslede Haldor øvre Schierwen at møde, de indstevnte Vidner Elli Christensdatter, Britta Olsdatter og Maritta Downalsdatter paalægges under faldsmaals straf til næste Ting at møde, deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge til sagens oplysning.

Fogden Rasmus Smith gav til kiende det hand med Muntl: kald og warsel widnesfast lovl: til den/n/e Tægte dag har ladet stevne og indkalde Hans Ingebrigtsen, Vidner at anhøre, som er Knud Nielsen Flisseran og Joseph Knudsen ibdm.: om det Forbud eller Arrest hand til nestl: høste [Ting] hafde indstevnt og ej forfulde, hvilcket hand har ladet effectuere og forkynde ved benævnte Vidner imod Johannes Næsseim over Ett Staubur som stoed paa Schierwen, sam/m/e Arrest eller Forbud hand hvercken lovligen haver forfuldt, ej heller givet Fogden det tilkiende, at det udj dend af ham holdende Protoc: kunde worde indført, effter dend Kongl: Allernaadigste Forordning, der for ved Dom at undgielde, samt at sware Citanten det hand effter Forordningen tilkom/m/er med Processens omkostning; dend indstevnte Hans Ingebrigtsen Hirt blev 3de gange paa raabt, mens ingen vilde sware. Stevne vidnerne Niels Tollefsen Bryn og Brynild Stephensen ibdm: med Eed og opragte fingre afhiemlede Stevningen at være ham forkyndt paa Veien hvor de møtte [ham], mens ej forkyndt for hands boepæll. Citanten begierede sagen udsatt til neste Ting, at hand kunde besørge Stevningens lovl: forkyndelse.

Afsagt

Citantens paastand worder bevilget.

Skiffte \brevet/ af 9 Febr: 1744, sluttet effter sal: Anne Olsdatter paa Gaarden Mølster Teigen, blev læst, og var stervboen Eiende Jordegods i bem:te Gaard 18 mrk: smør, som var vurderet for 36 rd.: og udlagt til Arvingerne, Neml: Enckemanden Gulbrand Helliesen 9 mrk: smør, døttrene Britte 4 ½ mrk: smør, og Mari 4 ½ mrk: smør.

[Dend 8 Junj] blev Rættten atter betiendt, og er passeret som følger.

Skiffte brevet af 3 Martj 1744, sluttet effter sal: Ole Gietlesen paa Gaarden øvre Growe, blev læst, og var Stervboen Eiende og tilhørende jordegods udj Gaarden øvre Growe Een Løb smør, som var Wurderet for 84 rd.: og udlagt til børnene, Neml: Gietle Olsen 3 Spd: smør, Lars Olsen 12 mrk: smør, og Guro

1744: 50

1744

Olsdatter 6 mrk: smør, nock udj Gaarden Nyre 2 pd: 5 mrk: smør, vurderet for 10(6?) rd.: og udlagt til Encken Sigri Nielsdatter.

Lars Olsen Weche udgivene Obligation af 23 Majj 1744 til Hosewinkel for Capital 110 rd: imod 2 pd: 23 mrk: smør i Gaarden Weche til publ.: blev læst.

Inger Clausdatter og Knud Johannesen oprættede Contract af 8 Junj 1744 om gaardene Rougstad og Bouthuus, blev læst.

Hr: Assessor Londemans udgivene bøssebrev med Rewers, af 5 Martj 1744 til Knud Johannesen paa 2 ½ Løb smør, 1 g:sk: i gaard: Rougstad, blev læst.

Sig:r Miltzou udgivene bøssebrev med Rewers, af 4 April 1744 til Hans Knudsen Store Røtte paa 1 Løb 18 mrk: smør i gaard: Store Røtte, blev læst.

Anders Nielsen Gillerhuus udgivene Obligation af 5 Martj 1744 til Lars Johannesen Qwaale for dend Capital 100 rd: imod det pant af 1 pd: smør i Gaarden Qwaale, blev læst.

Lars Qwale udgivene Obligation af 5 Junj 1744 til Hr: Prousten Geelmuyden for Capital 200 rd: imod det underpant af 1 Løb 2 pd: smør i Gaarden Qwaale, blev læst.

Magne Andersen GiersQwal og Knud Tostensen Gierstad oprættede Contract af 8 Junj 1744, blev læst.

Mag: Harboe udgivene bøssebrev med Rewers, af 7 April 1744 til Berje Tormoesen paa 2 Løber 18 mrk: smør i Gaarden Dolwe, blev læst.

Dend 9 Junj blev Rættten atter betiendt, er passeret som følger.

Ole Tostensen Twerberg udgivene skiøde af 2 Decbr: 1743 til Tosten Olsen paa 2 pd: 3 mrk: smør udj Gaarden Twerberg, blev læst.

skifftte brevet af 4 Martj 1744, sluttet effter sal: Brithe Dawidsdatter, blev læst, og var stervboen Eiende Jordegøeds udj Arvetompten Gaarden Bøe 1ste Thuun, 1 Spd: smør, vurderet for 18 rd:, og udj det 2det Thuun 5 Spd: 12 mrk: smør, vurderet 136 rd:, der af er udlagt til skifftte bekostning udj det 2det Thuun 13 ½ mrk: smør for 18 rd:, Resten udlagt til Arvingerne, saasom Enckemanden Niels Iwersen i 1ste Thuun 1 Spd: smør for 18 rd:, i 2det Thuun 1 Spd: 3 mrk: smør, søn/n/en Lars Larsen i 2det Thuun 5 ½ mrk: smør, Swend Larsen 5 mrk: smør, Dawid Larsen 5 mrk: smør, Lars Nielsen 5 ½ mrk: smør, Aamund Nielsen 1 Spd: 15 mrk: smør, Ragnilde Larsdatter 1 ½ mrk: smør, og Brotwa Larsdatter 12 mrk: smør.

Hr: Capitain Nordahls udgivene bøssebrev med Rewers, af 22 Martj 1744 til Anders Joensen paa 2 Løb 1 pd: 12 mrk: smør i Gaarden Kytte, blev læst.

Lars Olsen og Knud Johan/n/esen udgivene skiøde af 9 Junj 1744 til Gietle Olsen paa 18 mrk: smør i Gaarden Øfre Growe, blev læst.

Hr: Capitain Nordahls udgivene bøssebrev med Rewers, af 20 Martj 1744 til Mathias Erichsen paa 1 Løb 1 pd: 12 mrk: smør i Gaard: Gierstad.

Hr: Capitain Jens Nordahl gav til kiende, det hand effter forrige tiltalle til Lars Qwale {.... 8-9 ord}, haver ved skrifftl: Continuations stevning af 9 Maij nestl: indwarslet til sagens oplysning fleere Vidner under falsmaal, dem hand begierede afhørt, dend skrifftl: Continuations stevning er saalydende. Sagwolderen Lars Qwale med det Vidne Sigri Qwale effter 3de gange paa Raabelse møtte ej. Stevne vidnerne Niels Tollefsen Bryn og Brynild Stephensen ibdm: med Eed og opragte fingre afhiemlede dend Skifftl: Stevnings lovl: forkyndelse. Citanten paastoed det Vidne Lensmanden Johan Henrich Blomberg Eedelig afhørt, og Laugdag for dend udeblivende Sagwolder Lars Qwale, samt Laudag under faldsmaal for det udeblivende Vidne. Vidnet Johan Henrich Blomberg, Lensmand for dette Tinglauv, frem stoed for Rættten, med opragte fingre aflagde Eeden og vidnede, udj nest afvigte Aar da Knud Qwale var bleven {op} overfaldet og afrevet

1744: 50b

1744

haar og skiæck, beklagede hand sig for Hr: Capitain Nordahl som Sigt og Sagefalds Eiere, hvor effter bem:te Hr: Capitain udsende Deponenten og de 2de Mænd Anders og Lars Lødwe med en skrifftl: beskickelse som Vj forkynste for Lars Qwale, hvad bem:te Lars Qwale til sam/m/e swarede, findes af Deponenten med de 2de Mænd paa dend skrifftl: beskickelse anført, effter at de hafde forkyndt sam/m/e skriffth for Lars Qwale, og der paa indsændt hands Swar, begiærede Lars Qwale af Deponenten det hand vilde bede Capitainen ej at føre nogen process imod ham, hand vilde forligge sig. Een tiid der effter kom atter bem:te Lars Qwale til Deponenten her paa Wangen og begiærede af ham det hand vilde bede for ham hos Capitainen at hand ej paaførte ham process, hand vilde forligge sig med Capitainen. Citanten hafde ej noget at tilspørge Vidnet.

Afsagt

Sagwolderen Lars Johannesen Qwaale gives inu engang for alle frist til nest anstundende Ting her paa Wangen sin sags tarv i agt at tage, til sam/m/e stæd og Ting hand worder paalagt at møde, som og Vidnet Sigri Qwaale under faldsmaals straf paalægges til neste Ting for Wangens Ting lauv, {her} for Rætten at møde, hindes Vidnesbyrd at aflægge,

Hr: Capitain Nordahls udgivene bøxxel brev med Rewers, af 18 Martj 1844 til Magne And!! Andersen paa 1 L: 1 pd: 21 mrk: S: i gaard: Winie.

skiffte brevet af 15 Octobr: 1743, sluttet effter sal: Gundwe Tormoedatter paa Gaarden Stuerjord, blev læst, og stervboen Eiende Jordegoeds udj Gaarden Stuerjord 1 pd: Smør, vurderet 32 rd:, og udlagt til Creditorene, saasom Peder Spilden 6 mrk: smør, (...) ibdm: 6 mrk:, Poul ibd: 6 mrk:, og Henrich Oppeland 6 mrk: smør.

(...) Larsen Berge udgivene Obligation til Hr: Capitain Nordahl af 2 Januarij 1737 for Capital 125 rd: imod det pant af 2 Løber smør i gaarden Store Berge, er Publiceret d: 23 April 1737, og inført i pante bogen paa fol: (...)0, blev effter paategned qwittering af 1 Junj 1744 anviist til udslettelse.

Cancellie Raad Fleischers udgivene bøxxel brev med Rewers, af 9de Junj 1744 til Lars Arnesen paa 1 Løb 4 ½ mrk: smør i gaard: Lie, blev læst.

Berje Tormosen og Guri Willumsdatters Contract af 3 Martj 1744 om Gaarden Dolwe[s] udrøm/m/else med videre, blev læst.

Hr: Capitain Jens Nordahl gav tilkiende det hand vidnesfast til den/n/e tægte dag med Muntl: kald og warsel haver ladet stevne og indkalde Kield Olsen Hougen, Vidner at anhøre, som under faldsmaal er indwarslet, sc: Anders Olsen Sygnebærre og Ellef Ellefsen Schiple, deres Eedelige forklaring at aflægge om hvorleedes han, Kield Olsen Hougen, med haar Reven og Næve hug haver overfaldet Soldat Endre Joensen Schierwe, der for Dom at lide til undgiældelse, samt at sware Processens omkostning, til Vedermælle

1744: 51

1744

og for Processens skyld er indvarslet benævnte Soldat Endre Joensen Schierwe, om hand noget til sagen agter at sware. de indstevnte møtte alle og tog til gienmælle, undtagen dend til Vedermælle indwarslede Endre Joensen Schierwen, som effter paa Raabelse ej møtte, stevnevidnerne Niels Tollefsen Bryn og Brynild Stephensen ibdm: med Eed afhiemlede

stevningens lovlige forkyndelse. Citanten paastoed Vidnerne Eedelig afhørt. Eedens forklaring blev Vidnerne af Loven forrelæst, derhos af Dom/m/eren formanet at vogte dem for Meen Eed. 1ste Vidne, Anders Olsen, værende hos hands Fader paa Gaarden Sygnebærre, sagde sig at være gaml: over 20 Aar, har været nogle gange Deelagtig i herrens Nadvere. effter effter!! aflagde Eed vidnede, at da hand kom ind igien/n/em stuedøren paa Gaarden Hiemberre, saa Deponenten at Kiel Olsen Hougen og Endre Joensen Schierwe var i krams sam/m/en, mens hvem som hafde bekyndt!!, ved!! (veed) Vidnet icke, der effter bleve de skildt ad, siden kom de i sam/m/en igien, da Endre tog Kield i haaret og Kield tog til møde, og da tog Kiel og haalt!! i Endre med dend Eene haand, og med dend anden tog hand et slibesteens sveb!! (sveiv?) og slog Soldaten Endre der med, siden vilde Endre 3de Reisen effter Kield da hand var kom/m/en i stue døren, da tog Kield en steen op og stack den i sin brog, da de nærværende afhindrede videre slagsmaal, ellers saa Vidnet at Soldaten Endre bløtte i Nacken, og at hands haar var ganske blodig. parterne hafde ej noget at tilspørge Vidnet. 2det Vidne, Ellef Ellefsen, værende hos sin Fader paa Gaarden Skiple, sagde sig at være gaml: 22 Aar, og effter aflagde Eed vidnede, det hand aldeeles icke har seet de indstevnte at slaaes, saasom hand ej {har været} var paa det stæd hvor slagsmaalet skeede da det blev øvet, mens har vel hørt af andre sigge at de sloes, mens kand ej mindes af hvem hand har hørt det. ellers var til stæde da slagsmaalet skal være øvet, Torchiel Øyord med Fader, Ole Torbiørnsen Schiple, {og} Joen Bærre og Ole Olsen Bærre, item Johannes Bærre. Sagvolderen begierede Sagen udsatt til Næste Ting, at hand kunde faae sig et forswar i Sagen. Citanten hafde ej noget her imod at erindre, mens Reserwerede sig fleere Vidner i Sagen at indwarsle,

Afsagt

Dend af Kiel Olsen Hougen forlangte udsættelse bliver ham bevilget indtil næste Ting, hvor hen sagen gives Rum, til sam/m/e tiid forrelægges dend til Vederfølge indvarslede Endre Joensen Schierwe at møde, om hand noget til Sagen agter at Sware, da der med skal worde omgaaet lovgemæs.

Hr: Capitain Jens Nordahl gav til kiende det hand til den/n/e tægte dag vidnesfast lovl: med Muntlig kald og warsel haver ladet stevne Olle Ellefsen Øyeflotten og Kield Olsen Hougen, Vidner at anhørre, som under faldsmaal er indvarslet, sc: Anders Kolwe, Lars Growe og Wiching Wetlegrowe, om det slagsmaal de 2de Sagwoldere Nest afvigte Aar haver øvet, der om Dom til undgiældelse at anhøre, samt at sware Processens omkostning. de 2de indstevnte Sagwoldere møtte og vedtog at være lovl: kaldet. liggeleedes møtte de indstevnte

1744: 51b

1744

Vidner. Eedens forklaring blev Vidnerne af Loven forrelæst, og formanet af Dom/m/eren at vogte dem for Meen Eed. 1ste Vidne, Anders Larsen, boendes paa Gaarden Kolwe, gaml: 32 Aar, effter aflagde Eed vidnede at hand var udj Ett Tag Vætle paa Fannestøllen, og som de alle vare noget beskiencket, saa vilde sagwolderne dantze, og i dantzen snublede de begge, da dend Eene sagde til dend anden, det var icke Rætt, det er alt hvad Vidnet har hørt og seet. Citanten tilspurte Vidnet om hand kand negte at der var icke slagsmaal imellem Sagwolderne, Resp: jo, der var intet slagsmaal, mens de snuplede i dantzen, da dend Eene sagde til dend anden, det var icke Rætt. Parterne hafde ej videre at tilspørge Vidnet. 2det Vidne, Lars Monsen, boendes paa Gaarden Growe, gaml: 38 Aar, effter aflagde Eed vidnede, det hand ej var paa Gaarden Fannestøllen da det Tag Vætle var, og altsaa ej kand vide noget i den/n/e sag. 3de Vidne, Wiching Johannesen, boende paa Gaarden Wetlegrowe, gaml: 26 Aar, effter aflagde Eed vidnede, det hand var vel i dette Tag vætle, mens hvercken saae eller hørte noget

at være passeret imel: disse 2de indstevnte. Citanten begierede Sagen udsatt til neste [Ting] for at føre flere Vidner.

Afsagt

Citant:[s] paastand worder bevilget.

Dend 10 Junj blev end videre med Skatte og Sage Tinget Continueret.

Hr: Assessor Steensen udgivene bøssebrev med Rewers, af 11 Octbr: 1743 til Brynild Olsen paa 1 Løb 12 mrk: smør i gaard: Tundal, blev læst.

Halsteen Henrichsens udgivene pante brev af 12 Nobr: 1740 til Siur Iwersen Giøre for Capital 64 rd: 4 mrk: 8 s: imod 3 Spd: smør i Gaarden Istad, publiceret d: 14 Nobr: 1740, og indført i Pante-bogen paa fol: 32, bleven vist til udslættelse effter paategnede qvittering af 8 Junj 1744.

Hr: Assessor Steensen udgivene bøssebrev med Rewers, af 6 April 1744 til Herman Knudsen paa 1 Løb smør i Gaarden Bierke, blev læst.

[...] Aamunsen og med Interessenter udgivene skiøde af 10 Junj 1744 til Lars Andersen paa 21 mrk: smør i Gaarden Rong, blev læst.

(...) Tormosen gav til Kiende det hand ved skrifftl: stevning af 21 Maij 1744 til den/n/e Tægtedag haver ladet stevne og indkalde sin Formyndere Lars Gullichsen Nedre (...) at betalle ham tilfaldende Arv med Renter og Processens omkostning. dend om/m/elte skrifftl: stevning er saalydende. dend indstevnte Lars Gullichsen møtte [og] vedtog at være lovl: stevnet, tilstoed Fod(-...)ringens Rigtighed, mens som hand var en fattig Mand, dissuden paa Capitalen hafde taget skade i det at da hand an/n/am/m/ede Capitalen var dend i 12 skil-lings støcker, som strax blev Reduceret til 10 skil: støcker, altsaa har tilbudet sin Myndling det hand i forliig vilde betalle ham, naar hand vilde efftergive paa Capitalen og Renterne. Citanten Replicerede, at hand, som har været umyndig, ej kunde sware noget til de af Comparenten anførte udflugter, mens formeente at effterdj hands fordring er Rigtig og hand

1744: 52

1744

Nu har opnaaet sine Myndige Aaringer, at Formynderen er pligtig at giøre ham Regnskab for hovedstolen med Renterne, til meere beviis om dend af ham udj stevningen anførte beregning anvisser hand her ved i Rættens 2de skifftebreve af 12 og 14 Junj 1722, og paastoed Dom for Capitallen med Renter fra skiffte brevenes datto indtil betalningen skeer, hvor ved hand erindrede Processens omkostning. Sagwolderen begierede Sagen udsat til i Morgen, da hand vilde Rætte for sig.

Afsagt

Sagen følgerig Lars Gullichsens paastand udsættes til i Morgen.

Elling Giernæs effter forrige tiltalle til Holgier Ullestad, æskede Sagen i Rætte, dend indstevnte Holgier Ullestad Comparerede og gav til kiende det hand med Muntl: warsel haver ladet Contra stevne Elling Giernes til at anhørre hands beviisser om de paastevnte 1 rd: 3 mrk:, som hand paa hands søn Siur Ellingsens vegne fordrer, derom Contra Citanten her for Rætten anviiste Skifftebrevet af 15 Nobr: 1740, hvor udj Citantens søn er udlagt sam/m/e 1 rd: 3 mrk: at nyde og obbeberge!! hos Hr: Leiutenant Barchelaie, liggesom hand og her ved frem lægger bem:te Leiutenants skrivelse af 14 Febr: nestl:, hvor udj hand ved Lensmanden lader betalle sam/m/e 1 rd: 3 mrk:, hvor for hoved Citanten har paategned sin qvittering af 2 Martj nest effter, som alt her ved anviisses, endelig har hand Contra stevnet hoved Citanten at betalle ham med broder de dem hos ham effter bem:te skifftets!! brev!! (skifte brevs) indhold 3 rd: 5 mrk:, samt at sware ham Processens omkostning. hoved Citanten lod tilføre det hand tilstoed Contra stevningens lovl: forkyndelse, ligeleedes tilstoed at de af ham paastevnte 9 mrk: er ham betalt, mens ej de udj hoved stevningen paastevnte 2 mrk:, betræffende de af Contra Citanten paastevnte 3 rd: 5 mrk:, er det en giæld som herRører fra hands Forman, og som hoved Citanten nu i en tiid af 16 Aar ej haver Krævet ham, skulde hand formeene for sam/m/e fordring at være befriet. Contra Citanten paastoed Dom effter i Rætten lagde papiirer. hoved Citanten sluttede liggeleedes sagen paa sin side til Doms. Og er da udj den/n/e sag saaleedes for Rætt Kiendt, Dømt og Afsagt. De af hoved Citanten til neste Aars høste Ting paastevnte 1 rd: 3 mrk: har effter de udj Rætten anviiste Documenter naaet sin Rigtighed, som det og af hoved Citanten inden Rætten er bleven tilstaaet, ligge som det anviiste skiffte brev udvisser, det hoved Citanten ej var beføyet at Reisse Sag imod Holgier Ullestad for bem:te 9 mrk:, mens hand sam/m/e effter skiffte brevets indhold burte søgt hos

Hr: Leiutenant Barchelai, hvor fra hand nu (... -)-
 -ningen paa sin Søns vegne haver erholdet, be-
 -træffende de af hoved Citanten paastevnte 2 mrk: som
 herRører af et Forliig, da har Holgier Ullestad
 Sam/m/e ej kundet imod sige, hvor imod hand, Holgier
 Ullestad, effter bem:te skifftebrevs indhold paa (hans)
 og sin broders Berge Larsens vegne haver ved Con-
 -tra stevning til den/n/e Tægte dag paataalt de [...]

1744: 52b

1744

hos hoved Citanten udlagde 3 rd: 5 mrk:, hvor imod hoved Citanten ej noget lovgyldigt har kundet forrestille, thj Kiendes for Rætt det hoved Citanten Elling Giernes bør betalle de af Contra Citanten paastevnte 3 rd: 5 mrk:, hvor udj ham gott giøres de effter hoved stevningen omrørte 2 mrk:, saa hand, Holgier Ullestad, med broder ickun bør have 3 rd: 3 mrk:, dem Elling Giernes bør betalle og udreede inden 15 dagge effter den/n/e Doms lovl: forkyndelse under Nam og Excecution. betræffende processens omkostninger, da ophæves dend paa begge sidder.

Capitain Jens Nordahl gav til kiende det hand til den/n/e Tægte dag har ladet stevne og indkalde ved Muntl: warsel Ole Ellefsen Øyeflotten og Torchiel Pedersen Hæg, for med hin anden øvede slagsmaal paa Gaarden Øyeflotten, der om Vidner at anhørre, som under faldsmaal er indwarslet, neml: Knud Kielsen Bøe og Mathias Siursen Waale, der effter Dom at anhøre til undgiældelse effter Loven, samt at sware Processens omkostning. effter stevningens indhold møtte alle og vedtog at være lovl: stevnet, undtagen Torchiel Pedersen Hæg, som effter 3de gange paa Raabelse ej møtte. Stevnevidnerne Niels Tollefsen Bryn og Brynild Stephensen ibdm: med Eed og opragte fingre afhiemlede Stevningens lovl: forkyndelse at være skeed paa Gaarden Hæg, hvor Torchiel Pedersen sig hos Fader opholder

og det udj hands Eget paahør. Citanten paastoed Vidnerne Eedelig afhørt. Eedens forklaring blev Vidnerne forrelæst, dernæst af Dom/m/eren formanet at vogte Dem for Meen Eed. 1ste Vidne, Knud Kielsen, boendes paa Gaarden Bøe, gaml: 39 Aar, effter aflagde Eed vidnede at i nest afvigte aar var hand paa Gaarden Øyeflotten, hørte og saae, at Torchiel Persen!! Hæg Krævede Ole Ellefsen Øyeflotten en gaml: giæld, og som Ole icke sønderligt vilde sware ham, spranck!! (sprang) Torchiel til og tog fat i Ole, saa det bar i et Krams at de begge kom til jorden at ligge, og Ole laa oven paa Torchiel, da Deponenten med det andet indstevnte Vidne gick til og skilde dem ad. Parterne hafde ej noget at tilspørge Vidnet. 2det Vidne, Mathias Siursen Waale, tienende hos Wiching Dugstad, gaml: 20 Aar, effter aflagde Eed vidnede som første Vidne, lagde dette der til, at Torchiel tog først Ole i haaret, og holdt ham stedse i haaret indtil de bleve skilt ad. Citanten Erindrede om Laugdag for den udeblivende.

Afsagt

Dend indstevnte Torchiel Pedersen Hæg forrelæges til Neste Ting at møde, sin sags tarv i agt at tage, da der med skal worde omgaaet lovgemes.

(...) Brynildsen Øfsthuus fremstoed for Rætten og gav tilkiende det hand paa sin Værfader Niels Øfsthuus veigne til den/n/e Tægte dag med Muntl: Kald og warsel har stevnet

1744: 53

1744

og indkaldet Peder Wichingsen Lii, Dom at lide til at give (Niels) Øfsthuus med huustrue et vilkaar aarlig til Livs ophold udj deres høye Alder fordj de opsagde heele gaarden Øfsthuus for bem:te Peder Wichingsen, samt at sware Processens omkostning. dend indstevnte Peder Wichingsen Lie effter 3de gange paa Raabelse møtte ej, Stevne vidnerne Niels Tollefsen Bryn og Brynild Stephensen ibdm: med Eed og opragte fingre afhiemlede Stevningens lovl: forkyndelse at være skeed paa Gaarden Lii udj Peder Wichingsens huustrues paahør, siden hand ej lod sig finde. Citanten erindrede om Laudag.

Afsagt

Da det med lovfaste Vidner er bevislig gjort at Peder Wichingsen Lii er givet lovl: warsel udj den af Niels Øfsthuus mod ham anlagde Sag, og nu effter paaraabelse ej møder, saa worder hand paalagt til Neste Ting her for Rætten at møde, sagen at tilsware, og haver Citanten at tage den/n/e afsigt beskreven til lovl: forkyndelse for Peder Wichingsen Lii.

Knud Haldorsen Qwitne gav til Kiende det hand med Muntl: warsel til den/n/e tægte dag lovl: har ladet stevne Ole Larsen Wæhle, Dom at lide til at betalle ham 1 rd: 2 mrk:, som Citanten udj Skifftet effter Ole Larsens Fader er udlagt, og som hand haver solt udlæget vil hand nu ej betalle, samt at sware processens omkostning. dend indstevnte Ole Larsen møtte, gav tlkiende at være lovl: warslet, og inu!! (endnu) at staae under Courators forswar, siden hand ej er fuld myndig, og er hands Courator Knud Leidahl, sagde elllers at den/n/e fordring var urigtig.

Afsagt

Sagen udsættes indtil Neste Ting, hvor til hand, Citanten, haver at indvarsle Ole Larsens Courator Knud Leidahl som dend umyndiges forswar, og da tillige i Rætten at frem lægge skiffes brevet effter Ole Larsens Fader, hvor udj udlæg for de paastevnte 1 rd: 2 mrk: skal være gjort, til sagens omstændige og fornødne oplysning.

Dend 11 Junj blev Rætten atter betient, er passeret som effter følger.

Klockeren Casten Horsenius udgivene Obligation af (...) Septbr: 1736 til Hr: Capitain Nordahl for Capital 60 rd.; læst til Tinge d: 1 Maj 1737, og udj Pante bogen paa fol: 81 indført, blev til udslættelse anviist effter paategnede qvittering af 21 Decbr: 1743.

Johannes Larsen Berge udgivene giels brev af 8 Junj 1744 til Cancellie Raad og Sorenskriver Fleischer for Capital 1(... rd:) imod det underpant af 2 Løber smør i Berge, blev læst.

Cancellie Raad og Sorenskriver Fleischer og med Interessentere udgivene skiøde af 11 Junj 1744 til N(... -)sen Bøe paa 1 Løb 9 mrk: smør i gaarden Bøe 2det Thuun, blev læst.

Capitain des Armes Frans Wenwiig lod lysse sin penge mangel til 2 Løber 12 mrk: smør udj Gaarden Sto(... -)heim, som Eies og beboes af Anders Anfindsen.

Lars Brynildsen Øfsthuus udgivene Obligation af 11 Junj 1744 til Niels Josephsen paa Capital 50 rd: imod det underpant af Een halv Løb smør i Gaarden Øfsthuus, blev læst.

Dend sag Reist af Gullich Tormosen Contra Lars Gullichsen Nedre Growe blev forretaged, Part og Contra part møtte, hvor da dend indstevnte betalte til Citanten hovedstolen uden Renter,

1744: 53b

1744

hvor paa Restede 8te Danske skil:, videre sagde hand nu ej at kunde betalle. Citanten paastod Dom for Renterne samt de Resterende 8 skil: med Processens omkostning, siden hands Formyndere effter igaar gjorde Løffte ej Rætter for sig, icke heller effter gjorde tilbud vil stille Caution eller anden forsickring til en vis tiid at betalle. dend indstevnte hafde ej noget at lade tilføre. Og er da udj sagen saaleedes for Rætt Kiendt,

Dømt og Afsagt.

Citanten Gullich Tormosen haver med lovskickede skifftets brev beviist sin Rætmæssige fordring bestaaende i tilfaldende Arve Middeler 14 rd: 1 mrk: 5 s:, hvor med Lars Gullichsen Nedre Growe som beskicket Formynder for Citanten haver ind[e]siddet, indtil nu Citanten ved søgemaal har været nødsaget imod sin Formyndere at Reise Sag, da som Formynderen Lars Gullichsen ej noget lovgyldet paa sin sidde har hafft at forrestille, og nu her inden Rætten, effter at Citanten paa hoved stollen hafde efftergivet 1 mrk: 5 s:, har betalt til Citanten paa hoved stollen 13 rd: 5 mrk: 8 s:, saa at der paa Capitallen Rester Aatte skilling, for sam/m/e med Renterne hand ej har stillet eller kundet stille forsickring, Saa Kiendes for Rætt, det Lars Gullichsen Nedre Growe bør betalle til sin Myndling de Resterende 8te skil: med hoved stollens fulde Renter fra skiffte brevenes datto af 12te og 15de Junj 1722, og indtil {betalningen skeer} \i dag betalningen er skeed/, samt udj Processens omkostning 2 rd:, og det inden 15 dage effter den/n/e Doms lovl: forkyndelse under Nam og Execution.

Fogden lod inden Rætten oplæsse og Examinere den/n/e Termins Skatte Restance, hvis endelige Sum/m/a var 563 rd: 2 mrk: 14 s:, og som ej nogen indfant sig der noget imod sam/m/e hafde at forrestille, var hand Rættens Attestation begierende, som blev effterkom/m/et.

Dend 12 Junj blev Rætten betiendt paa Gaarden øvre Rioe, beliggende i Wiger otting og Wangens Kirckesogn paa Woss, med effterskrevne Eedsorene Lauvrættesmænd som af Fogden Rasmus Smith dertil er opnævnte, sc: Tollef Knudsen Bøe, Stephen Wichingsen

Rondwe, Johannes Herlogsen Fladeqwal, Holgier Jørgensen Grotland, Anders Brynildsen øvre Qvitne, Torbiørn Michelsen Nedre Qwitne, Anders Larsen Kolwe og Andwe Torbiørnsen Græe, Nærværende Lensmanden Johan Henrich Blomberg som haver tilsagt Lau Rætten og for at gaee Rættens Middel til hænde, samt at i agt tage Kongens Sigt, hvor da for Rætten fremstillede sig Peder Ellingsen og gav til kiende det hand med Muntl: Kald og warsel vidnesfast lovligen udj Nest

1744: 54

1744

afvigte Aars høst til Jorde Tirsdagen indeværende Aar, og siden effter at tiiden ved Sorenskriveren var bleven til den/n/e sags afhandling beram/m/et, da til den/n/e Tægte dag har ladet stevne og indkalde opsidderne paa den gaard, Herman Henrichsen Rioe og Torgier Baarsen Rioe, med Stifsøn/n/er Henrich Olsen og Tosten Olsen med Formyndere Elling Henrichsen Schutle og Iwer Henrichsen Hellewe, Dom at lide til at imod tage Løsnings penge for Een halv Løb smør med bøxsel, og over bøxsel til {halvand} Een Løb smør andre Eiere tilhørende, alt beliggende her udj gaarden øvre Rioe, item at møde i Rætten til sagens oplysning med alle den/n/e jord vedkom/m/ende breve, samt at anhøre Iwer Tormosen Helleland, som under faldsmaal er indvarslet, hands Eedelige forklaring at aflægge, om fornødenheden det udkræver, om de breve den/n/e jorde part vedkom/m/ende; og endelig at sware processens omkostning. de indstevnte hoved Mænd møtte, Vedtog stevningens lovlige forkyndelse. Henrich Olsen som fuldmyndig møtte selv, vedtog stevningens lovlige forkyndelse, liggeleedes møtte Tosten Olsen, som ickun er 23 [Aar] gaml:, sagde ej at være stevnt i den/n/e sag, saasom hand ej var hiem/m/e da stevningen blev forkyndt, hands Courator Iwer Henrichsen Hellewe effter 3de gange paa Raabelse møtte icke. Stevne vidnerne Niels Tollefsen Bryn og Siur Størksen paa Nyrres bøe med Eed og opragte fingre afhienlede stevningens lovl: forkyndelse her paa Gaarden hvor Tosten Olsen opholder sig, og det udj hands Stiffader Torgier Baarsens paahør, siden bem:te Tosten Olsen ej var hiem/m/e, liggeleedes har de forkyndt stevningen for hands Courator Iwer Henrichsen og paa hands Gaard Hellewe udj hands Eget paahør. de indstevnte Herman Henrichsen Rioe og Torgier Baarsen frem lagde de paastevnte breve, som er, 1° Et skiøde af datto 10de Julj 1694, hvor udj sal: hr: Capitain Stud skiøder til Henrich Gibsen!! (Gribsen) Een halv Løb smør med bøxsel, samt over bøxsel til Een Løb smør, alt her udj Gaarden øvre Rioe. hvorom Citanten forklarede at den/n/e Henrich Gibsen var hands Farfader, mens hands Farmoder var ved døden afgangnen Ao: 1686, og hafde hands \Far/Fader Een søn i Live, Navnl: Elling Henichsen, som lever og boer paa Gaarden Schutle, og er hans, Citantens, Fader, siden indlod hands Farfader sig udj Egteskab med Anne Hermundsdatter, og der avlede dend indstevnte Herman Henrichsen, som halv broder til hands Fader, siden Kiøbte hands Farfader og Faders Stifmoder, medens de vare i Egteskab sam/m/en, den/n/e jord, da som dend er Kiøbt med [...] fællets penge, og hand, Citantn, er Farfaderens Elste søn/n/esøn, skulde hand formeene at det [...]

1744: 54b

1744

Fællets Odel, og altsaa hand berættiged til dend halve Jord. 2° Et skiffte brev af 5 Julj 1712, sluttet effter sal: Henrich Gibsen. her om forklarede Citanten, at dette skiffte er holdet effter hands Farfader, hvor ved jorden er gangen i Skifftet, sam/m/e skiffte brev udvisser det hands Faders Stifmoder Anne Hermundsdatter er udlagt det halve jordegøeds, og det andet halve jorde goeds udlagt paa hands, Citantens, Fader og halv Søskerne, saaleedes paa Een broder lod 3 3/11 mrk: smør, og Een Søster lod 1 7/11 mrk: smør, hvilcket er det goeds hand, Citanten, paastaar fra sin Faders halv Søsken som Elste søn/n/esøn at indløsse. Torgier

Baarsen frem lagde Et skiøde af 9de Nobr: 1718, hvor med hand beviisser at hands Stifbørens Fader, sal: Ole Henrichsen, af sine Søskene haver indløst dend fierde part her udj Gaarden, som nu af ham, neml: Deponenten, bruges, og som sam/m/e skiøde er af Citantens Fader underskrevet, saa hands Stifbøren med Fader haver haft godset over 25 Aar, skulde hand, Deponenten, formeene \de/ der paa at have fanget hævd. Citanten Replicerede, det hand ej effter Loven kand see at godset kand være hæfdet, allerhæ[1]st Loven giver Een søn frihed at indløse dend Odel hands Fader udj hands umyndige Aar haver solt, og det 10 Aar effter at søn/n/en er worden Myndig, til beviis at hand inu ej har naaet sam/m/e alder, frem lægger hand til actens følge, Sogne Præsten her til Wosse Præste gield, Mag: Jørgen Harboe[s] attest af 6 Junj 1744, hvor med hand beviisser at være døbt i Wangens Kircke d: 26 Decbr: 1709, saa hand ej var sine fulde 35 Aar da hand stevnte paa den/n/e sag. Herman Henrichsen fremlagde Et skiøde af 4 Junj 1723, hvor med hand beviisser af sine Søskerne at have indløst 2 ½ Spd: smør, som er saalydende. Citanten lod tilføre, det Een af hands Faders halv brødre, sal: Tosten Henrichsen, hafde Arvet effter sin Moder og Fader her udj Gaarden 5 ½ Mrk: smør, sam/m/e igien tilfaldt hands datter Mari Tostensdatter, som er gifft med Niels Biørnesen nedre Herre, sam/m/e Niels Biørnesen haver i den/n/e Vinter taged imod Løsnings penge af Citanten, hvor veed!! (ved) hand, Citanten, er Eiere for bem:te 5 ½ mrk: smør. den/n/e hands Declaration blev af dend om/m/elte Niels Biørnesen, som selv for Rætten var nærværende, tilstaaet, at hand hafde taget Løsnings penge for 5 ½ mrk: smør med bøsse, og 1 ½ Spd: uden bøsse. Nock fremlagde dend indstevnte Herman Rioe Ett skiffte brev af 9 April 1739, hvormed hand

1744: 55

1744

beviisser at dend halve jord som var hands Moder tilfalden, er udj skiffte effter hands Moder tilfaldet ham med Søkende. Torgier Baarsen fremlagde Ett skiffte brev af 19 Nobr: 1721, hvor med hand vilde beviisse at hands huustrue effter hindes sal: Mand hafde Arvet 4 ½ mrk: smør. Resten af hands brug er hands stifbøren i Arv tilfalden, som hand haver bøslet. Citanten fremviiste penge i Rætten til Løsning for dend halve deel, som er Et Spd: smør med bøsse, og overbøsse til Een halv Løb Andre Eiere tilhørende, om hands Vederparter sam/m/e inu vilde i mindelighed imod tage, dernæst tilbød sig med Eed at vilde bekræfte det hand løsser jorden til sig selv, og ej til nogen anden. de indstevnte swarede nej, de tog ej imod nogen penge, mens de vilde have Dom for sig. Citanten lod tilføre, endskiønt hand paa adskillige maader haver tilbudet sine Vederparter forlig, hvor om det her sidende Laug Rætt er vitterlig, saa da har de ej der til været at formaae, hvor for hand nødsages paa sin sidde at slutte sagen og paastaae Dom om hoved sagen, med erindring om processens bekostning skadesløs. Rætten tilspurte de indstevnte om de hafde videre at forrestille eller frem lægge til sagens oplysning førren Dom worder afsagt. Herman Henrichsen swarede det ingen af dem videre i sagen hafde at sware eller lade tilføre, mens slutter dend til doms. og bliver da følgende beregning over den/n/e forrætning saaleedes.

Sorenskriveren for den/n/e dags forrætning	2 rd: 0 mrk: 0 s:
Sorenskriverens prowition i 2de Reise dage til og fra Aastædet	1
Sorenskriverens skyds fra sit hiem til Wangen, er 5 ½ Miil til Lands og Vands, 1 rd:, og ligge[le]des til bage, 1 rd:, Er 2 rd: som dog formeedelst andre forrætninger Modereres til	1
Sorenskriverens skyds fra Wangen til Aastædet haver Citanten forskaffet, liggeleedes forskaffer hand til Wangen igien.	
Laug Rætten er 8te Mand, hvor af de 6 nyder hver 24 s:, mens de 2de haver saa lange Veie at de forsinckes 3de fulde dage fra deres hiem, hvor for de hver med billighed bør have 3 mrk:, er tilsam/m/en	2 3

Lensmanden for Laug Rættens tilsigelse, samt opvartning ved Rætten, kand ej ringere have end som	1
Er tilsam/m/en	7 rd: 3 mrk: 0 s:

foruden Dom/m/ens beskrivelse, med stemplet papiir, stevningens forkyndelse og Laug Rættens underholdning her paa Aastædet; og er da saaledes for Kætt!! (Rætt) Kiendt \og/
Dømt og Afsagt.

Sagens omstændigheder og beskaffenhed er den/n/e: Henrich Griben haver udj sit første Egteskab

1744: 55b

1744

med Gurj Jansdatter avlet Een søn Navnl: Elling Henrichsen, som er Citantens Fader, effter Gurj Jansdatter ved døden var afgang, indlader Henrich Griben sig udj Egteskab med Anne Hermunsdatter, og avler med hinde 4 søn/n/er og 1 datter, imidlertid Kiøber benævnte Henrich Griben, effter skiøde af 10de Julj 1694 Een halv Løb smør med bøxxel, og overbøxxel til Een Løb smør andre Eiere tilhørende, alt her udj Gaarden øvre Rioe beliggende, effter at benævnte Henrich Griben Ao: 1712 ved døden var afgang, worder Jorden udj skiffet deelt imel: hands Encke og børen, vide skiffte brevet af 5 Julj 1712, da Encken Anne Hermunsdatter worder udlagt paa hindes lod det halve goeds, som er Et spand smør [med bøxxel], og overbøxxel til Een halv Løb smør andre Eiere tilhørende, hvilcket var effter Lovens 5 bogs 3 C: 44 art:, det andet halve goeds worder deelt imel: dend sal: Mands børen, hvor af dend Elste søn Elling Henrichsen, som er Citantens Fader, faar i Arv og udlæg 3 3/11 mrk: smør, det øvrige udlægges paa de andre børen, som er Elling Henrichsens halv Søskener, siden haver benævnte Elling Henrichsen ved skiøde af 9de Nobr: 1718 solt til sin broder Ole Henrichsen de ham \arvelig/ tilfaldende 3 3/11 mrk: smør med bøxxel, og overbøxxel effter andeel, samt sin \effter/ Fader {s Ode} sal: Henrich Griben effter Loven tilfaldende Odel og Aasæde Rætt, og saaledes haver den/n/e jord, som er Een halv Løb smør med bøxxel, [og] overbøxxel til Een Løb, været offt benævnte Henrich Griben og hands børn med børnebøren Eiende og tilhørende, samt beboet fra 10de Julj 1694 og indtil den/n/e dag som derres Rætte og sande Odel, da nu Peder Ellingsen som Elste søn/n/esøn kom/m/er udj Erfaring hvorleedes hands Fader Elling Henrichsen ved skiøde af 9 Nobr: 1718 hafde solt til sin broder dend ham her udj gaarden tilfaldende Andeel, samt Aastæds Rætten, har hand fundet sig anleediget følgerig Lovens ? b:: 3 C: 14 art: og 2 Cap: 63 art:, item Forordningen af 31 Maj 1737, ved stevnemaal udj Nest [af]vigte Aar, til dette Aars Jorde Tirsdag, som Elste søn/n/esøn at paastaae Løsning og Aasædde Rætten, dog ickun til den halve jord, som effter Lovens 5 b: 3 C: 44 art: er ham effter Farfader tilhørende, der hos forrestillende det hand af sin sal: Farbroders {Mand} Datters Mand Niels Biørnesen Nedre Herre

1744: 56

1744

i mindelighed haver indløst 5 ½ mrk: smør med bøxxel, og over bøxxel til halv andet Spand smør, saa han nu effter hands paastand Fester 12 ½ mrk: smør med bøxxel, og over bøxxel til 9 mrk: smør, som gjør tilsam/m/en halve gaarden, {thj} effter saadan sagens beskaffenhed Kiendes for Rætt, det Aasædde Rætten, følgerig dend Kongl: Allernaadigste Forordning Sub Datto 31 Maj 1737, bør følge og tilhøre Citanten Peder Ellingsen som Elste søn/n/esøn, og følgerig Lovens 5 b: 3 C: 44 art: bør de samtlige indstevnte at tage imod Løsnings penge af Citanten for de ham manglende 12 ½ mrk: smør med bøxxel, effter de her i Rætten producerede breve, á Mrk: 1 rd: 1 mrk:, er 14 rd: 3 mrk: 8 s:, hvor ved følger \over bøxxelen til/ de ham manglende 9 mrk: smør uden bøxxel, saa at dend heele Eiendom bliver med det som Niels Biørnesen i mindelighed haver ladet løsse, Et Spand smør med bøxxel, og over

bøxsel til Een halv Løb smør andre Eiere tilhørende, og bør de samtlige indstevnte, som er Herman Henrichsen, Torgier Baarsen, Henrich Olsen og Tosten Olsen med Courator \lwer Helleve/, Een for alle og alle for Een ved lovl: skiøde at hiemle Citanten de ham nu tilDømte 12 ½ mrk: smør med bøxsel, samt overbøxsel til 9 mrk: smør, og betalle til ham udj processens omkostning 10 rd:, og til Justitz Cassen 1 rd: 3 mrk: 12 s:, inden 15 dagge effter den/n/e Doms lovl: forkyndelse, under Nam og Execution.

Den 10de Nowembr: blev paa **Ewanger Sand holdet almindeligt Høste, Skatte og Sagefalds Ting for Waswærens Ting Laug**, Hvor da Rætten blev beklæd i Hr: Cancellie Raad og Sorenskriver Fleischers lovlig frafald af Hans Eedsorne Fuldmægtig Jens Jsa(..?)ch Holch med effterskrevne Eedsorne Lau Rættes mænd, Sc: Od Brumborg, Knud Mæstad, i hans sted Helje Aarhuus, Gaute Langeland, Johannes Langeland, Siur Lien, Ole Flamsaas, Haldor Qwilleqwal og Siur Wasenden, nærværende Fogeden Sing:r Rasmus Smith, med Lænsmanden Niels Horvei og dend Tingsøgende Almue;

Hvor da Forordninger, Kongl:

Rescripter og andre breve blev Publiceret, 1mo Forordning [...] og Forbud paa alt fremmet papiirs indførsel i Norge, Dat: [...] Holms Slot den 2de Junij 1744. 2do Rescript angaaende [Al-] -muen paa adskillige stæder, deris forhold med ansøgninger o(...) Reise til Dannemarck, Dat: 17de Julij 1744. Rescript angaaende Land Læggernes mandskab, Dat: 7de Augustj 1744. Stiftamtmand á Møinichens brev til Fogeden Smith, Hvor vit de Milit(...) tilladt frihed udj leiermaal, Dat: 6te Nowembr: 1744. (... an-) -gaaende Halsnøe Closter gaard med underliggende gaarder (...) afhendelse, Dat: 15de Sept: 1744, blev lest, tillige med dertil (...) Placat, benev:te Jordebog. som ligeledes blev Publiceret.

1744: 56b

1744

Skiffte brev passeret paa gaarden Røebache effter afdøde Gier

(...) dat: 28 Majj 1744, udviiser at Jorde god-
-set (... fleire ord ...), saaledes blev udlagt.

(Creditor) Warner Hosewinchel 10 mrk: for 10 rd:, Helje Aarhuus ½ mrk: S:r for 3 mrk:, Brynjel Rasdahl ½ mrk: S:r for 3 mrk:, Barbro Gietle ½ mrk: S:r for 3 mrk:, Lars Røthe ½ mrk: Smør for 3 mrk:, alt som melt udj gaarden Røebache.

Skiffte brev effter Maritha Halwors datter, Passeret paa gaarden Hernes 4 de Junij 1744, udviser at hinds Stærvboe følgende Jorde gods var tilhørende udj gaarden Hernes 1 pd: 6 mrk: for 34 rd:, som saaledes blev udlagt, Enckemanden Jørgen Olsøn 15 mrk: Smør for 17 rdr: 3 mrk:, Sønnen Od og Ole Jørgensønner Hver 5 mrk:, er 10 mrk: for 11 rdr: 4 mrk:, Hver af døttrene Brithe og Ingelef Jørgens døttre 2 ½ mrk:, er 5 mrk: for 5 rd: 5 mrk: End ydermeere udj gaarden Biørgaas 11 ½ mrk: Smør for 13 rd: 2 mrk: 8 s:, blev saaledes udlagt, Enckemanden Jørgen Olsøn udj gaarden Biørgaas 5 ¾ mrk: Smør for 6 rd: 4 mrk: 4 s:, Sønnen Od og Ole Jørgenssønner Hver 1 11/12 mrk: for 2 rd: 1 mrk: 6 2/3 s:, Hver af døttrene Brithe og Ingelef Jørgens døttre 23/24 mrk: Smør for 1 rd: 11 1/3 s:

Opsidderen paa gaarden Ewanger, Aschild Knudson, indfant sig for Rættten og Producerede den over hans beboende gaard under Dato 4de Junij \1744/ Passerede aftags forretning, som for Rættten blev oplæst, dernæst hand til dend Tingsøgende Almue gjorde følgende Qwestioner, 1mo Om icke den Passerede {aftag} \Skade/ paa hans beboende gaard, som nestl: aar Decembr: maaned blev tilføyet ved det, samme Tiid faldende Reign og Vand løb, er dend Ting søgende Almue bekient, der til de svarede Joe, at det desvære er Dem alt for vel bekient, 2do Om icke det gjorde aftag giøres fornøden, der til dend Ting søgende Almue svarede Joe, Hvis Jorden skal blive bestandig og icke ødelegges, da behøver den det Passerede aftag, Comparenten var Tings Vidne beskrevet begierende om hvis Passeret er, som blev bevilget.

Gulich Knudson Aahrhuus med Interessenteres udgivne Skiøde til Anders Gulichson paa 1 Løb Smør med bøxsel og herlighed udj gaarden Fannes, Dat: 7de Janaurij 1744. blev læst.

Mag: Jørgen Harboes udgivne bøxsel brev til Anders Gulichson paa 12 Mrk: Smør udj Fannes, en part Kaldet Nessøe, Dateret 24 Febr: 1744, blev læst med hosfølgende Rewers.

Den næst paa følgende 11te Dito blev med Tinget Continueret, og Passerede da som følger.

(...)gen Olsøn Hernes udgivne Skiøde med Interessentere til Knud Jørgensøn paa 1 pund 6 Mrk: Smør udj gaarden Hernes med bøxsel og herlighed, Dat: 11te Novembr: 1744, blev læst.

[...] Iwersøn Rørgaa udgivne Skiøde til sin søn Gaute Olsøn Lange-land paa 18 mrk: Smør udj garden Biørge, Dat: 11te Nowemb: 1744, blev læst.

[...] Odsøn Gierrals bøxsel brev udgivet til Lars Jacobsøn paa 1 pund 1 mrk: Smør udj gaarden Mæstad, Dat: 11te Novembr: 1744, med Rewers, blev læst.

[...] Brynjelsøn Horwei og Gulich Knudson Brechhuus udgivne bøxsel brev til (...)mo Olsøn paa 6 mrk: Smør udj gaarden Lahren, blev læst med Rewers.

[Ole] Heljesøn Furrenes paa Sin Søn Ole Olsøns veigne møtte for Rættten og gav til kiende, det han til dette Ting, Tiid og stæd paa bem:te sin Søns veigne (havde) indstævnt Anders Nielsøn og Kari Johannis datter, boende paa gaarden Forrenes, fordj at bem:te Anders Nielsøn skal have (beskyldt) Comparentens Søn Ole Olsøn at have haft omgiengelse med hans Kone, bem:te Kari Johannis datter, og at svare til hans ord, det (...) Comparentens \Søn/ skal være beskyldt af Anders Nilsøn at have (...) med hans Koene, og at bem:te Anders Nielsøn haver (... ..) effter dem, som er skeed effter at et Kierl: forl: af dem

1744: 57

1744

Tilforne var indgaaet. Til vidner der om (at anhøre), Hvilcke vare Ole Rørgæ, Johannis Hermunsdal og Johannis (...), som (vare) stævnt under faldsmaal at møde, deris sandhed (... ..) at forklare, over alt er bem:te Anders Nielsøn indstævnt at (...)

og erstatte Processens omkostninger. Den paagiældende Anders Nielsøn Forrenes møtte tillige med hans Koene, og de 3de Navn givne Vidner, som alle tilstoed Stævningens lovlige

forkyndelse. Den paagiældende Anders Nielsøns Koene Kari Johannis datter møtte, gav til kiende det \hun/ aldeeles icke haver hafft alleringeste omgiengelse med Ole Olsøn paa nogen uretfærdig eller utygtig maade. Citanten var begierende at Vidnerne til Eedelig forklaring maatte antages. Vidnerne tilstod tilforne at have hørt Eedens forklaring, Effter at Vidnerne vare frem kaldt til afhørelse, Gav parterne til kiende at de vare forligte, saaledes, at Anders Nielsøn igien tog alle de ord som han kan have talt Ole Olsøn til hinder, og at der udj aldeeles ingen sandhed findes, og \samme/ blev af bem:te Anders Nielsøn tilstaaet og udsagt, Der paa de toge Hver andre i haanden, som de og lovede at leve kierl: og vel til sammen, og hvem af dem som først bryder deris forlig, og til taler Hver andre det allerringeste som kand kaldes usømmelig eller have Navn der af, da skal den som saadant forøver, betale til de fattige i Sognet 2 rdr: Dermed Sagen blev ophævet.

Johannis Olsøn Honwe møtte for Rættten og gav til kiende det hand til dette Ting, Tiid og Stæd haver indstævnet Halvor Gulaugsøn paa Bolstad øren fordj hand haver begieget ham med (... og ...) af Steen, samt fordj at bem:te Halvor Gulaugsøn haver (...) ham i hovedet med een Kniv. Der om at anhøre Vidnerne, som er Marie Michels datter, til huus paa Horwigen, og Ole Erichsøn paa Lille Saue, der af det eene Vidne er indstævnt under falsmaal at møde, Neml: Marie Michels datter, det andet Vidne møtte godvillig, som var Ole Erichsøn, over alt er bem:te Halvor Gulaugsøn indstævnt at lide Dom for hans forseelse, og at betale Processens omkostning, Dend paagiældende Halvor Gulaugsøn blev 3de gange paaraabt, men Hvercken Selv eller nogen paa hans veigne møtte. Stævne vidnerne Niels Horwei og Johannis Navesøn Ronge afhiemlede Stævningen at være forkyndt lovlig med 14 dages Varsel saa vel for den paagiældende Halvor Gulichsøn, som for Vidnet Marit!! (Marie) Michels datter, der under hindes faldsmaal var indstævnt, med forestillelse at han!! (hun?) er paa neste gaard her hos \paa/ Ewanger, men er siug og kan icke møde for Rættten

Eragtning

Siden den paagiældende Halvor Gulaugsøn Bolstadøren tillige med Vidnet Mari{th}e Michels datter Ej møder effter paaraabelse, saa vorder Sagen udsat, og Halvor Gulaugsøn forelægges til næste ting at møde og at svare til Sagen, som og det udeblivende Vidne Marie Michels datter tillige under faldsmaal at møde forelægges. Hvilcken forelæggelse Citanten haver at tage beskreven, og for Vedkommende i lovlig tid forkynde.

Ole Pedersøn Horwig gav tilkiende at hand paa Egne og medarvingers veigne effter Brithe Pedersdatter, som døde paa Horwigen, havde indstævnt Knud Nielsøn Thoe, fordj at han skal have taget i brug 12 mrk: Smør, som hand sig, Neml: Knud Nielsøn, af Britha Peders Datter skal have tilhandlet, og Endnu icke betalt, (...)lingen der fore, for venter Knud Nielsøn at tilhøre ham og medarvinger effter bem:te Brite Peders datter. Ole Pedersøn blev tilspurgt om han icke under samme Stævnemaal haver givet Knud Nielsøn til kiende Hvor høy Summa hand for bem:te 12 mrk: Jorde gods bør og skal svare, dertil Ole Pedersøn Svarede Nej. Hvor fore Retten gav følgende

Afsigt

Efftersom Sagsøgeren Ole Pedersøn Horvig paa Rættens tilspørsel svarede at han icke haver indstævnt den paagiældende Knud Nielsøn Thoe (... ..) Hvis penge, og Lovens allernaadigste bydende er at, udj Ste(vnemaal) alt Hva(?) (.r.?) S(?) een anden kan paalægges, altsaa fa(... ..)

1744: 57b

1744

dette Ste(vnemaal) til et andet og lovligere indrettet {at} Stævnemaal, (... ..)

Fogeden (Sr: Smith) havde til dette Ting ladet indstævne \Rasmus/ Nielsøn Nache (... fleire ord ...) Hustru Britha Johannes datter (Tøssen), der for at lide Dom til bøders betaling, og Processens omkostnings Erstattelse. Dend paagiældende Rasmus Nielsøn Nache møtte og tilstod at være lovlige varslet, og tilstod hans forseelse, Hvor fore han nu sigtes, men der hos formodede at Fogeden vilde have Moderation med ham for hans fattigDoms skyld, i henseende til bøderne, og betalede Rettens gebyr, Fogeden svarede at vilde gjøre afslag paa bøderne til 2 rdr: 4 mrk:, Hvor fore han beeder Siur Nielsøn Cawere, og lover ganske vist paa næst kommende aars Vaar Ting, her paa stædet at betale. altsaa blev denne sag ophævet.

Fogeden lod inden Rættens Examinere dette aars Restance, som blev Rigtig befunden at være 10 rd: 5 mrk: 14 s: udestaaende Kongl: Skatter.

det sedvanlige Tings Vidne bestaaende af adskillige Poster, 9 udj tallet, blev udstæd.

Odels skatte Mantalet for Waswærens Ting laug blev oplæst, og som ingen der imod havde at Erindre, blev alt under Rættens sandfærdige forseigling udstæd.

Dernæst blev 3de gange paaraabt om nogen af Rættens sig vilde betiene, men ingen sig indfandt.

Lau Rættens for tilkommende aar blev følgende: Halwer Christensøn Berge, Joen Jacobsøn Axleberg, Gullich Beriesøn Stywe, Knud Siursøn Stywe, Jon Nielsøn Muugaas, \og/ Peder Schorwe, alle gamml:, af Nye: Gulich Johannisøn Horwei og Niels Ingebrigtsøn Bindingebøe; altsaa blev Rættens ophævet.

Dend 13de Nobr: blev paa **Wosse Wangen holdet Ett Almideligt Høste, Skatte og Sagefalds Ting med Wangens Almue paa Woss**, da Rættens blev beklæd med det ordinaire Laug Rætt, som paa fol: 46 ved Wangens Tings slutning findes opnævnt og Specificeret, nærværende inden Rættens Fogden Rasmus Smit, Lensmanden Johan Blomberg og dend Tingsøgende Almue,

da først blev publiceret de Forordninger, Rescripter, Placater og anden Øfrighed[s] befalinger som paa fol: 56 findes extr:

Davina Maria Macody, sal: Hans Schiønnebøls, og med Interessenteres udgivene Odels Transport af 22 Martij 1743 til Hr: Consistorial Raad Geelmuyden paa Een deel jordegøeds, effter Skiøde af 1 Januarij 1734, beliggende i Bergens Stifft, blev læst.

Hossewinkels udgivene skiøde af 30de Septbr: 1744 til Knud Joensen Lunde paa 1 ½ Løb smør i gaarden Lunde, blev læst.

Magister Harboe udgivene børsel brev med Rewers, af 10 Aug: 1744 til Hermun Iwersen paa 2 Løber 9 mrk: smør i gaarden Eide, blev læst.

Dend 14 Ditto blev Rættens atter betiendt, er passeret som følger.

Colbeen Larsen Lierhuus forpligt af 14 Nobr: 1744 betræffende Siur Knudsen Lierhuus med huustrue, deres underholdning.

[Kn?]ud og Anne Dugstad udgivene Gave brev af 12te Nobr: 1744 til Aamun Størcksen Fosse paa 2 pd: smør udj Gaarden Dugstad.

Knud Jonsen Lunde udgivene pante brev af 1ste Octbr: 1744 til Warner Hossewinkel for Capital 200 rd:, imod det underpant af 2 Løb smør i gaarden Lunde.

skiffte brevet af 15 Januarij 1744, sluttet effter sal: Niels Gullichsen {blev} paa Gaarden Weche, blev læst, og var stervboen Eiende Jorde goods udj Gaarden Weche 1 ½ Løb smør, Wurderet for 126 rd:, og udlagt til Arvingerne, neml: Encken Borgilde Odsdatter 2 pd: 6 mrk:, og datteren Randwei Nielsdatter 2 pd: 6 mrk: Smør.

skiffte brevet af 12 Nobr: 1744, sluttet paa Gaarden Weche effter sal: Randwei Nielsdatter, blev læst, og var stervboen Eiende Jorde goods udj Gaarden Weche 2 pd: 6 mrk: Smør, vurderet for 63 rd:, og udlagt til Moderen Borgilde Odsdatter.

1744: 58

1744

Rognald Anbiørnsen Houge \og Gullich Ringheim/ fremstoed for Rætten og gav til kiende det de til dette Ting, tiid og stæd med Muntlig warsel har ladet stevne og indkalde Johannes Hondwe og Johannes Opheim, Dom at lide til at betalle deres andeel af de 94 rd: som Citanterne effter Een Kongl: Allernaadigste høyeste Dom har matte betalle til Klockeren her til gieldet, med Renter af sam/m/e, og at sware Processens omkostning. dend indstevnte Johannes Opheim møtte, tilstoed at være stevnet til at lægge 5 rd: fra sig, mens icke hvor forre eller i hvad sag. Liggeleedes møtte Johannes Hondwe og lod tilføre det hand tilstoed at være stevnet til at lægge penge fra sig, mens icke hvor meget. Stevne Vidnerne Anders Olsen Wossbacken og Baar Torjersen Soueshagen med Eed og opragte fingre afhiemlede stevningen at være for de indstevnte lovl: forkyndt, saaleedes at de skulde blive answarlig paa de 94 rd: udj Klocker sagen, mens icke nævnte enten andeel af de 94 rd:, eller Sum/m/en hvor meget Een hver af sam/m/e 94 rd: skulde betalle, saasom det ej var bleven befahlet dem eller sagt dem. dend indstevnte Johannes Opheim lod tilføre det hand udj sagen imel: Almuen og Klockeren, tillige med dend øvrige Almue har betalt til Rognald Houge for sin andeel de af Rognald fordrende og paatalte 1 rd: 3 mrk:, og der for uden paa dom/m/en for sin andeel 27 s:, skulde altsaa formeene det Rognald Houge bør først at aflægge Regnskab for dend anseelige Sum/m/a penge hand af Almuen har oppebaaret, og naar hand da bevislig kom/m/er til Kort, er det billigt de betaller Een hver sin andeel, det hand haabede finder Rættens bifald.

Eragtning

de afhørte Stevne Vidners Eedelige forklaring oplysser det de har stevnet de sigtende Johannes Hondwe og Johannes Opheim at blive answarlig paa 94 rd:, mens icke stevnet dem at sware deres andeel af de 94 rd:, dend Sum/m/en hvor meget Een hver af de 94 rd: skulde sware, saa at de i tiiden kunde Rætte for sig, hvilket af Citanterne, saafremt stevningen følgelig Lovens 1 b: 4 C: 5 art: skulde holdes lovlig, burde skee, thi Kiendes for Rætt at den/n/e stevning som ulovlig bør afwiises: (...) finde det Regnskab som De sigtende a(f par)terne paastaar for de af Dem hos Almuen aflagde og oppebaarne penge, da er det noget som ved Sagens lovlige forfølgelse bliver at i agt tage, naar derom paastand gøres.

Dend 16 Nobr: blev Rætten atter betient, er passeret som følger.

skiffte brevet af 18 Febr: 1744, sluttet paa Gaarden Øfre Qwitne effter sal: Marithe Isacksdatter, blev læst, og var der udj Jorde goods stervboen tilhørende udj Gaarden Øfre Qwitne

1744: 58b

1744

1 Løb 18 mrk: Smør, Vurderet 90 rd:, og udlagt til Arvingerne, Neml: Enckemanden Tormoe Siursen 1 pd: 21 mrk:, og til Datteren Kari 1 pd: 21 mrk:, Nock udj Gaarden Gierage 1 Løb 19 mrk: Smør, Vurderet for 91 rd:, og udlagt til bem:te Arvinger, neml: Enckemanden 1 pd: 21 ½ mrk:, og Datteren 1 pd: 21 ½ mrk:

skiffte brevet af 8 Januarij 1744, sluttet paa Gaarden Lunde effter de ved døden afgangne Ægtefolck Størck Knudsen og Randwei Torbiørnsdatter, blev læst, og var den/n/e stervboe Eiende Jorde goeds udj Garden Lunde 1 Løb 1 pd: 12 mrk: Smør, vurderet for 150 rd:, og udlagt til Creditorene, Neml: Warner Hossewinkel 1 Løb 1 pd: 10 1/5 Mrk: S:r, og Rognald Nestaas 1 4/5 Mrk: Smør.

skiffte brevet af 8 Junj 1744, sluttet paa Gaarden Flettre effter sal: Marithe Monsdatter, blev læst, og var dend stervboe Eiende Jordegoeds i bem:te Gaard Flettere!! (Flettre) 1 pd: 7 ½ mrk: smør, vurderet for 31 rd: 3 mrk:, og udlagt til Arvingerne, Neml: Moderen Ragnilde Nielsdatter 12 3/5 mrk:, fuldSøsteren Anne Monsdatter 12 3/5 mrk:, halvSøsteren Ingebor Olsd: 6 3/10 mrk:

skiffte brevet af 27 April 1744, sluttet paa Gaarden Fliseran effter sal: Sigwor Mickelsdatter, blev læst, og var dend stervboe Eiende Jordegoeds udj bem:te Gaard Fliseran 7 ½ Mrk: Smør, vurderet 7 rd: 3 mrk:, og udl: til Arvingerne, nemlig Joen Knudsen 3/5 Mrk:, Joseph Knudsen 3/5 Mrk:, Mickel Knudsen 3/5 Mrk:, Ole Knudsen 3/5 Mrk:, Synnewe Knudsdatter 3/10 mrk:, Guro Knudsdatter 3/10 Mrk:, Erich Downalsen 3 Mrk:, og Magdeli Downald datter 1 ½ Mrk: Smør.

skiffte brevet af 6 April 1744, sluttet paa Gaarden Ned: Himble effter sal: Baar Larsen, blev læst, var dend stervboe Eiende Jordegoeds udj bem:te Gaard Ned: Himble 1 Løb smør, vurderet for 90 rd:, og udlagt til Arvingerne, neml: Enken Guro Olsdatter ½ Løb, søn/n/en Lars Baarsen ½ Løb Smør.

Mag: Jørgen Harboe udgivene bøssebrev med Rewers, af 17 Aug: 1744, til Ellef Siursen paa 9 mrk: smør i Øyeflotten, blev læst.

skiffte brevet af 17de Aug: 1744, sluttet pa Gaarden Bøe effter sal: Tron Siursen, blev læst, og var stervboen Eiende Jordegoeds i Gaarden Bøe 2de Thuun 1 ½ mrk: Smør, vurderet 2 rd:, og udlagt til Arvingen, Encken Ragnilde Larsdatter, Nock udj Gaarden (Ys?)taas 4 ½ mrk:, vurderet 9 rd:, og udlagt til Arvingerne, neml: dend sal: Mands Moder Barbro 1 ½ Mrk:, til brodeen Ole 1 ½ Mrk:, til Søsteren, navnl: Ingebor, ½ Mrk:, Ingelef ½ mrk:, og Haldis ½ Mrk: Smør.

Corporal Peder Reqwe fremstoed for Rætten og gav tilkiende det hand ved Muntl: stevnemaal til dette Ting, tiid og stæd lovl: haver ladet kalde og indwarsle Niels Traae, Dom at lide til at betalle ham 2 rd: 3 mrk:, som herrører af Ett swart Øg som hand udj nest afviigte Aars som/m/er Kiøbte af ham, og tog øget bort, med dend aftalle at hand høsten der effter skulde betalle, som inu ei er effter kom/m/et, samt at sware Processens omkostning. dend indstevnte møtte, tilstoed at være lovlig kaldet, som og at hand er de penge skyldig som Citanten har stevnet paa, mens da Citanten til ham har Caweret for nogle penge som hand hos Niels Dolwe hafde at fordre, saa formeente hand der udj at leqvidere. Citanten Replicerede, det hand[s] Caution

1744: 59

1744

for Niels Dolwe lyder ickun paa saa meget som Niels Dolwe tilstaar at være den/n/e indstevnte Niels Traae skyldig, hvilket inu er uafgiort, mens saa snart som dend sag imellem dem worder afgiort, skal hand betale effter hands Caution, og som det er noget den/n/e sag uvedkom/m/ende, og Niels Traae nu her for Rætten tilstaar min Rætmæssige fordring, saa paastaaer ieg Dom over ham saavel betræffende dend paastevnde Sum/m/a 2 rd: 3 mrk:, som processens omkostning. parterne declarerede at være forenede, og frafald sagen.

Inger Clausdatter Roustad udgivene bøssebrev, med Rewers, af 16 Nobr: 1744, til Lars Pedersen paa 1 Løb S:r udj Gaarden Finne, blev læst.

Halsteen Bilden og Niels Finne udgivene skiøde af 6 Junj 1744 til Lars Pedersen paa 2 pd: 19 ½ mrk: S:r i Gaarden Finne, blev læst.

Dend 17de Nobr: blev Rætten atter betiendt.

Magister Jørgen Harboe udgivene bøssebrev, med Rewers, af 1 Junj 1744, til Ole Andersen paa ½ Løb udj Bidne, blev læst.

Størck Leedal og Knud Hæfde udgivene skiøde af 16de Nobr: 1744 til Knud Størcksen paa 1 Løb 12 mrk: Smør udj Gaarden Leedal, blev læst.

Magister Jørgen Harboe udgivene bøssebrev, med Rewers, af 1(?) Nobr: 1744, til Ole Aamunsen paa 2 pd: 8 ½ mrk: Smør udj Gaarden Næsseim, blev læst.

Herman Knudsen Qwale udgivene pante Obligation af 9de Nobr: 1734 til Jon Seim for Capital 85 rd: 5 mrk:, imod under pant af 1 Løb 2 pd: 6 mrk: Smør udj Gaarden Qwale, publiceret d: 11 Nobr: 1734, blev effter paategned qvittering af 16 Nobr: 1744 anviist til udslættelse.

Dend 19 Nobr: blev Rætten atter betiendt, er saaleedes passeret.

Erich Godwinsen Himbe udgivene Pante Obligation af 29de [...] 1742 til Hr: Capitain Jens Nordal for Capital 56 Rdr:, imod det pant af 1 Løb smør udj Gaarden Ned: Himbe, blev læst.

Siur Knudsen Rong og med Interessentere udgivene skiøde af 18 Nobr: 1744 til Od Wichingsen paa 1 pd: smør udj Gaarden Gielde, blev læst.

Od Wichingsens udgivene pante forskrivelse af 18 Nobr: 1744 til Iwer Tormosen Helland for Capital 48 rd:, imod det pant af 2 pd: 6 mrk: S: i Gielde.

Hr: Magister Jørgen Harboe udgivene bøssebrev med Rewers, af ? April 1744, til Erich Knudsen paa 1 pd: 3 mrk: Smør i gaarden Lille Røtte, blev læst.

Erich Knudsen Lille Røtte udgivene skrifftl: forpligt af datto 19de Nobr: 1744, betræffende Peder Ingebrigtsens underholdning.

Dend 20de Nobr: blev Rætten atter betiendt, er saaledes som efterfølgende.

Deres Excellence Hr: Stifftambtmand á Møjnikens skrivelse til Fogden Smith af 12 Nobr: 1744, betræffende skatternes inddrivelse, at ei nogen Restance for indeværende Aar bliver betalt.

Procurator Mons:r Claudius Emanuel Barth, paa Hr: Assessor von der Lippes Vegne, contra Hr: Capitain Dewahl, produ-cerede Een skrifftl: stevning under datto 19de Octbr: [17..], som er af følgende indhold. dend indstevnte Capi-tain Dewahl blev 3de gange paa Raabt, [mens ingen møtte som] vilde sware. Procurator Barth lod tilføre, end-skiønt Hr: Capitain Dewahl effter paa raabelse [ej møder,] saa wisser dog det af ham paa stevningen [... -]-skriff, at stevningen for ham d: 22 Octbr: [17..,] som er langt meere end 14 dages warsel [...] er worden forkyndt, saa at Comparenten [... -]-nøden, siden Velbem:te Hr: Capitain Dewahl [med sin egen]-hændige paategning nocksom er kiendt, [...]

1744: 59b

1744

afhiemling skeer, der næst Comparenten i Rættelagde til søgemaalets Legitimation dend udj stevningen paaberaabte og af Hr: Capitain Dewahl udstæde original Obligation dateret d: 12 Nobr: 1738, hvor med Hr: Capitain Dewahl paa Capitalen er skyldig dend Sum/m/a 330 rd: 3 mrk:, tillige med forfaldende Renter fra 12 Nobr: 1742 til betalingen skeer, end widere i Rætte lagde Comparenten dend udj stevningen paaberaabte opsigelse datteret d: 26 Febr: 1743. benævnte Documenter er af følgende indhold. Og som Hr: Capitain Dewahl nu ej til søgemaalet lader sware, det disuden og med hands Egen udstæde originale Tinglyste Obligation er beviist at søgemaalet medfører Rigtighed, saa kunde vel Comparenten have anledning til, sagens skyndigste afhandling nu at paastaae Dom, men paa det dend indstevnte ej skal Klage sig med Rætten at blive overiilet, saa var Comparenten begierende at dend indstevnte til næst anstundende Waar Ting maatte gives Laudag.

Afskeediget

Dend indstevnte Hr: Capitain Dewahl, følgerig hans Egenhændige forskrivelse af datto 12de Nobr: 1738, forrelæges, til næst anstunde[nde] Waarting for Ao: 1745, at møde, til sagen at sware.

Procurator Mons:r Claudius Emanuel \Barth,/ som Fuldmægtig af Mons:r Claus Blechingberg, Contra Lars Qwale, Producerede et skrifftl: stevnemaal af 27de Octbr: 1744, som er af følgende indhold. dend indstevnte Lars Qwale blev 3de gange paa raabt, mens ingen wilde sware. stevne widnerne Niels Tollefsen Bryn og Anders Olsen Wossebacken med Eed og opragte fingre afhiemlede stevningens lovlige forkyndelse, at være skeet for Lars Qwal[es] boepæl udj hands Eget paahør, og ham Copie der af meddeelt. Comparenten i Rætte lagde dernæst det udj stevningen paaberaabte originale beviist!! (beviis), som Egen hændig af dend indstevnte er underskrevet, og for

[... bev]iise at Citanten, Procurator Bleching-
-berg, wirckelig af dend indstevnte war formaa-
-et at reise her op til Woss for at besørge hans
[sag ved] Aastæd Lautings Rætten, saa i Rætte
[lagde] Comparenten et fra Hr: Leiutenant

[...]laj paa dend indstevntes Vegne under
[... ..]lij nestleeden Aar, hvor af sees Citan-
-tens [...]este og hands opreise, er forlanget,
[...] ydermeere at beviise at Citanten

1744: 60

1744

wirckelig har betiendt {Hr:} dend indstevnte og gaaen i Rætten for ham for Aastæds Lautings Rætten de 3de i stevningen Mentionerede dage, neml: 11de, 12de og 13de Julj, saa anviiste hand i Rætten Een Extract af Lautings Protoc: i dend sag imel: dend indstevnte og hands Contra part Knud Qwale, under Lautings skriveren Thomas Wittes Werification, hvor af sees det Citanten med ald fliid og vindskibelighed de 3de Mentionerede dage har gaaen i Rætte for ham og besørget hands sags tarv, og som dend indstevnte nu ej møder, war Comparenten begierende det hand maatte nyde Laudag.

Afskeediget,

Dend lovlig indstevnte Lars Qwale paalægges til næst anstundende Aars Waar ting at møde, sagen at tilsware, og dends tarv i agt tage, saafremt ej Dom skal worde afsagt effter hvis nu i Rætten er fremlagt.

Gulbrand Siursen, tienende hos Hr: Magister Jørgen Harboe, gav til kiende det benævnte hands huusbonde haver ved Muntl: Kald og warsel widnesfast til Den/n/e Tægte dag, ladet stevne og indkalde Peder Asbiørnsen i Aasen, nu huusmand paa Kines Egnen, Dom at lide til at betalle ham 5 rd:, som er af dend beskaffenhed,

Citanten var skyldig til Mons:r Hans Blyt i Bergen 5 rd: 4 mrk: 8 s:, da nu benævnte Peder As-biørnsen i nest afvigte Som/m/er Reiste til Bergen, sende Citanten sam/m/e penge med dend indstevnte, og i stæden for 12 Kast i 10 skil: støcker som er(...), tiltællte ham 24 Kast i 10 skil: støcker, der for(uden) 4 mrk: 8 s:, som var 10 rd: 4 mrk: 8 s:, hvilcket skeede i ta(...), her om til Vidne er indstevnt bem:te Peder As-biørnsens huustrue under faldsmaal at af-lægge hinds Eedelige forklaring, saa er og Peder Asbiørnsen stevnet at sware Processens omkostning. Procurator Barth møtte paa dend indstevntes vegne, som høyligen forundrede sig over at Citanten Magtr: Harboe saa ubeføyet som skeed er vil tillægge dend indstevnte sag og en saa grov og nærgaaende beskyldning, allerhelst da Comparentens Principal nu for Rætten er nær-værende, og om fornøden skulde gøres, hvilcket hand dog icke finder sig pligtig til, med frelst samvittighed at kand bevidne det hand aldeeles [ej] noget af de penge som ham fra hr: Mag:r Harboe var tilleveret og til Sig:r Hans Blyt [i Bergen] skulde leveres, aldeeles intet haver frata(..., saa-) -leedes som de blev ham leveret igien [...] over leveret, i des anledning Comparenten [tog] dend indstevnte Reserweret, for ubeføyet paa f(ørt) sag og beskyldning, at indtalle Satisfaction [...],

samt erstatning for ibragte bekostninger, [samt at] hand ved sagens afhandling agter at fr(emsætte til) indstevntes hustru Mario Gullichsdatter [Qvæstioner. Det]

1744: 60b

1744

indstevnte Vidne møtte. Eedens forklaring blev hinde af Lovbogen forrelæst, dernæst formænet at wogte sig for meen [Eed], og endelig, aflagde Eeden og vandt, at hindes Mand var [paa] en Reise til Bergen i som/m/er. effter at hand var hiem kom/m/en gjorde hand [en] anden Reise til Bergen med Blombergs Kone. imidlertiid kom Vidnet i Præstegaarden til Jomfrue Harboe med en vær, da sagde Jomfruen, det Vidnets mand {s} hafde [paa] første Reise hafte penge til Bergen for hindes Fader Mag: Harboe, der til Vidnet swarede at hun wiste intet der om, da sagde Jomfruen, det hindes Fader hafde tællt for mange penge, hvor til Vidnet swarede hun viste intet derom. atter sagde Jomfruen, det hindes Fader hafde givet Vidnets Mand, da hand kom hiem fra Bergen 10 s:, om hand icke hafde sagt det, hvor til Vidnet swarede Nei, da befahlede Jomfruen, at naar Vidnets Mand kom hiem fra Bergen, skulde hand kom/m/e til Præsten {til} fordj hand hafde faaen for mange penge dend første Reise. videre ved!! (veed) Vidnet ei at forklare. parterne hafde ej noget at tilspørge Vidnet. Citantens tienere var begierende sagen udsatt til næste Ting for at indstevne flere Vidner til sagens oplysning. Procurator Barth Rerserwerede!! sig, paa dend indstevntes vegne, Contra stevning til Waar tinget, for at erholde Satisfaction.

Afsagt,

Sagen udsættes til næste ting.

Gulbrand Siursen, tienende hos hr: Magister Jørgen Harboe, gav til Kiende, det hands huusbonde til den/n/e Tægte dag ved Muntl: Kald og warsel lovligen har ladet stevne Johannes Fenne {med søn Niels Johan/n/esen} for Resterende Landskyld til Wangens fattig huus, for 1736 Rester 2 mrk: 10 s:, fra 1737 til 1744, begge inclusiwe, á Aarlig 1 rd: 4 mrk: 2 s:, til sam/m/en 13 rd: 5 mrk: 10 s:, og for 3 tønner/ Koren, á 8 mrk: 8 s:, er 4 rd: 1 mrk: 8 s:, i alt 18 rd: 1 mrk: 2 s:, Een for bægge at blive tilDømt at udreede, samt at sware Processens omkostning. de indstevnte blev 3de gange paa raabt, mens ingen møtte som kunde sware. stevne widnerne Dawid Jonsen Mølster og Torgier Larsen Ullestad med Eed og opragte fingre afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse, at være skeed med 14 dagges warsel for de indstevntes boepæll udj deres Eget paahør. Citanten war Laudag begierende.

Afsagt

Den lovlig indstevnte Johannes Fenne {med søn Nils Johannesen} paalægges til nest anstundende Aars Waar ting

1744: 61

1744

at møde, sagen at oplyse og tilsware.

Dend 21 Nobr: blev Rættten atter betiendt, da passerede som følger.

Willum Opqwitne udgivene pante brev af 21 Nobr: 1744 til hr: Capitain Nordahl for Capital 71 rd: 1 mrk: 8 s:, imod det under pant af 1 pd: 12 mrk: S:r i gaarden Opqwitne med bøsse, og over bøsse til 18 mrk:

Dawid Johannesen Stuerjord udgivene Pante brev af 19 Nobr: 1744 til Poul Spilden for Capital 40 rd:, imod det under pant af 1 pd: S:r i gaarden Stuerjord.

Anders Nielsens udgivene skiøde af 18 Nobr: 1744 til Peder Ambjørnsen paa 18 mrk: smør i gaarden Bulcken, blev læst.

Poul Spilden og med Interessentere udgivene skiøde af 19 Nobr: 1744 til Dawid Johannesen paa 1 pd: Smør i gaarden Stuerjord med bøxsæl og herlighed.

Samson Samsonsens og med Interessentere udgivene skiøde af 19 Nobr: 1744 til Anders Nielsen paa 18 Mrk: S:r udj gaarden Bulchen.

Knud Schutle gav til kiende, det hand med Muntl: Kald og warsel widnesfast lovl: til den/n/e Tægte dag haver ladet stevne og indkalde Niels Seim, Vidner /: som under faldsmaal er ind warslet /: at anhøre, neml: Rognald Nestaas og Knud Berge som beskickelse Vidner, at aflægge deres Eedelige forklaring om hvorleedes Citanten omtrent for 7 aar siden anbød dend indstevntes Fader, sal: Peder Knudsen, dend umyndige Elli Knudsdatters arvemidler, til et lovskicket Tings widnes erholdelse. dend indstevnte Niels Seim møtte og tog til Vederløst. Vidnerne møtte liggeleedes, Eedens forklaring blev dem af Lovbogen forrelæst, dernæst formanet at wogte dem for meen Eed. 1 Vidne, Knud Ellingsen, boendes paa gaarden Berge, gaml: 50 Aar, effter aflagde Eed vidnede, det hand aldeelees!! icke kand mindes noget, enten hand som beskickelse Vidne ved dend paastevnte forrætning har været kaldet eller icke, og enten hand dend har forrættet eller ej. Citanten fremsatte Qwæstioner. 1° om Citanten (ej) har talt med Vidnet at hand vilde møde ham paa dend Forrætningen. Resp: kand ej mindes det. 2° om Vidnet icke kom, og Rognald Nestaas icke. Resp: kand ej mindes det. 3° om Vidnet da icke forblev paa Seim mens Citanten gick effter Rognald Nestaas. Resp: mindes det icke. 4° om, da Rognald kom, Citanten satt penge paa bordet og tilbød Peder Seim dem. Resp: mindes det icke. 5° om Citanten da icke sagde til Peder Seim, det er min Myndlings penge at du vil an/n/am/m/e dem, om icke Peder Seim da swarede Nej. Resp: mindes det icke. 6° om Citanten da icke skiød dem begge til Vidne. Resp: mindes det icke. 2 Vidne, Rognald Rognaldsen, boendes paa Gaarden Nestaas, gaml: 43 Aar, effter aflagde Eed vidnede, det hand om(trent for)

1744: 61b

1744

7 aar siden blev af Citanten kaldet som et beskickelse Vidne til sal: Peder Seim, da hand tillige med forrige Vidne Knud Ellingsen Berge war paa Seim, da satt nu sal: Peder Seim udj høysædet i stuen, og da bød Citanten ham pengene, mens Vidnet saa icke pengene, kand i det øvrige icke mindes hvad der passerede eller blev talt, dog mindes hand det Citanten sagde til dem at de skulde drage til minde. Citanten begierede Sagen udsatt til næste Ting for at indstevne andre Vidner som grundig skal oplysse den/n/e sag.

Afsagt

den/n/e Tingswidne Sag gives Rum til neste ting.

Dend Sag indstevnt af Knud Haldorsen Qwitne, Contra Ole Larsen Wæhle blev 3de gange paa Raabt, mens ingen af parterne møtte.

Hr: Capitain Jens Nordahl, effte forrige tiltalle til Ole Ellefsen Øyeflotten og Torchiel Pedersen Hæg, æskede sagen i Rætte og gav til kiende det hand lovl: widnesfast haver ladet kundgiøre for Torchiel Pedersen Hæg dend ham af Rætten ved seeneste tings holdelse givene Laudag og forrelæggelse, wilde altsaa fornem/m/e om hand møder, da at afvarte hvis hand kand have at fremsette, imidlertid tagger Citanten Reserweret sam/m/e at besware, som og at

slutte sagen paa sin sidde til Doms. sagwolderne Ole Ellefsen Øyeflotten og Torchiel Pedersen Store Hæg blev 3de gange paa Raabte, mens ingen møtte som vilde sware for dem. Stevne Vidnerne Dawid Joensen Mølster og Niels Jonsen ibdm: med Eed og opragte fingre forklarede det de meere end 3 ugger sidden war paa Gaarden Store Hæg og forkyndede dend af Rætten paa seeneste Ting Torchiel Pedersen Store Hæg givende Laudag og forrelægelse, og det udj hands Faders Peder Store Hægs paahør, siden Søn/n/en ej vilde lade sig finde. Citanten sluttede Sagen og paastoed Dom over Torchiel Pedersen Store Hæg til undgieldelse effter Loven, erindrede der ved processens omkostning. Er da saaleedes for Rætt Kiendt,

Dømt og Afsagt:

Vidnerne Knud Kielsen Bøe og Mathias Siursen Waale har Eenstem/m/ig under Eed forklaret, det de paa Gaarden Øyeflotten saa og hørte, at Torchiel Pedersen Hæg Krævede Ole Ellefsen Øyeflotten en gam/m/el giæld, og som Ole icke sønderligt vilde sware ham, spranck!! (sprang) Torchiel til og tog fatt i Ole saa det bar i et (...)s at de begge kom til Jorden at ligge, da

1744: 62

1744

Vidnerne skilte dem ad: og lægger Vidnet Mathias Siursen til sin forklaring, at Torchiel tog først Ole i haaret, og holdt ham stedse i haaret indtil de bleve skildte ad: effter saadan den/n/e sags beskaffenhed Kiendes for Rætt, det Torchiel Pedersen Store Hæg følgelig Lovens 6 b: 7 C: 8 art: bør bøde til Sigt og Sagefalds Eieren 3de sex lod sølv, det er 9 rd:, og betalle udj Processens omkostning 3 rd:, inden 15 dagge effter den/n/e Doms lovlige forkyndelse under Nam og Execution.

Dend 23de Nobr: blev end videre med Tinget Continueret.

Niels Iwersen udgivene skiøde af 21 Nobr: 1744 til Niels Olsen paa 1 Løb 1 pd: 6 mrk: S:r i gaarden Bøe 2det Thuun, blev læst.

Dend sag indstevnt af Lars Brynildsen {Lii Contra} Øfsthuus Contra Peder Wichingsen Lii, blev forretaged, og møtte Citantens swoger, som paa sin Swiger Fader Niels Øfsthuus wegne æskede sagen i Rætte. sagwolderen Peder Lii blev 3de gange paa Raabt, mens ingen vilde sware for ham. Stevne Vidnerne Niels Tollefsen Bryn og Anders Olsen Wossebachen under Eed forklarede, det de med 14 dagges Varsel lovl: for Peder Wichingsen Lii[es] boepæl udj hands Eget paahør haver forkyndt dend ham af Rætten ved seeneste Tings holdelse givene Laudag, mens de ved!! (veed) hand ej kand møde formedelst hands Kone ligger og strider med døden, og blev der i gaar gjort bøn for hinde af Prædickestollen. Citanten lod tilførre, det hand effter forrestaaende omstændigheder begierede Sagen udsatt til næste ting.

Afsagt,

Sagen gives Rum til neste ting.

De Laug Rættes mænd som Rætten tilstundende Aar 1745 skal betiene, ere, Stephen Michelsen Bøe, Knud Olsen Dychesteen, Ole Johansen Fladeqwal, Stiorck Aadsen Biørche, Knud Nielsen Bache(tun), Mons Colbeensen Dalle, Niels Aadsen Sondwe, og Ole Brynildsen Liland.

Botele Tronsdatter og med Interessentere udgivene skiøde af 21 Nobr: 1744 til Størck Odsen paa Gaarden Qwale, skyldende 1 Løb 3 Spd: Smør, blev læst.

De Karle som i Aar har drevet handel, eller icke vil t(iene,) er Askiold Giære, handler, Johannes Olsen Traae, E(...) Mølster, Tosten Twerbære, Lewor Hougen, Torgier B(...), alle driver handel og Kiøbmandskab.

Fogden lod inden Rätten til bilag ved sine allerunderdanigste Regnskaber, oplæsse og Examinere, følgende bilager, 1° dette aars skatte Restance, hvis endelige Sum/m/a er 191 rd: 5 mrk: 5 s: 2° Specification over de handels Karle som findes i dette Tinglauv. 3° Odels Mandtallet for dette Ting laug, som ingen var der noget imod sam/m/e hafde at forrestille, var Fogden Rättens attestation begierende, som blev effterkommet.

1745: 62b

1745

Dend (22de Febr: 1745) blev paa **Ewanger tingstue holdet et almindeligt Waar, Skatte og Sagefalds Ting for Wasværend Ting Lauv**, Hvor

(... fleire ord ...) Hr: Cancellie Raad og Sorenskriver
(... fleire ord ...) af hands beskicket Eedsorne Fuld-
-mægtig Jens Isaach Holch med effterskrevne Eedsorne
Laug Rættes mænd, Neml: Halvor Christensøn Berge, Joen
Jacobsøn Axleberg, Gulich Berjesøn Styve, Knud Siur-
-søn Styve, J(oen) Nielsøn Mougaas, Peder Torbiørnsøn
Schaarve, (...) Johannisøn Horvei, Niels Ingebrigt-
-søn Binningebøe, nærværende Fogeden Sing:r Rasmus
Smith og Lænsmanden Niels Horvei – og dend Tingsøgende
Almue,

Hvor da først blev Publiceret Kongl: forordninger og
andre breve, alt som følger.

Forordningen om Skattnes paabud i Norge for aar 1745, Dat: 31 Decembr: 1744.
(Dernæst) blev Publiceret.

Forordning angaaende Højeste Rætt i Dannemarck for aar 1745, Dateret 16de
Octobr: 1744.

Forordning angaaende ald med slagen Sølv og Guld forarbeidet og udsiret fremmet
tøy samt baand med videre Klædedragt, forbydes at bæres og bruges, Dat:
31de Decembr: 1744.

Forordning angaaende at ingen af Hans majest:s undersaatte som ere eller
opholder sig i Herren huutt eller andre deslige Stæder og haver Studeret
samme Stæder, maa og skal nyde noget giestlig æmbede, Dat: 20de Novembr: 1744.

(...) Cammer Collegii Seigl tryckt Specifiction, Dat: 11de Januari

1745 paa eendeel Reigenskabs førere, som til Hans Majest: anseelige
Summa er skyldig bleven af Naarske betientere.

(...) dem som i Dannemarck i lige maade er skyldige, af sam/m/e Dato.

(...) Rescript til Stiffts befalings mand á Møjnichen, angaaende

(... ..)ander Walles, som til Engels[k] Consul i Bergen udj Norger!! der ud

(...) er beskicket, Dat: 8de Januarij 1745.

(...) udgivet af Fogeden Sing:r Rasmus Smit dend 16de Feb: 1745
angaaende 2de gaarder Noreide og Ned: Syslach i Nordhord

len er beliggnde, som paa Auction dend 26de Martij og 2de April indeværende aar skal opaabes og Den Høyeste bydende tilSelges.

Knud Andersøn Lille Svanges udgivene Skiøde til sin broder Mons Andersøn paa 12 mrk: Smør udj garden Svange, Dat: 22de Feb: 1745.

Mons Andersøn Svanges Vilkaar brev til sin broder Knud Andersøn. Dat: Ewanger den 22de Febr: 1745, blev læst.

Dernest paafølgende 23de Dito [Febr:] blev Rættten igien med samme Lauv Ræt sadt.

Fogeden havde til dette Ting i følge \dend 11de Post af/ Anteignelserne i hans for aar 1743 allerunderdanigste aflagde Regenskab ladet Indkalde brugeren af gadren Tøssens Saug, Jon Johannisøn, for at aflægge sin Eedelige forklaring og angivelse over de paa bem:te Saug skaarne bord udj aaret 1743, med videre paa effterfølgende poster, 1mo om {gaarden} Tøssens Saug Staar paa gaardens Egen grund, og der haver Damstock, 2do Hvor mange bord hand udj aaret 1743 der paa haver skaaren, 3die Hvor mange Tylter og Stocker af Saug Tømmer til samme bord-skørsel er bleven forbrugt, 4to Hvor af deslige Tømmer Stocker af Benificerede Skouer kand være feldet og ved Saugen Skaaren. Joen Johannisøn svarede paa den 1ste Post, at Saugen Staar paa Tøssens Egen grund, og der haver sin Damstock. paa den 2de post, at hand {icke} udj aaret 1743 har skaaren og til Fogeden angivet 200 bord, Hvor af Saugmæster Skatten blev (ta-) (-xeret m)ed 10 skil:, men hand kunde icke med nogen god Samvittighed aflegge sin Eed paa dend (n?)eto {op} skur, at der Joe kand været et eller nogle bord under eller over, fordj at der skeres icke noget Quantum til at Selge, og (...) allene til bøyde folckes fornødenhed skiæres, saa for een (mand) 1 Stock, saa for een anden 1 á 2 Stocker, nogle af bordene kan være (...) brugelige, andre igien kan være Vrag, og altsaa er ham umu-elig til at sige eller beEedige saa ganske nøye, Hvor mange bord han saaledes (haver skaaret), men ugefæhr angivet som han retteligst har skønnet. (... fleire ord ...) og i skrivning ukyndig, og forstaaer icke over saadan (... fleire ord ...) Skiørsel at kan giøre Reigning, haaber der for, at (... fleire ord ...) aflæg saa vel for dette som effter følgende a[a]ringers Skiørsel. (... fleire ord ...) at vorde befriet. 3de Post, kan icke heller erindre sig (... fleire ord ... Tøm)mer stocker disse bord er skaaren af, Thj han haver (... fleire ord ...) tilsammen at optægne. Og for det 4de, Om iblant

1745: 63

1745

Saadanne Timmer Stocker kan være nogen Stocker (... nokre ord ...) af Benificerede Skouer (... fleire ord ...) Thj for det {f...} første er her i Ting lauget ga(... ...) Benificerede Skoue, Hvor der woxser Timmer til Huuse bygning, (... fleire ord ...) til Saug Timmer, og for det andet, om der og (... fleire ord ...) een Stock, siger bunden icke sin Sandhed for at Spare (... fleire ord ...) Stocken, men i steden foregiver, at dend stock hand bringer til Sagen (...) er af hans Egen, eller andre odels bynders!! (bønders) Skove. Fogeden tilspurgte

Rætten og dend tilstæde værende Almue, om det sig saaledes i Sandhed forholder som Joen Johannisøn paa forskrevne 4 poster har forklaret. Hvor til de samtl: svarede at hands forklaring medfører Sandhed, og at de veed at det er h(am) som een Eenfoldig bunde der Hvercken kand læse eller skrive, (... ...) over stockerne, end sige bondens skur at holde nogen acerat Reigning, Ej heller at kand faae dend sande kundskab om nogle Stocker er kommen af Benificeret Skoue eller icke. Fogeden tilspurte videre om Noget Timmer eller anden træ last af Benificerede Skoue kan være fældet eller frem dreven, og til forhandling udført, da at forklare Hvor meget og af hvem uddreven. Hvortil de svarede at her icke er hos dem saadanne Skoue eller nogen træ last som til forhandling bliver udført, Hvor med Fogeden udj alt var Tings vidne beskreven begierende, som blev bevilget.

Fogeden tilspurte Lau Rætten og dend Ting søgende Almue, om for aar 1743, \1744/ er paa Benificerede gaarder nogen arver falden og andensteds afført, Hvor af forlovs penge bør betales, der til samtl: svarede {Nej} at udj bem:te 2de aar icket noget var forefalden, der om Fogeden Tings vidne var begierende

Fog: (...) tilspurte om Tøssens Saug, som {afvigte} Høsten 1743 (... ...) Decembr: ved dend da værende stercke vand flod blev udtagen, igien siden den tiid er opbyggt og istand sat, der til de svarede at (...) forskrevne tiid tog den bort, og til denne Tiid endnu icke opbyggt og istand Sadt, og altsaa for aaret 1744 icke der paa noget Skaaret.

Fogden, i anledning af dend 32 Post af anteignelse[rne] af hans allerunderdanigst aflagde Regenskab for 1743, da han der effter har ladet kræve den (...) paa Bolstadøren boende og saa kaldede Giest giver Halvor Gulichsøn for den hannem for 1742, 1743 og 1744 paalagde nærings (Skatt) aarl: 2 rd: at betale, befinder hans vilkar saa ringe, og nærmest saa slett, at hand samme icke formaaer at betale, han skal og være angivet for icke allene at holde Previligeret giestgiverie og kræmmerleje, men end og til bundens fornermelse og skade Previlegium paa Skydsen, og som det er bekiendt at hand icke haver nogen slags handel at Stædet kand kaldes Kræmer leie, Ej heller betiene sig af noget Prewilegium paa Skydset, som saadan hans næring kand forbedre, og der af Skatte. Han tilspurte der for Almuen, Hvor lenge bem:te Halvor Gulichsøn paa giestgiver Stædet Bolstadøren haver boet, og om han holder Kræmerie og købmandskab og (...) Previlegium paa Skydsen, eller Reisende fra sig beforder, samt Hvorledes hans Vilkaar i den tiid han der har boet, har været og endnu er, og der om at give deris sandfærdige forklaring. Der til Almuen svarede paa 1te post, at han der haver boet 3de aar i afvigte Høst, paa den anden Post svarede de, det han icke holder noget Kræmerie, \og/ købmandskab, og icke heller forsiufner eller haver befordret de reisende allermindste skyds Hverken til Lands eller Vands, Hvilket de omliggende bønder stedse har gjort – saa er de og bekiendt at han icke haver det allerringeste at ernære sig af, men ved at Selge een potte øl til de forbie Reisende bønder, hvor af hand Enda icke kand have sit ophold der, om icke Almuen paa een og anden maade kom ham til hielp og Ræckte ham haanden, med noget til levnets-

midler, dette har bevæget dem til medlidenhed imod ham, er at han til een gebr[e]chlig og oftest Sengeliggende mand, som sidder med Hustrue og 8 Smaa umyndige børnen i saa ussel og arm tilstand som nogen huusmand i bøygden, og bad de samtl: for ham at hand for de(ne nærings Skat) maatte forskaanes, saasom hans armod er saa Stor, at \han/ samme icke kand udreede. der om Fogeden Tings vidne var beskrevet begierende.

Jørgen Olsøn H(ærnes) [og] med Interessenteres Skiøde udgivet til (...) (...) de – tilsammen paa 1 Løb 18 mrk: Smør udj gaarden Biørg(en) med bøxxsel og herlighed {for}, dat: 23de Febr: 1745, blev læst.

Den udestaaende Restance for forrige aar 1744, som beløber 4 rd: 3 mrk: 15 s:, blev inden Rætten examineret og Rigtig befunden.

1745: 63b

1745

Dend 1ste Termin (...) Summa beløber til 59 rd: 3 mrk: 8 s:, blev inden Rætten examineret og Rigtig befunden. Dernæst blev 3de gange paaraabt om nogen af Rætten sig vilde betiene, men da ingen indfandt sig blev den ophævet.

Dend 25(?) Febr: (etter 23/2 men før 26/2) blev paa **Wosse Wangens Tingstuue holdet almindeligt Høste, Skate og Sagefalds Ting med Wangens Ting Laug paa Woss**, Hvor da Rætten blev beklædt med effterskrevne Eedsorne Lau Rættes mænd, Scs:!! (såsom) Stephen Michelsøn Bøe, Knud Olsøn Dychesteen, Ole Johannisøn Fladeqval, Størch Odsøn Qvale, Knud Nielsøn Bachethuun, Mons Kolbeensøn Dahle, Niels Odsøn Sonve, og Ole Brynjelsøn Lieland, nærværende Fogeden Rasmus Smith med Lensmanden Johan Henich Blomberg og dend Tingsøgende Almue,

Hvor da blev Publiceret de Kongl: forordninger, Recripter og brev som paa fol: 62 findes Extraherede.

Skifte brevet effter Størch Monsøn med Huustroe Kari Tollefsdatter, Passeret paa gaarden Lille Hæg dend 25de Oct: 1744, udviser at Stærvboedens Jorde gods saaledes er udlagt.

Sønne Knud Størchsøn udj gaarden Lille Hæg	12 mrk: Smør for	13 rd: 0 mrk:
Sønne, \bem:te/ Knud Størchsøn atter udlagt	8 mrk: Smør for	8 rd: 4 mrk:
(Datte)ren Brithe Knudsdatter i gaarden Lille Heg	4 mrk: Smør for	4 rd: 2 mrk:
(...)t med bøxxsel og herlighed tilsammen	1 pund Smør for	26 rd:

Skifte brevet effter Tosteen Nielsøn, Dat: Schielde dend 26de Octobr: 1744, udviser at Stærvboedens Jordegods blev saaledes udlagt. Hr: Capitain Nordahl for 76 rd: 3 mrk: udlagt udj gaarden Schielde 2 pund 6 mrk: Smør for 76 rd: 3 mrk: med bøxxsel og herlighed. Encken Marithe Andersdatter 9 mrk: Smør for 12 rd: 4 mrk: 8 s:, Sønne Anders Tosteensøn 2 4/7 mrk: Smør for 3 rd: 3 mrk: 13 5/7 s:, Sønne Niels Tosteensøn 2 4/7 mrk: Smør for 3 – 3 – 13 5/7 s:, Sønne Anders Tosteensøn den yngre udl: 2 4/7 mrk: Smør for 3 rd: 3 mrk: 13 5/7 s:, Datteren Marithe Tosteens datter udj gaarden Schielde 1 2/7 mrk: Smør for 1 rd: 4 mrk: 14 6/7 s:, tilsammen udj gaarden Schielde med bøxxsel og herlighed 1 Løb Smør for dend Summa 102 d:

Skiffte brevet paa gaarden Hylde effter Ole Jonsøn dend 27de Octobr: 1744 udviser at Stærvoedens Jorde gods er udj gaarden Hylde med bøsse og herlighed 1 Løb Smør for 72 rd:, samme er saaledes udlagt; Encken (Gurij) Nielsdatter udlagt ½ Løb Smør udj gaarden Hylde for 36 rd:, Sønnen Peder Olsøn 14 2/5 mrk: for 14 rd: 2 mrk: 6 2/5 s:, Sønnen Ellef Olsøn udl: 14 2/5 mrk: S:r for 14 rd: 2 mrk: 6 2/5 s:, Datteren Guri Olsdatter 7 1/5 mrk: S:r for 7 rd: 1 mrk: 3 1/5 s:

Procurator Claudius Emanuel Barth, paa Procurator Claus Blechingbergs veigne, effter forrige tiltalle til Lars Qwale, æskede sagen i Rættten, og producerede sit skrifftl: stevnemaal, hvor paa fantes tegne[t] dend af Rættten Lars Qwale ved seeneste Tings holdelse givende forrelægelse: dend indstevnte Lars Qwale møtte, tilstoed at forrelægelsen er ham lovligen forkyndt, Erklærede, det hand icke er Procurator Blechingberg en qviit eller skil: skyldig, mens har betalt ham for det hand har procederet for ham. Citanten Replicerede at indstevnte Lars Qwale aldrig skal formaae at gott gjøre hvercken med beviis eller Vidner at de paastevnte penge er vorden betalt, thi om indstevnte Lars Qwale forhen, og forinden beviisset blev udstæd, var Citanten noget pligtig og sam/m/e har betalt, saa kand det dog icke kom/m/e til betaling paa hands seenere Debit og udstæde beviis, og som det i Rættten producerede beviis hvercken er imodsagt eller kand imod igos!! (gaaes?),

1745: 64

1745

saa paastoed Comparenten Dom effter stevnemaalets formæld til de paastevnte pengers betaling, samt erstatning for ubeføyet ibragte processes omkostning, saa som Skydts og underholdning til disse 2de Reiser, dend høyst besværligste og wanskeligste aarsens tiider, fra og til Bergen, item Procurator Salaris for sagen at proceqvere og dend til Doms at besørge, tillige med Rættens Gebyrd, hvilcket alt Comparenten forsickrede sig at blive gott giort, i det minste med 24 rd: Parterne paa Rættens tilspørgelse swarede, det de ej viidere hfde at forestille i den/n/e sag.

Afskeediget.

Sagen optages til Doms afsigelse indtil i Morgen formiddag Klocken 11 slætt, da parterne haver at møde, Dom at anhøre.

Fogden Rasmus Smith gav tilkiende, det hand til den/n/e tægte dag, ved Muntl: varsel har ladet stevne og indkalde Lars Qwale til undgiældelse effter Dom, fordj hand effter Sogne Præsten Magstr: Harboes skrifftlige angivelse under 16 Nobr: 1744 har overtraad Sabahten, i det hands Kone paa en Søndag har ført Kløv fra sin Støel. Procurator Claudius Emanuel Barth paa dend indstevnte Lars Qwales vegne møtte, tilstoed at hand var lovl: stevnet, og at hand for det første vilde fornem/m/e hvem der har angivet hands Kone for en Sabats overtrædere, som dog aldrig skulde formaaes at gottgiøres, vel tilstaaer bem:te Lars Qwale, som nu for Rættten er nærværende, at hands huustrue nestl: høst, en Løwerdags Morgen tiilig Reiste ud paa deres som/m/er støel, som ligger udj fieldet og paa den anden sidde af Wangs vandet, henved 2de Miile fra deres hiem, med en hest for at hiem hente adskillige Vahre som der var beroende og dem tilhørende, og da hun om Løwerdags afftenen paa sin hiem Reise, formedelst indfaldende haart veir, ej var goed for at naae lengere end need til Wangs vandet, og altsaa maatte opholde sig paa Gaarden Grimstad natten over, siden mørcket og uveiret hindrede hinde at kom/m/e over Wangs vandet til sit hiem, siden hesten nødvendig maae swim/m/e over vandet, hvor for hun og strax om Søndags Morgen, siden hun ej hafde lengere til sit hiem en[d] en fierding af en miil, begav sig paa Reisen til vandet, da hun af en bonde Mand, effter at hun nogle børske skud awangeret, Nafnl: Anders Dagestad, blev meget woldsom overfaldet, og fra tagged en Kløv med [...] som hun førte paa hesten, hvilcket hand til

datto har beholdt i sit giem/m/e, for hvilcket alt Comparentens Principal forbehold sig sin tiltalle til bem:te Anders Dagestad, og der for i beleilig tiid agtede at indtale Satisfactions erholdelse. da dend indstevntes

1745: 64b

1745

hustrue saaleedes var fra taged sin Rætmæssige Eiendom, begav hun sig trax hiem, og kom til sit huuss om Morgen en ved Klocken 9 slætt, om {h} nu dette kand kaldes Sabathens overtrædelse for en som paa sin Rætfærdige Reise iiler til sit hiem, for baade at tilsee sit huuss og tillige søge at kom/m/e til Guds huuss og Kircke i beleilig tiid, siden Kircke tienesten her paa dette stæd icke tager sin begyndelse førren Klocken 12 slætt, indstillede Comparenten til Rættens Rætsindige overveielse, og altsaa forsickrede sig om frikiendelse Dom for Fogdens tiltalle, Fogden lagde i Rætte dend omrørte Sogne Præstens angivelse til actens følge, sam/m/e er saa lydende. i det øvrige begierede Fogden Sagen udsatt til Neste ting, for at indvarsle de fornødne Vidner.

Afskeediget,

Sagen gives Rum, følgelig Fogdens paastand, til næste ting.

Een Dom, afsagt paa Aastædet Øfre Rioe d: 12de Junj 1744, hvor ved Peder Ellingsen er tilDømt Aasæde Rættten til ½ Løb smør med bøxxsel, og overbøxxsel til en Løb smør andre Eiere tilhørende, udj Gaarden Øfre Rioe, samt Løsnings Rættten til 1 Spd: smør med bøxxsel, og overbøxxsel til ½ Løb smør, og det for 1 rd: 1 mrk: hver Mrk: smør med bøxxsel, blev læst.

Sogne Præsten Mag: Harboe udgivene bøxxsel brev med Rewers, af 12de Nobr: 1744 til Peder Ellingsen paa 11 Mrk:r smør udj Gaarden Øfre Rioe, blev læst.

Dend 26de Febr: blev med Tinget Continueret, er følgende passeret.

Knud Mathiasen Giære Tinglysning af 25de Febr: 1745, hvor ved hand lysser sin slefre!! (slegfred = uekte) søn Siur Knudsen i Kuld og Kiøn, blev lest.

Iwer Erichsn Bøe Tinglysning af 25de Febr: 1745, hvor ved hand lysser sin slefre!! (slegfred) Datter Marithe Iwersdatter i Kuld og Kiøn, blev lest.

{Skiffte brevet af 25de Octbr: 1744, sluttet effter sal: Størck Monsen med huustrue Kari Tollefsfatter paa Gaarden Lille Hæg, blev læst, og var stervboen Eiende Jordegods 1 pd: smør udj Gaarden Lille Hæg, vurderet for 26 rd:, og udlagt til sønnen Knud Størcksen.} vide fol: 63 (skiftet innført tidlegare, difor overstroke her)

Deres Excellence hr: Stifftamtmand á Møjn timers skrivelse af 11de Febr: 1745 til hr: Fogden Smith, hvor udj bekiendt giøres det Hans Kongl: May:tt Allernaadigst har Resolveret at skouv og leiermaals bøder ej skal inddrives og forsohnes effter Forordningen af 6 Decbr: 1743, mens at de bøder som forhen skal inddrives og maae aftinges, blev læst.

Udj sagen indstevnt af Procurator Blechingberg, paa hvis Vegne møtte Procurator Barth, Contra Lars Joehansen Qwale, som nu effter paa Raabelse ej møder, Er saaleedes for Rætt Kiendt,

Dømt og Afsagt.

Citanten Legitimerer sit søgemaal mod Lars Johansen Qwale med en af bem:te Lars Qwale Egen hændig underskreven forsickring af 11de Julj 1743, hvor udj hand tilstaar, at naar

Citanten Procurator Blechingberg betiener hands sag mod Knud Qwale, skal hand for hver dag sagen vedvarer nyde 3 rd:.

1745: 65

1745

der foruden tilkom/m/er ham for hands betiening ved underRætten Een Waag smør, samt fri skydts fra Ewanger til Bergen: Effter som Lars Qwale dette sit skrifftl: løffte ej har effter kommet, har Citanten ved skrifftl: stevnemaal af 27de Octobr: 1744 indkaldet Lars Qwale her til sit værneting til Doms lidelse, og udj sam/m/e stevnemaal paastaaet for 3de dage at have betiendt Lars Qwale[s] sag ved Aastæds Lautings Rætten 9 Rdr:, for Een Waag smør 2 rd: 1 mrk: 8 s:, og for skyds fra Ewanger til Bergen 1 rd: 4 mrk: 8 s:, tilsam/m/en 13 Rdr: At nu Procurator Blechingberg har betiendt Lars Qwales sag, Contra Knud Qwale, for Aastæds Lautings Rætten d: 11de, 12 og 13de Julj 1743, det har Citanten beviist med en inden Rætten anviist Extract af Lautings Protoc: Dend indstevnte Lars Qwale her imod benægter, icke at være Citanten en qviit eller skilling skyldig, mens har betalt ham for det hand har procederet for ham, her forklarer ej Lars Qwale naar saadan betaling er skeet, at Rætten der af kunde frnem/m/e til sagens oplysning, om det er skeet effter at hand har udgivet sit beviis til Procurator Blechingberg, eller hvorleedes paa hvilcket stæd, eller hvor med betalingen er skeet, som kunde givet nogen anledning til en eller anden formodning, hvor ved det kunde tillades Lars Qwale at fra lægge sig sagen ved Eed, ej heller trøster hand sig ved vidnesbyrd sit udsigende at Legitimere, mens allene siger, hand er ej Citanten noget skyldig, hvilket strider imod det af ham udgivene beviis, det hand ej heller har [imod] sagt, eller benægtet ej at have udgivet, effter saadan sagens beskaffenhed Kiendes for Rætt, det Lars Johansen Qwale bør indfrie sit til Citanten udgivene forskrivelse af 11 Julj 1743 med 13 Rdr:, effter stevningens indhold af 27de Octobr: 1744. Og som Lars Qwale ved den/n/e Rættergang har foraarsaged Citanten stoer bekosning, med 2de Reiser fra Bergen og her op til fields, som er imod 10 miille, for at indtalle sin Rætmessige fordring ved proces og Rættergang, saa bør Lars Johansen Qwale at betalle til Citanten udj Processens omkostning 15 Rdr:, saaleedes som Dømt er, bør Lars Johansen Qwale at udReede og betalle til Citanten inden 15 dage effter den/n/e Doms lovl: forkyndelse under Nam og Execution.

Arwe Larsen Gierager udgivene bøxxel brev, med Rewers, af 25de Febr: 1745 til Swend Brynjelsen paa 1 pd: 12 mrk: smør i Gaardn Ned: Himle, blev læst.

Dend sag indstevnt af Mag:r Harboe effter forrige tiltalle til Peder Asbiørnsen, blev forretaged, da Citanten ved Een lugt Messiwe til Dom/m/eren af dags datto, declarerer at frafalde sagen. Procurator Barth, som møtte paa dend indstevnte Peder Asbiørnsens vegne, lod tilføre, at som hand nu fornem/m/er at hr: Mag: Harboe fra falder sin anlagde sag, der dog tildeels hensigtede til dend indstevntes nackdeel og præjudice, saa, for at viise føyelighed paa sin siide effterdj beskyldningerne vorder tilbage kaldet, fra falder Comparentens Principal dend tiltalle hand til Citanten effter Lovens forskrifft kunde formeene sig at have.

Dend sag instevnt af Procurator Barth som Fuldmægtig af hr: Assessor von der Lippe, effter forrige tiltalle til hr: Capitain Dywahl, blev forretaget.

1745: 65b

1745

Procurator Barth producere[de] dend af Rætten hr: Capitain ved seeneste holdende Ting givende Laudags forrelæggelse, som for hr: Capitain Dywahl d: 8de hujus effter velbem:te hr: Capitainens paa forrelæggelsen tegnede tilstaaelse under hands haand, og som Comparenten

nu maae fornem/m/e at velbem:te Capitain Dywahl hvercken selv eller ved andre lader for sig møde effter forhen given lovlig varsel og Laudags forrelæggelse, saa fant Comparenten sig paa sin Principals vegne høyst beføyet at paastaae Dom, effter det for sagen udstæde stevnemaals formeld, effter dend forhen i Rætten lagde Original Obligations for Capital skadesløs Renter til betaling erholdes, samt erstatning for ibragte Kostbare Processes omkostning effter Regning, som Comparenten i Rætten lagde, dend Sum/m/a 50 rd: 2 mrk: 6 s:, bem:te Regning er saa lydende.

Afskeediget.

sagen optages til Doms indtil i Morgen Kl: 8 slætt, da Partne haver at møde, Dom at anhøre.

Ole Salmonsens Mørqwe og med Interessentere udgivene skiøde af 26de Febr: 1745, til Ole Nielsen paa 2 pund og 6 mrk: smør udj Gaarden Mørqwe, blev læst.

Skifte brevet sluttet d: 10de Octbr: 1744 paa Gaarden Hæwe effter sal: Siur Larsen, blev læst, og var hands stervboe Eiende og tilhørende Jordegoeds udj Gaarden Hæwe 1 Løb 1 pd: 19 ½ mrk: smør, som var Wurderet for 231 rd:, og udlagt, først til Creditorene, Neml: Henrich Paasche 2 pd: 7 mrk:, Anne Larsdatter 8 mrk: smør, Stephen Bøe 3 mrk:, Anders i Lien 21 ¾ mrk:, Anders Hæfwe 3 mrk:, Resten til Arvingerne, neml: Encken Maritta Olsdatter 13 3/8 mrk:, Søn/n/en Berje Siursen 3 19/24 mrk:, Erich ibdm: 3 19/24 mrk:, Datteren Eli 1 43/48 mrk:, og Marithe 1 43/48 mrk:

Skifte brevet sluttet d: 21de Octbr: 1744 paa Gaarden Bratholle effter sal: Niels Michelsen, blev læst, og var dend stervboe Eiende og tilhørende jordegoeds udj bem:te gaard Bratholle 2 pd: 6 mrk: smør, vurderet for 45 rd:, og udlagt til Arvingerne, Neml: Encken Britte Biørnesdatter 1 pd: 3 mrk: S:r, Børnene, neml: Biørn Nielsen 4 2/13 mrk:, Siur 4 2/13 mrk:, Ole 4 2/13 mrk:, Torbiørn 4 2/13 mrk:, Lars 4 2/13 mrk:, Britte Nielsdatter 2 1/13 mrk:, Katle 2 1/13 mrk:, og Mario Nielsdatter 2 1/13 mrk: Smør.

Skifte brevet sluttet d: 19de Nobr: 1744 pa Gaarden Nesseim effter sal: Niels Kielsen, blev læst, og var hands stervboe Eiende og tilhørende jordegoeds udj Gaarden Mørqwe 7 5/7 mrk: smør, vurderet for 7 rd: 5 mrk: 2 s:, og udlagt til Arvingerne, Neml: Encken Kari Knudsdatter 3 6/7 mrk:, Søn/n/en Ole Nielsen 2 4/7 mrk:, og Datteren Synnewe 1 2/7 mrk: Smør.

Skifte brevet sluttet d: 20 Nobr: 1744 paa Gaarden Biørche effter sal: Lars Jonsen, blev læst, og var hands stervboe Eiende og tilhørende Jordegoeds udj

1745: 66

1745

bem:te Gaard Biørche 1 Løb 18 mrk: Smør, vurderet for 135 Rdr:, og udl: til Arvingerne, neml: Encken Torbiør Iwersdatter 1 pd: 21 mrk:, til Søn/n/erne Jon 15 mrk:, Niels 15 Mrk: Smør, og Lars Larsen 15 Mrk: Smør.

Anders Kielsen Mørqwe fremstoed for Rætten og lod lyse sin penge mangel til 2 pd: 6 mrk: jorde goeds med børsel og herlighed udj Gaarden Mørqwe, som er af Ole Salmonsens Mørqwe soldt og skiødet til Ole Nielsen, hvor til Comparenten formeener sig at være Odels berettiget, i det øfrige var begierende Tingswidne beskreven meddeelt om hvis passeret er, som blev bevilget.

Dend 27de Febr: blev Rætten atter betiendt, er passeret som følger.

Udj sagen indstevnt af hr: Assessor von der Lippe, paa hvis vegne møtte Procurator Barth,
Contra hr: Capitain Dywahl, Er saaleedes for Rætt

Dømt og Afsagt.

Hr: Capitain Dywahl haver ved Pante forskrivelse af Datto 12de Nobr: 1738, for Capital 350 Rdr: Courant, hvor paa findes afskreven at være betalt 19 Rdr: 3 mrk:, samt Renterne fra Obligationens Datto til 12de Nobr: 1742, saa der bliver til Rest Capital 330 Rdr: 3 mrk:, samt Renter af sam/m/e Resterende Capital fra 12de Nobr: 1742, lydende paa hr: Com/m/erce Assessor Jan von der Lippe, har pligted sig at være underKast dend Civile Jurisdiction i fald bem:te hr: Assessor von der Lippe skulde nødsages ved Proces og Rættergang at søge det som paa Capital og Renter maatte eller Kunde Restere: Da som hr: Assessor von der Lippe ved skrifftl: opsigelse under 26de Febr: 1743 har været begierende og paastaaet dend Resterende Capital med paavoxsende Renter skadesløs, effter et fierding Aars forløb at erholde og nyde, ingen betaling af atter bem:te hr: Capitain Dywahl er vorden præsteret, har hr: Assessor von der Lippe seet sig beføyet ved Fuldmægtig Procurator Barth, at lade etter benævnte hr: Capitain Dywahl tiltalle effter skrifftl: stevnemaal af 19de Octbr: 1744, som falt i Rætten her ved Wangens høsteting d: 20de Nobr: Nesteffter, og som offt benævnte hr: Capitain Dywahl da ej møtte eller lod for sig møde, er Ham af Rætten (...) given Laudags forrelæggelse til dette nu holdende Vaarting, og udviiser hands Egen hændige paategning, det sam/m/e er ham forkyndt, mens effter paaraabelse ej har mødt eller ladet for sig møde, hvor over Procurator Barth har sluttet sagen med pastand om Dom. thj Kiendes for Rætt, det hr: Capitain Adam Otto Henrich Dywahl (de Wahl) bør indfrie sin til hr: Assessor Jan von der Lippe udgivene Obligation af 12de Nobr: 1738 med Capital 330 rd: \3 mrk:/, samt Renter fra 12de Nobr: 1742 og indtil betaling skeer, og betalle udj Processens omkostning for den/n/e Rætt 20 rd: Saaleedes som Dømt er, hr: Capitain Dywahl

1745: 66b

1745

(... fleire ord ...) til hr: Assessor Jan von der Lippe in-
-den 15 dage efter denne Doms lovl: forkyndelse un-
-der (... ...) Loven.

(... Niel)sen Træen skrifftl: forpligt af 26de Febr: 1745, til hands Far-
-broder Arne Olsen betræffende hands ophold i hands leve tiid.

Iwer Johannesen Soue udgivene skiøde af 27de Febr: 1745 til Lars Dawidsen paa 1 Løb smør
6 mrk: udj Gaarden Soue, blev læst.

Ingier Klausdatter og med Interessentere udgivene bøssebrev, med Rewers, af 26de Febr:
1745 til Ole Arnesen paa 1 Løb 12 mrk: S:r udj Gaarden Øfre Hylden, blev lest.

Frue von der Lippes udgivene bøssebrev, med Rewers, af 15de Febr: 1745 til Ole Arnesen
paa 2 pd: 2 mrk: sm: i gaard: øfre Hylden.

Magne Andersen Giersqval udgivene Obligation af 19de April 1744 til Cancellie Raad og
Sorenskriver Fleischer for Capital 120 rd:, imod det underpant af 1 Løb 18 mrk: Sm: udj
Gaarden Giærsqval, blev læst.

Sogne Præsten hr: Magister Jørgen Harboe, effter forrige tiltalle til Johannes Fenne, lod ved
Lensmanden Johan Blomberg æske sagen i Rætten, og gav tilkiende, det Johannes Fenne
siden seeneste Rættens holdelse [ej]? har betalt eller ladet betalle paa Landskylden 7 rd: 5

mrk: 12 s: og en tønde Koren for 1 rd: 2 mrk: 8 s:, efftergives, tilsam/m/en 9 rd: 2 mrk: 4 s:, som afgaar fra paastevnte 18 rd: 1 mrk: 2 s:, bliver til Rest 8 rd: 4 mrk: 14 s:, der for paastod Dom, betræffende processens omkostning, da frafalder hand sam/m/e, og der om ej paastaar nogen Dom. dend indstevnte Johannes Fænn[e] hustrue {møtte, tilstoed} Anna Knudsdatter møtte, tilstoed at dend af Retten paa seeneste ting hindes Mand givende Laudags for[re]læggelse er ham lovligen forkyndt, mens formeedelst forfald nu ej kand møde, tilstaar Citantens søgemaal i alt Rigtig at være, mens da de er geraaden udj stoer Armoed, saa de ej kand betalle, og hindes Mand, der effter skiffte brev af 10de Octbr: 1744 [er] Arvelig tilfalden \paa gaard: øvre Growe/ effter hands sal: Moder Ragnilde Ellefsdatter 4 rd: 4 mrk: 8 s:, saa tilstaar de Citanten sam/m/e at an/n/am/m/e om hand der med vil være fornøyet. Lensmanden paa Mag: Harboes veigne lod tilføre, det hr: Magister Harboe med dette tilbud var fornøyet, efftergav det øvrige af sin fordring, og frafald sagen.

Dend 1ste Martij blev end videre Rætt[en] betiendt.

Peder Wichingsen Lii udgivene skiøde af 27de Febr: 1745 til Lars Brynjelsen paa 1 Løb smør i gaarden Øfsthuis, blev læst.

(...)d Jonsen og Knud Haldorsen udgivene skiøde af 27 Febr: 1745 til Haldor Knudsen paa ½ Løb S:r i gaarden Wæche, blev læst.

Torgier Baarsen Rioe gav til kiende det hand til den/n/e Tægte dag har ladet stevne og indkalde Peder Ellingsen øfre Rioe at lide [Dom] til at betalle ham saa mange penge som hans Fader med Søskenene har taget for Jordegodset i gaarden øfre Rioe effter skiffte brev af 19 Nobr: 1721,

1745: 67

1745

samt at sware Processens omkostning, dens indstevnte Peder Ellingsen møtte, tilstoed at være lovl: kaldet, begierede sagen udsat indtil næste ting for at stevne Contra i sagen, da hand skal beviise dend urigtig at være anlagt.

Afskeediget,

Sagen effter dend indstevnte Peder Ellingsens paastand gives Rum til neste Ting.

Dend 2den Martij blev med Tinget Continueret, og Passerede som følger.

Dend Tings Vidne Sag indstevnt af Knud Schutle Contra Niels Seim blev foretaget til behandling, Hvor da for Rætt[en] møtte Knud Schutle og gav til kiende det hand til dette Ting havde indstevnt Niels Seim og Knud Ellingsøn Berge, at anhøre Vidner, som er Lensmanden Johan Henrich Blomberg, (Willom ...-) -de, Mads Seim, \og/ Halde Seim, Hvilke Vidner ligeleedes ere Stævne under deris faldsmaal at møde og give deris fuld- -stendige sandheds vidnes byrd i berørte Sag mod Niels Seim, samt og over Knud Ellingsøn Berge /: fordj han seeniste d(...) dag har benægtet om Sagen imellem Citanten og Niels Seim at være {u}kyndig :/ at udsige deris vidnes byrd m(...) at svare paa Questioner, De 2de indstevnte blev paaraabt 3de gange, og møtte af dem Niels Seim, den anden indstevnte Knud Berge møtte icke, Ej heller nogen paa hans veigne.

Citanten Knud Schuttle gav for Rätten tilkiende det hands Stævne vidner Nu Ej møder, og altsaa icke kunde faa afhiemlet Stævnemaalets lovlige forkyndelse, hand desformedelst begierede Sagen udsadt til nest holdende Ting, da han imidler Tiid skal see besørget til sin Sags tarv at faae indstævnet lovlig alle vedkom-mende. Dend indstævnte Niels Seim, som møtte, havde intet der imod at fremføre,

Afskediget.

Efter Knud Schuttles paastand og forlangende udsættes Sagen til nest kommende Sommer Ting, da Knud Schuttle til bem:te Ting lovlig alle vedkommende til sin Sags tarv haver at indstævne.

Skiffte brevet effter afdøde dreng Josep Andersen Lie (... ..), Dateret 1te Martj 1745, udviser at den afdødes Stervboe var [eiende] udj gaarden Lie Andet Thun 2 ½ Spand Smør med bøxxel og herlighed, for dend Summa 37 rd: 3 mrk: samme 2 ½ Spand udj bem:te gaard Lie er udlagt paa den afdødes Fader Anders (...).

Skiøde udgivet af Giertrud Torbiørnsdatter med Lauvæрге Samson (...), til Torbiørn Nielsøn paa 18 mrk: Smør udj gaarden Bul(chen), Dateret 27de Febr: 1745 – blev læst.

Halsteen Henrichsøn Istad Wilkaar brev udgivet til Hen-rich Halsteensøn Istad, dat: 20de Febr: 1745, blev læst.

Knud Torbiørnsøn Løne med fleres udgivne Skiøde til Halsteen Henichsøn Istad paa 2 pd: 6 mrk: Smør udj Istad, Dat: 2 Martj 1745.

Lars Gulichsøn Tillung paa sin myndling Anders Knudsøns veigne udgivne Obligation til Anders Lie, lydende paa Capi-tal 176 rd:, der for er pantsatt 1 Løb og 16 mrk: Smør, Dat: 2 Martj 1745.

Hr: Johan Christopher Haar udgivne bøxxel brev til (...) Larson paa 1 Løb 1 pund 2 mrk: udj gaarden Øfre Mæ(hland ...), med hosfølgende Revers, Dat: 27de Febr: 1745.

Skiffte brevet paa gaarden Graue, Dat: 10de Octobr: 1744, (sluttet) efter Ragnilde Elefsdatter, udviser at Jordegoedset (...) saaledes blev udlagt. Niels Spilden 1 Løb 1 pd: (...) for 182 rd: 3 mrk: 8 s: udj gaarden Øfre Groue (...),

1745: 67b

1745

Aschild (..)søn (...) for gields for-dring udlagt i gaarden Øfre Grove 1 pd: 6 mrk: for 50 rd:, Enckemanden Ole (..)søn 2 ½ mrk: for 4 rd: 8 s:, Sønnen Johannes Iversøn 2 mrk: for 3 rd: 2 mrk:, Tilsammnen udj gaarden Groue 2 Løber Smør for 240 rd:

Dend 3de Martij blev Rætten atter betient med berørte og foran førte Lau Rættes mænd, da Passerede som følger.

Fogeden havde til dette Ting indkaldet Fine!! (Finne) Saugs Ejere Niels Andson søn!! (Andersøn?), og Moen (Møen) Saugs Ejere Anders Godschalchsøn, \for/ i følge dend 11te {Post} anteignelse post i hans for aar 1743 aller underdanigste aflagde Regenskab, at giøre deris Eedelige Angivelse paa de bem:te aar 1743 ved deris Sauger Skaarne bord, og ellers at give deris forklaring paa de 4de poster som ved Waswærens Tinglauv angaaende Tøssens Saug er Spurt. Møens Saugs Ejere Anders Godschalchsøn svarede, 1st: at Moens Saugs Damstock ligger paa den Benificerede gaard Ned: Røches grund. paa den anden Post, at hand aaret 1743 har skaaren og til Fogeden angivet 12 tylter bord, Hvor af Saug mæster skatten [er] betalt med 6 s: Finne Saugs Ejere svarede paa dend første Qvestion, at Finne Saugs Damstock ligger paa gaardens Egen grund. \paa dend 2de qvest:, at {den 2de qv: at} han der paa 1743 \har/ skaaren 10 tylter bord, hvor af Saugmester skatt med 5 skl: er betalt. Dernest svarede begge Eenstemmig ligesom Tøssens Saugs Ejere ved Waswærens Ting laug svaret og forklaret er. Foregav og der hos, at begge Sauger ved dend om høsten 1743 værende stærcke vand flod, saaledes blev i Støcker brecket, Vand Rænder, Hiut!! og Saug Reedskab af Elven ganske bort tagen, saa at de i næst afvigte Aar 1744 intet der paa haver skaaren, men har nu til denne Tiid faaen den Saavit i Stand bragt, at de for dette inde værende Aar 1745 kand skere noget der paa, nar de der til kand faae Vand, som icke indfalder oftere end Waar og høst. Fogden tilspurte Lau Rætten og den ting søgende Almue, om deris forklaring sig saaleds i Sandhed forholder, Hvor til de svarede ligesom af Lau Rætten og Almuen for Waswærens Ting laug svaret er. Om timmer og anden trælasts frem drivelse og udførsel af Benificerede Skoue til forhandling paa fremmede steder, blev svaret ligesom for Waswærens Ting laug, om alt Fogeden var begierende Tings Vidne beskreven.

Fogeden lod ligeledes inden Rætten tilpørge Lau Rætten og dend tilstædeværende Almue, om for aar 1743 og 1744 er falden nogen arv paa det Benificerede gods, og anden steds henført, Hvor af forlaugpenge kunde betales; Hvor til de sam[t]l: svarede Nej, at saadant hos dem icke var falden.

Fogeden tilspurte Lau Rætten og Almuen, om icke Sorenskriver Canelie Raad Fleischer hid indtil har beboet og Endnu boer paa sin Ejende Gaard Hesthammer udj Hardanger, Hvor til de svarede Ja, Hvor langt der er fra hans gaard til Waswærens Ting, og der fra igien til Wangens Ting, og atter der fra til Hesthammer, svarede, at der er frem og tilbage i alt 18 miil. Videre tilspurt, om Levor Haugen af Bøer otting, som aaret 1743 var angivet for at \have/ handlet med Kiøbmandskab, og Ej tient i aar[s] tieniste, og for begge deele at betalle Skatt 4 rd:, Hvor for han er vorden Søgt og Exceqveret (hvor meget) er hos ham til betaling funden. Om hans tilstand er (saaledes) at han samme Ej kan betale. der til de svarede, at hans (tilstand er) saa slet, og armod saa stor at han intet haver at betale med.

1745: 68

1745

(... heile linja ...)

Johan Sm(ed ... resten av linja ...)

effter skrevne han(.. ... resten av linja ...)

haver været ang(... ... resten av linja ...)

4 rdr: Bordstrands Otting, Niels Olsen (... fleire ord ...), Endre Erichsøn

Giere 2 rd:, Holbøyder Otting, Lars Strømme 4 rd:, (... Peder) Soues Jord 4 rd:, og Peder Schierven (...) rd:, Hvilcke (...) paa Stærvboens veigne havde søgt om betaling, men (... ..) befunden, eller saa meget være Ejende som kunde tages til betaling, han tilspurte der for Lau Rætten og dend tilstæde værende Almue, om deres tilstand, enhver i sær at give deres sandferdige underretning, {at} Lars Andersøn Støle, Niels Olsen (...) og Lars Strømme er ganske fattige og haver intet at betalle. Peder Schierven er baade saa fattig og Sigelig!! (Sygelig?) at han Ej med arbeide kan fortiene brødet, men gaaer omkring i bøygden og betler. Endre Erichsøn Giere haver været borte over 4 aar, saa de nu Ej veed Hvor han {nu} er at finde, og Peder Souesjord er for (... ..) i stor fattigdom her fra bøygden bort Rømt, saa de Ej (...) veed Hvor hand har taget veien, eller nu er at finde, om samtlig Almuens for forklaring Lænsmanden var Tings vidne begierende.

Lars Brynjelsøn Kytte udgivene Vilkaar brev til Niels Josepsøn Øfsthuus, Dat: 18 Novembr: 1744 – blev læst.

Størckor Michelsøn Gilbache med fleres udgivne Skiøde til (...) Nielsøn paa 2 pd: og 6 mrk: smør udj gaarden Bratthole, Dat: 2de (Martj 1845).

Tosteen Olsøn Twerberg udgivne Vilkaar brev til sin Fader (Ole) Tosteensøn og Moder Guro Arnesdatter, Dat: 3de Martj 1745.

Anders Lie og Peder Lie ingaaende forlig og mage Skiffte brev angaaende 2de Skogeteiger, Dat: 3 Martj 1745, blev læst.

Niels Siursøn Dychesten og Erich Erichsøn Børche paa deres Myndlingers veigne udgivne bøsse brev til Iver Olsøn paa (...) Smør udj gaarden Apelthun, Dat: 3de Martij 1745, blev læst.

Dend 4de Martj blev Rætten betiendt paa Wosse Wangen Præste gaard, med effterskrevne Eedsworne Laug Rættes mænd, som af Kongl: May:ts Foged Sig:r Rasmus Smith er opnævnte, sc: Torbiørn Johansen Rogne, Mathias Torbiørnsen Mølster, Halsteen (...)sen Ringheim, Anders Larsen Kolwe, Rognald Asbiørnsen Houge, og Niels Iwersen Bøe, Nærværende Fogden Sig:r Rasmus Smith med Lensmanden Johan Henrich Blomberg, hvor da møtte Forrige Sogne Præst her til gieldet, hr: Magstr: Jørgen Harboe, saa møtte og den nu værende Sogne Præst hr: Johan Christopher Haar, som Producerede sin til hans Excellence hr: Stifftambtmand á Møjn timers indgivende Memorial af 10de Febr: nestl:, med paategnede Resolution af 17de Febr: nest effter, der lyder som følger. Dernæst begav Vj os til besigtelsen. 1° Een stoer gaml: Stue, som i forrige tiider har været Borgestue, effter besigtelse forretning passeret d: 16de Julj 1709, sam/m/e stue findes i dend Østre siide 2 Vinduer, i dend Syndre sidde 4 Vinduer, og i dend Vestre sidde har været Vinduer, men ere med tøm/m/er tillugt, stuen er maalet med gam/m/el dags Maling, findes i alt med tag og bord klædning paa dend Westre side forsvartligt,

1745: 68b

i det Westre jørne af Stuen, hvor ovnen haver staaet, er veggene mørcknet og affeldig, som med en ringe bekostning kand hielpes, den/n/e Stue findes ej uden til i det Sør brøst, ej heller paa dend Østre siide, at være bord klæd, under stuen er Een Muret kielder, Tøm/m/eret der over er ganske forraadnet, hvor for gulvet i stuen vil opriives, at sam/m/e tøm/m/er af nytt til guld!! (guly) over Kielleren worder lagt. hr: Magistr: Harboe lod tilføre, at hand af fornødenhed har beklæd huuset i dend Westre siide, mens har holt det ufornden at bord klæde det i brøstet og Østre siide. hr: Magistr: Harboe med hr: Haar declarerede at være forEenede om Præstegaardens huusser, eller de huusser som tilhører Præstegaarden og af Sogne Præsten ved lige bør holdes, saaleedes, at hr: Magistr: Harboe betaller til hr: Haar 70 Rdr:, hvor imod hr: Haar antager alle Præstegaardens tilhørende huusser i dend tilstand som de nu er, og dem udj lovfør [stand] sætter og vedlige holder, samt at Een hver af dem betaller halvdeelen af Rettens gebyrd. betræffende de huusser her paa Præste Gaarden, som Almuen effter Loven bør holde og til den/n/e tiid haver holdet, da som Sogne Præsten hr: Haar ej har kundet vinde lovl: tiid til at indvarsle Almuen for at være nærværende ved forrættningen, {og} begierede hand at den/n/e forrættning maatte udsættis til en for Rættten, ham og Almuen beqvem tiid.

Eragtning,

den/n/e forrættning udsættis indtil dend af hr: Johan Christopher Haar worder i Rætte kaldet, da der over de huusser her paa Præste gaarden som Almuen effter Loven bør ved liige holdes, skal worde forretaged lovl: siun, granskning og Taxation, og der effter Kiendes wis Lov og Rætt medfører.

Dend 6de Martj blev end wiidere med Wangens Ting Continueret, og er passeret som følger.

Fogden lod inden Rættten oplæsse og Examinere næst forrige A[a]rs sidste Termins skatte Restance, hvis endelige Sum/m/a var 28 rd: 2 mrk: 11 s: 2° indeværende Aars 1ste Termins skatte Restance, hvis endelige Sum/m/a var 591 rd: 5 s:, og som ingen af Almuen indfandt sig, der noget imod sam/m/e hafde at erindre, var Fogden Rættens Attestation begierende, som blev effterkom/m/et.

Effter 3de gange udraabelse, var ej nogen der vilde gaee i Rætte, altsaa blev Tinget ophævet.

1745: 69

1745

Dend 19de Junj blev Rættten betiendt paa Gaarden Lødve, beliggende i Guldferings otting, med effterskrevne Eedsworne Laug Rættens mænd som af Kongl: Maj:ts Foged Sig:r Rasmus Smith er opnævnt, sc: Iwer Siursen Ousschier, Od Torjersen Breche, Torbiørn Johansen Rogne, Niels Monsen Flage, Dawid Nielsen Store Soue, Anders Larsen Kolwe, Ole Nielsen Hægle, og Niels Iwersen Bøe, nærværende Lensmanden Johan Henrich Blomberg,

hvor da for den/n/e Extra Rætt fremstoed Sigt og Sagefalds Eieren over det saa kaldede Apostels goeds, hr: Capitain Jens Nordahls Fuldmægtig Sig:r Carsten Horsenius, og producerede Hands Excellence hr: Stifftambtmænd á Møjnikens bevilling til den/n/e Extra Rættens holdelse, datteret Bergen d: 31 Maj 1745, ord effter andet saa lydende.

benævnte Sig:r Carsten Horsenius som Actor producerede sin Principals skrifftl: stevnemaal af 12 Jnunj!! (Junj) nestl:, wor!! (hwor) udj hand indkalder under faldsmaal Lars Swensen Lødwe, Ingier Olsdatter, tienende paa Lødwe, huus-konen Anne Ericksdatter, Torole Opheim, HalKatle, {og} Siur Odsen Qwaalsbøen, Størch Aslacksen Helenæs. og Johan/n/es

Larsen Opheim, derres Eedelige forklaring at aflægge angaaende Anders Erichsen Lødwe, der har drebt sig selv: saa er og indvarslet dend dræbtes [Encke] Margaretha Madsdatter med broder Torbiørn Madsen, benævnte Vidner samt Dom at anhøre med wiidre: stevnemaalet er af følgende indhold.

Actors Fuldmægtig begierede de indstevnte Vidner afhørte, imidlertiid Reserverede sig sin paastand og i Rættesættelse at forrestille effter Sagens befundende beskaffenhed.

Torbiørn Madsen paa dend dræbtes eller Enckens vegne producerede Capellanen her til gieldet, hr: Peter Blyts attest af Dato 17 Jnunj!!, om dend dræbtes forhold, der lyder saaleedes.

de indstevnte Vidner møtte alle, Eedens forklaring blev dem forrelæst, dereffter af Dom/m/eren formanet at wogte dem for Meen Eed.

1 Vidne, Lars Swensen, boende her paa Gaarden Løqwe, sagde sig at være gaml: 45 aar, effter aflagde Eed vidnede, at dend dræbte Anders Ericksen Lødwe har i nogen tiid, til og fra været meget wankelmodig og mistrøstig med graa[t] og klagemaal over sin beklæmelse, vilde stædse skiule sig for Folck, og holdt mest ved sængen, da Vidnet til og fra waaget over ham, og saa meget mueligt holt sig til ham for at trøste ham, indtil 5te Søndag effter Paaske indeværende aar, da Vidnet om Morgen en tiilig stoed op [og] gick ind til ham for at trøste ham, da dend dræbte noget der effter sigger til ham, nu skal du have tack fordj du var hos mig, ieg skal betalle dig der for, thi nu lysses det for mig, da Vidnet kom [fra] Kircken, var hand atter inde hos ham, og da siuntes Vidnet at hand var brav, om Mandagen var Vidnet atter hos ham for at trøste ham, og om Tirsdagen var

1745: 69b

1745

Vidnet ved Qværnen for at Malle for ham, effter at Vidnet først hafde talt med ham, da Vidnet kom fra qværnen var hand atter hos ham da hand hafde lagt sig, og vilde da Vidnet icke talle til ham i tanke at hand skulde kom/m/e i søvn, gick saa atter til qværnen, og strax der effter kom tjeneste Tøssen til Vidnet ved qværnen, og sagde til ham at Anders Erichsen Lødwe hafde dræbt sig selv, og siden da Vidnet saae ham, laae hand Død i en Swale ved Lofftet, og hafde skaaret sin strube ud med en Kniv som laae hos ham. Vidnet hafde ej widere at forklare, parterne hafde ej heller noget at tilspørge det.

2 Vidne, Inger Olsdatter, tienende her paa Gaarden hos dend dræbte, sagde sig at være gaml: 30 Aar, effter aflagde Eed vidnede, at hinds huusbonde i Naagen tiid var meget utaalmodig, græd og bad at Gud vilde hielpe ham fra det som ont var, i det øvrige kand hun ej sige noget, saasom hun stedse gick paa sit arbeide, 5te Tirsdag efter Paaske {effter}, som Vidnet sat i ildhuuset og bagte, gick hinds Madmoder imod aftenen ind for at see til hinds Mand, og strax effter kom hun ind og sagde at hand hafde dræbt sig, da Vidnet gick ud for at see ham, og da laae hand i Svalen ved Lofftet Næsgruss, og struben hafde hand skaaret ud med en Kniv som laae hos ham, sagde ellers det hand var en meget stildfærdig og Skickelig Mand, men græd stædse og bad at Gud vilde hielpe ham fra det som ont var.

3 Vidne, Anne Erichsdatter, huuskone her paa Gaarden, effter aflagde Eed vidnede i alle maader som næste Vidne.

4 Vidne, Torole Knudsdatter, boendes paa Gaarden Opheim. effter aflagde Eed vidnede, at 5te Løwerdag effter Paaske var Vidnet her paa Gaarden, da dend dræbte Mands Kone beklagede sig for Vidnet, at hinds Mand war meget utaalmodig og swag af sig, begierede at Vidnet vilde talle til ham, da Vidnet gick til ham som hand laa i sengen, for at talle med ham, mens hand skiulte sig strax og dæckede over sit hoved og vilde icke talle, endelig lockedes Vidnet saa lunge med ham at hand stod op og fulte Vidnet hiem i Ildhuuset, sat sig der need, og som Vidnet tog strax til at Kaage nogle Eeg for at give ham Mad, gick hand ud af Ildhuuset og op i stuen, lagde sig saa need paa sengen, da hand hafde lagt Een stund stod

hand op og vilde gaa hiem igien, da Vidnets Mand fulde ham hiem, videre hafde Vidnet ej at forklare.

5 Vidne, HaKatle Jonsdatter, boende her paa Gaarden, effter aflagde Eed vidnede i alle maader som 2de og 3de Vidne.

6te Vidne, Siur Odsen Qwalsbøen, huusmand paa Qwalsbøen, effter aflagde Eed

1745: 70

1745

vidnede, at 5te Tirsdag effter Paaske, da sende dend dræbte Mands kone bud effter Vidnet, at hand vilde kom/m/e her, saasom hinders Mand var meget swag og utaalmodig, og som Vidnet forhen hafde hørt om hands utaalmodighed at sigge, gick Vidnet strax til ham, da hand laae i sengen, da Vidnet sat sig need, og sat en lang tiid og talte med ham, og var hand til og fra meget utaalmodig og bad at Gud vilde hielpe ham fra det som ont var; videre hafde Vidnet ej at forklare.

7 Vidne, Størck Aslacksen {H} Kolsnæs, effter aflagde Eed vidnede, at hand 5te Fredag effter Paaske kom paa Gaarden for at talle med Anders Erichsen, og da laae hand paa sengen, Klagede at hand var svag i hovedet og for bringen, stoed saa op og sat sig paa Kracken og gjorde 2de Riivetænder, lagde sig saa igien og bad at Gud vilde hielpe ham fra alt ont, og saa dæckede hand sig kanske!! (ganske) til og over sit hoved. Videre hafde Vidnet ej at forklare.

8 Vidne, Johan/n/es Larsen, boende paa Opheim, effter aflagde Eed vidnede, at da Anders Erichsen Lødwe kom til Vidnet med hands kone, 5te Løwerdag effter Paaske, og Vidnet igien fulte ham hiem, var hand meget uroelig og utaalmodig, lagde offte hænderne tilsam/m/en og bad at Gud vilde hielpe ham. videre hafde Vidnet ej at forklare.

Sorenskriveen med Laug Rætten vedtog at besigtige det dræbte Legeme, mens det var ej gjørligt formeedelst stang!! (stank), saa aldeeles var det i den/n/e varmen anstucken.

Actors Fuldmægtig Carsten Horsenius paastoed Dom effter sagens beskaffenhed følgerig Loven. Er da saaleedes for Rætt

Dømt og Afagt.

At Anders Erichsen Lødwe[s] Liv og Levnet har været søm/m/eligt, Christeligt og Opbyggeligt, det beviisses med Præstens Attest under Datto 17 Junj 1745. Endskiønt det befindes at hand d: 25 Maj nestleeden med Een Kniv har skaaret struben ud paa sig, og saaleedes dræbt sig selv og er funden død liggende Næ[se]gruus udj Swalen ved Lofftet, og Kniven, hvor med gierningen er skeet, laae hos ham, hvilcket er det som har givet Actor anledning til at Reise sag om det døde Legemes begravelse, hvorleedes med skulde forholdes, til dend Ende udvirket bevilling til den/n/e Exstra Rættes holdelse. om dend dræbte er da ført adskillige Vidner, hvor af Klarligen fornæm/m/es at hand har været, foruden {han} dend svaghed hand hafde, Een m(eget) beEngsted og hierte Klæmt Siæl, der saaleedes udj et Raseri, af mangel paa trøst og husværelse har begaaet den/n/e bedrøvelige gierning: thi alle Vidnerne omstændeligen forklarer (om hans)

1745: 70b

1745

idelige og alvorlige paakaldelse til Gud om at befries fra det onde, mens der imod icke kunde befries fra de haarde fristælses og dend hierteklæmelse hand var beEngsted med, Mueligens af mangel paa en alvorlig og andægtig trøst, effter saadan beskaffenhed Kiendes for Rætt at Anders Erichsens døde Legeme udj ald stilhed uden nogen Ceremonie begraves i Kirckegaarden, hands hoved lod at være hands arvinger til skifte og Deeling tilhørende: angaaende Processens omkostning, da som Actor har været nødsaget Sagen at paatalle, og der for bekostet den/n/e Exstra Rættes holdelse, saa bør Actor udj omkostning at nyde 10 Rdr: til forlods af stervboen.

Dend 21 Junj blev Rætten betiendt paa Gaarden Opheim, beliggende i Dyrwedahls otting, med effterskrevne Eedsorene Laug Rættes Mænd som af Kongl: May:ts Foged Sig:r Rasmus Smith er opnævnte, sc: Ole Nielsen Hægle, Niels Monsøn Flage, Knud Nielsøn Dygesteen, Halsteen Monsøn Ringheim, Torbiørn Johannesøn Rogne, Niels Torjelsøn Istad, Anders Larsøn Kolwe, og Rognald Rognaldsøn Nestaas, Nærværende Lensmanden Johan Henrich Blomberg

hvor da for Rætten fremstoed Procurator Johan Reus og gav til kiende at hand, \neml: Godskalck Olsen Opheim/, til den/n/e dattum og beram/m/ede tiid og stæd havde ladet indstevne med Muntl: warsel sin Fader broder Lars Gullichsen Opheim, for at anhøre hands paastand til 1 Løb og 6 mrk: smørs indløsning i den/n/e Gaard Opheim, som hands Farfader Gullich Larsen Opheim til dend indstevnte i Citantens myndige aar haver bort solt, hvor til hand, neml: Citanten, som Elste Søn/n/esøn finder sig at være Odels berættiget, hvor om hand fremstillede stevnevidnerne Herman Iwersøn Eide og Torbiørn Siursen ibdm: til forklaring at den indstevnte følgelig Loven før sidst afvigte Juul er bleven given lovlig warsel.

Procurator Claudius Emanuel Barth møtte for Lars Gullichsen og gav til kiende at hand til i dag er indvarslet her til Aastæden at møde, Citantens tallemal at anhøre, hvilket er alt hvad stevningen indbefatter, og altsaa vilde afvarte hvad hands Principals Contrapart wiidere vil talle.

Procurator Reus begierede at Dom/m/eren wilde tage stevne vidnerne til Eedelig forklaring, og at de der under maatte tilspørges om de icke haver indstevnt Lars Gullichsen ligge effter Comparentens tilførte.

Procurator Barth paa sin Principals wegne declarerede at hands Principal saaleedes er indvarslet som det incaminerede stevnemaal om formelder.

Procurator Reus der paa for Citanten Producerede hands skriftl: forrestillelse af den/n/e dags datto, tillige med de der udj paaberaabte bilagere fra Lit: A til F inclusiwe, hvor til hand sig

1745: 71

1745

for det første vil have Refereret, og vilde der hos fornem/m/e {der} hvad dend indstevnte der imod og til sagen maatte have at forrestille, hellers og til følge Loven anviiste hand nu udj Rætten til den/n/e paastevnte Jordeparts indløsning, liggesaa meeget Contante penge, neml: 120 Rdr:, som hands Farfader Gullich Opheim til dend indstevnte haver solt den/n/e Gaard for, og hvilcke penge dend indstevnte effter Mindelig tilbydelse haver vægret sig for at imod tage, hand erbyder sig disuden, om Rætten og Vederparten det skulde agte fornøden, nu her for Rætten at aflægge dend han/n/em udj Loven paalagde Eed, at hand agter at indløse jorden sig selv til Odel, og icke til nogen Anden frem/m/et.

Procurator Barth paa sin Principals vegne tog ham alle lovlige forbeholdenheder til hands Rætfærdige sags forswar i beleilig tiid Reserweret, og i øvrigt declarerede, at hand nu haver hørt effter stevnemaalets formeld hvad Citantens Fuldmægtig haver talt, og naar Citanten effter Lovens forskrift widere lovlig stevner ham, vil hand have sig sit forswar Reserweret, og altsaa forsickrer sig at Rætten for denne gang worder ophævet, og at hands Principal maatte gives beskrevet hvis nu passeret er.

Procurator Reus, som icke kunde ansee Procurator Barthes Procedur for andet end det som er til ingen nytte, Refererede sig til hvad hand skriftl: og Muntl: haver fremført, aavel som og til Lovens 5te B: 3 Cap: 10 og 14 art:, hvor effter hand paastoed en lovmæssig Dom, hvor ved dend indstevnte worder tilfunden at imod tage de anbudne penge til de paastevnte 1 Løb 6 mk: smørs indløsning, samt at erstatte den/n/e Aastæds Rættes bekostning i alt med 30 Rdr:

Procurator Barth Replicerede, at hand tvifled at det lader sig gjøre at fælde Dom over dend Mand der ej til Doms lidelse er indkaldet, thj protesterede hand kraftigst imod videre Rættergang, og accepterede!! sig (absentere seg = fjerne seg) fra Rætten.

Procurator Reus gav ydermeere tilkiende at hand ved skrifftl: Continuations stevning til sin tiid og dag ydermeere haver ladet indstevne Contraparten, ej alleene til at anhøre Citantens Odels Vidner, men end og at anhøre Dom udj hoved sagen, og for Processens omkostning, og som Citanten agter det uforføden (sine) Vidner til ophold og vitløftighed at fuldkomme, effterdj de fremlagde skrifter der om er b(...) nock, saa vilde hand ickun have sam/m/e Continuations stevning incamineret, for der ved at b(viise) at dend indstevnte til Doms er bleven i(ndstevnt).

1745: 71b

1745

stevninger er datteret Bergen d: 1 Junj 1745, saaleedes lydende.

Procurator Barth Replicerede, at det dend udstæde Continuations stevning af 1ste hujus, er hands Prindcipal for 14 dage siden forkyndt, men liggesaa umueligt som det er at gjøre et Kroget træe Rætt, saa umueligt vil det og vel blive for Procurator Reus at sætte dend udstæde hoved stevning i fuldkom/m/en og lovgyldig Waleur, thi som det er alt for silde at lucke Faarestien til naar ulfven har lam/m/et borte, saa ugiørligt vil det og blive for Procurator Reus at bringe et imod lovstridende stevnemaal i saadan dan/n/else, som om det af en lovskicket Persohn var udstæd og incamineret, thj vedblev Comparenten sin forrige Protestation til Rættergangens ophævelse og Sagens afvisning, indtil et lovskicket hoved stevnemaal forfalder i Rætte, da Comparentens Principal skal viide at forsvare sin sag.

Procurator Reus begierede at stevnevidnerne som har forkyndt hoved stevnemaallet maatte blive afhørte, og tilspørges om icke dend indstevnte er indwarslet at lide Dom, og ellers begierede at Dom/m/eren vilde tilholde Procurator Sig:r Barth at hand paa dend ene side vilde endtholde sig fra uforføden exsprestioner!! og vitløftighed, og paa dend anden sidde Reel og som det sig bør, frem føre hvad hand imod det lovl: hoved stevnemal, eller til dets formeentlige ulovlighed kand have at fremføre, i videre fald holder Comparenten aldeeles uforføden noget der til at svare.

Procurator Barth Replicerede, det hand hafde vente[t] at Procurator Reuses samvittighed hafde været øm/m/ere end at forcere uskyldige Folck til Eeds aflæggelse og Eeds Misbrug, hvor det icke nødvendig behøves, hvilket dog Lovens 1 b: 14 C: 5 art: forbyder, thi Comparenten har, for at føye Procurator Reus, og for at befri den/n/e Respectiwe Rætt fra unødigt arbeide, Reent ud declareret effter bem:te Reuses forlangende, at hoved stevnemaallet saaleedes som det incamineret er, er hands Principal ved stevne vidnerne worden forkyndt, hvor forre Comparenten og forsickrer sig at Rætten icke tillader unødvendige Eeders aflæggelse hvor det icke gøres forføden, thj var Procurator Reus en vandkundig Bunde og icke en lovskicket Procurator, kunde hands forseelser, om hand

1745: 72

1745

nogen haver begaaet, af Rætten worden undskyldet, men i vider i fald, og da Procurator Reus {der til} virkelig pretenderer at være en habil Procurator, saa forsickrer Comparenten sig og at alle Formaliteter af Juro!! (Jura = rettsvitenskap, jus) og Rættergang worder i agt taged og Obserweret, thi i vider i fald forbehold Comparenten sin Principal ald lovl: forbeholdenhet til paa Ancke i beleilig tiid.

Eragtning.

{Stevnevidnerne eller} Kalds Mænddene!! som forkynder Et stevnemaal, kaldes der for stevne vidner, at om der indfalder nogen despute imel: parterne om stevningens lovlige

forkyndelse, da skall de under Eed som Vidner afhiemle stevnemaalet, mens naar der ingen dispute eller protester falder imod stevnemaalet, da kand ej af lov eller billighed (...)des at være tillat, dem til Eed at antage (eller) paalægge: det af hoved Citantens Fuldmægtig Procurator Reus incaminerede \hoved/ stevnemaal er af Contra parten i alle dends ord og puncter bleven tilstaaen, dog alligevel paastaar Procurator Reus stevnevidnernes afhørelse om de Poster som ej udj det af ham incaminerede hoved stevnemaal findes indført: den/n/e hands paastand sees ej med Lov og Rættergang at finde nogen bifald, hvor forre Vidnerne ej heller til Eed kand admitteres om noget som ej udj hoved stevningen, af Procurator Reus findes at være anført eller paastaaet.

Procurator Reus tog sig Reserweret sin lovl: paa Ancke til beleilig tiid, og Refererede sig til sit forrige, med paastand om endelig Dom udj Sagen, saa som hand icke seer at der mangler noget udj de i Rætte førte stevnemaaler.

Procurator Barth Replicerede, at hand liggeleedes Refererede sig til sin forrige procedur, og forsicker sig at den/n/e Respective Rætt icke fælder nogen Dom over Comparentens Principal saa lenge hand fra primo Instantia og da sagen blev anlagt, icke er stevnt, Dom at anhøre og mod tage, og altsaa protesterede paa Sagens Afviisning.

Procurator Reus formodede at Rætten icke Reflecterer noget paa Procurator Barthes giorte indvending, hvilcket, om han skulde give det sit Rætte Navn, icke kand ansees for andet end at forvende sagen til de Fattige(re) (Par)ters ydermeere bekostning og penge spille, og der for inu som før under alle lovlige Reserwationer protesterede paa Dom.

Eragtning.

At ej Procurator Johan Reus paa sin Principal Godskalk Olsen Opheims veigne har indwarslet Lars Gullichsen Opheim (...)

1745: 72b

1745

v(ed) hoved stevnemaalet til Doms Lidelse, har hand der ved (ej an)derleedes forseet sig, end at hand selv, efter at hand tilfulde hafde oplyst sagen paa sin Principals siide og proceqweret dend til Doms og endelig sluning, kunde have begieret sagen udsat indtil hand ved Een Continuations stevning kunde faae Lars Gullichsen indwarslet til Doms lidelse, i mangel der af, war det billigt og lovligt, som og venteligt at \have/ skeed, {burde} det Rætten hafde paalagt Procurator Reuss at indwarsle Lars Gullichsen Opheim ved Een Continuations stevning til Doms Liidelse: mens som Procurator Reuss saadant forhen haver overveiet, da hand af det, (...)d hands Principal Godskalck Olsen Opheim [som] Een Eenfoldig bunde Mand, udstyrede hoved stevnemaal, fornam at være forsømt, har hand strax ved skrifftl: Continuation stevningen af 15 (Ju)nj nestl:, som Procurator Barth har tilstaaet at være hands Principal lovl: forkyndt, Redresseret sam/m/e, og i saa maader for udgiort alt hvis Rætten ham betræffende den/n/e formalia kunde paalægge: thj Kiendes for Rætt, at Procurator Barth i anledning af hoved stevnemaalet og det skrifftl: Continuations stevnemaal bør skriide til sagens forswar paa sin Principals siide: Procurator Reuss worder paalagt med autentiqwe documenter eller beviisser, at oplysse Rætten, at det Jordegods her udj Gaarden Opheim, hvor nu Process og Rættergang nu førres, ej er af det goeds som fra Cronen er solt, siden her paa Woss ligger Een stoer deel af sam/m/e goeds hvor til Cronen er Reserveret Relutions Rætten, og det i anledning af sal: og lovlige ihukom/m/else Kong Friderick dend Fierdes Aller naadigste Rescribt, som forbyder at ingen Odels Dom over sam/m/e goeds maae afsigges, mens befahler det alle Rættens betientere, \naar/ nogen Odels trætte Dom i Rætten forrekom/m/er det goeds vedkom/m/ende, de da strax sagen afviisser: i aller underdanigst følge af sam/m/e høy Kongl: Allernaadigste Reschribt, behøves saadan oplysning bevislig afgiort, førren Dom kand afsiges.

Procurator Reus begierede der paa sagens udsættelse til en beqvæm tiid i høst effter at høe og koren er indhøstet, for imidl:tiid paa sine stæder at søge oplyst og beviist hvad beskaffenhed det haver med den/n/e gaard Opheim om At har været Cronens goeds eller ej.

Procurator Barth tog hands Principals forsvar i beleilig tiid Reserweret naar sagen lovforsvarlig vorder proceqweret.

1745: 73

1745

Afskeediget.

Sagen udsættes indtil dend af hoved Citanten worder lovl: i Rætte kaldet.

Procurator Reus lod tilføre effter at sagen saaleedes var sluttet, bleve begge Parter effter adskillig mellem handling ved Laug Rættten og Procuratorer saaleedes med hin anden venlig forliigt. at Lars Gullichsen, upaataalt af Citanten, skall beholde de omtvistede 1 Løb 6 mrk: smør til vedvarende brug, Odel og Eiendom \for sig og sine Arvinger/, og Godskalck Olsen \for sig og sine Arvinger/ der imod liggeleedes 1 Løb 6 mrk: smør til Odel og Eiendom, upaataalt af Lars Gullichsen, \udj gaarden Opheim, hver sit Thuun/, og hvad Gaarden Gierager angaar, da skall Godskalck Olsen have magt og frihed naar hand vil sam/m/e for sin Egen Regning at indtalle, sig selv til Odel og Eiendom, foruden dend 1 Løb 6 mrk: smør her udj Gaadren Opheim, som han nu selv Eier, og endelig, at Lars Gullichsen med 26 Rdr: betaller den/n/e processes omkostning til Citanten, da hand som før er meeldet, til Evindeligh Odel og Eiendom for sig og sine Arvinger beholder det Andet Thuun her udj Gaarden Opheim, som skylder 1 Løb 6 mrk: smør.

her næst den/n/e Rættergang blev ophævet.

Dend 23 Junj blev Rættten betiendt udj en Odels Trættes afhandling paa Gaarden Lødwe, beliggende udj Guldfieldings otting og Wangens Kircke Sogn paa Woss, med effterskrevne Eedsorene Laug Rættes mænd, som af Kongl: Maj:ts Foged Sig:r Rasmus Smith er opnævnt, sc: Arne Rasmussen Store Ringheim, Siur Jonsøn Rondwe, Anders Nielsøn Lille Ro(nve) (Rokne), Mathias Biørnesøn Mølster, Torbiørn Johansøn Rogne, Godskalck Olsøn Dugstad, Peder Knudsøn Glim/m/e, og Anders Anfindsøn Store Ringheim, Nærværende Lensmanden Johan Henrich Blomberg,

hvor da for Rættten fremkom Procurator sig:r Claudius Emanuel Barth med sin Principal Erich Odsen Jerald, og gav tilkiende, at bem:te Erich Odsøn ligge effter Lovens 5 b: 3 C: 10 art: nestl: høst har ladet stevne og indkalde de 2de Eiere til den/n/e Gaard Lødwe, navnl: Anders Erichsøn og Lars Swensøn, at møde ham i Rættten her paa Gaarden, Aastædet, næste Tirsdag effter Paaske, eller en anden tiid Sorenskriveren maatte behage at forretage sig, den/n/e Sag til paakiendelse, til hvilken Ende Citanten og, da tægte dagen var b(leven) ham bekiendt giort, har ladet indvarsle forbem:te Lars Swensøn, og Anders Erichsøns huustrue tillige med Lauvæрге eller næste frende Torbiørn Sæwe, siden hindes Mand, effter at første stevnemaal var udgaaen, ved døden er afgangne [...]

1745: 73b

1745

Sorenskriveren og (...) upartisk Laug Rætt, for der /: siden de indstevnte effter lovl: tilbydelse icke har vildet modtage Løsnings penge for deres paaboende Gaard Lødwe med underliggende Lødwesteigen, som tilsam/m/en skylder 4 Løber 12 mrk: med bøxxel og herlighed. hvor af en hver bruger hælften, effter som Citanten der til paa sin huustrue Ingier Knuds datters vegne holder sig Odels berættiget og for Løsnings Mand til bem:te Gaard [som]? har været hands huustrues Morfader Claus Hendrichsøn Miltzou[s] Eldgamle Odels

goeds, hvor paa Citanten og paa hands huustrues vegne har ladet lysse sin penge mangel ;/ Dom at liide til at imod tage Løsnings penge, og det saa mange som bem:te jord fra hindes Etlæg er solt for, effterdj jorden, da dend til de indstevnte blev solt, icke er vorden til de Rætte Odels baarne lovbuden, samt at anhøre effterskrevne Vidners Eedelige forklaringer, Neml: Margaretha Claus datter Miltzou; Anders Erichsøn Giære, Størck Ellingsøn Reque og Ole Honwe, der alle tillige under Lovens faldsmaal er indvarslet at møde til dend forbenævnte stæd og tiid for at aflægge deres Eedelige forklaring. 1° om icke jorden Lødwe med underliggende teig har været Citantens huustrues og Morfaders, afgangne Claus Henrichsøn Miltzous Rætte og sande Odels jord. 2° om icke Citantens huustrue er afgangne Claus Henrichsøn Miltzou[s] datter Ingier Miltzou[s] ægte og Kiødelige datter. 3°: om dem icke er bekendt hvor dyr den/n/e paastevnte jord er solt fra afdøde Claus Henrichsøn Miltzou[s] søn til de indstevnte, med hvis wiidere som kand agtes fornøden at qwæstionere dem om. og endelig, at de indstevnte skal blive tilkiendt at betalle den/n/e ibragte processes omkostning skadesløs. siden de ej i mindelighed har vildet imod tage Løsnings penge, altsaa vilde Comparenten fornem/m/e om de indstevnte møder.

de indstevnte Lars Swensøn og Enckens broder Torbiørn Sæwe møtte, tilstoed stevnemaale[t]s lovl: forkyndelse. i det øvrige (declar)erede, at det er ufornøden Rætten at opholde [med] Vidners afhøresle, thj sam/m/e bliver af selv

1745: 74

1745

tilstaet og oplyst af woress skrifftl: indlæg, datteret d: 10 April 1745, med de derudi Citerede bilagger, som alt nu her produceres, med paastand at det i acten maa blive indført, i det Refererer vi os til alt hvis udj sam/m/e indlæg er anført. disse producerede documenter er saa lydende.

Procurator Barth for Citanten anviste saa mange penge for Rætten som den paastevnte jord fra hands huustrues Ættlæg er solt for, neml: 322 Rdr.; hvilket de i Rætten lagde skiøder giør forklaring om, hvilke penge Comparenten tilbød de indstevnte om de sam/m/e nu vil imod tage for at forkorte proces og wittløffthighed, og gaarden fra sig til Citanten at overdrage.

Niels Swensen Fenne fremstoed for Rætten og producerede sit skrifftl: indlæg af 14 Junj nestl:; det hand begierede i acten indraget, og der effter anviiste 322 Rdr.; om de af Citanten indstevnte sam/m/e vilde imod tage og overdrage ham gaarden. det producerede indlæg er saa lydende.

Procurator Barth Replicerede for det første, til [Niels] Swensøn Fennes af Procurator Reuss skrevet indleverede indlæg, at det altdeeles er den/n/e sag uvedkommende, og icke vedkom/m/er Niels Swensøn at indtrænge sig i den/n/e ham uvedkom/m/ende sag, thj skulde hand imod ald formodning tilkom/m/e nogen Løsnings Rætt til dend paastevnte jordepart, da bliver det tiid nock for Comparentens Principal at gribe til forsvar naar Niels Swensøn effter Lovens forskrift lovformelig Reiser sag. der næst vilde Comparenten vende sig til hoved Sagen for at see dend til Doms Proceqweret, siden intet Mindelig forliig (kan) træffis, og fant da fornøden følgende at forrestille. 1° at det af de indstevntes i Rætte lagde skrifftl: indlæg, datteret 10 April nestl:; som og af Niels Swensøns af 14de Junj nest effter, begge forfattet af Procurator Reuss, f(uld)stændig sees at den/n/e paastevnte Jordepart Lødwe med underliggende Teig har været Citantens huustrues Morfaders, afgangne Claus Henrichsøn Miltzous Rætte og sande Odels [jord]. 2° at Citantens huustrue og liggeleedes er bem:te Claus Henrichsøns datterdatter. 3° ved de 2de i Rætte lagde skiøder, Lit: B: og H:; at der for den/n/e jordepart er vorden betalt 322 Rdr.; thj vilde Comparenten, siden det saaleedes er op(lyst), frafalde de indstevnte Vidners forklaring,

1745: 74b

1745

og der næst gjorde følgende i Rættesættelse, at som det fuldstændig er oplyst og af de indstevnte aldeles uimodsagt, at den omtvistede jord har været Citantens huustrues forfædris, der uden lovbydelse tvert imod Loven til frem/m/ede er vorden afhændet, odels goods, saa paastoed Comparenten følgelig stevnemaale[t]s formæld at de indstevnte maatte worde ved Dom tilkiendt at imod tage de i Rætten anviiste og i skiøderne Mentionerede Løsnings penge, og endelig, at de indstevnte maatte worde tilkiendt at betalle Citanten til nogenleedes erstatning for den/n/e ibragte kostbare processes omkostning, saa som Rættens gebyrd, Comparentens Salirio og Reise, stevningen og dend forvententedes Doms bekostning med viidere, i det minste 30 Rdr., hvor næst Comparenten indlod sagen til en lovforsvarlig Dom. de indstevnte paa Rættens tilspørgelse, swarede, at de ej viidere haver til Sagens oplysning, end hvis af dem forhen i Rætten er frem lagt.

Afskeediget.

Sagen optages til Rewition og Doms afsigelse indtil d: 3 Julj førstkommende, Klocken 3 om efftermidagen, da Parterne haver at møde paa Wangens Som/m/er Ting udj Wangens Almindelige Tingstue, der Dom at anhøre, og haver det her siddende Laug Rætt til sam/m/e tiid og stæd at møde for Rætten at beklæde, og Dom med Sorenskriveren at afsige.

Dend 28 Junj blev paa **Ewanger for Waswærens Tinglauv holden et almindelig \Sommer/ {Waar}, Skatte og Sagefalds Ting**, da Rætten blev beklæd med effterskrevene Eedsorene Laug Rættes mænd, sc: Halwor Berge, John Axelberg, Knud Stywe, Gullach ibdm.: John(e?) Mugaas, Peder Schorwe, Gullach Horvej og Niels Bindings[bøe], nærværende paa Fogden Sig:r Rasmus Smiths vegne hands Fuldmægtig Jørgen Wangen, med Lensmanden Niels Horvej og dend Tingsøgende Almue,

da først allerunderdanigst blev publiceret

Kongl: allernadigste Forordning og forbud af 21 Maj 1745, at ej Kiød, huder og deslige wahre her i Norge maa indføres fra Hertugdøm/m/et Schlesviig, i henseende til dend der yttrende swaghed iblandt horn Qvæget.

2° Reschribt af 5 Martj Nestl: betræffende de Seperatister som ej vil lade deres børn døbe.

3° Placat af 29de Martj nestl.: hvor ved jern gryders indførsel fra frem/m/ede stædet tillades.

4° Placat af

1745: 75

1745

10 April nestl: under Kam/m/er Collegi Seigl, at de som haver nogen geviinst uudj!! det Grønslanske Lotterie, inden 6 Maaneder indfinder dem hos hr: Stiffbefahlningsmanden á Møn/n/iken, og der deres Lotterie seddel anviser, hvor effter betalingen skeer.

5° Allernaadigst Reschribt af 10 April nestl.: at med Landværgens gifftermaal forholdes ligesom med bønderne effter Loven.

6° Reschribt af 23de April h: a:, at Landværgen nyder sam/m/e frihed som en virckelig i tjeneste staaende Soldat.

7° af ditto datto, at ald ulovl: skouhugster og tøm/m/er handel med Swerrig forbydes.

8° hans Excellence hr: Stiffbefahlningsmand á Møjnichens Placat af 31 Martj h: a:, hvorved forbydes Tallig!! (Talg) og anden feede vahres udførsel til fremmede stæder, siden det har foraarsages!! dyrtiid paa Kongsberg.

9° ditto, skrivelse til Fogden af 6 Maj h: a:, hvor udj bekiendt giøres at d(er er) Een Politie Mæster udj Christiania.

Fogdens Fuldmægtig anviiste i Rætten, 1° første og 2den Termins Skatte Restance for indeværende Aar, hvis endelige Sum/m/a er 114 rd: 1 mrk: 2° tvende Tingsvidner om hr: Leiutenant Barchelaie, (som) her paa stædet lader holde Giestgiberie, om hand i aarene 1743 et 44 har drevet nogen handel hvoraf Skattes bør, der til dend tingsøgende Almue svarede Nej.

Effter 3de gange udraabelse var ej nogen der vilde gaa i Rætte, altsaa blev Tinget ophævet.

Dend 1ste Julj blev paa **Wangens Almindelige Tingstue holdet Som/m/er, Skatte og Sagefalds Ting med bem:te Wangens Tinglaus Almue**, da Rætten blev betiendt med den ordinaire Laug Rætt, nærværende paa Fogeden Rasmus Schmiths vegne hands Fuldmægtig Jørgen Wangen, med Lensmanden Johan Blomberg og dend Tingsøgende Almue,

da først Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret de Kongl: Allernaadigste Forordninger, Reschribter, Placater og ordres, som paa næste folio og her oven for findes Extraheret, at være publiceret for Waswærens Tinglauv.

Ingier Claus datters udgivene bøxxel brev med Rewers, af 30 J(unj 1745), til Anders Henrichsen paa 3 Spd: S:r i gaarden Hynningen, blev læst.

Knud Larsøn Houge gav til kiende, det hand til den/n/e Tægte dag ved Mundtl: kald og warsel, vidnesfast, [...] har ladet stevne og indkalde Torjer Torjersøn til Dom at liide til at fra sig levere Een jern gryde som effter skiffte brev af 26de Octbr: 1734 er Wurderet for 4 mrk:, og udlagt paa Citantens huustrue Guri Mickelsdatter i hiem/m/egifft, hvilcken hand udj hindes Enckestand for 10 Aar siden hafde løst af hinde for de Wurderede 4 mrk:, hvilcken gryde Citanten nu paastaar til Løsning, samt processens omkostning.
dend indstevnte blev 3de gange paa Raabt,

1745: 75b

1745

mens ingen vilde sware.

Citanten frafalt sit Stevnemaal.

Kongl: Maj:ts Foged Sig:r Rasmus Schmiths Fuldmægtig Jørgen Wangen tilspute dend Tingsøgende Almue, om det icke var dem bekiendt at i Aaret 1743 hafde her udj Wangens Arrest huus været Arresteret Een Landstryger som gav sig det Navn af Ole Erichsen Grow, mens hands Navn var Ellers Erich Larsen Sundmøer, og hvor lenge hand sat her udj Arrest: her til dend Tingsøgende Almue Eensstæm/m/ende swarede, at det var dem alt for vel bekiendt, at den/n/e Landstryger hafde sat her udj Arrest, thi de hafde huldet!! (holdet) wagt over ham fra d: 24 Junii og indtil dend 19de Septbr:, begge inclusiwe, hvilcket war dend tiid hand satt udj Arrest.

Comparenten her om var Tingswidne beskreven begierende, som blev bevilget.

Fogden Sig:r Rasmus Smiths Fuldmægtig Jørgen Wangen gav til kiende, det hands Principal paa Justitiens vegne til den/n/e tægte dag ved skrifftl: stevnemaal af 26 Majj nestl: har indvarslet Leiermaals begiengeren, giff Manden Iwer Torjersen Ulestad til Doms lidelse effter Loven. det producerede stevnemaal er af følgende indhold, No: 1.

dend indstevnte Iwer Torjersen Ulestad med sit beskickedede forsvar Rognald Houge Comparerede, og producerede Defensor sin Constitution af 21 Maj nestl:, saalydende, No: 2.

Actors Fuldmægtig tilspurte Iwer Torjersen Ullestad, om hand tilstaar paa 3die Leiermaal med qvinde Men/n/isket Maritte Larsdatter at være hinders barne Fader. Resp: ja, først hafde hand beswangret Guri Brynildsdatter Emstad, og siden 2de gange den/n/e nu indstevnte Maritte Larsdatter. 2° Qwæstion: om alle 3de Leiermaalene er begaaet mens hand haver været udj ægteskab med hands i live værende ægte huustrue. Resp: ja. 3° om hand egentlig kand sigge paa hvad gaard eller grund dette sidste begangne Leiermaal er begaaet. Resp: paa Lødwe bøen hos huusmanden, der har hand begaaet dette 3die Leiermaal med Maritte Larsdatter, og er Lødwe Appostels goeds. 4° hvad tiid hand har hafft legemlig omgiengelse med hende til barne avling. Resp: det var ved Sant: Hans tiider nestl: aar 1744. Actors Fuldmægtig producerede Een Extract af Bergens Byetings Protoc., passeret d: 28 Maj 1745, som er et forhør holdet over dend besvangrede Maritte Larsdatter, med begier sam/m/e til actens følge maatte worde henlagt, vide No: 3. Nock producerede actors Fuldmægtig 2de Attester, udstæd af Sogne Præsten her paa Woss, datteret begge d: 30 Junij nstl: vide No: 4 og 5.

Defensor lod tilførre, det hand ej viiste noget til befrielse for Leiermaals begiengeren, siden hands Egen tilstaaelse i alt er saa ganske (...), mens begierede alleene om Een Naadig Dom.

1745: 76

1745

Paa Sigt og Sagefalds Eieren hr: Capitain Jens Nordahls vegne møtte, følgelig det udstyrede hoved stevnemaal, hands Fuldmægtig Carsten Horsenius, og producerede sit skrifftl: forsætt, datteret Leqwe d: 30 Junii 1745, med sine bilager, vide No: 6.

Actors Fuldmægtig holt ufor nøden at besvare det fra hr: Capitain Nordahl indgivene, mens tilspurte hands Fuldmægtig om hand vilde vedtage sagen paa sin Principals vegne og sam/m/e til Doms fuldførre, saasom forseelsen er begaaet paa Appostels goedset, og desaarsage Fogden uvedkom/m/ende.

hr: Capitain Nordahls Fuldmægtig Replicerede, det hand Refererede sig til det fra hands Principal Producerede skrifftl: forsætt, og formeente det Fogden, og icke hands Principal, tilkom at være Actor imod Maleficanten, siden hand baade er barne fød og stedse har opholdt sig paa Ullestad, som er Finne goeds.

Actors Fuldmægtig tilspurte dend Tingsøgende Almue og det her siddende Laug Rætt, om nogen af dem kand give {nogen} oplysning det Leiermaals begie[nge]rne {nogen stæd} haver nogen Eiendeeler eller Arve og forvervede Midler staaende, de det vilde aabenbare og bekiendt gjøre. Dend Tingsøgende Almue med Laug Rættens Eenstæm/m/ende sagde, det de ej ved at disse Leiermaals begiengere {nogens} haver nogen Midler eller Eiendeeler, mens de har i nogle Aar levet udj stoer Armod og Fattigdom, og mæst ernæret dem af betlerie.

Actors Fuldmægtig der effter sluttete Sagen paa sin sidde, og paastoed Dom effter Lov: 6 b: 13 C: 25 art:

Afskeediget.

Naar Actor følgelig dend Kongl: Allernaadigste Forordning sub Datto 6 Decbr: 1743 producerer saa da!! (saadan) Een af høye øfrighed approberet Forrætning, som aller høyst bem:te Forordning paabyder, da skal endelig Dom worde afsagt.

Dend 3de Julj blev end videre med Wangens almindelige Sommer Ting Continueret, og blev først Rættens betiendt med det opnævnte Laug Rætt udj Odels trættens behandling om gaarden Lødwe, for at afsiige Dom udj sam/m/e Odels sag,

Citanten Erich Gierald møtte og lod tilførre, det hand nu ei forlangede Dom at anhøre, mens begierede Sagen udsatt til næst anstundende høste Ting i haab at see den forliigt og i mindelighed afgjort.

Contra parterne, som liggeleedes møtte, hafde ej noget imod Citantens paastand at lade tilføre.

Eragtning.

Sagen, følgelig Citantens paastand, gives Rum til næste Ting som holdes her paa Wangen.

Der effter blev Rættten betiendt med det Ordinaire Laug Rætt som er anordnet Rættten ved Ting sagerne at betiene. er da passeret som følger.

Hr: Assessor Steensens udgivene bøssebrev med Rewers, af 18 Decbr: 1744, til Erich (...)sen paa 1 Løb S:r i gaarden Bierche, blev læst.

1745: 76b

1745

Torgier Hæwe udgivene skrifftl: forpligt af 3de Martj 1745 til Lars Pedersen Hæwe, betræffende hands underholdning for sin lives tiid at nyde for gaarden Hæwe[s] afstaaelse.

Stephen Bøe og med Interessentere udgivene skiøde af 3de Martj 1745 til Henrich Olsen paa 1 Løb 1 pd: Smør udj Gaarden Hæwe, blev læst.

Peder Larsen og med Interessentere udgivene skiøde af 3 Martj 1745 til Torgjer Baarsen paa 1 Løb 1 pd: Smør i gaarden Hæwe, blev læst.

Sigt og Sagefalds Eieren over Appostels goedset, hr: Capitain Jens Nordahls Fuldmægtig Sig:r Carsten Horsenius møtte for Rættten og producerde en skrifftl: stevning af 28de Junj nestl:, sam/m/e er saa lydende.

de indstevnte Vidner møtte alle, Eedens forklaring blev Vidnerne forrelæst og af Dom/m/eren formanet at vogte dem for meen Eed.

1ste og 2det Vidne, Anders Anfinson, boende paa Gaarden Stre!! (Store) Ringheim, og Ingebrigt Olson, boendes paa Gaarden Ullestad, begge som besigtigelse vidner udj den/n/e sag, fremstoed for Rættten og med opragte fingre aflagde Eeden, dereffter vidnede at de følgelig hr: Capitain Nordahls ordre Reiste til Langedahls støllen, som ligger omtrent 2 miille her fra, for at besigtige Tøssen Ingebiør Herbiørnsdatter, der dagen før St: Hans-dag indeværende aar har hængt sig selv, og kom de til stædet dagen effter St: Hans dag, som var igaar 8te dage, og saa det døde legeme ligge paa marcken, paa sin Røck med udstragte hænder, og hafde et bastetouv om halsen, hvor med hun var qvalt, og hængte en Ende af touget fast oppe i en birck, og var det øyensiuunligt at hun hafde opstaaet paa et lidet bircketræ, som stoed under Et større træ, og der udj det større bircketræ giort touget fast og saa hængt sig i det større bircke træ, da baste touget tæt ved halsen var gaaen av og hun need falden paa marcken. videre hafde de ej at forklare, Actors Fuldmægtig hafde ej heller noget [at] tilspørge dem.

3 Vidne, Herbiørn Larsen, gaml: 80 Aar, Huusmand paa Møens Egnen, Fader til dend dræbte Tøss; Rættten holt det betænckeligt at tage ham udj Eed, dog altsaa blev hands forklaring imodtaget uden Eeds aflæggelse, hvilcken var saaleedes, at hand veed ingen aarsage hvor for hands datter q <ser ut som det står noko i margen, truleg navnet på dottera, men uleseleg> haver hængt sig selv, og var hand der Løwerdagen dereffter, som var i dag 8te dage, og saa hvorleedes hun hafde hængt sig selv, og da lagde hand Legemet i en Kiiste og lod dend staae paa sam/m/e stæd hvor hun fantes død liggende.

4de Vidne, Maritta Torfindsdatter, gifft med nest anførte 3de Vidne, og altsaa s[t]ifmoder til dend selv dræbte Tøss. effter aflagde Eed vidnede, at i til kom/m/ende høst bliver det 6 aar siden hun bekom den/n/e hindes Mand, og har hindes Stifdatter,

1745: 77

1745

som har hængt sig selv, i ald dend tiid ei været en dag i hindes huus, mens været stædse ude og tiendt for sit brød, var og ude og tiente førren Vidnet blev gifft med Faderen, undertiden kom hindes Stifdatter som snarest og saae til sin Fader, gick saa strax igien, og i disse 6 aar har hun en Eeneste Natt lagt der i huuset, mens Vidnet har aldrig fornum/m/et noget som kunde give aarsag til den/n/e forskrækkelige gierning hindes Stifdatter nu haver øvet paa sig selv.

5te Vidne, Iwer Gullichsøn, boende paa Gaarden øvre Winnie, effter aflagde Eed widnede, at den/n/e selv dræbte Tøss tiente hos ham for bodeie, da hun gjorde den/n/e uløcksalige gierning, og har hun været hos ham i tjeneste i 11 ugger og 3 dage, har aldrig fornum/m/et minste aarsage hvor fore hun hafde grebet til den/n/e gierning.

6te Vidne, Sigrid Arwedatter, gifft med nest forregaaende 5te Vidne, effter aflagde Eed vidnede, liggesom det 5te Vidne i alle maader.

7de Vidne, Iwer Iwersen, værende hos sine Forældre, som ere det 5te og 6te Vidne, er gaml: 23 aar, har været til Confirmation og Herrens Nadverd, effter aflagde Eed vidnede som 5te og 6te Vidne.

8de [Vidne], Guro Godskalksdatter, tienende hos Iwer Hellewee, er gaml: 32 aar, effter aflagde Eed vidnede, det hun var paa støllen med den selv dræbte Tøss, og dagen før St: Hans dag om efftermiddagen begierede hun at Vidnet vilde laane hinde et baste touv, hvor med hun vilde hænte støels veed, hvilket hun befo(...) og gick der med bort for at hente veed, omtrent 2 tiim/m/er der effter kom en liden [dreng] til Vidnet, som søgte effter hæste, og hand sagde til Vidnet at der paa Marcken laae et døed Men/n/iske, saa gick Vidnet med andre bøygde folck som støller paa sam/m/e støl, hen for at see det, og da de kom der, saa Vidnet at hun laae paa Marcken døed, og at der hængte et støcke af touget, hvor med hun hafde hængt sig, i træet, mens Vidnet gick icke [til det] døede Legeme, har aldrig seet eller fornummet minste tegn som kunde give hinde anledning til den/n/e gierning.

Actors Fuldmægtig sluttete sagen til Doms, og paastoed det døede Legeme maatte af dets Ven/n/er be(...) paa stæden hvor det ligger, og hindes hoved lod være Actor hiemfalden.

Eragtning,

Naar Citanten producerer Een saadan Approberet Forretning, som Forordningen af 6 Decbr: 1743 allernaadigst paabyder, skal endelig Dom worde afsagt.

1745: 77b

1745

Fogden Sig:r Rasmus Smiths Fuldmægtig Mons:r Wang gav til kiende, det hands Principal ved Muntl: Kald og warsel til den/n/e tægtedag, følgerigt Bye fogden udj Bergen, hands sktifftl: angivelse under 16 Febr: nestl:, haver ladet stevne og indkalde Drengen Siur Olsen Growe til undgiældelse effter Loven for begangne Leiermaal med qvinde Men/n/isket Ingeborg Mickelsdatter, samt at blive tildømt at betalle processens omkostning, og endelig producere bye fogdens angivelse, i det øvrige vilde afvarte hvad Leiermaalsbegiengeren hafde at forrestille, dend producerede angivelse er saa lydende.

dend indstevnte Siur Olsøn Grouwe blev 3de gange paaraabt, mens ingen vilde svare.

Citanten paastoed stevningen afhiemlet, og dend indstevnte at nyde forrelæggelse til næste ting.

Stevne vidnerne Niels Tollefsen Bryn og Knud Anfindsøn Giære med Eed og opragte fingre afhieklede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed med 14 dages warsel paa Gaarden Grouwe, hvor Leiermaals begiengeren opholder sig hos sin Fader Ole Grouwe, og det udj Faderens paahør.

Afskeediget

dend lovlig indstevnte Siur Olsen Grouwe forrelægges til Næst anstungende høste ting, naar den/n/e sag worder paRaabt, her for Rætten at møde og Sigtelsen at tilsware, om ej Dom skal worde afsagt effter hvis passeret er.

Dend 5 Julj blev end videre med Tinget Continueret, er passeret som følger.

Fogden Sig:r Rasmus Smiths Fuldmægtig Jørgen Wangen gav til kiende det hands Principal ved Muntl: Kald [og] warsel widnesfast lovl: til dette Ting, tiid og stæd haver ladet stevne og indkalde til Doms Lidelse Drengen Berge Tormoesøn Dolwe og ægte qvinden Guri Willumsdatter for begangne Leiermaal og barne avling med hinanden, (...)da qvinden Guri Willumsdatter haver i live hindes ægte Mand Niels Olsson Dolwe, værende udj Hospitalet i Bergen, for {at} uden at Leiermaalsbegiengerne skal være beslægted udj forbudene Leed, der om at give oplysning er indwarslet under faldsmaal (...) widner Mathias Biørnesøn Mølster og Dawid Jonsøn ibm:, deres widnes byrd at aflægge, Reserwerede (sig) sin i Rættesættelse og paastand at giøre effter (sagens) befundende beskaffenhed.

de indstevnte Leiermaals begiengere, med deres beskickedede forswar Johan Henrich Blomberg, Comparerede, og producerede

1745: 78

1745

Deres Excellence hr: Stifftbefahlingsmand á Møjnickens Constitution af 10de Junj nestl: der effter han vilde afwarte widnernes forklaring. dend Producerede Constitution er af følgende indhold, No: 1.

Actors Fuldmægtig paastoed de indstevnte Vidner Eedelig afhørt. Eedens forklaring blev den/n/em forrelæst og formanet at wogte dem for Meen Eed.

1 Vidne, Mathias Biørnesøn Mølster, boende paa Gaarden Mølster, effter aflagde Eed vidnede at {Britte} Berge Tormoesøn Dolwe er Britte Ewangers datters søn/n/esøn, saaleedes Britte Ewangers med første Mand avlede datter Maritte Larsdatters søn Tormoe Nielsen Lille Røtte var Fader til Leiermaals begiengeren Berge Tormoesøn Dolwe. Gurj Willumsdatter Dolwe er Britte Ewangers Datters søn/n/edatter, saaleedes Britte Ewangers med fierde Mand avlede datter Synnewe Pedersdatters søn Willum Eie er Fader til Leiermaals begiengerinden Guri Willumsdatter {Eie}, saa at Berge Tormoesøn Dolwe[s] Farmoder og Guri Willumsdatter Dolwes Farmoder vare {vare} Søkende avlet af en Moder, mens hafde hver sin Fader, og altsaa er i 3die og 4die ligge leed beslægtede.

2 Vidne, Dawid Jonsøn, boende paa Gaarden \Mølster/ {Dolwe}, effter aflagde Eed vidnede i alle maader Conform med første Vidne.

Maleficanternes Defensor lod tilførre, det hand ej noget til sagen havde at lade tilførre, sine Principaler til forswar, saasom gierningen i sig selv disvære er alt for aabenbar, og slægtskabet ej heller kand modsiges, aller helst Maleficantindens Mand Niels Olsen er i levende live, altsaa under (ka)ster de Dem Rætten og beder om en Naadig Dom.

Klockeren Sig:r Carsten Horsenius paa Sogne Præstens vegne, hr: Johan Christopher Haar, som er dend jord Dolwe allernaadigst Beneficeret, hvilcken af hands formand udj Embedet er til bøsselet Drengen Berge Tormoesøn Dolwe, producerede sit skrifftl: forsætt af den/n/e dags datto, og der ved Deponerede i Rætten de udj sam/m/e skriff om/m/elte 22 Rdr: 3 mrk:, med

paastand at skriffet i den/n/e act maatte inddrages, og pengene Drengen Berge Dolwe[s] hoved lod til indtægt beregnes. bem:te skriff er af følgende indhold, No: 2.

Avtors Fuldmægtig sluttede Sagen paa sin sidde, og paastoed Dom over Maleficanten effter Lovens 6 b: 13 C: 13 art:, og over Maleficantinden effter \samme art: og/ dend paafølgende 25 art:

Eragtning

Naar Actor producerer Een saadan af høy Øfrighed approberet forrætning, som dend Kong: Allernaadigste Forordning af 6 Decbr: 1743 paabyder, skall endelig Dom worde afsagt.

1745: 78b

1745

Lars Joensøn Lille Ree udgivene Obligation af 27de April 1745 for Capital 78 rd:, med det under pant af 1 Løb 4 1/6 mrk: S:r i gaarden Lille Ree, pantsatt til Torbiørn Nedre: Qwitne

(Si?)ur Rondwe udgivene skiøde af 3 Martj 1745 til Lars Joensøn Lille Ree paa 2 pd: 17 mrk: Smør udj garden Lille Ree, blev læst.

Willum Siursøn Uqwitne udgivene skiøde af 5 Julj 1745 til Siur Siursøn paa 7 Mrk: Smør udj Gaarden Griøtland, blev læst.

Lars Qwale gav til kiende det hand ved Skrifftl: stevnemaal af 29de Martj nestl: haver ladet stevne og indkalde Anders Dagestad, fordj hand paa en Søndag haver taget fra Citantens huustrue Een Kløv, hvor med hun kom Reisende med, videre effter stevnemaalets indhold, sam/m/e er saalydende.

dend indstevnte Anders Dagestad møtte, vedtog stevningens lovl: forkyndelse.

Citanten paastod de indstevnte Vidner Eedelig afhørt. Eedens forklaring blev widnerne forrelæst, dernæst formanet at vogte dem for Meen Eed.

1 Vidne, Anders Larsøn, huusmand paa Gaarden Glimme bøe, effter aflagde Eed vidnede, at Nestl: aars høst, paa en Søndags Morgen ved Douremaals beel, /: er Klocken imel: 9 og 10 om formiddagen :/ da kom 2de Kløve Reisende, da sigger Anders Dagestad, som er Præsten[s] Medhielper, til Vidnet og Anders Jørgensøn med fleere, kom lad os gaae need at see hvem det er som Reiser paa en Søndag, og da de kom need, saa de at det var Citantens kone som kom Reisende med 2de Kløver (brim?), da begierede Anders Dagestad at hun vilde lade hinders Kløver blive der staaende indtil imod Aftenen, at Sabatten var over, eller til den Mandags Morgen, da sagde hun at hun vilde førre Kløvene med sig, da sagde hand at det kunde icke skicke sig det hun med høyeste dag om Sabatten skulde Reise, da tog Vidnet dend Eene hest med Kløven og førte ind i Thuunet, og hand med Anders Jørgensøn tog Kløven af hæsten, da hæsten blev ført i Træ[e]t, mens dend Reisende qvinde imidl: tiid Reiste bort med dend anden hest og Kløv. parterne hafde ej noget at tilspørge Vidnet.

2det Vidne, Godskalck Olsøn, Rosmand paa Gaarden Grim/m/estad, effter aflagde Eed vidnede, at udj nestl: aar om høsten, Een Løwerdags aften, da Vidnet var needlagt, kom Citantens huustrue Reisende til Vidnets beboende Gaard Grim/m/estad, fra hinders støel, mens om hun hafde Een eller 2de Kløver med sig, det har Vidnet ej seet, Natten over blev hun paa Grim/m/estad, og om Søndags Morgen Douwremaals beel, Reiste hun bort igien. parterne hafde ej noget at tilspørge Vidnet.

3de Vidne, Guro Olsdatter, boende paa Gaarden Grim/m/estad, giff med Ole Grim/m/estad, effter aflagde Eed vidnede Conform med nest forregaaende 2det Vidne. parterne hafde ej noget at tilspørge Vidnet.

Citanten producerede sit skriffth: forsætt, datteret d: 25de Junj nestl:, der effter begierede sagen udsatt til næste Ting. det producerede indlæg er af følgende indhold.

dend indstevnte Anders Dagestad begierede Copie af hvis passeret er.

Afskeediget,

1745: 79

1745

Sagen gives Rum til næste \Ting/ følgelig Citantens paastand. dend af Anders Dagestad begierede gienpart af hvis passeret er, bevilges ham.

Dend Tingsvidne Sag indstevnt af Knud Schutle effter forrige tiltalle til Niels Seim, declarerede Citanten at være imindeligheid afgjort.

Anders Erichsøn Lødwe udgivene Pante Obligation til Andwe Schierwe af 5te Martj 1745, for Capital 132 rd: 5 mrk:, imod det underpant af 2 Løber smør udj gaarden Lødwe, blev læst.

Niels Odsøn Sondwe paa Knud Haldorsøn Nedr: Qwitne[s] vegne, som er bleven syg og sengeliggende, gav til kiende det bem:te Knud Qwitne til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde Ole Larsøn Wælle, Dom at lide til at betalle ham 1 rd: 2 mrk: i tinghold, som er Citanten i skiffet effter bem:te Ole Larsøns Forældre udlagt, samt at svare ham Processens omkostning: saa er og indvarslet benævnte Ole Larsøns Courator {Størck} Knud Størcksøn Leidahl, som hands Forsvar.

dend indstevnte Knud Leidahl møtte, tilstoed det hand og hands Myndling har erhholdet lovlig warsel, begierede Sagen udsat til næste ting for at see dend imindeligheid afgjort.

Citanten var hermed fornøyet.

Afskeediget,

Dend forlangte udsættelse bevilges indtil næste Ting.

skiffte brevet effter sal: Ingebjør Johan/n/esdatter, sluttet d: 19de Febr: 1745, blev læst, og var hindes stervboe tilhørende Jordegoeds udj Gaarden Istad 3 Spd: Smør med bøxsæl, og overbøxsæl {samt over} til 6 Mrk: Smør, Wurderet for 72 rd:, og udl: til Arvingerne, neml: Enckemanden Halsteen Henrichsøn 1 ½ Spand, søn/n/en Knud 8 Mrk:, Endre 10 mrk:, Guri 4 ½ mrk:, og Maritte 4 ½ mrk:

hr: Capitain Nordahl og med Interessentere udgivene skiøde af 5te Julj 1745 til Siur Gundersøn Jeltnes, paa Een støel kaldet Langevas støllen i Opsætter dahlen, blev læst.

Dend 8de Julj blev end videre med Tinget Continueret, er passeret som følger.

Fogdens Fuldmægtig tilspurde dend Tingsøgende Almue om hr: Capitain Dywahl og Blomberg, som her paa Wosse Wangen er Priwiligerede gie[st]gibere, har udj Aaret 1744 brugt nogen Aparte handel, hvor af de Skatte bør. der til Almuen Eenstem/m/ig svarede Nei, her om Comparenten war Tingsvidne beskreven begierende.

Liggeleedes tog Fogden Ett Tingsvidne for aaret 1743.

Der Næst lod Fogden inden Rættten oplæsse og Examinere Et Odels Mantal, som effter at det af Almuen var tilstaaet Rigtig at være, blev attesteret.

Endelig blev oplæst og Examineret dette Aars første og anden Termins skatte Restance, hvis endelig Sum/m/a var 1111 rd: 4 mrk: 10 s:, som ej blev imodsagt af Almuen, og altsaa paa forlangende attesteret.

Niels Børnesøn!! Hærre udgivene skiøde af 3 Martj 1745 til Peder Ellingsøn paa 1 ½ Spd: 3/71 mrk: smør uden bøxxsel, og 5 ½ (...) med bøxxsel og overbøxxsel, alt udj gaarden øvre Rioe, blev læst.

Niels Børnesøn!! Hærre udgivene Odel og Aasæde Rættes Jordepart til Peder Ellingsøn paa 1 Løb smør med bøxxsel og herlighed udj Gaarden Rioe, datteret 8de Julj 1745, blev læst.

Fogden Rasmus Smiths Fuldmægtig Jørgen Wang effter forrige tiltalle til Leiermaals begiengeren Iwer Torjersøn Ullestad, æskede Sagen i Rætte og producerede Een d: 5te (...)

1745: 79b

1745

approberet forretning om Leiermaals begiengerens formue, og der næst paastoed Dom effter sin forrige i Rætte settelse. dend producerede forrætning er af følgende indhold, No: 7.

Maleficantens Deffencor Rognald Houge, som var warslet i dag at møde, Dom at anhøre efter 3de gange paa Raabelse, møtte Ei, mens Maleficanten møtte for Rætten. Er da af Sorenskriveren og Laug Rætten som Meddoms Mænd saaleedes for Rætt

Dømt og Afsagt.

Dend indstevnte Leiermaals begiengeren Iwer Torjersøn Ullestad haver selv her for Rætten, ustocket og ublocket, bekiendt, udsagt og tilstaaet, det hand som Een gifft Mand, uden for sit ægteskab, i horrer og Løstgighed har avlet 3de barn, først med Guri Brynildsdatter Emstad, og de 2de sidste gange med Maritte {Latter} Larsdatter, som i Løstgighed skal have begaaet 4de Leiermaal: her om Sogne Præstens Attest af 30de Junj 1745 bærer vidnesbyrd, det hand sam/m/e bekiendelse for Sin Siæle sørgere haver aflagt, og der for er bleven publice absolveret her i Wangens Kircke dend 5te Søndag effter Paaske Nestl:, vide Sogne Præstens attest af 1ste Julj 1745. paa Maleficantens sidde, er af hands beskickedede Deffensor til hands forswar ej noget bleven forrestillet, siden Factum i sig selv war formeeged bekiendt og publice tilstaaet, mens alleene underkaster Maleficanten [sig]? Rætten, til Dom og undgiældelse: thi Kiendes for Rætt det Maleficanten \Iwer Torjersøn Ullestad/, følgerig Lovens 6 b: 13 C: 25 art., bør miste sit hoved ved Sværdet, og hands Legeme i Kircke gaarden begraves. betræffende hands boes lod, Gods eller Formue, da som det er beviist med dend, d: 29de Junj og dend paa følgende 5te Julj 1745 passerede og Approberede undersøgnings Forrætning, det Maleficanten Iwer Torjersøn Ullestad ej det allerringeste er Eiende eller tilhørende, kand ej heller Dend som til Sigt og Sagefaldet er eller bliver berettiget, noged til Døm/m/es.

Fogden Rasmus Smiths Fuldmægtig Jørgen Wang gav til kiende, det hands Principal til dette Ting ved skrifftl: udstyrede stevnemaal af 26de Maj 1745 haver ladet stevne og indkalde qvinde Men/n/isket Maritte Larsdatter, med hindes beskickedede forswar Rognald Houge, til Dom og undgiældelse for 4de udj Løstgighed begangne Leiermaal. det udstyrede Stevnemaal er af følgende indhold.

Dend indstevnte Leiermaal begiengerindes forswar Rognald Houge møtte og forklarede det hand icke har talt med dend hand skall forsware, ej heller veed hvor hun er, og altsaa har intet at sware i sagen, mens lader det ankom/m/e

1745: 80

1745

paa Retten at forsware hvis her passerer, ellers forklarede det qvinde Men/n/esket dend 28de Martj indeværende aar gjorde barsel her paa Woss, og blev her udj stædets arrest huus

arresteret dend paafølgende 12te April, og siden, dend 24de Maj, her fra sendt til Bergen, og nu vides ej hvor hun er.

Sig:r Jørgen Wang begierede sagen udsatt, indtil hand kunde indhænte nærmere ordre fra sin Principal, hvorleedes hand sig med sagen \skall/ forholde, eller om hand agter selv at procedere sagen, da hands villie skal blive Dom/m/eren bekiendt giort, om sagen ved Et Extra Ting eller det Almindelige Ting skal videre paatalles.

Afskeediget,
sagen gives Rum indtil Actor dend i Rætte kalder.

effter 3de udraabelse war ej nogen der vilde gaee i Rætte, altsaa blev Tinget ophæved.

Dend 11te Novembr: blev paa **Ewanger for Watswærn Ting laug holden Eet Almindel: Høste, Skatte og Sagefalds ting**, og Retten beklæd af effterskrefne Lougrættes Mænd, sc: de sam/m/e som paa fol: 74 er Specificered, Nærværende Kongl: May:tts Foged Sr: Rasmus Smith, Paa Hr: Cancellie Raad og Sorenskriver Fleischers Vegne blev Rætten betient af Hans Eedsoerne FuldMægtig Johan Peter Guldager, hvis Constitution af 7de Octbr: 1745 lyder som følger, saa var og tilstæde værende LensManden Niels Horvej med den tingsøgende Almue,

og blev da allerunderdanigst og underdanigst Publiceret effterfølgende Kongel: Forord:, Placat, Rescript og anden Høy øfrigheds Anordning.

Forord: hvorledes med de Informatores, som bes(...?)gre de dem til underviisning anfortrode (Pige børn?) skal forholdes, dat: d: 9de Julij 1745.

Placat angaaende de, som ej sætte i Encke Cassen, og hvorleede[s] med deres Encker skal forblive (...) effterdags, Dat: d: 16de Julij 1745.

Forord: hvorleedes med den Ungdom skal forholdes, som sig, førend deres Confirmation, med Lejermaal forsee, Dat: d: 2de Sept: 1745.

Rescript til Hans Excellence á Moinicken, hvor med de af Lægderne undvigte Personers indvarsel skal hereffter forholdes, Dat: d: 13 Aug: 1745.

Placat udgiven af Hans Excellence á Moinichen, (at ingen) effterdags Maa selge eller kiøbe noget uden (...), enten til Lands ellers Vands, Dat: d: 28 (... 174.).

Høybem:te Hans Excellences skrivelse til Fogden Smith, om een af Lauervigs Arrest Huus undvigt og borttrømt Delinquent ved Navn David Larssøn, var dømt paa sin ære og til fæstning: dat:17 (8br: 174.).

Dend 12te Dito blev videre med Tinget Continueret, og følgende Passerede,

Niels Andersen Mæstads udgifne bøssebrev, Med sin Rewers, til Magne Olsen paa 1 pd: 3 mrk: smør i gaard: Flansaas, dat: d: 11 8br: 1745.

Ole Jversens udgifne Vilkaars brev til Mons Jo(n)sen Hosaas, dat: d: 26 Octobr: 1744, at føde 1 koe og 2 smaler for Mons, samt give ham Toe Sold Korn aarligen.

1745: 80b

1745

Ingebrigt (Øj?)e fremkom for Retten og til kiende gav det hand til dette ting, tiid og stæd ved Mundtlig Varsel haver ladet jndstævne Ole Furrenes og Johan/n/es Hermundsdahlen angaaende at anhøre Vidner, sc: Johan/n/es Tøssen, Johannes og Gudmund DalsEid og Jon Tøssen, Angaaende en Skouge teig, Nogle teigen kaldet, som Citanten, der er Eiene af

Stamnes Kirke, formeener Kircken at skal være tilhørende, og Een Rum tiid (fra?) Kircken har været brugt af de 2de jndstævnte, og er teigen beliggende imellem begge derres gaarder, af hvilcken Hermundsdahlen ligeledes er kirke goeds, og Furrenes er bonde goeds, hvor til Hr: Capitain Nordahl er Sigt og Sagefaldz Eiere.

De indstævnte mødte for Rætten og vedtog at være lovl: varslet, og svarede Johan/n/es Hermundsdahlen at hand icke veed at den paastævnte teig er kircken særdeelis tilhørende, Men det som ligger under hans gaards brug, har hand brugt i 20 aar, og af 2de hans formænd i 26 aar før ham været brugt; Ole Furrenes svarede at hand har brugt sin gaarde part nogle og 40 aar, ligesom og hans formænd i mange \aar/ før ham brugt haver, Men veed icke at den Paastævnte teig har været Kircken særdeeles tilhørende,

Eragtning

Da det af Part og Contra Part deres udsigende fornem/m/es at den paastævnte teig af de 2de gaarder[s] opsidere har været brugt, og Citanten som Kircke Eiere formeener den at tilbage Vinde, er det Een Sag som hen hører til Aastædet, og der at afgiøres. hvor Sagen henviises til nærmere jndstævning af vedkom/m/ende som de best veed og kand.

Frantz Weinwick, Capit:n des Armus!! (Armes) ved Hr: Capit:n Nordahls Compagn:, møtte for Rætten paa Soldat Torgier Bryns vegne udj hans fraværelse i Bergen, hvor hand for ModVind er bleven opholdt, sin sag at i Rætte føre, tilkiende gav, at bem:te Torgier Bryn med mundtl: Varsel haver ladet jndstævne Askield Knuds: Boelstad til dette Ting for 1 Skude hand havde lejed af ham til Berg: (me)d slagte fæe, og der paa gived ham i haand penger 24 s:, da hand ei fick skuden formedelst Den af hans medEiere i skuden var bort lejet til en anden, hvor over Citanten blev forlæggen. Der om at anhøre Vidnerne Hr: Lieutn: Bercløj!! (Barclay) de Tolly og Halvor Bolstad øren, og der effter at lide Dom til Erstatning for hans Erlitte ophold og Processens omkostning.

Askild Boelstad møtte og vedtog lovl: Varsel, Men Vidnerne møtte icke,

Stevne Vidnerne LensMand Niels Horvej og Knud Brynlsen Boelstad møtte og med Eed og opragte fingre effter Loven vidnede

1745: 81

1745

at de lovl: haver instævnet \under falsmaals Straf/ Halvor Bolstad øren til at aflægge sit Vidnes byrd i den/n/e Sag.

Citantens Fuldmægtig begierede, siden Vidnerne ey møtte, at sagen til næste Ting maatte udsættes, og de da at blive forelagt at møde,

Eragtning

Sagen udsættes til næste ting, til hvilcken tid de indstævnte Vidner forrelægges at møde, deres Vidnes byrd under falsmaal at aflægge, hvilcken Laudag Citanten tager beskreven, og for de vedkom/m/ende lovl: forkyndt besørger.

Fogden lod inden Rætten Examinere det sædvanlige Tings Vidne bestaaende af følgende Poster, 1ste post: om nogen forandring med Skatte Matriculen og Jorde bogen enten ved aftag eller paalæg, dette Aar, Resp: Nej. 2do: Om hans Maj:ts Beneficerede godz ej er det sam/m/e dette aar som de forrige aaringer fra 1717. 3tio: om noget Strand Vrag her i ting lauget dette aar er forefalden. Resp: Nej. 4de: om her i ting lauget findes fleere Sauger, hvorpaa bord skieres, end Tøssen Saug, som er en liden flom saug. Resp: Nej. 5° om her udj ting lauget befindes Huus Mænd, Strand siddere, eller andre som bruger Haand Værcker eller anden Næring. Resp: Nej. 6° om her findes andre Huus Mænd som bør Taxeres til aarlig skatt. Resp: Nej. 7° Om her findes nogen (...)dels karle [der]? er Løsgiengere. Resp: nej. 8° Om noget arfv løst forbrudt Odels godz eller (andet) godz dette aar er forefalden,

Item 6te og 10de boes lodder, 60ti eller 3de 40 lod sølvs bøder, sla(gs)maals eller andre deslige stoere bøder. Resp: Nej. 9° om her er nogen forlofs Penger for arfs afførsel er dette aar for[e]falden. Resp: Nej. 10° om icke den sædvanl: ting skydz med 4 s: per Miil er bleven betalt. Resp: Jo; Og som Fogden her om var tings Vidne begierende, blev den (...) Rættens udstæd. der nest Odels og Selv Eier Mandtallet for indeværende Aar, som befandtes Rigtig, hvor om Fogden var Rættens Attestation begierende, som blev bevilget. Restancen for indeværende aar er for dette ting laug 5 rdr: 11 s:, og som ingen indfant sig der noget der imod havde at sige, blev derpaa tings Vidne udgivet.

Nok lod Fogden til Samtlige Almue og den her siddende Laug Rætt giøre følgende Spørgsmaal, sc: Om icke Halvor Gullicksøn, Gest giver paa Boelstad Øren, er en Meget fattig Mand og meget Sygel:, som ingen Næring haver at kand skatte af, Men er for de Reisende imellem Woss og Berg: meget høyst fornøden, hvor til de Eestem/m/ig svarede at det er saaleedes i sandhed. 2de: om Lieutn: Berchlaj de Tolly, som til de Reisendes fornødenhed er Privilegeret giest giver her paa Ewanger, bruger nogen slags Handel eller anden Næring, hvor af hand bør Skatte. Resp: Nej. hvor [da] Fogden var tings Vidne beskreven begierende, som blev bevilget.

1745: 81b

1745

Laug Rættens Mænd som Rættens 1746 skal betiene blev af Fogden opnævnet, og ere Helje Olsen Gietle, Knud Siursen Roe, Lars Heljesen Biøndahlen, Ole Brynielsen Horvej, Ole Andersen Bolstad, Torchel Knud[sen?] Øfstedahlen, Lars Monsen Kallestad, og Anders Endresen Elie, hvilcke siges betimelig at aflægge deres Laug Rættens Mands Eed, og sig til næste Aars Va[a]rting til Rættens betiening indfinder,

effter 3de ganges paa Raabelse var ingen der videre af Rættens sig vilde betiene, hvorfor Rættens den/n/e sinde blev ophævet.

Dend 15de Novbr:, blev i den **Almindelige ting stue paa Wosse Wangen holden et Almindelig Høste, Skatte og Sagefaldz ting med bem:te Wangens Tinglaugs Almue**, hvor da Rættens blev beklæd af det Ordinaire Laug Rætt, Nærværende Kongl: Maj:ts Foged Sr: Rasmus Smith, Paa Hr: Cancellie Raad og Sorenskriver Fleischers Vegne blev Rættens betient af hans Eedsvorne Fuldmægtig Johan Peter Guldager, dernæst nærværende LensManden Johan Henrich Blomberg med den tingsøgende Allmue,

og blev da Allerunderdanigst og underd: Publiceret Kongl: og andre Høy øfrigheds Anordninger, som paa fol: 80 findes Extraherede og Publicered.

Capitain Du Wahls udgifne skiøde af 6te Decembr: 17(?): paa Giest giveriets afstaaelse, samt de der til hørende huuse Vaaning[er] med Viidere, til Johan Henrich Blomberg, blev læst.

Johan Henrich Blombergs allernaadigst forundte Privilegium, dat: d: 4 Junij 1745, at være Eene og alleene Gastgiver paa Woss, her effter.

Skiffte brevet sluttet d: 5te Julij 1745 effter Ole Odsen Sonve, og Eer Stærboen Eiende og tilhørende Jorde goedz i gaarden Sonve 1 Løb 27 Mrk: smør med bøsse og Herlighed, Wurd:

for 99 rdr:, som udj arf er udlagt til Encken Ingebør Colbeensd: ½ Løb 7 Mrk: S:, og til børnene, sc: Ole 11 Mrk:, Øjel 10 Mrk:, Colbeen 10 Mrk:, Barbra 5 Mrk:, Karj 5 Mrk:, Ingebør 5 Mrk:, Orlog 5 Mrk:, og Brite ligeledes i arv 5 mrk:, blev læst.

Skifte brevet sluttet d: 5te Julij 1745 paa Gaarden Mørqve effter Ole Salmonsens, blev læst, og var den/n/e Stervboe Eiende Jorde Godz i gaard: Nedre Winje 2 pd: 15 Mrk: smør med bøxxsel og Herlighed, Wurd: for 90 rdr:, og udl: i arfv til Encken Marite Downals datter.

Skifte brevet af 9de Julij 1745 effter Giøe Knudsd: paa gaarden Stoere Hæg, og var boen Ejende Jordegodz i Gaard:, bem:te Hæg, 1 pd: 18 Mrk: smør, Wurd: 86 rdr:, og udlagt udj Skyld til Mons Hægland for dend Sum/m/a 86 rdr:, blev læst.

1745: 82

1745

Skifte brevet sluttet d: 5te Julij (1745) effter (Enckens) Marite Downaldsdatt:rs begiering (... her er fleire ord uleselege ...) Jorde Goedz udj gaarden (Nedre Winje) 2 pd: 15 Mrk: smør, Wurderet for 90 rdr:, og udlagt til Ole (...) paa gaarden Mørqve, (...), blev læst.

Torgils Larsens udgifne Pante Obligation af 21 Octobr: (...) paa Capital 170 Rrdr:, til Knud Torgiersen Lud(tved), blev anviist i Rætten til udslættelse effter paategned qvitering af 22de Decbr: 1744.

Ditto udgifne Pante Obligation af 20de Sept: (...) til Lars Johan/n/esen Jndre Aalvigen paa Capital 170 Rdr:, imod det underpant 2 ½ Løb smør udj gaarden Hoele, med det derunder L: plads Røen, skyldende 6 Mrk: smør, blev lydeligen læst.

Dend 16de Nobr: blev end videre med Tinget Continueret.

Capitain des Armè Frantz Wenviig, {kand} gav tilkiende, det hand ved Muntl: Kald og warsel, widnesfast lovl: til den/n/e Tægte dag har ladet stevne og indkalde Askild Erichsøn Giære, widner at anhøre, som er Knud Str: Ri[n]gheim og Niels Stephensøn Traae, der under faldsmaal er indvarslet at widne om, hvorleedes dend indstevnte Askild Erichsøm i den/n/e høst solte til Citanden 3de Wedere for 2 rd:, med ulden paa, tilslag(tet), som Citanten siden ej bekom Wederne, da (hand) war hos ham for at afhænte dem, blev hand gandske forlægen for sit slag, for sam/m/e hands (forhold) at worde wedbørlig afstraffed, samt erstatte ham processens omkostning.

dend indstevnte Askild Erichsøn blev 3de gange paaraabt, men ingen wilde sware.

Citanten paastoed sine widner Eedelig afhørt, og forrelæggelse for den udeblivende.

Stevnevidnerne Niels Tollefsen Bryn og Anders Olsøn Wossebachen med Eed og opragte fingre afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse. men i dette Moment møtte dend indstevnte Askild Erichsøn Giære, som tilstoed selv stevningens lovl: forkyndelse, og paastoed sagen udsatt til næste ting, at hand kan indkalde sine Vidner. Eedens forklaring blev de indkaldede Vidner forrelæst, der næst formanet at wogte dem for Meen-Eed.

1 Vidne, Knud Olsen, boendes paa Gaarden Store Ringheim, gl: 28 aar, effter aflagde Eed widnede, det hand hørte at Askild Erichsøn i den/n/e høst solte 3de Vædrer til Citanten for 4 mrk: støcket, er 2 rd:, widere havde hand ikke hørt. parterne hafde ej noget at tilspørge Vidnet.

2det Vidne, Niels Stephensøn, boendes paa Gaarden Traae, gaml: 38 aar, effter aflagde Eed vidnede Conform med første Vidne.

Dend indstevnte Askeld Giære forrestillede, det hand fra gick sit kiøb, var og villig til at levere Citanten de 3de Vædere, da hand kom effter dem, som hand hafde solt dem uden ulden, og Citanten vilde havt dem med ulden, hvilket hand ej (var)

1745: 82b

1745

pligtig, ligesom de indstevnte Vidner derom ej heller har kundet giøre nogen forklaring, saa vilde Citanten sam/m/e Vædere uden ulden ej imod tage, i det øvrige Refererede sig til sin forrige paastand.

Citanten Replicerede det hand inu med fleere widner til næste ting skal beviise det Væderne blev ham solt med ulden paa.

Afskeediget.

Sagen følgelig Askild Giæres paastand udsættes til næste Ting.

Ped\er/ Reqve paa sin swiger Søster Guri Willumsdatters vegne gav til kiende, det hund til den/n/e tægte dag widnesfast lovl: med Muntl: kald og warsel har ladet stevne og indkalde Berge Tormoesøn Dolwe, dom at lide til at betale hinde det wilkaar hun hos ham tilgode kom/m/er effter bøssebrev af 3de Martj 1744, samt 4 pd: smør, {13} 12 smalle laaer, 1 ost, der foruden 3 rd: 2 mrk: i penge, item at sware hinde processens omkostning. dend paaberaabte bøssebrev seddel blev produceret, som er af følgende indhold.

dend indstevnte Berge Tormoesøn Dolwe blev 3de gange paaraabt, mens ingen wilde sware.

Stevne Vidnerne Knud Bottolphsøn Dolwe og Erich Monsøn Gierme med Eed og opragte fingre afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for Berge Tormoesøns boepæl paa Gaarden Dolwe, og som hand ej selv lod sig finde, da udj hans tjeneste Drengen Askild Larsøn og tjeneste Tøssen Kari Knudsdatters paahør.

Eragtning.

dend lovlig indstevnte Berge Tormoesøn Dolwe forrelægges til næste Ting at møde, sagen paa sin sidde at oplyse, i wider i fald worder Dom afsagt effter hvis passeret er.

Hr: Capitain Nordahl som sigt og sagefalds Eiere over det saa kaldede Appostels-goeds, paa Justitiens vegne som actor æskede sagen i Rætte, effter forrige tiltalle imod dend selv dræbte Tøss Ingebiør Herbiørnsdatter, der næst gav tilkiende det Stiftamtmanden har ej wildet Resolve noget betræffende dend dræbdes formue, siden sagen mueligens sigter til hindes hoved lod, altsaa har hand nu indwarslet sagen til Doms, og effter sin forrige paastand paastoed Dom. Er da udj Sagen af Sorenskriveren og Laug Rættens som Meddoms Mænd saaleedes for Rætt Kiendt og Dømt og

Afsagt.

Det er ej med de mange afhørte Vidner at udfinde hvad der har bevæget eller givet Ingebiør Herbiørnsdatter aller mindste anledning til at dræbe sig selv, som er skeed i det hun med et baste touv har hængt sig op i et bircke træ, og saaleedes er funden død liggende paa Marcken

1745: 83

1745

under it bircketræ med baste touet om halsen, og dend ene Ende af touet hang (...)es i bircketræet, thi ingen af widnerne har kundet forklare det hun har været eller var udj nogen swaghed eller Rasserie, mens det alleene maae være skeed af en ond Aans!! (Aands) indskydelse. thj Kiendes for Rætt i følge Lovens 6 B: 6 c: 21 art:, det Ingebiør Herbiørnsdatt:s døde Legeme ej maae begraves i Kircken eller paa Kirckegaarden, og bør hindes hoved lod at være forbrudt {og hiemfalden} \til/ Sigt og sagefalds Eieren, som Actor udj Sagen.

Dend 17de Nobr: blev end Rættens videre betiendt, er passeret som følger.

hr: Frimanns udgivene Bøxxselbrev, med Rewers, af 15 Junj 1745, til Torgier Torgiersøn paa 2 pd: 6 mrk: Smør, 3 mrk: ost i gaard: Æen, blev læst.

Anders Andersen gav tilkiende, det hand med Muntlig kald og warsel, widnesfast lovl: til den/n/e tægtedag har ladet stevne og indkalde Stephen Michelson Græfle, widner at anhøre, som er Ole Johanson Fladeqwal, Godskalck Olsøn Opheim, Dawid Joenson Mølster, Knud Kielsøn Bøe og Siur Pederson Fladeqwal, derres Eedelig Deposition at aflægge om de skiildsord dend indstevnte Stephen {.....?} \Græfle/ imod Citanten haver udsagt, der for hand, Stephen {B..?} \Græfle/, at imodtage Dom til undgiældelse, samt at sware processens omkostning.

dend indstevnte Stephen Græfle møtte, vedtog stevningens lovl: forkyndelse at være skeed.

De indstevnte widner møtte alle, Eedens forklaring blev dem forrelæst, og formanet at wogte dem for Meen-Eed.

dend indstevnte tilbød sig inden Rættens at forlige sig med Citanten, ærklærede det hand ej ved!! (veed) andet end ærligt om Citanten, og om hand andet haver talt, er det giort i druckenskab, wilde og betalle Citanten Processens omkostning 1 rd: 3 mrk:

Citanten var fornøyet med den/n/e ærklæring og tilbud, altsaa bleve parterne forenede, og sagen paa begge sidder ophæved.

Fogden efter forrige tiltalle paa Justitiens vegne til Leiermaals begiengerne Bergie Tormoesøn Dolwe og ægteqvinden Gurri Willumsdatter med deres beskickedede Deffensor, æskede sagen i Rætte.

Maleficanterne med derres Defensor Johan Henrich Blomberg Comp(arerede).

Maleficanten Berge Tormoesøn Dolwe producerede sit skriftl: forsæt af 9de Nobr:, med begiering sam/m/e maatte læsses og til Actens følge henlægges, hvilcket er af følgende indhold.

Maleficanternis Deffensor (depo)nerede sogne Præsten Hr: Haar[s] attest af (..?) a: c:!! (Anno currentis = inneværende år) til beviis det Maleficanterne Publice er Absolweret, bem:te attest er af følgende indhold.

Actor producerede 2de

1745: 83b

1745

undersøgnings foretninger, sub dato 6de Julj og 24de Septbr: a: c:, med Hans Excellence Hr: Stifftbefalings Mand á Møjnicens paategnede Approbation under paafølgende 7de Octbr:, der alt lyder som følger.

de af Sogne Præsten Hr: Haar ved seeneste Rættens holdelse, her i Rættens deponerede 22 rd: 3 mrk: blev leveret til Maleficanternis Deffensor Johan Henrich Blomberg, for at levere dem til Erich Monsøn Gierme og Ole Wichingsøn Gierstad, der ere forlovere for Maleficantens boe, at dend ej skal worde forrycket eller forminsket.

Fogden Refererede sig til sin Fuldmægtiges forhen gjorde paastand, med begiering at dend Kongl: allernaadigste Forordning af 6te Decbr: 1743 der ved maatte erindres, og paastoed Dom.

Maleficanternis Forsvar i ligemaade Refererede sig til hvis hand forhen har ladet tilføre.

Afskeediget

Sagen optages til Doms indtil i Morgen Kl: 10 slet Formiddag, da parterne haver at møde, Dom at anhøre og imodtage.

Paafølgende 18de Nobr: blev atter Rættten betiendt.

Udj sagen indstevnt af Fogden Contra Berge Tormoesen Dolwe og Guri Willumsdatter med beskicked forsvar Johan Blomberg, som alle møtte, er saaleedes for Rætt

Dømt og Afsagt.

Vidnerne Mathias Biørnesøn Mølster og Dawid Joensøn ibdm: har under deres Eedelige Deposition forklaret og oplyst, det Leiermaalsbegiengeren Berge Tormoesen Dolwe, som er en løs Dreng, hands Farmoder Maritta Larsdatter, og qvindeMen/n/isket Guri Willumsdatter[s] Farmoder Synneve Pedersdatter vare {fuld} Søstere effter Moderen Britte Ewanger, mens hafde hver sin Fader, saa at de i dend henseende ere halvsøskende: her ved oplysses det Drengen Berge Tormoesen Dolwe og Guri Willumsdatter /: som er en Ægte qvinde, hvis Ægte Mand Niels Olsøn Dolwe er indlemmed i Bergens huspital!! :/, ere i 3die ligge leed beslægtede, disse 2de, neml: Drengen og Ægteqvinden, haver udj horrer og løsagtighed avled barn, for sam/m/e gierning de ere effter sogne Præstens attest Publice bleven Absolweret. saa Kiendes for Rætt, effter Lovens 6 b: 13 c: 13 art., (f)or Berge Tormoesen at arbeide paa Nærmeste Fæstning i 3de Aar, og Ægteqvinden Guri Willumsdatter at arbeide paa Fiskerleien liggeledes i 3 aar. saa bør Berge Tormoesen Dolwe i følge allerhøyst bem:te Lovens

1745: 84

1745

alligerede at bøde sin yderste Formue, som er effter den Kongl: allernaadigste Forordning af 6te Decbr: 1743, og de i Rættten producerede og Approberede 2de undersøgnings Forretninger, 4 Rdr: 12 3/5 s: End videre bør hand at bøde effter Lovens 6 b: 13 c: 1 art., og dend alligerede Forordning, dobbelte Leiermaals bøder 48 lod sølv, er 24 rd: Qvinden Guri Willumsdatter bør effter Lovens 6 b: 13 c: 13 art: at bøde hinds yderste Formue, men da det af dend producerede undersøgnings Forrætning af 6 Julj indeværende Aar erfahres, det hund aldeles ingen formue haver, kand hun ej heller bøde af Formue, mens effter Lovens 6 b: 13 c: 1 art., samt Forordningen af 6de Decbr: 1743, bør hun at bøde dobbelte Leiermaals bøder med 24 lod sølv, er 12 Rdr:, formaaer hun ej sam/m/e at udrede, da bør med hinds undgiældelse der for, at forholdes effter dend aller høyst bem:te Forordnings allernaadigste bydende. Saaleedes som dømt er, Eenhver af dem bør lide og undgielde, samt betale og udrede inden 15ten dagge effter denne Doms lovlige forkyndelse under Nam og Excecution, amt widere Adfærd effter Loven.

Fogden gav til kiende, det af Wangens Kircke tag er bleven tiid effter anden bort staallet en deel blye pladder, \og/ her paa bøygden fandtes 2de bønder Dreng, Navnl: Wicking Joensøn og Siur Joensøn, der har hafft saadan/n/e Blye plader, da til Justitiens pleie har hand været nødsaged sam/m/e 2de bønder Dreng, i gaars dags at ladet paagribe og under Ciwil Arrest at see bevarede indtil (videre), da han nu er begierende her for Rættten at faae dem examinerede Een hver for sig særdeeles, i den henseende hand først præsenterede Wicking Joensøn, som dend hos hvilcken Blye pladet først er {bell} bleven funden, at han maatte worde examineret. Fogden fremsatte følgende Qwæstioner: 1° hvor hand er barne fød, og hvor hand sig nu opholder? Resp: han er barneføed paa Stranden her i Præstegieldet, paa en gaard kaldet Løken, nu tienende paa gaarden Lødwe, hos Anders Lødwe sin E(...), er nu gaml: imod 40 aar. 2° hvor hand havde bekom/m/ed de blye plader hand har hafft? Resp: hand fant udj hands Kiiste need lagt af sin broder Siur Joensøn 2de blye plader sam/m/en Rullede, men da han spurte sin broder hvor hand hafde faaet det, swarede hand ham, ieg skal vel sigge hvor ieg haver

faaen det naar de bliver effterspurt. 3° hvor de blye plader nu er? Resp: hand veed det icke, hands broder maae have taget dem bort. 4° om hand icke har brugt noget af sam/m/e blye plader? Resp: hand har intet brugt noded af sam/m/e blye plader, mens af dend Eene plade huggede hand med Een Økse Et stöcke bly og gav Siur Olsön Töen, som er Corporal ved Hr: Obrister Leiutenant Meidels Compagnie.

dend omvundne Corporal Siur Töen frem kom for Rætten, og lagde i Rætten det stöcke blye Wiching Joensön har gived ham, sam/m/e er med en høy spitz i dend Eene ende, og ellers 4 Kanted, blev veied og \var/ vigtig 13 ½ lod, til anseende som det hafde lagt paa et huus, thi det var flat og hvidt agtig, som blye pleier at være der ellers lenge har lagt paa et huus. Ellers gjorde Corporalen Siur Töen saadan forklaring, at disse 2de brödere Een effter anden har været i tjeneste hos ham tilforn, dets aarsage de udj hands huus har deres Kiiste staaende, og som hand Een dag kom og saae at Wiching {Olsön} \Joensön/ var ved Kiisten, saae Comparenten at der laae en sam/m/en Rullet blye plade i Kiisten, da sagde han til Wiching {Olsön} \Joensön/, du har saa meged blye, giv mig noded der af, da swarede Wiching ja, her skulde være et stöcke til, der effter tog han en økse og huggede dette stöcke af pladen og {ha} gav {hand} ham, da Comparenten nu fick at høre at der var tagged blye af Kircken, gick hand strax næste Søndag til Kircken og anviiste for Kirkeværgen Mathias Mølster dette stöcke blye, sagde ham hvor hand hafde faaen det med de for om/m/elde omstændigheder, da Kircke værgen strax angav det for Lensmanden, og saaleedes er da strax den/n/e handel bleven aabenbaret til undersøgning.

der næst fremstillede Fogden den anden broder Siur Joensön, som sagde sig at være gaml: 29 aar, barne føed paa Gaarden Løken paa Stranden her i Præstegieldet, nu tienende til halv hos sin broder Haldor Jonsön Øvsthuus i Opheims Sogn og Sogns Fogderie, og til halv om aaret er hand for sig selv, fremlagde i Rætten en sam/m/en Rullet blye plade, som var hviid agtig, som blye Pleier at være der ligger

paa huus, er i de 2de sidder ny skaaren, som naar det skiæres med Kniv, i dend Eene sidde \eller kant/ er et huul til siune, at det med et spiger har været anslaget, sam/m/e blye blev {effter} vejet, og var vigtig 5 ½ mrk:, eller 2 ¾ skaalpund, her om Deponenten gjorde saadan forklaring, det hand dagen effter \3de/ Pintzedag indeværende Aar, om Morgenen tiilig i soel Rindingen, da han gik af sin tjeneste fra Præste (moe?)n, og var kom/m/en 3 á 4 bøsse skud fra (.....?) i Præste Moen, laae dette stöcke blye (.....?) i veien. 1° Qvæst: at som der paa stæden sam/m/e tiid var Battallions Mynstring, om hand da icke anviiste det fundne blye for nogen af Ober-Officerene, Under-Officerene eller de Gemeene Soldater? Resp: det var saa tiilig at der ingen var kom/m/en paa Mynster platzen dend gang. 2° hvor mange Ruller blye hand fant? Resp: han fant ickun et stöcke. 3° hvor det stöcke blye plade er, hvor av hands broder har hugget det stöcke bly hand gav Corporal Siur Töen? Resp: hand veed icke af meere at sige end som det Eene stöcke, mens om inden i det laae et stöcke til, ved!! (veed) hand icke. 4° hvor forre hand icke har oplyt dette stöcke blye da hand fant det, og i sær da det rögdes at der var stollet blye af Kircken? Resp: det var hands daarlighed at hand icke lyste det da hand fant det, mens hand har icke hørt at Kircken var bestaallen. 5° om hand ingen sam/m/en talle har haft med sin broder om dette blye? Resp: jo, hands broder spurgte ham hvor hand hafde faaen dette blye fra, men hand svarede ham at hand hafde kiøbt det.

Rætten tilspurte lensmand Johan Blomberg om Nøglen til Kircke taarned hænger hos ham?
Resp: ja, og mens Siur Joensøn tiende hos Præsten, var hand nogle gange og laante nøglerne til taarned for at gaae der op at skyde større.

Siur {Olsøn} \Joensøn/ tilstoed dette, at da han tiende hos Præsten, laante hand nøglen hos Lensmanden og gick i taarned for at skyde større.

{Kirkeværgen Mathias Mølster fremsatte dette spørgsmaal, at effterdi hand}

Fogden sluttede dette forhør, og Et gienpart der af beskrevet \var/ begierende.

Hr: Capitain Jens Nordal, som Sigt og Sagefalds Eiere til det saa kaldede Appostels goods, gav tilkiende, det hand til den/n/e tægte dag med skrifftl: stevnemaal har ladet indkalde manddraberen Brynild Holgierson Kløwen til

1745: 85b

1745

undgiældelse, med mere effter stevnemaalets indhold, hvilket er datteret d: 20 Octobr: 1745, der ord effter andet er som følger, No: 1, hernæst Citanten producerede hands Excellence Hr: Stiftsbefalings mand á Møjnickens skrifftl: ordre af 31 Aug: sidstl:, item Citantens Memorial af 27de Septbr:, med paafølgende Resolution af 8de Octbr: nest effter, der alt til actens følge under No: 2 og 3 er henlagt. End videre blev af actor produceret hands Excellence Hr: Stiftsbefalings mand á Møjnichens Constitution af 2den Nobr: 1745 til Iwer Ousgier som deffensor for Maleficanten Brynild Holgierson, sam/m/e er af følgende indhold, No: 4. Endelig blev af actor produceret Een ærværvet Krigs Rættes Dom og act over dend dræbte Soldat Knud Pedersen Store Hæg, til den/n/e sags grundig oplysning, som ved den/n/e act worder hæffted.

Hr: Capitain Dywahl effter stevningens formeld møtte og lod tilførre, da Wel Edle og Welb:te Hr: Capitain Jens Nordahl som Sigt og Sagefalds Eiere for det udj Wosse Præstegield befindende Appostels goods, under 20de Octbr: indeværende Aar ved skrifftl: stevnemaal effter deres Excellence høy welbaarne Hr: Siftsbefalings mand á Møjnichens ordre til ham, haver indkaldet Brynjel Holgierson for et begangen manddrab – for nu holdende høste ting indeværende Aar 1745, og Hr: Capitain Nordahl udj sam/m/e stevnemaal mig og haver indkaldet, angaaende ovenmelte Bryniel Holgierson, som 1736 af mig om høsten er antagen, effter dend mig fra Hr: Obriste Kalteborn givende fuldmagt, ved hands Compagnie udj det Kongl: Granadier Chor, men da (...?) ermeldte Hr: Obrister om den/n/e Persohns (Al?)der og omstændighed gav vedbørende Rapport, blev sam/m/e Bryniel Holgierson icke approberet, hvilket svar ieg da værende (Fog?)ed Sig:r Andreas Jessen gav tilkiende, (...?)den haver hand opholdet sig her udj Meenigheden uden nogen paatalle, og som Karlen (...?)g godvillig blev af Fogden, uden da værende sagefalds Eieres Hr: Capitain Nordahls og Hr: Capitain Nicols modsigende, løsgiven, er ieg udj dend faste forhaabning, ej at være aarsag og hinder, det hand ej første gang

1745: 86

1745

for sin begaaende feil er bleven afstraffed; effter saadan/n/e omstændigheder ieg formoder den/n/e Respective Rætt ej Reflcterer paa dend af Hr: Capitain Nordahl brugende omsveb udj sin stevning mod mig, ej heller at sam/m/e mig udj nogen maader præjudicerer.

dend indstevnte Bryniel Holgierson med sin beskickedede deffensor Iwer Siursøn Ousgier Comparerede, og lod deffensor tilførre, at det af de producerede acter og documeneter skal fornem/m/es det hands principal Brynild Holgierson var nødsaged, for at frælse sit liv, at gribe til nødværge og fælde Knud Pederson Store Hæg, der ham i alt var for woxen og søgte at giøre en uløcke paa ham, endskiønt nu hands sag skall findes Rætfærdig paa hands sidde,

saa dog sidden hand er en meged fattig og udarmed Mand, der (....?) kunde eller formaaede ved Rættergang at udføre sin Rærfærdige sag, da af frøgt for langvarig arrest Salwerede hand sig moed flugten, og alleene lod sig b(...de?) med dend underrætning hand {s} af hands huustrue blev given, at widnerne for Rætten var bleven afhørt, i det haab sagen Eengang paa Justitiens vegne blev fore\taget/, da hand vilde indfinde sig, som (....?) skee er: og er hand forsickret at de flere vidner som nu er indwarslet, og (....?)hen afhørt, derres forklaring (.....?) dend worder imodtagen, nærmere for at oplysse sagen, hvilcken behandling hand wil avwarte under ald vedbørlig Reservation til forsvar, i det øvrige anviiste for Rætten Maleficantens (hoved?), hvor der udj var indslagen been, og sa(...?) dybe ar!! (arr) i hovedet, item at Tænderne paa dend venstre sidde i Munden alle vare indslagene af dend dræbte Knud Pedersøn, dets aarsag befrygtede sig offtere at komme udj Knud Pedersøn[s] hænder, og derfor tænkte, da hand kom effter ham løbende, at give ham en Bleisur med Kniven, mens icke som skeede, at {de} hand der skulde worde dræbt.

dend dræbte Knud Pedersøn Store Hægs Fader Peder Store Hæg, samt dend dræbtes effterlevende Encke Ing(...?) Lars datter, møtte, følgerig stevningens for(...?), mens hafde ej noget at lade tilføre.

De forhen afhørte vidner, Haalgier Halworsdatter

1745: 86b

1745

Reime, Lars Olsøn Haugen og Olle Knudsøn Wold, møtte alle, og Refererede dem til derres forhen aflagde Eedelige forklaring. Parterne hafde ej heller noged at tilspørge vidnerne.

dend indstevnte Knud Johannesøn, boende i Almændingen, møtte, Eedens forklaring blev ham forrelæst og fomaned at vogte sig for Meen-Eed, der næst med opragte fingre aflagde Eeden og vidnede, at være gaml: 40 Aar. og at Alle helgens afften, da det hafde afdaged, kom Brynild Holgierson indtil widnet, som widned sat i sin stue og læste i en bog, og da var vidned!! (Brynild) overmaadig fuld af blod, saa hand ej saae ligt ud at mand kunde kiende ham, og hafde hand skaared et støcke af sin wampe og bundet om hovedet, da vidned tilspurte ham hvor hand hafde været, sagde hand og beklagede sig at være kom/n/en i skade med Knud Store Hæg, der hos siggende, at hand frygtede at have giort skade paa Knud Store Hæg, da tog widned og waskede hands hoved med brendeviin, og skaar saaret av hvor hand hafde skade, og da havde hand 3de større huul i hovedet, og i det eene huul saae hand at der var huul i beened eller hoved skalden, da waskede hand blodet af ham over alt, og gjorde de 3de saar Reene med brendeviin, bant en linden dug igien om hands hoved, og var hand ganske ør og svim/m/el i hovedet, saa der var lidet om ham, dog gick hand strax der fra. widere veed widned ej at forklare. Parterne hafde ej noged at tilspørge vidned.

actor producerede sit skrifftl: forsætt af den/n/e dags dato, og paastoed Dom, sam/m/e er af følgende indhold, No: 5.

Deffensor lod tilføre, at da {Knud} hands principal søgte at flye fra Knud Pedersøn, for at undgaae videre overlast, tog hand i flugten sin Kniv ud og skar det støcke af sin wampe for at binde om sit hoved (...?)n blodet saa overflødig løb ud, og i det kom Knud Pedersen atter effter ham og tog ham bag i haared, og skeede uløcken ikke i dend tankke at dræbe ham, mens kuns at værge sig, og som det nock erfahres af de forhørte vidner, at det haver været

1745: 87

1745

nødværge, altsaa paastoed hand frikiendelse Dom for sin principal, og saaleedes slutter sagen paa sin sidde.

Afskeediged,

Sagen optages til Doms indtil i Morgen Formiddag, da Parterne haver at møde, Dom at anhøre.

Dend paafølgende 19de Nobr: blev den/n/e sag atter foretagen til Doms afsigelse, da actor møtte, tillige med dend igaar dags arresterede Manddraber Brynild Holgiersøn med sin beskickedede defensor Iwer Ousgier, da udj sagen af Sorenskriveren og Laug Rætten som Meddoms Mænd blev saaleedes for Rætt Kiendt, Dømt og Afsagt

Dom

Ved nøye efftersiun af de førte vidners forklaring, sees omtændeligen den/n/e sags Reene beskaffenhed, thi vidnet Lars Olsøn siger, at Alle Helgens dagen 1743 kom vidned ind i stuen paa Gaarden Store Hæg, da Soldat Knud Pedersøn Store Hæg og Brynild Holgiersøn laa i faunetag, dog udj got og gode uden nogen vr(eede), dereffter satte dem need og vare ganske gode ven/n/er, og som vidnet blev udkaldet for at talle med en Mand, i Midlertiid hafde disse 2de været i slagemaal, mens da vidnet kom ind igien i stuen, sad Brynild paa Kracken og var blodig i ansigted, og Knud holdt ham med dend ene haand i haared, siden ere de kom/m/en i tr(ætte) om 30 skl: som Brynild skulde være skyldig en giestgiber udj Hardanger, endelig bleve de derom forligte at Brynild sam/m/e ti(....?)len skulde betalle, der effter Brynild vaskede blodet af sig, dog vedblev blodet at løbe oven fra hovedet need over ansigted; atter har Knud begyndt den/n/e trætte igien, med paastand at Brynild skulde betalle de 30 skil: strax, da Brynild har aarsaged sig ej at have penge nu, mens wilde betalle til dend foreenede tiid, siden hørte vidnet dem atter til sam/m/en udj gaarden, og som vidnet strax kom til dem, laae de need paa jorden, Brynild under og Knud oven paa ham, da vidned med Holgier Reime skilte dem ad, og holt Knud mens Brynild skulde gaa hiem. da Brynild strax begynte at Salwere sig med flugt, mens Knud wilde da strax slide sig løs fra dem som holde ham, og brugte trusel til Holgier Reime, at wis!! (hvis) hand icke slap ham, skulde hand faae noged med, hvor over Holgier Reime og slap ham, da hand strax sled sig fra vidned og løb effter Brynild Holgiersøn, og widned forfulde ham, mens førrend widned {naaede} naaede ham, hafde hand, Knud,

1745: 87b

1745

alt bekom/m/ed skade, og var skaaren saa hands tarme udwældede. Vidned Holgier Halworsøn Reime har forklaret, at Knud Pedersøn endelig wilde have de 30 skil: til giestgiberen i Hardanger strax, og som Brynild Holgiersøn icke hafde at betalle med, slog Knud med Knøtted Næve Brynild i hovedet, da de fick hin anden i haared og kom paa gulved at ligge i stuen, da de var skild ad, skiød Knud Pedersøn Brynild baglends over Een Krack, saa hand laa med hovedet op til skorsteenene, holt Knud med den Eene haand Brynild i skiæcket, og med dend anden haand slog hand ham i hovedet med skaffet af en støbbeskee, og siden tog Een steen i skorsteenene og der med slog Brynild i hovedet at en mængde blod løb ud: dette var ræt paa Morder wiis at Knud begiegnede Brynild, end widere forklarer vidned, at siden effter blev Brynild udj gaarden atter overfalden af Knud, og som de da igien war adskilde, hold de Knud at Brynild kunde løbe der fra, mens Knud med trusel sleed sig fra dem, og løb effter Brynild, da uløcken, eller drabed skeede paa Knud. Det 3de vidne, Ole Knudsøn Wold, har og omstændeligen forklared hvorleedes Knud havde slaged Brynild Baglens over en Krack i stuen, at hand laae med hovedet op i skorsteenene, da Knud med dend ene haand holdt Brynild i skiæcket, og med dend anden haand slog ham i hovedet, først med skaffet af en støbe skee, og siden med Een steen. Vidnet Knud Johannesøn Almendingen har forklared, at Brynild kom til ham om afftenen, da hand hafde skaaret et støcke af sin wampe og bunden om sit hoved, og var hand fuld af meged blod, da vidned hafde vasked blodet af ham, og klippet haared af hands hoved, hafde Brynild 3de større huld i hovedet, og

det ene huld var igien/n/em bened eller hoved skalden. af disse omstændigheder sees klarligen det Soldat Knud Pedersøn Store Hægs fulde forsæt har været, enten at gjøre en uløcke paa Brynild Holgierson, eller ved ham at skee en uløcke. Det er og merckeligt, at vidned Ole Knudsøn Wold

1745: 88

1745

har forklared, at da de som varre nærværende ved disse mange af Knud Pedersøn imod Brynild øvede overfald, bad Knud Pedersøn wilde betænke sig og tænke paa sin wælfærdt, har Knud Pedersøn swared, det hand gav Fanden sin wælfærdt. Saaleedes som Manden war, Knud Pedersøn over gav sin welfærdt til, saaleedes blev og udfaldet, hvor forre dend høy Respective Kriigs Rætt icke ubetænkt, som har Dømt at Knud Pedersøn skulde ligge paa sine gierninger og icke begraves i Christen Kircke gaard. det fornem/m/es og af Sogne Præstens Attest sub datto 20de Febr: 1744, det Knud Pedersøn war excommuniceret og afviist fra Kirckens gode som en ugudelig, ryggesløs lem i slagemaal og overfald paa andre, og saaleedes excom/m/uniceret, falden og døde uden poenitænce (? : penitence = bl. a. anger). effter saadan den/n/e sags befundende beskaffenhed, sees det Brynild Holgierson har været nødsaged at gribe til nødværge imod dend ugudelige og forhærdede Knud Pedersøn, thi Kiendes for Rætt det Brynild Holgierson, i følge af Lovens 6 B: 12 C: 1 og 2 art., for dette over Knud Pedersøn gjorde nederlag, bør være Sagisløs \og effter dend paafølgende 3 art: beholde sin Formue/, (Mrkn: I margen står det fylgjande, som mest truleg passas inni teksten her): <q imod at hand bøder 40 lod sølv, er 20 Rdr:> Processens omkostning ophæves paa begge sidder.

Der effter blev Rættten betiendt med det Laug Rætt som udj Odels Trættes behandling er opnævnt, og endelig sam/m/e sag forretagen: (Sjå odelssak på originalside 73)

Citanten møtte og fremlagde Et gaml: pergement brev datteret d: 3 Decbr: 1649, det hand begierede til actens følge henlagt, og paastøed Dom. det producerede document er af følgende indhold.

dend indstevnte Lars Lødwe møtte, men paa Encken Margaretha Madtz datters vegne møtte ingen, hand hafde ej videre at sware end at hand som Een Eenfoldig Mand begierede det hand med hands gr(ande) Encke ingen uræt maatte skee.

Eragtningen.

Da Hans Kongl: Maj:tt Allernaadigst ved Rescribt af 25de Julj 1725 har forbudet, det ingen Odels trætter maae førres om det fra Cronen bort solt Odels goods, hvor {Cronen} Kongen har Reserweret Sig og effterkom/m/ende Kongers Reluitions \Rættten/, og her paa Woss findes meged af sam/m/e goods, saa haver Citanten Erich Jerald lovformelig med et autentique document

1745: 88b

1745

at beviise for (.....?) endelig Dom kand afsiges, om sam/m/e goods udj Gaaarden Lødwe nogen tiid kand have været Cronen tilhørende eller icke, da Een hver skal vederfahres Rætt effter Norges Lov.

Citanten havde ej videre at lade tilføre,

hvor forre dette Laug Rætt blev forlovet, og Rættten igien betiendt med det ordinaire Laug Rætt.

Ole (...?)sen og Medinteressenters udgifne Skiøde af 16de Novbr: 1745 til Knud Brynielsen, lydende paa 1 Løb (.....? smør \med bøsse/, og 6 mrk:r overbøxxel, i Gaarden Gilderhuus, blev læst.

Ole Aamundsens udgifne Pante Obligation af 3 Marti 1742 til Aad Tormoesen Helland paa Capital 40 rdr:, imod det underpandt af 12 Mrk: smør i gaarden Finnes Teigen, blev effter paategnede Qvitering af 15 Novbr: 1745 til udslættelse anviist.

Ditto udgifne Obligation af 16de Novbr: 1745 til Hr: Proust Gielmeyden paa Capital 40 rdr:, imod det underpant 12 Mrk: smør i gaard: Fin/n/es Teigen.

(...?)ing Knudsøn øfre Groves udgifne Pandte Obligation af 10de Julij 1745 til Hr: Cancelie Raad Fleischer for Capital 300 rdr:, imod det underpant af 2de løber smør i Gaarden øfre Grove.

(...?)s Brynielsen Øfsthuus udgifne Obligation af 11 Junij 1744 til Niels Josephsen paa Capital 50 rdr:, imod det underpant ½ løb smør i gaarden Øfsthuus, blev til udslættelse anviist effter paategnede Qvitering af 15 Nobr: 1745.

Ditto udgifne Obligation af 17de Novbr: 1745 til Hr: Proust Gelmeyden paa Capital 250 rdr:, imod det underpant af 2 Løber smør i gaard: Øfsthuus.

(...?) Nielsen Bulkes udgifne Obligation af 17de Novbr: 1745 til Samson Nedr: Oure paa Capital 25 rd:, imod det underpant af 1 Spd: smør i gaard: Bulken.

(...?) (...?)ersen med Svogers udgivne skiøde af 18de Novbr: 1745 til Peder Jvers: Reque, lydende paa 3 Spd: smør i Gaarden Reque.

Hr: Haars udgifne bygsel brev af 18 Novbr: 1745 til Holgier Jørgensen paa 1 Løb i gaard: Ræne, med Revers, blev læst.

(...?) Jan von der Lippes udgifne bøsse brev med sin Revers, af 22 April 1745, til Knud Ellingsen paa 2 Løber smørs leje i gaarden Skutlen.

(....?) Lars Hæves udgifne Obligation af 19de Aug: 1736 til Hr: Consistorial Raad Gelmeiden paa Capital 200 rdr:, imod det underpant 2 Løber 12 Mrk:r smør med bøsse, og 18 Mrk: med over bøsse, udj gaarden Hæve, /: som igien af Velbem:te Hr: Gelmeden ved dato 27 Novbr: 1779, igien er Transporteret til Sr: Hendrich Paaske i Bergen :/, blev effter paategnede qvitering af 15 Septembr: 1745 til udslættelse anviist.

1745: 89

1745

Skifte brevet slutted d: 7 Julij 1756, effter Sigwor Gulliksdatter paa Gaarden Tilling, blev læst, og var boen Ejende Jorde godz i gaarden Tilling 1 Løb 2 pd: 15 Mrk: smør med bøsse og Herl:, Wurd: for 90 rdr: Nock i gaard: Afdal 12 Mrk: smør med bøsse og Herl:, Wurd: for 14 rdr:, bem:te Godz er igien udlagt (Sønnen?) Lars Guliksen 2 pd: 19 ½ Mrk: i gaard: Tilling, og i gaard: Afdal 12 Mrk: smør udj arv, til Sønnen Gullik 1 pd: 3 Mrk: i Tilling, Datteren Giertrud 13 ½ Mrk:, Brite ligeleedes 13 ½ Mrk:, og Sigri 13 ½ Mrk:

Den 20de Dito (Novbr:) blev videre med Tinget Continueret, og følgende Publiceret.

Mikel Webjørnsen Dahlbotnens udgifne Skiøde af 20de Novbr: 1745 til Knud Størcksøn, lydende paa 1 pd: smør i gaarden Lille Heg.

Willum Siurs: og Baar Siursens udgifne Skiøde af 19de Novembr: 1745, til Halvor Larsen Bøe, paa 1 pd: 12 Mrk: smør med bøxxsel, og over bøxxsel til 18 Mrk:r smør, og 1 pd: 6 Mrk: smør uden bøxxsel, i gaard: Opqvite.

Jver Hansen Næssem's udgifne bøxxselbrev med sin Revers, af dato 25!! Novbr: 1745, til Tosten Olsøn Bierke paa 5 Spd: udj gaarden Bierche.

Knud Erichsøn Wæhles udgifne Obligation af 17de Novbr: 1740 til Torgier Biørnesøn paa 91 rdr:, imod det underpant af 1 Løb 6 Mrk: smør med videre, blev effter paateignede qvitering af 2de Octobr: (1745?) anvist til udslættelse.

Halvor Larsen Bøes udgifne Vilkaars brev af dato 20de Novbr: 1745 til Willum Siursen Opqvite

Den 22de Dito (Novbr:) blev Rættten atter betient og nu Tinget Continueret, og føl: Publiceret.

Jver Siursøn Osgiers udgifne Skiøde af 19de Novbr: 1745, til Erich Jversøn paa 6 Mrk: smør i gaard: Qvi(t...?).

Hr: Haars udgifne bøxxsel brev med Revers, af (..) Novbr: 1745, til Wiching Siursen paa 1 Løb Smør i gaarden Tvete.

Sr: Henrich Miltzous udgifne bøxxsel brev med Revers, af 13de Martij 1745, til Bo(ttel?) Brynlsen paa 1 pd: 1(?) mrk: smør i gaarden Winje Lille Thuun.

Ellef Siurs: Øjeflaaten udgifne Vilkaars brev af 20de Novbr: 1745 til Jnga Ellefs dattr:

Dend 23 Ditto (Novbr:) er følgende passeret.

Dend \sag/ indstevnt af Lars Qwale effter forrige tiltalle til Anders Dagestad, blev 3de gange paaraabt, men ingen af parterne møtte.

Niels Olsøn Sondwe paa Knud Qwitne[s] veigne effter forrige tiltalle til Ole Larsøn Wælle, begierede sagen udsatt til næste Ting, som blev bevilget, siden ingen indfant sig der noget imod sam/m/e hafde at forrestille.

Ole Wichingsøn Twilde gav tilkiende det hand med Mundtl: kald og warsel widnetsfast lov: til den/n/e Tægte dag har ladet stevne og indkalde Lars Gullichson øvre Kløwe, widner at anhøre, som er Anders Olsøn og Guro Olsdatter, der under faldsmal er indwarslet,

1745: 89b

1745

derres Eedelige widnesbyrd at aflægge om hvorleedes Lars Kløwe i den/n/e høst til Citanten solte 6 Woger smør for 3 skil: Marcken, og bekom i haand penge 24 skil:, siden haver hand,

Lars Kløwe, ført smørret til Bergen, og der anden gang solt det for sam/m/e, til undgiældelse at anhøre widner, som og for processens omkostning.

Dend indstevnte Lars Kløwe blev 3de gange paaraabt, men ingen wilde sware:

stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Anders (...?)søn Wossebacken med Eed og opragte fingre afhiemlede stevningens lovlige forkyndelse at være skeed for Lars Gullichsøn øvre Kløwe[s] boepæll udj hans Eget paahør.

Citanten paastoed de indstevnte widner, siden de nu møder, afhørte: Eedens forklaring blev widnerne forrelæst, der næst formanet at wogte dem for Meen Eed.

1 Vidne, Anders Olsson, tienende hos dend indstevnte Lars Gullichsøn Kløwe, sagde sig at være gaml: 19 aar, har været til Confirmation og Altergang. effter aflagte Eed med opragte fingre vidnede, vel at have hørt det Citanten talte med hands huusbonde om at købe smør, mens hørte icke at de om købet bleve foreenede, ei heller saae om Citanten, effter stevnemaalet, gav hands huusbonde nogen haand penge, hvilket war om afftenen at dette passerede, mens dagen der effter sagde hands huusbond til ham /: neml: Vidnet :/ at hand hafde solt sit smør til Ole Twilde for 3 skil: marcken, \og/ faaen 24 skil: til haand penge. Citanten havde ej noged at tilspørge Vidnet.

2det Vidne, Guro Olsdatter, Encke, værende til huuse paa Gaarden Qwareqwal, gaml: 60 aar, effter aflagde Eed widnede (overens?)stem: med første Vidne.

Citanten war Laudag begierende for dend indstevnte.

Afskeeddiget,

Dend lovlig indstevnte Lars Gullichsøn øvre Kløwe forrelægges til næst anstundende Waar Ting her for Rættten at møde, til sagen at sware, da Eenhver skal wedershafes Rætt.

(...?) Michelson og Johannes Colbeensøn Twedt producerede Een skrifftl: stevning af 18de Septbr: 1745 til et Tingswidnets erholdelse. benævnte {Tingswidne} stevnemaal er af følgende indhold, No: 1. end videre fremlagt deres skrifftl: forsæt af 23 nest paafølgende, sam/m/e er saalydende, No: 2.

Lensmanden

1745: 90

1745

Johan Henrich Blomberg gav tilkiende det ham med Posten fra Bergen er indløben skrivelse fra Procurator Blechingberg, med anmodning at i fald hand icke skulde kunde møde paa Tinget naar den/n/e Tingswidne sag worder forretaged, da paa hands vegne at fremlægge det her udj indlagde skriff, som her nu deponeres: det producerede skriff er Procurator Blechingbergs protæts!! (protæst) af 9de Nobr: nestl:, hvilcket lyder som følger, No: 3.

Rættten tilspurte Deponenten, hvor dend udj dend skrifftl: protest paaberaabte Dom og Act war, om \hand/sam/m/e kunde producere. Deponenten swared, det hand med Posten ej hafde bekom/m/et meere, end som dette indlæg, saa som Procurator Blechingbergs fulde forsætt war selv at kom/m/e her, hvilcket vel hafde skeed, dersom indfaldende storm og uvæir ej hafde hindret ham der fra.

Eragtning.

Den/n/e Tingswidne sag optages til Rewition indtil i Morgen, da der udj skal blive Kiendt hvis Rætt er, til sam/m/e tiid Citanterne haver at møde.

Anders Mørqve og medjnterressenteres udgifne skiøde af 22de Novembr: 1745, til Kiel Colbeensøn paa 3 Spd: 9 Mrk: smør med børsel og Herl: i Bøigd.

Jon Knudsens med fleere udgifne skiøde af 22de (Novbr:?) 1745, til Knud Nielson, lydende paa 2 pd: 18 Mrk: smør udj gaarden Fliseram.

Knud Nielsøn Fliserans udgifne skiøde af 23 9br: 1745, til Kiel Olsøn paa 2 pd: 3 mrk: i Fliseran.

Johan Henrich Blombergs udgifne Obligation af 8de Julij 1745, til Hr: Cancellie Raad Fleischer paa Capital 370 Rdr:, imod det underpant af Wangens gastgivere med videre, blev læst.

Torgier Baarsen Hæves med fleere udgifne skiøde af 23de 9br: 1745, til Peder Ellingsen Rioe paa 12 ½ Mrk: smør med bøsse, og over bøsse effter Andeel, i Rioe.

Colbeen Knudsøn Winjes udgifne Obligation af 17de Febr: 1735, til Hr: Consistorial Raad Geelmuyden paa Capital 80 rdr:, imod det underpant 1 Løb smør i gaard: Vinje, blev effter paateigned qvitering af 17 Febr: 1741, til udslettelse anviist.

Siur Pedersøn Sonve fremstod for Rættten og gav tilkiende det hand paa sin Hustrue Jnger Gulliksdattr:s vegne formeente sig at være nærmeste Odels berættiget til (3?) Løber 2 pd: smør i Gaard: Mit Ringheim, beboende af Arne Rasmussen og Halsteen Monsen, hvilcked han i beleilig tiid agter at beviise, og nu for denne sinde lyser sin Penge Mangel, hvor om hand Rættens attestation beskrevet var begierende, som bl: bev:

Dend paafølgende 24de Nobr: blev udj nest foranførte Tingsvidne sag, {saaleedes fo} da Citanterne møtte, saaleedes for Rætt

Dømt og Afsagt

Lovens 1 bog 13 C: 28 art: tillader, at, naar enten af parterne, effter at Dom udj sagen gangen er, f(...?)finde bedre oplysning, da skal han/n/em ej f(....?)

1745: 90b

1745

det at giøre, saa fremt hand med sin Eed bekræffter, at hand (...?) sam/m/e beviisning til forn icke haver været videndis, eller dend kunde have bekom/m/et. Nu udwiisser det af Citanterne producerede stevnemaal af 18de Septbr: 1745, hvor udj de til vidner og Eedelig forklaring indkalder Ole Størckorsøn Drøgswold, Peder Larsøn Holle, Erich Halvorsøn Berge og Gullich Knudsøn Uhren, at widne om de ord som er talled, ved det af Procurator Reus forfattede skriff, eller saa kaldede forliig, imel: gaardene Twedt og Gulbraae Mændene, d: 18de og 19de Junj 1742, det de {ej} om sam/m/e vidner, førren Dom for underRættten blev afsagt, har været widendes: at de sam/m/e vidner har kundet bekom/m/et afhørt, førren Dom for underRættten blev afsagt i hoved sagen, kand ej heller af dem nægtes, eller er bleven benægted, thi sam/m/e vidner er i Naboe Lau, ved og paa bøygden hos Citanterne nærværende, og ingen stæder henreist for dend tiid de effter Loven burde havde været førde[t] og afhørde. Lovens forregaaende 22de art: befahler, at hvo vidne vil førre paa hvis en anden sagt haver, skal giøre det paa fersk foed, og til første Ting, ellers skulde vidne paa ens Mund icke gielde imod hans benægtelse; Stevningen udwiisser, at de ord hvor om vidner skal førres, erre!! (ere) talte d: 18 og 19 Junj 1742, (...) det nu, vidnerne indkaldes, er imod {de} 3 ½ aar siden de ord skal være talt, hvor om Citanterne agter at førre vidner. Og dend paafølgende 23 art: forbyder det ingen vidner effter aars forløb maa førris paa hvis nogen af andens Mund hørt haver, dog agter Citanterne at førre vidner imod Loven, ubetænkt de selv udj derres producerede stevnemaal af 18de Septbr: 1745 tilstaar, det de paastevnte ord skall være talt d: 18de og 19de Junj 1842: Effter saadan den/n/e Tingsvidne sags forrefundende

beskaffenhed, Kiendes for Rætt, det de indstevnte vidner til Eedelig forklaring imod Loven ej kand eller bør admitteres.

Fogden lod inden Rættten til et Tingsvidnes erholdelse undersøge, hvad handdels Karle her findes i dette Ting Lauv, Ingebrigt Røtte, Løsgiangere. Gullich (...?)søn Litseim, handler, er Løsgiangere. Størck Johansøn

1745: 91

1745

Berge, tiener hos sin Moder, driver handel. Elling Mølster, tiener ingen, driver handel. Omun Nielsøn Houge, tiener, driver handel \mens handel er/. Askild G(row?)e, løsgiangere, handler. Johan/n/es Olsøn Traae, løsgiangere, handler. Ole Twilde, tiener og handler. Lewor Hougen, tiener icke aars tjeneste, handler. Torgier Bryn, løsgiangere, handler. Erich Larsøn S(øffue?), huusmand, handler. Halle Seim, handler. Samson Hirdt, handler. Øyel Owerland, handler. Michel Gildbache, handler. Halwor Finne, handler. {Anders (....?)land, handler}. \Er(...?) (.....?). tiener icke. Ole Larsøn Oremod, handler. Joen Knudsøn Fliseran, tiener icke, handler.

Fogden effter forrige tiltalle til Maritte Larsdatter, var begierende, at som Lensmanden paa hans vegne icke haver indwarslet Maritte Larsdatters beskickedede forswar Rognald Houge til dette Ting, Dom at anhøre, war hand begierende sagen udsatt til næste Ting, som af Rættten blev bevilget.

Fogden effter forrige tiltalle til Siur Olsøn Growe, æskede sagen i Rætte.

Stevnevidnerne {Siur Olsøn Bryn}, Niels Tollefsøn Bryn og Anders Olsøn Wossebachen med Eed og opragte fingre forklarede, det de lovl: haver forkyndt dend Rættten paa seeneste Som/m/er Ting Siur Olsøn givende Laudags forrelæggelse, paa gaarden Growe, hvor hand sig hos sine Forældre opholder, og som hand ej lod sig finde, blev forrelæggelsen forkyndt udj hands StiffModer Dordi (...?)datters paahør.

Fogden sluttede Sagen og paastoed Dom.

Eragtning.

Endskiøndt Siur Olsøn Growe til dend af actor giorte sigtelse er given lovl: warsel til forswar, og han af Rættten til den/n/e Tægte dag er given Laudags forrelæggelse, hvilcken og er lovligen forkyndt, {saa} og hand alligevel icke møder til forswar, dets aarsage actor har slutted sagen og paastaaed Dom, saa dog siden sigtelsen ej medfører noged Reel b(.v....?), worder inu en gang for alle Siur Olsøn Growe forrelagt for Rættten at møde til næst anstundende Waarting, sigtelsen sig at fralægge, i wideri!! fald worder Dom afsagt effter sagens omstændighed, i dend henseende actor haver til det benævnte Ting at lade Siur Olsøn indwarsle, Dom at anhøre, og den/n/e Rættens Kiendelse lovl: for Siur Olsøn at lade forkynde.

Hr: Capitain Nordahl som Sigt og Sagefalds Eiere til det saa kaldede Appostels goeds, gav tilkiende, det hand til den/n/e tægte dag med Muntl: kald og warsel vidnesfast lovl: har ladet stevne og indkalde Peder Brynildsøn Winnie, widner at anhøre, som er Haw Knudsøn Nedre Winnie, Ole Larsøn ibdm:, og Ole

1745: 91b

1745

Knudsøn ibdm:, der under faldsmaal er indwarslet at vidne om hvorleedes hand Hellig 3 Kongers dag det aar 1743 haver slaged Baar Gullichsøn Nessem med 3de Nævehug, for sam/m/e Dom at anhøre til undgiældelse, samt at sware processens omkostning:

til vedermæhle er indwarslet Baar Gullichsøn Nessem.
dend indstevnte Peder Brynildsøn møtte, tilstoed at være lovl: kaldet.
dend til vedermæhle indwarslede Baar Gullichsøn Nessem blev 3de gange paaRaabt, mens ingen wilde sware.

Stevnevidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Anders Olsøn Wossebachen afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse for Baar Gullichsøn Nessem udj Eget paahør, og det paa Gaarden Nessem, hvor hand tiener.

Citanten paastoed de instevnte Vidner Eedelig afhørt; Eedens forklaring blev dem forrelæst, og formanet at wogte dem for Meen Eed.

1ste Vidne, Haw Knudsøn, boende paa Gaarden Nedre Winnie, gaml: 38 aar, effter aflagde Eed vidnede, det hand aldeeles inted veed aller har seed om den/n/e paastevnte sag. Actor fremsatte Qvæstioner: 1° om icke Winnet!! (Vidnet) Hellig 3 Kongers dag 1743 var nærværende paa Gaarden Nedr: Winnie da disse 2de indstevnte vare forsamlede? Resp: nej, hand var ude i Ildhuuset paa sam/m/e Gaard, mens icke hvor de vare forsamlede. Actor hafde ej videre at tilspørge vidnet.

2det Vidne, Ole Larsøn, huusmand paa Nedr: Winnie, gaml: 50 aar, aflagde Eed og forklarede, det hand icke var der paa Gaarden dend paastevnte tiid, mens Reiste der forbi om Natten, og var icke inde i noget huuss paa Gaarden, har vel hørt sigge siden, at der war Klam/m/erie paa Gaarden dend dag imel: dend indstevnte Peder og Baar, hvilcket dend ganske Almue har sagt og talt om, mens hand kunde ingen i særdeeleshed Navn give, kand heller icke nægte jo at have hørt det Peder har slaget Baar sam/m/e gang. Actor tog sig Reserweret til slutning af sagen at qvæstionere dette widne i fald hand finder det fornøden.

3de Vidne, Ole Knudsøn Nedr: Winnie, tienende hos Ole Nessem, gaml: 30 aar, effter aflagde Eed widnede, ej at have været der paa Gaarden, altsaa ved intet af den/n/e sag at sigge, har ej heller hørt talle der om.

Actor begierede sagen udsat for at indkalde fleere vidner til næste ting.

Afskeediged,

dend forlangede opsættelse bevilges.

Ditto sag Contra Johannes Olsøn Nessem, som 2den Juledag 1744 skal have overfalden Øyel Colbeensøn Owerland med haarreven og jord skuffen, der om widner som under faldsmaal er indwarslet, at anhøre, neml: Jon Knudsøn Flisseran, Samson Colbeensøn Hirt og Knud Flisseran, og endelig Dom

1745: 92

1745

at imodtage, saavel til undgiældelse som processens omkostning.

Sagwolderen møtte, tilstoed lovl: warsel.

Actor gav tilkiende det Øyel Colbeensøn Owerland til vedermæhle er indwarslet, mens effter 3de gange paaraabelse ej møtte.

det vidne Joen Knudsøn Flisseran effter 3de gange paaraabelse ej heller møtte.

Stevnevidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Anders Olsøn Wossebachen afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for Øyel Owerland udj hands Eged paahør paa Gaarden Owerland. Liggeleedes er Jon Knudsøn Flisseran lovl: indwarslet under faldsmaal, og stevningen forkyndt paa Gaarden Myrland, hvor hand opholder sig, og det udj Arne Myrlands paahør, siden Joen ej lod sig finde.

Actor paastoed de 2de vidner som nu møder, Eedelig afhørt. Eedens forklaring blev widnerne af Loven forrelæst, og formanet at wogte dem for Meen Eed.

1ste Vidne, Samson Colbiørnsøn!! (Colbeensøn?), wærende paa Gaarden Hirt hos sin Moder, gaml: 28 aar, efter aflagt Eed vidnede, at 2den Juuledag nestl: war widnet paa gaarden

Flisseran og saa at Øjel Colbeensøn sprang til og tog Johannes Olsøn i haaret, da Johannes greb Øyel i haaret igien, og de begge kom at ligge paa Gulvet, og hafde Johannes fat med begge sine hænder i Øyel sit haar, og var de værende som saa paa dette slagsmaal og skilde dem ad, neml: Anders Owerland, Ingebrigt H(irt?), Kiel Mørqwe, Knud og Joen Flisserand, og var widnet med at skille dem ad. parterne hafde ej videre at tilspørge vidnet.

2det Vidne, Knud Nielsøn, boende paa Gaaarden Flisseran, gaml: 60 aar, effter aflagde Eed widnede, at slagsmaalet skeede 2den Juuledag 1744, da widnet saa at Øyel tog Johannes i haaret, mens hvorleedes det siden gick til, kand widnet icke forklare, siden hand war ganske drukken, ellers erindrer at hand saa de laae begge paa Gulvet. parterne hafde ej videre at tilspørge vidnet.

Actor war begierende sagen udsat til næste Ting, og at de udeblivende maatte nyde forrelæggelse,

Afskeediget,

Sagen gives Rum til næst anstundende Waarting, til sam/m/e tiid forrelægges dend til wedermæhle indwarslede Øyel Owerland, liggeleedes forrelægges under faldsmaals bøder dend lovl: indstevnte Jon Knudsøn Flisseran sit widnesbyrd at aflægge.

Een ditto Contra Ole Nielsøn Nessem, som 2den Juuledag 1744 skal have med haartag og Næve hug overfalden Øyel Colbeensøn, der om widner at anhøre, som under faldsmaal er indwarslet, neml: Joen Knudsøn Flisseran, Knud ibdm:, og Samson Colbiørnsøn Hirdt, derres Eedelige forklaring at aflægge, og sagwolderen effter saadan

1745: 92b

1745

beskaffenhed at modtage Dom til undgiældelse, samt processens omkostning.

til vedermælle er indwarslet Øyel Owerland.

sagwolderen Ole Nielsøn Nessem møtte, tilstoed at være lovl: kaldet.

dend til vedermælle indwarslede Øyel Owerland og vidnet Jon Knudsøn Flisseran effter 3de gange paarabelse møtte ej.

nest forbem:te stevne widner afhiemlede stevningen saaleedes som ved nest forrestaaende sag anført er. Edens forklaring bleve de vidner som møder forrelæst, og formanet at vogte dem for Meen Eed.

1ste Vidne, Samson Colbiørnsøn, værende hos sin Moder paa Gaarden Hirdt, gaml: 28 aar. effter aflagde Eed widnede, at 2den Juuledag saa vidnet det Øyel Overland tog Ole Nielsøn i haaret og gav ham 2 á 3 Næve dask, mens Ole Nielsøn tog icke igien, dette skeede paa Gaarden Flisseran, videre wiste vidnet ej at kunde forklare. parterne hafde ej noged at tilspørge vidnet.

2det Vidne, Knud Nielsøn, boende paa Gaarden Flisseran, gaml: 60 aar, effter aflagde Eed widnede som næste vidne, undtagen hand ej havde seet det Øjel gav Ole Næveslag, saason hand, vidnet, var ganske drukken.

Actor begierede forrelæggelse for det udeblivende widne.

Afskeediged

Vidned Joen Knudsøn Flisseran forrelægges til næst anstundende Waarting at møde for Rættens, sit widnesbyrd at aflægge under falsmaals bøders straf effter Loven, til sam/m/e tiid paalægges dend til wedermælle indwarslede Øyel Owerland at møde, om hand noged til sagen agter at sware.

Hr: Capitain Nordahl gav tilkiende det hand ved skrifftl: stevning af 23de Octbr: sidstl: har ladet stevne og indkalde Lars Hermansøn Qwale for øvede slagsmaal imod Haldor Brynildsøn Finne. stevningen er af følgende indhold.

dend til vedermælle Haldor Brynildsøn møtte, mens sagwolderen effter 3de gange paaraab møtte ej, icke heller det vidne Johannes Dolwe.

forbem:te stevne vidner afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed paa Gaarden Biørche, for Lars Qwale, hvor hand hos sin Moder opholder sig, og det udj hands Eget paahør, og for vidnet Johannes Dolwe i hands Eget paahør, paa Gaarden Traae, hvor hand sig opholder.

Actor paastoed de 2de vidner som møder, Eedelig afhørt, Edens forklaring blev dem forrelæst,

1745: 93

1745

der næst formanet at wogte dem for meen Eed.

1ste Vidne, Gullich Larsøn, boendes paa Gaarden Grouwe, gaml: 33 aar, effter aflagde Eed vidnede, at i den/n/e høst da widned med de indstevnte war i Bergen i hands!! Bildes gaard, og de om Natten skulde ligge der paa loffted og de ware need lagde, siger Haldor Brynildsøn, ieg kand icke ligge her hos den/n/e lussede Dawid /: Lars Qwaale hafde Een Dreng heed Dawid ./, i det [samme]? Reiste Haldor sig op af leiet, da sprang Lars Qwaale til og slog Haldor meed haanden i ansigted, saa at bloder gick ham ud af Næssen, men Haldor gjorde ingen modstand, men gick strax ud der fra stædet. parterne hafde ej noged at tilspørge vidned.

2det Vidne, Elling Joensøn, wærende hos hands {Mod} Broder paa Gaarden Mølster, gaml: 33 aar, effter aflagde Eed widnede Conform med første vidne, undtagen at hand icke saa det Lars slog Haldor, mens hand hørte slaged og saa at blodet kom ud af Haldors Næsse. Actor hafde ej noged at tilspørge vidned, men paastoed Laudag for de udeblivende.

Afskeediged

dend lovl: indstevnte Lars Hermansøn Qwale gives Laudag til næste ting, sagen paa sin sidde at forsware, til sam/m/e \tiid/ paalægges det widne[t] Johannes Dolwe at møde, sit vidnesbyrd for Rætten at aflægge under faldsmaals bøders straf.

Fogden gav tilkiende, det hand inu fant fornøden her for Rætten at fremstille Wiching Joensøn, betræffende det af Wangens Kircke tag bort staallene blye, effterdj saadant bly hos ham med broderen Siur Joensøn er funden, om hand wilde inu giøre en yderligere og omstændigere forklaring.

dend fremstillede Wiching Jonsøn sagde der war icke meere bly udj hands Kiiste end det støcke eller Rulle blye som hands broder har lagt i Rætte, hvor af hand hug det støcke som hand gav Corporalen, og hellers hafde hugget noged der af til sig selv, som hand hafde skut til maals med: ellers var i Kiisten et støcke bly som war langt og tykt som 2de fingre, af fiile bly, eller bly hvor udj var ophugged fiile, sam/m/e bly hafde liggeleedes Lands(...?) (Lensmanden?) taged af Kiisten, dog hafde hand icke seet at hand tog det af Kiisten, Rætten tilspurte ham, om hand icke \for Rætten sidste gang og udi?/ for Fogden d: 18de Novbr: sa(...?)

1745: 93b

1745

Nestl: Torsdag, da hand blev arrestered, hafde tilstaaet, at der war udj hands Kiiste 2de Ruller bly, som hands broder hafde lagt der og igien bort tagen? Resp: jo, hand hafde tilstaaet det for Fogden saaleedes, mens som hand war for meged bange, forglemte hand at forklare det saaleedes som hand nu har forklaret det.

Fogden begierede den/n/e forklaring med det forrige Forhør beskreven meddeelt.

Fogden lod inden Rættens oplæse og Examinere sam/m/e til hans allerunderdanigste Regnskab hørende bilagere, som paa fol: 81 ere Extraherede for Watzværens tinglaug, og befindes her ligeledes at være, undtagen til 24de post blev anmeldet 2de Sauger, den 1ste, Møens Saug, hvor paa er skaaren 12 tylt: bord. 2: Finne Saug, hvor paa er skaaren 10 tylt: bord. Og til d: 8de post, at Jver Torgiersøn Ullestad for 3die Lejermaal er dømt paa sin hoved lod, mens formedelst forrige Lejermaal er taget hans hoved lod, er hand nu inttet Ejende.

Fogden lod viidere tilspørge, om Johan Henrich Blomberg, som her paa Wosse Wangen er Privilegeret Gastgiver, bruger nogen slags handel eller anden næring, hvor af hand bør Skatte, hvortil samtl: Almuen svarede Nej.

Restancerne for indeværende aar er i dette tinglaug 113 rdr: 2 mrk: 1 s:

Ligeledes Odels og Selv Ejer Mandtallet, saa og Sorenskriverens ting Reisers længde; og som alt befandtes Rigtig og ingen derimod havde noget at sige, var Fogden tings vidner beskrevet begierende, som blev effterkom/m/et.

Laug Rættes Mænd, som Rættens 1746 skal betiene, er følgende, sc: Hans Knudsøn Store Røtte, Erich Hermundsøn Rogne, Lars Anfindsøn Schullestad, Anders Olsøn Gafle, Arne Andersøn Schiple, Mikel Jversøn Wifaas, Siur Pedersøn Sondve og Aad Wichingsøn Gielle,

effter 3de Ganges udraabelse var ingen der videre vilde gaa i Rætte, altsaa blev tinget ophævet.

1745

1746

Anno 1746.

Dend 25de Januarj, blev paa Wangens Almindelige Tingstue med effterskrevne Eedsworene Laug Rætt, sc: Torbiørn Michelsøn Nedr: Qvitne, Tobiørn Jo(ha?)nsøn Rogne, Niels Torckielson Istad, Niels Larsøn Opheim, Andve Torbiørnsøn Græe, Steffen Wichingsøn Rondve, Siur Joensøn ibidm:, og Peder Knudsøn Glim/m/e, holden Et Extra Ting følgende Hans Excellence Hr: Stiftbefahlingsmand á Møjnickens Resolution og bevilling af 16de Decbr: 1745, der ord

1746: 94

1746

Effter andet er af følgende indhold, No: 1.

Fogden, Sig:r Rasmus Smith, som beskicked at føre den/n/e sag, hands Fuldmægtig Johan Henrich Blomberg fremstoed for Rættens og Producerede sin Principals udstyrede skriftl: stevnemaal af 3de Januarj h: a:, som lydeligen for Rættens blev oplæst, og lyder som følger, No: 2. Hernæst Actor vilde fornem/m/e om de alle møder og tagger til gienmælle, effter stevnemaallets indhold, i mangel deraf hafde hand ved haanden stevnevidnerne som sam/m/e kand afhiemle.

Maleficantens beskicked Defensor Rognald Houge comparerede for Rættens, med sig havende Maleficanten Siur Joensøn, tilstoed stevnemaallets lovl: forkyndelse, replicerede, det hands Eene Principal Wicking Joensøn, ved Een uløckelig hændelse Juule aften nestl: haver med et ladt gevæhr selv skudt sit hoved (... ..?), og der af Nye Aars aftenen, ved døden afgick. da hands ven/n/er haver begravet hands døde legeme her i Kircke gaarden, ellers deponerede sin Constitution af 23de Decbr: nestl:, dend hand begierede her i Acten inddragen,

for det øvrige vilde afvarte hvad Actor hafde at forrestille. dend Deponerede Constitution er af følgende formeld, No: 3.

(Vidnerne?) møtte efter stevningens indhold, Corporal Siur Tøen og Kirkeværgen Mathias Mølster, som tilstoed stevningens lovlige forkyndelse.

Actor deponerede det over Maleficanten dend 18de Nøbr: og efterfølgende dage holte forhør, med paastand sam/m/e maatte oplæsses og her udj Acten ordlydende indføres, hvilket lyder ord efter andet som følger, No: 4.

Effter at dette forhør var ordlydende for Maleficanten oplæst, blev hand af Actor tilspurt, om hand noged her imod hafde at erindre, eller om hand vilde giøre en anden bekiendelse? her til Maleficanten swarede, hand hafde ej noged imod sam/m/e forhør at erindre, kunde ej heller aflægge nogen anden bekiendelse end dend som aflagt var. Actor fremsatte det spørgsmaal, at efterdj Maleficantens broder Wiching Joensøn har for (...?) at der vare 2 Ruller blye i hands Kiiste, hvilcke hands broder hafde bort taged, hvor da Comparenten har gjort af dend Eene Rull bly? Resp: hand har opskutt dend Eene Rulle, som var fiile blye.

Actor tilspurte dend tilstæde værende Corporal Siur Tøen og Kirkeværgen Mathias Mølster, om de hafde nogen!! (noget) videre at erindre til sagens oplysning, de der om nu vilde give deres forklaring. Corporal Siur Tøen swarede, det hand nu ej videre mindes end hvad hand

1746: 94b

1746

forhen haver forklarede, hvor til hand nu sig referede. Actor tilspurte Corporalen, om hand icke ved!! (veed) hvorleedes det bly blev taged af Kiisten, og om hand icke ved at Siur Joensøn paa de tiider var der paa Gaarden? Resp: ved inted her om. dend indstevnte Kircke Værgen Mathias Mølster hafde ej noget at erindre til sagens oplysning.

Actor fremlagde Sogne Præsten Hr: Haar[s] attest af 19de hujus, med begiering sam/m/e maatte oplæsses og til Actens følge worde henlagt, sam/m/e lyder saaleedes, No: 5.

Actor gav til Kiende, det hand til den/n/e tægte [dag], ved Muntl: warsel under falsmaals straf, til widner udj sagen har ladet indkalde Dawid Joensøn Mølster, Knud Wichingsøn øvre Øgre og Siur Størcksøn Holle, \og Arne Larsøn, huusmand paa Lødve/, at vidne om hvis de kand have hørt og seet om det bort staaende blye af Wangens Kircketag, med videre som dem kand blive tilspurt, den/n/e sag vedkom/m/ende.

2° Willum Omunsøn, tienende hos Hr: Haar, Lars Brynildsøn, huusmand paa Ullestad, Aad Pedersøn Lunde, Lars Godskalksøn Grimmestad og Arve Jversøn, huusmand paa Rogne, derres vidne at aflægge om de ord Siur Joensøn har udsagt Søndagen efter Nye aars dagen indeværende aar.

3° Gullich Jversøn og Ole Andersøn, begge Rosmænd udj Præstegaarden, at vidne om de icke veed at Siur Joensøn noged efter Michaeli nest afvigte aar, hafde sit tilhold her paa Wangen i nogle ugger.

4° Sonne Nielsøn og Haaver Perdesøn!! (Pedersøn) Thøen, at vidne om hvad de hørte af dend dræbte Wiching Joensøn sigge, hvem som var Eiermand til dend blye plade som hand huggede det smaae støcke af, som hand gav Corporal Siur Olsøn Thøen, med videre de kand blive tilspurt, sagen til oplysning.

Actor paastoed samtlige vidner, som nu alle møder, Eedelig afhørt. Eedens forklaring blev vidnerne forrelæst, og formanet at vogte dem for Meen Eed.

1° Vidne, Dawid Joensøn, boendes paa Gaarden Mølster, gaml: 50de aar, efter aflagde Eed vidnede, at næst afvigte aar, dend 6te Søndag efter Trinitatis, som var d: 25 Julj, da Vidned kom til Kircken, for Prædicken, da hørte Vidned at de 2de Murmestere som arbeidede paa Kircken, sagde til Kircke Værgen Mathias Mølster, at der var taged blye af Kircketaged, da som

der stoed en stie ved Kircken, og hengte et touv over taget, (gik?) Mathias Mølster først op paa stiiien, og siden efter (... 3 ord ...) sig hen at besee stædet hvor blyet var aftaget, da hand kom need igien, sagde hand at der var taged et stort stycke blye, og at det viiste sig at det var skaared av, og at det icke var lenge siden det var giort. videre hafde vidned ej at forklare, ej heller hafde parterne noget at tilspørge det.

2° det Vidne, Knud Wichingsøn, boendes paa Gaarden øvre Øgre, gaml: 35 aar, effter aflagde Eed vidnede Conform med første vidne.

3 Vidne, Siur Størcksøn, huusmand paa Hølle (Holle), gaml: 40 aar, efter aflagde Eed vidnede Conform med 1ste og andet Vidne. Actor fremsatte Qwæst: 1° da Vidned kom til Lensmanden Een Søndag for at hente nøglen til Taarned at Ringe med Klockene til Prædicken, hvor Vidned da blev henviist for at hente nøglen, om hvor hand skulde gaae, af hvem hand fick dend og paa hvad stæd? Resp: hand blev henviist til Siur Joensøn, som den der tiener hos Præsten, og hos bem:te (...) og af ham bekom hand nøglen udj Præstegaarden. Maleficanten Siur Joensøn tilstoed selv, at hand hafde hentet nøglen hos Lensmanden, og igien overleverede dend til Vidned, da Vidned ville ringe med Klockerne. Actor tilspurte Maleficanten, i hvis Navn hand begiærede nøglen hos Lensmand[en], og om hand skiød steer!! (stare), og hvor sam/m/e stære leverede? Maleficanten swarede, det hand hos Lensmanden begiærede nøglen udj Præstens Navn for at skyde stære, mens hafde ingen skudt. 2° Qwæst: hvor for hand da beholdt nøglen for sig, og til hvad ende? Resp: hand hafde nøglen hos sig for at levere den til (Ringe)ren naar hand kom.

4de Vidne, Anders Larsøn, huusmand paa Lødve, gaml: (...) aar, efter aflagde Eed vidnede, (... ...) afvigte Som/m/er, da her var Murmestere at arbeide paa Kircken, var Vidnet handlangere hos dem. da de nu skulde (Reise) et stillats for at arbeide paa brøstet af Kircken over Coret, og de kom der paa det tag som er lagt med blye, saa Vidned og Murmesterne at der var (skaaret et)

huul paa taged, hvor blyet var borttaged og spiigerne stoed tilbage, hvor med blyet hafde været anslaged. parterne hafde ej noged at tilspørge Vidned.

5te Vidne, Lars Brynildsøn, huusmand paa Ullestad, gaml: 25 aar, efter aflagde Eed vidnede, at dagen efter Nye aar kom vidnet her paa Wangen, da hand med Willum Aamunsøn, og dend smaae Erich Hind som er hos Hr: Blytt, gick ind til Siur Joensøn for at see hvorleedes hand levede udj sin arrest, da de kom ind til ham, sigger Erich Hind, hvor lever du Siur, da Siur Joensøn swarede, ieg lever ickun slætt, da sagde Erich Hind, du hafde vel icke tænkt det forgangen aar Juul at du skulde leved saa den/n/e Juul, da swarede Siur Joensøn, nej, ieg tænkte icke at ieg for slig en ringe ting skulde kom/m/e i {saadant et} slig et perlement!! (pelement) eller Røre. parterne hafde ej noged at tilspørge vidned.

Actor gav tilkiende at det vidne Willum Aamunsøn, som tiener hos Sogne Præsten Hr: Haar, maatte udj sin huusbondes ærende Reise til Bergen, dets aarsage blev hand nød at lade ham ved 2de Mænd først afhøre, og som ingen (...) i en hast der til var at bekom/m/e end som Hr: Haar og Mathias Mølster, som kunde hørre paa hans udsigende, saa har hand der om taged derres skriftl: vidnes byrd af dags datto, det hand her deponerer til actens følge, No: 6.

7de Vidne, Arve Iversøn, huusmand paa Rogne, gaml: i 50de aar, efter aflagde Eed vidnede, at hand hafde vagt over Siur Joensøn dagen efter Nye aar, da Erich Hind, Willum Aamunsøn og Lars Brynildsøn kom ind til Siur, og hørte vidned at Erich Hind spurgte, hvor lever du Siur, da Siur svarede, ieg lever ickun slæt, da sagde Erich Hind, du hafde vel icke tænkt forgangen aar Juul at du skulde leved saa den/n/e Juul, da svarede Siur Joensøn, ieg hafde

ikke tænkt at sidde saa lenge for slig en ringe ting. parterne hafde ej videre at tilspørge vidned.

Actor ærklærede at hand frafald de 2de indstevnte vidner

1746: 96

1746

Aad Pedersøn Lunde og Lars Godskalksøn Grimmestad, for ej alt for meged (... 2 ord ...)de acten, siden disse af Siur Joensøn (... 3 ord ...) dagen efter Ny aar, er nu tilstrækkelig bleven beviist, paastoed de øvrige indstevnte vidner Eedelig afhørt.

Afskeediged

Siden det er seendt ud paa Aftenen, ophæves Rætten til i Morgen Klocken (..?) slætt, da parterne og de øvrige af (...) Vidner haver at møde.

Dagen der efter, som var d: 26de Januarj, blev Rætten atter betient udj næst foranførte sag, da Actor tillige med Maleficanten og hands beskickedede Defensor møtte.

Kircke værgen Mathias Mølster gav til kiende, det i næstleeden høst noged efter Mikels dag, var hand (atter bleven) var!! (vaer?) det ved needer deelen af Corets tag var atter bly bort staalen, hvilket sted hand igien strax med blye belagde, som var tilsam/m/en 21 Marker bly som dend gang blev oplagt, at nu Arrestanten paa sam/m/e tiider opholdt sig her paa Wangen, der om hand formodede Actor hafde indstevnt vidner, sam/m/e at beviise. sam/m/e tiider som ovenmelt er, blev hand og vaer at være bort staalen af Kirckens Materialier 5 Klaghug, sam/m/e Klag hug er af jern, et hvert vigtig fra 13 ril 15 Mrk: jern og staal, som bruges til at op(læg?)ge graver med i Kircken og paa Kirckegaarden naar jorden er frossen.

Actor tilspurte Maleficanten, om hand ikke kunde smeede og var Een ar(beide)re i Smeede arbeide. Maleficanten swarede jo, hand kand arbeide Smeede arbeide.

8de Vidne, Gullich Iversøn. Rosmand i Wangens Præste gaard, gaml: (..?) aar, efter aflagde Eed vidnede, at i nest (...) ved Michaeli tiider var Siur Joensøn her paa Wangen, og ophold sig hos Hr: Capitain Dyvahl, som boede her paa Wangen, om hand var der i 8te eller 14ten dage eller lengere, kand vidnet ikke erindre.

Actor tilspurte Maleficanten, hvor lenge han var her paa Wangen hos Hr: Capitain Dyvahl. Maleficanten svarede, hand var her paa Wangen hos Hr: Capitain Dyvahl ved Michels dags tiider nestleeden aar{s}, og det i 4re ugger, mens hvad (dag)

1746: 96b

1746

hand kom der til eller gick der fra, kand hand ikke mindes.

Actor frafald det indstevnte vidne Ole Andersøn, og forlanger ei sam/m/e afhørt, siden Arrestanten selv tilstaar at hand var her paa Wangen i nestl: aar ved Michaeli tiider udj 4 ugger.

9de Vidne, Sonne Nielsøn, boende paa Gaarden Thøen, gaml: i 50 aar, efter aflagde Eed vidnede, at nogen tiid for høstetinget nestl: aar, var Lensmanden og Mathias Mølster hos Corporal Siur Thoen, da {Will} Wiching Joensøn var tilstæde, da tog Lensmanden et lidet støcke blye plade som laae paa Corporalens bord, i sin haand, og tilspurte Wiching, om hand ikke hafde gived Corporalen dette stycke blye, da swarede Wiching io, saa gick de til Wiching sin Kiiste og saa i dend, da sagde Lensmanden, hvor er dend blye plade hvor af dette stycke er hugged, da swarede Wiching, ieg veed det ikke, min broder har tagen det, da tilspurte Lensmanden atter Wiching Joensøn, hvem der eiede dend blye plade hvor af det lidet stycke var hugget, da swarede Wiching Joensøn, min broder Siur Joensøn Eier det. parterne hafde ej noged at tilspørge dette vidne.

10de Vidne, Haaawer Pedersøn, boendes paa Gaarden Thøen, gaml: 33 aar, efter aflagde Eed vidnede Conform med nest forregaaende vidne.

Actor paastoed at Rættens Middel vilde besigtige Kircken, som 2de gange paa ulige tiider i Næstleeden aar er bleven bestaalen, for at granske hvad der ved kand være at observere til sagens oplysning.

Den/n/e af Actor gjorde paastand blev af Rætten forretaged, og forføyede Sorenskriveren og Laug Rætten dem strax til Kircken. Nøglen til Kircken, efter Sogne Præsten Hr: Haar[s] forklaring, hænger stedse i hands stue paa en stoer spiiger ved Kackelovnen, eller[s] ligger nøgelen paa ovnen, saa at en hver af Præstens tienere, eller hvem som er tilstæde i huuset, kand tage nøgelen saa ofte Kircken skal {op} aabnes, naar mand kom/m/er ind i Kircken, paa dend {venstre} \høyre/ haand, bag ved Daaben (er et) langt smalt afdeeling med dør forre (...)g uden laas, hvor Materialerne af spader,

1746: 97

1746

grev og Klack huggerne ligger, her om forklarede Kirkeværgen Mathias Mølster, at da hand nestl: aars høst vilde eftersee sam/m/e Klack huggere, som skuld være i stand inden jorden blev frossen, thi om som/m/eren brugges de ej, befandt hand at de forhen om/m/eldte 5 Klack huggere var bo[r]ttagen. opgangen til Taarned er i Kircken, naar Mand kom/m/er nogle trapper vel høyt op i Taarned, gaar Mand der fra ind over Kirckens lofft, i det Østre brøst af Kircken er et langt smalt huul \eller (b.g..)/, hvor igienem en Mand kand gaee ud paa Corets tag, som er lagt med blye, naar Mand ligger i sam/m/e huul, kand Mand med haanden tage ud paa Kiølen af Correts tag, her var da det stæd hvor dend første gang var taged bly af taged, og var hullet af Murmestere, som i nest afvigte aars

som/m/er arbeidede paa Kircken, med Kl(...)
og steen tilslagen \for/ Regn \og Vind/, sam/m/e Ka(...)
steen Laugrætten slog af, for at (kunde)
see hvor stoert et støcke blye var (...)
{de} stædet {hvor} \var,/ af det blye som ligger (...)
efter og over tagged, saa at dend ene sidde
af blyed gaar udover Corets tag, og den
anden sidde gaar op efter Muuren (i)
Kirckebrøsted, og saaleedes føyer Kir-
-ken og Corret til haabe, det som befan-
-tes at være af bly bort tagen var, f(...)
4 ½ tom/m/e bredt udover Taged, 7 tom/m/er
bredt op paa Muren af Kirckebrøsted,
17 ½ tom/m/e lang paa dend Nordre sidde af
taged, og af Muren paa Kircke ta(ged)
var det 50 ½ tom/m/e lang udj snee, (...-)
-skad skaaren, hvilcket var til si(...)
som det var ska[a]ren af. sidden forføyede
Vi os efter Kircke værgen Mathias Møl-
-sters anvisning, til det stæd hvor dend
anden gang er taged bly af Corets tag,
som blev siuvnet i nestl: aars høst,
stædet var paa dend Nordre side af Corets
Tag, aller {næst} underst paa Taged, (...)
over Taged af Sacrastien, hvilcket
falt strax i øyensiunet, og var (...)

over taget med en ny blye plade, (her om)
Kircke værgen gjorde saadan forklaring,
at saa snart hand saae at sam/m/e blye var bort
tagen, lagde hand en ny plade over hullet
igien, som veiede 21 Marcker, hvor (til-)

1746: 97b

1746

-forn af ham er forklaret, ellers er stædet
af (... 6-7 ord ...) taged over Sacra-
-stien (var ej høyt fra hoved), saa Mand
(... 3 ord ...) saa (...) kand kom/m/e op paa
Sacraستي's Tag, hvor paa Correts Tag,
som er lagt med blye, med sin nederste
deel af Taged eller Tag skiæcken anstøder.

Actor sluttede sagen paa sin sidde,
og paastoed Dom over Arrestanten, efter
sagens befundende beskaffenhed, saa at
efter Kongens Lov og Forordninger maatte
lide og undgielde, ellers tilspurte [Actor] arre-
stanten, om hand hafde nogen Midler eller
Eiendeeler, og hvor de vare, hand det nu vil-
-de angive. Maleficanten swarede, hand
hafde ingen Midler eller Eiendeeler, og hvad
han har fortient, har hand opbrugt i
(...), ellers har hand en liden Kiiste,
som icke er større end at hand kand bære dend
over sin Arne, sam/m/e staar hos hands
(...)er paa Stranden i Sogne Fogderie.
Actor Refererede sig til sit forige, og
paastoed Dom.

Maleficantens Defensor
lod tilførre, det hand ofte, siden hand
blev hands beskickedede forswar, saa vel i
Eenlighed, som udi Vagtens paahør, har
talet med hands Principal, for af ham
at udforske hands sags beskaffenhed,
mens hand har af ham ej kundet bekom-
-me dend minste oplyning, hvor for
hand ej heller har kundet forsware sagen
saaleedes som hand gierne ønskede, dog
haabede hand det hands Principal for
den/n/e mod ham anlagde sag og sigtelse
blev frikiendt.

Rættens tilspurte
Parterne om de noged videre hafde til Sagens
oplysning paa nogen af sidderne, de det
nu vilde tilgiende!! give. her til Parter-
-ne Een hver for sig swarede nej, de hafde
intet videre i sagen at forrestille.

Afskeediget,
Sagen optages til Doms
Kiendelse indtil d: 28de Hujus, Klocken
(...) eftermiddag, da parterne haver
at møde, Dom at anhøre.

Dend 28de Janaurj blev Rætten atter betiendt udj nest for-
-an førte sag, da Actors Fuldmægtig tillige
med Maleficanten Siur Joensøn og hands be-
-skickede Defensor Rognald Houge, Compare-
-rede for Rætten, Er da af Sorenskriveren og
Laug Rætten som Meddoms Mænd saaleedes
for Rætt Kiendt, Dømbt af!! (og) Afsagt

1746: 98

1746

Dom.
Tyven (... resten av linja ...)
sig at see pa(... resten av linja ... aa-)
-ben barede, (... resten av linja ...)
til dend hand vil besti(... resten av linja ...-)
-dig til at giøre modstand, eller (... resten av linja ...)
Vidner ved haanden. M(... resten av linja ...)
Leilighed, og \med/ beraad hu, vel over(... resten av linja ...)
skall sætte sit onde forsætt i vær(... resten av linja ...)
vanskeligt, og meged Rart, at (... resten av linja ...)
overbeviiser Tyven dend af ham øvede (... resten av linja ...-)
-ming: altsaa er det billigt og (... resten av linja ...)
begaaed Tyverie, maae, naar (... resten av linja ...)
skee kand, beviisses med Naturlig (... resten av linja ...)
af Sagens flydende omstændigheder (... resten av linja ...)
lige omstændigheder er, at hos (... resten av linja ...)
der det bortstaalene, der finder (... resten av linja ...)
uden hand strax kand viise sin (... resten av linja ...)
hvilken hand har bekom/m/ed det bort (... resten av linja ...)
hvor paa Grunder sig Lovens 6 B: 17 C: (... resten av linja ...)
lovlige omstændigheder. Lovens 5 B: (... resten av linja ...)
sigger, lyser Mand icke op det hand hitt(... resten av linja ...)
hand Tyv der for: hvorleedes Mand (... resten av linja ...)
wiser dend forregaaende 1ste art: (... resten av linja ...)
Sagen flydende omstændigheder: her (...)
det fornøden at forrestille den/n/e sag (...-)
-dende beskaffenhed, fra begyndelsen (...)
deeles, paa det de af Sagen flydende (omstæ-)
-digheder grundig kand vorde oplyst (...) (næst-)
-afviigte Aars Som/m/er, da her vare (... resten av linja ...-)
-re et arbeide paa Kircken, bliver (... resten av linja ...)
handtlanggere var, at der af Correts Tag paa
Nordre siidde oppe ved Kiølen af Taged (...)
brøsted af Kircke Muuren var bort (taged)

Een deel blye, som er efter dend af Rætten (...)
 hujus giorde besigtigelse, 4 ½ tom/m/e (...)
 over Taged, 7 tom/m/e breed op paa Muuren (...)
 Kircke brøsted 17 ½ tom/m/e lang paa dend (...)
 sidde af Taged, og af Muuren paa (...)
 brøsted 50 ½ tom/m/e langt blye, udj s(...)
 skad skaared: her om blev vel giort (...)
 Allarm og et Røre til et Røgte, (...)
 ingen viste hvem Mand skulde (... resten av linja ...)
 tænkt der for. Høsten der efter (... resten av linja ...)
 Nestl: aar[s] høst ved Michæli tiider, p(aa een)
 Søndag, da Almuen var forsamlet (paa Kirc-)
 -ke Gaardem for at gaae i Kircken (...)
 var det af Correts Tag, neederst p(... reste av linja ...-)
 -gen over Sacrastiets Tag, atter (... resten av linja ...)
 staallet Een blye plade, paa sam/m/e (Kirc-)
 -ke værgen Mathias Mølster s(... resten av linja ...)
 Da Kircke værgen og haver befunden (...)
 Kirckens Materialier var bort staalene

1746: 98b

1746

(... heile linja ...)
 (... fyrste del av linja ...) dette sidste
 (... fyrste del av linja ...) over bøygden,
 (... fyrste del av linja ...) ved Hr: Obriste-
 (-... fyrste del av linja ...) da \hand/ hørte dette
 (... fyrste del av linja ...) Siur Joensøn bekom/m/ed
 Eet lidet saadant støcke blye plade som kunde
 (... fyrste del av linja ...) Tag /: see her om det dend
 (...) Nobr: 1745 passerede forhør :/ tog hand sam/m/e
 (...) blye plade, og Een Søndag, der med gick
 (... fyrste del av linja ...) anviiste det for Kircke værgen
 Mathias Mølster. Dend om/m/elte Wiching
 Joensøn har her om d: 18 Nobr: nestl: giort saadan
 (...) forklaring, at hand fandt udj hands Kiiste
 (needlagt) af sin broder Siur Joensøn 2de blye
 plader sam/m/en Rullede, og da hand spurte sin
 broder, hvor hand hafde faaen det, svarede hand,
 (ieg) skal sigge hvor ieg har faen det
 (naar det) bliver efter spurt: 1ste omstæn-
 (-dighed,) Siur Joensøn har ickun, dend 18de Nobr:
 (...) i Rætten ved det holdende forhør, frem-
 (...)en sam/m/en Rullede blye plade, som har
 (lagt) paa huusse, og der fra er afskaaren eller
 (...)gged, og sigger \at/ hand ickun fant et støcke.
 Corporal Siur Tøen har forklared: at da
 Wiching Joensøn gav ham det lidet støcke blye,
 som hand huggede af en blye plade, sagde
 Wiching Joensøn, at der i hands Kiiste skulde

væred 2de støcker blye plader, mens nu
var det ickun et, Wiching Joensøn har selv
(her i) Rætten forklared, at der af hands broder
Siur Joensøn var 2de bly plader sam/m/en
Rullede need lagt i hands Kiiste, her har
(Siur) Joensøn ej vildet giøre nogen Reen
bekiendelse om dend eene blye plade
hvor dend er, eller ved Reen bekiendelse
(paa)staaed at hand fandt 2de Ruller blye
pladder, endskiønt broderen sigger at
der var 2de sam/m/en Rullede blye pladder
i Kiisten needlagt, dog swarer Siur
Joensøn omsidder ril Actors fremsatte
(...) Qvæstion, hand veed icke af meere
(blye), end som det Eene stöcke, mens
(...) i laae et stöcke til, veed hand
(...). 2° broderen Wiching Joensøn for-
(-klarede), at da hand tilspurte sin broder
Siur Joensøn, hvor hand hafde faaen det
(fra), har Siur Joensøn swared, ieg skall
(sige hvor) ieg har faaen det, naar det bliver
(efter)spurt, for Rætten har Siur Joen-
-søn giort saadan forklaring, hands broder
spurte ham hvor hand hafde faaen

1746: 99

1746

dette bly, da hand svarede ham at hand hafde kiøbt
det, i den/n/e omstændighed (... resten av linja ...)
tillige Een (... reste av linja ...)
Joensøn, efter hands (... resten av linja ...)
sagt til sin broder Wiching Joensøn (... resten av linja ...)
kiøbt sam/m/e blye pladder (... resten av linja ...-)
-ver Siur Joensøn det h(... resten av linja ...)
Pintze-dag om Morgenene (... resten av linja ...-)
-tingen da hand gick af sin (tieneste ... resten av linja ...)
og var kom/m/en 3 á 4 børs skud fra (... reste av linja ...)
Præste Moen, laae dette (... resten av linja ...)
i veien: her er atter Een uligge (... resten av linja ...)
Een usandfærdig bekiendelse: (... resten av linja ...-)
-mel har da Siur Joensøn ei (... resten av linja ...)
bringe, for dette af Kircken bort staaene (...)
blye, end at hand nu vil sigge at (... resten av linja ...)
mit i veien i Præste Moen, (... resten av linja ...)
var saae, at det laae mit i veien (... resten av linja ...-)
-de vel være at Tyven for een (... resten av linja ...)
hafde lagt det der, saa er og bliver (... resten av linja ...)
Joensøn Tyv for det af Wangens (...) Kircke
bortstaaene blye, følgerig Lovens (...)
9 c: 1 og 2 art: 4° Den/n/e om st(... resten av linja ...)

bliver merckværdig: Sogne Præsten
 Hr: Johan Christopher Haar udj (hans)
 attest af 19de hujus forklarer hvor(leedes)
 Siur Joensøns opførsel har været, (medens)
 hand stoed i hands tjeneste, og at (...-)
 -mede og anstoed Siur Joensøn, naar (...)
 passere Een ærlig og ærekiær (tiener)
 at ligge ude af sin huusbondes G(...-)
 -lig om Natten imod hands vidende (...)
 Siur Joensøn uden sin huusbondes (...-)
 -de og samtycke 4de Pintse dag Morgen det-
 -te aar 1745 undvigede og bort rømte fra sin
 tjeneste, medens hands huusbonde (...),
 hvilcket er just paa dend sam/m/e tiid (Siur)
 Joensøn, for Rætten har forklared, at hand
 gick af sin tjeneste fra Præsten, (...)
 det stöcke blye plade, som hand i Rætten
 har fremlagt, at ligge mit i veien (paa)
 Præste Moen, 3 á 4 børs skud fra Kircken,
 dette er meged Mistænkeligt, (...)
 Siur Joensøn fra Præstegaarden (... resten av linja ...)
 Kiiste med sig Natte tiider, uden at lade (nogen det)
 ringeste i forveien forstaae, enten (hands)
 Huusbonde eller andre i Præstegaarden.
 5° Nøglen til Kircken, efter Actens (...),
 hænger i Præstens stue, hvor hands tiener
 tagger dend naar de vil, mens endskiönt Siur
 Joensøn ved dend Leilighed uformerket kand
 gaa i Kirckeb naar hand vilde, kand hand
 dog icke kom/m/e op i Taarned, allige(vel om Nøgl-)
 -en til Taarned er i Kircken, fordj (...)
 og luckelse inden i Kircken for op(...)

1746: 99b

1746

(... heile linja ...)
 (... fyrste delen av linja ...) Tilstaaelse
 (... fyrste delen av linja ...) Nafn,
 (... fyrste delen av linja ...) Lensmanden
 (... fyrste delen av linja ...)anden ej har kun-
 (-det ... fyrste delen av linja ...), siden Præstens Navn
 (... fyrste delen av linja ...): Naar Mand kom/m/er op i Taar-
 (-ned ... fyrste delen av linja ...) Mand, efter dend i Acten inddrage-
 (-ne ... fyrste delen av linja ...)gelse forrætning, gaae ind paa
 (... fyrste delen av linja ...) Loftet, i det Østre brøst af Kir-
 -cken er en lugge med dør for, hvor igien-
 -nem Mand kand gaae ud paa Corets Tag,
 (naar) Mand ligger i sam/m/e lugge, kand Mand
 med hænderne tagge paa Kiølen af Corets
 (Tag, som) er Tægt med blye, her er det

Stæd hvor første gang er bleven befunden
 (blye) at være bort staalen, som forhen
 (... ..)red. Ved Michæli tiider nest
 (afvigte) aar, efter at Siur Joensøn tilforn,
 (som) forhen er meldt, var undviiget og
 (rømt) af sin tjeneste fra Sogne Præsten,
 (hafde) atter igien indfundet sig her paa
 (Wangen), og efter hands Egen tilstaaelse, som
 (Acten) udviiser, ophold[t] sig i 4re ugger hos
 Hr: Capitain Dyvahl, i sam/m/e tiid bliver
 (Kircken) den anden gang bestaalen, da det strax
 øyensiunlig var at see, at af Corets Tag-
 (-skiæck), som gaar need over Sacrastiets Tag,
 (var) staalen og bort taggen Een blye-
 (-plade), her til behøvedes ej stoer umage,
 (...) Mand med ringe Møye kand kom-
 -me op paa Sacrastiets Tag, som icke er
 (saa høyt) fra jorden, da Mand strax kand
 (...) Corets Tag, hvilcket omstænde-
 (-ligen) fornem/m/es af dend besigtelse for-
 -retning som i Acten er inddrgen.

Efter saadan forrestaaende Reciterende
 Omstændigheder, sees den/n/e sags befunden-
 -de beskaffenhed: Thi Kiendes for
 Rætt det Siur Joensøn, i følge Dend
 (...) Allernaadigste Forordning
 (...) 8de Octbr: 1725, bør miste sit
 (Liv/Hoved) i Galgen, og hands hoved lod, i følge
 (...), at være Kongen hiemfalden.

(Dend ?de ...) blev Rættten betiendt paa Gaarden Mørqwe, be-
 (-liggende) i Holbøygder otting og Wangens Kircke sogn
 paa Woss, udj Een Odels trættes afhandling, da Ræt-
 -ten blev beklæd med efterskrevne Eedsvorene Laug
 Rættes mænd, som af Fogden Sig:r Rasmus Smith
 der til var opnævnte, sc: Willum Isaaksøn Schielde,
 Rognald Houge, Siur Jonsøn Ronve, Torbiørn Rogne.
 (Knu)d Joensøn Qwale, Peder Knudsøn Glim/m/e, Brynild
 (...)søn Finne og Iwer Ellefsøn Nesseim, nærværende

1746: 100

1746

Lensmanden Johan Henrich Blomberg, hvor da for Rættten fremstoed Anders Kieldsøn
 Mørqwe og gav til kiende det hand med muntlig Kald og warsel widnesfast nestl: aar[s] høst
 til indeværende aars Jorde Tirsdag, og atter med 14ten dages warsel til den/n/e Tægtedag, her
 til Aastædet har ladet stevne og indkalde Olle Nielsøn Mørqwe at anhøre hands Adkomster og
 paastand som nærmeste Odels berættiget til 3 Spand smør her udj Gaarden Mørqwe, der for
 at imodtage Løsnings penge, om sam/m/e Dom at anhøre og imodtage, samt sware processens
 omkostning.

dend indstevnte Ole Nielsøn Mørqwe møtte for Rættē, tilstoed saaleedes lovlig at være stævnet, som [af]? Citanten udsagt og forklaret er. Citanten fremviiste penge for Rættē, om dend indstevnte Ole Nielsøn sam/m/e imindelighed vilde imodtage.

Comparenten Ole Nielsøn lod tilførre, det hand ej imodtog Løsnings penge for sin beboende Jord, saasom hand ej er vitterligt, det Citanten der til haver nogen Odel eller Løsnings Rætt.

Citanten tog udj sit Eget giem/m/e de anbudne penge, og der næst producerede Et skiøde af 10de Decbr: 1691, hvor med hand vil beviise det hands Fader sal: Kield Pedersøn her udj Gaarden og dend paastevnte jordepart haver tilhandlet sig ½ løb smør. sam/m/e er saa lydende, No: 1. End videre fremlagde Citanten et skiøde af 25de Jan: 1696, hvor efter hands sal: Fader haver tilhandlet sig her udj gaarden Een løb smør, bliver saa i alt efter disse 2de skiøder 1 ½ løb smør, hvor af ieg har paataalt det halve, som er 3 Spd: smør. dette om/m/elte skiøde er saa lydende, No: 2. Endnu fremlagde Citanten et erværvet Tingsvidne af 26de Febr: 1745, hvormed hand beviiser at have lyst sin penge mangel, som formeenende Odels berættiget til 3 Spd: smør her udj gaarden, som er af følgende indhold, No: 3. Endelig forklarede Citanten, det efter at hands Moder Britte Monsdatter ved døden var afgangē, Kiøbte først hands Fader dend halve løb smør, og siden efter at hands Fader hafde indlat sig i ægteskab med sin andre Kone Maritta Downaldsdatter, Kiøbte hand dend fulde løb smør, hvilket er det hvor af hand nu paataller de 3 Spd: til Løsning. (...?) ved døden afgick hands Fader, sal: Kield Pedersøn, da der udj skifte[t] efter ham ickun bliver til gode beregnet 1 løb smør, hvor af hand (...?) det hand selv haver {indl} arvet har inløst (...?), Rester saa 3 Spd: smør, hvilcke hand nu h(aver paa)stevnt til Løsning. det om/m/elte skifte brev er

1746: 100b

1746

af 19de Maj 1699, hvoraf en Extract her inddrages for saavit arve Linien og Jorde goedset er vedkommende.

dend indstevnte Ole Nielsøn Replicerede, det saa ugierne maae fornem/m/e hvorleedes hands \Farbroder/ søger at tilvinde sig Odel til det goods hvor til min Farbroders Fader sal: Kield Pedersøn ej var Eiere til over 3 aars tiid, som fornem/m/es af de af min Farbroder Anders Kielsøn i Rættē fremlagde breve, da der imod Comparenten formeener at det paastevnte goods har fuldt min Farmoder Maritta Downaldssdatter og hendes søn, min Fader sal: Niels Kielsøn, og mig upaa-Ancket og upaakiert fra min Farfaders skiftebrev af 19de Maj 1699 til nærværende tiid i nogle og Fyrretyve aar, til sam/m/e at beviisse, hand først Refererede sig til det ommelte skiftebrev af 19 Maj 1699. 2° efter Een Extract af Arve Protoc: af det efter hands sal: Faders Stiffader holdende skifte, datteret d: 24de Julj 1718, hvor af hand her udj Acten er begierende saa meged indført som jorde goedset til sagens oplysning er vedkom/m/ende. og endelig, for det 3die, producerede sin sal: Faders anden Stiffader Ole Salmonson /: der ved erindrede at hands Farmoder Maritta Downaldsdatter hafde 3de Mænd ;/ hands skiøde af 26de Febr: 1745, og saaleedes slutter sagen fra sin sidde til Doms. det sidst om/m/elte skiøde er saa lydende, No: 6. til slutning (lod) Ole Nielsøn tilførre, endskiøndt hand aldeeles ingen Odels Rætt tilstaar hands Farbroder at have til de{t} paastævnte 3 Spd: jorde goods, saa dog for at leve i freed, Eenighed og Kiærlighed, vilde hand give sin Farbroder udj Kiærlig gave 50 Rdr:, og betale halve deelen af Processens omkostning, (...?)lde hands Farbroder ej vilde imodtage dette Kierlige tilbud, forbeholder hand (sig sin) Rætt uforkræncket i følge Loven.

Efter lang sam/m/en talle, blev Parterne saaleedes forEenede, at Ole Nielsøn overlader sin Farbroder Anders Kielsøn Ett Spand smør med bøxsal og herlighed for 15 rd:, saa betaller og Ole Nielsøn paa processens omkostning. Resten af omkostningerne betaller Anders Kielsøn til Rættens Persohner, hvilket bliver (beregne)t efter Reglementet af 1708, for Sorenskriveren, Lensmand og Mænd tilsm/m/en 13 rd: 1 mrk:

Dend 5 Julj blev paa **Wangens Almindelige Tingstue holden Eet Almindelig Som/m/er, Skatte og Sagefalds ting for bem:te Wangens tinglaug paa Woss**, hvorda Rættten blev beklæd af effterskrevne Laug Rættes mænd, sc: Hans Knudsøn Store Røtte, Erich Hermundsøn Rogne, Lars Anfindsøn Schutlestad (Schullestad), Anders Olsøn Gævle, Arne Andersøn Schiple, Mikel Jversøn Wifaas, Siur Pedersøn Sondve, og Aad Wichingsøn Gielle, udj Hr: Canelie Raad og Sorenskriver Fleischers abcence blev Rættten betient af hans Eedsorne Fuldmægtig Johan Peter Guldager. Nærværende inden Rættten Kongel: Maj:ts Foged Hr: Rasmus Smith, Lensmanden Johan Henrich Blomberg, samt dend øvrige tingsøgende Almue.

Hvor da Allerunderdanigst og Underdanigst Blef Publiceret følgende Kongel: Forordninger, Placater, Rescripter og andre Høy øfrigheds Ordre og Anordninger.

1° Forord: af ??de Dec: 1745 om Waar tingenes ophævelse udj Chrestiansands (Stift og) øfre TelleMarchen, undtagen Bergens Stift over alt, Men i Trundhiems Stift alleene udj de (...?) Fogderier, Nom/m/edahl, Fosen, Nor Mør og Romsdal.

2° Forord: om Skatternis paabud i Norg[e] pro 1746, Datteret dend 28de Dec: 1745.

3° Patent om Høyeste Rætt i Danmrk: for Aar 1746, Dat: 8de Octobr: 1745.

4° Forord: anlangende hvorleedis Supplicanter som om Pensions Nydelse af General P(....?) Ca(ssen) giøre Ansøgning, sig sig!! med saadanne Suppliqver haver at foreholde, Dat: d: 22de 8ber 1745.

5° Forord: angaaende Forbudes ophævelse paa alle Slags Korn Vahrers udførsel af Norge til frem/m/ede Stæder, Dat: 2 Dec: 1745.

6° Placat angaaende Toldens og Consumptionens needsættelse paa Ordinaire Portugiser (...), Dat: 14de Dec: 1745.

7° Placat angaaende (Tol?)dens Needsættelse paa Frem/m/ed Smør, som til Danmrk: og Norge jndføris, Dat: 14de Febr: 1746.

8° Forord: om en General Landets Hav Com/m/issions oprættelse, Dat: 11 Martij 1746.

9° Forord: hvor ved den paa Eendeel Stæder udj Norge brugende Skadelige Handel i Lods brug (S?)oldet, aldeelis afskaffes, d: 24de Mrtij 1746.

10° Forord: Hvorvit Dovning og Frj Skyds (til)lades Officererne ved National Militien i Norge, Dat: dend 28de Martij 1746.

11° Cam/m/er Collegii Placat angaaende Eendel Kongel: betiente (...?) i Danmrk:, som til deris Kongel: Maj:ts (Casse?) ere blevne skyldige paa deris Regnskaber, og om nogen kunde opdage noget dem til (...?), Dat: d: 21de Jan: 1746.

12° En dito af sam/m/e indhold angaaende Norge, Dat: 21 Jan: 1746.

13° Kongel: Rescript af Dato 20de Maj 1746, angaaende hvorleedis med de Militaire S(oldater) her effter indtil videre skal forholdes.

Stiftamtmand á Møinickens Skrivelse Til Foged Smith: hvorleedis med de Desputer skal forholdes (.....?)holde imel: den Cicile og Militaire Jurisdiction (.....?)

Skrivelse (... resten av linja ...)
(... heile linja ...)
(... fyrste del av linja ...) skydsens
(... fyrste del av linja ...) kom/m/er paa Nordhords og Wosse Fogderie
(... fyrste del av linja ...) dend Sum/m/a 440 rdr.; Dat: 19de April h: a:

Et Dito angaaende Tyv Delinquente Sagers Afbetalning, som effter Repartition kom/m/er paa Nordhord og Wosse Fogderie 271 rdr.; Dat: 15 April 1746.

Et Dito angaaende 2 s: udbetaling per Mand til nogle spedalske Miniskers!! indlæmelse i Hospitalet, Dat: 9de Febr: 1746, af SognDahls Præste kald.

Skiffte brevet effter Sal: Brite Ols Datter Lille Soue, passeret d: 23de Julij 1745, og var boen Eiende Jorde goods i gaarden Lille Soue 2 pd: 12 Mrk: Smør med bøxxel og Herlighed, samt over bøxxel til 12 Mrk: Smør Præste boelet tilhørende, Wurd: for 70 rdr.; og udlagt i arv til Enckemanden Erich Endresøn 1 pd: 6 Mrk: smør, til Døtr: Gudvej 10 Mrk.; Jnga 10 Mrk.; og Brite 10 Mrk.; blev læst.

Stephen Wichingsøns udgifne Obligation til Rognald Houge paa Capital 98 rdr.; imod det underpant af(2 pd: 15 Mrk: smør i gaarden Ronve, blev effter paateignede qvitering af 4de Jan: 1746 til uds[l]ættelse (i Protocollen) anviist.

Hr: Haars udgifne bøxxel brev med Revers, Dat: den/n/e Dags Dato, til Knud Assersøn paa 1 Løb 9 Mrk: Smør i gaard: (...?) Winje, blev læst.

Assessor von der Lippes udgifne bøxxel brev med Revers, dat: 26 April 1746, paa 1 Løb 12 Mrk: Smør i gaarden Himle Andet Thuun, til Guldbrand Siursøn, blev læst.

Der næst indfandt Sorenskriveren, fra sine andre Embets forrætninger, sig selv paa Tinget og Rættten betiente.

Dend sag indstevnt af Peder Reqve paa Gurj Willumsdatters vegne, effter forrige tiltalle til Berge Tormoesøn Dolwe, blev 3de gange paaRaabt, mens ingen af Parterne møtte.

Hr: Capitain Nordahl som sigt og sagefalds Eiere for det saa kaldede Apostels goods, gav til kiende det hand til den/n/e Tægte dag med Muntl: Kald og warsel widnesfast lovl: har ladet stevne og indkalde Askild Erichsøn Gierre, Vidner at anføre, som er Michel Richolsøn, Britta Gierre, og Britta Iwersdatter Schierpe, der under faldsmaal er indwarslet, derres Vidnesbyrd at aflægge, om hvorleedes hand, Askild Erichsøn Gierre, som nestl: Juule aften 1745 paa Gaarden Gierre, udj floren \eller T(...elt?)/ har overfaldet Lars Richolsøn Reqwe med nævehug, haardrag og Jord skuffen, der for Dom til undgieldelse at imodtage, samt at sware Processens inkomstning.

til vedemælle er indwarslet Lars Richolsøn Reqwe.

dend til vedermæle indstevnte Lars Richolsøn møtte, mens sagwolderen samt de indstevnte Vidner efter 3de gange paaRaabelse møtte ej.

stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster med Eed og opragte fingre afhiemlede

stevningens lovl: forkyndelse at være skeed udj Een hvers, neml: sagwolderen og vidnernes Eget paahør, u[n]dtagen Vidnet Britta Giærre, som ej lod sig finde, da stevningen under faldsmaal blev forkyndt paa Gaarden Soue udj hindes huusbonde Iwer Soue[s] paahør.

Citanten erindrede om Laug Dags forrelæggelse.

Afskeediget.

Den lovlig indstevnte Askild Erichsøn Gierre forrelægges til næst anstundende høste ting at møde, dend imod ham anlagde sigtelse at tilsvare eller fra sig lægge, til sam/m/e tiid worder under falds[maals] straf paalagt at møde, de lovl: indstevnte vidner Michel Richoldsøn, Britta Giærre eller Soue, og Britta Iwersdatter Schierpe, derres vidnesbyrd at aflægge.

Dend 6de Julj blev Rættten betiendt paa Gaarden Rioe, beliggende i Wigøer otting og Wangens Kircke sogn paa Woss, med effterskrevne Laug Rættes Mænd, som af Fogden Sig:r Rasmus Smith er opnævnte, sc: Lars Monsøn Store Growe, Iwer Johansøn Soue, Johannes Fladeqwal, Ho(lger) Grotland, Stephen Rondwe, Anders Kolwe, Lars Houg og Andwe Græe, nærværende Lensmanden Johan Henrich Blomberg,

hvor da for Rættten fremstoed Peder Ellingsøn Rioe og gav tilkiende, det hand for Juulen 1745 til Jorde Tirsdagen indeværende, og atter til den/n/e Tægte dag med Muntlig kald og warsel vidnesfast har ladet stevne og indkalde sin Farbroder Herman Henrichsøn Rioe til Doms, at imodtage Løsnings penge for hands, Citantens, Odel og Aasæde her udj Gaarden Rioe, som \er/ 1 Spd: smør med bœxsel og herlighed, samt over bœxsel til ½ Løb smør, hvor af Kircken Eier 15 mrk: smør, og dend indstevnte Herman Rioe Eier 21!! (22?) mrk: smør, samt at svare Processens omkostning.

dend indstevnte Herman Henrichsøn Rioe møtte, tilstoed stevningen, som ovenmelt er, han/n/em lovligen at være forkyndt.

Citanten fremlagde i Rættten Een underRættes usvæcket Dom, afsagt her paa Gaarden d: 12de Junj 1744, hvorefter hand paastod dend paastevnte jordepart samt Aasæde Rættten, alt efter sit stevnemaal. dend deponerede underRættes Dom Final afsigt er af følgende indhold.

Effter lang sam/m/en talle og Kierlig mellem handling af brave Mænd som har søgt udj ald Kierlighed at see den/n/e sag forligt, declarerede Parterne at være foreenede saaleedes: Herman Henrichsøn af de 22 Mrk: smør, som er Wosse Præstebord beneficeret, hvilcke

1746: 102b

1746

Herman Henrichsøn sig haver tilbœxslet, der af hand, med Sogne Præsten Hr: Haars som Jorddrotte, tilladelse, overlader Peder Ellingsøn halvedeelen, som er 11 Mrk: smør, den hand af Sogne Præsten sig tilbœxsler med dend Condition, at i fald Herman Henrichsøn ved døden afgaar uden at effterlade sig Livs Arvinger, da skal Peder Ellingsøn eller hands effterlevende huustrue strax igien opsigge disse 11 mrk: smør Præsteboelets goods for Herman Henrichsøns Encke, som igien bœxsler dem af Præsten, saa at hun atter til brug og besiddelse nyder alt det beneficerede goods, som er 22 mrk: smør, og skal disse 22 mrk: smør i dette aar paa begge Parters ligge bekostning fra bonde godset udsteenes saa vel inden som udengierdes, skouv og Marck, ager og Eng, da Peder Ellingsøn, efter at hand sm/m/e 11 mrk: smør af Sogne Præsten sig haver tilbœxslet, først tilkom/m/ende Waar lovlig fahredag tiltræde og fremdeeles bruge saaleedes som ovenmelt er. fremdeeles skal Peder Ellingsøn holde de gierder og grinder vedligge som hands formand paa hands nu brugende jordepart haver vedligge holdet. End videre, skulde Peder Ellingsøn understaae sig at hugge noged udj skougen som hands jordepart ej er tilhørende, da skal hand efter lovlig omgang ansees ligge som de der har hugget udj frem/m/ed skouv. betræffende processens omkostning, som er 9 rd: 3 mrk:, der af betaller Herman Henrichsøn 4 rd: 3 mrk:, og Peder Ellingsøn 5 rd:

Sogne Præsten, Welærværdige Hr: Haar, som her ved Rætten var nærværende og hørte paa den/n/e sam/m/en talle og foreening, disuden og selv paa Embedets vegne for at stifte freed og Eenighed imel: sine tilhørere, har selv brugt ald flid for at see parterne forEenede, og altsaa lod tilføre, neml: at dette forliig som oven er meldt, skal ved det vedbørlige bøssebrevs udstædelse for de 11 mrk: smør til Peder Ellingsøn, finde sin vedbørlige Rigtighed og tilstaaelse.

1746: 103

1746

Dend 7de Julj blev med Wangens Som/m/erting Continueret, og Rætten betient med det Ordinaire Laug Rætt som paa folio 101 findes anførte, passeret som følger.

Stephen Wichingsøn Rondve udgifne Obligation af (...?)de Julij h: a: paa Capital 98 rdr: til Anders (...?)søn (...?)gestad, jmod det underpant af 2 pd: 15 Mrk: smør i gaarden Rondve, blev læst.

Erich Ellefsøns udgifne Wilkaars bref til (...?) Agaatte Askieldsdatter Øxenbergs, af Dags Dato, blev læst.

Skiffte brevet effter Sal: Jørgen Biørnesøn (... ..?) dend 22de Julij 1745, og var boen Eiende 5 Spd: smør med bøsse og Herl:, Wurd: for 120 rdr:, som igien Er udlagt i arv til Encken Eli Knudsdattr: 2 Spd: 9 Mrk: Sm:, Søn/n/en Anders 1 Spd: Sm:, Dattr: (...?) 9 Mrk: Sm:, Dattr: Giertrud 9 Mrk: Sm:, og til Gudve 9 Mrk: Sm:

Lensmanden Johan Henrich Blomberg fremstoed for Rætten og gav til kiende, det hand af 2de Qvindfolk haver an/n/am/m/et 2 rdr: 2 mrk: (... ..?), som de paa aaben Marck har fundet, hvicke penge Lensmanden tilforn paa Kirckebacken har oplyst, Men som ingen dereffter har infundet sig sam/m/e at tilhøre, saa vilde hand her ligeleedis sam/m/e for Rætten oplysse, i fald det Eieren kunde blive bekiendt giort.

Hr: Capitain Nordahl som sigt og sagefalds Eiere over det saa kaldede Appostels goods, gav til kiende, det hand til den/n/e tægte dag ved skriftl: stevnemaal af 8de J(unij?) 1746 har indkaldet Lewor Olsøn Hougen for øvede slagsmaal imod Ellef Ellefsøn Schiple, med widere effter stevnemaalets indhold, hvilcket er saalydende.

dend indstevnte sagvolder med dend til vedermæhle indwarslede Ellef Schiple møtte og vedtoeg at være lovl: kaldet, og at dend oplæste stevning er dem lovligen forkyndt.

de indstevnte vidner møtte, Edens forklaring blev dem forrelæste, dereffter formanet at vogte dem fra Meen Eed.

1ste Vidne, Britta Knudsdatter, boende paa Gaarden Store Growe, gaml: 47 aar, effter aflagde Eed vidnede, at i nestl: winter indeværende aar, da den stevnte var paa Gaarden Store Growe udj en timmerduhne forsamle[d], saae vidnet at Ellef og Lewor sloges saa de begge kom til at ligge paa marcken, mens hvem der begyndte først, eller hvor af derres ueenighed har Reist sig, har vidned hvercken seed eller hørt, efter at de kom op tog Lewor et støcke Træ og der med slog Ellef i hovedet, da Ellef løb, og Lewor efter ham, dog der efter saa vidnet skaden som Ellef hafde faaet i hovedet af det bekomne slag, som en halv finger langt saar bag paa siden i hovedet, widere vidste vidnet ej at forklare. Lewor Hougen tilspurte vidnet, om hun icke saa at Ellef begynte først

1746: 103b

med slagsmaal og tog fat paa ham? Resp: Nej, det hafde hun icke seen!! (seet). Parterne hafde ej videre at tilspørge Vidnet.

2det Vidne, Ole Herbransøn, værnde hos sin Fader Herbrand Lindberg, gaml: 21 aar, effter aflagde Eed vidnede, at det første som hand saae, da stoed Ellef med en Kiep udj haanden og der med slog til Lewor, da Lewor skiød til vidne, og saa strax sloges de begge med hver andre, sidden effter saae vidnet at Ellef var slagen et huuld bag i hovedet, og at der flød blod ud, hvor af derres u-Eenighed Reiste sig, er ham ubekiendt. Parterne hafde ej noged at tilspørge vidnet.

3de Vidne, Anders Siursøn, boendes paa Gaarden Urland, ganl: 32 aar, effter aflagde Eed vidnede, at da hand var udj dend tim/m/erduhne paa Gaarden Growe i nestl: winter, gick vidnet hen og lagde sig, om Morgenens der effter saae vidnet at Ellef hafde faaen skade i hovedet, da Ellef sagde at Lewor hafde slaget ham saaleedes, hvilcket vidnet og hørte sigge af de andre paa Gaarden til stæde væren[de] Folck, det Lewor hafde slaget Ellef. Parterne hafde ej noged at tilspørge vidnet.

4de Vidne, Iwer Olsøn, boende paa Gaarden Kolwe, gaml: 20 aar, effter aflagde Eed vidnede, det hand aldeeles intet veed eller kand mindes om de paastevnte ord at have hørt. Parterne hafde ej noged at tilspørge vidnet.

5te Vidne, Anders Larsøn, Laug Rættes mand, boende paa Gaarden Kolwe, effter aflagde Eed vidnede, det hand aldeeles intet har hørt om de paastevnte ord, ej heller er noged der om videndes. Parterne hafde ej noged at tilspørge vidnet.

Sagwolderen Lewor Olsøn Hougen gav til kiende det hand ved en Muntl: stevning haver ladet Contra stevne Ellef Ellefsøn Schiple, vidner at anhøre, som er Wiching Lille Growe, Gietle Wichingsøn Dawidshougen, \og Ole Herbrandsøn Lindberg/, hvorleedes hand med slagsmaal og skioldsord har overfaldetn Contra Citanten, der for at lide og undgielde, som og at vidnerne under faldsmaal er indwarslet.

Ellef Ellefsøn Schiple tilstoed den/n/e stevning at være ham lovligen forkyndt.

de indstevnte vidner møtte alle, Edens forklaring blev dem forrelæst, der næst formanet at vogte dem for Meen Eed.

1ste Vidne, Wiching Johannesøn, boendes paa Gaarden Lille Growe, gaml: 28 aar, effter aflagde Eed vidnede, at da de var udj den/n/e tim/m/erdune paa Gaarden Growe, hørte vidnet at Lewor og Ellef var udj Mundklam/m/er, mens hvor om det var, hørte vidnet icke, i det sam/m/e slog Ellef med en stock som hand hafde udj haanden, til Lewor, da de begge fick hin anden i haaret, og Baar Larsøn Lii skilte dem ad. effter at de vare adskilde, saa vidnet at Ellef var blodig i hovedet, saa at hand maae have faaen dend skade forhen, mens vidnet har icke seet naar Ellef bekom dend skade i hovedet. Parterne hafde ej noged at tilspørge vidnet.

1746: 104

2det [Vidne], Gietle Wichingsøn, boendes paa Dawidshougen, gl: 37 aar, effter aflagde Eed vidnede, at nestleden Juul paa en af(tens tiid) kom Ellef Ellefsøn need til Vidnet, da Vidnet skienckede ham med en skaal Juule øll, og som de begge ware noged Rusende, sat Ellef og war sede!! siggende at Lewor hafde lagt hos Ett Qvindfolck, og at dette Horre qvindfolck kom hiem for at for(lii?)ge sig med Wosse gutten. hvilcke ord vidnet igien har sagt til Lewor. Parterne hafde ej noged at tilspørge Vidnet.

2det Vidne, Ole Herbrandsøn, værende hos hands Fader paa Gaarden Lindberg, forklarede det hand har aflagt sit vidnesbyrd om det øvede slagsmaal, der om hand og var stevnt, mens hand er icke stevnt at vidne noged om dend talle som ved drick er falden paa Gaarden Davidshougen, og der fore ej heller nu aflægger noged vidnesbyrd der om.

Contra Citanten begierede sagen udsatt til næste ting for lovl: at indwarsle dette Vidne.

Hoved Citanten hafde her imod ej noget at erindre.

Afskeediget.

Følgelig Lewor Hougens paastand udsættes sagen indtil forrestaaende høste ting, at hand lovligen kand lade indwarsle det Vidne Ole Lindberg.

Capellanen her til Wosse Præstegield, ærværdige Hr: Blytt, gav til kiende, at effter som Hands Kongl: Maj:st allernaadigst har Resolweret det dend Reciderende Capellan her til gieldet skal nyde til en Residents af det beneficerede Mensal goeds 2 Løber smør, saa til Ett lovskicket Tingsvidnes erholdelse tilspurte hand dend Tingsøgende Almue, om der findes nogen af Wosse Præstegield, Præsteboelets beneficerede jorder som findes beqvæm til en Capellans Residents, saaleedes at Capellanen, saavel Sogne Præsten som Almuen til lættelse, sam/m/e for nærværende og efftertiiden bestandig kand beboes. her til dend Tingsøgende Almue Eenstem/m/ig swarede, dend nærmeste af Sogne Præstens beneficerede jorder er gaarden Twilde, hvor udj Sogne Præsten ickun haver over bøxsle til 2 Løb {3 Spand} smør, mens {ald jorden} ickun Eiendom eller Landskyld af 1 Løb 3 Spand smør, de øvrige 2 Løber 1 Spd: smør /: siden ald jorden er 4 Løber smør :/ er bonde goeds, og er disse 4 Løber smør i fællig med hinanden, saa at det icke kand udsiges hvilcket Præste boelet er tilhørende, disuden er det over en goed fierding her fra Wangens Præstegaard og til gaarden Twilde, hvor over saa ofte det fornøden giøres Capellanen skal hentes til extra Ministerial forrætninger, det da icke kand skee uden at det bliver sager Præsten og Almuen til en slags byrde, det bliver og her ved at Observere, at imel: Wangens Præstegaard og

1746: 104b

1746

Gaarden Twilde er Een stoer Elv, hvor over vel er en broe, mens saa offte broen er ufærdig, kand Capellanen fra Gaarden Twilde ej blive afhændet til Embedets forrætninger, uden med megen stoer besværlighed saa vel for ham som for Almuen. 2de Qwæstion, om Almuen ved!! (veed) nogen anden beneficered jord, som kand være andre af gæstligheden beneficered, der ligger beqvem til Een Perpituered {Cap} Residentz for dend Residerende Capellan. Respondo: jo, Gaarden Ullestad, der skylder 3 Løber Smør, er Dom Prousten, Sogne Præsten til Bergens Dom Kircke allernaadigst Beneficeret, sam/m/e gaard ligger bøe i bøe med Wangens Præstegaard, kand være saa langt imellem at mand med en goed Rifle kand skyde fra Ullestad til Wangens Præstegaard, som ligger ved Kircken, saa at Capellanen med ald magelighed kand gaee fra Ullestad og need til Wangens Kircke, saa at om dend gaard kunde blive et Capellan sæde, war det en stoer lættelse saavel for Sogne Præsten, Capellanen, som for Almuen.

Hr: Blytt war Tings widne beskreven begierende om hvis passeret er.

Lewor Olsøn Hougen gav til kiende, det hand ved Muntl: Kald og warsel widnesfast lovl: til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde Niels Lii, widner at anhøre, som er Wiching Lille Growe, Mathias Siursøn Waale, \og/ Ranve Olsdatter, hvilcke under faldsmaal er indwarslet, derres vidnesbyrd at aflægge om hvorleedes hand, Niels Lii, med hug, slag og skioldsord haver overfaldet Citanten, der for Dom at imodtage til undgieldelse, samt at sware processens omkostning.

sagwolderen Niels Lii blev 3de gange paaraabt, mens ingen møtte, der for ham vilde sware.

Citanten paastoed at de indstevnte Vidner, som alle møder, maatte worde afhørte. Eedens forklaring blev dem forrelæst, dernæst formanet at vogte sig for Meen Eed.

1ste Vidne, Wiching Johannesøn Lille Growe, sam/m/e stæd boende, gaml: 28 aar, effter aflagde Eed vidnede, at nestl: Maj Maanet var Vidnet udj et Liig wætle paa Gaarden Fannestølen, og som Vidnet kom ind i Ildhuuset, hørte hand det Niels og Lewor war udj

Mund klam/m/er, mens hvor om ved vidnet icke, Niels sad ved ovnen, og i det sam/m/e tog en stoer brand af ovnen og slog Lewor der med i panden, strax efter tog hand en

1746: 105

1746

anden brand og der med slog efter Lewor, mens branden fløy Lewor forbj, og som Niels wilde tage mere til at slaae efter Lewor med, tog vidnet Niels om hænderne og afværgede. efter at Lewor var udgaaen af Ildhuuset, raabte Niels, hun kommer vel, hun er alt kom/m/en.

Citanten hafde ej noget at tilspørge Vidnet.

2det Vidne, Mathias Siursøn Waale, tien/n/ende hos Lars Lii, gaml: 22 aar, effter aflagde Eed vidnede Conform i alt med første Vidne, lagde dette der til, at Niels sagde til Lewor, det hand fører (...)ringer her hiem paa bøygden, og de skall (føde?) (...)dem. hørte ellers at Lewor skielte Niels for En Løgnere, og Niels skielte Lewor for Een Løgnere. Citanten hafde ej noget at tilspørge Vidnet.

3de Vidne, Randwe Olsdatter, boende paa Gaarden Fannestølen, gaml: 36 aar, effter aflagde Eed vidnede Conform med de forrige Vidner, forklarede ellers, det oprindelsen til dette Klam/m/erie kom der af at Niels sagde til Joen Fannestøllen, det hand var ingen Reen Mand, hvortil Lewor swarede, du lyver Niels, Manden er Reen, der efter skielde de hver andre for Løgnere, og omsidder tog Niels branden og slog der med, da videre som forrige Vidne har forklaret. Citanten hafde ej noget at tilspørge Vidnet.

Stevne Vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for Niels Lii[es] boepæl udj hands huustrues paahør.

Citanten var Laugdag begierende for dend udeblivende.

Afskeediget.

dend lovlig indstevnte sagvolder Niels Lii forrelægges til næst anstundende høste Ting at møde til forswar udj den/n/e af Lewor Hougen mod ham anlagde slagsmaal sag, i wider i fald worder Dom afsagt effter hvis passeret er, og haver Citanten at tage den/n/e forrelæggelse beskreven til lovl: forkyndelse.

Ole Wichingsøn Twilde gav til Kiende det hand med Muntl: Kald og warsel vidnesfast lovl: til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde Rognald Anbiørnsøn Houge, Vidner at anhøre, som er Knud Nielsøn Houge, Knud Larsøn ibdm:, Tollef Stephenson Bryn og Erich Helliesøn Gierager, som under faldsmaal er indwarslet at vidne om de nærgaaende skiolds ord og beskyldninger Rognald Houge imod Citanten haver udtalt, der for Dom at imodtage til undgiældelse, samt at sware processens omkostning.

dend indstevnte sagwoldere møtte, tilstoed at være stevnet (af?)

1746: 105b

1746

Ole Twilde, mens icke hvor forre eller i hvad sag.

Citanten paastoed stevnevidnerene afhørte: stevnevidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster med Eed og opragte fingre afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for Rognald Houge[s] boepæll udj hands daatter Synnewa Rognaldsdatter[s] paahør, siden hand ej lod sig finde, og var stevningen saaleedes, at møde paa Tingt til den/n/e Tægte dag for at anhøre Vidner om de ærrørige og nærgaaende skiolds ord og beskyldninger hand, Rognald, skal have udtalt imod Ole Twilde, der for at imod tage Dom, som og at sware processens omkostning.

Citanten paastoed Vidnerne Eedelig afhørte, siden de nu alle møder, Eedens forklaring blev Vidnerne forrelæst, og formanet at vogte dem for Meen Eed, dernæst Ett hvert Vidne for sig særdeeles afhørt, og de andre saa lenge af Tingstuen udviiste.

1ste Vidne, Knud Nielsøn Houge, tienende hos Niels Giernes, gaml: 26 aar, effter aflagde Eed vidnede, at nestleeden anden Juule-dag om aftenen kom Vidnet ind i Rognald Houge sin stue, da Ole Twilde var hos Rognald, og vare de begge beskienckede, som Vidnet indkom hørte hand at de vare i ord skienden, og da skielde Rognald, siggende til Ole, du est Een horre hund og Een Kieldring, da Vidnet strax gick ud igien. Citanten tilspurte Vidnet, om hand icke hørte at Rognald sagde til Ole, du skalt her ud paa døren i diævelens Navn. Resp: Nej, hand har icke hørt saadant. sagwolderen tilspurte Vidnet, om hand icke hørte det hand, Rognald, bad om freed i sit huuss. Resp: nej. 2° qwæst: om Vidnet icke saa og viste at hand maatte løbe af sit Eget huuss for at faae freed. Resp: hand saae icke andet end at Rognald gick hen i thuunet til sin grande og fulde ham ind i hands stue. Citanten tilspurte Vidnet, om hand saa eller hørte det hand enten med ord eller slag, eller i nogen maade gav Rognald anleedning til nogen overfald. Resp: Nej, har hvercken hørt eller seed saadant. Parterne hafde ej videre at tilspørge Vidnet.

2det Vidne, Knud Larsøn, boende paa Gaarden Houge, gl: 45 aar, effter aflagde Eed vidnede, at nestl: anden Juule dag om aftenen, noged ud paa qwælden,

1746: 106

1746

kom Rognald sin søn ind til Vidnet og bad ham at kom/m/e ind til hands Fader, og da var Vidnet noged beskiencket, saasom hand hafde drucket hos sig selv, endelig gick hand ind til Rognald, da Ole Twilde var hos ham, og vare de beskienckede, da viste Rognald Ole paa døren, og bad om freed i sit Eget huuss, og som de satt noged og drack, sagde Rognald til Ole, du est en horre hund, saa (ellers?) icke, ej heller hørte det Ole enten i ord eller gierning beviiste nogen uskikkelighed imod Rognald, ellers begierede Rognald sin Kone, som og Vidnet, det Rognald wilde gaae gaae!! hiem i Vidnets huuss at ligge Natten over, paa det intet uskikkeligt skulde skee imel: dem. parterne hafde ej videre at tilspørge Vidnet.

Citanten forrestillede at de 2de Vidner Tollef Bryn og Erich Gierager ware beskickelses vidner, dem hand nu begierede afhørte.

3de Vidne, Tollef Stephensen, boende paa Gaarden Bryn, gaml: 38 aar, effter aflagde Eed vidnede, at hand i den/n/e Waar, hvad dag det var mindes hand icke, tilligemed Erich Gierager, paa forlangende af Ole Twilde, som var i følge med dem, gick til Rognald Houge, da Ole Twilde tilspurte Rognald om hand vilde staae med de {ord} ærrørige ord som hand i Juulen hafde sagt til ham, her til Rognald swarede, jeg ved icke at ieg har talt meere end at ieg skal staae med. Parterne hafde ej videre at tilspørge vidnet

4de Vidne, Erich Helliesøn, boende paa Gaarden Gierager. gaml: 37 aar, effter aflagde Eed vidnede Conform med nest forregaaende 3de Vidne.

sagwolderen begierede sagen udsatt til næste ting, for ved Contra stevning at indwarsle sine Vidner.

Citanten hafde her imod ej noged at erindre.

Afsagt

sagen paa Rognald Hougens forlangende udsættes til næste ting.

Rognald Anbiørnsøn Houge gav tilkiende, det hand med Muntl: Kald og warsel vidnesfast lovl: til den/n/e tægtedag har ladet stevne og indkalde hands Myndling Knud Larsøn Wælle, Dom at lide til at imodtage sine arveMidler selv, effterdj hand for nogle aar siden var fuldMyndig, hvilket beviises med det ihende havende skifte breve, samt at erstatte ham processens omkostning.

dend indstevnte blev 3de gange paaRaabt, mens ingen møtte som vilde svare.

stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster

1746: 106b

1746

med Eed og opragte fingre afhiemlede stevningens lovlige forkyndelse at være skeed paa Gaarden Wælle, hvor hand sig hos sin swoger opholder, og det udi hands broder Ole Larsøn[s] paahør, siden dend indstevnte ej vilde lade sig finde.

Citanten var Laugdag begierende.

Afskeediget

dend lovl: indstevnte Knud Larsøn Wælle forrelægges til næst anstundende høste ting at møde til forsvar udj dend af hands Formyndere mod ham andlagde sag, og haver Citanten at tage den/n/e afsigt beskreven til lovlig forkyndelse.

Lensmanden Johan Henrich Blomberg gav tilkiende, det hand med Muntlig kald og warsel vidnes[fast] lovl: til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde Siur Rænne, Vidner at anhøre, som er Lars Brynildsøn, der under faldsmaal er indwarslet, at vidne om hvorleedes sagwolderen nestl: Som/m/er 1745, paa en Søndag under Prædicken, fordervede Citantens stue værk, hvilcket har Kosted ham at i stand sætte 1 rd: 4 mrk., der for Dom at imodtage til sam/m/e penges erstatning med processens omkostning.

dend indstevnte Siur Rænne blev 3de gange paaRaabt, mens ingen wilde sware,

stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster afhiemlede stevningens lovlige forkyndelse at være skeed for Siur Rænne[s] boepæll udj hands Eget paahør.

Citanten var begierende det indstevnte Vidne afhørt, og Laugdag for dend udeblivende sagvoldere. Eedens forklaring blev Vidnet forrelæst, og formanet at wogte sig for meen Eed.

Vidnet Lars Brynildsøn, huusmand paa Ullestad, effter aflagde Eed vidnede, at nestl: aar 1745, om Som/m/eren paa en Søndag, kom Vidnet til Wangens Kircke for at høre Prædicken, mens kom saa seent at Præsten alt var paa Prædicke Stollen, da gick Vidnet ind i Lensmands stuen, hvor inde var Siur Rænne, og som hand wilde oplucke slagværcket, og hafde icke forstand der paa, rev hand værcket løs fra væg[g]en saa det falt ud over gulved, da Vidnet sprang til og tog i værcket at

1746: 107

1746

det icke skulde falde ganske i sønder, og satte det op til væggen igien, og da stoed værcket, saa at de formerckede at det hafde taged skade, da sagde Siur Rænne til Vidnet, der som du icke vil vidne at ieg har gjort det, vil ieg give dig en Kande øll. videre har hand icke at forklare.

Afskeediget.

dend lovlig indstevnte Siur Rænne forrelægges til nest anstundende høste ting at møde til forsvar udj den/n/e mod ham af Citanten anlagde sag.

Niels Traae paa Knud Qwitne[s] vegne effter forrige tiltalle æskede sagen i Rætte Contra Ole Larsøn Wælle. der næst declarerede det de vare saaleedes her for Rætten bleven forEenede, at Ole Larsøn Wælle til først kom/m/ende Søndag skulde betalle til Citanten for hands fordring og Processens omkostning i alt 3 rd:, og saaleedes frafald Citanten stevnemaalet, og sagen ophævedes.

Ole Twilde effter forrige tiltalle til Lars Gullichsøn øvre Kløwe gav tilkiende det hand ved Kaldsmændene lovligen har ladet forkynde dend ham af Rætten paa seeneste Ting givende forrelæggelse til dette Ting og Rættergang.

sagvolderen blev 3de gange paaraabt, mens ingen wilde sware.

Stevne Vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster under Eed forklarede det de lovl: har forkyndt Rættens forrelæggelse for Lars Kløwe[s] boepæll udj hands Eget paahør. Citanten begierede sagen udsatt for at indwarsle Lars Kløwe til at modtage Dom.

Afskeediget

sagen gives Rum indtil næste ting.

Askild Giære gav til kiende det hand med Muntl: Kald og warsel vidnesfast lovl: til den/n/e tægtedag har ladet stevne og indkalde Lars Hermansøn Biørche, Dom at lide til at betalle Citanten 6 rd:, som hand er ham skyldig for en hæst hand kiøbte af ham nestl: høst, samt at sware processens omkostning.

dend indstevnte Lars Biørche blev 3de gange paaRaabte, mens ingen vilde sware.

stevnevidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster afhiemlede stevningen at være lovlig forkyndt for

1746: 107b

1746

Lars Hermansøn paa Gaarden Biørche, hvor hand tilholder hos sin stiffader, og det udj hand[s] stiffaders tienete Tøss Sigri Nielsdatters paahør, siden hand ej vilde lade sig finde.

Citanten var Laudag begierende.

Afskeediget,

dend lovlig indstevnte Lars Hermansøn Biørche forrelægges til nest anstundende høsteting at møde til forsvar udj den/n/e af Askild Giære mod ham anlagde sag, og haver Citanten at tage den/n/e afsigt beskreven til lovlig forkyndelse.

Dend 8de Julj blev end videre med Tingets sager Continueret, er passeret som følger.

Hr: Capitain Jens Nordahl som sigt og sagefalds Eiere til det saa kaldede Appostels Goeds, gav til kiende det hand med skriftl: stevning af 8de Junj 1746 haver ladet indkalde Johannes Herlaugsøn Fladeqwal fordj hand med sin Kniv har beskadiget Stephen Græwle, med videre effter stevnemaalets indhold, der er saa lydende.

sagvolderen med dend til vedermæhle indwarslede Stephen Græwle møtte, tilstoed stevningen at være dem lovlig forkyndt.

de indstevnte vidner møtte alle, Eedens forklaring blev dem forrelæst, og formanet at vogte dem fra!! (for) Meen-Eed.

1ste Vidne, Aamund Anfindsøn Giære, boende paa Gaarden Giære, gaml: 35 aar, effter aflagde Eed vidnede, at i nestl: winder!! (winter), da der paa Gaarden Giære hos Vidnet var en høe doune, Morgenen efter, da Vidnet inu laae paa sin seng, gav!! (kom?) hands Kone ind til ham og bad ham staae op og gaae ud, fordj Johannes Fladeqwal og Stephen Græwle var bleven udven/n/er!! (uvenner), da Vidnet kom ud, stoed Stephen og holdt Johannes i begge armene og spendte ham med foden, da de bleve adskilde og kom ind i stuen for at faae Frokost førren de Reiste bort, da de som meldt var kom/m/en i stuen, skielte Johannes, siggende til Stephen, du est Een Æretiuv, da Stephen igien skiælde Johannes for en Pisk og guld-Klump, da de nu hafde spiist, og som det er en {vist} viis at den Eene efter Maaltidet rækker dend anden haanden for at tacke for Maden, da Ræckte Stephen sin haand til Johannes for at tacke for Maden, da Johannes sagde, ieg tacker dig icke for Maden, du est icke værd at enten ieg eller nogen anden ærlig Mand skal tacke dig for Maden, og som Stephen satt bag bordet, og Johannes frem/m/en for ligge ud for hver anden, saa sagde Stephen, vil du icke tacke mig, og i det sam/m/e tog hand Johannes i skiæket og træckede hands hoved need effter til bordet, der effter Ræckede Stephen sin haand \til/ Johannes, siggende, er Vi nu icke

forliigte, i det sam/m/e sigger Stephen, nu stack hand mig, i det [samme]? kastede Johannes Kiven!! (Kniven) paa bordet,

1746: 108

1746

og Stephen holdt sin haand need over [mod]? gulvet, da Vidnet saa blodet løbe, ellers har Vidnet seet at der er et sting udj hands bord som af en Kniv, mens om det skeede ved den/n/e hændelse, eller det er giort paa anden tiid, kand hand icke sigge. Parterne hafde ej noget at tilspørge Vidnet.

2det Vidne, Iwer Bottolphsøn, boende paa Gaarden Schi(erp)e, gaml: 48 aar, effter aflagde Eed vidnede, at hand var i den/n/e høe doune dagen effter om Morgen, da saa Vidnet (aller? først?) at Stephen og Johannes stoed ude i døren og holdt i hinanden, da de blev adskilde og kom ind for at spiise, hørte Vidnet at Johannes kalte Stephen for en æretiuu, og hand kalte Johannes for Een guld-Klump, i det øvrige forklarede som første Vidne, dog hafde icke seet Kniven, mens hørte da slaget eller stødet skeede, saa og haanden paa Stephen der efter at bløde, og sagde Stephen til Johannes, du Johannes store Fladeqwal, da Johannes kalte Stephen for Prackere. Parterne hafde ej videre at tilspørge Vidnet.

3de Vidne, Sigtrud {Giere} Monsdatter, boendes paa Gaarden Gierre, gaml: 60 aar, effter aflagde Eed vidnede, at hun intet har hørt eller seet af dette som passeret er ved den/n/e høe doune, undtagen at hun hørte det Johannes kalde Stephen for Een æretiuu, i det øvrige agtede hun sit huussets gierninger, saasom hun haver sær stue for sig. Stephen Græwle tilspurte Vidnet, om hun icke hørte, da Johannes skielde ham for en æretiuu, om hand da sagde at staaer med dette. Resp: jo. Parterne hafde ej videre at tilspørge Vidnet.

4de Vidne, B(rite) Anfindsdatter, boendes paa Gaarden G(iere), gaml: 44 aar, efter aflagde Eed vidnede Conform med første og andet Vidne. sagvolderen tilspurte Vidnet, om hun icke hørte at Stephen kalde ham for Prackere og Kiendring. Resp: Nej. 2° om Vidnet hørte at Stephen sagde, det hand staa øll af en bømte og baer op til Folck. Resp: Nej, har vel hørt de talte om en bømte, mens hørte icke sam/m/enhængen af dets beskaffenhed.

5te Vidne, Kari Elliasdatter, huusKone paa Gaarden Gierre, gaml: 41 aar, effter aflagde Eed vidnede, at hun hørte det Johannes kalte Stephen for æretiuu, og Stephen kalte Johannes for Pisk og guld-Klump, hun hørte og Stephen siden, da de skulde gae til bords, sagde, nu stack hand mig, og har (Vidnet) første gang forbundet Stephens haand, videre har hun hvercken seet eller hørt end hvad forklaret er. Parterne hafde ej noget at tilspørge Vidnet.

sagvolderen Johannes Fladeqwal sagde, det hand begierede i acten indført, at hand icke træckede nogen Kniv, mens hand tog en Kniv som laae paa bordet, og der med stack Stephen igienem haanden, hvilcket hand tilstaaer at have giort.

1746: 108b

1746

6te Vidne, Askild Erichsøn Gierre, huusmand paa Gaarden Schierpe, gaml: 33 aar, efter aflagde Eed vidnede, at hand icke kom bort i dend stue paa Gaarden Gierre førren efter at Stephen var bleven stucken i haanden, da Vidnet saae blodet løbe, da Stephen sagde til Vidnet at Johannes hafde stucket ham. ellers forklarede Vidnet, at da de begge stoed ude i døren, saa Vidnet at de holt udj hveranden, mens om det var i onde eller gode, veed Vidnet icke, liggeleedes saa Vidnet at Stephen holt sin foed udj veiret, mens hand saae icke at hand gjorde noget ont der med. siden hørte Vidnet uden for, det Johannes inde i stuen kalde Stephen for en æretiuu. Parterne hafde ej noget at tilspørge Vidnet.

dend til vedermælle indstevnte Stephen Græwle fremviiste sin høyere haand for Rætt, hvor udj skaden er skeet, som befindes saaleedes, at hand inden i haanden tværts igien/n/em over

dend liden eller minste finger er tucken, saa at dend minste finger har mist sin førlighed, og inu er stiv og som doven.

sagwolderen Johannes Fladeqwald gav til kiende det hand ved Contra stevning har indkaldet Stephen Græwle til at anhøre det Vidne Lars Richoldsøn, som under faldsmaal er indwarslet, og som sam/m/e Vidne møder, begierede hand det afhørt.

Stephen Græwle tilstoed at være stevnet, sam/m/e Vidne at anhøre.

Eedens forklaring blev Vidnet forrelæst, med formaning at vogte sig for meen Eed, der efter aflagde Eeden og vidnede, at tiene paa Fittie hos hands Moder Ingebjør Fittie, er gaml: 26 aar, at have hørt det Johannes kalte Stephen for en æretiuu, og at Stephen kalte Johannes for Piisken og Guld Klumpen, og at Stephen sagde det Johannes staa øll af bøtten og bar til folcket sit, efter Maaltidet, da Stephen Ræckede Johannes haanden, sagde Johannes hand vilde icke tacke ham for Maden, thi hand var icke værd at nogen Mand skulde tacke ham, da Stephen tog Johannes i skiæcket, der effter hørte hand som et slag eller stød, da Stephen sagde, hand stack mig. videre har hand icke at forklare. Parterne hafde ej videre at tilspørge Vidnet.

Stephen Græwle [lod] tilføre, det hand aldeeles benægtede hvad dette Vidne har forklaret, om at hand skulde have sagt at Johannes staa øll af en bøtte, den/n/e forklaring skal aldrig med sandhed befindes.

Citanten begierede af den/n/e Respective Rætt, at som de ere Eenfoldige bønder paa (begge si)dder, mueligens icke afveed, eller kand

1746: 109

1746

begribe den/n/e sags betydende, allerhelst da det angaar paa deres gode Navns forkl(??)gnelse, saa da om Rættent fant det forgott den/n/e sag maatte udsættes til efftermiddag, paa det disse ommelte parter kunde forliiges, dog Sigt og Sagefalds Cassens Ret udj alle maader Reserveret med dens paagaende processens omkostning, vider i fald at sagen maae have sit fulde løb til paadøm/m/ende.

Afskeediget,

sagen gives Rum indtil i efftermiddag Klocken 4 slet, da parterne haver at møde naar sagen paaRaabes.

Johannes Fladeqwal gav til Kiende det hand med Muntlig Kald og warsel vidnesfast lovl: til den/n/e Tægte dag har ladet stevne og indkalde Stephen Michelsøn Græwle, vidner at anhøre, som er Swend Emstad og Knud Staub, der under faldsmaal er indwarslet at vidne om de skiolds ord sagwolderen d: 23de Martj 1744 haver øvet imod Citanten udj et bar(nedaab?) (barsøll) paa Gaarden Fladeqwal, for sam/m/e Dom at imodtage, samt at sware processens omkostning.

sagwolderen Stephen Græwle tilstoed den/n/e stevning at være ham forkyndt, mens protesterede imod den/n/e sag samt Vidners førrelse, effter saa lang tiids forløb.

Eragtning,

sagen udsættes indtil i efftermiddag Klocken 4 slet, paa det at Rættens Middel kand nyde nogen forpflegning, da parterne haver igien at møde.

Anders Niels: Lille Rochne med fleere udgifne skiøde af Dato 21de Martij 1746, til Brynjel Torgiers:, lydende paa 2 Løber 12 Mrk:r smør med børsel og Herlighed, i Gaarden Stoere Rochne, blev læst.

Henrich Weinwichts udgifne skiøde af 13de Julij 1745, til Hr: Lieut: Berchelaj, paa hans Andeel udj de (tvende) Pladzer i Rundahlen, sc: Gryten og Alminding, samt Rundahls Almindingen, blev læst.

Peder Bryniels: Nedr: Winje udgifne Pante Obligation af Dato 25de Maij 1745, til Mag: Jørgen Harboe paa Capit: 90 rd:, imod det underpant af 1 Løb Smør i Gaard: Nedr: Winje, blev læst.

Halsteen Monsøns udgifne Obligation af Dato 14 Nov: (17..?), til Gullik Opheim paa Capit: 100 rdr:, imod det underpant af 1 Løb 16 Mrk:r Sm: i gaarden \Mit/ (...?), er i Dag effter paateigned qvit: af 2de (...?) (174.?) bleven i Rætten anviist til udslættelse.

Hr: Haars udgifne bøssebrev med Revers, Dat: 14 Martij h: a:, til Lars Aamunds: paa 1 Løb 12 Mrk: smør i gaarden Store Hirt, blev læst.

Lars Torgiels: Age med fleere udgifne bøssebrev med Revers, Dat: 14 April 1746, til Gullik Olsøn paa 2 pd: 3 Mrk: smør i gaard: Holle, blev læst.

1746: 109b

1746

Efftermiddagen Klocken 4re slett blev sagen atter forretagen indstevnt af Hr: Capitain Nordahl Contra Johannes Fladeqwal, da sam[t]lige parterne møtte.

Parterne declarerede ej at have truffet noget forliig.

Actor satte i Rætte, effter den/n/e sags omstændighed og de her om førte vidners forklaring, paastaaes at Johannes Fladeqwal bør at ansees effter Lovens 6te bogs 7 c: 3, 6te og 16 art:, at bøde til S(..?)ted, som og processens omkostning at være ansvarlig, i minste med 5 rd: hvad sig hands ublue skiølds ord og beskyldning angaar, da paastaaes, det hand effter Lovens 6 bogs 21 c: 6 art: bør stande til Rætte for, saafremt Johannes Fladeqwal icke kand over beviise klageren Stephen Græwle den/n/e ublue paasagen som vidner har vundet om; og som det fornem/m/es at Klageren Steffen Græwle skal have (iliig)e maade ved ublue ordskiølden have (ove)r falden Johannes {Græwle} Fladeqwal (med) videre forrefaldende slagsmaal, i (saadan) henseende paastaaes at hand, Steffen Græwle, bør følgelig Lovens 6te bogs 21 c: 6 art: at stande til Rætte og lide, som og begangne slagsmaals forøvende, efter Lovens 6 b: 7 c: 8 art:, at bøde og undgielde, som ieg alt indstiller til den/n/e Respective Rættes paadøm/m/ende, og saaleedes den/n/e sag paa min sidde slutter til Doms.

Parterne hafde ej noget at lade videre tilføre i den/n/e sag, mens Erklærede her for Rætten at gjøre hver anden En offentlig afbedelse, dend de og gjorde, ærklærede hin anden for ærlige, Reedelige og brave Mænd, og at hvis de i hastighed og ubesindighed hafde kaldet hver andre, da bade de hver andre offentlig om forladelse, og herom gave hver anden \haanden, med løfte/ at leve sam/m/en i ald freedelighed, ssamdrægtighed og goed forstaaelse for efftertiiden. betræffende Sigt og Sagefaldet, da erbød Johannes Fladeqwal sig imindelighed at betale 30 rd: med processens omkostning indberegnet, og Stephen Græwle i mindelighed at vilde betalle 5 rd:, om Citanten sam/m/e vilde imodtage og sagen ophæve.

Actor lod tilføre, i betragtning at de ere 2de Eenfoldige bønder, og de nu imindelighed erbyder dem at Rætte for sig, saa for at viise det icke er hands forsætt at søgge dend yderste skiærv hos dem for de bøder de til (sagen sku)lde betalle, vilde hand aqviecere (me)d dette tilbud, allerhelst parterne indbyr-

1746: 110

-des ere foreenede, og saaleedes frafalder sagen.

Hr: Capitain Jens Nordahl gav til kiende, det hand ved skriftlig stevning af 8de (Junj?) nestl: til den/n/e Tægte dag har ladet stevne og indkalde Britta Holgiersdatter Grotland for begangne leiermaal med hinde Søstersøn, Soldat Siur Olsøn Twinden, med videre efter stevnemaalets indhold, hvilcket er saa lydende. End videre producerede Actor sin Memorial af 20de Maj nestl: til Hans Excellence Hr: Stiffbefuldings mand á Møjniken, med bem:te Hans Excellence[s] paategnede Resolution af paafølgende 25de Maj, hvor udj Iwer Ousgier beskickes som Defensor for Maleficantinden, bem:te er af følgende indhold. Actor lod tilførre, at effterdj Maleficantinden er bleven noget upasselig, saa hun nu icke kand møde for Rætten, begierede hand sagen udsat til i morgen.

Afskeediget.

Sagen gives Rum til i Morgen.

Niels Tollefsøn Bryn gav til Kiende det hand med Muntl: Kald og warsel, vidnesfast lovlig til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde Niels Stephenson Traae, Dom at lide til at betalle ham 1 rd: 2 mrk:, som hand er ham skyldig paa en Øg hand Kiøbte af Citanten, samt at sware ham processens omkostning.

dend indstevnte Niels Traae møtte, tilstoed at være lovl: stevnet, mens begierede sagen udsatt indtil høstetinget, for at stevne Contra, da hand skal beviise at Citanten er ham {be} penge skyldig, og icke hand Citanten,

Niels {Traae} \Bryn/ hafde ej noget imod dend forlangte opsættelse at erindre.

Afskeediget,

Sagen forfløttes indtil nest anstundende høsteting.

Hr: Capitain Nordahl, effter forrige tiltalle til Lars Hermanson Qwale, æskede sagen i Rætte, ærklærede det hand frafaldt det Vidne Johannes Dolwe, og ellers haver for sagvolderen lovligen ladet forkynde, dend ham af Rætten ved seeneste Rættergangs holdelse givende Laugdags forrelæggelse.

sagwolderen blev 3de gange paaRaabt, men ingen møtte der vilde sware for ham.

stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster med Eed og opragte fingre afhiemlede lovligen at have for Lars Hermanson Qwale forkyndt dend ham af Rætten givende forrelæggelse, og det paa Gaarden Biørche, hvor hand opholder sig hos sine Forældre, i paahør af Derres tjeneste Tøss Sigrí N(iels)datter,

1746: 110b

siden ingen anden lod sig finde.

Actor paastoed Dom effter Loven. Er da saaleedes for Rætt,

Dømt og Afsagt.

Det er med 2de Eenstem/m/ende Vidner bevislig afgjort, det Lars Hermanson Qwale, nestl: aar om høsten i Hans Bildes Gaard, hvor hand med sit følge skulde lægge dem need, haver uden aarsage sprunget til og slaged Halvor Brynildsøn med sin haand udj ansigted, saa at blodet gick ham ud af Næssen, alleene fordj Halvor skulde have sagt at hand icke kunde ligge hos dend lussede Dawid, effter sa[a]dan den/n/e sags befundende beskaffenhed Kiendes for Rætt, det Lars Hermanson Qwale, følgerige Lovens 6 B: 7 c: 8 art:, bør bøde til Sigt og Sagefalds Eieren 3de sex lod sølv, er 9 rd:, samt betalle udj Processens omkostning (? rdr:), inden 14ten dagge effter den/n/e Doms lovl: forkyndelse under Nam og Execution.

(Actor) effter forrige tiltale til Siur Olsøn Growe æskede sagen i Rætte, og gav til kiende det hand for Siur Olsøn haver lovligen ladet forkynde Rættens forrelæggelse, og tillige ved Mundtl: Kald og warsel til den/n/e dag ladet ham indkalde, Dom at anhøre, vilde ellers fornem/m/e om hand nu møder.

dend indstevnte Siur Olsøn blev 3de gange paaRaabt, mens icke møtte, ej heller lod for sig møde.

stevnevidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster med Eed og opragte fingre afhiemlede den/n/e Continuations stevning til Doms anhørelse, samt dend af Rætten Siur Olsøn atter givende forrelæggelses lovl: forkyndelse paa Gaarden Growe, hvor Siur Olsøn sig hos sine Forældre opholder, og det udj hands StifModers paahør, siden hand ej lod sig finde.

Actor deponerede sogne Præstens attest af 7 Julj, og endelig paastoed \Dom/ effter sit stevnemaal, følgelig Loven. dend deponerede attest er af følgende indhold.

Er da saaleedes for Rætt Kiendt,

Dømt og Afsagt.

Acten udwisser det leiermaals begiengeren Siur Olsøn Growe, ej alleene udj den/n/e mod ham anlagde sag for begangne leiermaal med Ingeborg Mickelsdatter,

1746: 111

1746

er given lovlig warsel, mens og at hand 2de gange er given Rættens forrelæggelse at møde til forsvar, foruden at hand tilsidst er indwarslet Dom at anhøre. og hand end icke har vildet Comparere, da som Actor med Sogne Præstens attest af 7de Julj indeværende Aar beviiser det Siur Olsøn udj Wangens hoved Kircke, for begangne leiermaal med Ingeborg Michelsdatter er vorden Publice Absolveret, er sigtelsen om det begangne leiermaal der ved bevislig afgjort, thi Kiendes for Rætt, det Siur Olsøn Growe, følgelig Lovens 6 B: 13 c: 1 art., til Hans Maj:ts Cassa bør bøde 24 lod sølv, er 12 rd., og betalle til Actor udj Processens omkostning 3 rd., inden 15 dagge effter den/n/e Doms lovlige forkyndelse under Nam og Execution

Fogden Signr: Rasmus Smith gav til kiende at hand til den/n/e Tægte dag har indwarslet gift Manden Ole Aamunsøn Taulen med Muntlig Kald og warsel, til undgiældelse for begangne leiermaal udenfor sit ægteskab, med qvinde Men/n/isket Maritta Pedersdatter.

dend indstevnte leiermaals begiengere Ole Aamunsøn møtte, tilstoed sin begangne forseelse, og at hand der for er given lovlig warsel, sagde fremdeeles at hand er gift, haver een gam/m/el huustrue, og altsaa er dette ham en stoer modgang at hand ud[en]for sit ægteskab har besvangret Maritta Pedersdatter.

Actor deponerede Sogne Præstens attest af gaards dags datto, det Ole Aamunsøn udj Winie Kircke for begangne leiermaal er Publice bleven Absolveret, sam/m/e attest er saa lydende. Endelig deponerede Actor Een Approberet undersøgnings forretning af 18de April nestl: over leiermaals begiengerens formue, sam/m/e er af følgende indhold. Actor lod tilføre, at efftersom Ole Aamunsøn Taulen selv her for Rætten har tilstaaed at være Fader til Maritta Pedersdatters fødte baren, hvor for hand og effter dend Producerede Sogne Præstens attest har udstaaed Kirckens deciplin, og da dend over hands boeds

1746: 111b

1746

Eiendeeler forfattede og af Stiftamtmanden approbered Registering og Wurderings Forrætning wiisser at hands og huustrues beholdende boe, naar gielden er fradragen, ickun beløber 30 rd: 2 mrk: 5 s:, hvor af bliver paa hands part 15 rd: 1 mrk: 2 ½ s:, og dend Kongl: Allernaadigste Forordning af 6te Decbr: 1743, dens 22 post, tilfinder ham at betalle dobbelte

leiermaals bøder 24 rd:, saa paastoed hand Dom til ungiældelse saavel for bøderne, som paa Kroppen effter Stif[t]amtmændens Kiendelse. Er da saaleedes for Rætt Kiendt,

Dømt og Afsagt:

Leiermaals begiengeren, Gifft Manden Ole Aamundsøn Taulen, haver selv her for Rætt tilstaaen at have udenfor sit ægteskab avlet barn med qvinde Men/n/isket Maritta Pedersdatter, for sam/m/e begangne leiermaal hand, effter Sogne Præstens attest af 7de Julj indeværende \aar,/ er bleven udj Win[i]e Kircke Publice Absolveret: thi Kiendes for Rætt det hand effter dend Kongl: allernaadigste Forordning sub datto 6de Decbr: 1743, til hands Maj:tts Cassa bør bøde dobbelt leiermaals bøder med 48 lod sølv, er 24 Rdr:, og som dend producerede og Approberede undersøgnings Forrætning af 18de April nestl: udvisser det hands boeds lod ickun beløber til 15 rd: 1 mrk: 2 ½ s:, hvilcke saaleedes hands Maj:tts Cassa hiemfalder, Rester saa til oven bemelte bøders afbetaling 8 Rdr: 4 mrk: 13 ½ s:, som i følge ovenbem:te alligerede Forordning underdanigst indstilles til høy Øfrigheds Kiendelse, hvorleedes leiermaals begiengeren Ole Aamunsøn Taulen for de Resterende 8 Rdr: 4 mrk: 13 ½ s: bør straffes.

Dend 9de Julij blev end viidere med Tinget Continueret, og følgende Passeret.

Skifte brevet effter Sal: Biørne Olsøn, passeret d: 14 Martij h: a:, (.....?) boen Eiende i Gaarden Mørqve 1 Spd: Sm: med bøsse, wurd: 18 rdr:, igien udl: til Encken Brynilde 9 Mrk:, til Søn/n/en (...?) 3 Mrk:, Ole 3 Mrk:, til Datr: Tyrrolde 1 mrk:, Brite 1 mrk:, og Lifr 1 mrk:, blev læst.

1746: 112

1746

Dereffter blev den sag indstevnet af Hr: Capitain Nordahl Contra Britte Holgiersdatter Grotland, som igaars dag blev udsatt, forretaged.

Maleficantinden Britta Holgiersdatter tillige med hendes beskickedede deffensor, og Soldat Siur Olsøn Twinden, møtte alle og tilstoed at være lovlig Kaldet. Britta Holgiersdatter med hendes forsvar ti(l kiende gav) det hun er Frugtsom/m/elig, og at hun er bleven besvangret af hundes halv Søster Britta Siursdatters søn, Soldat ved Hr: Obriste Lieutenant Mejdels Compagnie, navnl: Siur Olsøn Twinden, bem:te hundes Søster Britta Siursdatter er hundes fuld Søster effter Moderen, mens de haver Een hver særdeeles Fader, saa at de ickun er og bliver halv Søsken, sagde ellers at være gaml: 21 aar, og at hun med første venter sig i barselseng. forklarede end widere at dette leiermaal imellem dem er beganget udj derres ungdoms daarlighed, i dend Eenfoldige Meening at de som Søkende børen kunde (ægte) hinanden, thi hundes Fader Holgier Jørgensøn Grøtland, og hands Fader Jørgen!! (Ole) Jørgensøn Twinden, /: der selv her for Rætt som sin Søns forsvar møder, og tilstoed at være indvarslet, /: ere fuld brødre. hun ellers sagde i alt at tilstaae hundes forseelse, angrede dend begangne synd, og allerunderdanigst bad om Gud og Kongens Naade, i det haab underkastede hun \sig/ Rættens lovlige behandling.

Soldat Siur Olsøn Twinden, som til vedermælle er indvarslet, tilstoed alt hvis Britta Holgiersdatter hafde udsagt, i ald sandhed sig saa at forholde, sagde ellers at være gaml: 22 aar, og om Kongen Allernaadigst vilde ansee hands ungdoms begangne daarlighed, der om hands allerunderdanigste b(...?) og ansøgning er, haver ej widere til sin!! (sit) forsvar end at hand underkaster sig og beder om Kongens Naade.

Actor paastoed de indstevnte Vidner Eedelig afhørt, Eedens forklaring blev dem forrelæst, der næst formanet at vogte sig for Meen Eed, og en hver for sig særdeeles hørt.

1ste Vidne, Niels Erichsøn, boendes paa Gaarden Lønne, gaml: 70 aar, effter aflagde Eed vidnede {vidnede}, at Britta Holgiersdatter og Siur Olsøn ere Søskende børnen. Holgier Jørgensøn Grøetland, som er hindes Fader, og Ole Jørgensøn Twinden, som er

1746: 112b

1746

hands Fader, ere fuld brødre, (...?) effter Fader og Moder. for det andet er hun, Britta Holgiersdatter. Søster til Siur Olsøns Moder, neml: fuld Søster efter Moderen, mens halv Søster efter Faderen, thi de (haver hver) haft særdeles Fader. Parterne hafde ej noget at tilspørge Vidnet.

2det Vidne, Niels Størcksøn, boendes paa Gaarden Nesseim, ganl: 45 aar, effter aflagde Eed vidnede Conform i alle maader med nest forregaaende Vidne. Parterne hafde ej noget at tilspørge Vidnet.

Maleficantindens deffensor Iwer Ousgierd lod tilføre, det Rættens selv kand see og fornem/m/e at den/n/e syndige gierning af disse indstevnte er begaaet i ungdoms daarlighed, under dend Eenfoldige Meening at de som Søkende børnen kunde ægte hinanden, ej betragtede at de ere hinanden nærmere beslægtede end som Søkende børnen, altsaa hafde hand ej noget til derres befrielse at forrestille, mens allerunderdanigst bad om Kongens Naade i stæden for Rættens.

Actor paastod Dom effter Loven og sit udstyrede stevnemaal q {Er da saaleedes for Rætt Kiendt, Dømt og Afsagt af Sorenskriveren og Laug Rættens som Meddoms Mænd Dom}

q Hr: Obrister Leiutenant Mejdell, som her ved Rættens var nærværende, tilspurte Maleficanten, Soldat Siur Olsøn Twinde, om hand haver nogen arvede eller forhvervede Middeler som kand kom/m/e Cassen til hielp for de omkostninger som paa ham nu maae anvendes. Siur Olsøn swarede, det hand effter sin sal: {Fader} \Moder/ haver Arvet 4 ½ Rdr., hvilcke staaer hos hands Fader som hands Formynder, videre haver hand ej arvet, fortiendt haver hand ej noget, saasom hand stedse haver arbeidet med sin gaml: Fader. 2° qwæst: om dend Tingsøgende Almue er bekiendt at den/n/e Soldat haver nogen anden arvede eller fortiente Middeler end hvis hand nu haver forklaret. Dend Tingsøgende Almue swarede, det hand icke kand have andre arvede Middeler end som effter Moderen, (Mor?)Faderen døde for hands Moder,

1746: 113

1746

og hands Mor(moder?) lever (inu?) (ti?)llige med hands Fader, fortiente Middeler kand hand inu ej have, saasom hand (til den/n/e tiid?) har været hiem/m/e og arbeidet med Faderen.

Hr: Obrister Leiutenanten begierede Extract af Protocol: om alt hvis her (passeret?) er.

Da blev af Sorenskriveren og Laug Rættens som Meddoms mænd saaleedes for Rætt Kiendt, Dømt og Afsagt.

Britta Holgiersdatter haver selv her for Rættens u-blocket og ustocket tilstaaet at være \bleven besvangret/ {frugtsom/m/elig ved} \af/ hindes halvsøstersøn, Soldat Siur Olsøn Twinden, som disuden er hindes Søkende barn, den/n/e bekiendelse Siur Olsøn Twinden, som til vedermæhle var indvarslet, selv her for Rættens haver tilstaaet Rigtig at være i alle maader. med de{t}afhørte Vidner, er det, betræffende slægtskabet, foruden leiermaals begiengerens Egen tilstaaelse, bleven beviislig giort, det Siur Olsøns Fader Ole Jørgensøn Twinden og Britta Holgiersdatters Fader Holgier Jørgensøn Grotland ere Fuldblødere efter Fader og Moder, saa at leiermaals begiengerne ere Søkende børnen. For det andet, at Britta Holgiersdatter er Søster til Siur Olsøns Moder Britta Siursdatter, neml: Fuld Søster effter Moderen, med!! (men) halv Søster efter Faderen, thi de haver hver haft sin særdeles Fader, saa at Britta Holgiersdatter har ladet sig beswangere af Siur Olsøn, der er hinde i andet ligge

leed beslægtet, og disuden er hindes Søstersøn. det som Deffensor paa Maleficantindens sidde i sagen har haft at forrestille, er leiermaals begiengernes ungdoms aar, i det hun ickun er 21 aar, og hand 22 aar gaml:, og altsaa udj derres ungdoms uforstandighed ej vist bedre at det kunde blive dem som Søskende børen tilladt at ægte hver anden, ej betragtede det hand er hindes søstersøn, den/n/e derres Eenfoldighed, Deffensor saavelsom Maleficantinden allerunderdanigst indstiller til Landets From/m/e Fader, og beder om Naade imod begangne forseelse og \dend/ fortiente straf; Effter saadan sagens beskaffenhed Kiendes for Rætt, det Britta Holgiersdatter, i følge Lov

1746: 113b

1746

og Forordninger bør miste sit hoved ved Sverdet, og hendes legene at begraves i Kircke gaarden, samt hendes hoved lod at være Sigt og Sagefalds Eieren hiemfalden.

{(...?) effter forrrige tiltalle til Mar}

Skiffte brev effter Sal: Marite Hermunds Dattr:, passeret d: 19de Febr: 1746, og var boen Eiende Jordegøeds udj Gaarden (...?)modt ½ Løb 6 Mrk: med bøxsæl, Wurd: 58 rdr: 3 mrk: 12 s:, og blev udlagt for giæld til Kiel Binne 1 pd: 4 Mrk: Smør, og udj arv til Encke M: Lars Olsøn 8te mrk: Sm, til Søn/n/ene Ole 1 ½ Mrk: Sm:, Jon 1 ½ Mrk: Sm:, Hermund 1 ½ Mrk: Sm:, og Ellen 1 ½ mrk:

Skiffte brevet effter Pigen Anne Bottolfs Dattr:, Dat: 17 Nov: 1746!! (1745?), og var boen Ejende 1 ½ Mrk: smør, Wurd: 1 rdr: 3 mrk:, som blev udl: i arv til Moderen Dordej 3/12 Mrk: Sm:, broder: \Ole/ 3/12 Mrk:, Lars 3/12 Mrk:, Erich 3/12 Mrk:, Bottolf 3/12 Mrk:, Søst: Brite 3/24 Mrk:, Christi 3/24 Mrk: Smør, blev læst.

Dend 11de Julj blev end videre med Tinger Continueret.

Et forliig oprætted imel: Lars Qwale og Knud Jonsøn Qwale, af Datto 3de Maij 1746, betræffende gaarden Qwale, det dend d: 19de Nobr: 1742 afsagde underRættes Dom, forsaavit jorden er vedkom/m/ende, skal staae ved Magt, og at Lars Qwale til Knud ibdm: skal betalle til høsten 15 rd:, blev lydeligen læst.

Fogden effter forrige tiltalle til Qvinde Men/n/isket Maritta Larsdatter, æskede sagen i Rætte, og som bem:te Qvinde Men/n/iske formeedelst begangne 3de leiermaal, følgelig Kongl: allernaadigste Resolution af 25de Septbr: 1744, i stæden for at Piskes til Kagen, blev pardoneret med at arbeide i Trundheims Tugthuus hindes Livets tiid, hvor hen (hun?) og med Hans Excellence Hr: Stiftbefahlings mandens frii Skydts pass og brev til Derectionen for Trundheims Tungthuus, datteret 30de Octbr: 1744, mens paa veien, formeedelst mislig Transport, er hun kom/m/en paa fri foed og gaaen tilbage her til Woss, hvor hun haver føed sit 4de udj løsagtighed avlede baren, og der hun nu skal actioneres, og som hun strax efter overstandende barselseng, i følge Hans Excellence Hr: Stiftbefahlings Mandens ordre, til Trundheims Tugthuus, atter er bleven afskicket, saa hinde ej blev tilladt saa lang tiid her at forblive indtil dend sag imod hinde ved indstevning for Ett Extra Rætt kunde blive anhängiggjort, og dis aarsage ej ved sagens incamination eller siden her for Rætten kunde (...?)stille. Fogden altsaa producerede Hans Excellence Hr: Stiftbefahlingmandens ordre af 21de Maj 1745 til Rognald Houge,

1746: 114

hvor udj hand beskickes at være Maleficantindens Deffensor, sam/m/e er saa lydende.

Dend beskickedede Deffensor møtte og lod tilføre, det hand Referede sig til sit i sagen forhen indførte.

Fogden, siden hand fornem/m/er at Hr: Capitain Nordahl, for hvilcken stevningen i sagen forhen er forkyndt, nu icke møder, vilde hand lade det beroe med at fremlægge {sagen} de ordres og beviisligheder hand har i sagen, og begierede sagen udsatt til næste høsteting, at hand til dend tiid bem:te Hr: Capitain kand indwarsle.

Afskeediget,

Sagen efter Actors paastand forfløttes indtil nest anstundende høste Ting.

{Effter 3de gange} Sig:r Miltzou udgivene bøxxel brev med Rewers, af 15de April 1746, til Bryniel (Brynild) Tollefsøn paa 2 Løber smør i gaarden øvre Growe.

Een Ditto, med Rewers, af 18de Maj 1746, til Tormoe Larsøn paa 1 Løb 18 mrk: smør udj Nedre Growe, blev læst.

Fogden lod inden Rætten oplæsse og Examinere disse 2de Terminers skatte Restance, hvis endel: Sum/m/a var for alle Ottingerne i dette Ting lauv 830 rd: 4 mrk: 12 s:

Effter 3de ganges udraabelse var ingen der videre af Rætten sig vilde betiene, altsaa blev Rætten og tinget ophævet;

Dend 13de Julij blev paa Evanger holden Eet **Almindelig Som/m/er, Skatte og Sagefalds ting for Watzwærens ting laugs tilhørende Almue**, og Rætten beklæd med effterskrefne Laugrættis Mænd, sc: Helje Olsøn Gietle, Knud Siursøn Røe, Lars Heljesøn Biørndahlen, Ole Brynjelsøn Horvej, Syg, i hans stæd Sadt Brynjel Siurs: Ho(rvej), Ole Anders: Boelstad, Torchel Knuds: Øfstedahl, Lars Mons: Kallestad, og Anders Endres: Ellie, Nærværende inden Rætten Kongel: Maj:ts Foged Sr: Rasmus Smith, dernæst var tilstæde LensManden Niels Horvej, tillige med den tingsøgende Almue.

hvorda allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret de Kongl: Forordninger og Placater, samt andre Høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, som paa fol: 101 findes Extraherede.

Skifte brevet effter Sal: Dordej Lars Dattr:, passered dend 15de Martij h: a:, og var boen Ejende 1 pd: smør med bøxxel og Herl: i gaard: Steene; Wurd: 36 rdr:, som igien er udl: i arv til Encke Manden Peder (12 Mrk: Sm:), Søn/n/en Knud Peders: 4 ½ Mrk: Sm:, Ole 4 ½ Mrk:, og Dattr: Herbor Peders Dattr: 3 mrk.r smør, blev læst.

Hr: Capitain Jens Nordahl, som Sigt og Sagefalds Eiere til det saa kaldede Appostels Goeds, gav til kiende, det hand ved skiftl: stevnemaal af 3de Junj nestl: haver ladet indkalde Torbiør Ellefsdatter Lurren til undgiældelse

1746: 114b

for begangne leiermaal med giffit manden, Soldat Joen Jacobson, alt effter stevnemaalets indhold, der lyder som følger. End videre deponerede Actor, Hands Excellence Hr: Stiftbefahlings mandens ordre af (ope rum) til Od Brumborg, hvor ved hand beskickes til at være leiermaals begiengerindens Deffensor, sam/m/e Constitution er af følgende indhold.

Dend indstevnte Torbiør Ellefsdatter Lurren med hinders beskickedede Deffensor Comparerede, vedtog stevningen at være dem lovlig forkyndt.

dend til vedermælle indwarslede leiermaals begiengere, Soldat Jon Jacobsøn Opheim, i ligge maader vedtog at være lovli: kald og warsel given.

Torbiør Ellefsdatter Lurren, med hinders beskickedede Deffensor Od Brumborg, tilstoed det hun var med baren, hvilcket hun haver avlet med gifft manden, Soldat Joen Jacobsøn Opheim, og for sam/m/e hinders begangne forseelse haver hun udstaaet Kirckens Disciplin, forklarede ellers, det hun er i andet og 3die leed beslægted med bem:te Gifft Mand Joen Jacobsøn, og det saaleedes, at hinders Moder Ragnilde Gullichsdatter var halvsøster til Joen Jacobsøns FarModer Gunbiør Gullichsdatter, thi de hafde Fader sam/m/en, mens hver sin Moder, saa at de ere i 2det og 3die leed beslægtede.

dend til vedermælle indstevnte Joen Jacobsøn Opheim forklarede at være Soldat ved Hr: Capitain Nordahl, og at være gifft med Mario Knudsdatter, item at have beswangret den/n/e indstevnte Torbiør Ellefsdatter, som er hands FarModers halvsøsterdatter, for sam/m/e begangne leiermaal hand haver udstaaen Kirkens Diciplin.

Deffensor lod tilførre, at effterdj det begangne leiermaal er saa aldeeles aabenbar, som og at leiermaals begienggerne selv her inden Rættten har tilstaaen Factum, saa har hand ej andet i sagen at forrestille, end at hand allerunderdanigst beder om

1746: 115

1746

Kongens Naade for sin Principalinde.

Actor begierede sagen udsatt til næste Ting, for at see sig forsiunet med Sogne Pæstens Attest, samt saadan en Approberet undersøgnings Forrætning, som Forordningen af 6de Decbr: 1743 allernaadigst paabyder.

Afskeediget.

dend forlangede udsættelse indtil næst holdende høsteting, billiges.

Een Ditto sag, Contra Askild Knudsøn Bolstad, som med Muntl: stevnemaal til den/n/e tægte dag er indwarslet for begangen fortilig sam/m/en leie med sin hustrue, der forre Dom at imodtage, samt at sware Processens omkostning.

sagwolderen Askild Boelstad blev 3de gange paaRaabt, mens ingen vilde sware.

stevnevidnerne Niels Olsøn Horvej og Knud Brynildsøn Bolstad med Eed afhiemlede stevningens lovlige forkyndelse at være skeed for sagwolderens boepæll paa Gaarden Bolstad udj hands Eget paahør.

Actor var forrelæggelse for dend indstevnte og udeblivende begierende.

Afskeediget.

dend lovlig indstevnte Askild Knudsøn Bolstad forrelægges til nest anstundende høsteting at møde, sagen paa sin side at forsware, da en hver skal vederfahres [hvis Rætt].

Dend 14de Dito blev videre med Rættten og Tinget Continueret, og passeret son følger.

Joens Mugaas og medInteressenteres udgifne skiøde af Dato 26 Martij h: a., til Peder Størksøn paa 1 pd: smør med bøxxel og Herl: i gaard: Ædal, blev læst.

Peder Størksøn Ædahls udgifne Obligation de Dato 28de Martij \h: a:/, til Hr: Cancel: Raad og Sorenskriver Fleischer, paa Capital 24 rdr:, imod det underpant af 1 pd: Smør \i gaard: Ædal/ med bøxxel og Herl:, blev læst.

Siur Nielsøn med fleere udgifne Skiøde til (...?) Nielsøn, Dat: 26 Martij h: a:, paa 1 pd: Smør med bøxxsel i gaard: Nake, blev læst.

Brøteva Peders Dattr: med fleere udgifne skiøde de Dato 26 Martij h: a:, til Gullik Styve paa 2 (pd:) smør med bøxxsel og Herl: i gaard: Styve, blev læst.

Hr: Cancl: Raad og Sorenskriver Fleischers udgifne Auct: Skiøde, Dat: 14de Jan: h: a:, til Siur Nielsøn paa 21 Mrk:r smør med bøxxsel og Herl: i gaarden Was Enden, blev læst.

Hr: Capit:n Nordahls udgifne bøxxsel brev med Rewers, af Dato 8de Junij h: a:, til Torbiørn Johansøn paa ½ Løb smør i gaard: Fosse, blev læst.

1746: 115b

1746

Fogden lod inden Rættens oplæse og Examinere disse 1ste Termins Skatter for indeværende aar, hvis Endel: Restance var 81 rdr: 4 mrk: 15 s:, og som der ingen noget der imod havde at sige, altsaa blev der paa tings Vidne udstædt.

Effter 3de Ganges udRaabelse var ingen der sig vilde af Rættens betiene, altsaa blev tinget og Rættens op hæved.

Dend 12de Septbr: blev Rættens betiendt paa Gaarden Qwale 1ste Thuun, beliggende i Guldfierdings otting, med efterskrevne Eedsorene Laug Rættes mænd, som af Fogden Sig:r Rasmus Smith er opnævnte, sc: Aad Torgiersøn Breche, David Nielsøn Store Soue, Arne Rasmussøn Mit-Ringheim, Stephen Wichingsøn Rondwe, David Joensøn Mølster, og Siur Joensøn Rondve, nærværende Lensmanden Johan Henrich Blomberg,

efter tilkaldelse af Eieren og opsidderen her paa Gaarden, Knud Joensøn Qwale, og Eieren og opsidderen paa det 2det Thuun her udj Gaarden, Lars Johansøn Qwale, derres forlangende, for at steene og Reene disse 2de Thuun imellem, og dem saa vel inden som uden gierdes, samt underliggende Qvalsteigen, at skifte og deele, og den/n/em ved Mod og Marke skield at adskille,

hvor da begge benævnte opsiddere og Eiere for Rættens møtte og producerede Een underrættes Aastæds Dom Afsagt d: 19 Nobr: 1742, hvis Final afsigt de begierede her i Acten inddragen, og den/n/e forrætning der efter fuldført og tilende bragt. dend Final afsigt wordet her indført. dernæst deponerede parterne Et skriftlig forliig af 3de Maj 1746, det De og begierede her i Acten indført, sam/m/e er af følgende indhold, see No: 2.

der efter begav Sorenskriveren med Laug Rættens, i følge af begge Parter, dem ud til Eiendommene, for sam/m/e ved Mod og Marckeskiold at adskille, og begynte vi først i hiem/m/e Marcken eller paa bøen, udj Løbs-Teigen var udj Een stoer Jordfast steen 1 gaml: gloppe, som blev gjort til Een Vinckel gloppe, for at viisse need, og ud efter i Westen, hvor der efter hin anden blev needsatt 12 marckeskiolds steene med Kuld under, dend sidste marcke steen blev satt ved bøe garen, som er Endemercket af dette bytte: oven for disse Mercker Eier Knud, og neden forre Eier Lars. Fra dend sidste Marckesteen ved bøe garen og need efter igien/n/em Brachenesset og need til Vandet blev efter hin anden needsatt 6 Marke skiolds steene, og ved Vandet udj Een jordfast steen hugget Een gloppe; Østen for disse Mercker Eier Lars, og Westen forre Eier Knud. Ved (...?)nde neden for Nøsterne blev needsatt Een Marcke skiolds steen som viisser op efter udj 3de efter hinanden needsatte Marcke steene: Westen

for disse Mercker Eier Lars, og Østen for Eier Knud. udj dend sidste af næst forbemelte Mercker needsatte Marcke skiolds steen, som staar i jørnet af aggeren Strengen, blev hugget en gloppe som visser indefter med aggeren Strengen, der needsatt efter hinanden 5 Marcke skiolds steene, i dend Femte Marcke steen hugget Een gloppe som viisser op til dend første Vinckel gloppe i Løbs Teigen, Østen og under disse Mercker Eier Knud, Westen og oven for disse Mercker Eier Lars. under Stoeraggeren needsatt 2de Marcke skiolds steene som viisser beent need til Vandet, hvor der udj Een jordfast steen blev hugget Een gloppe, Westen for dise Mercker Eier Knud, og Østen forre Eier Lars. Udj dend øverste steen under Stoeraggeren blev hugget Een gloppe som viisser i Øster udj 7 efter hinanden needsatte Marcke skiolds steene, oven for disse Mercker Eier Knud, og needen forre Eier Lars. Dend sidste Marckesteene af næst forbemelte Mercker, som staar i Tolle Teigen, visser op efter i aggeren Høg(...?), og som Lars Eier aggeren, og Knud Eier bøen baade oven og needen for aggeren, saa blev aggeren med 7 Marcke skiolds steene indhægned, dend sidste af disse Syv Marcke steene blev needsat i Røysse Teigen, digt!! an!! i steen Røy(ssen), sam/m/e visser op efter i Een gaml: Marckeskiolds steen med Een gloppe udj, Østen for dette Mercke Eier Lars, og Knud Westen for. Af dend gaml: Marcke skiolds steen (...?) udj, gar byttet i Wester hen til bæcken, hvor der inden forre blev needsatt Een Marckesteene, oven for dette Mercke Eier Lars, og needen forre Knud: siden bytter bæcken om huussene, og Eier Knud Westen, og Lars Østen for bæcken. I Tueteigen ved Va(ndet) needsatt Een Marcke skiolds steen som visser (...?) efter udj 4re efter hinanden needsatte Marckesteene, hvor af dend sidste visser Øster (i ...?)ren, der needsatt Een Marckesteene som visser need i agger Reenen, der need satt Een Marckesteene, Østen og under disse Mercker Eier Knud, og Westen og oven for Merckerne Eier Lars: (I dend) Femte steen unden fra, og i dend 6te, som (staar) Østen i aggeren, blev hugget i hver af dem Een gloppe. I Punds-teigen needen (ved) Vandet blev needsatt Een Marcke steen som visser op efter i Een stoer jord fast steen, hvor udj blev hugget 2de gloppe som visser op efter i Een needsatt Marcke steen, sam/m/e viisser til dend Marckesteene der staaer imel: gaarden Lødve og (...?), Østen for disse Mercker Eier Knud, og Westen for Eier Lars. I sam/m/e Pundsteigen blev

i Øster ved Vandet needsatt Een Marcke steen som viisser op udj 2de efter hinanden needsatte Marckesteene, hvor af dend sidste med Een gloppe udj viisser i Wester i jørned af aggeren, der needsatt Een Marckesteene med Een gloppe udj, som viisser op efter udj 2de efter hinanden needsatte Marckesteene, Westen og needen for disse Mercker Eier Knud, Østen og oven for Eier Lars: i dend sidste Marcke steen, af næst forbemelte Mercker, blev hugget Een gloppe som viisser i Østen udj 2de efter hinanden needsatte Marcke steene, der viisser i bæcken, oven for disse Mercker Eier Knud, og needen for Lars. I Maalet, udj Een stoer jord fast steen, blev hugget Een gloppe som viisser i West i en needsatt Marckesteene med Een gloppe udj; sam/m/e viisser need efter til Lødve Mercket, oven for disse Mercker Eier Knud, og neden for Lars. Fra nederst i 3die Maal aggeren og op efter til Lødve Mercket er need satt 10 Marckesteene, og allersidst udj Et skarv hugget Een gloppe, der alt viisser i en ligge linie efter hinanden, Westen for disse Mercker Eier Lars, og Østen forre Eier Knud. I Teigen inde (...?) Thuun aggeren needsatt Een Marckesteene som visser need efter til aggeren, i sam/m/e steen blev hugget Een gloppe, ved aggeren need satt Een Marckesteene som viisser need igien/n/em aggeren, der neden for sat Een Marckesteene, derfra (...?) Hougen sat dend Fierde Marcke steen, og atter needen for sat dend Femte Marcke steen med Een gloppe udj, som

viisser i Østen udj Siette og Syvende nedsatt Marckesteen, i dend Syvende steen er hugget Een gloppe, sam/m/e steen viisser op efter i Ottende og Niende nedsatte Marckesteen, som atter visser op efter til Een jord fast steen i bæcken, der hugget Een gloppe, der fra i West udj dend Første needsatte Marcke steen, hvor udj er en gloppe, den/n/e saaleedes med Mercker indhægnede Teig Eier Knud. Oven for huussene i Meelstøls Teigen, blev i bæcken udj Et skarv hugget Een vinckel gloppe som viisser i West udj 2de efter hinanden needsatte Marckesteene, i dend Anden Marcke steen hugget Een gloppe som viisser i Norvest neden for garen tæt med garmoen i Wester efter hin anden needsat 4re Marcke steene som viisser med garen (u?)d til Meelstøls grinet, hvor der udj Een jord fast steen blev hugget Een gloppe, neden for disse Mercker Eier Knud, og oven for Eier Lars. Byttes-Teigen, som ligger ved Vandet

1746: 117

1746

udj Lars sin Eiendom, blev indhægned med 4 Marckeskiolds steene, hvor af dend Eene var forhen satt, sam/m/e liden Teigen brugges af Lars hvert andet aar, og liggeleedes af Knud hvert andet aar.

her med den/n/e dags Forrætning tog ende.

dend paafølgende 13de Septbr: blev end viidere med den/n/e Forrætning Continueret, og begav Rættens Persohner dem, i følge af bægge Parter, over Vandet til Qwalsteigen, for sam/m/e imellem Parterne at skifte og steene: Øverst ved bøe garen i berget hugget Een gloppe som viisser No(rd) efter udj 8te efter hinanden needsatte Marckeskiolds steene, som viisser hen noget over for(...?), hvor der udj Een jord fast steen blev hugget Een gloppe som viisser i snee West efter og {siden} til 3de need satte Marcke steene, hvilcke viisser i Nord til Wangs Vandet, der need sat Een Marckesteen: paa dend Westre sidde af disse Mercker Eier Lars, og paa dend Østre sidde Eier Knud. Oven for bøe garen er udmercket 2de Teiger, bee(...?) over fra Gaarden Glim/m/e Mercke og til Vand Jølen med 5 glopper, som blev hugget i jordfaste steene, af disse Teiger Eier Lars den nederste, og Knud dend øverste. Effter bøe garen tæt under fra Glim/m/e Mercke til Vand Jølen, blev i berget efter hinanden hugget 6 glopper, som skiller bøen og udmarcken fra hinanden. Under bøe garen blev hugget Een gloppe som viisser (...?) efter udj 8te efter hinanden [needsatte] Marckeskiolds steene, hvilcke viisser i Middags hougen, hvor der blev hugget Een gloppe som viisser i (...?), hvor der efter hin anden er needsat 5 Marcke steene, som viisser lige ned til Vangs vandet, hvor der blev need sat Een Marcke steen, paa dend Østre sidde af disse Mercker Eier Lars, og paa dend Westre sidde Eier Knud. I øverste Teigen under bøe garen blev efter hin anden i berget hugget 3 glopper, som viisser i West til Vand Jøllen, oven for disse Mercker Eier Knud, og Lars neden for. under næst forbem:te Teig blev med 3 huggede glopper udmercket Een Teig, sam/m/e glopper viisser fra Løe-Kleiven i West til Vand Jøllen, over for disse Mercker Eier Lars, og Knud neden for. Dend anden Marcke steen fra Middagshougen viisser i Wester i Een gloppe som viisser til Vand Jølen, oven og neden for disse Mercker Eier Knud alleene. Udj Qwalsteigen ved Vand Jøllen skal Een hver af dem, uformeent af dend anden i hvem som helst Eiendom/m/en tilhører, have sit qværnstøe. Ald gierde fang, oven fra hvor garen begynder og need til Mit løen, skal tages paa Lars sin Eiendom, siden tager Een hver gier(de fang) paa sin Egen Eiendom.

her med dagen til

1746: 117b

1746

Ende bragt.

Dend 14de Septbr: forretog Vi at skifte og steene gaarden Qwale[s] udmarck. I Friflotten blev udj berget hugget Een gloppe som viisser i {F.....?} Øst til Lødve Mercke, der udj berget hugget Een gloppe som viisser i West til Hondwe Mercke, Norden for disse Mercker Eier Lars, og Knud Synden for. Ved Hondve Mercket needsat Een Marckesteen som viisser mit igien/n/em brynden op i Een udj berget huggen gloppe, der viisser til Lødve Mercket, Norden for disse Mercker Eier Knud, og Lars Synden for. Oven for Qwals støllen i berget blev huggen en gloppe som viisser tæt ned med støllen, da der effter hin anden udj berget er hugget 2de glopper, som viisser need til Hondwe Mercket, Westen for disse Mercker Eier Lars, og Knud eier Østen for. under Lødve Merket i berget hugget Een gloppe som viisser need med Swegroen, der hugget udj berget Een gloppe som viisser til Hondve Mercket, paa begge sidder af disse Mercker Eier Knud. under Lødve Mercket i Ospe Jellen blev i berget hugget Een gloppe som viisser need efter udj 2de efter hin anden i berget huggede Kloppe!., der viisser need i Harre Kløwen, hvor der udj berget blev hugget Een gloppe som viisser i Øster til 4re efter hin anden i berget huggede glopper, der viisser need il bøe garen i dend ved grinet udj en jord fast steen dend første dag huggede gloppe, needen for disse Mercker Eier Knud, og Lars oven for. Teigen imell: Brache nes og Hellesnes er saaleedes skifted: neden ved Vandet Westen fra Brache nes er needsat Een Marcke steen som viisser op i en udj berget hugget gloppe, sam/m/e viisser op i Veien, {... gaar til Vande Kløven, neden} under (Ve)ien needsat Een Marcke steen, hvor udj blev hugget Een gloppe som viisser West til Hellesnes Mercket, der udj berget hugget Een gloppe, Westen for disse Mercker Eier Lars, og Knud Eier Østen for.

den/n/e Forrætnings omkostninger betalte Parterne med 12 rd: 3 mrk., at hver af dem betalte det halve, som er 6 rd: 1 mrk: 8 s:

Dend 1de Nobr: blev paa **Ewanger, for Waswærens Tinglauv, holden Ett Almindeligt Høste, Skatte og Sagefalds Ting med bem:te Waswærens Almue**, da Rættten blev beklæd med det ordinaire Laug Rætt, sc: Hellie Olson Gietle, Knud Siursøn Røe, i hands stæd satt Hellie Gullichsøn Aarhuus, Lars Helliesøn Biøndahlen, Ole Brynildsøn Horvej, Ole Andersøn Bolstad, Aschiel Knudsøn Øfstedahlen, Lars Monsøn Kallestad, og Anders Endres: Ellie, nærværende

1746: 118

1746

inden Rættten Kongl: May:tts Foged Sig:r Rasmus Smith med Lensmanden Niels Horvej, tilstædeværende dend Tingsøgende Almue,

da først allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret følgende.

1st: Anordning om sørge-Klæder at bære for sal: og Høylovlig ihukom/m/else, Kong C: 6, datteret det Kongl: Palais i Kbhavn d: 8 Aug: 1746.

2° Een (Ditto) af sam/m/e Datto, om Ringen med Klockerne over alt i Danmrk: og Norge, for sal: og Høylovlig ihukom/m/else Kong C: 6, saa og forbud paa spill og leeg i Kirckerne og uden for.

3° Placat, angaaende hvad frem/m/ede (...?) her effter udj Danmrk: og Norge maa indføre, og hvorleedes sam/m/e skal clareres, datteret Friderichsberg Slot. d: 23 Aug: 1746.

4° hans Excellence Hr: Stifftbefalingsmand á Møuynikens ordre af 13de Aug: 1746 til Fogden, betræffende Postbroens istand sættelse udj Arne skibbr:, at hver Mand udj dette Fogderie, uden for(skiold) til sam/m/e broes bekostning skal betalle 3 skil:

5° Een Ditto ordre fra Hans Excellence af d: (ope rum) til Sorenskriveren, betræffende afførsels penge af Arveloder paa skifterne.

Hr: Haar udgivene bøssebrev, med Rewers, af 12te Maij 1746, til Mogens Knudsøn paa 12 Mrk: sm: i Kidesnæs, blev læst.

Hr: Leiutenant Barchelaj, paa Hr: Capitain Nordahls vegne som Sigt og Sagefalds Eiere til det saa kaldede Apostels-goeds, effter forrige tiltalle til Torbiør Ellefsdatter Lurren, med beskicket Deffensor Od Brumborg, for begangne leiermaal med gifft manden Soldat Joen Jacobsøn, Eskede sagen i Rætte, der næst gav til kiende det Actor fra Hans Excellence Hr: Stiffbefahlingsmanden inu ej haver erholdet Approberet, den over leiermaals begiengerindens Formue passerede undersøgnings Forrætning, dets aarsage, hand nødsagedes at begiere sagen udsat til næste ting, h(aabende?) Rættens bifald.

Maleficantindens forswar Od Brumborg, som for Rætten møder, lod tilføre, det hand ej noged imod (hands?) paastand hafde at forrestille.

Afskeediget.

Dend af Actor forlangede udsættelse billiges, altsaa worder sagen udsatt indtil næst anstundende aars Som/m/er Ting som holdes for dette Ting lauv.

Hr: Leiutenant Barchlaj, paa Hr: Capitain Nordahls veigne, som Sigt og Sagefalds Eiere til det saa kaldede Appostelsgoeds, effter forrige tiltalle til Askild Knudsøn Bolstad for begangne fortiilig sam/m/en leie med sin huustrue, æskede sagen i Rætte, tilstoed i den/n/e sag at være given lovlig warsel, saa og, at Rættens forrelæggelse er ham lovligen forkynt, mens hand vi(dste?)

1746: 118b

1746

at have med sin huustrue begaaed fortiilig sam/m/en leje.

Actor paastoed sagen udsat til næste Ting, for at see sig forsynet med Sogne Præstens attest.

Afskeediget,

Dend af Actor forlangede udsættelse indtil næste Ting for dette Tinglauv, billiges.

blev underdanigst publiceret Kongl: Allernaadigste Confirmations brev af 26de Aug: 1746 for Hr: Leiutenant Barchelaj, at lade holde giestgiberie samt Færgestædet ved lige, uden noged inpas af andre.

Hr: Assessor von der Lippe skrifftl: freedlysning over Wosse Præstegields Kircke skouer, af 24de 7br: 1746, blev læst.

Askield Jonsøn Wæle udgivene bøssebrev, med Rewers, af dags Dato, til Anders Jonsøn paa 1 pd: 6 mrk: smør i gaarden Aarhus, blev læst.

Dend 8de Nobr: blev Rætten atter betiendt, er passeret som følger.

Niels Odsøn Mæstad udgivene skøde af 7de Nobr: 1746 til Od Nielsøn paa 1 pd: smør i Gaarden Lien, blev læst.

Johannes Larsøn Biørge udgivene skiøde af 7de Nobr: 1746 til Lars Johansøn paa ½ Løb smør i Gaarden Runseberg, blev læst.

Skifte breved af 26de Martj 1746, sluttet effter sal: Anders Pedersøn paa Gaarden Tøssen, blev læst, og var stervboen Eiende og tilhørende Jordegoeds i Gaarden Tøssen 20 Mrk: smør med bøsse og herlighed, Wurderet vurderet!! 30 rd:, og udlagt paa gielden til Sig:r Warner Hossevingel paa hands fordring.

Skifte breved af 11de Julj 1746, sluttet effter sal: Anne Olsdatter, blev læst, og var stervboen Eiende Jordegoeds i Gaarden Øfre-Lie 12 mrk: smør, vurderet 36 rd:, der af udlagt paa gielden til Warner Hossewinkel 8 mrk:, og til arvingerne, sc: Enckemanden Knud Olsøn i arv 2 mrk:, til søn/n/erne i Arv, Mons og Jacob Knudsønner, hver 1 Mrk: smør.

Skifte breved af 24de Martj 1746, sluttet effter sal: Niels Rasmusøn paa Gaarden Nacke, blev læst, og var stervboen Eiende Jordegoeds i gaarden Nacke 2 pd: smør med bøsse og herlighed, vurderet 80 rd:, og udlagt i arv, Neml: Encken Brøttewa Pedersdatter 1 pd:, hver af søn/n/erne, neml: Niels, Siur, Peder og Rasmus, 4 Mrk:, paa Een hver af Døtterne, neml: Mario, Ragnilde dend Eldre, Ragnilde dend yngre, og Barbro, 2 Mrk: smør. Udj Gaarden Stywe 21 Mrk: smør med bøsse og herlighed, vurderet 28 rd:, og udlagt til oven benævnte Arvinger, neml: Encken 10 ½ Mrk:, hver af søn/n/erne 1 ¾ Mrk:, hver af Døtterne 7/8 Mrk: smør. Nock udj Gaarden Ædahl 6 Mrk: smør, vurderet, med bøsse og herlighed, for 7 rd:, og udlagt til oven benævnte arvinger, neml: Encken 2 mrk:, hver af søn/n/erne 1 Mrk: smør.

Hr: Leutenant Barchelej, paa Hr: Capitain Nordahls vegne, gav til kiende, det hand nu, siden i (g?)aars dag, haver erholdet dend over Torbiør Ellefsdatter Lurren passerede og Approberede

1746: 119

1746

undersøgnings forrætning over hindes formue, der om villig sam/m/e her i Rætten nu at producere, i forhaabning det sagen, uagted dend i gaar inden Rætten afsagde Kiendelse til sagens udsættelse til neste som/m/er ting, nu maatte worde forretaged til endelig afgiørelse og paaDøm/m/ende, allerhelst leiermaals begiengerinden Torbiør Ellefsdatters beskickedede Deffensor Od Brumborg samt leiermaals begiengeren, gifft Manden Soldat Joen Jacobsøn Opheim er villig at møde, Dom at anhøre, for at naae en ende paa sagen.

Deffensor Od Brumborg og Soldaten Joen Jacobsøn møtte for Rætten, og lod tilføre, paa det de kunde faae en ende med sagen og blive befriet, unødvendig her effter for Rætten at møde, var de begierende det sagen til Doms afsigelse nu maatte vorde forretaged og sluttet, i det øfrige Refererede dem til hvis forhen i sagen er passeret, og aaaleedes slutter sagen til Doms, med dend forklaring at Torbiør Ellefsdatter, omtrændt for 8te ugger siden er bleven forløst med Ett Pige baren.

Actor lod producere dend paa beraabte undersøgnings forrætning, samt Sogne Præstens attest af 16de Aug: nestl:, der alt lyder som følger. Endelig lod Actor slutte sagen med paastand om Dom effter Loven og Forordningerne: Og blev da, saaleedes for Rætt Kiendt, Dømbt og Afsagt.

A(cten) udviisser det leiermaals begiengerinden Torbiør{n} Ellefsdatter Lurren og gifft Manden, Soldat Joen Jacobsøn Opheim, der udj (løs)agtighd haver avlet barn sam/m/en, effter tilstaaelse og forklaring, ere hin anden udj andet og Tredie leed beslægtede (i) dette af dem begangne leiermaal, de(. ..?) Sogne-Præstens attest af 16de Aug: (...?) er bleven Publice Absolweret. kjendes for Rætt, det Torbiør Ellefsdatter Luren efter Lovens 6 b: 13 C: 13 art: bør begive sig paa Fiskerleien at Arbeide udj Tvende aar, og efter {bem:te Lovens alligerede \6 b: 13 C:?/} Forordningen af 6de Decbr: 1743 bør hun bøde dobbelt leiermaals bøder, som er efter Lovens 6 B: 13 Cap: 1 art: 25 lod sølv, er 12 rd:, og som dend passerede

og approberede undersøgnings Forrætning, der her udj Acten er inddragen, udviisser det Torbiør Ellefsdatters Formue ickun beløber til 4 rd: 3 mrk: 4 s:, hvor af hun (efter)

1746: 119b

1746

Lovens alligerede 13 art.:, samt dend alligerede Forordning, bør bøde dend yderste Formue, som er 43 $\frac{3}{5}$ skil:, saa indstilles til {Høy} Øfrighedens foranstaltning og got findende, hvorledes Torbiør Ellefsdatter for det manglende af de iDømbte bøder, bør at lide og undgielde. Saaleedes som Dømt er, bør Torbiør Ellefsdatter, for dette begangne Leiermaal, at lide, undgielde, betalle og udReede inden 15ten dage efter den/n/e Doms lovlige forkyndelse under videre Adfær effter de udgangne allernaadigste Forordninger.

Frem kom Gullich Bergesøn Stywe, Knud Siursøn ibdm.:, og Helje Bergesøn, og gav tilkiende det deres Eiende og beboende Gaard Stywe, under Matricul No: 46, skal skyldes udj gaml: Landskyld af bonde goods, foruden det Ewanger Kircke Eier, 2 Løber 2 pd: smør, hvor af hand, Gullich Bergesøn, skal eie det halve, som er 1 Løb 1 pd: smør, og hver af de ander!! (andre) 2 pd: smør, da som deres Adkomst er kom/m/en i Confution, saa de ej kand Legitimere {sig} \deres/ berettig[h]ed at være til meere, i alt, end som 2 Løber 1 pd: 12 mrk: smør, saa at ieg, Gullich Bergesøn. Mangler Adkomst for 6 mrk: smør, og hver af de andre Mangler Adkomst for 3 Mrk: smør, tilsam/m/en 12 Mrk: smør, saa vilde de tilspørge dend ganske og nu tilstæde værende Tingsøgende Almue, {og} \om/ de ved at {f} der findes eller er nogen anden Eiere til disse Manglende 12 Mrk: smør udj Gaarden Stywe, end som nu værende 3de opsiddere. Her om dend ganske Almue Eenstem/m/ende swarede, det de i god sandhed kand vidne det ingen anden Eiere er, end som de 3de Mænd der besidder gaarden og nu her for Rættens Møder, til gaarden Stywe, undtagen de 12 mrk: i bem:te Gaard som Ewanger Kircke Eier, og altsaa er og bliver disse 3de Mænd Eiere for de Manglende 12 Mrk: smør.

Comparenterne, om hvis passeret er, var begierende, Ett lovskicket Tingsvidne beskrevet. Som blev af Rættens bevilget.

Fogden lod inden Rættens oplæse og examinere, 1° det almindelige Tingsvidne, bestaaende af 10 Poster. 2° om Giestgiberne driver nogen handel, hvor af de kand skatte. her til Almuen swarede nej. 3° Odel Mandtallet for dette Tinglauv. og som ingen var der noged imod forrestaaende hafde at forrestille, mens Almuen i alt tilstoed dets

1746: 120

1746

Rigtighed, var Fogden Rættens attestation begierende, som blev effterkom/m/ed.

De Laug Rættes mænd som Rættens tilstundende aar 1747 skal betiene, bleve opnævnte og ere følgende: Johannes Navesøn Ro(nge), Mickel Gullichsøn Brechhuus, Magne Joensøn Aldahlen, Knud Jacobsøn Langeland, alle nye, som blev tilholdt at aflægge deres Laugrættes Eed for Laugmanden. gaml:, som forhen har betiendt Rættens, er: Haldor Joensøn Qwilleqwal, Askild Joensøn Wæhle, Siur Nielsøn Wasenden, og Jacob Siursøn Smaabreche.

Dend 10de Nobr: blev paa **Wosse Wangens Almindelige Tingstæd holden Høste, Skatte og Sagefalds Ting**, da Rættens blev beklædt med det ordinaire Laug Rætte, sc: Hans Knudsøn Store Røtte, i hands stæd sat Knud Bottolfson Dolwe, Erich Hermunsøn Rogne, Lars Anfindsøn Schutlestad, Anders Olsson Gawle, Arne Andersøn Schiple, Michel Iwersøn

Wifaas, Siur Pedersøn Sondve, og Od Wichingsøn Gielle, nærværende inden Rættens Fogden Rasmus Smith med Lensmanden Johan Henrich Blomberg og dend Tingsøgende Almue,

da allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret de Forordninger og ordres som paa fol: 118 findes Extrah:,

saa blev og publiceret Hr: Assessor von der Lippe[s] freedlysning over dette Præstegields \Kircke/ Skouve, som paa fol: 118 er Extrah:

End wiidere blev Hr: Assessor von der Lippes Declaration og ind(war)sel af 8de Nobr: 1746, hvor udj hand indwarsler (hos) sig eller Fuldmægtig at møde, alle huusmænd og Inderster for at betalle deres aarlig Restance og Rættighed til Kircken, neml: 8 skil: for aaret.

Hr: Capitain Jens Nordahls udgivene Caution af 12de Julj 1733, for hands broder, forrige Tolder udj Dram/m/en, paa Capital 300 rdr:, blev inden Rættens anviist til udslættelse, effter det ham lovlige Cam/m/er Collegii skrivelse af 9de Julij 1746.

Ole Omunsøn Toulén udgiven Obligation af 11 Julj 1746, til Hr: Capitain Nordahl for Capital 39 rd: 5 mrk: 9 s:, imod det underpant af Gaarden Toulén, blev læst.

Ole Nesthuus gav tilkiende, det hand til den/n/e Tægte dag med Muntl: Kald og warsel widnesfast lovl: har ladet stevne og indkalde Torgier Baarsøn Hæwe, til at beviisse dend beskyldning hand har tillagt Citanten for arvesviig, i mangel, at hand sam/m/e ej kand beviisse, da at imodtage Dom til undgiældelse, og at sware processens omkostning.

dend indstevnte Torgier Baarsøn Hæwe møtte, tilstoed at være lovlig kaldet, Replicerede ellers det Citanten, som er hands Stiffader, maatte beviisse (hvad?) hand sin Fader for saadan gierning beskyldet haver.

Citanten begierede sagen udsatt til næste

1746: 120b

1746

Ting for at indstevne Vidner om sin Stifsøns gjorde haarde beskyldning, dog dersom hands Stif-søn her inden Rættens vilde bede ham om forladelse, og betalle ham udj processens omkostning 1 rd:, vilde hand frafalde sagen.

dend indstevnte Torgier Rioe!! (Hæwe?) swarede nej, det hand saadan forliig ej vilde indgae.

Afskeediget,

Følgelig Citantens paastand udsættes den/n/e sag indtil næste ting, at hand sine beviisligheder, til sagens oplysning, kand i Rætte førre.

effter at den/n/e Kiendelse var afsagt, bleve parterne forliigt, efter den af Citanten gjorde propocition, som af Torgier blev imodtaget og for Rættens effterkom/m/ed.

Hr: Assessor Steensens udgivene bøssebrev, med Rewers, af 6de Decbr: 1745, til Størck Johansen paa Een Løb 9 mrk: smør udj Gaarden Litseim, blev læst

Niels Svenssøn Fenne udgivene Obligation af 10de Nobr: 1746, til Cancellie-Raad Fleischer, for Capital 30 rd:, imod det underpant af 9 mrk: smør med bøsse, og overbøsse til andre 3 Spd: smør, i gaarden Fenne, samt Een Kaabber Kiedel og 2 Kiør, blev læst.

Dend 11de Nobr: blev Rættens atter betiendt, da ej noget forrefald, undtagen at Fogden oppebar de Kongl: skatter.

Dend 12de ditto med Rættens administration Continueret.

Hr: Milrzou udgivene bøssebrev, med Rewers, af 2de Martj 1746, til Erich Ellefsøn paa 12 mrk: smør udj Øxneberg, blev læst.

(Nie?)ls Størks: Nessem og medInteressentere udgivene gave brev af 11de Nobr: 1746, til Knud Størks: paa 18 mrk s: i gaard: Leidahl blev læst.

Dend 14de ditto blev end videre med Tinget Continueret.

Ole Wichingssøn Twilde, efter forrige tiltale til Rognald Anbiørnsøn Houge, æskede sagen i Rætte:

dend indstevnte Rognald Houge møtte og lod tilføre, det hand ved seeneste Rættens holdelse, begierede udsættelse til dette Ting, for at stevne Contra, hvilcket dog alleene skeede, i haab ved tiidens længde at see sagen forliigt, mens da Citanten aldeeles dertil ej er at formaae, saa declarerede hand, at om de ord, som Vidnerne har forklaret, af ham er udtalt, er det ham uvitterligt, og ved!! (veed) hand ingen skiold eller føye der til, ligge som og at det skal være skeed udj Druckenskab og fylleri, hvilcket og Vidnrne har forklaret, og der forre imod sin villie maae indlade sagen til Doms, Erklærede ellers det han intet andet ved om Citanten end ald ære og got, og det som Een brav Mand vel søm/m/er og anstaar, saa vilde hand og betalle Citanten i processens omkost: 8 mrk:.

Citanten lod tilføre, det hand med dend gjorde Erklæring og tilbud var fornøyet, og frafalt sagen.

Dend 15de Nobr: blev Rættens atter betiendt, er passeret som følger.

Hr: Assessor von der Lippe udgivene bøssebrev, med Revers, af 12de (...?) 1746, til Omun Niels: paa 2 L: 3 Sp: sm: i gaard: Bøe, blev læst.

1746: 121

1746

Hr: Haar udgivene bøssebrev, med Rewers, af 21de Septbr: 1746, til Lars Mickelsøn paa 1 L: 1 pd: 3 mrk: smør i Gaarden Røe, blev læst.

En Ditto bøssebrev af oven bem:te Datto, udgived til benævnte Lars Mickelsøn af Hr: Haar paa 1 pd: smør i Ditto gaard Bøe, blev læst.

skiffte breved af 21 Martj 1746, slutted paa Gaarden Hofde, effter sal: B(rite?) Brynildsdatter, blev læst, og var stervboen Eiende og tilhørende Jordegoeds i gaarden Hofde 1 Løb smør med bøssebrev, og overbøssebrev til 9 mrk: smør Præste boels goeds, vurderet 126 rd:, og udlagt paa Gieldes fordringer, saasom Warner Hossewinkel 2 ½ Pund, og Magnilde Andersdatter ½ pund smør.

Od Dawidsøn Nedr: Klywe og medInteressentere udgivene skiøde af 14 Nobr: 1746 til Torgier Dawidsøn ibdm:, paa 12 mrk: smør med bøssebrev udj Gaarden Røen-Lien, blev læst.

Iwer Ousgier paa Mathias Siursøn Waale[s] veigne lod lysse penge Mangel til 3 Spd: smør Jordegoeds med bøsse og herlighed udj Gaarden Kolwe i Bøer otting i Rundahlen, som nu eies og beboes af Iwer Kolwe.

Ole Wichingsøn Twilde, efter forrige tiltale til Lars Gullichs: øvre Kløwe, æskede sagen i Rætte, og gav til kiende det hand ved Muntl: Kald og warsel til dette Ting haver ladet stevne benævnte Lars Kløwe at møde, Dom at anhøre.

dend indstevnte Lars Gullichsøn øvre Kløwe møtte og tilstoed at være lovl: stevnet, Dom i sagen at anhøre, der næst producerede sit skriftl: forsæt af 17 Septbr: nestl:, der er af følgende indhold.

Citanten lod tilførre, at effterdj \Lars/ {...?} benægter qwantum af det solte smør, {smør} som (var) 6 vogger, saa begierede hand sagen udsatt til næste ting for at førre beviis der om.

Afskeediget,

sagen, følgelig Citantens paastand, gives Rum til næste ting.

Wiching Knudsøn øvre Growe, gav til kiende, det hand til dette Ting, tiid og stæd med Muntl: Kald og warsel vidnesfast lovl: har ladet stevne og indkalde Ole Torgiersøn øvre Growe, widner, som under faldsmaal er indwarslet, at anhøre, neml: Gietle Olsøn øvre Growe og Brynild Tollefsøn ibdm:, om de skiolds ord hand imod ham haver øved, der for Dom at imodtage til undgiældelse, samt at betalle processens omkostning.

dend indstevnte Ole Torgiersøn Growe blev 3de gange paaRaabt, mens ingen vilde svare.

stevne Vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster fremstoed for at afhiemle stevningen, mens i det sam/m/e kom sagvolderen Ole Growe og selv tilstoed stevningens lovl: forkyndelse.

Citanten paastoed de indstevnte Vidner Eedelig afhørt. Eedens forklaring blev Vidnerne forrelæst, der næst formanet at vogte Dem for Meen Eed, og blev det ene Vidne fra Rættens udviist, mens det andet blev afhørt, effterdj ej kand vid(ne om?) de paastente skiolds ord ere ærrørige.

1ste Vidne, Gietle Olsøn, boendes paa Gaarden

1746: 121b

1746

øvre Growe, gaml: 39 aar, effter aflagde Eed vidnede, at i den/n/e høst tog Citanten Vidnet til sig og gick til Ole Torgiersøn og bad ham, at hand vilde agte sin Øg, som brød ind over garen udj Citantens have, og bedervede hands slotter, og van/n/ede andre hæste og Øge med sig, da sagde Ole Torgiersøn, det er en opstudts du gjør, hvilcket og Ole sin huustrue sagde, fremdeeles sagde hun, Neml: Konen, som var Ole sin Kone, til Wiching, gudskee lov, inte har ieg gived slibe steen i soning, inte har ieg Ranet sæhlet. da sagde Wiching til Konen, snacker du mig det til, da swarede Konen, nej, de kand tage sig det til hvem som vil: endelig blev Ole i et sinde, sprang op og sagde, diævelen skal Regiere dig, tog saa en skierring og der med vilde slaed til Wiching, da Ole sin Kone og Vidnet afværgede slaget, og tog fatt paa Ole og holt ham, og da gick {Vi} Wiching ud af stuen. Citanten fremsatte Qwæst: om Vidnet icke hørte, at Ole, da hand tog skierringen, sagde disse ord til Citanten, Din forbandede horrehund. Resp: har ej hørt saadant. Parterne hafde ej noget at tilspørge Vidnet.

Dend indstevnte Ole Torgiersøn Protesterede imod det andet Vidne, Navnl: Brynild Tollefsøn, saa som hand er Citantens huustrues Søstersøn.

Citanten tilstoed at dette forholt sig saa.

Parterne bleve for Rættens forenede saaleedes, at Ole paa Eegene og sin huustrues vegne bad Citanten om forladelse, og tilbød sig at betalle ham proces: omkostning med 1 rd: 12 s:, og saaleedes blev sagen ophæved.

Lars Gullichsøn Kløwe gav til kiende, det hand med Muntl: Kald og warsel vidnesfast lovl: til dette Ting, tiid og stæd har ladet stevne og indkalde Tosten Olsøn Biørche, Vidner, som under faldsmaal er indwarslet, at anhørre, Navnl: Ole Torgiersøn øvre Growe og Erich Nielsøn Biørche, om dend ulovl: skouv hugster dend indstevnte Tosten Biørche haver øved udj Citantens Myn[d]ling Joen Larsøn[s] odels skouv, der for Dom at imod tage til undgiældelse, samt at sware Processens omkostning.

dend indstevnte Tosten Biørche blev 3de gange paaRaabt, mens ingen vilde svare.

stevnevidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Haldorsøn!! (Hallesøn) Mølster med Eed og opragte fingre afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse, at være skeed for Tosten Biørche[s] boepæl paa Gaarden

1746: 122

1746

Biørche, udj hands Eget paahør.

Citanten paastod de indstevnte Vidner Eedelig afhørt. Eedens forklaring blev Vidnerne forrelæst, og formanet at vogte dem for Meen Eed.

1ste Vidne, Ole Torgiersøn, boende pa Gaarden øvre Growe, gaml: 52 aar, effter aflagde Eed vidnede, at udj indeværende aars som/m/er, kom Citanten Lars Kløwe til Vidnet, og begierede, det hand og Erich Nielsøn Biørche vilde gaae med ham i dend skouv som bruges af Tosten Biørche, for at besigtige dend skade og ulovlige skouv hugster bem:te Tosten Biørche hafde øvet udj dend umyndiges skouv, hvilcket de og giorde, og talte de da nye huggede stubber af smaae og store, i alt 162 stubber, hvor af dend største deel af stubene vare sogge!! (souge) tøm/m/er, og vare disse need fælde træer næsten bort førte. der effter gick de med Citanten til gaarden Biørche, hvor hand talede med Tosten, da Tosten Biørche tilstoed at have øved den/n/e hugster, mens meente at det icke var af saa stoer betydning. Citanten hafde ei noget at tilspørge Vidnet.

2det Vidne, Erich Nielsøn, boende paa Gaarden Biørche, gaml: 32 aar, effter aflagde Eed vidnede Conform med det første Vidne.

Citnten var Laugdag begierende for dend indstevnte og udeblivende.

Afskeediget,

Dend lovl: indstevnte Tosten Biørche forrelægges her for Rætten at møde til nest anstundende aars som/m/er Ting, som holdes for dette Ting lauv, naar den/n/e sag worder paaRaabt.

Cancellie Raad Fleischer og medInteressentere udgivene skiøde af 15de Nobr: 1746 til Ole Nielsøn paa 1 Spand smør i gaarden Bulken, blev læst.

Ole Nielsøn udgivene Obligation af 15de Nobr: 1746 til Mons Qwareqwal, paa Capital 56 rd:, imod det underpant af 1 Spand smør i gaarden Bulken, blev læst.

Brynild Knuds: udgivene Obligation af 14 Nobr: 1746 til Knud Dolwe, paa Capital 50 rd:, imod det pant af 4 ½ mrk: s: i Mærringen.

Dend 16de Dito blev Rætten atter betient.

Hr: Haars udgivene bøxxel brev med Revers, af Datto 3de Aug: 1746, paa 11 Mrk: smør i gaarden Rioe, \til Peder Ellingsøn Rioe/, blev læst.

Skifftet brevet effter Pigen Randvei Tostensdatter, passered i 16 Martij 1746, og var dend Sterfboe Eiende Jorde Goeds i gaarden Nedr: Lie 6 Mrk:r sm: med bøxxel, W: 8 rdr:, som er

udl: i arv til Tormo Josephsøn 1 ½ Mrk:, Peder (...?)søn 1 ½ Mrk:, Tosten Hermundsøn 1 ½ Mrk:. og Joseph Hermundsøn 1 ½ Mrk: smør. Nock i sam/m/e gaard 3 Mrk:r smør uden bøxxel, Wurd: (1?) rd:, og udl: i arv til Barbra Josephs Dattr: 1 ½ mrk: sm:, og til Barbra Hermunds Dattr: 1 ½ Mrk:, blev læst.

Od Wichingsøn Gielle udgivene Pante Obl: til Jver T(...?), er effter paateigned qvitering af 1ste Sept: 1746, (...?) til udslættelse af Pandte bogen anviist.

1746: 122b

1746

Dend 17de Nobr: blev Rættten atter betient, er saaleedes passeret.

Hr: Capitain Jens Nordahl, som Sigt og Sagefalds Eiere til det saa kaldede Appostels goeds, gav til kiende det hand med Muntl: Kald og warsel vidnesfast lovl: til dette Ting, tiid og stæd haver ladet stevne og indkalde Torchiel Pedersøn Store Hæg, vidner at anhøre, der under faldsmaal er indwarslet, sc: Poul Torbiørnsøn Nedr: Groue, Magdeli Store Hæg og Peder Store Hæg, derres Vidnesbyrd at aflægge om hvorleedes bem:te Torchiel Pedersøn saa woldsom med Økse og Kniv skal have overfaldet Mathias Siursøn Waale, der forre Dom at imod tage til undgiældelse, samt at svare Processens omkostning. til vedermæhle er indwarslet bem:te Mathias Siursøn.

sagwolderen Torchiel Pedersøn Store Hæg møtte og tilstoed at være given lovl: warsel i den/n/e sag.

dend til vedermælle indvarslede Mathias Siursøn effter 3de gange paaRaabelse møtte ej, ej heller møtte de 2de indwarslede Vidner Magdeli Store Hæg og Peder ibdm:, mens det Vidne Poul Torbiørnsøn møtte.

stevnevidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for Mathias Siursøm udj Eget paahør hvor hand tiener hos Lars Lii, liggeleedes erre!! de Vidner Magdeli og Peder Store Hæg under falsmaal indwarslet med meere end 14ten dages warsel, og er stevningen dem forkyndt for deres boepæll paa Gaarden Store Hæg udj begge deres paahør.

Citanten paastoed det Vidne som møder, Eedelig afhørt, og Laudag for de udeblivende. Eedens forklaring blev Vidnet af Lovbogen forrelæst, der næst formanet at vogte sig for Meed-Eed.

dette Vidne Poul Torbiørnsøn \er/ huusmand paa Gaarden Nedre Grouwe, gaml: 40 aar, effter aflagde Eed vidnede, at i den/n/e høst var Vidnet paa Gaarden Store Hæg, hvor hand hørte at Torchiel og Mathias kom i trætte om Een Niste skræppe, at Mathias vilde have vederlag af Torchiel for maden som hafde været i skræppen; hvilcket Torchiel hafde fortæret paa sit skytteri, og som Torchiel ej vilde give vederlag for maden, fordrede Mathias 8 skil: af Torchiel, som hand hafde (la?)ant ham i Waaren, da Torchiel tog Een (...?) og der med slog til Mathias, mens hand (afvæрге?)de slaget, da tog Torchiel ham i haaret

1746: 123

1746

og træckede ham om paa gulvet, da Vidned gick til og tog Torchiel fra Mathias, der effter tog Tochiel Een økse og der med vilde hugget Mathias, da Vidnet tog fat paa Torchiel og fick øxsen fra ham, og holt ham, imidlertid sprang Mathias ud af stuen, og som Torchield, strax da Vidnet hafde sluppet ham, sprang ud af Døren, gick Vidnet effter ham, da Vidnet saa Mathias at løbbe, og Torchiel effter ham, mens som Torchiel icke kunde naae Mathias, vente hand tilbage igien, da saa Vidnet at Torchiel hafde Een dragendes tolleKniv i haanden, hvor med

hand hafde været effter Mathias. Citanten hafde ej noget at tilspørge Vidned. sagvolderen lod tilførre, det han ej noget hafde at tilspørge Vidnet, mens bad om Naade i stæden for Rættten, lovede at vilde omvende sig.

Afskeediged.

Da det er beviislige afgjort at de udeblivende Vidner Magdeli og Peder Store Hæg under faldsmaal er lovligen indvarslet, mens nu ej møder, saa worder de under faldsmaal forelagt her for Rættten at møde til første Rættergang som holdes for dette Ting lauv nest anstundende aar, derres Vidnesbyrd til sagens oplysning at aflægge, end worder og forelagt til sam/m/e tiid at møde dend til vedermæle indvarslede Mathias Siursøn.

Hr: Capitain Nordahl effter forrige tiltalle til Lewor Olsøn Hougen, æskede sagen i Rætte.

Lewor Olsøn Hougen møtte og gav tilkiende, det hand ved en Contra Continuations stevning Muntl: haver ladet indwarsle Anders Schiple, Anders Gafle og Ole Lindberg, under derres falsmaal at møde, derres Vidnesbyrd at aflægge til sagens oplysning, til sam/m/e Vidner at anhøre, haver hand ladet indwarsle Ellef Ellefsøn Schiple.

Hr: Capitain Nordahl som Actor i den/n/e sag, lod tilførre, at effterdj at hand ej er varslet, disse Vidner at anhøre, saa Protesterede hand imod Vidners førrelse, i det øvrige Reserverede sig ald Lovens beneficia.

dend indstevnte Ellef Ellefsøn Schiple møtte, tilstoed den/n/e stevning at være ham lovl: forkyndt.

af de indstevnte Vidner møtte Anders Schiple og Anders Gafle, mens Ole Lindberg effter paaRaabelse møtte ej.

stevne Vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster med Eed og opragte fingre

1746: 123b

1746

afhiemlede stevningens forkyndelse lovligen at være skeed for Vidned Ole Lindberg under faldsmaal, og det for hands boepæl paa Gaarden Lindberg udj hands Eget paahør, mens for hoved Citanten Hr: Capitain Nordahl haver de ej forkyndt stevningen, saasom de ingen ordre af Levor Olsøn Hougen der til har hafft.

Eragtning,

da Contra Citanten Levor Olsøn Hougen effter Loven ei haver ladet warsle hoved Citanten

Hr: Capitain Nordahl som Actor, de indstevnte Vidner at anhøre, saa kand ej heller Vidnerne imod hoved Citantens protest til Eedelige forklaring admitteres, mens dette Contra Continuations stevnemaal som ulovligt afviises.

Contra Citanten begierede sagen forfløtt til næste ting, for lovligen at indwarsle alle vedkom/m/ende.

Citanten hafde ej noget her imod at erindre.

Afskeediged

sagen følgelig Contra Citantens paastand forfløttes indtil næste ting.

Lewor Olsøn Hougen effter forrige tiltalle til Niels Lii, æskede sagen i Rætte:

dend indstevnte Niels Lii møtte, og tilstoed det Rættens givende Kiendelse og forrelæggelse er ham lovl: forkyndt, og producerede sit skrifftl: forsæt af 15de hujus, der lyder som følger. Der næst Replicerede Comparenten, det hoved Citanten i den/n/e sag udj hands fraværelse haver ført Partiske Vidner, som det 2det Vidne Mathias Siursøn, der er udj 2det og 3de leed med Citanten beslægted, dets aarsage hand Protesterede og benægtede hvad dette Vidne haver udsagt.

Citanten tilstoed at dette Vidne Mathias Siursøn er ham udj 2det og 3de leed beslægtede, og i det øvrige sluttede sagen paa sin sidde og paastoed Dom.

Niels Lii lod tilførre, endskiønt Citanten har skiold[et] ham føst!! (først), og der \ved/ gived anledning til dend ueenighed som er passeret, saa vilde hand dog, for at leve i Eenighed, betalle sine slagsmaals bøder, samt til Citanten dend halve processes omkostning, og her for Rætten giøre Citanten en Erklæring, naar Citanten, som først haver skioldet, vil ærklære ham, og saaleedes erbyder sig til forliig, skulle Citanten ej vilde imod tage dette tilbud, underkaster hand sig Rætten.

Citanten her til erklærede, det hand ej imod tog dette tilbud, mens begierede sagen udsatt til næste Ting, effterdj

1746: 124

1746

hands Contrapart har protesteret imod hands Vidner, paa det hand kand indwarsle fleere Vidner, hvilke ere hands Contraparts Egen huustrue og Vær-Moder, der om sagen kand give bedre oplysning:

dend indstevnte sagde her imod ej noged at erindre.

Afskeediget,

sagen, følgelig Citantens pastand, om fleere Vidner at indkalde, gives Rum til næste ting.

Hr: Capitain Nordahl, som Sigt og Sagefalds Eiere til saa kaldede Appostels goods, gav til kiende det hand til dette Ting, tiid og stæd, vidnesfast lovl: har ladet stevne og indkalde Lars Richoldsøn Reqwe, Vidnerne Maritte Giersqwal, Ingebjør Fittie og Britta Giersqwal, der under faldsmaal er indwarslet, derres Vidnesbyrd at anhøre, om hvorleedes hand udj nestl: April Maaned, paa Gaarden Giersqwal, med Næve hug, haard!! (haar) Reven, og Jord skuffen haver overfaldet Wiching Larsøn Schougstad, der for Dom at imodtage til undgiældelse, samt at sware processens omkostning, til vedermæle er indwarslet dend overfaldende Wiching Larsøn Schoustad.

sagvolderen Lars Recholsøn Reqwe møtte og tilstoed lovl: warsel at være given.

de indstevnte Vidner møtte alle.

dend til vedermælle indwarslede Wiching Schougstad effter 3de gange paaRaabelse møtte ei.

stevne Vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed paa Gaarden Schougstad, hvor Wiching Larsøn Logerer, og det udj værten Iwer Schougstad[s] paahør, siden Wiching Larsøn ej var til stæde.

Citanten paastoed de indstevnte Vidner Eedelig afhørt. Eedens forklaring blev dem forrelæst, med formaning at vogte dem for Meen Eed.

1ste Vidne, Maritta Larsdatter, giffit og boende paa gaarden Giersqwal, effter aflagde Eed vidnede, at da dette i denne Vaar passerede, kom Vidnet og vilde gaae ind i Ildhuuset paa Gaarden Giersqwal, da møtte Wiching Larsøn og Lars Reqwe Vidnet i døren og gick ud, og haalt!! (holdt) de i hver andre, siden saa Vidnet at de ude paa Marcken hafde fat paa hver andre og slog hin anden need i Marcken, og hvercken saa, hørte eller veed Vidnet andet, end at det var løstighed, og at det skeede i løstighed, (samt?) hun hvercken har seen eller hørt noged

1746: 124b

1746

vreede af Dem imod hin anden. parterne hafde ej noged at tilspørge Vidnet.

2det Vidne, Ingebiør Mickelsdatter, gifft og boende paa Gaarden Fittie, er Moder til dend indstevnte sagvolder, effter aflagde Eed vidnede, det hun hvercken har seed eller hørt det aller ringeste om den/n/e sag, førren da hun hørte stevningen.

3de Vidne, Britta Helliessdatter, gift og boende paa Gaarden Giersqwal, effter aflagde Eed vidnede, det hun aldeeles intet har seet af dette paastevnte slagsmaal, mens hørte vel sigge at Wiching og Lars sloges udj Thuunet, og var det smaae gutter som kom ind og sagde det, og siden kom Wiching grædendes ind og sagde at Lars hafde slaget ham, og var der Folck i stuen som baade saa og hørte dette, neml: Knud Tostensøn med huustrue Guri Andersdatter, Britte Fladeqwal, Henrich Fladeqwal, og mange andre fleere Men/n/isker som der vare forsamlede.

Citanten begierede sagen forfløtt til næste ting, for at indwarsle fleere Vidner.

Afskeediget,

dend forlangte udsættelse billiges.

Klockeren her til Wosse Præstegield, Carsten Horsenius, gav til Kiende, det hand med Muntl: Kald og Varsel vidnesfast lovl: til den/n/e Tægte dag har ladet stevne og indkalde Eendeel af dette Præstegield og Wangens hoved sogns Almue, der imod høye Øvrigheds Resolutioner og (erg?)angen høyeste Rættes Dom, ere Modtvilvillige!! og ej vil betalle ham offer og andre Rættigheder, neml: Ole Nielsøn, huusmand paa Røtte, Offer for 13 aar, á 3 s:, er 2 mrk: 7 s:, (Siur?/Peder?) {Gullichsøn} (mrkn: navnet er verkeleg overstroka) huusmand paa Qwalsbøen, Offer for sig og huustrue f[or] 13 aar, 4 mrk: 14 s:, Willum Uqwitne, jordemand, Resterende offer og Klockertold 1 rd: 3 mrk: 4 s:, Gullich Aamunsøn. huusmand paa Soue, med huustrue, offer for 13 aar, er 4 mrk: 14 s:, Henrich Istad, inderster, offer for 3 aar, er 9 s:, Niels Isaaksøn, huusmand paa Jaraldstweiten, med huustrue, offer for 13 aar, 4 mrk: 14 s:, Gamle Niels Mittun, inderster, med huustrue, offer for 13 aar, 4 mrk: 14 s:, samtlige at imodtage Dom til at betalle det Resterende, samt processens omkostning.

af de indstevnte møtte ickun (...?)r Qwalsbøen og Niels Jaraldstweiten, som tilstoed lovl: warsel, og vilde de betalle naar (de andre?) betalte. de andre indstevnte effter (3de gange) paarabelse møtte ej.

stevne Vidnerne

1746: 125

1746

Niels Tollesføn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for Een hvers boepæl og tilholdstæd, saa som Ole Røtte var ej hiem/m/e, Niels Andersøn, tien/n/ende der paa gaarden, hørte paa stevningen, for Willum Uqvitne i Eget paahør. for Gullich Soue udj hands huustrues paahør. for Henrich Istad i Eget paahør. for gaml: Niels Mittun udj Eget paahør.

Citanten var Laugdag begierende.

Afskeediget

De lovlig indstevnte, Ole Røtte, Willum Uqvitne, Gullich Soue, Henrich Istad og gamle Niels Mittun, forrelægges til næste Rættergang som holdes for dette Ting lauv anstundende Aar 1747, her for Rætten at møde, sagens tarv paa derres sidde i agt at tage, da Een hver skal vederfahres dend deel som Lov og Rætt medfører.

Niels Tollesføn Bryn, effter forrige tiltalle til Niels Stephensøn Traae, begierede sagen forfløtt til næste ting, for at producere beviiser om sin paastevnte fordring.

den/n/e hands paastand blev ham af Rætten billiged.

Hr: Fogden Smith, effter forrige tiltalle til Maritta Larsdatter, æskede sagen i Rætte, og producerede Een vidimeret Extract af Stifftambtmandens ordre, datteret 24de April 174(6).

2° det ved hinds afsendelse for Bergens Byeting tagene forhør. 3° Sogne Præstens attest af 8de Julj 1746. 4° er 2de Lensmands Forrætninger. 5° Een Kongl: Allernaadigst Resolution af 24de Septbr: 174(6). der alle lyder som følger. hvor næst Actor sluttede sagen og paastoed Dom over Maleficantinden effter Loven.

Deffensor Rognald Houge møtte og Refererede sig til sit forrige.

Afskeediget

sagen optages til Doms indtil d: 19 Nobr: førstkom/m/ende o(..?) indeværende Aar, da Parterne om effterMiddagen Klocken 3 slæt haver at møde, Dom at imod tage.

{Wiching} \Sal:/ Siur Joensøn Groue udgivne Obl: af 18de Martij 1724, udgiven til Sal: Fogden Lem, jmod det underpant af 2 Løber smør i gaarden Øfre Groue for Capital 60 rdr:, Publ: til Tinged dend 1Junij 1726. Een Dito af dato 3de Januarj 1727 paa Capital 54 rdr:, jmod det underpant i ovenstaaende 2 Løber, og i Wifaas 1 Løb 12 Mrk: smør, Publ: til tinging dend 12te Sept: 1727. Nock een Dito af 1 Nov: 1729 paa Capital 60 rdr:, jmod det underpant af 1 Løb (...?) i gaarden Mit Schutle, Publ: til tinging d: 5 Nov: (1729),

1746: 125b

1746

hvilcke forrestaaende 3de Obligationer, effter Een til Wiching Knudsen Øfre Groue af Wiching Davidsen Kiønnigen udgiv[n]e Revers af 7de Julij 1745, i Rættten til udslettelse ere anviiste.

Wiching Knudsen Groue udgivne Pante forskrivelse til Hr: Lieutn:, nu Capit: Jens Nordal, af Dato 2den Januarj 1732, paa Capital 108 rdr:, jmod det underpant af 1 Løb 2 pd: 6 Mrk: smør med bøxxel i Øfre Grove, Publ: til tinge d: 31 Martij 1732, som effter Sr: Warner Hossewinckels qvitr:, paa den til Hanem (...?)l Welbem:te Hr: Capit: Nordall udgivne Transport, dateret 6 Junij 1739, sub Dato 22 Julij 1745, til udslettelse er anviist.

(Ditto) udgivne Obl: til Sr: Henrich Paaske, de Dato d: 13de Junij 1740, paa Capital 20 rdr:, jmod det underpant 1 Spd: smør i Øfre Groue, Publ: til tinge dend 15 Aug: 1740, blev ligeleedis, effter paateignede qvitr: af 22de Julij 1745, til udslettelse anviist.

Hr: Assessor von der Lippes udgivne bøxxel brev med Revers, Dat: 8de Octobr: 1746, paa [Capital ?? rdr:, imod det underpant af] 1 pd: 4 Mrk:r smør i gaarden Helland, til Johannes Olson, blev læst.

Dend 18de Dito (dvs. Novbr:), blev end Viidere med tinging Continueret, er passeret som følger.

Skiffte brevet effter Anders Erichsen Lødve, passeret dend (..) Martij 1746, og var stærvboen Eiende Jordegøeds i gaarden Lødve 2 Løber smør med bøxxel og Herl:, Wurd: for 288 rdr:, som \deraf/ igien er udl: for Gielsds fordring til adskillige Creditorer 1 ½ Løb, og i Arv udl: til Encken Margretha Masds!! Datr: og børnene ½ Løb smør; Nock var boen [eiende] i gaarden Lødve Teigen 6 Mrk:r smør med bøxxel og Herl:, Wurd: for 18 rdr:, og igien udl: for Gielsds fordring til Torbiør Stephens Datr:, blev læst.

(...) Larsen Lii udgiv[n]e Pante brev til Sal: Svend Seim i Graven Sogn, Dateret 15 Octobr: 1739, paa Capital 85 rdr:, jmod det underpant 2 pd: smør med bøxxel, og over bøxxel til 1 pd: 4 ½ Mrk: smør, i gaarden Øfre Lii, Publ: d: 3de Nov: 1739, (...) i dag, effter paateignede qvitr: af 12te (Nov:) 1746, udj Rættten til udslettelse anviist.

Fogden Smith producerede et skrifftl: stevnemaal af 13de Septbr: 1746, betræffende en af Lægdet undviigde bunde Dreng, sc: Aamund Godvensøn Himle, der med 6 uggers warsel er indkaldet, stevningen er af følgende indhold.

dend undviigde Aamun Godvensøn effter 3de gange paaraabelse møtte ej, mens hands indstevnte broder Erich Godvensøn møtte og tilstoed at være lovl: kaldet, liggeledes tilstoed at stevningen for hands broders sidste tilholdstæd, som er gaarden Himle,

1746: 126

1746

Er bleven lovligen forkyndt udj hands, Comparentens, paahør, forklarede ellers at det er 3 aar siden hand Reiste her fra stædet og til Bergen, mens det var Ste: Hans tiid indeværende Aar ickun Ett aar siden hand Reiste fra Bergen, og har hand i aar skrevet Et brev til (det) folck hand Logerede hos i Bergen, det hand var i Holland, og vilde {d} til som/m/eren 1747 komme hjem igien. Comparenten Producerede et skiffte brev af 3 Maj 1740, hvor af erfares det hand effter Moderen udj arv er tilfalden 9 rd: 4 s:, og effter Faderen haver hand arved 16 rd: 5 mrk: 12 s:, tilsam/m/en 26 rd: (her an)føres Een Extract af skiffte breved.

paa Formynderen Knud Gierstad[s] vegne møtte Gullich Store Ringheim, tilstoed lovlig warsel, swarede ellers det hand aldeeles ingen anden Eiendeeler haver effterlat sig.

Actor begierede sagen udsatt til næste Ting, for at fornæm/m/e om dend undviigte imidlertiid vil indfinde sig.

Afskeediget,

sagen udsættes indtil som/m/er Tinget som holdtes for dette Tinglauv Ao: 1747, til sam/m/e ting, tiid og stæd paalægges dend undviigde Aamun Godvensøn Himle her for Rætten at møde, og haver Actor at see besørget den/n/e forrelæggelse lovligen med 6 ugger forkyndt for dend undviigte Aamun Godvensøns sidste tilholds stæd.

Ole Nielsøn Mørqve udgifne skiøde af Dags Dato til Anders Kielsøn paa 1 Spd: smør i gaarden Mørqve med bøxsæl, for 15 rdr:, blev læst.

Torgier Larsøn Lii udgifne Pandte brev til Brynild Larsøn Seim, af Dags Dato, paa Capital 110 rdr:, jmod det underpant af 2 pd: smør i gaarden Øfre Lii, med bøxsæl og Herl:, samt over bøxsæl til 1 pd: 4 ½ Mrk:r smør Ewanger Kircke tilhørende, blev læst.

Dend 19de Nobr: blev atter Rætten betiendt, er passeret som følger.

Udj sagen indstevnt af Fogden Rasmus Smith paa Justitiens Vegne \Contra Maritta Larsdatter/, blev saaleedes for Ræt Kiendt og Afsgt

Dom

Maritta Larsdatter, der effter Een Laugtings Dom af 11de (...?)uarj 1744 for begangne 3die Leiermaal og barn avling, og sidste gang med giffit Manden Iwer Torgiersøn Ullestad, er Dømbt at straffes med Kagen, som siden ved et Kongl: allernaadigst Rescript af 25de Septbr: nest effter er bleven formildet, saaleedes, at hun i hinds Livstiid skal arbeide i Trundheims Tugthuuss,

1746: 126b

1746

hvorhen hun effter Hans Excellence Hr: Stifftbefahlingsmandens Ordre til Fogden Rasmus Smith af 24de April 1745, skal være forsendt, mens forinden dend høy Kongl: Naade og Resolution er bleven Exceqweret, er hun her paa Woss kom/m/en udj 4de barselseng, og det

ved gifft Manden, oven bem:te Iwer Torgiersøn Ullestad, som anden gang hafde besvangret hende; til beviis her om haver Actor, Fogden Smith, paa Justitiens vegne produceret, som af Acten fornem/m/es, Ett af Lensmanden Johan Henrich Blomberg og med havende 2de Mænd d: 17de April 1745 holte forhør, samt Een Extract af Bergens Byetings Protocoll, passeret d: 28de Maj 1745, betræffende et forhør over bem:te Maritta Larsdatter; hvor hun for Bergens Byetings Rætt haver tilstaaed Factum, og endelig, med Sogne Præstens attest af 8de Julj 1746, beviises det Maritta Larsdatter for det udj horrerer avlede 4de barn, er udj Wangens hoved Kircke, dend 5te Søndag effter Paaske 1745, publice bleven absolveret: thi Kiendes for Rætt, det Maritta Larsdatter effter Lovens 6 B: 13 C: 9 art: bør straffes med Kagen: dog (in?)dstilles aller underdanigst den/n/e Dom (til?) Kongens høye Naade, om det maae for(bl?)ive ved dend straf Maritta Larsdatter for (det) forhen begangne 3die leiermaal, nu sin Livstiid udstaar i Trundheims Tugthuuss. betræffende hendes boeslod eller formue, da som hun ingen haver, kand der paa ej heller Døm/m/es.

Fogden lod inden Rætten til Eet tingsvidnes erholdelse undersøge, hvad Handels Karle og Løesgiængere her findes i dette tinglav, som efter angivelse befandtis at være følgende: Neml: Gullich Litzem, Løsgjænger og handler. Ole (...?)søn Gillerhuus, tiener og handler. Elling Mølster, tiener og handler. Aamund Nielsøn Houge, tiener og handler. Niels Jonsøn Mølster, tiener og handler. Johan/n/es Olsøn Traa, tiener og handler. Ole Richolsøn Fittie, tiener og handler. Ole Tvilde, tiener og handler. Henrich (...?)lleved, tiener og handler. Iver Thøen, tiener og handler. (...) Hougen, løsgjænger og handler. Lars Hermandsøn (...?), løsgjænger og handler. Torgier Bryn, tiener og handler.

(...?)er Ullestad paa Ole Traaens Vegne fremviiste Fællen af (..?) {skind} skudt i som/m/er paa Fieldet, (...) som (...?) Foden vare afskaaren, kand icke viides (.....?) været anvist eller (.....?)

1746: 127

1746

Fogden lod inden Rætten oplæsse og Examinere de paa Fol: 119 Extr: Documenter til sit Regnskabs Belæg. der næst at Sorenskriverens [skyds] med 4 s: pr: Miil er betalt. Restancen for dette tinglav er (..?) rd: 4 (...?), og som jngen imod forskrevne havde at erindre, altsaa blev derpaa tingsvidne udstæd.

Sluttelig blev af Fogden opnævnet de Laug Rættes Mænd, som Rætten for tilstundende Aar 1747 skal betiene, sc: Ole Moensøn Wæche, Erich Erichsøn Børche, Ole Erichsøn Flætre, Knud Torbiørnsøn Øfre Røche, Størch Johansøn Øfre Fenne, Lars Hallesøn Øfre Lii, Tormoe Siursøn Øfre Qvitne, og Peder Arnesøn Næsthuss.

Effter 3de gange paaRaabelse var ingen der viidere af Rætten (havde at) betiene, altsaa blev Rætten og tinget Ophævet.

1746

(1747: 127)

Anno 1747.

Dend 30de Junj blev Rættten betient paa gaarden {Bøygð} Fliseram, beliggende i Holbøygder otting, Winie kk: sogn paa Woss, med effterskrevene Eedsorne Laugrættesmænd, som af Fogden er opnævnte, sc: Erich Aamunsøn Hærem, Johan/n/es Larsøn Opheim, Arne And(...?)søn Schiple, Niels Torchelsøn Istad, Torbiørn Johansøn Rog(...?), og Ole Nielsøn Hægle, nærværende Lensmanden Johan Henrich Blomberg

og det effter tilkaldelse af Knud Nielsøn Flisseram med swoger Kield Olsøn ibdm:, der fremstoed for Rættten og gav til Kiende, det de ved skriftl: stevnemaal af 29de Novbr: 1746 haver her til Aastædet indwarslet gaarden Bøygds Eiere og opsiddere, dom at imod tage, til at fraviige Een Skouge Teig, Bøygdedahlen kaldet, med videre effter stevnemaalets indhold, der af Citanterne blev fremlagt, som var med et støcke stemplet papiir No: 18 til 6 s: belagt, og lyder som følger.

de indstevnte Lars Larsøn Bøygð, Ole (...?)søn ibdm:, Kield Kolbensøn ibdm: med Formynder Erich Olsøn Søndve, møtte alle, tilstoed stevningen at være dem lovl: forkyndt, og at de siden til den/n/e tægtedag er given lovlig warsel, der hos Producerede Een Aastæds Dom passeret og afsagt paa Gaarden Bøygð d: 9de Junj 1711, hvor Finale afsigt er af følgende indhold. der næst producerede de indstevnte Deres skrifftl: Deduction og paastand af 6de Junij 1747, der ord effter andet er lydende som følger /: og var det belagt med stemplet papiir No: 18 til 6 skil: :/

Citanterne var begierende sagen for nogen tiid udsatt, for det de allerunderdanigst kand gjøre ansøgning om Kongens allernaadigste opreigning paa dend af hands Contra parters fremlagde underrættes Dom.

Afskeediget:

Den af Citanterne forlangende udsættelse, for at gjøre allerunderdanigst ansøgning om opreisning paa dend (af) vederparternes fremlagde underRættes Dom, bevilges: da sagen, efter at dend worder lovl: i Rætte f(ørt), skal worde forretaged. Citanterne betaller til Rættens Persohner for den/n/e Session, neml: Sorenskriveren (...?), (og) til Laug Rættten 2 rd: 3 mrk:, og til Lensmanden 4 mrk:, tilsam/m/en (...?)

Dend 6de Julj blev paa **Gaarden Ewanger holden Eet almindelig (Sommer og Sage) ting for Watzwærens ting louv paa Woss**, og Rættten da beklæd med Effterskrevne Laug Rættes Mænd: sc: Johan/n/es Navesøn Ronge, Michel (...?)lechsøn Brechhuus, Magne Jonsøn Aldahl, Knud (...?)søn (...?), Haldor Jonsøn Qvileqval, Askield Jonsøn Wæhle, Siur Nielsøn (Was?)Enden, og Jacob Siursøn Smaaebreche. Nærværende (... ..?) Kongl: Maj:ts Foged Sr: Rasmus Smith, saa var og tilstæde Lensmanden Niels Ols: Horvej, samt dend tingsøgende Almue.

1747: 127b

1747

Hvorda først allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret føl: Kongel: Forord: og Placater, samt andre Høy øvrigheds Ordres, sc:

1° Skatte Forord: for jndeværende og efterføl: Aaringer, Dat: 13de Dec: 1745.

2° Forord:, Hvorved Placat: af 25 Ap: 1739 I visse poster forandres, Dat: 27de Martij 1747.

3° Forord: angaaende Delinquent Sager i Danmrk: og Norge, hvorledes der med skal forholdes, Dat: 13de Januarj 1747.

4° Freds Art: imell: Danmark: og Algier af 10de Aug: 1745.

5° Placat angaaende General Forst Amtets ophævelse, D: 31te 8br: 1746

7°!! Placat angaaende forbud paa frem/m/ed Victrials!! (av eng.: Victuals = levnetsmidler) Jndførsel i Danmrk: og Norge, Dat: d: 18de April 1747.

8° Stifts befal: á Møinichens Skrivelse til Fogden Smith angaaende gaml: (...i?) qvitters efterspørsel eller opdagelse, Dat: 20de Martij 1747.

9° Dito angaaende Consumpt:, Dat: 28de Febr: 1747.

10de: Dito, hvorved befales 2 s: UdReedelse pr: Mand til tyvdelinqv: (...?)else, Dat: 29de April 1747.

11° Dito angaaende (...?) Taxtes afbetal: her efter, Dat: 14 April 1747;

Dernæst (blev publiceret) som følger:

Warner Hossewinckel udgivne skiøde paa 20 Mrk: smørs leje udj gaarden Tøssen med bøxsæl og Herl: for 30 Rdr:, til (...?)us Johan/n/esøn Tøssen, Dat: 23de Junij 1747: blev læst.

Skifte breved slutted d: 8de Martij 1747 efter Sal: Ingebør Knudsdatter Førde, og var Stærboen Ejende i gaard: Førde 9 Mrk: sm: med bøxsæl, wurd: 9 rdr:, som igien er udl: til Enckemand: (Ole) Jonsøn i Arv, blev læst.

(...?) Biørgesøn Brunborg gav til Kiende, det hand med Muntl: Kald og warsel widnesfast lovl: til den/n/e tægtedag, har ladet stevne og indkalde Henrich Olsson Tøssen til undgiældelse fordj hand har beskylt Citanten for Een oprørisk Mand, og som dend der skal have lagt sag paa hands Moder, for saadan beskyldning, Dom at imodtage, samt at svare Processens omkostning.

Dend indstevnte sagvolder blev 3de gange paaRaabte, mens ingen wilde sware.

Citanten gav fremdeeles tilkiende, det hand liggeleedes havde gived bem:te Henrich Olsson Tøssen lovlig warsel, widner i sagen at anhøre, hvilke (uden?) warsel møder, som er Lars Mangnessøn Aldalen og Berge Gullichsøn Møkeltwet: hvilcke nu ej møder, altsaa begierede hand sagen udsat til Næste ting, og ellers erindrede om Laudag for indstevnte Henrich Olsson Tøssen.

Stevnevidnerne Niels Olsson Horwei og Gullich Johanson ibdm: med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovlige forkyndelse at være skeed i Henrich Olsson Tøssens Eget paahør for hands boepæl, og at hand tillige blev warslet widner at anhøre.

Afskeediget,

dend af Citanten begierende udsættelse indtil næste Ting forundes ham, saa worder og Henrich Olsson Tøen!! (Tøssen) forrelagt at møde til næst anstundende høste Ting, som holdes dend 4de Nobr: indeværende aar, sagen paa sin sidde at oplysse, til dend ende Citanten den/n/e afsigt lovl: for ham lader forkynde.

Daniel Blume gav tilkiende, det hand til den/n/e tægtedag med Muntl: warsel lovl: haver ladet stevne og indkalde Anders Nielsøn Furrenes for 4 mrk: Danske, som Citanten tilgode kom/m/er for Een hæst hand for 4 eller 5 aar siden skaar for dend indstevnte, og sam/m/e i saa lang tiid ej i Mindelighed har vildet betalle, der om Dom at imodtage til at betalle bem:te 4 mrk:, samt Processens omkostning skadesløs. saa har hand og ladet warsle bem:te Anders Nielsøn, widner at anhøre, om at hand for ham skar hæsten uden at nyde betalling, sam/m/e Vidner er under falsmaal indwarslet, neml: Ole Furrenes og Ole Olsson ibdm:, derres Eedelige forklaring om sagen at aflægge.

dend indstevnte sagvolder tillige med widnerne blev 3de gange paaRaabt, mens ingen wilde møde eller sware.

Stevne vidnerne udj næst forbem:te sag med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovlige forkyndelse at være skeed for Anders Furrenes boepæl med

1747

14ten dages warsel, og som hand ej var hiem/m/e, blev stevningen forkyndt udj hands grande Kone Synne Siursdatters paahør. liggeleedes haver de lovligen under faldsmaal indvarslet vidnerne for derres boepæll, og som de ej var hiem/m/e, blev stevning forkyndt udj pahør af Ole Furrenes huustroe, som tillige er Moder til Ole Olsøn, der (...?) er paa Furrenes hos bem:te sine Forældre.

Citanten erindrede om Laudag.

Afskeediget,

Dend lovlig indstevnte Anders Nielsøn Furrenes forrelægges til nest anstundende høste ting, som holdes her igien d: 4de Nobr: indeværende, sagen at tilsvare og paa sin sidde at oplysse: til bem:te Ting, tiid og stæd worder widnerne Ole Furrenes med søn Ole Olsøn paalagt under falsmaal at møde, deres vidnesbyrd at aflægge: (...?) Citanten at tage den/n/e afsigt beskreven til lovlig forkyndelse for indbenævnte og vedkom/m/ende.

Dend 7de Julij blev Rætten atter betient, og Passeret som følger.

Ole Monsøn Bræche udgivne skiøde til Hælje Olsøn (.....?) med bøxsæl og Herl: for 32 rdr: i gaard: Breche, Dat: 6te Julij (1747).

Warner Hossewinckels udgivne Skiøde til Knud Siursøn Styve paa 18 Mrk: smør uden bøxsæl, og 10 Mrk:r smør med bøxsæl (og Herl:), og over bøxsæl efter andeel, i gaarden Styve, for (58?) rdr:, Dat: 21de Febr: 1747, blev læst.

Willum Nielsøn Langeland udgivne skiøde til Knud Siursøn Styve paa 10 Mrk:r smør med bøxsæl i gaarden Styve, for 10 rd:, Dat: 24de Martj 1747, blev læst.

Fogden lod inden Rætten oplæsse og Examinere 1ste og 2de Termins Skatte Restance for jndeværende Aar, hvis Endel: Summa var 131 rdr: 4 s:, som blev Rigtig befunden og forsegleet.

Efter 3de gangers udRaabelse var jngen der videre i Rætte havde at frem føre, altsaa blev tinget ophævet.

Dend 10de Julij blev paa **dend Al: tingstue paa Wangen holden et Almindel: Som/m/er og Sage ting for bem:te Wangens tinglauv og (Almue?)**, og Rætte[n] beklæd med efterskrevne Laug Rættes Mænd, sc: Ole Moensøn Wæche, Erich Erichsøn Børche, Ole Erichsøn Flættre, Knud Torbiørnsøn Øfre Røche, Størch Johansøn Øfre Fenne, Lars Hallesøn Øfre Lii, Tormoe Siursøn Øfre Qvitne, og Peder Arnesøn Nesthuus, i hans stæd Arne Olsøn Træen, Nærværende jnden Rætte[n] Kongl: Maj:ts Foged, Sr: Rasmus Smith, Lensmanden Johan Henrich Blomberg, samt dend tingsøgende Almue,

hvor da Allerunderd: og underd: blev Publ: de Kongel: Forord:, Placat: og andre Høy øfrigheds Ordres, som paa fol: 127 findes Extr:, dernæst Passeret som følger.

Hr: Cancelie Raad og Sorenskriver Fleischer som Skiffte Forvalter udj af(døde) Michel Michelsøn Tvets Sterv boe i Holbøygder Otting paa Woss, (sit ud)givne Proclama, hvor ved bem:te boes Creditorer og Debitorer (ind)kaldes til d: 4de Septbr: førstk:, Dat: 28de Martij 1747, blev læst.

Skifftebrevet passeret dend 23de Sept: 1746 paa gaarden Dagestad effter Sal: Johanne Tormoedattr:, og var Sterv boen Ejende Jorde goeds i gaard: 2 Spd: 9 Mrk:r smør med bøxxsel og Herl:, Wurd: for 60 rdr:, og i arv udl: til Enckemanden Anders Knudsøn 1 Spd: 4 ½ Mrk:r smør, søn/n/en Jon Andersøn 15 Mrk:r, og Dattr: \Ane/ 7 ½ Mrk:r, blev læst.

Skifftebrevet effter Sal: Erich Størchsøn Nedr: Rioe, slutted d: 15de Sept: 1746, og var Stærv boen Eiende i gaard: N: Rioe 2 Spd: 6 Mrk:r sm: med bøxxsel, Wurd: 70 rdr:, som igien er udl: til Svend Erichsøn Rogn for Gield, blev læst.

Skifftebrevet effter Sal: Jver Tormosøn Hælland, slutted d: 2den Sept: 1746, og var Stærv boen Ejende Jorde goeds i gaarden Hælland 2 pd: 15 Mrk: smør med bøxxsel, Wurd: 63 rdr:, som i arv er udl: til Encken (...?) Wichingsdattr: 1 pd: 7 ½ Mrk: sm:, Søn/n/en Tormoe 9 mrk:, Gullich 9 Mrk:, (...?) 9 Mrk:, og Dattr: Gurj 4 ½ Mrk: smør, blev læst.

Skifftebrevet effter Sal: Anders Brynildsøn, slutted d: 19de Sept: 1746, og var Stærv boen Ejende Jorde goeds i gaarden Øfre Qvitne 1 L: 18 Mrk: smør med bøxxsel, Wurd: 105 rdr:, er udl: i arv til Encken (...?)datter ½ L: 9 Mrk: smør, Søn/n/en Brynild 12 Mrk:, Ole 11 Mrk:, Godskalck 11 Mrk:, og (...?) 11 Mrk: smør, blev læst.

Skifftebrevet effter Lars Jversøn, slutted d: 16de Martij h: a:, og var Stærv boen Ejende Jorde goeds udj gaarden Jndr: Tachle 1 Løb 1 Pd: og (11 1/2?) smør

1747: 128b

1747

med bøxxsel og Herl:, Wurd: for 108 rdr:, sam/m/e er udl: for gield til Knud Larsøn 11 Mrk:, Anders Lars: 12 Mrk:, Randvej Aamund Dattr: 22 Mrk:, Torbiørn (...skaa.?) 6 Mrk:, Henrich Paaske 2 pd: 4 ½ mrk:, og udj Arv til Encken Giertrud Olsdattr: 2 Mrk:, Søn/n/en Knud Larsøn 1 Mrk:, og Anders 1 Mrk:, blev læst.

(...?) Nielsøn Nærhofde og medinteressentere udgifne bøxxsel Sædel med Revers til Siur Knudsøn paa 18 Mrk: smør i gaarden Selien i Winie Kk: Sogn, Dat: 4de Aug: 1746, blev læst.

Henrich Miltzou udgivne bøxxsel brev med Rewers, af 13 April 1747, til Torgis Willumsøn paa 2 Løb 1 pd: 12 mrk: smør i gaarden Schielde, blev læst.

Lars Iversøn Indre Tachle udgivene Pante Obligation af 16de Martj 1740, udgived til Henrich Paaske, Tinglyst og indført i Pante bogen paa fol: 25, blev efter paategnede qvittering af 17 Maj 1747 anviist til udslættelse.

Erich Størksøn Rioe udgivene Obligation af 15de Nobr: 1741, udgived til Swend Erichsøn Rogn, som findes indført i Pante bogen paa fol: 67, og efter paategned qvitter: af 16 Martj 1747 anvist og udslæt.

(...) Miltzou udgivene bøxxsel brev, med Rewers, af 20de Martj 1747, til Torgier Biørnesøn paa 2 L: 1 pd: 12 mrk: s: i gaarden Store Røtte, blev læst.

(...?) Haar udgivene bøxxsel brev, med Rewers, af 14 April 1747, til Arne Rasmussøn paa 1 L: 18 mrk: s: i gaard: Nedr: Qwitne, blev læst.

(...?) Holgierson Ullestad gav tilkiende, det hand til den/n/e Tægte dag med Muntl: warsel widnesfast lovl: har ladet stevne og indkalde Størck Jacobsøn Wætte, Dom at lide til at betalle ham Een Wamse, eller dets værd, som regnes 4 á 5 mrk:, som hand tilgode kom/m/er paa sin tjeneste løn, fra dend tiid af at hand tiente hos hands huustroe udj hinds Encke stand, for omtrent 16 eller 17 aar siden, samt at svare Processens omkostning.

dend indstvnte Størck Wætte blev 3de gange paaraabt, mens ingen vilde svare.

stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for Størk Wætte[s] boepæll udj hands huustroes paahør, siden hand ej lod sig finde.

Citanten war Laug dag begierende.

Afskeediget.

Dend lovlig indstevnte Størk Jacobsøn Wætte forrelægges her for Rætten at møde til næst anstundende høsteting, som tagger sin begyndelse dend 7de Nobr: førstkom/m/ende og indeværende aar, sagen at tilsvare: og haver Citanten den/n/e forrelæggelse for sagwolderen lovligen at forkynde.

Niels Tollefsøn Bryn gav til Kiende, det hand for Swend Erichsøn Rogn som Formynder for Brynild Erichsøn \Nedr:/ Rio, lod oplysse sin penge mangel til halve gaarden Nedr: Rio, som nu bruges og beboes af Størk Rioe, hvor til hand ærklærede dend umyndige Brynild Erichsøn at være Odels berættiget, det hand i sin tiid agter at beviisse, og jorden det snarest kee kand, og saa snart hand kand faae penge, da at indløsse.

Gullich Olson Opheim her ved Erklærede, det hand formeenede sig at være nærmere Odels berættiget til gaarden Nedr: Rioe, end som Brynild Erichsøn, der forre kundgiorde hand paa sin Datter Ingegier Gullichsdatter[s] vegne hendes penge mangel til dend heele gaard Nedr: Rioe, dend hand agter, saa snart penge kand erholdes, at indtalle.

Fogden Rasmus Smith gav tilkiende, at have ladet paagribe

1747: 129

1747

Een her i Fogderiet befunden frem/m/ed løs og leedig Persohn, der angiver sig af det Navn Peder Andersøn Solberg, og haver med bragt Een af Bye Fogden udj Stavanger, Søren Ringholm, han/n/em meddeelt sæddel af 2de Decembr: 1746, samt Ett Reise pass til Bergen, det hand, neml: Fogden, fremlagde, med paastand i Acten at indføres, i det øfrige begierede dend paagrebne Persohn examineret. det om/m/eldte pass er af følgende indhold.

Dend paagrebne Persohn blev fremstillet for Rætten, da hand forklarede, det hands Navn var Peder Andersøn Soelberg, gaml: 32 aar, barne føed i Mosse bye, hands Fader Anders Pedersøn Soelberg har været boende paa Moss, og nu død, har forhen været tøm/m/er {Mæster} Mercker for General H(uu?)sman, til sidst var ej noget meer (... ..?) dodedag paa Moss, hands Moder er liggeleedes (ved døden) afgang, har ingen Ven/n/er der paa (stædet ...?) Fader eller Moders sidde, er 7 á 8 aar siden hands Fader døde, bem:te Peder Andersøn Solberg (... ..?) tiid tient for tiener hos Hr: Capitain D(...?) (...?) nu til sidst tient i 15 aar som Soldat ved (...?) Hr: Obrister Rømlings Geworbene Regiment og Capitain Oldenborgs Compagnie, hvor fra hand for (? aar) siden er bleven Afskeediget, sam/m/e hands Afskeed en(...?) i forvaring hos Een Kiøbmand udj Christiania, Navnl: Arne Schiæfstad, fra dend tiid af at have fahret til skibs!! (skiøs?) med Een skipper Navnl: Hans Dan(...?), boende paa Kømme ved Tønsberg, hands Fader var Sig:r Lars Hwit, og hands Stifsøn F(iell...?), og har hand været med bem:te skipper Dane(ton?) 4 Reiser til Kiøbenhavn med {Mosse} jern fra Mosse jer(n verk?), indtil afvigte høst, da hand gick med ham dend 5te Reise til Kiøbenhavn, effter 2 dagges Reise hiem/m/e fra, saa paakom dem Ett hart væir, saa de blev fordreven

Westen (...?) landet i Brewiigs bugten, som er 8 Miile synden for Stawanger, hvor de strandede og forliiste skibet, saa det ned sanck, af det Manskab som var paa skibet blev skipperen med 7 Mand bierget, og 2de Mand blev borte, ved!! (veed) ej hvad Fogderie de strandede udj, blev ej heller kaldet for nogen Rætt at giøre forklaring om deres uløckelige hendelse. Ved Alle hælgens tiid var de hiem/m/efra, og 3die dage foruløckedes de, da de biergede dem med deres skibsbaad, og søgte til nærmeste bønder gaarde, ved ej hvad sam/m/e gaarder kaldes, efter at de vare biergede, Reiste skipperen til sit hiem (...?) paa, og Comparenten Peder Andersøn Soelberg Reiste til Stawanger 2de dagge efter at de var kom/m/en (...?), hvor hand hos bye Fogden søgte det saa kaldede pass, der fra Reiste hand med Een skipper fra Bergen, heder Albe(rt) Brinchman, da hand ickun opholt sig udj Bergen En Natt, da hand Reiste med Posten her til Fogderiet, uden at tage noget pass i Bergen. Fogden tilspurgte arrestanten, om hand Kjender bye Fogden paa Woss eller Lands Fogden, eller Sorenskriveren der i Districtet, og hvad deres Navne er, eller Præsten der paa stædet. Resp: Præsten heder Hr: Wendelboe, de andre omspurgte kiender hand vel, mens ved ej deres Navn. paa (tilspørgende) svarede, det hand hørte vel at Fuglsang i forrige (... ..?)en Soldat var bleven bestaalt, og ved hand (... ..?) end at sam/m/e sat i Arresten paa Moss, og at (... ..?)

1747: 129b

1747

Qw: om enten hand eller de andre som var paa det om/m/elte skib fick noget bierged, enten af skibbet tilhørende, eller deres Egene klæder? Resp: ei det ringeste af noget, undtagen de klæder de havde paa sig og hvad de havde i lummerne. Q: hvad hand havde i lum/m/erne? Resp: hand havde 3 á 4 rd: i penge, men hvad det øfrige var, som icke er af betydenhed, veed hand ej at giøre Reede for.

Fogden sluttede dette forhør, og begierede beskrevet hvis passeret er.

Dend 11de Dito blev viidere med tinget Cont., og føl: Passeret.

Peder Knudsøn Arhelleren med fleere udgivne skiøde til Michel Endresøn Tordahl paa 9 Mrk: smør med bøxxel og Herl: udj Arhelleren, Dat: 29 April 1747: blev læst.

Skiffte brevet, slutted dend 2(5?) April 1746, effter Lensmanden over (Kins:?) (Kinservigs?) Skibr: i Hard: sogn, Torgiels Larsøn Hougse, og var Stærvboen Ejende udj gaarden (H...?)le her paa Woss, 2 Løber smør, 1 hud, med under (... ..?) kaldet, som skylder 6 Mrk:r, alt med bøxxel, Wurd: 170 rdr:, er udlagt for giæld til Lars Johan/n/esøn Jndr: Aalviig, blev læst.

(...?)s Ingebrigtsøn Lille Hirt udgivne Obligat: til Sr: Jan Meyer i Bergen, Dat: 13de 8br: 1741, som findes jndført i Pante bogen paa fol: 65 jndført, blev effter paateignede qvit: af 23de Junij 1747 anviist til udslættelse.

Jver Bottolfsøn Schierpe udgivne Obl: af 2den 8br: 1741 til Mag: Harboe, som findes jndført i Pante bogen fol: 68, blev effter paateignede qvit: af 13de Maij 1747 anvist til udslættesle,

Ole Wichingsøn Twilde frem kom for Rættten og gav til kiende, det hand formeener sig at være Odels berættiget til 3 Løber 2 pd: smør med bøxxel og Herl: i gaarden Mit Ringheim, \bel: i Bordstr: otting/, og nu beboes og bruges som følger: Halsteen Moensøn 2 L: 12 Mrk:, og 1 L: 1 pd: 12 [Mrk:] i Arne Rasmussøns forhen havende brug, hvilket hand i beleilig Tid agter at beviise og indløse, og altsaa i dend henseende nu lyser sin Penge Mangel til forn:te gaard.

Hr: Capitain Nordahl efter forrige tiltalle til Lars Richolsøn Reqwe, æskede sagen i Rætte og gav til kiende, det hand ved Muntl: warsel med Continuations stevning haver kaldet sagwolderen til dette Ting, fleere Vidner i sagen at anhøre, der under falsmaal er indwarslet, neml: Knud Tostensøn Giersqwal med huustroe Gurri Andersdatter, Britte Fladeqwal, og Henrich ibdm:, saa er og til medermælle!! (veder-) indwarslet Wiching Larsøn Schougstad: thi wilde Citanten fornem/m/e om disse indwarslede møder.

Effter 3de gange paaRaabelse møtte ej nogen af de indstevnte, hvercken sagwolder eller widner, mens dend til vedermælle indwarslede Wiching Larsøn Schougstad møtte og tilstoed lovl: warsel.

stevnevidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster med Eed og opragte firngere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed {og} for sagwolderen hvor hand tien/n/er hos Halgier Grøtland, og det udj bem:te hands huusbondes pahør, siden hand ej var tilstæde, saa er og stevningen under faldsmaal forkyndt for alle de indstevnte Vidner ved en hvers boepæll udj deres Eget paahør.

Citanten war Laugdag begierende.

Afskeediget.

Dend lovl: indstevnte Lars Richolsøn Reqwe forrelægges at møde her for Rættens næst anstundende høste Ting, som tager sin begyndelse dend 17de Nobr: indeværende aar, naar den/n/e sag worder paaRaabt, til bem:te Ting dag og stæd paalægges under faldsmaal de indstevnte widner Knud Tostensøn Giersqwal, Gurrij Andersdatter, Britte Fladeqwal,

1747: 130

1747

og Henrich Fladeqwal at møde, derres vidnesbyrd i sagen at aflægge, da videre skal worde behandlet lovgemæss.

Lars Twet gav til Kiende, det hand med Muntl: Kald og warsel widnesfast til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde Johannes Olsøn Drøgswold, Dom at imodtage til at {betalle} imodtage og an/n/am/m/e 60 rd: som efterstoed af dend Capital Citanten efter udgiven Pante Obligation war ham skyldig, samt de der af gaaende lovl: Renter, item at anhøre widner der under faldsmaal er indwarslet, Ellef Iwersøn Slæen og Haldor Olsøn Lunde, at giøre forklaring om naar hand, neml: Citanten, tilbød dend indstevnte sagwolder Johan/n/es Olsøn de ham skyldig wærende og Resterende 60 rdr: med sine Renter, og endelig ved Dom at (sware) ham Processens omkostning.

dend indstevnte Johannes Olsøn Drøgswold, som ved paaRaabelse (stoed uden) for Tingstuen, swarede det hand ej vilde (gaae ind, saa) betænckte hand sig og kom nu ind for Rættens, mens benægtede stevningens lovl: forkyndelse.

stevnevidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Lars Andersøn Rogne med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovlige forkyndelse, at være skeet wor!! (hvor) hand Logerer eller er til huus paa Gaarden Drøgswold, og det udj hans vært Ole Drøgswold[s] paahør, siden hand, Johan/n/es Olsøn Drøgswold, ei war tilstæde eller lod sig finde.

Citanten fremwiiste penge med tilbud om dend indstevnte sam/m/e wilde imodtage, og tilbage qvitteret fra sig levere Citantens til ham udgivene Pante brev. sagwolderen svarede ja, det hand wilde imodtage (samme) penge, hvor paa Citanten inden Rættens lod ham tiltælle dend anbudne Resterende Capital 60 rd: med 2de aars Renter 6 rd:, her imod sagwolderen leverede Pante Obligationen fra sig, og der paa først skrev sin qvittering for Capital og Renter, saa betalte hand og Citanten i process: omkostninger 2 rd: 3 mrk:, da Citant: frafald sagen.

Niels Tollefsøn Bryn efter forrige tiltalle til Niels Stephenson Traae, æskede sagen i Rætte.

sagwolderen møtte, og gav tilkiende, det hand med Contra stefning til den/n/e tægte dag har Contra stevnet hoved Citanten, widner at anhøre, der under faldsmaal er indwarslet, sc: Lars Brynildsøn og Ole Twilde, deres vidnesbyrd at aflægge om Contra Citantens fordring hos hoved Citanten, der ef(ter) hoved Citanten at imodtage Dom, samt at sware Processens omkostning.

hoved Citanten tilstoed den/n/e Contra stefning at være ham lovl: forkyndt.

De indstevnte Vidner møtte, da Eedens forklaring blev dem forrelæst, og formanet at wogte sig for Meen Eed.

1ste Vidne, Lars Brynildsøn, huusmand paa Ullestad Egnen, og Soldat ved Hr: Capitain Nordahls Compagnie, effter aflagde Eed med opragte fingere widnede, at for 6 aar siden Kiøbte Niels Bryn og (...?) Anbiørnsøn af Niels Traae en Rød halt hæst, der for disse 2de skulde betalle til Niels Traae 4 rd: 24 s.; hver det halve, mens om sam/m/e er betalt, veste!! (vidste) Vidnet icke. Parterne havde ej noged at tilspørge Vidnet.

2det Vidne, Ole Wichingsøn, huusmand paa Twilde, efter aflagde Eed vidnede, det hand slæt icke det ringeste er vidende om den/n/e sag, saasom hand ej var ved da dette Kiøb skeede. Contra Citanten tilspurte widnet, om hand icke (var med?) da Kiøb skaalen, neml: en Kande øll, af dennem (... ..?)

1747: 130b

1747

udj det forrige widnes nærværelse, blev drucket. Resp: kand slæt icke mindes det. parterne havde ej noged at tilspørge vidnet.

Contra Citanten lod tilføre, at disse omvundene 2 rd: 12 s: er dem hand hos hoved Citanten har at forde.

hoved Citanten lod tilføre, det hand benægtede ej at have Kiøbt dend omvundene hæst, og altsaa ej heller war noged skyldig, i det øfrige begierede sagen udsat til næste Ting for at førre widner om sit Kravs Rigtighed.

Afskeediget,

dend forlangende udsættelse billiges.

Anders Pedersøn Winsnæs fremlagde i Rættens sin skriff: stefning af 30 Maj 1747, hvor udj hand indkalder Brynilde Colbensdatter Mørqwe, widner, som under faldsmaal er indwarslet, at anhøre om hvorleedes hun har overfaldet hands datter med skiels ord, der om Dom at imodtage, med videre effter stevnemaalets indhold, der lyder saaleedes.

Effter 3de gange udraabelse møtte hvercken sagwolderinden, ej heller de indstevnte vidner.

stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeet for sagwolderindens boepæll udj hines tjeneste Tøss Elli Olsdatters paahør, siden hun selv ej war hiem/m/e. liggeleedes har de lovl: forkyndt stevningen for vidnernes tilholdstæd i deres Eget paahør.

Citanten erindrede om Laugdag.

Afskeediget,

Dend lovlig indstevnte Brynilde Colbensdatter forrelægges at møde til næst anstundende høsteting, som tagger sin begyndelse d: 7 Nobr: indeværende aar, naar den/n/e sag worder paaRaabt, Til benævnte Ting og tiid worder widnerne Anna Olsdatter og Anna Arnesdatter paalagt under faldsmaal straf at møde, deres widnesbyrd at aflægge.

Dend 12 Julij blev viidere med Tinget Continueret:

Skiffte brevet slutted effter Sal: Willum Godskalksøn Eje d: 20 Sept: 1746, og var stærv boen Eiende udj gaarden og arve Tumt: Eje 2 Pund 14 ½ Mrk: smør med bøxxel og Herl:,

Wurd: 125 rdr:, og udl: i arv til Encken Randwej Biørnedattr: 14 ½ Mrk:, Søn/n/e dattr: Ingebør Godskalccksdattr: 12 Mrk:, Søn/n/en Biørne 12 Mrk:, Dattr: Gurj 6 Mrk:, Brita 6 Mrk:, Anne 6 Mrk:, og Sigwor 6 Mrk:, blev læst.

Skiffte brevet slutted dend 22de Sept: 1746, effter sal: Torbiørn Mickelsøn, og var boen Eiende i arve Tumpt: Neqvitne 2 Løber smør med bøxxsel og Herl:, Wurd: 216 rdr:, som igien blev udl: i arv, til Encken Jorund Anvedat: 1 L: sm:, til Søn/n/en Anve 16 Mrk:, Mickel 16 Mrk:, Jver 16 Mrk:, Ole 16 Mrk:, og Dattr: Maritta 8 Mrk:, blev læst.

Skiffte brevet slutted dend 14de Novembr: 1746, effter Sal: Ole Knudsøn, og var boen Eiende i arve Tumpt: Store Ringheim 1 Løb 17 Mrk: smør med bøxxsel og Herl:, Wurd: 118 rdr:, som igien er udl: til Søn/n/en Knud 1 pd: 8 Mrk:, Siur 19 mrk:, Aslach 19 Mrk:, og Dattr: Kirsten 19 Mrk:, blev læst.

(...?) Torgersøn Growe udgivne Pante Obligat: til Niels Spilde, Dat: 30te Junij 1742, og findes i Pante bogen fol: 80 jndført, blev, effter paateigned qvitering af 21de Nov: 1746 anvist til udslættelse.

(Ditto) til Askield Bue (Bøe?), Dat: 4de Julij 1743, og findes i Pante bogen fol: 117 jndført, blev effter paateignede qvittering af (21?) Nov: 1746 anvist til udslættelse.

(...?)ldson Nedr: Winje udgivne Obligat: til Mag: Jørgen Harboe {og T...}, Dat: 25de Maj 174(3?), og Transporteret

1747: 131

1747

til (resten av linja uleseleg) (linja uleseleg) (linja uleseleg)
--

Siur Olsøn Ringhem med fleere udgivne skiøde til Knud Olsøn, Dat: 13de Martij 1747, paa 3 Løber 18 Mrk: smør (med bøxxsel) udj gaarden Store Ringhem, blev læst.

Johan/n/es Olsøn Næssem og Colbeen ibdm: udgivne skiøde til (Ole) (...)søn Næssem, paa 1 Pund 13 Mrk: smør uden bøxxsel i gaarden (...) Næssem, Dat: 11te Julij 1747, blev læst.

Hendrich Johan/n/esøn Oppeland udgifne skiøde til Johan/n/es (Hendrichsøn), Dat: 11te Julij 1747, paa ½ L: 4 ½ Mrk: smørs Landskyld i gaarden Oppeland med bøxxsel og Herl:, blev læst.

Peder Brynjeldsøn Nedr: Winje udgifne Pante Obligation til (Andwe) Torbiørnsøn Neqvitne paa Capital 96 rdr:, jmod det underpandt af 1 L: smør med bøxxsel og Herl: i gaarden (Neqvitne), Dateret 12te Julij 1747, blev læst.

Assessor von der Lippes bøxxsel brev med Revers, (til) Moensøn Ringhem, Dat: 16de Dec: 1746, paa ½ Løb smør udj gaarden Ringheim, blev læst.

Ole Hylde med fleere udgivne bøxxsel Sæddel \med Revers/, til Peder (...)søn Lille Rogne, Dat: 11 Julij 1747, paa ½ Løb 9 Mrk: smør udj gaarden Øfre Qvitne, blev læst.

Capitain Nordahl med fleere udgivne bøsse bekv med Revers, til Lars Andersøn, Dat: 28de Martj 1747, paa 12 Mrk:r smør i Almindings Platzen i Rundahlen, blev læst.

hans Excellence Hr: Stiftbefahlingsmand á Mønnikens Fuldmægtig Lorentz Jacob Rodtwet indfandt sig og (...) i Rætten, der ved Producerede sin Constitution af 8de Julj 1747, Rætten paa hands Excellence[s] vegne (at proce)dere, sam/m/e blev lydeligen for Rætten oplæst.

Lewor Olsøn Hougen, Contra Niels Lii, møtte og æskede sagen i Rætte: der næst Citanten gav til Kiende, det hand ved Continuations stævning til den/n/e Tægte dag atter havde indwarslet Niels Lii, fleere Vidner udj dend forhen af ham anlagde og procederede sag at anhøre, hvilcke under faldsmaal er indwarslet, sc: {Arne Andersøn S... og Ole Hermansøn Lindberg} Botilde Helliédatter og Giertrud Knudsdatter, derres Edelige widnesbyrd om sigtelsen at aflægge. hvor efter, naar de ere aførte, hand widere wilde procedere sin sag.

Sagwolderen Niels Lii møtte og producerede de indstevnte Vidner, som er hans huustroe og værModer, derres skriftl: tilstaaelse om stævningen og deres forfald, lydende saaleedes.

Parterne blev inden Rætten i ald Kierlighed saaleedes forenede, at Een hver tog sine ord tilbage, gjorde hin anden Een offentlig Erklæring, der paa i Kierlighed gav hin anden Haanden, der ved Niels Lii Erklærede at betalle til Citanten i Processens omkostning 3 rd: uden widere Rættergang, da Citanten frafald sagen.

Ole Wiching[søn] Twilde, efter forrige tiltalle til Lars Gullichsøn Øfre Kløwe, gav til Kiende det hand ved Muntl: Continuations stævning til den/n/e tægtedag har indwarslet sagwolderen, hands beviisligheder at anhøre, og altsaa (vil)de hand fornem/m/e om hand nu møder.

dend indstevnte Lars Gullichsøn Øfre Kløwe blev 3de gange paaRaabt, mens ingen wilde svare.

stefne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster fremstoed for Rætten og med Eed og opragte fingere afhiemlede stævningens forkyndelse at være skeed for Lars Gullichsøn Øfre Kløwe[s] boepæll udj hands huustroe Anna Andersdatters paahør, siden hand ej var til stæde.

Citanten war Laugdag begierende.

Afskeediget,

Dend lovl: indstevnte Lars

1747: 131b

1747

Gullichsøn Øfre Kløwe forrelægges til næst anstundende høsteting, som tager sin begyndelse d: 7 Nobr: og efterfølgende dage indeværende aar, her for Rætten til forsvar at møde udj dend af Citanten Ole Twilde mod ham, for det solte smør, anlagde sag. og haver Citanten den/n/e Kiendelse for dend vedkom/m/ende lovl: at forkynde.

{Lewor Olsøn} Hr: Capitain Nordahl efter forrige tiltalle til Lewor Olsøn Hougen, æskede sagen i Rætte.

Procurator Bart møtte for Contra Citanten Lewor Olsøn Hougen og gav til Kiende at hand ved Muntl: Continuations stævning haver indkaldet Ellef Schiple her til dette Ting at møde for at anhøre Vidnerne forklaring, neml: Arne Andersøn Schiple og Ole Herbrandsøn Lindberg samt Anders Gafle, for at aflægge Eedelig forklaring betræffende dend paasagen!! (paasagn) som Ellef Schiple haver udtalt om ham, hvilcke widner under Lovens faldsmaal er indwarslet til dette Ting, for at aflægge derres forklaring des angaaende, og Ellef Skiple der næst for saadan paasagen at lide Dom til undgiældelse og bøders udreedelse, samt at erstatte Contra

Citanten skadesløs, til vedermælle er og Hr: Capitain Nordahl, som sigt og sagefalds Eier paa Appostels goedset, indvarslet.

hoved Citanten Hr: Capitain Nordahl møtte og tilstoed at den/n/e Contra stevning, om noget ham inu uvedkom/m/ende, er forkyndt.

Dend indstevnte Ellef Schiple møtte liggeleedes og tilstoed lovl: warsel.

de indstevnte møtte, af widnerne, undtagen Anders Gafle.

stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster fremstoed, [og] med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeet under Lovens falsmaal for Anders Gafle[s] boepæl udj hands huustroes paahør, siden hand ej var hiem/m/e.

hoved Citanten Producerede sin skrifftl: paastand uden datto, af følgende indhold.

Procurator Barth for Contra Citanten paastoed de nu for Rættens mødende widner Eedelig afhørt, og for det udeblivende widne paastoed Laudags forrelæggelse til høste Tinget. Eedens forklaring blev de mødende widner forrelæst, og formanet at wogte sig for Meen Eed.

1ste Vidne, Arne Andersøn Schiple, boende paa Gaarden Schiple, efter aflagde Eed vidnede, at nestl: aar her paa som/m/er Tinget, taltes Lewor og Ellef om at wilde forlige sagen, dersom Ellef wilde sige Lewor hvem der havde sagt dend snack, da sagde Ellef det Niels Lii hafde sagt, det hand, Lewor, havde gjort Een Tøss paa Nordhorlehn med barn, og at Lewor skulde have mødt hende i Leieren, og der forliigt sig med hende, paa det hun ej skulde Reise her hiem. Actor lod tilspørre, at om vidnet kand sigge Navnet paa det qvinde Men/n/iske. Resp: nej, hand har hvercken hørt nævne, eller ved noget Navn paa det qvinde Men/n/eske, mens at hun skal være paa Norland. Parterne hafde ej videre at tilspørge vidnet.

2de Vidne, Ole Herbrandsøn Lindberg, der forhen i sagen haver aflagt sit vidnesbyrd, efter forhen aflagde Eed vidnede om dette nu paastevnte. (Proc:) Barth for Contra Citanten benægtede aldeles at have slaget Ellef Schiple til blods, men wel at hand har (.....)ret sig for overløst, da hand af Ellef Schiple

1747: 132

1747

blev overfaldet, der næst fremsatte til vidnet følgende Qvæst: om icke vidnet var nærværende nestl: aars Jule aften Et aar siden, neml: 1745, paa Gaarden Dawidshougen, hvor Ellef Schiple var nærværende, og om hand icke da hørte at bem:te Ellef Schiple sagde om Contra Citanten, at hand havde belagt Een Norlands Tøss, og siden efter underkiøbt hinde, at hun icke skulde udlægge ham for barnefader. Resp: hand var paa Dawidshougen anden dags Juule aftenen 1745, da Ellef Schiple var til stæde, da sagde Ellef Schiple, uden at nævne nogen ved Navn, det er løje at Wosse Gutterne skal forlige sig med horre Tøsserne, videre havde hand ej hørt. Parterne havde ej noget at tilspørge vidnet.

hoved Citanten havde ej noget imod Contra Citantens Paastand om Laudag et erindre.

Afskeediget,

det lovl: indstevnte widne Anders Gafle worder under faldsmaal paalagt til næst anstundende høsteting at møde, sit widnesbyrd at aflægge.

Dend 13 Dito (dvs. Julij), blev end wiidere med Tinget Continueret, og passeret som følger.

Jørgen Nielsøn Houge udgivne Obligat: til Rognald Houge, (Dat: ??) 1739, som findes i Pante bogen fol: 130 jndført, blev efter paategnede qvit: af 4de April 1747 anviist til udslættelse.

Størch Johansøn Rioe udgivne Obl: til Svend Erichs: Rong, Dateret dend 15de Nov: 1741, som findes i Pante bogen fol: 67 indført, blev efter paategnede qvit: af 28 April 1747 anviist til udslættelse.

Anders Jversøn Fenne udgivne Obl: til Jver Hendrichsøn Hellew(e?), Dat: 5te Martij 1743, som findes i Pante bogen fol: 104 jndført, der efter paateignede qvit: af gaars dato anviist til udslættelse.

Brynjeld Knudson Mæringen udgivne Obl: til Knud Bottolfsøn Dolwe, Datr: 14de Nov: 1746, som findes i Pante bogen fol: 241 indført, blev efter paateignede qvit: af 25 Junij 1747 anviist til udslættelse.

Størch Joensøn Nedr: Rioe udgivne Skiøde til Siur (...)søn (...) paa 2 Spd: 6 Mrk: smør med bøxxsel i gaarden Nedr: Rioe, Dat: 29de April 1747, blev læst.

Swend Erichsøn Rong udgivne skiøde til Hans Knudson Thøen paa 2 Spd: 6 Mrk:r smør med bøxxsel og Herl: i gaarden Nedr: Rioe, Dat: 10de Julij 1747, blev læst.

Brynjeld Knudson Mæringen udgivne skiøde til Knud Bottolfsøn Dolwe paa 4 ½ Mrk: smør med bøxxsel og Herl: i gaarden Mæringen, Dat: 11te Julij 1747, blev læst.

(Jver) Siursøn Ousgiær udgivne skiøde til Michel (...)søn Store Rogne paa 1 L: 2 pd: 12 Mrk: smør med bøxxsel, og overbøxxsel til 1 pd:, alt i gaard: Store Rogne, Dat: 12te Julij 1747, blev læst.

Hans Ingebrigtsøn Lille Hirdt udgivne Obligation til Erich Aamundsøn Hærem paa Capital 102 rdr: 4 mrk: 6 s:, jmod det underpant i gaarden Lille Hirdt 1 L: 1 pd: 3 mrk: smør med bøxxsel, Datr: 12te Julij 1747, blev læst.

Knud Bottolfsøn Dolwe udgivne bøxxsel brev med Rewers, til Brynjeld Knudson Mæringen paa 4 ½ Mrk: smør udj Gaarden Mæringen, Datr: 12te Julij 1747, blev læst.

Skiffte brevet, slutted d: 21de Sep: 1746, efter Peder Anbiørnsøn (T...)chen, og var boen Ejende 18 Mrk: sm: \i gaard: T...en/ med bøxxsel, Wurd: 30 rdr:, som er udl: for giæld til Knud Kin/n/e 10 Mrk., Siur (...)søn 2 ½ Mrk:, Jnga Olsdatr: 2 ½ Mrk:, Enchen Mario 1 ½ Mrk:, og til Skiffte omkost: 1 ½ Mrk:, blev læst.

Procurator Barth møtte paa bonde Manden Berge Tormoesøn Dolwe[s] vegne og gav tilkiende at hand ved skriftl: stevnemaal datteret 15 April nestl: havde ladet indwarsle Capellanen her til Wosse Præstegiæld, Welærværdige hr: Peder Blytt, tillige med Torbiørn Seim, for at anhøre efterskrevne Vidners Eedelige forklaringer, sc: Erich (...)me, Knud Dolwe, Brynild Stephenson Bryn, Lars Soue, og Barbra Josephsdatter, betræffende dend om(gang som) af velbem:te hr: Blytt tillige med Torbiørn Seim (blev for)øved paa Citantens tilbøxxslede jord Dolwe d: 10te April (....),

1747: 132b

1747

alt til Ett tingsvidnes erholdelse, følgelig stevnemaalets formel[d], som Comparenten i Rætte lagde, og dernæst vilde fornemme om de indstevnte møtte. stevnemaalet er af følgende indhold.

Hans Excellence hr: Stifftbefahlingsmandens Fuldmægtig Monsr: Rodtwet derom umuelig kunde have forrestillet sig at dend til arbeide udj Bergenhuuss Fæstning Condemnerende Mallewersant Berge Dolwe skulle have villet understaaet sig paa Eegen haan[d] med saa

ubluë og paa ære og Reputation giældende hensigtende sigtelse at angribe Hr: Blytt som Residerende Capellan til Wosse Præste Kald, langt mindre at Sigr: Barth udj saadan omstændighed skulde have understaaet sig, uden dend Comparentens høye Øfrigheds forrevidende og anordning, at lade sig bruge udj Een saa grov sag mod Een udj Præste Embedet virckelig indsatt og staaende Præste Mand, forrestillede at hand icke alleene i betragtning af ovenmeldte, men end og i anleedning af Lands Lovens 1 b: 2 C: 12 art: wilde have Rætten advaret, ja tilholdt, icke protempore udj den/n/e sags yterligere procecutation at entrere, da hand disuden wilde for(nemme), saa fremt Barth icke fra dend under Fæstnings arbeide beroende Delinqwent, der nu som en ufri Slave, om nogen ham sigtede, kunde være tillat forswar, men aldrig offenciwe, og det saa (dus?) at angribe hands Præst og Lærere, kand producere Fuldmagt tilbørlig indrættet, saa an(saae) hand Tingen saaleedes at Delinqwenten Berge Dolwe ej udj sin Rætte forstand har forstaaet eller begieret den/n/e action anlagt, thi hold hand fordeligst at med dette utidige fors:!! (forsæt?) (rs.?)Fødsel gives ansvar i ervartning af Hans Excellence Hr: Stifftbefahlingsmandens nærmere foranstaltning, imod hvilcken hand wilde haabe ingen er saa uartig sig at oponere eller ved paastand {og f} om sagens forregaaende udførelse, sam/m/e som uværdig eller unødig i den/n/e handel er at ansee.

Barth, i underdanigst følge af dend forrestillelse som hands Excellence Hr: Stifftbefahlingsmand á Møynikens Fuldmægtig Monsr: Rodtwet har ladet tilføre, kunde gierne være fornøyet med at med widners førrelse kunde udsættes til høste Tinget, naar som helst hand kunde være forviisset om at de nu indstevnte og for Rætten mødende widner sam/m/e tiid kunde opleve, mens som widnerne er dødelighed undergiven, og sagen ansees at være af (...)elig betydenhed, saa haabede Comparenten at Rætten icke wiger uden for Loven, mens (...)isser dends allernaadigste befahling antager vidnerne til Eedelig forklaring, siden de (...) (...)dende har Nøtt lovlig warsel, og dend forhen alligerede Lovens 1 b: 2 C: 12 art: aldeeles icke hindrer vidnernes førrelse til sags oplysning, der næst i Rætte lagde Comparenten Een af ham under datto 6 April nestl: paa Citanten Berge Dolwe[s] vegne forfattede Memorial til Hands Excellence Hr: Stifftbefahlingsmand á Møyniken, hvor paa (...) 3 bem:te herrers Resolution, som forbyder (Cit)anten Berge Tormoesøn eller hands i nødvendig

1747: 133

1747

fraværelse paa Gaarden Dolwe holdende Folck og tienere icke fra Gaarden maatte udtrænges naar som helst Hr: Blytt icke selv vilde tiltræde, bruge og beboe bem:te gaard. bem:te høy Resolution er og for hr: Blytt lovl: forkyndt d: 18de April seeneste, følgerig hands Egen paategning. hvor næst Comparenten forbehold hands Principal al lovlig paa-Ancke i fald widnernes førrelse nu skulde nægtes ham. Hans Excellences Fuldmægtig forrestillede end videre, at ligge saa lidet som hand kunde troe at den/n/e intenderende intention er Berge Dolwes, hvilcket vel tiiden skal lære, \saa/ lidet havde hand ogsaa vildet forrestille sig, at Barth {af} \under/ Navn af Principal uden Fuldmagt kunde saa uartig vedblive hands urigtige og u-Legitimer[t]e Schopus, saa meget destomere fandt hand urim/m/eligheden af dend i Rætte lagde Memorial, thi der ved afbeviises at dend sam/m/e, som Berge Dolwe, neml: hands jords nu Conservation paasigter, har hand ved forbem:te Memorial ansøgt Hands Excellence Hr: Stifftbefahlingsmandens Resolution, og dend saaleedes erhholdet, at hoved tingen der ved er afgiort, lige som ogsaa Præsten har holt sig sam/m/e vedbørlig efterrættelig, det ligger altsaa aabenbar, at den/n/e grove action, betræffer Ei jord eller Eiendom, ej heller dets brug og beboelse, men, forseelsen som hand løber med beskyldning mod Præstens Embede og Persohn, og følgerig Justitie og øfrighed (...) icke Barth vedkom/m/ende forinden hand der(til) bliver befahlet, for saavit ellers, at nock bem:te Barth har forretaged sig at

indlem/m/e Hans Excellende Hr: Stifftbefahlingsmand á Møynikens Navn og Embedets forhandling i den/n/e sag, endskiønt hand er ustævnet, og endskiønt Mand icke seer eller ved, og ogsaa under actionen noget kunde indløbe eller forreløbe, der hands forregaaende Resolution og Embets foranstaltning for saadan ondite vilde hand ogsaa erindre Rætten og Derres Embets pligt, og i det øfrige Protesterede imod videre Rættes behandling for den/n/e sinde.

Barth lod tilføre, at dend frem lagde Memorial visser at Comparenten paa Berge Dolwe[s] vegne er (...s)eret for Hans Fuldmægtig, siden bem:te D(...) selv, formeedelst hæftelse paa hands Persohn, saadant selv kand udrette, altsaa formeente Comparenten at hand icke fornødiger som Procurator at Legitimere sig som Fuldmægtig i den/n/e sag, og i øfrige vedblev sit forrige.

Hans Excellences Fuldmægtig lod tilføre, at Barth er icke af Stifftbefahlingsmanden antaged eller besk(icket) til unniwersell Procurator her paa Woss, ej heller i den/n/e sag, liggesom icke heller dend paaberabte Memorial eller Resolution Legitimerer ham til den/n/e Fischalske action, hvor forre hand var nødtvungen at Reserwere Hr: Stifftbefahlings Manden hvad hand mod saadan urigtig og E(...)dig Procurator opførsel, anden Carecter (...) for den/n/e gang icke nævne, maatte ansees jus(... ...)

1747: 133b

1747

dend Myndigheds Conserwation ham i Embedet som Stifftbefahlingsmand er tillagt, og paastoed afvisning.

Eragtning.

Da Monsr: Barth ej haver imod dend gjorde Protest og paastand kundet Legitimere sig at være berettiged for Maleficanten Berge Tormoesøn Dolwe at anlægge den/n/e Tingsvidne sag imod Capellanen hr: Peder Blytt, hvor det alleene tilkom/m/er Stædets høye øfrighed at beskicke Procuratorer eller Fuldmægtiger, {f.....} \i almindelighed/ kand, som \ellers/ for Maleficantere, Conform Lands Loven og de Allernaadigste udgangne Forordninger, saa wo\r/der den/n/e af Monsr: Barth uvedkom/m/ende anlagde sag, hvor til at være berettiged hand ej har Legitimeret, afviist.

Den 14de dito (Julij) blev end videre med tinget Continueret, og følgende passeret.

Torbiørn Nielsøn Bulchen udgivne Obligat: til Samson Nedr: (O.e.e), Dat: 17de Novbr: 1743, som findes i Pante bogen fol: 210 og 211 indført, blev efter paategnet qvittering af 11te Nobr: 1746 anviist til udslættelse.

Torbiørn Nielsøn Bulchen udgivne skiøde til Moens Larsøn (... ..) paa 18 Mrk:r smør med bøxsel og Herlighed i gaarden Bulchen, Dat: 11te Novembr: 1747, blev læst.

(...) Anbiørnsøn Houge udgivne skiøde til Ole Larsøn W(...)e paa 1 L: smør med bøxsel og Herl: i gaarden Tveto, Dat: 13de Julij 1747, blev læst.

Procurator Barth, som af Hans Excellence, Høyædle og Welbaarne hr: Stifftbefahlingsmand á Møyniken, er anbefahlet som Forsvar, ved Constitution af 14 Martj nestl:, (til at) udførre de sager som Klockeren her til Wosse Præste giæld, hr: Carsten Horsenius, fornødiges at anlægge for Resterende Klocker Told og Offer, siden Velbem:te Horsenius allernaadigst er meddeelt beneficium Paubertatiis til sam/m/e sag at udførre, datteret 17 Febr: nestl:, hvilcke 2de documenter Comparenten i Rætten lagde til Actens følge, sub Lit: A: B:

Dernæst Procurator Bartj gav tilkiende, at Klockeren Sigr: Carsten Horsenius ved skrifftl: Stevning datteret 12de Junj nestl: [havde] ladet indkalde en deel af Almuen, som udj Stevningen findes Navngivne og Specificerede /: de Mænd undtagen; hvis Navne i Stevningen er overstrøgen, der allereede i mindelighed har Rættet for sig med betalingen :/ til dette Ting, tiid og stæd med lovl: warsel ved Stevne vidnerne Niels Bryn og Aamun Hallesøn Mølster, saa mange i Wangens Kirckesogn er boende, at møde og Dom at (lide) at betalle ham, følgelig Stevningens formæld, saavel Jorde Mænd, huusmænd og tjeneste Folck af begge Kiøn, at betalle skyldig værende og i Stevningen Specificerede Offer og Klocker Told, følgelig forhen udstæde høye Resolutioner og ergangne Dom/m/e, som og at lide Dom til undgieldelse for wiiste opsættighed, samt Actors møye og besværlige Reisers beløn/n/ing, samt Citantens medgaaende omkostninger, og endelig, i fald (nogen), som venteligt bliver, paa de indstevntes (...)de skulde tabes, da at betalle Rættens gebyrd, hvil(cken stev)ning Comparenten i Rætte lagde, og der (efter) vilde fornem/m/e om de indstevnte møtte: Lit: C. Af de indstevnte, efter paaRaabelse, møtte slætt ingen. Stevne vidnerne fremstoed med Eed og opragte fingere

1747: 134

1747

og afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for hver af de indstevnte i sær, og det for derres boepæl eller tilholdstæd.

Actor var Laudag begierende, i det øfrige anviiste for Rættens de paaberaabte høye Resolutioner og forhen ergangne Dom/m/e, dem hand belovede til næste Ting at producere til Actens følge.

Afskeediget,

De udj Stevningen Navngivne og Specificerede Sagwoldere og Sagwolderinder forrelægges at møde til næst anstundende høsteting, som tager sin begyndelse d: 7de Nobr: indeværende aar, naar den/n/e Sag worder paaRaabt, deres postes at i agt tage, da Een hver effter Loven kal wederfahres Rætt.

Procurator Barth gav til kiende, at der ligesom udj næst forgangne Sag er udstæd af Klockeren Sr: Carsten Horsenius Stævnamaal Dat: 21 Junij udj 2 (Ex:?), mod Jorde Mænd, huusmænd og ugifte, boende udj Winje K:k: Sogn, ser udj Præste gieldet, hvilken stevning Comp: vil have incamminered, lige som ved næst foranførte Sag skeed er, siden dend er og befindes af sam/m/e beskaffenhed, og til dend Ende fremlagde til Actens følge: 1° Copie af dend ham som Deffensor tillagde Constitution, 2° Copie af det Sr: Horsenius meddeelte Beneficium Paupertatis, og Endel: dend for Sagen udstædde stevning, {og End} som findes at være efter dend af Stævne Vidnerne paateignede Eedel: afhiemling for alle udj stævningen ben:te lovl: forkyndt. Comparenten vild ellers fornæm/m/e om de indstævnte Møder.

De jndstevnte blev 3de gange paarabt, men jngen af \dem/ møter.

Barth anviiste de udj Stevningen anviiste Resolut: og Ergangne Dom/m/e, som han (...) til næste Rætt vild fremlægge, og for Nærværende tiid, siden jngen af de jndstævnte nu Møder, paastae at den/n/em maatte foregives Laugdag \Forelæggelse/ til forrestaaende Høste ting, Sagen da at tilsvare.

Afskeediget.

De udj Stævningen, effter Stævnevidnernes paa bem:te stevning tegnede Eedelige afhiemling, lovlig jndstevnte og Navngivne Sagwoldere og Sagwolderjnder, bliver herved, følgelig Comparentens paastand, forrelagt at møde til næst anstundende Høste ting, som tager sin begyndelse dend 7de Nov: jndeværende Aar, Naar den/n/e Sag vorder paaraabt, Sagen paa deris Side at tilsvare.

Derefter er Soerenskriveren til hænde kom/m/en følgende Document, ord efter andet lydende som følger:

(...) C: 6tes 24 s: 1747

No: 5571

Wel ædle og Velbyrdige hr: Cancelie Raad og (...) Sorenskriver Johan Seckman Fleischer.

Næstl: \Ste: Hans/ Dags aften er jeg af Sogne Præsten til Woss, Welærværdige Johan Haar, uden Skyld eller (føye) bleven paalagt En meged haard og utaalelig (...), sc: med bolt og jern i Wangens Fange huus jnd(...) Rætt ligesom jeg havde været Een Mordere eller (...) grov Misdædere, i sam/m/e Arrest har jeg (... ..)

1747: 134b

1747

(...) udholt jeg (...) dette sig for Rættten blev
Examinered, (...) af Stædets øfrighed til meere
Civil er (...) den bolt og jern; hvilcket
(...) wiiser (... ..)ns desto større ubillighed.
Da jeg nu udj ovenm:te finder Mig grovel: for-
-nærmed og uforsv: af Sogne Præsten beegned,
thi aldrig er eller skal Mig overbeviises nogen ond
(Gi)erning, hvor fore Min Persohn burde fengsles,
icke heller er jeg her i Meenigheden nogen frem/m/ed,
(Jeg) har tvert jmod opholt Mig udj Wangens Præ-
-ste giæld og Ew: K:k; Sogn siden den 15de Febr: sidstl:,
og jmidlertid med Præstens forrevidende og
(... ..)else underviist adskillige bønders børn
i Ew: K:k: Sogn, udj deris Christendom og børne
Lærdom, hvilket alle tiider skal kunde beviises,
som jeg dog formeedelst, ubemelt at Præsten Mig
ovenm:te Ste: Hansdags afften med hug og Slag
derfor (...) udj hans Egen gaard, vil forvente
(...) færdig Christen øfrigheds hielp at nyde
vedbørlig Erstatning. Min ydmygge begiering
er der forre at Velædle hr: Cancelie Raad, som
Stædets Sorenskriver og Notarius (Vj)lde beha-
-ge (paa Em)beds vegne, medens han nu er her til
stæde, (...) for føje sig vidnesfast hos Præsten
(Johan) Haar, og udj hans boepæl sam/m/e stæds lovl:
for Mig og paa Mine vegne mod han/n/em effter
(...)dets medfør at protestere, det hand bør
staae til ansvar for alt det som af ovenbe:te
h(...) og effter Min forMeening Ulovl:, ja
af ham som Præst uvedkom/m/elig Mig paa-
-lagt Arrest og fængsel, samt ufør(...)
med overlaster maatte Dependere, være
(...) underholdning, Satisfact: og bøder, med
videre, for Min Erlitte Tort og ubødelige
(Skade), sær siden Præsten icke til første ting
(har for)fuldt den/n/e af ham Reqvirerede og
(...) paalagde Arrest, for hvilket alt ieg paa
(...) Maade tager Mig forbeholden at jndtale
(... ..)ct:, Jeg hen lever, nest for paa teg-

(-...) at udbede Mig hvis passeret bliver udj
(...) lovformel: Notarial Forrætning be-
-skreven meddeelt, med største hengivenhed
(...) Welædle og Velbr: hr: Cancellie Raad og
(...) Sorenskrivers ydmygste tiener
(...) P: A: S: Soelberg
(Procurator) Barth.

I anledning af forestaaende Reqvist:
(...) paa Embeds vegne, og medhavende 2de
(Mænd). (...)ns Ullestad og Tormoe Qvitne, paa Wang-
-ens (...) her paa Woss, hvor da fore kom

1747: 135

1747

Welærværdige hr: J: C: Haar sa(... Skole)mester, Vellær-
de Studiis Monsr: Svend (... resten av linja ...)
Præsten, Velbem:te hr: Haar, var (... fleire ord ...) paa
hand svarede Nej, (... resten av linja ...)
be:te Schoulunds paahør udj Præsten (... resten av linja ...)
Videmeret Copie der af leveret, (... resten av linja ...)
jmod Reqvirentens paalagde Arrest udj Krafftigste
Maade protesteret, Men end og med (... resten av linja ...)
han/n/em forbeholden Vedbørl: Satisfact: for ha(...)
Arrest, Tort, tids ophold og spilte med (...)
deraf Dependende, i beleilig tid at jndtale (...)ten
Notarial Protest og beskikkelse, (... resten av linja ...)
dend overleverede Copie, atter be(...) (... resten av linja ...)
blev tilsagt for sin Principal at til (... resten av linja ...)
og igjen over levere; der til hand svarede ja.
At saaleedes passeret er, bekræftes under Min
Haand og hos trøgte Signet. Actum ut Supra.

Dend 15de Dito (Juli) blev end viidere med tinget Continueret:

Torgiels Larsøn Hougse udgivne Obl: til Lars Johanesøn Jndr: Aalvig, Dat: 20de Sept: 1745,
som findes jndført i Pante bogen fol: 20(?) jndført, blev efter paategnede qvit: av 20de Maj
1747 anviist til udslættelse.

Fogden lod jnden Rættten oplæse og Examinere 1ste og 2den Termins Skatte Restance for
jndeværende Aar, hvis endelige Sum/m/a er 1245 rdr: 0 mrk: 11 s:, som befantes Rigtig og af
Rættten forsegled.

Effter 3de gangers udRaabelse var jngen videre der sig af Rættten vilde betiene, eller at frem
føre lade, atsaå blev tinget ophævet.

Demd 21de Septbr: blev Rættten betiendt paa Gaarden Nedr: Fenne i Wosse Præstegield, med
efterskrevene Eedsorene Laug Rætttes mænd som af Fogden Sigr: Rasmus Smith er opnævnte,

sc: Rognald Anbiørnsøn Houge, Anders Mickelsøn Nedr: Lii, Stephen Wichingsøn Melwe, Iwer Torbiørnsøn Kinne, Michel P(eder?)søn Wiwaas, og Størck Johansøn Øfre Fenne, nærværende Lensmanden Johan Henrich Blomberg.

hvor da for Rætten fremstoed Formynderen Siur Pedersøn Sondwe med sin Myndling Lars Pedersøn og gav tilkiende, det bem:te Lars Pedersøn efter gave brev af 1 Julj 1743 Eier den/n/e halve gaard, som er 2 pd: 15 mrk: smørs Landskyld, dend øfrige halve deel Eier opsidderen Lars Larsøn Fenne, som til den/n/e tiid har brugt og styrt heele gaarden, da paa det bem:te hands Myndling Lars Pedersøn kand wiide hands Eiendom, paa det Comparenten som Formyndere kand tilsee hvorleedes gaarden inden og uden gierdes, skouv og Marck, Ager og Eng med huusser worder hæfdet og vedlige holt, haver hand ved Mundtl: Kald og Warsel widnesfast lovl: til denne tægte dag ladet stevne og indkalde opsidderen som med Eiere, benævnte Lars Larsøn Fenne, her til Aastædet, for at faae ved Rættens Middel gaarden, saavel inden som uden gierdes, med skov, Marck, Ager, Eng og huusser lovl: skifft og Deel!! (deelt) med Rætte skielsteene og stabel, at Een hver kand wide sin Eiendom, samt den indstevnte at sware dend halve omkostning.

dend indstevnte Lars Larsøn Fenne møtte for Rætten og tilstoed at være given lovl: warsel, lod tilføre, det hand wilde give Citanten, paa det jorden ej skal worde skifft, Dobbelt saa mange penge, som De haver første gang haver indkiøbt jorden for.

Citanten her til svarede, det hand liggeleedes wilde give Lars Larsøn dobbelt (saa meget for) det hand Eier i jorden, og end da 20 Rdr: der foruden.

(Lars Larsøn)

1747: 135b

1747

her til swarede, det hand ej kunde tage imod penge.

Citanten lagde i Rætte det om/m/elde gave brev, og paastoed forrætningens fremgang til skiffte og deeling, samt skielsteen[es] og stabels needsættelse. det om/m/elde gave brev er af følgende indhold.

der efter forføyede Rættens Middel i følge af begge Parterne, dem ud til skov og udmarcken, sam/m/e først at skiffte, siden det i dag \er/ tørre og Klart veir, hvor fore det falder beqvæm/m/est sam/m/e først at afgjøre. og blev da dagen hen bragt alleene med at siune og g\r/anske skov og Marck, og sam/m/e i adskillige Teiger at deele.

d: 22de Septbr: blev den/n/e Forrætning at[ter] forretaged i begge parters nærværelse, da parterne først loddede skov og udmarcken, hvor efter Marckeskiel dem imel: blev giort og needsatt som følger:

Nederste Teigen, i Kløwe Teigen, tog Lars Larsøn den Nederste part, som er Mercket i Sagestøe hugget Een gloppe i et bierg, som visser op efter i dend 2den gloppe i Kleven, der fra op i 3die gloppe i bierget i Sælgebacken, sam/m/e wisser op i bierget; der needen for disse mercker Eier Lars Larsøn, og oven for Eier Lars Pedersøn.

2det Mercke begynder i Sage vaet, er hugget Een gloppe i et bierg, som visser op efter i en needsatt Marckeskiel steen under Veien, der fra op i Storebacken, i en Gloppe hugget i bierget. paa dend needre sidde af dette Mercke Eier Lars Pedersøn, og paa dend øvre sidde Lars Larsøn.

3die Mercke er en gloppe hugget udj en stoer jordfast steen ved Schirsgroe, som vidner op i Løebacken, i en huggen gloppe i Bierget. needen for dette mercke Eier Lars Larsøn, og oven for Eier Lars Pedersøn.

4de Mercke (er i) Ett (...) bierg hugget en gloppe under Helleflæken, som visser op i Nallen, i en huggen gloppe i bierget. needen for disse Mercker Eier Lars Pedersøn, og oven for Lars Larsøn.

5te: huusmands platzet, for saavit indgierdet er, Eier begge parterne ligge, og bliver dem til fælles.

6te: i Kalve hauen, som begynder ved bœe gierdet, i Kalv huus Kløven udj Ett skarv er hugget en gloppe som visser (ef)ter Veien op i en anden gloppe i Ett skarv, hvor fra efter Veien i dend 3die gloppe hugget i en jordfast steen, der efter Veien i den 4de gloppe hugget i et skarv paa øvre side af Veien, og visser sam/m/e efter Veien til 5te gloppe i et skarv hugget ved Jelle, som er ende Mecket. efter disse Mercker eier Lars Larsøn oven for Veien, og Lars Pedersøn needen for Veien.

7° Een slotte Teig kaldet Jellen, er skifftet med Ett Kors mercke saaleedes, mit i Teigen er needsat En Marckeskiolds steen som viisser op og need til (...)de merckerne: oven i den/n/e Marckeskiolds steen er hugget Een gloppe som viisser tvert over til ende Mercket (...), alle fiire ende Merckerne ere glopper, hvor af dend Eene er hugget i en jordfast steen, og de 3de er hugget udj bierg eller skarv, af disse Mercker Eier Lars Larsøn dend jem/m/este øverste part og dend neederste yderste, og Lars Pedersøn Eier dend hiem/m/este nederste part og dend øverste yderste part. saaleedes som nu melt er, haver Parterne Een om anden, hver sin gang loddet sin Eiendom, hvor ved udmarcken og skoven nu er skifft og deelt.

der efter vedtog Vi, inden gierdes, at siune og granske Agrene, og sam/m/e med stang at udmaale, hvor ved dagen blev til ende bragt.

Dend 23de Ditto blev den/n/e Forretning atter forretages i begge Parters nærværelse. og bleve Parterne saaleedes forEenede, at efterdj Lars Larsøn er Ager og bøen bekiendt, og Lars Pedersøn ganske frem/m/ed, da paa det ingen skulde for(...) Lars Larsøn det hand stedse loddede det beste, og

1747: 136

1747

Lars Pedersøn der imod Kasede i blinde, saa skulde agerne og bøen deeles og loddet af Laug Rættten og sættes Nummer der paa, saaleedes, hvilcke ager støcker og bløe der skal tilhøre No: 1, og hvilcke der skal tilhøre No: 2. da Parterne, om jorden skulde blive til Toe Mands brug, i nogle aar vil bruge ager og bœe til omfare, saaleedes at hvad dend Eene bruger det Eene aar, det bruger dend anden det andet aar; Naar ager og bœe saaleedes er brugt i nogle aar saa at begge Parter er bleven bekiendt, da om det skulde befindes at dend Eene part i ager og eller bœe befindes bedre end dend anden, vil Parterne selv jævne det, og saa siden Kasse hvilcken part i ager og bœe der skal tilhøre En hver sin Eiendom.

og blev da først Stoer ageren skifft saaleedes, frem/m/en for Merckes garen i ager Reenen blev needsatt Een Marckeskielsteen som viiser frem mit i ageren, der needsatt Een Merckesteen, hvor udj blev hugget Een gloppe som visser op efter udj Tvende efter hin anden i skarv huggede glopper. needen og hiem/m/en for humle garen, frem/m/en og Needen for disse Mercker Eier No: 1 ageren, og No: 2 eier ageren hiem/m/en og oven for disse Mercker.

i ageren Flaatten blev needsatt Een Marckesteen som wissers!! beent (over) ageren udj Een stoer jordfast steen, hvor udj blev hugget Een gloppe, hiem/m/e parten af den/n/e ager tillige med ageren Dahlen skal tilhøre No: 1, og yttre parten tillige med Løeageren tilhørrer No: 2.

Een liden ager ligger need under Stoer ageren, skal tilhøre No: 1.

{ageren} Øverst (...) Hågen af Stoer ageren og dend minste ager i Buetræet skal tilhøre No: 1, og dend største ager i Bue træet skal tilhøre No: 2.

Toe smaae agere hiem/m/e ved Mit Fenne garen, og en liden frem/m/en for Dahlen, skal tilhøre No: 1.

Qwanegars ageren og en liden ager inden for skal tilhøre No: 2.

Smie ageren tilhører No: 1.

Toe smaae agere paa Scharvhougen tilhører No: 2

Humble garen bliver til fællets.

Der efter blev bøn siunet og gransket, samt skifft og Deelet saaleedes som følger.

Ved Fenne Mercke gierde Een slotte Teig, som begynder fra Almands Veien og langs need imel: (age)ren og gierdet, haver sin stræckning, og hen underst (...) ageren, der hugget en gloppe i et skarv under Grøn(/n/e) Myrene, sam/m/e wiisser beent op igien/n/em Grøn(/n/e) Myrene under ager reenen, der needsat Een Marckesteen. den/n/e teig til Marckesteenen skal tilhøre No: 2.

den anden slaatteteig, som ligger paa dend anden siden af Stoer ageren, tilhører No: 1, hvis Mercke begynder i Mitgroe, der hugget Een gloppe i Et skarv, som viisser efter groen op i et høyt skarv, der hugget Een gloppe som viisser fra groen og hiem efter i (dend 3die) hugget gloppe i et skarv, sam/m/e visser i dend 4de hugget gloppe i et skarv op efter, og end widere op efter i (dend) 5te gloppe i et skarv, sam/m/e visser til 6te gloppe un(der det) gamle floerslaet i et skarv. I et skarv inden for smeede-huusset er hugget Een gloppe som viisser need efter i Et skarv under Brunedellen, der hugget Een gloppe som visser (...) i Et skarv i Wættejellen, der hugget Een gloppe som visser need i Een bergsnob oven for Halvpunds teigen, der hugget dend 4de gloppe som viser need til Merckesgierdet, hvor der paa Halvpunds teigen blev needsatt Een Merckeskiels steen. hiem/m/en for disse mercker Eier No: 2, og uden for Eier No: 1 indtil bæ(cken), da bæcken skifter need igien/n/em. {... begge} tei(gen)

1747: 136b

1747

gaar op til Allemands Veien.

Dend slotte teig inden for bæcken er skifft saaleedes, i Et skarv tæt under bøe gierdet er hugget Een gloppe som viisser need effter i en huggen gloppe needen for Kiørsel veien, sam/m/e gloppe wiisser i Mit Fenne Merckes gierde, det!! (den) part som ligger til bæcken Eier No: 1, og No: 2 Eier dend inderste part indtil gierdet.

Bue træet er skifft mit i Toe saaleedes, op i et skarv hugget en gloppe som viisser need til ager reenen, der needsat Een Merckesteen. af disse Mercker Eier No: 2 dend hiem/m/este part, og No: 1 dend inderste part.

Strax oven for inderste Flaatten, udj Een stoer jordfast steen staaende i agerreenen, blev hugget Een gloppe som viisser op efter udj Tvende efter hin anden i skarv huggene gloppe, den 3die og øverste af disse gloppe wiisser op efter backen i him/m/elsiunet, saa vit som Nedre Fenne Eiendom strækker sig indtil Øvre Fenne Eiendom. inden for disse mercker fra allemands Veien og op efter, som melt er, Eier No: 1, og No: 2 Eier hiem/m/en for disse Mercker alt fra Veien og op efter, saa Eier og No: 2 Een liden slaatte beliggende imel: agerne hiem/m/en for Stolpe buen og Stalden.

Alle de huusser som nu er og befindes her paa gaarden, saa vel her hiem/m/e som uden gierdes og paa Støllene, der af Eier Een hver af Parterne halv deelen, undtagen Een Stald staaende hiem/m/en for Stolpebuen, og Ett Sæl huus paa \øverste/ støllen, hvilcket af Lars Larsøn er bygt paa øde tomt.

Her til gaarden er 2de stølle, neml: øverste og nederste Kyrstøllene, sam/m/e Støller med deres slaatter bliver til fællets brug og Eiendom imel: Parterne.

som Parterne ej videre havde at forrestille, saa bliver at beregne den/n/e forrætnings omkostning, saasom Sorenskriverens fløtning til Aastædet haver Citanten forskaffet, mens Sorenskriveren skaffer sig selv skyts hiem igien, er 4 mrk:, Prowition til og fra Aastædet 1 rd: 2 mrk:, for 3de dages forrætning 4 rd:, Lensmanden 1 rd:, Laug Rætten kand ej ringere have end som á Mand 4 mrk:, er 4 rd:, tilsam/m/en 11 rd:, foruden forrætningens beskrivelse, hvor af Een hver betaller det halve med 5 rd: 3 mrk:, hvor med den/n/e forretning sluttedes.

Dend 25de Septbr; blev Rätten betiendt paa Gaarden Sondwe, beliggende i Holbøyer otting, Winie Kircke Sogn og Wosse Fogderie, med efterskrevene Eedsorne Laug Rættes mænd som af Fogden Sigr: Rasmus Smith er opnævnte, sc: Torbiørn Johansøn Rogne, Niels Torchielsøn Istad, Dawid Joensøn Mølster, Iwer Ellingsøn Næssem, Knud Joensøn Qwale, Jacob Iversøn Leidahl, Andwe Torbiørnsøn Neqwitne og Godskalk Olsøn Duchstad, nærværende Lensmanden Johan Henrich Blomberg, betræffende Een Odels rættes afhandling, der ej føren nu har kundet været foretaget følgelig Citantens forlangende, formeedelst hands lovl: forfald, som og at hand nylig har erhholdet fornødne documenter,

hvor (... f.r.s) frem kom Ole Olsøn Sondwe og gav tilkiende det hand med skrifftl: Stevnemaal af 29de Nobr: 1746, til jorde Tiisdagen indeværende aar, og siden ved Mindel: warsel, formeedelst hands lovl: forfald, til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde Joen Gullichsøn Gafle med fleere Interessentere, betræffende Odel og Løsnings Rätten til det platz Søsterhougen, med videre effter stevningens indhold, der lyder som følger.

De indstevnte møtte alle og tilstoed saavel dend skrifftl: Stevning, som atter dend Muntl: Stevning til den/n/e tægte dag, at være dem lovl: forkyndt.

Citanten fremlagde Ett skiffte brev af 8de Junj 1711, passeret efter sal: Ole Bottelsøn Sondwe, som var Citantens Farfaders Fader, hvor med hand (...)r at beviise, at det paastevnte plats laae her under Sondwe, (og er) gaarden tilhørende, sam/m/e platz, tillige med Een

1747: 137

1747

Løb smør i hoved bøllet Sondwe, blev i bem:te skiffte udlagt paa hands Farfaders S[t]ifmoder, dend Eene Løb smør i hoved bøllet haver hands Fader efter skiøde af 4de April 1731 igien indløst, mens formeedelst sin fattigdom dend gang ej formaaede at indløsse Søsterhougen, begierede her udj Acten inddragen saa meged som Sagen kand oplysse, af dise 2de breve, der lyder som følger.

Citanten paastoed sine indstevnte Vidner Eedelig afhørte, hvilcke ere Ole Hælgeland, Knud Fliserafn, {og} Knud Siursøn Flættre, og Peder Siursøn, huusmand i Kroken, hvilcke alle møtte. Eedens forklaring blev dem forelæst, dernæst formanet at vogte dem for Meen Eed.

1ste Widne, Ole Knudsøn, boende paa gaarden Hælgeland, gaml: 76 aar, fremstoed og widnede, det hand i sin ungdom tient hos sal: Ole Bottelsøn Sondwe, som boede her paa Sondwe, hvilcket war hands Rætte Odel og Aasæde, og hørte Deponenten af ham sigge, det Sondwe og Hæfde war dend ælste Odel i Præstegieldet, har og hørt sigge af mange gamle Folck, der for mange aar siden ved døden er afgangen, det Soldwe var Ole Bottelsøns Odel, den/n/e Ole Bottelsøn af Sondwe udmarck Røddede Søsterhougen. oft bem:te Ole Bottelsøn var Fader til Od Olsøn, som var hands ælste søn, og var bem:te Ole Bottelsøns sidste huustroe Engebør Erichsdatter Stifmoder til Od Olsøn. benævnte Od Olsøn, efter Faderens død, beboede Sondwe {ef} som sit Odel og Aasæde, hand efterlod sig Een Søn Navnl: Ole Odsøn, der atter efter Faderens død beboede Sondwe som sin Odel og Aasæde, og er Citanten Ole Olsøn benævnte Ole Odsøn[s] ælste og ægte Søn, der nu effter Faderens død beboer Sondwe som sin Odel og ældgamle Aasæde. Parterne havde ei noged at tilspørge Vidnet, altsaa med opragte fingre Eedfæstede Vidnet sit!! (sin) aflagde forklaring.

2det Vidne, Knud Nielsøn, boende paa gaarden Fliserafn, gaml: 62 aar, fremstoed og vidnede det hand af mange gamle Folck har hørt, det Sondwe var Ole Bottelsøns Rætte gamle Odel og Aasæde, har ei hørt hvem der Røddet Søsterhougen, mens veed fuld vel, det Søsterhougen laa under Sondwe, og stedse blev brugt under Sondwe: i det øfrige vidnede Conform med første Vidne. Parterne hafde ej noged at tilspørge Vidnet, altsaa aflagde det Eeden med opragte fingre.

3die Vidne, Knud Siursøn, er huusmand paa Flættre, gaml: 55 aar, fremstoed og vidnede Conform med 2de og 1ste Vidne, som ingen videre nogen havde at tilspørge Vidnet, aflagde hand Eeden med opragte fingere.

4de Vidne, Peder Siursøm, huusMand i Krocken, gaml: 76 aar, fremstoed og vidnede Conform med 2det, 3de og 1ste Vidne, som Parterne ej havde noget at tilspørge Vidnet, aflagde hand Eeden med opragte fingere.

Citanten wiiste penge for Rættén, om de indstevnte sam/m/e inu imindelighed vilde imodtage.

{Parterne} De indstevnte swarede, det de ei imodtog Løsningspenge, mens underkastede dem Lands Lov og Rætt, der næst producerede deres skrifftl: Deduction af 18de hujus, der lyder som følger, tillige med de der udj anførte bilagere.

Endeligen Erklærede Parterne at være saaleedes foreenede, det Citanten (til) Løsning skal bekom/m/e Søsterhougen, der skylder 9 mrk: smør Landskyld, og det for 9 rd:, hvor imod de indstevnte samtligen giver (Citanten) Ett lovligt skiøde, {hvilket de selver bekoster}, saa skal de og betalle til Citanten udj Processens omkostning 7 rd: (5 mrk:), hvor imod Citanten betaller Rættens Persohner, og selv bekoster sig skiøde.

den/n/e foreening blev af Parterne (...) inden Rættén fuldbyrdet.

1747: 137b

1747

Dend 4de Novembr: blev [paa] **Ew: tingsted holdet Eet Almindel: Høste og Sage Ting for Watzværrens tingl: Almue**, og Rættén beklæd i hr: Cancellie Raad og Sorenskr: Fleischers forfald af hans Eedsoren Fuldmægtig Johan Peter Guldager, samt efterskrevne Eedsorne Laug Rættens Mænd, sc: Johannes Tongen, Michel Bræchhuus, Magne (d?)aldale, Knud Langeland, Haldor Qwileqwale, Askiel Wæhle, Siur WasEnden, i hans stæd Jacob Berge, og Jacob Smaaerbræcke, nærværende jnden Rættén Kongl: Maj:ts Foged Sr: Rasmus Smith, Lensmanden Niels Horvej med dend tingsøgende Almue,

da underdanigst blev Publiceret hans Excelence á Møinickens Repart: angaaende Grendse skydsen, som bliver paa Woss og Nordhordl: 220 rdr:, Dateret 19de Sept: 1747.

Fogden gav tilkiende at hand ved dend 7de Post af Anteignelserne udj hans alleunderd: aflagde Regnskab for 1745 er befaled at Tøsøens Saug skal Taxeris for een viss aarl: afgift i stæden for dend Eedelig Angivelse den ellers er paalagt saa vel for dend aarl: Skur, som hvad Skouve det der skiærede Tøm/m/er er kom/m/en fra, til dend Ende forlangte hand Laug Rættets og dend tilstædeværende Almues swar og betænckning hvad eller hvor meget af bem:te Saug bør og kand Skattis. Laug Rættén og Almuen swarede, at om Som/m/eren og naar det er langvarig tørcke, kand derpaa intet skiæres fordj det er kuns een flom Saug, og naar stærck Regn jndfalder, kand dend ogsa ej alleene intet skiære, men end og stoer fare for at blive udbrudt, og siden dend er saa stoer Vanskelighed underkastet, og der eller[s] kuns ganske lidet om aaret skiæres, saa holdte de forre at dend vel icke kand Taxeres højere end 24 s: aarl:

Fogden proponerede, at 24 s: var for lidet, om der icke aarl: kunde betales 2 mrk:, hvilken Fogdens Forslag vel Almuen som Ejeren Helje Tøssen Accorderede, dog med dend forbeholdenhed, at om Saugen skulde blive udbrut for Vand voxsen, hand \da/ bliver frj de 2 mrk: aarl: jndtil Saug[en] igien bliver i stand sat. hvis passer: er var Fogden beskreven begierende.

(...)ns Pedersøn Tøsse udgifne Obl: til Warner Hossewinckel, Dat: (.. ...) 1739, paa Capital 26de Rdr:, imod det underpandt (...) smør i gard: Tøssen, og findes i Pante bogen fol: 23 indført, blev effter paategnede qvit: af 8 Maj 1747 til udslettelse anviist.

(...g...) Sal: Hans Bangs udstæde bøsse med Rewers, til Anders Haldorsøn paa 18 Mrk:r smørs leje i gaarden (...øy...), dateret {Bergen} Stoere Sandvig d: 2de 8br: 1747, blev læst.

Warner Hossewinckel med fleere udgivne skiøde til (...) Olsøn Wiche, Datt: 6te Julj h: a:, paa 2 pd: 18 Mrk:r sm: med bøsse: i gaard. Schierven med underl: Hægøen, blev læst.

(...) Biørnedatter Eje udgivne skiøde til Anders Anders: (...), Dat: 6te Julj h: a:, paa 1 pd: smør med bøsse og herl: i gaarden Hatlestad, blev læst.

1747: 138

1747

Anders Henrichsøns udgivne skiøde til Jørgen Hendrichsøn paa 1 Spand smør i gaarden Jørnewiig med bøsse og herl:, Dateret 4de Novembr: 1747, ble læst.

Rasmus Johanesøn Tøssen udgivne Obl: til hr: Cancelie Raad og Sorenskriver Fleischer, Dat: 4de Aug; 1747, paa Capit: 30 rdr:, jmod det underpant af 21 Mrk:r smør med bøsse og herl: i gaarden Tøssen, blev læst.

Skiffte breved af 14de Sept: 1746, effter Sal: Jon Johanesøn, slutted paa gaard: Schierven, og var boen Eiende Jorde goods i grd: Schierven med underl: Hægøen 2 pd: {smør} 18 Mrk:r smør med bøsse, Wurd: 113 rdr: 3 mrk:, udlagt for giæld til Anders Ælge 16 Mrk: sm:, til Warner Hossewinckel i Berg: 16 Mrk:, udj arv til Encken 17 Mrk:, til Søn/n/en Anders 12 Mrk:, og Datr: Syneve 5 mrk:, blev læst.

Fogden lod jnden Rætten oplæsse og Examinere følgende til Hands Regnskaber henhørende Documenter, sc: det Ordinaire Tings Vidne bestaaende af 10 Poster. 2° om Gaarden Ewang: siden aftaget noged er forbædret. 3° om de her befindende Gast giverier. 4° angaaende Tøsse Saugen. 5te: Odelskates Mandtallet. og 3de Termins Skatte Rest: for dette Aar, som er 4 rd: 5 mrk: 12 s:

Sluttelig blev opnævnet de Laug Rættis Mænd som Rætten til anstundende Aar 1748 skal betiene, sc: Nye, Knud Andersøn Sævalstad, Niels Lars: Næsem, Anders Peders: Rasdalen og Ole Johans: Strøm/m/e, gl: Od Lie, Ole Bræche, Gudmund Dalsej og Johanes Stamnes.

Effter 3de gange udRaabelse var ej nogen der sig i Rætten viidere vilde betiene, altsaa blev tinget ophævet.

Dend 7de Novembr: blev paa **Wangens Sædvanl: tingstue paa Woss holden Eet almindel: Høste, Skatte og Sagefalds Ting for bem:te Wangens ting lauv's Almue**, og Rætten beklæd med effterskrevne Eedsorne Laug Rættes Mænd, sc: Ole Monsøn Wæche, Erich Erichsøn Børche, Ole Erichsøn Flættre, Knud Torbiørnsøn øfre Røche, Størch Johansøn øfre Fenne, (...) Hallesøn øfre Lie, Tormoe Siurs: øfre Qvitne, og Peder Arnesøn Nerhuus, Nærværende jnden Rætten Fogden Sr: Rasmus Smith, Lensmanden Johan Henrich Blomberg, samt di(...) dend tingsøgende Almue,

hvor da underdanigst blev læst Stifftamtmandens skrivelse, som paa fol: 137 extr.; er dernæst passeret som følger.

Dend 8de Ditto blev Rættten atter sat, er passeret som følger.

Johan/n/es Olsøn Hondwe gav tilkiende, det hand med Muntl: Kald og Warsel vidnesfast lovl: til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde Dawid Mølster, Holgier Ullestad og Mogns ibdm.; Dom at lide til undgiældelse, fordj de haver taged hands befragtede skude fra ham, hvilcken hand tillige med dem havde fragted med derres goods til Bergen, da de af skuden paa Landet udsatte hands goods, og gik saa med skuden til Bergen, da de sam/m/e gang har bortkastet Een sort Wammels Kuffte, ham tilhørende, dend hand efter Dom paastoed betalt med 1 rd: 1 mrk.; samt Processens omkostning,

de indstevnte 3de Sagwoldere møtte, tilstoed lovl: warsel, Replicerede, det de Eene havde fragtet skuden af Knud Strøm/m/e, eller To(...) Olde paa Knud sine Vegne, og war i fragt med dem Niels Jeralstweten, mens icke Citanten, da de nu var færdig med sk(uden) til at fortsætte derres Reisse, gick de ind paa Ørans (Ørens?) giestgiberie at dricke dem Een pot øll, imidlertiid havde Citanten, dem uafvidende, faaet sit goods ind paa skuden og wi(lde)

1747: 138b

1747

disuden hafft Een Koe ind paa skuden, som, {dal} da alt var bleven siønck!! latt, da Niels Jeralstweten tog Citantens goods og satt paa Land, da de kom til Bergen fant de i skude Vingen en Kuffte, og som ingen af dem der var paa skuden kiendte dem ved Kufften, sluttede de det Kufften maatte tilhøre Citanten, siden hand, dem uafvidende, havde indsat sit goods i skuden, der for tog de Kufften og leverede den til Erich i gaarden hands huustroe udj Bergen, siden Johan/n/es Hondwe der Logerer naar hand er udj Bergen, med begiering hun vilde levere Kufften til Citanten saasnart hand kom der, og som sam/m/e Kone ej kunde siden finde Kufften, tilbød hun Citanten betaling for Kufften, mens hand vilde ei imodtage betalingen.

Citanten begierede Sagen udsat indtil næste ting, for at indwarsle widner til at beviisse det hand tillige med de indstevnte havde fragted skuden.

Afskeediged.

Sagen følgelig Citantens paastand, om frist til widners førrelse, udsættes indtil næst anstundende aar 1748, som/m/er Ting, som tager sin begyndelse dend 5te Julj, naar den/n/e Sag worder paaRaabt, da der med skal behandles lovgemæs.

Hr: Haar udgivene bøssebrev, med Rewers, af 8 Nobr: 1747, til Halsteen Mickelsøn paa 2 pd: 18 mrk: S: i gaarden Tweite, blev læst.

Dend 9de Nobr: blev end wiidere Rættten betiendt.

(Madts) Knudsøn Seim gav tilkiende, det hand til den/n/e tægte dag ved skrifftl: stevnemaal af 17de Octbr: nestl: haver ladet indwarsle Gullich Ringheim til [at] aflægge Rigtighed for sit Formynderskab, samt Dom at imod tage til at betalle vis hand bliver tildømbt skyldig at være, med widere efter stevnemaalets indhold, der lyder som følger.

Dend indstevnte Gullich Ringheim blev 3de gange paaraabt, mens ingen wilde sware.

Stevne vidnerne Niels Stephenson Traae og Mathias Larsøn Rongsgaren med Eed og opragte fingere afhiemlede Stevningens lovl: Forkyndelse at være skeed for Gullich Ringheims boepæl paa Gaarden Ringheim udj hands Eget paahør i dag 14ten dage her for.

Citanten var Laudag begierende.

Afskeediget,

Dend lovl: indstevnte Gullich Ringheim forrelægges at møde til nest anstundende aars som/m/erting, som tager sin begyndelse dend 5te Julj, naar den/n/e Sag worder paaRaabt, her for Rætten Sagen at tilsware.

Niels Stephenson Traa gav tilkiende, det hand med Muntl: Kald og warsel widnesfast lovl: til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde Knud Larsøn Fittie, widner, som under Faldsmaal er indwarslet, Anders Giære og Iwer Bottolfsøn Schierpe, at anhøre om hvorleedes dend indstevnte Knud Larsøn til Citanten i den/n/e høst havde solt Een Væder for 4 mrk: 8 s:, og da Citanten lod sam/m/e affordre, wilde hand ej lade dend være følgagtig, der for Dom at imod tage til undgiældelse, samt vederens udlevering og processens omkostning.

dend indstevnte Knud Larsøn blev 3de

1747: 139

1747

gange paaRaabt, mens ingen wilde sware.

Stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster med Eed og opragte fingre afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for Knud Larsøns boepæl paa Gaarden Fittie udj hands Kones paahør, siden hand ej lod sig finde.

Citanten var begierende de indstevnte Vidner afhørte, og der hos erindrede om Laudag for den udeblivende Sagwoldere.

de indstevnte Vidner møtte og blev Eedens forklaring den/n/em forrelæst, der hos formanet at wogte dem for meenEed.

1ste Vidne, Anders Hallesøn, boende paa Gaarden Giære, fremstoed for Rætten med opragte fingere, aflagde Eeden og vidnede, at da Niels Traae war begierende i den/n/e høst at faae dend wedere hand havde kiøbt af Knud Larsøn, swarede Knud Larsøn nei, du faaer dend icke, (... ..) sagde Knud Larsøn det hand tilstoed at have solt væderen til Citanten og bekom/m/ed 8 s: paa haanden, men hand havde sam/m/e dag sendt ham de 8 s: tilbage, da Citanten tilbød ham penge at vilde betalle efter accorden, mens Knud Larsøn vilde ej imodtage penge. videre veste Vidnet ei.

2det Vidne, Iwer Bottolphsøn, boende paa gaarden Schierpe, efter aflagde Eed vidnede Conform med første Vidne.

Afskeediget,

Dend lovl: indstevnte Knud Larsøn Fittie forrelægges her for Rætten at møde til nest anstundende aars som/m/erting, som tager sin begyndelse d: 5te Julj, naar den/n/e Sag worder paaRaabt.

Skiffte brevet slutted paa gaarden Arhelleren d: 10de Martj h: a: effter Sal: Maritta Olsdattr:, og var boen Ejende i forn:te gaard 9 Mrk:r Smør, Wurd: 22 rd: 3 mrk:, som blev udl: til arf:, sc: til Enckemanden Peder Knuds: 4 ½ mrk:, til Michel Endres: 1 mrk:, Randwej Endredattr: ¼ mrk:, Jnga Endredatter ¼ mrk:, Jngbør Olsdattr: 1 ½ mrk:, og Karj Olsdattr: 1 ½ Mrk:, blev læst.

Skiffte brevet slutted paa gaarden Øfre Winje d: 14de Martj h: a: effter Sal: Aamund Larsøn, og var Stærvboen Ejende i forn:te gaard 18 Mrk: Smør uden bøxxsel, Wurd: 9(...), som blev udl: til Søn/n/en Willum 8 Mrk:, til Dattr: Maritta 8 Mrk:, og Encken Guro Godskalcksdattr: 2 mrk:, blev læst.

Skiffte brevet slutted paa gaarden Mit Fenne d: 4de Julj h: a: effter Sal: Anders Jversøn, og var Stærvboen Ejende i forn:te gaard 2 Spd: 15 ½ Mrk: Smør med bøxxsel og Herl:, Wurd 60

rd:r., er udl: for giæld til Jwer Hellewe 2 Spd: 8 ½ Mrk:, og Sigrj Knudsdattr: 3 mrk:, udj arv til Encken Helga (...)torsdattr: 2 Mrk:, og Søn/n/en Jwer 2 Mrk:, blev læst.

Sr: Henrich Paaske med fleere udgivne skiøde Dat: 10de Julj h: a:, til Knud Larsøn Tachle paa 1 Løb 1 pd: 12 Mrk: Smør i gaard: Takle med bøxxel og Herl:, blev læst.

Ragnild Erichsdattr: lovbydelse til hvem af hendes Arvinger som hende vil antage og forsiune hende med levnetz ophold sin livs tiid, og effter døden een Christelig og søm/m/elig begravelse etc:, blev læst. Dat: 8de Novbr: h: a:

Anders Siurs: Urland udgivne Vilkors brev til Moderen Giertrud Olsdattr:, om at give hende 2 tdr: Koren (...), og føde 1 Koe og 3 smaler etc:, Dat: 8de Nov: h: a:, blev læst.

1747: 139b

1747

Hr: Haars udgivne bøxxel bev med Rewers, til Lars Aamundsøn, Dat: 15 Martj 1747, paa 1 ½ Løb Smør i gaarden øfre Winje, blev læst.

Een Dito med Rewers, af sam/m/e Dato, til Godschalch Aamundsøn paa 1 ½ Løb i forn:te gaard, blev læst.

Dend 10de Nobr: blev atter Rætten betiendt.

Colbeen Siursøn Næssem gav tilkiende, det hand til den/n/e tægte dag med Muntl: Kald og warsel widnesfast lovl: har ladet stevne og indkalde Johannes Olsson Drøgswold, vidner at anhøre, som under faldsmaal er indwarslet, sc: Erich Sundwe, Erich Hærrem, Od Iwersøn Qwarmoe, Lars Gullichson Bøygð og Britte Siursdatter, angaaende Een Kaabber Keedel som den indstevnte Johan/n/es Olsson Drøgswold til sig haver taged, da dend er Citantens Myndling Brøttewa Olsdatter tilhørende, der om Dom at imodtage til Keedelen tilbage leverelse ubeskadiget, samt undgielde for sit ulovl: forhold, og endelig, at erstatte Processens omkostning.

dend indstevnte Johan/n/es Olsson Drøgswold blev 3de gange paaRaabt, mens ingen vilde sware.

Stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovlige forkyndelse at være skeed for Johan/n/es Olsson[s] boepæl paa Gaarden Drøgswold, og udj hands huustroes boepæll!! (paahør), siden hand selv ej lod sig finde.

Citanten paastoed de indstevnte Vidner Eedelig afhørt, siden de alle møder; Eedens forklaring blev dem forrelæst, der hos formaned at vogte dem for Meen Eed.

1ste [Vidne], Erich Olsson, boende paa Gaarden Sundwe, fremstoed for Rætten med opragte fingere, aflagde Eed og vidnede, at i den/n/e høst var Citanten, Vidnet og fleere forsamlede paa Gaarden Drøgswold, da indstevnte Johan/n/es Olsson {tilbød} tilstoed at have taged den/n/e nu paastevnte Kaaber Keedel, og tilbød hand Citanten Keedelen tilbage, om Citanten vilde tage dend med sig, mens Citanten paastoed det Johan/n/es Olsson selv skulde førre Keedelen tilbage til det stæd hvor hand havde taged dend, hvilcket Johan/n/es Olsson ei vilde gjøre, videre veste Vidnet ei.

2det Vidne, Erich Aamunsøn, boende paa Gaarden Hærrem, efter aflagde Eed vidnede Conform med første Vidne.

3de Vidne, Od Iwersøn, huusmand paa Gaarden Qwarmoe, efter aflagde Eed vidnede, at i waaren 2de aar siden, kom Brøttewa Olsdatter til Vidnet og sagde, det Johan/n/es Drøgswold wilde tage hendes Kaaber Keedel, og det nu hendes Formynder Colbeen Nesseim ej war hiem/m/e, lidet der efter saa Vidnet det Johan/n/es Drøgswold kom gaaende fra Colbeen Nesseims bu, bærende Een Kaaber Keedel, hvilcken hand indsatte i sin Egen bu som hand paa Nessem havde staaende.

4de Vidne, Baar!! (Lars?) Gullichsøn, huusmand paa Gaarden Bøygð, efter aflagde Eed vidnede, ei at være vidende noged om den/n/e Sag,

5te Vidne, Britte Siursdatter, dette widne frafald

1747: 140

1747

Citanten, og forlangede det ej afhørt, mens vilde erindre om Laudag for Johan/n/es Drøgswold.

Afskeediged,

Dend lovlig indstevnte Johan/n/es Drøgswold forrelægges her for Rætten at møde til nest anstundende som/m/erting, som tager sin begyndelse d: 5te Julj, naar den/n/e Sag worder paaraabt.

Anders Pedersøn Winsnæs efter forrige tiltalle til Brynilde Colbeensdatter Mørqwe, begierede Sagen forflyt indtil næste ting; som blev bevilged, siden ingen paa dend indstevntes wegne møtte, der noged her imod havde at forrestille.

Hr: Haar udgivene bøssebrev md Rewers, af 12de Maji 1747, til Øjel Colbeensøn paa 1 pd: 6 mrk: smør i gaarden Owerland.

Hans Knudsen Thøen udgivne Pante Obligation af 9de Nov: 1747 til Svend Erichsen Rong paa Capital 70 rdr:, jmod det underpant af 2 Spd: 6 Mrk:r smør med bøssebrev i grd: Nedr: Rioe, blev læst.

Iwer Hellewe med fleere udgivne skiøde Dat: 8de Julj 1747, til Sigrj Knuds Dattr: paa 3 Spd: smør med bøssebrev og Herl: i gaarden Mit Fenne, blev læst.

Ole Olsøn Hiembære udgivne skiøde til Lars Olsøn Eggerej, Dat: 9de Nov: h: a:, paa ½ Løb smør med bøssebrev og Herl: i gaarden Hiembære, blev læst.

Lars Olsøn Eggerej udgivne skiøde til Ole Olsøn Hiembære, Dat: 9de Novembr: 1747, paa 1 Spd smør med bøssebrev og Herl: i gaarden Eggerej, blev læst.

Sigrj Knud[sd]attr: Mit Fenne udgivne Obligation Dat: 10de (...) 1747, til hr: Cancellie Raad Fleischer paa Capital 50 rd:, jmod det underpant af 3 Spd: smør med bøssebrev og herlighed i gaarden Mit Fenne, blev læst.

Siur Størchsøn Nedr: Rioe udgivne Obligat: af 9de Nov: 1747 til Svend Erichsen Rong for Capital 40 rdr:, jmod det under[pant] af 20 Mrk: sm: med bøssebrev i grd: Nedr: Rioe, blev læst.

Dito udgivne vilkaars brev til sine Forældre, af 9de Nov: 1747, om at give den/n/em 8te Sold Korn, samt føde (...) græsse 2 Kiør og 8te smaler, deris livs tiid, blev læst.

Dend 11de Nobr: er passeret saaleedes som følger.

Giestgiberen Johan Henrich Blomberg gav tilkiende, det hand til den/n/e tægte dag med Muntl: Kald og warsel widnesfast lovligen har ladet stevne og indkalde Siur Holgiersøn Osgier, widner at anhøre, som under faldsmaal er indwarslet, sc: Iwer Siursøn Ousgier, Niels Lii, Joen Endresøn Bærre, {Poul Torbiørnsøn}, Gietle Dawidshougen, Johan/n/es Bærre og Lars Hougen, angaaende hvorleedes indstevnte Siur Holgiersøn, imod det Citanten allernaadigst meddeelte Giestgiber Prewilegium, har understaaet sig at holde Marqweten[te]ri med Øllsahl, der for Dom at imodtage til undgiældelse, samt at erstatte Processens omkostning.

dend indstevnte Siur Holgiersøn, samt det Vidne Johan/n/es Bærre, efter 3de gange paarabelse møtte ei, de andre indstevnte Vidner møtte alle.

Stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for indstevnte Siur Holgiersøns boepæl paa Gaarden Ousgier udj Iwer Siursøn Ousgier[s] paahør, [h]wis huusmand indstevnte er, siden hand ei lod sig finde, saa er og stevningen under faldsmaal lovl: forkyndt for Vidnes Johan/n/es Bærres boepæl udj hands Eget paahør, og er sam/m/e Vidne svag og sængeligende.

Citanten begierede de øfrige Vidner (afhørde),

1747: 140b

1747

Med erindring om Laudag for de udeblivende. Eedens forklaring blev Vidnerne forrelæst med formaning at vogte dem for MeenEed,

1ste Vidne, Iwer Siursøn, boende paa Gaarden Ousgier, fremstoed for Rættens, med opragte fingere aflagde Eeden og vidnede, at indstevnte Siur Holgiersøn er Deponentens huusmand, og altsaa ham ganske witterligt at hand selger øll, som efter hands Eget sigende til Deponenten skal være 4 skil: øll, og som hand, som melt er, er Deponentens huusmand, haver Deponenten for 3de aar siden ved 2de Mænd forbudet ham at sælge øll, hvilket og Deponenten i nestl: Vaar ved 2de Mænd haver giort, mens Siur Holgiersøn har ei agted hands forbud.

2det Vidne, Niels Wichingsøn, boende paa gaarden Lii, efter aflagde Eed vidnede, selv at have været saa ofte at hand ei kand mindes hvor mang gange, hos Siur Holgiersøn og af ham kjøbt øll for penge, og har Vidnet seet adskillige og mange giester udj Siur Holgiersøns huus, som hos ham haver siddet og drucket øll for penge.

3de Vidne, Joen Endresøn, boende paa gaarden Bærre, efter aflagde Eed vidnede Conform med nest forregaaende andet Vidne.

4de Vidne, Gietle Wichingsøn Dawidshougen, efter aflagde Eed vidnede som andet og tredie Vidne.

Citanten lod tilføre, det hand frafald de øfrige indstevnte Vidner, dog under forbeholdenhed, at om det i fremtiden fornødiges, da dem med fleere Vidner at førre, og nu alleene paastoed Laudag for indstevnte Siur Holgiersøn.

Afskeediget,

Dend lovl: indstevnte Siur Holgiersøn forrelægges her for Rættens at møde til nest anstundende aar 1748 som/m/erting, som tager sin begyndelse d: 5te Julj, naar den/n/e Sag worder paaRaabt, sitt forsvar at fremsætte.

Ole Wichingsøn Twilde efter forrige tiltalle til Lars Gullichsøn Kløwe, gav tilkiende, det hand ei alleene for sin wederpart har ladet forkynde Rættens seeneste forrelæggelse, mens end og til dette Ting widnesfast med Muntl: Continuations Stevning ladet hannem indwarsle, widner at anhøre til sagens oplysning om det af ham kjøbte smør, samt at imodtage Dom: og ere

Vidnerne under faldsmaal indwarslet, hvilcke ere Anfind Iwersøn Norrem, Gietle Olsøn Growe og Ole Iwersøn Norrem.

dend indstevnte Lars Gullichsøn Kløwe blev 3de gange paaRaabt, mens ingen vilde sware:

Stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster med Eed og opragte fingere vidnede at have lovl: for Lars Gullichsøn Kløwe[s] boepæl udj hands Eget paahør forkyndt Rættens forrelægelse og den/n/e nye Stevning med meere end 14ten dagges warsel.

paa Sagvolderens vegne møtte Mons Qwareqwal og forklarede det Lars Gullichsøn formeedelst paakom/m/ende Swaghed ej var goed for at møde, hvor forre hand havde hands skatt med til Tinge, dog var hand ej befahlet at give dette for Rætten tilkiende.

Citanten fremlagde en Attest af 23de Octbr: nestl:, udstæd fra Bergens Consumptions Contour, paa det smør Lars Gullichsøn Kløwe og hands følge d: 13de Septbr: 1745 haver ført til Bergen, hvor om de indstevnte Vidner, som nu

1747: 141

1747

alle møder, haver at forklare under Eed hvor meeged smør Een hver af dem var eiend, paa det der af kand fornem/m/es hvor meged smør Lars Kløwe var Eiende af det ved ham paa Toldboeden angivende smør, samt at forklare hvad Marckets gang var, og hvad de bekom for derres smør sam/m/e gang, hvor om Citanten var begierende widnerne afhørte. dend producerede Attest er af følgende indhold. Eedens forklaring blev Vidnerne forrelæst, og formanet at wogte dem for MeenEed.

1ste Vidne, Anfind Iwersøn, boende paa Gaarden Norrem, efter aflagde Eed med opragte fingre vidnede, det hand om høsten 1745 var paa baaden med Lars Gullichsøn Kløwe og de fleere indstevnte Vidner, da de førte deres smør til Bergen for at sælge, mens kand ej mindes hvor meger smør Deponenten eiede af det som var paa baaden og hand dend gang førte til byen, mindes ej heller Marckets gang eller hvad hand bekom for smøret, ei heller hvem hand solte det til, nu at kand mindes.

2det Vidne, Gietle Olsøn, boende paa Gaarden Growe, efter aflagde Eed vidnede, ei at mindes hvor meged smør hand eiede, ei heller hvad hand solte det for, mens noget smør solte hand til Sahra Frøcken, og Resten til nogle skiæ(...) folck, dem hand ej kiende.

3de Vidne, Ole Iwersøn Norrem, nu tienende hos Jens Jernes, gaml: 24 aar, er Soldat, efter aflagde Eed vidnede som første Vidne i alle maader, lagde dette der til, at det smør hand havde, var hands Fader Iwer Norrem tilhørende.

Citanten begierede sagen udsat til næste ting for at indwarsle fleere Vidner.

Afskeedige[d],

Sagen følgerig Citantens paastand gives Rum til nest anstundende aar 1748 som/m/er ting, som tager sin begyndelse d: 5te Julj, naar dend worder paaRaabt.

Hr: Obrister Leiutenant Nordahl efter forrige tiltalle til Lewor Olsøn Hougen \og/ Ellef Schiple, erklærede det sagen imel: parterne ware foreene[de], og altsaa naar Ellef Schiple havde gjort dend belovede Erklæring imod Lewor Hougen, erklærede Citanten sagen at være ophævet.

Ellef Schiple erklærede det hand ei noged usøm/m/eligt om Lewor Hougen var widende, men [h]vis af ham er talt, er skeed ubetæncksom uden at vide nogen (...) skiellig aarsage der til, og bad om tilgivelse (... ..)ning af den/n/e ærklæring bleve parterne fo(...).

Iwer Gul[lick]søn Bærre gav tilkiende, det hand med Muntl: Kald og warsel widnesfast lovl: til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde Jacob Swendsøn Øfsthuus, Dom at lide til at betalle ham skyldig wærende 1 rd: 1 mrk: 8 s:, som hand haver betalt ham for som/m/er

arbeide hand skulde giøre, med!! (men) ej har vildet giøre arbeidet efter at hand for ud(en) havde erholdet betalingen, samt at svare processens omkostning.

dend indstevnte Jacob Swensøn blev 3de gange paaraabt, mens ingen vilde sware.

Stefne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster med Eed og opragte fingere afhiemlede Stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for Jacob Swensøns boepæl paa gaarden Øfsthuus udj hands huustroes paahør, siden hand ej lod sig finde.

Citanten erindrede om Laudag.

Afskeediget,

Dend lovlig indstevnte Jacob Swendsøn Øfsthuus forrelægges at møde for Rætten d: 5te Julj 1748, til det almindelige som/m/erting.

1747: 141b

1747

Knud Nielsøn Bachetuun gav tilkiende, det hand med Muntl: Kald og varsel til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde Anders Hylle, Vidner at anhøre om dend utilbørlige snack og talle hand har ført, Citanten med huustroe til merckelig fornærmelse, der efter Dom at imodtage til undgiældelse, samt processens omkostning. widnerne, som under faldsmaal er indwarslet, ere Askiel og Ole Bøe.

dend indstevnte Anders Hylde møtte, tilstoed lovl: warsel. iligemaader møtte widnerne. Eedens forklaring blev dem forrelæst og formanet at wogte dem for MeenEed.

1ste Vidne, Askiel Michelsøn, boende paa Gaarden Bøe, fremstoed for Rætten med opragte fingre, aflagde Eeden og vidnede, det 8ten[de?] dagen efter Mickelsdag nestl: kom bud fra Citanten til Deponenten, det hand vilde kom/m/e til ham for at høre paa dend talle Anders Hylle førte, da Vidnet strax gick til Citanten, og som hand kom ind i stuen, saa hand at Anders Hylle var der, da sagde Een /: hvem det var mindes Vidnet ei /: til Anders Hylle, vil du nu staae med det du haver sagt, da swarede Anders Hylle, ja, ieg vil have den sag i Rætte, at Een hver kand tage sine ord igien, da tilspurte Maritte Rondwe ham, hvem det var de tænckte til at have Klippet busterne wore, da swarede Anders Hylle, hun ligger der i sengen, hun kiender sig selv, /: i sengen laae Citantens huustroer /: fordj hun Klippede sine Egene bæster og gjorde sig en sii af. da spurte Maritte Rondwe, om det var Randwei, Knud Bachetuuns Koene, de tæncke til at have Klippet andres bæster, der til swarede Anders Hylde, wist var hun det vi tænckte det til at have Klippet wore bæster, siden hun har Klippet hendes Egene, da tilspurte Citanten ham, hvor lang Tiid det er de har tænckt hende det til, der til swarede Anders Hylde, det er wiist /: (h?)eller nock, mindes det icke ræt ;/ 6 aar. Citanten tilspurte Vidnet, om icke Mons Bachetun sagde at hand skulde veder lægge Præsten. Res: Anders Hylde sagde \at/ {til} Mogns Bachetuun \kom til ham og spurte/ om hand icke vilde vederlægge Præsten noged, at hand skulde sigge dem hvem der havde Klippet deres bæster, q (... ..) swaret (...), om det icke var meere q

2det Vidne, Ole Mogensøn, boende paa gaarden Bøe, efter aflagde Eed vidnede Conform med første Vidne.

Anders Hylde begierede sagen udsat til næste ting, for dend med Contra stevning at begegne.

Afskeediget.

dend forlangte udsættelse billiges.

Fogden gav tilkiende, at hand ved dend 7de Antegnelse Post udj Hands Allerunderd: 1745 Aars Regnskab er befalet at lade Møens og Finne Sauger her i dette tinglauv Taxere for een viis aarl: Afgift, i stæden for de forhen befalede Eedel: Angivelser over deris Skuur, samt forklaring af hvad Skouge deris tøm/m/er er tagen, til dend Ende tilspurte Hand Lauv Rætten

og dend tilstæde værende Almue, hvor meget Een hver af (disse) bem:te Sauger kand ansættes for aarl: at svare.

1747: 142

1747

Lauv Rættten og Almuen svarede Eenstem/m/ig, at endskiøndt de i blant stoer fare for at Saugerne ved Elve vext entten at beskadiges eller og gandske udtages, saa dog syntes de at hver af bem:te Sauger kand sættis for 48 s: aarl:, naar de kand blive frj for de aaringer de icke kand skiære, i fald Saugerne skulde blive udbrut. Fogden formeente at de vel aarl: kunde svare 64 s: for hver Saug saa længe de ere i brugel: stand. hvor med Ejerne Niels Finne for sin Saug, og Anders Møen for sin Saug, svarede at være fornøyet med at svare 64 s: aarl:, saalenge Saugerne ej vorder udbrut og bliver i brugelig stand, hvilcken Fogd: begierede under Rættens forseigling beskrevet meddeelt.

Knud Larsøn Bræcke udgivne Obligat: af dat: 27 Nov: 1743, og udj Pante bogen [fol:] 138 jndføert, paa Capital 140 rdr:, blev effter paategnede qvit: af 10de Nov: h: a: til udslættelse anviist.

Knud Nielsen Fliiserams udgivne Obl: til (... ..), Dat: 18de Octobr: 1743, og i Pante bogen fol: 138 jndføert, paa Capital 80 rdr:, blev effter paategnede qvit: af 25de Julj 1747 til udslættesle anviist.

Anders Erichsøn Lødve udgivne Obl: til Anve Jons: Sch(ierve), Dat: 5 Martj 1745, og i Pante bogen fol: 193 jndføert, paa Capital 132 rdr: 5 mrk:, blev effter paategnede qvit: af 8de Nov: 1747 til udslættelse anviist.

Gietle Wichingsøn Davidhougen udgifne skiøde til Niels Wichingsøn Lii paa 9 Mrk: sm: med bøxxel og herl: i Gaarden Davidhougen, Dat: 10de Nov: h: a:, blev læst.

Ditto skiøde til Wiching Johanessøn Lille Growe af 10 Nov: h: a: paa 9 Mrk: sm: med bøxxel i ovenm:te gaard, blev læst.

Anwe Jonsøn Schierve med fleere udgivne skiøde til N(iels) Nielsøn Lød!! (Lødve/Lydve) paa 2 Løber smør med bøxxel i gaard: Lød!! (Lødve/Lydve), og (... ..) smør i Lødwe Teigen, dat: 10de Nov: h: a:, blev læst.

Michel Torbiørnsøn og \med Interes:/ udgivne skiøde til Anne Torbiørnsdatter (...) paa 2 pd: 8 Mrk:r smør med bøxxel og Herlighed (udj gaarden) Neqvite, dat: 10de Nov: 1747, blev læst.

Dend 13de Nobr: blev atter Rættten betiendt, er passeret som følger.

Knud Olsøn Ringheim paa Niels Wichingsøn Lii vegne gav tilkiende det ben:te Niels Lii med Mundtl: Kald og warsel widnesfast lovl: til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde Torgier (...)søn Bryn, widner at anhøre, som under faldsmaal er indwarslet, sc: Anders Kolwe og Knud Bøe, angaaende (et) hæste bytte som er skeed imel: dem, da Torgier Bryn forsickret sin hæst at være lydesløs, der om (sit vidnes)byrd at aflægge, siden det befantes at hæste[n] war (...) lydet at hand kort der efter døde, der fore Torgier Bryn Dom at imodtage til undgiældelse, samt at betalle hæ(stens værdie, og) at sware processens omkostning. dend indstevnte Torgier Lii!! (Bryn), samt widnerne blev 3de gange paaRaabt, mens ingen wilde sware.

Stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeet for Torgier Bryns boepæl udj hands broder Tollef Bryns paahør, siden hand selv ej lod sig finde, ligeledes haver de lovl: forkyndt Stevningen under faldsmaal for Vidnernes boepæl, og det udj Et hvert Vidnes Eget paahør.

Comparenten war Laudag begierende.

Afskediget,

Dend lovlig indstevnte Torgier Bryn forrelægges i sagen her for Rættten at møde til nest anstundende Aars som/m/erting, som tager sin begyndelse dend 5te Julj, naar den/n/e sag worder

1747: 142b

1747

paaRaabt, til benævnte ting og tiid forrelægges Vidnerne Anders Kolwe og Knud Bøe under falsmaal at møde, derres vidnesbyrd at aflægge.

Dawid Mølster \paa Egene/ og Med Interessenterede Vegne fremlagde Een skrifftl: Stevning af 10de Octbr: nestl: [h]vor udj de indkalder Lars Michelsøn Breche, Knud Johannessøn Roustad, Encken Inger Roustad med Lauvørge Ole Træle, widner at anhøre om Støllen Walberg, til et lovskicket Tingsvidnes holdelse. stevningen er af følgende indhold.

de indstevnte Sagwoldere møtte alle og tilstoed stevningens lovl: forkyndelse. mens paa Frue Bispinde Borneman, hr: Assessor Lündeman og hr: Assessor von der Lippe Vegne møtte ingen efter 3de gange paaraabelse.

Stevne vidnerne Niels Traa og Johannes Olsøn Helleland med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeet for hr: Assessor Londemans boepæl udj Bergen d: 17de Octbr: nestl: udj hands tjeneste Pige[s] paahør, siden hand selv ei var tiltæde, og hende Copie der af leveret.

Citanten Dawid Mølster var begierende, at eftersom hr: Assessor Londemans tægte dag ei indholder, efter Stevne vidnernes afhiemling, førren i Morgen, den/n/e Tingswidne sag da maatte forfløttes til i Morgen, for at fornemme om nogen paa hr: Assessorens vegne møder.

Afskeediget,

Sagen gives Rum til Morgen formiddag.

Klockeren her til gieldet, Carsten Horsenius, efter forrige tiltalle til Een deel af Almuen her udj Wangens hoved Sogn, æskede Sagen i Rætte, og producerede sin skrifl: hoved Stevning, hvor paa findes anført Rættens forrelæggelse til dette ting, af følgende indhold.

Stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster med Eed og opragte fingere afhiemlede Rættens forrelæggelse at være lovl: forkyndt for Een hver i sær af de udj Stevningen Navngivene deres tilhold stæd.

Af de indstevnte møtte Ole Wichingsøn Twilde, Gullich Olsøn Litzeim, Ole Mognsøn Gillerhuus, Tor(...) Hermunsøn Røtte, Od Knudsøn Reqwe, Gullich Knudsøn Bøe, Knud Nielsøn Øgre, Mons Størcksøn Norqwal, Ingebrigt Pedersøn Røtte, Askild Olsøn Sygnebær, Od Isaaksøn Lirhuus, {Knud Erichsøn Dugstad, (...)or Larsøn ibdm:}, Gullich Johansøn Lofthuus, {Ole Hermansøn Lindrebreke}.

Rættten tilspurte om disse mødende havde noget at producere eller fremføre til derres sags bestyrckelse. de mødende swarede det de ej havde noget at fremlægge, mens paastoed det Klockeren wilde fremlægge hvis hand kand have.

Citanten fremlagde sin skrifftl: Deduction af Dags Datto med de der udj anførte Dom/m/e og Documenter, som blev oplæst og er af følgende indhold. der efter Citanten sluttete Sagen og paastoed Dom.

de mødende Sagwoldere begierede sagen udsat til næste Ting, for at faae dem et forswar i Sagen.

Afskeediget,
dend af de indstevnte begierende udsættelse til næste ting, som

1747: 143

1747

er paa billighed grundet, worder dem af Rættten forundt.

Klockeren her til gieldet, Carsten Horsenius, efter forrige tiltalle til Een deel af Almuen udj Winje Kircke Sogn, æskede Sagen i Rætte, og producere[de] sin hoved Stevning, hvor paa fandtes tegne[d] Rættens seeneste (...)Kiendelse og forrelæggelse for de indstevnte, af følgende indhold.

Stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster med Eed og opragte fingere afhiemlede Rættens forrelæggelse lovlig at være forkyndt for alle de udj Stevningen Navn givne derris boepæle og tilholdstæd.

af de indstevnte møtte ickun Lars Torbiørnsøn Lund.

Citanten var begierende, at som der ickun møder Een af hands modstandere, og i Morgen skal ald Almuen møde paa det unge Mandkiønds udskrivning, sagen da maatte udsættes til i Morgen, for at fornem/m/e om de for Rættten i Sagen vilde møde.

Afskeediget,
Sagen forfløttes til i Morgen fomiddag.

Willum Opqwitne udgivne Obligation til hr: Obrist L: Nordahl, Dat: 21 Nov: 1744, paa Capit: 71 rdr: 1 mrk: 8 s:, jndført i Pante bogen fol: 176 og 177, blev efter paategnede qvitering af 11te Dec: 174(6?) anviist til udslættelse.

Knud Jonsøn Lunde udgivne Obl: til Warner Hossewinckel, Dat: 1ste Octobr: 1744, paa Capital 200 rdr:, jndført i Pante bogen fol: 176, blev efter paategnede qvitering af 8de Nov: 1747 anviist til udsættelse.

Arne Erichsøn Windsand udgivne Obl: til Knud Øfsthuus (og ...) Tøen, Dat: 26 April 1740, paa Capit: 80 Rdr:, jndført i Pante bogen paa fol: 20, blev efter paategnede qvitering af (.. Nov: 1747) anviist til udslættelse.

Anders Andfindsøn udgivne Obligat: til Niels (Giella...), Dat: 21 Julj 1739, paa Capital 160 rdr:, jndført i Pante bogen fol: 137, blev efter paateignede qvitering af 13de Nov: 1747 til udslættelse anviist.

Knud Nielsøn Fliiseram udgivne Obligat: til hr: Cancellie Raad og Sorenskriver Fleischer paa Capital (... rdr:), Dat: 25 Julj 1747, jmod det under pant af (.. ...) smør med bøxsel i gaarden Fliiseram, blev læst.

Knud Larsøn Bræche udgivne Obligat: til Jwer (...) Ousgier, Dat: 11te Nov: h: a:, paa Capit: 140 rdr:, jmod det under pant af 3 Spd: smør med bøxsel og herlighed i gaarden Bræche i Rundalen, blev læst.

Dend 14de Nobr: blev end videre med Ting sagerne Continueret.

Dend Sag indstevnt af Dawid Mølster og med Interessentere blev efter Rættens Kiendelse af i gaars dag, nu forretaget.

efter 3de gange udraabelse war ei nogen der paa hr: Assessor Londemands vegne vilde sware.

Citanten paa Eegene og samtlige[s] vegne var begierende de indstevnte Vidner, som de alle møder, afhørte. Eedens forklaring blev Vidnerne forrelæst og formanet at wogte dem for Meen Eed.

1ste Vidne, Ole Larsøn, boende paa Gaarden Reqwe, gaml: 64 aar, efter aflagde Eed widnede, at for 50 aar siden stølte ingen (...) Støllen Walberg, mens dend laae øde, og gaarden (...) stølte med lov og tilladelse paa Dolwestøel kaldet (...). Citanten tilspurte Vidnet, om der icke paa de tiider (...) Een Dom, hvor veed Gaarden Breche og Roustad (...)

1747: 143b

1747

af Støllen Walberg, ej at stølle der. Resp: Nei, ved intet der om, mens har vel hørt det de gaarders opsiddere blev tilsagt at reise til støls naar andre Reiste. 2° qw: om Vidnet har hørt hvem der eier Walberg Støllen. Resp: Een Løb i Breche som kaldes Mittuun, skulde Eie Walberg. indstevnte Knud Roustad tilspurte Vidnet, om icke Claus Jensøn Roustad stølte paa Walberg. Resp: har ei hørt det, boer ei heller saa nær at hand kunde see det. 2°!! (3°) om Lars Michelson Roustad stølte der. Resp: som nest forhen er swaret, ved!! (veed) det ei. Parterne hafde ei videre at spørge.

2det Vidne, Niels Olson, boende paa Gaarden Flættre, gaml: 77 aar, efter aflagde Eed vidnede, det hand har hørt det gaarden Breche og Roustad \opsiddere/ blev dømbt af Walberg, mens Dom/m/en blev ei løst, kand ei mindes hvor mange aar det er siden, og er det Een Løb i Breche kaldet Mittuun, som altiid har eiet Walberg, og var det Claus {og Lars} \Roustad/ som stølte paa Walberg, og efter Dom/m/en var afsagt, stølte {de} \hand/ i 8te aar paa Kiselder støllen, hvor {de} \hand/ siden stølte, ved!! (veed) Vidnet icke.

3de Vidne, Peder Erichsøn, værende paa Lønne, gaml: 75 aar, efter aflagde Eed vidnede, at for 50 eller 60 aar siden var Walberg øde, {blev saa bygt, af hvem ej vides}, hørte {siden} af mange sigge, det Breche og Roustad opsiddere blev uddømbt af Walberg, og at Dom/m/en paa de tiider skulde lagt i Præstegaarden, efter at {...} at støllen war bygt, mens af hvem wides ei. den/n/e Walberg Eier Mittuun udj Breche.

4de Vidne, Stephen Iwersøn, værende pa Traa hos sin Søn, gaml: 84 aar, efter aflagde Eed widnede, at have hørt af Knud Giære, som var en gaml: Mand, og er det vist 35 aar siden hand døde, hand sagde at Breche og Roustad opsiddere blev udj Præsten hr: Henrich Miltzou tiid uddømt af Walberg, mens Claus Roustad stølte der baade før og efter Dom/m/en var gaaen.

Citanten var Tingswidne beskreven begierende om hvis passeret er, som blev bevilliget.

Dend Sag indstevnt af Klockeren Casten Horsenius Contra Een deel Almue af Winie sogn, som igaar blev udsat, blev forretaged.

dend største deel af de indstevnte møtte, og loed Joen Størcksøn Holle paa Egene og samtlige vegne swarede, det de begierede Sagen opsat til næste ting, for at faae dem Et forsvar udj Sagen.

Citanten havde her imod ej noget at forrestille.

Afskeediget,

dend af de indstevnte forlangende udsættelse billiges.

Anders Dagestad og Niels Sondwe udgivne skiød[e] til Knud Andersøn af dags dato paa 2 Løber smør med bøsse og herl: udi gaarden Græe, blev læst.

Knud Jonsøn Lunde udgivne Obligat: til Niels Biørnesøn Gielland af 13de Nov: h: a:, paa Capit: 200de Rdr:, jmod det underpant af 1 ½ Løb smør i grd: Lunde med bøxsæl, blev læst.

Andwe Torbiørnsøn Neqvite udgivne Obligation til Michel og Ole Torbiørnsøn/n/er Neqvite af dags dato, paa Capital 84 rdr:, jmod det underpant af 2 pd: 8 Mrk: i gaarden Neqvite med bøxsæl og herl:, blev læst.

(...)rs Godskalcksøn Endewe udgivne Vilkors brev af 13de Nov: h: a: til sin Moder Ragnild Torgisdattr:, hvorudj hand forbinder sig til (at føde) 1 Koe og 2 Smaler, samt give 5 Sold korn og 12 Mrk: humle aarl: til hende.

1747: 144

1747

Dend 16de Nobr: blev endnu med Wangens Ting Continueret.

Hr: Obrister Leutenant Nordahl, som Sigt og Sagefalds Eiere til det saakaldede Apostels goeds, gav tilkiende det hand ved skrifftl: stevnemaal af 12de Junj 1747 til dette ting haver indwarslet Stephen Winchingsøn Mælve og Knud Nielsøn Bachetuun for øved slagsmaal, med videre efter stevnemaalets indhold, der lyder som følger.

dend indstevnte Stephen Mælve og Knud Bachetuun møtte, tilstoed lovl: warsel.

i ligemaader møtte indstevnte Vidner. Edens forklaring blev dem forrelæst og formanet med Sandhed at blive.

1ste Vidne, Lars Michelsøn, boende paa gaarden Bøe, efter aflagde Eed vidnede, at nestl: vinter war Vidnet med Een deel andre forsamlede paa Gaarden Bøe udj Een tøm/m/erdune, da hørte Vidnet at Knud Bachetuun sagde, ja, vor herre (...) Lund var dette for ild til at være Gam/m/e, videre havde Vidnet hvercken seet eller hørt. ej heller har hand seet eller hørt noged uvenskab imel: de indstevnte enten inden eller uden døers at være øved.

2det Vidne, Jørgen Nielsøn, boende paa Houge, aflagde Eeden og vidnede, at hand nestl: waar, 4de eller 5te dag Paaske, var udj en tøm/m/er dune paa Bøe, og som Stephen Melwe, Knud Bachetuun og Vidnet sad paa Kracken frem/m/en for bordet, havde Stephen en tum øsse i haanden (...) Knud havde !!en tancker!! (et anker?) i haanden med øll, da Stephen holt øssen need at Knud skulde skencke der udj, i det sam/m/e slog Stephens med sin haand til Knud, og R(amte) ham enten i hovedet eller paa halsen, da sagde Knud til de andre som var i stuen, seer i dette, siden efter sagde Knud til Stephen, tvi være hvor ild det gjør, Stephen, at du slog mig. i det øvrige hørte Vidnet icke et ord til vrede eller on[d]skab imel: dem, og var Vidnet saavel som de andre druckne. tilslutning forklarede Vidnet, at {Knud} Stephen stoed paa gulvet da det skeede, endelig sigger Vidnet at war drucken da dette skeede, og inu bliver (til) sit første udsigende, at Stephen sat paa Kracken.

3de Vidne, Askild \Michelsøn/, boende paa Bøe, efter aflagde Eed vidnede, at have været med i tøm/m/er dunen (paa) Bøe 4 og 5te Paaske dag indeværende aar, mens havde hvercken seet eller hørt det allerringeste at være passeret imel: Stephen Mælve og Knud Bachetuun.

4de Vidne, Knud Wichingsøn, boende paa øvre Yggre, efter aflagde Eed vidnede, at hand var med i tøm/m/er dunen 4 og 5te Paaskedag nestl:, og som hand havde ligget le(nge) swag, hvor over hand ickun tolte lidet, blev hand drucken, i dend tilstand hørte hand det Knud sagde, seer i dette at Stephen slog mig, da swarede Stephen, (...) gjøre de naar paa Kræves, videre har hand hvercken seet eller hørt. Knud Bachetuun tilspurte Vidnet, om Stephen sad i lag med dem, eller om hand kom af dend anden Stue. Res: kand intet sigge her om.

Citanten begierede Sagen forfløt til næste ting, for imidlertiid {og} at faae en gienpart af hvis passeret er, da hand vil være betenckt paa at slutte Sagen til Doms.

Afsagt,

dend forlangende udsættelse billiges.

1747: 144b

1747

Hr: Obrister Leiutenant Nordahl effter forrige tiltalle til Lars Richolsøn Reqwe og Wiching Larsøn Schougstad, æskede Sagen i Rætte, og begierede de indstevnte Vidner Eedelig afhørte, siden sam/m/e nu møder.

dnd til Vederfølle indvarslede Wiching Schougstad møtte, mens Sagwolderen Lars Reqwe efter 3de gange paaraabelse møtte ej.

Stevne vidnerne Niels Tollephsøn Bryn og Aamun Hallesøn Mølster med Eed og opragte fingere afhiemlede Rættens givende forrelæggelse lovligen at være forkynt for Lars Recholsøn paa gaarden Grotland, hvor hand tiener, og det udj hands Eget pahør.

Eedens forklaring blev Vidnerne forrelæst og formanet at wogte sig for meenEed.

1ste Vidne, Knud Tosteensøn, værende paa Giersqwal, efter aflagde Eed vidnede, at om waaren 1746 var hand med een deel andre forsamlede paa Gaarden Giersqwal udj Ett Liigvætle, da bad de, neml: Lars Reqwe og Wiching Schougstad, hver anden om at gaa ud for døren, hvem som bad først, mindes widnet ej, de gick og sam/m/en ud, mens hvem som gick først ud, mindes Vidnet ej, liggesom de ei var udj noged Klammeri sam/m/en, widere weste Vidnet ei at forklare.

2det Vidne, Guri Andersdatter, giffit med nest forregaaende Vidne, efter aflagde Eed vidnede, ej at have seet noged, undtagen at Wiching Schougstad kom grædende ind i Stuen paa Gielstad!! (Giersqwal) ved Liigvættlet, sigende at Lars Reqwe havde taget ham. widere har Vidnet hvercken seed eller hørt.

3de Vidne, Britte Michelsdatter Fladeqwal, nu huus Kone paa Hellesnes, efter aflagde Eed widnede som nest forregaaende andet Vidne.

4de Vidne, Henrich Størcksøn Fladeqwal, giffit med nest forregaaende tredie Vidne, efter aflagde Eed vidnede Conform med andet og treddie Vidne.

Actor erindre[de] om Laudag for dend udeblivende Sagwolder.

Afskeediget,

indstevnte Lars Richoldsøn Reqwe forrelægges inu en gang for alle at møde udj den/n/e Sag til nest anstundende aars som/m/er ting, som tager sin begyndelse dend 5te Julj, naar den/n/e Sag worder paaRaabt, da at sware til Sagen.

(...1.) Tormoesøn Mittuun lod oplysse 24 rd: 5 mrk: børnepenge, om nogen sam/m/e til laans behøvede imod Suffisiant pant.

(... ..) lod liggeleedes lysse 12 rd: børnepenge, om nogen sam/m/e behøvede imod Suffisiant pant.

Fogden jnden Rættten tilspurte Lauv Rættten og dend tilstæde værende Almue, hvor Mange Handels Karle og Løsgiengere her paa Woss i dette jndeværende Aar er befindende, hvor efter af dem blev angived først, Gullich Olsøn Litzem, handler og Løsgienger tillige, Elling Mølster, tiener og handler, Aamund Nielsøn Houge, tiener og handler, {Størck Siurs: Seim, Husm: og Handler}, Michel Richols: Fetie. tiener og handler, Lars Hallesøn Uqvitte, tiener og handler, Henrich Helleve, tiener og handler, Jver Tøen, tiener og handler, David Aamunds: Fiøse, tiener og handler, Lars Henrichsøn Biørche, tiener og handler, Levor Hougen, løsgienger og handler, Anders Olsøn Bære, tiener og handler, (... ..)nudsøn Oppeland, tiener og handler, Iver Olsøn, tiener og handler, Torgier Bryn, tiener og handler,

(...) Stephens: Bryn, tiener og handler, Aasmund E(...)søn Growe, tiener og handler, Erich Larsøn

1747: 145

1747

Sættre, Huusmand og Handler, Ole Larsøn Wæle, tiener og handler.

{Fogden var tingsvidnet beskrevet begierende}

Fogden tilspurte LauRættten og dend tingsøgende Almue om Gullich Olsøn Litzem, som afvigte Aar 1746 har være (...) angivet for at handle og at være Løsgjenger, saa og Olle!! (Michel?) Richolsøn Fettie, som er angivet for at have tient og handlet, og der for skal de svare 2 rdr., om nogen af dem noget til disse Skatters betaling ere Eiende. Resp: at de intet er Eiende, uden de Ringe klæder de haver til Legemets skiulelse.

Fogden var tingsvidne beskrevet begierende.

Fogden gav tilkiende, at her udj Wangens ting lauv har været paagreben een fra Aggershuus Stifft her befundene Landstryger, som har angivet sig af Navn Peder Anders: Soelberg, hvilcke \tillige/ med det over ham tagende forhør siden er (...) sendt til Stifftamtmanden udj Christiania. hvad tiid bem:te Peder Andersøn Soelberg her er paagrebet og Arresteret, og hvad tiid hand igien her fra er afsent. Resp: Er paagrebet og arresteret dend 24 Jujj, og afsendt dend 7de Octobr: indeværende Aar, begge inclusive. End viidere tilspurte Fogden dem, om hand icke bekom til Reise penge 2 rdr., {Resp:} til underholdning paa Reisen, hvor til de svared ja.

Fogden begiærede herom tingsvidne beskrevet.

Skifftte Forretningen effter Sal: David Odsøn, dat: 23de Septbr: (1747?), og var boen ejende i gaarden Lunde 1 Løb sm:, Wurd: (... rd:), med bøxxel og herlighed, udl: til Søster B(... ..).

Mageskifftte breved imellem Jver og \Lars/ Pedersøn/n/er (...), Dat: 27d Octobr: 1747, hvor udj bem:te Jver Pedersøn bliver Eiende i gaarden Fenne 2 pd: 15 Mrk:r smør med bøxxel og herlighed, blev læst.

Lars Jonhans:!! (Johannessøn) jndre Aalvigen udgivne skiøde Dat: 17de Julj 1747 til Jver og Johan/n/es Torgielsøn/n/er, paa (...), paa 2 ½ Løb sm: i grd: Hoele, og 6 Mrk:r i det (...) pladtz Røen, Alt med bøxxel og herl:, blev læst.

Mageskifftte breved jmellem Lars Olsøn Wæche og Ole Moensøn ibdm:, dat: 15de Nov: h: a:, hvor udj bem:te Lars nu bl:!! (bliver) Ejende 1 Løb sm: i Gaarden Lunde, og Ole Monsøn bl: Ejende i grd: Wæche 2 pd: 23 Mrk: sm:, alt med bøxxel og herlighed, blev læst.

Dend 17de Dito (Nov:) blev Rættten atter betiendt, og følgende Passeret.

Fogden lod jnden Rættten til Hands Regnskabers (bilag) oplæsse og Examinere, først de Document: som (i Protocol:) fol: 138 findes Extr:, der næst følgende, sc: 1° om Vejens længde for Sorenskriveren fra hands gaard og til Wosse tingene. 2° Restanzen for 3de Termin jndeværende Aar, hvis Sum/m/a er 190 rd: 2 mrk: 13 s:

Sluttelig blev opnævnet de Laug Rættis Mænd som Rættten (til) anstundende Aar 1748 skal betiene, sc: Jver Erichsøn Bøe, Lars Svendsøn Lødwe, Niels Stephens: Traae, Bottolf

Siursøn Byestølen, Lars Aamundson Igdetvedt, Niels Wichingsøn Lie, Torgier Larsøn øfre Lie, og Peder Ellings: øfre Rioe.

Effter 3de gange udRaabelse var jngen der viidere for Rætten havde at frem føere, altsaa blev tinget ophævet.

1747

1748

(1748: 145)

Anno 1748, d: 26de Junj, blev Rætten betiendt paa Gaarden Næssem, beliggende i Wosse Præstegield, Winie Kircke sogn og Holbøygder otting, med effterskrevne Eedsorene Laug Rættesmænd som af Fogden Rasmus Smith er opnævnte, sc: Brynild Pedersøn Finne, T(...)

1748: 145b

Johansøn Rogne, Erich Hermunsøn Rogne, Jacob Iversøn Leidahl, Andve Torbiørnsøn Nedr: Qvitne, og Peder Arnesøn Nesthuus, nærværende Lensmanden Johan Blomberg.

hvor da for Rætten frem kom den/n/e gaards opsiddere, Colbeen Siursøn Næssem, Aamun Torkielsøn ibdm:, Ellef Ivers: ibdm:, og Ole Aamuns: ibdm:, og gav tilkiende det de ved skrifftl: Stevning af 6de Decbr: 1747 her til Aastædet til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde ga[a]rden Bøygð og Fliserafn, Eiere og opsiddere, for at faae den/n/e gaards udmarck skifft og steene[d] og Reened med Markeskield fra de andre gaarders Eiendom, paa det Een hver kand wiide sin Rætte Eiendom at hævde, med widere, effter det skrifftl: stevnemaals indhold, det de fremlagde og lyder som følger.

siden den/n/e gaard Næssem er Wangens Præstebord Allernaadigst Beneficeret, saa møtte Sogne Præsten, Welærværdige hr: Haar, som ønskede at den/n/e Forrætning kunde nyde en lovl: fremgang, paa det hands leilendinger kunde wide at freede og hævde gaardens Ringe skouv og tilhørende Eiendom.

af de indstevnte efter paaRaabelse møtte ingen, ej heller det Stevne widne Anders Sølfestsøn Arnetvet, saa at stevningen ej kand worde afhiemlet.

Afskeediget,

Da ingen af de indstevnte effter paaRaabelse møder, ei heller lader møde, item at Stevne vidned Anders Sølfestsøn Arnetvet, der skulde tillige med det stevne vidne Niels Tollefsøn Bryn, som møder, afhiemle stevningen, saa dens lovl: forkyndelse ej kand beviisses, saa afviisses stevningen til lovl: forkyndelse. \{paa}/ og betaller Citanterne Rættens Persohner, som de her til Aastæ[det] haver Aarsaged, effter Reglementet, imod Regres til Stevnevidnet Anders Arnetvet, neml: Sorenskriverens fløtning til Wangen 5 mrk:, ligeleedes hiem, fra Wangen og her til Aastædet haver Citanterne skydtzet, 2de dages provition 1 rd: 2 mrk:, den/n/e dags Forretning 2 rd:, Laug Rætten 1 rd:., Lensmanden 4 mrk:, er 6 rd: 4 mrk: tilsam/m/en.

Dend 4de Julij blev paa det **Sædvanl: Tingstæd \Ewanger/ for Watzwærns tinglav[s]**
Almue holden Eet Almindel: Som/m/er, Skatte og Sagefalds ting for bem:te Tinglaus
Almue, /: som ellers, Følgelig dend Allernaad: udgangne Forordnings bydende af dato 17de

Dec: 1746 om Tingenes Holdelse, i gaaer burde have været holdet, Mens effter Fogdens Ordre til Lensmanden ej førend i dag beram/m/ed, hvor over Laug Rætten og Almuen ej heller førend nu har indfunden sig :/ Jnden Rætten Nærværende K: M: Foged Sr: Rarsmus Smith, og Rætten betient i hr: Cancelie Raad og Sorenskriver Fleischers lovlige Forfald af Hands Eedsoren Fuldmægtig Johan Peter Guldager,

1748: 146

1748

Samt effterskrevne Eedsorne Laug Rættes Mænd, sc: Knud Andersøn Sævalstad, Niels Larsøn Næssem, Anders Pedersøn Rasdahlen, Ole Johans: Strøm/m/e, Od Lie, I hands stæd sade Gullich Horvej, Ole Bræche, i hands stæd sadt Knud Styve, Gudmund Dahls Ejde, og Johanes Stamnes, nærværende Lensmanden Niels Olson Horvej med dend Tingsøgende Almue,

hvor da først allerunderdanigst og underdanigst blev Publ: følgende Kongl: Forord: og Høy Øvrigheds Ordre, sc:

- 1° Patent om Højeste Rætt i Danmrk: for indeværende Aar, Dat: 13de 8br: 1747.
- 2° Concession, hvorved Hendes Maj:ts Droningen er overdraget fri Disposition over Pærle fangsten i Norge, dat: 11 April 1748.
- 3° Rescript angaaende Landeværns Mændenis Jurisdic:, dat: 6de Octobr: 1747.
- 4° Placat angaaende Skibenes Forseigling ved LaurCullen og B(...)en for indløbet til Christiania og Dram/m/ens Fiorden, dat: 24 Apr: h: a:
- 5° Forteignelse paa Ma(rked)erne for indeværende Aar.
- 6° Hands Excellence hr: Stiftbefalings Mand á Møinichens Skrivelse, grundet paa Cam/m/er Collegii Ordre af 10de Febr: 1748, om skouv hugsten i de Benificerede Skouv[e], dat: 29 Febr: h: a:
- 7° Cam/m/er Collegii skrivelse til Fogden Smith angaaende Munderings Penge med viidere udbetaling for efftertiden, dat: 27 Jan: h: a:
- 8° Hans Excell: á Møinichen og Konst: Tidemans forfattede Korn og Tiende Taxt for jndeværende Aar, Dat: 20 Nov: 1747.
- 9° Hans Exell: á Møinichens Skrivelse til Cancel: Raad og Sorenskriver Fleischer, grundende paa Kongel: Rescript af 3de Nov: 1747, hvorleedes med de, som efter Lovens 6 Bog 13 Cap: 9de Art: bør straffes til Kagen, her efter skal forholdes, dat: 27de Nov: 1747.
- 10° Dito skrivelse til Fogden Smith, angaaende 3de fra Swerig bort Rømte Soldater, dat: 27de [mangler måned] 1748.
- 11° Dito skrivelse om een fra Nædenes Arrest huus undvigt Delinquent, Dat: 19 April h: a:
- 12° Dito skrivelse angaaende een Deliqvent som af Arresten paa Egle er bort Rømt, Dat: 30te April 1748.
- 13° Dito skrivelse af dato 2(...) 1748, angaaende Eendeel overløbere fra Swerig, som siden aar 1739 og hid til er undvigt.

Dernæst passeret som følger.

Cancelie Raad og Sorenskriver Fleischers udgivne bøssebrev med Rewers, af dato 22de Martij 1748, til Ole Jørgensøn Hernes paa ½ L: sm: i gaarden Geilen, blev læst.

Skiffte breved slutted dend 31 Octobr: 1747 effter Sal: Brita Siursdatter, og var Stærv boen Eiende jordegøeds udj gaarden Lien 1 pd: Smør med bøssebrev og herl:, Wurd: for 24 rdr:, som i arv er udlagt til Enckemanden Od Niels: 12 Mrk:r, Søn/n/erne Johanes, Knud og Siur, hver af dem 4 Mrk:r smør, blev læst.

Ditto slutted dend 11 Nov: 1747, effter Sal: Ole Nielsøn, og var Stærv boen Eiende jorde goeds i gaarden øfre Rasdahlen 12 Mrk:r smør med bøxxel og herl:, Wurd: for 24 rdr:, og udl: for gielt til Hossewinckel 10 Mrk:r, i arv til Encken Brita Andersdattr: 1 Mrk:, og Søn/n/en Niels Ols: 1 Mrk:, blev læst.

hr: Biskop Londemanns udgivne bøxxel brev med Revers, af dato 14 Febr: 1748, til Knud Olsøn paa 22 ½ Mrk:r smørs leje udj gaarden Runseberg, blev læst.

Jon Nielsøn Mugaas udgivne bøxxelbrev med Revers, af dags dato, til Lars Heliesøn paa ½ Løb sm:s leje i gaarden Horvej, blev læst.

Fogden loed inden Rættten oplæsse og Examinere Restancen for de 2de første Terminer \h: a:/ udj dette tinglauv, hvis endelige Sum/m/a er 133 rdr: 5 mrk: 14 s:, og som ingen der imod noged havde at erindre, blev det under Rættens Fulde Forseigling tilbage leveret.

Effter 3de gange udRaabelse var ingen der viidere havde at i Rætte føre, altsaa blev tinget ophævet.

Dend 5te Julij blev paa **Wangens Sædvanlige Tingstue holden Eet Almindelig Som/m/erting for Wangens tinglauvs Almue paa Woss**, /: som ellers af Fogden er udsadt til i Morgen, hvorover Hand end nu ej er ankom/m/en :/ og Rættten betiendt med efterskrevne Eedsoerne Laug Rætttes Mænd, sc: Iwer Erichsøn Bøe, Lars Svendsøn Lødwe, Niels Stephensøn Traae, Bottolf Siursøn Byestølen, Lars Aamundsøn Igdestved, Niels Wichingsøn Lie, {og} Peder Ellingsøn Rioe, og Torgier Larsøn øfre Lie, nærværende Lensmanden Johan Henrich Blomberg med dend tingsøgende Almue.

1748: 146b

1748

Og blev da først allerunderdanigst og underdanigst Public: de paa næste side Extr: Kongel: Forordninger og høj Øvrigheds Ordre og Foranstaltninger.

dernæst Passeret som følger.

Lars Olsøn {Wætte} Lunde udgivne Pandte Obligat: til Sr: Hossewinchel, dat: 15de Junj 1748, paa Capital 150 rdr:, imod det underpandt af 1 Løb smør i gaarden Lunde, blev læst.

T(...)en Michelsøn Græfle udgivne Pandte Forskrivelse, udgiven til Mag: Harboe, forhen værende Sogne Præst og Forstander for Fattighuset her paa Woss, dat: 14de Martj 1736, paa Capit: 100de Rdrl:, imod det underpandt af hands paaboende gaard Grævle, blev efter paateignede qvit: af 5te April 1748 anvist til udslættelse.

Dito udgivne Pandte Obligation af dato 16de Febr: 1748 til David Joensøn Mølster paa Capital 98 rdr:, imod det underpandt af 1 Løb sm: med bøxxel, og over bøxxel effter andeel til 1 pund smør Præste boels goeds, i gaard: Grævle, blev læst.

Johan/n/es Olsøn Honve, effter forrige tiltale til David Mølster, Holgier og Mogns Ullestad, som effter paaRaabelse ej møtte, begierede Sagen udsatt til i Morgen, som er dend 6de Julj, for at søge mindelig forliig.

Afskeediget,

dend forlangende udsættelse til i Morgen, siden Contraparterne nu ej møder, worder billiged.

Niels Stephenson Traa, effter forrige tiltale til Knud Larsøn Fittie, æskede Sagen i Rætte. dend indstevnte Knud Fittie blev 3de gange paaRaabt, mens ingen wilde sware:

Stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Siur Størksøn Nyrrebøen fremstoed for Rættens og med opragte fingere aflagde Eeden og widnede, det de omtrent for 4re ugger siden, for Knud Fittie[s] boepæll udj hands Eget paahør, haver forkyndt Rættens forrelæggelse til den/n/e tægte dag.

Citanten begierede Sagen udsat til i morgen, da det er hands Contraparts skatte dag, for at fornem/m/e om hand da vil møde og Sagen imindel: afgjøre, i mangel der af tager hand sig reserveret Sagen til Doms at slutte.

Afskeediget:

dend forlangende udsættelse billiges.

Johan Henrich Blomberg, for sin tiener Ole Wichingsøn Tvilde, der er paa sin lovl: Reise, effter forrige tiltale til Lars Gullichsøn Kløwe, begierede Sagen udsat indtil høste tinget, paa det hand kand Lovl: til Sagens oplysning faa Vidner indført.

Lars Kløwe møtte (...) sig i Rætte.

Afskeediget.

Citantens paastand om udsættelse worder ham inu en gang bevilget indtil {dend} indeværende aars høsteting d: 7de Nobr:

Niels Wichingsøn Lii, effter forrige tiltale til Torgier Bryn, begierede Sagen udsatt til næste ting, i haab (...) worder forliigt.

Afskeediget.

Sagen forfløttes indtil indeværende Aars høsteting d: 7de Nobr:

(Ma)ths Knudson Seim, effter forrige tiltale til Gullich Ringheim, fremlagde sin skrifftl: Declaration det Sagen er forligt, saaleedes, at Gullich Ringheim betaller til første tinget til Citanten for hands præntion 120 Rdr:, hvor for Siur Sondve kaverer, og saaleedes begierer Sagen ophæved.

Dend 6te Dito (Julij) blev Rættens atter betient, og er da passeret som følger.

(...) Hægle udgivne Vilkaars brev til sine Forældre, dat: (..) Julj h: a:, hvor udj hand lovpligter sig at give dem (... ..) 1 pd: humle, samt føde 2 Kiør og 3 smaler aarl:, læst.

1748: 147

1748

Sr: Henrich Miltzous udgivne bøssebrev med Revers, Dateret 18de Martij 1748, til Niels Olsøn Hægle paa 2 Løber smørs leje i gaarden Hægle, blev læst.

hr: Biskop Londemanns udgivne bøssebrev med Rewers, af dato 24 Majj 1748, til Anders Larsøn Houg paa 1 Løb smørs leje i gaarden Hougen, blev læst.

Lars Johansøn Houg udgivne skiøde af 5 Julj h: a: til Anders Larsøn paa 1 pd: smør uden bøxxsel udi gaarden Houg, blev læst.

Skiffte brevet slutted effter Sal: Sonne Nielsøn Thøen dend 21 Martj 1748, og var Stærv boen Ejende i gaarden øfre Thøen 1 ½ Løb smør uden bøxxsel, Wurd: for 55 rdr:, og udlagt for gields fordring til Torbiørn Johanesøn Kaalschaar, blev læst.

Johan/n/es Larsøn Berge udgivne Pante Obligation af dato dend 8de Junij 1744, til Cancelie Raad Fleischer, paa Capital 150 rdr:, imod det underpandt af 2 Løber smør med bøxxsel, samt over bøxxsel til 9 Mrk:r, i gaarden Berge, indført i Pante bogen fol: 155, efter paategnede qvit: af dags dato anviist i Rætten til udslættelse.

Johan/n/es Olsøn Honve gav tilkiende, at effterdj Rætten i gaar forunde ham opsættelse udj sin Sag imod David Mølster og de fleere, til i dag, i haab at hand kunde faa den forliigt, det hand inu haaber, mens som hands modstandere ej møder, saa begierede hand end nu Sagen udsat indtil høstetinget.

Afskeediget,

Følgelig Citantens paastand og de anførte aarsager, udsættes Sagen indtil indeværende aars høsteting, som worder satt d: 7de Nobr:

Niels Stephsensøn Traa, effter forrige tiltall til Knud Fittie, ærklærede Sagen at være forliigt og ophæved.

Knud Øfsthuss gav tilkiende, det hand med mundtl: warsel til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde Iver Michelson Alland, widner at anføre, som under faldsmaal er indwarslet, sc: Ole Schotfield, Jorende Neqvite, Sigri Jørgensdatter Alland, Giertrud Iwersdatter ibdm:, Agotta Jørgensdatter ibdm:, \og Anders Nere Kyte/, om (at) hand skal have beskylt Citanten, det hand skal have taged en væder fra Vidnet Ole Schotfield, der for Dom at imodtage til undgieldelse, samt at sware Processens omkostning.

dend indstevnte Iver Michelson Alland møtte, tilstoed lovl: warsel.

af de indstevnte widner møtte ickun Ole Schotfield og Anders Nedr: Kytte.

Stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Siur Størkson Høllen med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for en hvers boepæll og tilholdstæd udj Eget paahør.

for Jorende Neqvite møtte hendes Søn Michel Neqvite, som forrestillede, det hands Moder er gl: og swag, saa hun ej kand møde ved tinget, disuden ere de ord som hun skal widne om, saa lenge siden at de ere pas[s]erede, at hun ej kand mindes dem.

Citanten paastoed de mødende widner afhørte. Eedens forklaring blev Vidnerne forrelæst og formanet at vogte dem for Meen Eed.

indstevnte Iver Alland lod tilføre, det hand protesterede imod widners førrelse, saasom de ord hvor om de skal widne, skal effter siggende være passeret for 2 aar siden. {De}

1748: 147b

1748

disuden ærklærede hand, ej at have andet end alt gott og ærliig om Citanten at sige, ej heller andet har sagt, og der for desmeere forundrede sig over den/n/e process.

Dom/m/ren tilspurte de tvende mødende widner, om det er ord de skal widne om, og naar sam/m/e ere talte. Resp: det er ord hvor om de skal widne, hvilcke ere talte udj derres paahør om høsten 1746.

Eragtning.

De indstevnte og mødende widner Ole Schiotfield og Anders Nedr: Kytte har forklaret, at det hvor om de skal widne ere ord som ere talte om høsten 1746, saa Kiendes for Rætt, det widner om ord der ere talte over halv andet aar siden, ej maae imod Lovens 1 b: 13 C: 23 art: førres, altsaa kand de indstevnte Vidner ej til noget widnesbyrd admitteres, mens worder afviist.

Niels Tormoes: Mitthuun lod lysse 24 rd: 4 mrk:, og Lars Sættre 12 rd: 2 mrk: 8 s:, børnepænge, om nogen dem imod Suffisant pant imod billig Rente vilde imod tage, see fol: 144.

Sølfest Arnetvet gav tilkiende, det hand har været formyndere for Giertrud Erichsdatter Gierstad, som hand nu har giff!! (gitt?) fra sig, paa sam/m/e Arvs hovedstoel hand Rester 11 mrk: med Renterne fra skiffte brevets datto af 14 Nobr: 1719, til datto, dem hand ofte imindelig har søgt hos Haldor Afdahl, Erich Biørche, Ole Giers{dahl}qval, Mathias Gierstad, Maritta Breche og Maritta Afdahl med Lauværge Niels Løen, og som de ej vil betalle ham sam/m/e, har hand til den/n/e tægte dag indwarslet dem til Doms, samt at sware ham proces[s]ens omkostning.

af de indstevnte møtte Haldor Afdal, Erich Biørche, Ole Giersqval, Mathias Gierstad og Niels Løne, paa Egene og amtlige vegne tilstoed lovl: warsel, Replicerede, det de aldrig af deres Fader, Sal: Erich Larsøn Afdahl, har hørt talle om, formeenende at om Citanten noget havde hafft hos deres sal: Fader at fordre, hand da maatte søgt ham i levende live, og icke nu det er over 10 aar siden hand ved døden afgick, eller og i det minste søgt det i skifftet effter ham, hvilcket Citanten ej heller har giort, til beviis der om fremlagde de det skifftebrevet effter deres sal: Fader, datteret 4de Martj [året manglar], hvor af sees det Citanten i skifftet ej har giort minste paastand. effter saadan beskaffenhed Comparenterne haabede for Citantens tiltalle at worde frikiend.

Citanten fremlagde et skiffte brev af 14de Nobr: 1719, passeret effter hands Myndlings Fader, der med hand beviisser at der paa hands Myndling Giertrud er udlagt i en qvige 1 rd: 5 mrk:, sam/m/e qviige tog Sal: Erich Afdahl til sig, saa som hands Myndlinger og havde lod der udj; mens hand bekom ej sin Myndlings udlagde 1 rd: 5 mrk:, hvilcke ere de sam/m/e hand nu søger med Rente.

Comparenterne formeente, at disse 1 rd: 5 mrk: i lang tiid endelig af derres sal: Fader maa være betalt, thi ellers havde Citanten liggesaavel søgt derres Fader, som hand (nu saa) uskyldig søger dem.

Citanten begierede

1748: 148

1748

Sagen udsatt indtil høstetinget, for at indstevne widner til Sagens oplysning, hvilcke Vidner er den Laugrætte som Rættens nestl: aar paa høste tinget betiente.

Comparenterne havde ej noget imod dend forlangende udsættelse at erindre.

Afskeediget,

dend af Citanten forlangende udsættelse til widners førrelse worder billiged indtil høstetinget indeværende aar d: 7 Nobr:

Halsteen Ringheim og medinteressentere udgivne skiøde af 4de Martj 1748, til Anders Knudsøn paa 2 Løber smør udj gaarden Mit Ringheim, blev læst.

Skiffte breved sluttet effter Tosten Bergesøn Gierager dend 22de Martij 1748, og var Stærv boen Eiende jordegøeds i gaarden Gierager 1 pd: 6 Mrk:r smør med bøxxel, samt over bøxxel

effter andeel, Wurd: 40 rdr:, og udl: i Arv til Encken Synneva Gullichsdattr: 15 Mrk:r, og til Faderen Berge Larsøn 15 Mrk:r, blev læst.

Berge Larsøn Jærnes udgivne skiøde til Synneve Gullichsdatter Gierager paa 1 pd: 6 Mrk:r smør med bøxxel, og over bøxxel effter andeel til 10 Mrk:r, i gaard: Gierager, dateret 23de Martj 1748, blev læst.

Dend 8de Dito (Julj) blev atter med Tinget Continueret, og passeret som følger.

Sr: Jan Mejers udgivne skiøde af 28de Junij 1747 til Hans Engebretson paa 1 L: 1 pd: 3 mrk: smør med bøxxel i gaarden Lille Hirt, blev læst.

Johannes Larsøn Berge udgivne skiøde af 6 Julij h: a: til Andwe Joensøn Schierwe paa 2 L: smør med bøxxel, samt over bøxxel til 9 Mrk: i gaarden Berge, blev læst.

Anwe Jonsøn Schierwe udgivne bøxxel brev med Rewers, af dato 8de Julj h: a:, til Johanes Larsøn Berge paa 2 L: 9 mrk: smør i gaarden Berge, blev læst.

Niels Odsøn Kolde udgivne Wilkaars brev af 6te Julj h: a: til Niels Gullichsøn og Randweij Knudsdattr:, hvor udj hand bepligter sig at give dem aarl: saa lenge de lever 4 tdr: korn, og føde 3 Kiør, 6 smaler etc:, blev læst.

Colbeen Siursøn Næssem, effter forrige tiltalle til Johan/n/es Drøgsvold, æskede Sagen i Rættten.

parterne bleve saaleedes foreenede, at Johan/n/es betaller C!! Kaabber Keedelen til Citanten effter vurderingen, samt Renter at sware til Myndl:, som nu er gifft, i fald hendes Mand ej vilde effter give Renterne, item betaller hand strax til Citanten udj processens omkostning 4 rd:, dette blev af Citanten imodtaget, og Sagen ophæved.

Giestgiberen Johan Henrich Blomberg, effter forrige tiltalle til Siur Holgierson Ousgier, æskeede Sagen i Rætte, og producerede det ham under 15 Maj 1747 Allernaadigst meddeelte Confrmation paa Wangens giestgeberies Previlegier, i det øfrige paastoed Dom til undgiældelse over den indstevnte for dend fornermelse hand haver giort Citanten udj hands Næring, imod det Kongl: Previlegium, samt Processens omkostning erstattet. det producerede Konge brev er af følgende indhold.

dend indstevnte Siur Holgierson Ousgier blev 3de gange paaRaabt, mens ingen vilde sware.

Stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Siur Størksøn Høllen med Eed og opragte fingere afhiemlede Rættens forrelæggelse lovl: at være forkyndt for Siur Holgierson Ousgier[s] boepæl udj hands Eget paahør.

Citanten Refererede sig til sit forrige, og paastoed Dom.

Afskeediget,

Sagen optages til Doms indtil Torsdagen d: 11de Julj om Formiddagen Kl: 10, da parterne haver at møde, Dom

1748: 148b

1748

udj Sagen at anhøre!

Dend Sag indstevnt af Iwer Gullachsøn Bærre effter forrige tiltalle til Jacob Swendsøn Øfsthuus blev 3de gange paaRaabt, mens ingen af parterne møtte.

Knud Nielsøn Bachethuun, efter forrige tiltale til Anders Andersøn Hylde, æskede Sagen i Rætte.

Sagwolderen Anders Hylde lod tilførre, det Citantens stevning war ej udgaaen saaleedes som hand (me)nte, der for har hand ej stevnt Contra, vilde ellers Reedelig tilstaae hvad hand Edruelig haver talt.

Knud Bachetuun paastoed Dom efter Sagens beskaffenhed, med erindring om Processens omkostning.

Sigr: Horsenius paa Sigt og Sagefaldis Eieren hr: Obrister Leiutenant Nordahls vegne paastoed, det indstevnte Anders Hylde med anseelig Mulct maatte worde anseet.

{Afskeediget} Anders Hylde havde ej widere til sin befrielse at forrestille.

Afskeediget.

Sagen optages til Doms indtil d: 11de hujus om formiddagen Kl: 10, da Parterne haver at møde, Dom at anhøre.

Knud Johansøn Ringheim gav tilkiende det hand med muntl: warsel widnesfast til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde Lars Hermansøn, Vidner at anhøre, som under faldsmaal er indwarslet, sc: Knud Giære, Anders ibdm:, Halsten Ringheim og Niels Traa, betræffende en Koe som Citanten nestl: aar hos dend indstevnte havde kiøbt for 5 rd: 1 mrk: 6 s:, som Citanten strax betalte, da det siden befandes at Koen war uReen, haver Citanten efter Sælgerens ordre slaged Koen for panden og selv an/n/am/m/ed huuden, og Koen blev graven need i Marcken, siden haver Citanten effter mindel: anmodning ej kundet erholde tilbage betalt sine udlagde 5 rd: 1 mrk: 6 s:, der for at lide Dom til sam/m/e at betalle, samt at sware Processens omkostning.

dend indstevnte Lars Hermansøn blev 3de gange paaRaabt, mens ingen wilde sware.

Stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Siur Størksøn Høllen med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for Lars Hermansøn udj hands Eget paahør paa gaarden Biørke, hvor hands tilholdstæd er hos hands Forældre.

Citanten paastoed de indstevnte Vidner Eedelig afhørt, og Lauvdag for Sagwolderen. Eedens forklaring blev widnerne forrelæst og formanet at wogte dem for Meen Eed.

1ste Vidne, Knud Mathiasøn, boende paa Giære, efter aflagde Eed med opragte fingere widnede, at nestl: høst kom Citanten til widnet og begierede det hand vilde gaa hen for at besigtige den Koe hand havde Kiøbt af Lars Hermansøn, da widnet gick med hen paa Marcken hvor koen laae, og var slaget for panden og brysted aabned, da saa Vidnet det Koen var gandske uReen, eller Spedalsk, (...) hialp ham Koen paa en slæde, og Citanten kiørte den hen paa Marcken for at needgrave den.

1748: 149

1748

2det Vidne, Anders Hallesøn, boende paa Giære, aflagde Eeden effter Loven og widnede Conform med første Vidne.

3de Vidne, Halsteen Mognsøn, boende paa Ringheim, aflagde Eeden effter Loven og vidnede, det hand effter Citantens forlangende war med og slog dend Koe for panden, som Citanten sagde at have kiøbt af Lars Hermansøn, da de havde aabnet Koen, befantes den uReen, eller Spedalsk, og effter at de havde taged huuden af den, og Koen af Mænd var besigtiget, grov Vidnet tillige med Citanten Koen need i Marcken.

4de Vidne, Niels Stephensøn, boende paa Traae, aflagde Eeden effter Loven og vidnede, det nestl: høst (...) Kaa\r/smissee tiider, da hørte Vidnet paa, da Citanten og Lars Hermansøn talte sam/m/en om den/n/e paastevnte Koe, at Citanten formeente det Koen var uReen, da blev derres aftalle at Citanten skulde slage Koen for panden, og h(...) dend da befantes Reen,

skulde Koen tilhøre Citanten; mens war den ureen, skulde Lars Hermansøn betalle Citanten sine udlagde penge tilbage.

Afskeediget,

Dend lovl: indstevnte Lars Hermansøn forrelægges at møde til indewærende aars høsteting, som begyndes dend 7 Nobr:, Sagen at tilsware.

Lensmanden Johan Blomberg gav til Kiende det hand følgerig Fogdens ordre paa Justitiens vegne har ladet stevne og indkalde Ole Tverberg til undgiældelse fordj hand ej efter tilsigelse forleeden aar[s] høsteting wilde møde med Tingskydtz, samt at sware processens omkostning. saa er og indwarslet skydtz skafferen Niels Olsøn Bøe, som skydtzen haver tilsagt.

dend indstevnte Ole Tverberg blev 3de gange paaRaabt, mens ingen wilde sware.

skydtz skafferen Niels Olsøn Bøe møtte, tilstoed lovl: warsel og Replicerede, det hands broder, som tillige er hands tjeneste Dreng, paa hands vægne tilsagde Ole Tværberg nestl: aar[s] høst at møde med sin hest udj Ting skydtzen, det hand vil, naar forlanges, med begræfte!! (med Eed bekræfte), ellers hafde hands broder sagt, det Ole Tværberg med sit tyende sad ved bordet og fick mad tillige med hands tyende, da hand blev tilsagt at skydtze.

Stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Siur Størksøn Høllen med Eed og opragte fingere afhiemlede Stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for Ole Tværberg[s] boepæl udj hands Eget paahør.

Actor erindrede om Laudag,

Afskeediged,

Dend lovl: indstevnte Ole Tværberg forrelægges at møde til dette aars høsteting d: 7de Novbr:

Dend 9de Dito (Julj) blev videre med Tinged Continuered, og er da passeret som følger.

hr: Haars udgivne bøxxel brev med Revers til Niels Aadsøn af gaardags dato paa 2 pd: 6 Mrk:r i gaarden Kolde, blev læst.

Lars Olsøn Wæche udgivne Pante Obl: af 23 Maij 174(?) til Sr: Hossewnchel paa Capital 110 Rdr:, imod det underpant af 2 pd: 23 Mrk: Smør i grd: Wæche, indf: i Pante bogen paa fol: (...), blev effter qvitt: af 14 Junj 174(?) anvist til udslættelse.

1748: 149b

1748

hr: Haar udgivene bøxxel brev af 21 Martj 1748 til Knud Johansøn paa 2 Løb 2 mrk:!! (pd:?) 10 mrk: Smør udj gaarden Lofthuus, at tiltræde naar lovl: leedig worder, blev læst.

Giestgiberen Johan Henrich Blomberg gav tilkiende, det hand til den/n/e tægte dag med Muntl: warsel widnesfast lovl: har ladet stevne og indkalde Michel Iwersøn Store Rochne, widner, som under faldsmaal er indwarslet, at anhøre, sc: Lars Hallesøn øfre Lii og Størk Johansøn øfre Fenne, betræffende det dend indstevnte Michel Iversøn nestleeden aar paa høstetinget, seent om aftenen, kom ind i Citantens huuss, og som Citanten ej saa seent wilde sælge øll og brendewiin, havde Sagwolderen en stoer Bottellie brendewiin med sig, og sam/m/e udskienckte iblandt dend tingsøgende Almue, da Citanten for saadan ulovl: forhold tiltalte ham, tog hand fat paa Citanten og Røgte hands handstrømper i støcker, for alt at imod tage Dom til undgiældelse, samt at sware Processens omkostning.

dend indstevnte Michel Iwersøn Store Rochne blev 3de gange paaRaabt, mens ingen wilde sware.

Stefne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Siur Størkson Høllen med Eed og opragte fingere afhiemlede Stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for Michel Iwersøn Store Rochne[s] boepæll udj hands Eget paahør.

Citanten paastod de indstevnte widner Eedelig afhørt, siden de nu møder, og ellers erindred om Laugdag for hands Contra part. Eedens forklaring blev Vidnerne forrelæst og formanet at wogte dem for Meen Eed.

1ste Vidne, Lars Hallesøn, boende paa Gaarden øfre Lii, aflagde Eeden effter Loven og widnede, at nestleeden aar i de dage høste tinget holdes, en aften seent, kom widnet ind paa Giestgiberiet her paa Wangen, som er omtrent et børseskud her fra tingstuen, der sad Michel Iwersøn og Anders Lii tilsam/m/en, og havde stundum Anders Lii, og undertiden Michel Iwersøn, Et ortestøkke i haanden og begierede brendewiin til kiøbs, mens om de wilde have brendewiin for den heele ort eller for noget af den, hørte widned ej, og som de ofte saaleedes begierede brendewiin og fick intet, tilspurte Michel Iwersøn giestgiberens Kone, hvor for de ej kunde faae brendewiin, swarede hun de havde faaed nock i dag, nu faar de ej meere, mens de kunde kom/m/e i Morgen, saa skulde de faae, da sagde Michel Iwersøn, wil I icke sælge brendewiin, saa vil ieg, gick saa ud og kom ind igien med en fuld Bottellie omtrent paa en halv kande, som hand sagde at være brendewiin, da giestgiber Konen tilspurte ham hvor hand havde faaen det brendewiin, hvor til hand swarede hand havde

1748: 150

1748

faaen det fra byen, drack saa selv af Bottellien, og lod en anden bonde Mand som stoed der inde, dricke tvende gange, da kom Giestgiberen ind, og sigger til Michel, sælger du brendewiin, ieg vil icke du skal sælge i mit huus, gick saa til og wilde taged Bottellien for at see hvad det var som der var udj, da de lenge droges om Bottellien, og da gick Stephen Niaatvet til og tog Bottellien fra dem begge og Re(cke)de dend frem over bordet i blant Folcket som var der inde, siden saa widnet ej [h]wor Bottellien blev af, da sagde Giestgiberen, drages (... ..)de og see hvorleedes Michel har Reved min handstrømpe i sønder, og wiiste dem saa handstrømpen som war i sønder Reven.

2det widne, Størk Johansøn øfre Fenne, efter aflagde Eed widnede som første widne, undtagen at hand ej saa hvorleedes handstrømpen war sønder Reven, lagde dette der til, at siden saa Vidnet det Stephen Niaatvet leverede dend Bottellie med brendewiin igien til Michel Iwersøn, mens ved!! (veed) ej om brendewiinet blev uddrucket i stuen eller uden forre, saa som widnet som en Laug Rættes mand gick av og til.

Citanten lod tilførre, om det skulde giøres fornøden, saa Reserverede hand sig i beleilig tiid at førre fleere widner som saa den/n/e ulovl: handel, (...) de Fogdens Fuldmægtig og andre gott Folck som saa der paa.

Afskeediget,

dend lovl: indstevnte Mickel Iwersøn Store Rochne forrelægges at møde til dette aars høsteting d: 7de Nobr:, sin Sags tarv at i agt tage.

Lensmanden Johan Blomberg gav tilkiende, det hand paa Justitiens vegne til den/n/e tægte dag med Muntl: warsel har ladet indkalde Siur Rondve og Niels Sondve fordj de ei effter tilsigelse wilde skydtze hr: Capitain S(..d..) fra Sessionen indeværende aar, der for Dom at imodtage til undgiældelse, samt at sware Processens omkostning.

dend indstevnte Niels Sondve møtte, tilstoed lovl: warsel, og at hand imindel: for sin forseelse wilde betalle dobbelt skydtz, og ½ Rd: til de fattige.

Citanten med dette tilbud war fornøyd. da det af dend indstevnte Niels Sondve strax blev effterkom/m/ed.

dend indstevnte Siur Rondve effter 3de gange paaRaabelse møtte ej.

Stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Siur Størksøn Høllen med [Eed] og opragte fingere afhiemlede Stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for Siur Rondve[s] boepæl udj hands Eeget paahør.

Citanten erindrede om Lauvdag.

Afskeediget,

Siur Rondve forrelægges at møde til nest anstundende høsteting d: 7de Nobr:

Dend 10de Dito (Julj) blev end wiidere med tinget Continueret, og er da følgende passeret.

Skiffte breved slutted dend 18 Martj h: a: effter Sal: Brita Aadsdtr.: og er Stærv boen [Eiende] jorde goeds udj gaarden Gielle 1 Løb Smør med bøxsæl, Wurd: 102 rdr:, og udl: til Enckemanden Siur Larsøn 1 pd: 12 mrk:, Resten udlagt i arv paa børnene, blev læst.

1748: 150b

1748

Lars Baarsøn Lie udgivne Pante Obl: til hr: Peter Blytt, Dateret 19de Febr: 1742, paa Capital 60 rd:, imod det underpant af 1 L: smør i gaarden Lie, og 6 mrk: i Øyeflaaten, uden bøxsæl, indført i Pante bogen paa fol: (...), effter paategnede qvitering af 12te April 1748 anviist i Rætten til udslættelse.

Erich Pedersøn Nyhre og medinteress: udgivne skiøde af gaars Dato til Peder Erichsøn Nyhre paa 1 L: Sm: med bøxsæl, og overb: til 1 ½ Spd: sm:, i gaaren Winsand, blev læst.

Peder Erichsøn Nyhre udgivne skiøde til Erich Pedersøn af gaars Dato paa 2 pd: 1 2/3 mrk: sm: i gaard: Nyhre med bøxsæl, og over bøxsæl effter andeel, blev læst.

(... ..)søn Renne og medinteress: udgivne skiøde af 8de Julj h: a: til Holger Jørgensøn Grotland paa 2 pd: smør uden bøxsæl i gaarden Renne, blev læst.

Ole Ellingsøn Qvaale og medinteress: udgivne skiøde af 6te Julj h: a: til Ole Olsøn paa ½ L: sm: uden bøxsæl i gaarden Qvaale, blev læst.

hr: Haars udgivne bøxsæl brev med Revers, af gaars Dato, til Ole Olsøn paa 18 Mrk:r smør i gaard: Qvale, blev læst

Ole Olsøn Qvaale udgivne Vilkaars brev til sine Forældre, hvorved hand bepligter sig at give dem Aarl: 5 tdr: b:korn, samt føde og græsse 2 Kiør og 4 smaler med videre, blev læst.

(Peder) Erichsøn Winsand udgivne Obligation af gaars Dato, til Knud Bottolphsøn Dolwe, paa Capital 80 rdr:, imod det underpant af 1 L: sm: med bøxsæl, og over bøxsæl til 1 ½ Spand, i gaarden Winsand, blev læst.

Niels Tormoesøn Mithuun og med Interess: udgivne skiøde af gaars Dato, til Tormoe Siursøn paa ½ L: sm: med bøxsæl i gaarden Gielle, blev læst.

Lars Baarsøn Lie udgivne skiøde til Mathias Siursøn Waale af gaars Dato, paa 3 Spd: sm: uden bøxsæl i gaarden Lie, blev læst.

Dito udgivne skiøde til Kield Larsøn af gaars Dato, paa 3 Spd: sm: i gaarden Lie uden bøxxsel, blev læst.

hr: Haars udgivne bøxxsel brev med Rewers, til Mathias Siursøn, af 8de Julj 1748, paa 3 Spd: sm: i gaard: Lie, læst.

Dito udgivne brev med Rewer[s], af gaars Dato, til Kield Larsøn Lie paa 18 Mrk: sm: i gaard: Lie, blev læst.

(Kn)ud Schutle gav tilkiende, det hand til den/n/e tægte dag har med Muntl: warsel ladet indkalde Corporal Lars Qvale fordj hand haver fra Gaarden Seim bort fløt Et Sælshuus, Citanten tilhørende, hvilket Citanten paa øde tomt opbygte da hand beboede Gaarden, for sam/m/e Dom at imodtage til at betalle ham huussets wærdi, samt at sware processens omkostning.

dend indstevnte Corporal Lars Qvale møtte, tilstoed lovl: warsel, og at hand har bort fløt det paastevnte Sæls huus, hvilket hand lovlig Kiøbt haver af sal: Siur Hæwe, begierede Sagen udsat til næste ting for at indwarsle sine hiemmel widner.

Afskeediget,

dend forlangede udsættelse til widners førrelges!! (førrelse) billiges indtil nest anstundende høste ting d: 7de Nobr:

Lensmanden Johan Blomberg gav til kiende, det hand følgerig Fogdens ordre paa Justitiens wegne til den/n/e tægte dag med Muntl: warsel har ladet stevne og indkalde Aamun Størksøn Fiosse, widner at anhøre, som under faldsmaal er indwarslet,

1748: 151

1748

sc: Iwer Iwersøn Hellewe, Knud Siursøn Kinne, Kirsten Aamunsdatter og Torbiør Hermonsdatter, betræffende hvorleedes hand Beededags aftenen nestl: har overfaldet og ilde slaget Iwer øfre Winie, der for Dom til undgiældelse at imodtage, samt for Processens omkostning. til wedermælle er indwarslet bemelte Iwer øfre Winie, som møtte og tilstoed lovl: warsel.

Sagwolderen, samt de indstevnte widner blev 3de gange paaRaabt, mens ingen wilde sware.

Stevne vidnerne Ole Mognsøn Wæke og Siur Størksøn Høllen med Eed og opragte fingere afhiemlede Stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for Aamun Størksøn[s] boepæll paa Gaarden Fiosse udj hands huustroes paahør, og som win/n/erne!! (widnerne) {er} Kirsten Aamunsdatter er hands datter, og Iwer Iwersøn Hellewe og Knud Siursøn Kinne er hands tjeneste Dreng, saa hørte hands huustroe som Moder og Madmoder iligemaade paa Stevningen, da de bleve stevnte: det widne Torbiør Hermonsdatter Nedr: Wi(nie) blev stevnt for hendes boepæl udj Eget paahør.

Actor erindrede om Laudag.

Afskeediged.

Aamun Størksøn Fiosse forrelægges at møde til nest anstundende høste ting d: 7 Nobr:, til sam/m/e Ting og dag forrelægges widnerne Iwer Iwersøn Hellewe, Siur Knuds: Kinne, Kirsten Aamunsdatter og Torbiør Hermonsdatter at møde under faldsmaal straf, derres widnesbyrd at aflægge.

Dend 11te Dito (Julj) blev end viidere med Tinget Continueret, og blev da passeret som følger.

Udj Sagen jndstevnt af Giestgiberen her paa Wangen, Johan Henrich Blomberg, som nu møtte, Contra Siur Holgersøn Ousgier, der effter (... ..) ej møder, blev saaleedis for Rætt Dømt og Afsagt

Citanten Johan Henrich Blomberg beviiser med Kongelig Allernaadigst Privilegium sub datto 4de Junij 1745, blev Confirmeret 15de Maj 1747, der her ad Acta er tilført, (...) Ham og Hands Arvinger Alleene er tilladt at holde Giestgiberie, og det uden præjudice af andre: dette uagted (...) tvert imod haver Siur Holgierson Ousgier understaaet sig at holde øll Sall, efter afhørte Vidners forklaringer, hvor med Hand giver Almuen Andleedning til Fylderie (...) de Kongel: Allernaad: Privilegier over horig, og præjudiceter Citanten udj dend Næring som Hand med Huustroe og børn allernaad: er forundt: Thi Kiendes og Dømmes for Rætt at være, det indstevnte Siur Holgersøn Ousgier for det af ham brugte øll tapperie bør bøde til Sigt og Sagefalds Cassen 20 rdr: /: hvor af Citanten effter Lovens 1 B: 22 C: 4 Art: nyder een tredie part :/ og aldels her effter at entholde sig fra ald øll Sahl under Høj Vilkaarlig Straf, samt nu at betalle til Citanten udj Processens omkostning 3 rdr: saaleedes som Dømt er, bør Siur Holgierson Ousgier at bøde, betale og udreede inden 15ten dage effter den/n/e Doms lovlige forkyndelse under Nam og Execution samt viidere Adfær effter Forordningen af 6te Decembr: 1743.

Udj Sagen indstevnt af Knud Nielsøn Bachetuun

1748: 151b

1748

Contra Anders Hylde, der bægge møder, blev saaleedes for Rætt Dømt og Afsagt.

Det beviises med 2de Eenstæm/m/igende Vidner at Anders Hylden har beskyldt Citanten Knud Nielsøn Bachethuun[s] Huustroe det hun skal have Klippet hands med andres bæster, alleene fordj hun havde Klippet hendes Egne bæster. til den/n/e beskyldning at Legitimere, eller at bringe i mindste formodning om saadan gierning at være skeed af Citantens Hustroe, Anders Hylde ej har fremsatt det allerringeste, thi hvad det er anbelangende at Citantens Hustroe har skaared Rumpe haarene af hendes Egne Creaturer for at gjøre sig een Melcke Sii!! (sil?), det er noged som er almindeligt ved jorde brug paa landet, sam/m/e haar der til at bruge, det er ej heller forbudet, Mens at skiære Rumpe haaarene af andres Creature er forbudet ved Forordningen af 20de Octobr: 1742, hvor det ansees med Høj straf: Der af fornem/m/is hvor Højligen Anders Andersøn Hylde har graveret Citanten Knud Nielsøn Bachethuuns Hustroe: Thi Kiendes og Dømmes for Rætt at være, det indstevnte Anders Andersøn Hylden offentlig for Rætten bør gjøre Citanten Knud Nielsøn Bachethuun med Huustroe een Afbigt, saaleedis som Dom/m/eren ham dend forreskriver: saa bør og Anders Hylden at bøde 24 rdr:, til deeling imel: Sigt og Sagefalds Cassen og Citanten, effter Lovens 1 B: 22 Cap: 4 Art:, samt at betale til Citanten udj Processens omkostning 3 rdr:, alt af Anders Andersøn Hylden at effterkomme, betale og udReede inden 15 dage efter den/n/e Doms lovlige Forkyndelse under Nam og Execution.

Skiffte breved sluttet effter Sal: Gurj Olofsdattr: d: 19 Martj h: a:, og var Stærv boen Ejende jorde goeds i gaarden S(eim?) 1 L: 2 pd: 6 Mrk: smør uden bøxxsel, Wurd: 94 rdr: 3 mrk:, som i arv er udl: til Enckemanden hælfften, og Dattr: hælfft:, blev læst.

(...)is Willumsøn Schielde udgivne Vilkaars brev af gaars dato til sine forældre, hvor ved Hand forbinder sig til at give dem Foster til 2 Kiør og 4re smaler, med viidere, blev læst.

(...)man Jversøn Eide Penge mangels Lysning \af (10?)de Julj h: a:/ paa sin Myndling Jver Andersøn Mit Fænne[s] vegne, som formeenis at have Løsnings Rætten til det brug som styris af Encken Hælga Hagtorsdatr: i gaard: Mit Fen/n/e, skylder i Skat 1 L: sm:, men i Landskyld 2 pd: 6 mrk: smør med bøsse, blev læst.

Lars Moensøn Gulbraa og medinteress: udgivne bøsse Sædel med Revers, af dags dato, til Holger Ullestad og Matias Mølster paa en støl kaldet Søerdalen, blev læst.

Dend 12de Julj blev Rætten atter betiendt.

Klockeren Carsten Horsenius efter forrige tiltalle til Eendeel af Wangens Kircke sogns Almue, æskede Sagen

1748: 152

1748

i Rætte.

paa Ungdom/m/ens vegne møtte Ingebrigt Pedersøn Røtte og Ole Mognsøn Gillerhuus, og lod tilføre det de samtligen med Klockeren var foreenede, og det saaleedes, at de for de forbigangene aaringer, i stæden for 3 s: aarlig Offer til de 3 større Høytiider, har imindeligbed betalt 2 s: for hvert Resterende aar, liggeleedes skal og (...) for dend tilkom/m/ende tiid aarlig betalle {ham} til ham, saa lunge hand lever og er ved Embedet, i stæden for offer 2 s:, hver Persohn som worder betiendt med Alterens Sacramente, det være sig Dreng eller Pige, sam/m/e 2 s: aarlig betalles i tvende Terminer, neml: 1 s: om Waaren og 1 s: om Høsten, og de som findes motvillige, det være sig Dreng eller Pige, og ej i Rætte tiide betaller den/n/e Rættighed til Klockeren, \skal Klockeren/ have Magt og Rætt til, uden Lov og Dom, at tage tvende Mand af dend otting hvor udj dend skyldige opholder sig, som skal hos dend skyldige udpante dend Resterende Rættighed som Klockeren tilkommer efter dette forliig, og sam/m/e Rættighed til ham levere.

Citanten lod tilføre, det hand tilstoed med ungdom/m/en saaleed[es] som ovenmelt er, at være foreened, og wilde holde sig sam/m/e forliig effterrettelig, hvor for hand haver udslæt af stevningen al ungdom/m/en, saa er og udslæt saa mange Jorde Mænd og huusmænd som i Mindeligbed haver betalt, mens over de Motvillige paastoed hand Dom, hvilke de motvillige ere, sees af stevningen at være de som ej findes udslætte, hvor over Dom er begierendes, med erindring om processens omkostning-

Af de indstevnte og Modvillige Jorde Mænd og qvinder, samt huusmænd og qvinder, møtte effter 3de gange paaRabelse ingen, undtagen Torgier Lii, som stilte Iwer Bøe til Cautionist for sig at betalle det Resterende 2 rd: 1 mrk: 8 s: til Klockeren til høsten indeværende aar.

Citanten var her med fornøyet, frafald sagen imod Torgier Lii, for det øvrige paastod [hand] Dom over de udeblivende.

og blev da udj sagen saaleedes for Rætt,

Dømbt og Afsagt.

Klockeren her til Wosse Præstegield, Casten Horsenius, beviisser med Stifftambtmandens og Biskopens Resolution af 12de Januarj 1737, ordlydende indført udj en hiemti\n/gs Doms Act be(skreven) d: 11de Nobr: 1735 paa dens pag: 16 og 17, det en hver Jorde brugende bonde skal betalle Klockeren dend aarlige Klocker told med Reede penge 8 s:, item Offer til de 3de større Højtider, for dem selv 2 s:, og 2 s: for derres huustroer, til Een hver høytiids dag. item huusmænd, Inderster af begge Kiønd, at offere til hver Høytiids dag 1 s: den/n/e Resolution er worden, effter de udj Rætten fremlagde Dom/m/e, wed Magt Kiendt for hiemtings Rætten d: 10de Aug: 1737, for Lautinget d: 30 Junj 1738, for Oberhof Rætten d: 29de Octbr: 173(?), og for Høyeste Rætt d: 7 Febr: 1743: dette uagted findes dog Een deel af Almuen saa

trætteKIær at de ej godwillig vil udgive dend Rættighed Klockeren i saa maader tilkom/m/er.
thi Kiendes og

1748: 152b

1748

Døm/m/es for Ræt, det de indstevnte af Almuen b(ør betal)le dend Resterende Klocker Told og Offer, neml: (...)te Westreim 3 mrk: 15 s.; Aad Knudsøn, til huus paa Rougstad, 12 s.; Anders Johansøn Rougstad for sig og huustroe 3 mrk.; Willum Uqvitne 1 rd: 3 mrk: 4 s.; Johan/n/es Fenne 2 rd: 8 s.; Wiching G(...) 2 rd: 3 mrk: 4 s.; Lars Iwersøn Schutle med huustroe 1 mrk: 8 s.; David øvre Oure 5 mrk.; Elling Hansøn Bryn med huustroe 12 s.; Niels Isaaksøn JæralsTveten (3 mrk:) 12 s.; Niels Berjesøn og huustroe 2 mrk: 4 s.; Størk Qvitne 2 mrk: 4 s.; Aad Rue!! med huustroe 1 mrk: 8 s.; Gaml: Niels Mitthuun 4 mrk: 8 s.; Ole Knudsøn Hougen 1 mrk: 8 s.; Baar Lii med huustroe 2 mrk: 4 s.; Brynild Mæringen 1 rd: 4 s.; Peder Øyeflaaten, til huus paa Schiple med qvinde 3 mrk.; saa bør de og en for alle at betalle til Citanten udj Processens omkostning 12 rd.; og til Justits Cassen for unødige trætte 1 rd: 3 mrk: 12 s.; alt at betalle og udrede inden 15ten dage effter den/n/e Doms lovl: forkyndelse under Nam og Execution.

Klockeren Carsten Horsenius, effter forrige tiltalle til endeel af Almuen i Winie Kirckesogn, lod tilførre, det de indstevnte ved seeneste Rættens holdelse selv begierede sagen udsatt til dette ting for at faae dem et forsvar, og dog alligevel hvercken møder eller lader de nu møde da sagen paaRaabes, hvor ved hand havde føye til at paastaae Dom, mens for ej at overiile dem og lade see sin taalmodighed med dem, saa vilde hand nu selv begiere den/n/e sag udsat til næste ting, om de forinden imindel: med betaling vil indfinde dem.

Afskeediget.

dend forlangende udsættelse billiges.

Fogden lod inden Rættens oplæse og Examinere 1ste og 2de Termins skatte Restance for indeværende aar, hvis endelige Sum/m/a var 1298 rd: 5 mrk: 4 s.; og som ingen var der noged imod sam/m/e havde at erindre, var Fogden Rættens attestation begierende, som blev effterkom/m/ed.

Effter 3de gange udRaabelse war ej nogen der wilde gaa i Rætte, altsaa blev Tinget ophæved.

Dend 26 Septbr: blev Rættens betiendt paa Gaarden Næssem, beliggende udj Holbøygder otting og Winie K:k: Sogn, med effterskrevene Eedsworene Laug Rættesmænd, som af Fogden Rasmus Smith er opnævnte, sc: Bryniel Finne, Jacob Leidahl, Torbiørn og Erich Rogne, Andwe Neqvite og Peder Næsthuus, nærværende Lensmanden Johan Blomberg.

hvor da for Rættens frem kom den/n/e gaards beboere Colbeen Siursøn Næssem. Aamund Torchielsøn ibdm.; Ellef Iwersøn ibdm.; og Ole Aamundsøn ibdm.; som gav tilkiende det de ved skrifftl: stevning af 9de Julj nestl: til den/n/e tægte dag haver ladet indwarsle gaarden Bøygds \og Flisserams/ opsiddere og Eiere, for at faae ved Rættens Middel den/n/e gaards udmarck og skouv udskifft og udsteenet fra bem:te gaard Bøygds \og Flisseram/, med videre effter stevningens indhold, der lyder som følger.

De indstevnte fra gaardene Bøygds og Fliseravn møtte alle og vedtog lovl: warsel. Sogne Præsten

1748: 153

1748

her til gieldet, Welærværdige hr: Haar, som er den/n/e gaard Næssem Allernaadigst
beneficeret, møtte. Ole Bøygð paa hr: Assessor von der Lippes vegne fremlagde hands
skrifftl: forsætt af 18de hujus, og lyder som følger. dend \der / {...
....} er af (... ..) indhold. Nock fremlagde de indstevnte Een (...) Forretning af 17de Septbr:
1726, dend de begierede (...) lydende her udj Acten tilført, sam/m/e er saa lydende.

Gaarden Flisserafns opsiddere, Knud Nielsen og Kiel (...)søn lod tilføre, det de ingen
Process eller trætte havde med gaarden Næssem's opsiddere, mens ware b(egierende) det
Rættens middel wilde needsætte Marckeskiel steene imel:, for der ved Process og ueenighed
at forrekomme, mens {hand} \de/ wil at Mercket skal gaae af wa(...) i Fieldet.

Citanterne Replicerede, det de ej kunde tilstaae Gaarden Flisserafns opsiddere dette Mercke,
mens paastoed, at effterdj de fremlagde Dom/m/e og Steenings Forrætninger ej handler Et ord
om Gaarden Næssem's Eiendom, dends Eiere eller opsiddere, saa paastoed de som Citanter at
faa derres indstevnte widner afhørte om gam/m/el Kan, hvor effter de ville paastaae Mod og
Marckeskiel needsatte, og d(...) derres indstevnte widner, Anders Lønne, Torbiørn Larsøn
Ulwens-bøen, Lars Aarmod, Anders Olsøn Synwehougen, Ole Haandwe og Knud Siursøn
Humblebreche, som alle for Rætten fremstillede sig. Eedens forklaring blev widnerne af
Lovbogen forrelæst og formanet at wogte dem fra!! (for) Meen Eed, da Et hvert widne for sig
særdeeles blev examineret.

1ste Vidne, Anders Erichsøn, er til huus paa Gaarden Lønne, sagde sig at være gaml: 82 aar,
er gandske blind paa begge sine øyene, er broder til Ole Bøygðs Farmoder, prøvede!!
(provede) at det er 31 aar siden hand kom her fra gaarden, og beboede hand dend fierde part
af gaarden (...) og brugte da Næssem!! (Næssem) af wandet og op i Lierne (...) Rødnings-platz,
:/ hvor der udj en jordfast \steen/ er (en Gloppe), der fra op i Ørnelunde, hvor der staar en
Marckeskiel's steen, der fra og oven paa Leite, som er (...) øyen siunet, dette war
Marckeskiel imel:Næssem og Flisserafn, og aldrig hørte hand her om nogen paa-Ancke af
Flisserafns Manden. Marckeskiel imel: gaarden Bøygð og Næssem war (af) Flisserafns
Hofden og hen i Geedejuckelen, og siden ud effter Field Rusten i Store Growen, hen i
Aarmods Noltten, og saa {til} udi Graa-steenene, og dette Mercke wiiste Siur Olsøn Bøygð
ham, hvor effter begge gaardenes opsiddere rettete dem som et fuldkom/m/en Mercke uden
nogen paa-ancke. Parterne ej havde noget at tilspørge widnet, undtagen hvor mand skulde
staa og see op paa Leite i Flisserafns byttet. Resp: ved Flisserafns stue dør i Thuunet, (...)
saa høyt som mand kunde see op skulde Flisserafn E(ie). Da effterdj widnet har mist sit siun,
saa det ej kunde gaa i Marcken for at giøre anvisning, saa bekræftede widnet sin aflagde
forklaring med Eed og opragte fingere.

2det Vidne, Torbiørn Larsøn, huusmand paa U(lwens-bøen),

1748: 153b

1748

Er beslægtet med indstevnte Kield Bøygð i 3de ligge leed, sagde sig at være gaml: 47 aar,
vidnede at have tiendt i et aar hos sal: Siur Bøygð, og 2 aar hos sal: Colbeen Siursøn Bøygð,
og er det omtrent 28ve aar siden hand kom der fra gaarden af sin tjeneste, og siunte disse
Mænd ham Marcke skiel imel: Bøygð og Næssem af Flisserafns hofden og hen i
Geedejuckelen, ud effter Field Rusten, i Store Growen, hen i Aarmod-Nulten, og saa i
Graasteenene: paa de tiider tilspurte søn/n/en Colbeen sin Fader Siur, hvor det tilkom at
Bøygð og Flisserafn ej liggesaavel Eiede i Fieldet som Næssem og Ulwene, der til Faderen
swarede, det kom/m/er saa, søn[n], at alle Mercker snee!! (sneier(skrår?) av, jo nermere de
kom/m/e Bøygð, jo meere snee de, der for kand Bøygð ej kom/m/e i fieldet. om Mercke imel:
Flisserafn og Næssem sagde sam/m/e Mand Siur Bøygð at det gick effter Flisserafns hofden,
oven for Eier Næssem, og neden for Flisserafn efter øyensiuunet, og imel: Liene, hvor der er
nogen Rødnings platzer, der er udj en jordfast steen Een gloppe, som war Marckeskiel imel:

de 2de gaarder. om disse Mercker widnet sagde at kunde giøre anvisning. Parterne havde ej noged at tilspørge widnet.

3de Vidne, Lars Oløn, boende paa gaarden Aarmod, gaml: 56 aar, er ingen af Parterne, ham witterlig, beslægted eller beswogret: vidnede at have hørt af sin Moder, sal: Aasse Jonsdatter, sigge, det hun havde hørt af Downald Flisserafn sigge, da hand trættede paa Flisserafns Liene, og her var Sorrenskriver og Mænd, da sagde Dovnald, naar ieg staar i mit (Thu)un, da saa langt som ieg seer op paa Hofden, er min Eiendom, Næssem Eier oven for, og Flisserafn under. widere sagde widnet ej at have hørt eller er widende, ej heller kand giøre nogen anviisning. Parterne havde ej noged at tilspørge Vidnet. altsaa aflagde Vidnet Eeden med opragte fingere.

4de Vidne, Anders Oløn, er til huus paa Synvehougen, gaml: 83 aar, ingen af Parterne witterligen beslægted eller beswogret, vidnede det hand ej noged er witterligt om Marckeskiold imel: Næssem og Flisserafn, mens vel om Marckeskiold imel: Bøyg og Flisserafn, saasom hand er fød paa gaarden Helgeland, en halv fierdingweis her fra, og er Mercket imel: disse 2de gaarder af Flisserafnshofden i Geedejuckelen, saa i Storre Growen, Aarmods nulten, og hen i Graasteenene, alt effter Field Rusten, om disse Mercker Vidnet kand giøre anviisning. Parterne havde ej noged at tilspørge Vidnet.

Citanterne lod tilførre at de frafald de 2de indstevnte Vidner Ole Hondve og Knud Humblebreche, siden de ere dem beslægtede, dog med Reservation om derres Procurator i

1748: 154

1748

fremtiden skulde finde fornøden at førre dem eller fleere Vidner som kand opspørges, de det da at (...).

Dom/m/eren tilspurte de indstevnte gaarden Bøyg og Flisserafns opsiddere, om de, til Sagens oplysning paa derres sidde, har indstevnt widner. her til de samtlig swarede nej, de havde ej Contra stevnt, og altsaa ej heller indstevnt widner.

Dom/m/eren tilspurte dem samtlig indstevnte, om de da vilde begiere Sagen udsadt for nogen Tiid, for at faae vidner indvarslet paa derres sidde, da det billigen kand forundes dem. Hertil de swarede, at de vilde betænke dem her paa til i Morgen.

Og som dagen war forløben, blev Sagen udsat til i Morgen Klocken 8te Formiddag.

Dend 27de dittto (September) blev Rættten atter betient, da Sorenskriveren med Laug Rættten, og widnerne samt begge Parterne forføyede os ind i Marcken,

Og blev Citanterne med gaarden Bøygds opsiddere og beboere i ald Kiærlighed foreenede, da Rættens Middel effter disse 2de Parterns samfellig gjorde anvisning, gjorde og needatte dem imellem Mod og Marckeskiel saaleedes som følger:

(...) Bøygdesnoue, udj et skarv hugget Een gloppe som wisser ud effter i Geedejukelen, der fra i St(ore) Growen hen i Aarm[?]dsnulten, og saa i Graa(...)nene, som er ende mercket, oven for disse Mercker Eier Næssem, og neden for Eier Bøyg saaleedes effter Marckesteenings Forretningen af 17de 7br: 1726, at alt hvis Bøyg, udj den/n/e Post e(...) fra øverste Mercke i hver Post kand see op i him/m/elsiunet af Fieldbrunnen. bem:te gloppe i Bøyg snoug wisser liggeleedes ind effter i Bøygdehofden, der needsat Een lovl: Marckeskiolds steen som wisser bed(...) ind effter i hofden, der er udj Een jord fast steen hugget Een gloppe, som er det andet ende bytte, og wisser til Flisserafns byttet: oven for disse mercker Eier Næssem, og neden for Eier Bøyg effter Steenings Forretningen af 17de 7br: 1726, saaleedes som ovenmelt er.

Der effter forføyede wi os til Merckerne imellem Næssem og Flisserafn i Følge af begge Parterne, som liggeleedes bleve foreenede og gjorde os anvisning hvor Marckeskiold skulde needsættes, som af os effter derres forlangende blev effterkom/m/ed saaleedes:

neere ved wandet er en liden Kiøn, mit i sam/m/e begynder byttet, der fra (...) en gl: gloppe tæt hos Næssem's Lien, der fra (...) dend gaml: Marckeskiølds steen i Aar(eland?), (der) fra sam/m/e ligge beent op effter Groen, i dend øv(erste) Foss, i Een stoer jord fast steen hugget en gloppe, der fra i snee!! (skrå?) ud effter og op i Hofden udj Een houg, hvor udj var en jord fast sten, der udj hugget Een gloppe som wisser ind og op effter i Ho(ften?), i Et skarv, der hugget Een gloppe, som er ende byttet. u(den? for?) og under disse Mercker Eier Flisserafn, ind(en? og?)

1748: 154b

1748

(ov)en for Eier Næssem.

betræffende den/n/e Forrætnings bekostning, da bliver Parterne saaleedes forEenede, Een hver betaller effter sin læggebur, og er omkostningerne, for Mænds opnævne 1 Rdr:, for stevningens forkyndelse i Bergen og her hiem/m/e 2 Rdr:, Rættens betientere effter det Kongl: Reglement, er Sorenskriverens Reisse fra sit hiem til {Hestham/m/er} Wangen paa Woss 4 ½ Miil, er 1 rd: 12 s:, fra Wangen og her til Aastædet 3 Miil, er 4 mrk: 8 s:, alt liggeleedes hiem igien, tvende Reisse dagge til Aastædet udj provition 1 rd: 2 mrk:, tvende dagges Forretning 3 rd:, Laug Rættens 3 Rdr:, Lensmanden 1 rd:, tilsam/m/en 15 rd: 8 s:, der af Rættens Persohner tilkom/m/er 10 rd: 3 mrk: 8 s:, som Een hver effter sin andeel til Citanterne betaller under Nam og Execution.

Dend 1ste Octbr: blev Rættens betiendt paa Gaarden Opqwitne, beliggende i Borstrands otting og Wangens Kirkesogn, med effterskrevne Eedsorne Laug Rættesmænd som af Fogden Rasmus Smith er opnævnte, sc: Dawid Mølster, Ole Erichs: Flættre, Niels Traae, Ole Nielsøn Hægle, Iwer Saue, og Størck Noreqwal, nærværende Lensmanden Johan H: Blomberg.

hvor da for Rættens frem kom opsidderen her paa gaarden, Halwor Larsøn, og gav til kiende, det hand med {Mundtlig} \skriftl:/ warsel til den/n/e Tægte dag her til Aastædet har ladet stevne og indkalde sin grande her paa gaarden, Anders Hallesøn q q <(og med)Interessendere> til Jordeeling inden og uden gierds, samt Steenings Forretning dem imel:, paa det Een hver ksnd wide sit brug og {andeel} \Eiendom/, samt at sware Forretningens omkostninger effter andeel, stevningen er datteret d: 10de Aug: nestl:, og lyder som følger.

dend indstevnte Anders Hallesøn, samt Formynderen for dend umyndige Lars Hallesøn, Niels Størcksøn Næssem, møtte, tilstoed lovl: warsel. paa indstevnte hr: Assessor von der Lippe[s] vegne møtte ingen effter paaRaabelse.

Stevne vidnerne Ole Siursøn Rondve og Joen Siursøn ibdm: med Eed og opragte fingre afhiemlede Stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for hr: Assessor von der Lippe[s] boepæl udj Bergen, udj hands Egit paahør d: 7de Septbr: nestl:, da bem:te hr: Assessor swarede dem, det hand ej swarede noged til den/n/e Sag, saasom hand ickun Eier her udj gaarden 12 mrk: smør uden børsel.

Citanten fremlagde Et skiøde af 19de Nobr: 1745, sin Eiendom der med at beviisse, sam/m/e er af følgende indhold.

de indstevnte frem lagde Et skifftebev af 10de Nobr: 1732, der med at beviisse det de tvende brødere tilsam/m/en har arvet effter deres sal: Fader 16 mrk: smør med børsel, som igien skal børsle 12 mrk: Landskyld, Wangens Kircke tilhørende, bliver saa derres brug og Eiendom tilsam/m/en med børsel og over børsel til Kircke goedset 1 pd: 4 mrk:, som fra gaarden skal udsteenes inden og uden gierdes, Resten bliver Citanten tilhørende.

Effter lang Samtalle imel: Parterne bleve de saaleedes forEenede, det Citanten sælger til Anders Hallesøn 4 mrk: smør uden bøxsel, saa at hand med broder Lars Hallesøn bliver i alt Eiere for 20 mrk: smør med bøxsel og

1748: 155

1748

Herlighed, samt i over bøxsel til de Wangens Kircke tilhørende 12 mrk: smør, er tilsam/m/en som her fra jorden uden og inden gierdes skal udsteenes, 1 pd: 8 mrk: smør, Resten, som er 1 Løb 4 mrk: smør med bøxsel og Helighed, bliver Citanten tilhørende.

Der effter blev bøn og Aggerne tagged udj siun, hvor med dagen gick til ende.

Dend 2de Octobr: blev Rættten atter betient,

da forføyede Rættens Middel i Følge begge Parterne dem ud til udmarcken, for sam/m/e tilligemed skouen at skiffte, steene og Reene, og som Parterne om derres Eiendom her udj vare Eenige, saa blev Mod og Marckeskiold giort og needsat effter deres anviisning saaleedes:

i Lyng Steenen hugget en T som visser op i Biøntonen, som er et bierg, der udj hugget Een gloppe, imellem disse tvende Mercker udj ligge linie er hugget 6 glopper. paa indre sidden af disse Mercker (under?) Næssem Eier Anders Hallesøn, paa yttre sidden af sam/m/e Mercker Eie Halvor Larsøn. Fra T gloppen i Lyngesteenen og ind effter igien/n/em Jellene i Fosse grouen i Næssems Mercket, er her (under?) hugget 4 glopper i jord faste steene, hvilket al(lene) hører til Anders Hallesøns part. Fra V(...)det i Kalvehougen og op igien/n/em Jellene, er et skraa Mercke, hvor uj; eller imellem, er hugget 7 glopper, dend inderste part af disse Mercker Eier Halvor Larsøn, og Anders Eier dend part h(en?) imod bøe garen. Fra Meel støllen og op (...) Graa schallen, i skraae, i en L gloppe hugget i et fast berg, imel: disse Mercker er hugget 5 glopper. Fra L og i Lyngesteenen til 7: gloppen, er 1 gloppe imel:, af disse Mercker Eier Anders paa indre sidden, og Halvor paa dend yttre sidde imod Neqvitte Mercket.

Her med daggen blev til ende bragt.

Dend paafølgende 3die dag blev den/n/e Forretning atter forretaged, saaleedes som følger.

I Niels haugen, i Et bierg oven (for?) Hæfte Nøstet er hugget en L gloppe som wisser (op i?) Nielshage bierget, der hugget en gloppe, mellem (disse) Mercker er hugget 5 glopper og needsat 1 Marckesteem, øverste og inderste part Eier Anders, og underste og yderste parten for disse Mercker Eier Halvor Larsøn. I Kleeviigen er needsat Een Marckesteem som wiisser op imellem Magneteigen og Kleeviigteigen, i et fast bierg der hugget Een gloppe, imel: disse Mercker er hugget 3de glopper, Halvor Eier Kleeviigen, og Anders Eier Magneteigen. I dend inderste part af Slaatte haven er hugget en gloppe i en jordfast steen hos v(aa?)garen, som wisser med Havegaren op {igien/n/em} i enden af Slaatte haven, der hugget en gloppe udj en berg ham/m/er, imel: disse mercker er 11 glopper, fra sidste Mercke og ud over Slotte haven, i en Marckesteem, hvor udj blev hugget Een gloppe, imel: disse Mercker er hugget 3 glopper, fra sam/m/e Merckesteem og need i Veien, imel: disse Mercker, er (...)

1748: 155b

1748

hugget 3de glopper. den/n/e udsteente Slaatte have Eier Halvor Larsøn. I Mogns Teigen er hugget Een gloppe udj en stoer jord fast steen oven for (...), der fra i skraa ud imod Mogns tofte, i et fast bierg hugget Een gloppe, imel: disse Mercker er hugget 6 glopper:, fra sidste Mercke need igien/n/em Mogns teigen, udj en jord fast steen hugget en gloppe:, imel: disse Mercker er needsatt Een Merckesteem og hugget 2de glopper, dend inderste parten af disse mercker eier Anders, og Halvor uden for. Inden for huussene, under bøe garen i en jord fast

steen er hugget Een gloppe, sam/m/e wissir need udj Een Merckesteen med Een gloppe udj, imel: disse Mercker er hugget 2de glopper, fra Merckesteenen med gloppen udj og need i et skarv, der hugget en gloppe, mel: disse Mercker er hugget 2de glopper, uden for disse Mercker Eier Anders. Under Dahls aggeren er huggen Een gloppe som wiisser need igien/n/em udj en stoer steen, der hugget en gloppe, imel: disse Mercker er 3de glopper, inden for disse Mercker Eier Anders, og Halvor uden for.

Dend 4de 8tbr: blev end widere Continueret med den/n/e Forretning.

I Mognshageberg hugget en gloppe, der fra need igien/n/em Neqvithaugen, der i et skarv hugget en gloppe, imel: disse Mercker er 3 glopper, fra det sidste Mercke i skarvet, tæt ved forrige gloppe, er hugget en gloppe som wissir ind igien/n/em udj (....?)t skarv, der hugget en L som wissir op effter i Mognshageberget, imel: disse Mercker er 3 glopper og (Een) Marckesteen, alt dette som nu saaleedes med Marckeskiold er ind hægned, eier Anders. (...) Skog aggeren, udj en jord fast steen er hugget en gloppe, som wiisser hiem under Blom brechen, der needsat en Marckesteen, hvor udj er hugget en gloppe, der fra op i Mognshageberget atter hugget en gloppe, imel: disse Mercker er tvende glopper, oven for disse Mercker eier Anders, og neden for Halvor. (...)ottingerne er skifft dem imel: med glopper.

Aggerne betræffende, de aggere som ligger i Anders Hallesøns bøe bliver ham selv tilhørende, og hvor hand har bekom/m/ed en agger eller agger støcke udi Halvor Larsøns bøe, da er sam/m/e med Marckesteene og glopper fra bøen ind hægned.

anlangende homle garen, da beholder Andes Hallesøm det øverste homle træe, og Halvor Larsøn det underste.

Huussene angaaende, da beholder Halvor Larsøn de Huusser som følgede hands jordepart da hand kiøbte dend af Anders Hallesøns Forældre, undtagen de huusser som var til fælles, saasom Røgstuen og Jldhuuset, der udj nyder Een hver effter sin andeel i jorden, item Løen, der udj nyder Anders halve deelen af det øverste braad, og det huuss som er bygget i brystet af nederste braadet, Resten hører Halvor til, udlørerne som (...), der af nyder en hver tvende. Een gaarden fælles (.....)er, da skal Halvor hielpe Anders at bygge (.....)det, og Anders skal hielpe Halvor at bygge (...) (So)m/m/erstøllen.

Nu bliver at beregne

1748: 156

1748

den/n/e Forretnings omkostninger, saasom Sorenskriverens fløtning fra sit hiem til Wangen 1 rd: 12 s:, liggeleedes hiem igien, provition for en Reisedag 4 mrk:, de 3de første dages Forretning 4 rd:, Laug Rætten i (4?) dagge, tilsammen 4 rd:, Lensmanden 1 rd: Citanten gav tilkiende, det hands allereede udlagde Reede penge til Dom og brev penge, stevningens forkyndelse saavel i Bergen som her hiem/m/e, til Fogden for Laug Rættens opnævvelse, item til Rættens underholdning her paa Aastædet, beløber i alt til 11 rd: 4 mrk: 8 s:, foruden det hand nu til Rættens Middel skal betalle, det hand alt paastoed skadesløs effter stevningens indhold tilsam/m/en disse anførte omkostninger 23 rd: 4 mrk:, hvor af Rættens middel tilkom/m/er 11 rd: 5 mrk: 8 s:

Her om blev Parterne saaleedes foreenede, det Anders Hallesøn for sin andeel betaller 7 rd: {ind} til Citanten Halvor Larsøm, og det til Høste tinget indeværende aar.

Dend 4de Nov: blev paa **Ewanger holden Eet almindelig Høste ting for Watzwærns ting lauy**, og Rætten beklæd med effter skrevne Laug Rættens mænd, sc: Knud Andersøn Sævalstad, Niels Næssem, i hans stæd sad Knud Styve, Anders Rasdahlen, Ole Strøm/m/e,

O(d?) Lie, Ole Bræche, Gudmund Dals Eide, og Johan/n/es Stamnes, I hr: Cancelie Raad og Sorenskriver Fleischers lovl: Forfald blev Rættten administreret af hand Eedsorene Fuldmægtig Johan Peter Guldager, overværende Kongl: Maj:ts Foged Sr: Rasmus Smith, Lensmanden Niels Olsøn Horvej og dend Tingsøgende Almue,

hvor da allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret følgende Kongel: Forordninger og andre Høje Ordres, sc:

1° Forord: om Couffardie Skibes og Com/m/iss: Fahrernis samt de Octroyerede Compagniers Skibes Flag og Giøs samt Wimpler og Fløje, dat: 11te Julij 1748.

2° Placat angaaende de som handle med Tøm/m/er, bord og bielker i Norge, skal betale bonden for Tøm/m/er kiøb, samt deris bord Kiørsel, Flaating, eller hvad navn sligt arbeide haver, med Reede penge, dat: 12te Julij 1748.

3° Forord: angaaende de (.....?) Banco Sædlers Forandring og omvexling, dat: 13 7br: 48.

4° Placat angaaende det under 10de Januarj 1743 gjorde Forbud paa Hingsters, Hesters og Hoppers udførsel af Norge, dat: 26de Aug: 1748.

5° Hans Excellence hr: Stiftsbefalings Mand á Møinichens skrivelse af 15de 8br: h: A:, angaaende Grændse Skydsen for 1747 og 1748, hvor paa dette Fogderie er Reparteret at svare 440 rdr:

6° Dito skrivelse af dito dato angaaende Post broerne i Stønjum og Nærøe Dahlens op Byggelse, hvor af dette Fogderie bliver at svare effter Repart: 216 rd:

7° Dito skrivelse af 16de Sept: h: A:, angaaende Tyv Delinqv: omkost: pr: 1747, hvor af dette Fogderie tilkom/m/er at svare 35 rdr: 70 s:

8° Dito skrivelse af 19de Aug: a: c: angaaende een Swensk Deserteurs, ved Navn Niels Halti(..), paagribelse.

9° Dito skrivelse af 27 Aug: a: c: angaaende 2de Swenske Deserteurs, Navnl: Lars Brunberg og (...) Blom, deris paagribelse.

10° Dito skrivelse af 4 Julj (1748) angaaende Een, fra Lensmanden i Eggedall borttrømt Delinqvente ved Navn Narve Ols: Reedallen, at paagribe.

Dernæst Passeret som følger:

Skiffte breved sluttet effter Sal: Anna Haldors Dattr: Horvej dend 10de Nov: 1747, og var boen Ejende Jordegods i Gaarden Horvej ½ Løb smør med bøxsæl og herl:, Wurd: for (1?)54 rdr:, og udlagt i Arfv til Enckemanden Lars Bastesøn 18 Mrk: smør, Søn/n/en Lars 7 1/5 mrk: smør, Helje 7 1/5 mrk:, og Dattr: [??] (3 3/5 mrk: smør). Nock i Bolstad Elven 9 Mrk:r Smør, wurd: 9 rd:, (udlagt) til (....?) 4 ½ mrk:, Søn/n/en Lars 1 4/5 mrk:, Helje 1 4/5 mrk:, og Dattr: 9/10 mrk:, blev læst.

1748: 156b

1748

Skiffte brevet sluttet effte Sal: Maritta Tormoedattr: Berstad, og!! dend 18 Martj h: A:, og var Sterv boen Eiende Jordegods i gaarden Bærstad 1 pund smør med bøxsæl, Wurd: for 24 rdr:, og udl: for giæld til Moens Kiddenes 4 mrk: Sm:, Knud (L?) Bræche 3 mrk: Sm:, Ragnilde Larsdattr: 1 mrk: Smør, og i Arv til Enckemanden Niels Knudsøn 12 mrk:, børnene, Tormo Nielsøn 1 1/3 mrk: Sm:, Knud 1 1/3 mrk:, Datteren Karj 2/3 mrk: Smør, og Dordej 2/3 mrk: Smør, blev læst.

Dito sluttet efter Sal: Lars Larsøn Geilen dend 16de Septbr: 1747, og var Sterv boen ejende Jordegods i gaarden Geilen ½ Løb Smør med bøxsæl, Wurd: for 36 rdr:, og udlagt i Arv til

Encken Ingebør Knudsdattr: 18 Mrkr:, Søn/n/en Knud 4 ½ mrk: Sm:, Lars 4 ½ mrk:r, Døttrene (4 – sjå neste dok.), hver 2 ¼ Mrk:r Smør, blev læst.

Dito slutted efter Sal: Ingebør Knudsdattr: Geilen dend 3de Julj 1748, og var boen ejende i gaarden Geilen ½ Løb Smør med bøxsæl og herl:, Wurd: for 36 rd:r, og udlagt i Arv til Søn/n/en Knud Larsøn 9 Mrk:r smøe, Lars 9 Mrk:r smør, Døttrene, Britta, Anna, Ingebør og Maritta Larsdattr:, hver 4 ½ mrk:, blev læst.

Dito slutted efter Sal: Siur Nielsøn Was-Enden dend 4de Julj a: c:, og var boen Ejende Jordegods i gaarden Was-Enden 1 pd: 11 mrk: Sm: med bøxsæl, Wurd: for 49 rdr: 3 mrk: 8 s:, og udlagt for gields fordring til Warner Hossewinckel 14 mrk:r, Brynild Siursøn 6 mrk:r smør, Haldor Siursøn 6 mrk:r, Arne Siursøn 4 mrk:r, udj Arv til Encken Maritta Nielsdattr: 2 ½ mrk:r, børnene, Brynild, Haldor, Arne og Niels Siursøn/n/er, hver ½ mrk: Smør, Anna og Britta Siurs Datter, hver ¼ mrk: smør, blev læst.

Dito slutted efter Sal: Lars Jacobsøn Øfre Lie dend 18de Martij a: c:, og var boen Ejende Jordegods i gaarden Øfre Lie 12 mrk:r sm: med bøxsæl og Herl:, Wurd: for 30 rd:r, og udl: for giæld til (...) Siursøn Berge 7 1/5 Mrk:r. udj Arv til Encken Ingebør Nielsdattr: 1 4/5 Mrk:r, Søn/n/en [??] Larsøn 2 Mrk:r smør, Datteren Anna Larsdattr: 1 Mrk:r smør, blev læst.

Peder Størchsøn Ædahl udgivne Obligation af 28de \Martj/ 1746 paa Capital 24 rdr:, imod det underpant af 1 pd: smør med bøxsæl i gaarden Ædahl, indført i Pante bogen paa fol: 227, blev effter paateignede qvitering af 5te Julj 1748 anvist til udslettelse.

Dend 5te Ditto blev Rættten atter betient, og følgende passeret.

Peder Størchsøn Ædahl udgivne skiøde til Lars Størchsøn ibdm:, af dato 6te Julj 1748, paa 1 pd: smør med bøxsæl og herl: i gaarden Ædahl, blev læst.

(...)ls Knudsøn Rødland og Medinteressent: udgivne skiøde [til ??], af gaardags dato, paa 9 Mrk: smør med bøxsæl og herlighed i gaarden Førre, blev læst.

Lars Størchsøn Ædahl udgivne Pante Obligation, af dato 10de Julj h: A:, paa Capital 50 rd:r, til Knud Gullichsøn Røete, imod det underpant af 1 pd: smør med bøxsæl og herl: i gaarden Ædal, blev læst.

Anders Endre!! Ælge udgivne Gave brev til Hælga Simonsdatter, Ragnilde Simonsdattr: og Mario Simonsdattr: paa (?)30 rd:r til hver, dat: af gaar dags dato, blev læst.

(...ich) Olsøn Furrenes udgivne bøxsælbrev med Rewers, af gaardags dato, til Siur Olsøn Furrenes paa 1 pd: smør i gaarden Tøssen, blev læst.

Fogden lod inden Rættten oplæsse og Examinere følgende (biel)ager til Hans Regnskabers belæg, sc: 1° det ordinaire tingsvidne bestaaende af 9 Poster. 2° Specification over aftagene. 3° angaaende Giestgiverne her i ting lauvet, og som Almuen ej noget derimod havde at Erindre, blev forn:te bilagere af Rættens Middel (...) lovlig forseigling udstæd.

End viidere fremlagde Fogden Odels Skatte Mandtallet for indeværende Aar, som af Almuen blev tilstaaed Rigtig at være, og altsaa und(...) (...) forsegling udstædt..

sluttelig blev opnævnt de Laug Rættes mænd som Rætten for anstundende Aar 1749 skal betiene, sc: nye, Johan/n/es Haldorsøn Dals Eide, Brynild Knudsøn Mælland, Anders Larsøn Bræchhuus, Lars Siursøn Sæwaldstad, gl:, Ingebrigt Askieltsøn Øye, Ole (...)søn Furrenes, Johan/n/es Haldorsøn Hermundsdalen, og Ole Pedersøn Horwigen.

Effter 3de gange udRaabelse var ingen der viidere havde at i Rætte føre, altsaa blev tinget ophævet.

Dend 7de Nowembr: blev paa **Wangens Sædvanl: tingstæd holdet et almindel: Høste og Sage ting med bem:te Wangens ting lauv's Almue**, og Rætten beklæd med det Ordinaire Laug Ræt, nærværende inden Rætten Kongl: Ma:ts Foged Rasmus Smith, Lensmanden Johan Henrich Blomberg og den tingsøgende Almue,

da allerunderdanigst og underdanigst blev publ: de Høj Kongl: Forord: og andre Ordres som paa 156 findes Extr:, end viidere er indløben

Hans Excellence Hr: Stiftsbefalingsmand á Møinichen[s] skrivelse til Fogden af 5te Nov: a: c:, med indlagde Placat udgiven af Politie og borgemester Mathiesen dend 17de 8br: 1748, angaaende den gl: Kande, potte og pægle Maals afskaffelse, og det ny Justerede at bruges her efter, blev læst.

Hr: Assessor von der Lippe udgivene bøssebrev, med Rewers, af 2den 9br: 1748, til David Aamuns: paa 2 Løb 12 mrk: Sm: i i gaard: Reqve.

Hr: Haar udgivene bøssebrev, med Revers, af 26de 8tbr: 1748, til ovenbem:te David Aamuns: paa 1 pd: 18 mrk: Sm: i i gaard: Reqve.

Dend 8de ditto blev Rætten atter betiendt, er passeret som følger.

Sig:r Miltzou udgivene bøssebrev, med Revers, af 18de Martj 1748, til Aad Knudsøn paa 1 Løb 1 pd: 12 mrk: Smør udj gaarden Breche, blev læst.

Hr: Haar udgivene bøssebrev, med Revers, af 7de 9br: 1748, til Lars Olsøn paa 1 ½ Løb smør i gaarden Dombe.

Dend Sag af Knud Skutle, effter forrige tiltalle til Corporal Lars Qvale, indstevnt, blev paaRaabt: paa Citantens vegne møtte Niels Bryn og gav tilkiende, det indstevnte Lars Qvale paa nestl: Som/m/er ting erholdet Sagen udsatt indtil dette Ting, paa det Fundament at wilde indwarsle widner til Sagens oplysning paa hands Sidde: dette havde Citanten wentet hand havde effterkom/m/ed, hvor for Citanten til dette Ting ej haver Moveret sig: mens som Lars Qvale ej har effterkom/m/ed sit Løffte, paastoed Citanten Sagen udsatt indtil næste Ting, paa det hand kunde indwarsle Lars Qvale til at modtage Dom.

Sagvolderen Lars Qvale blev 3de gange paaraabt, mens ingen wilde svare.

Afskeediget,

dend af Knud Skutle forlangde udsættelse billiges ham indtil nestanstundende Aars Som/m/erting, som tagger sin begyndelse d: 5te Julij, følgelig Lovens Allernaadigste bydende.

Dend 9de ditto Er end videre med Tinget Continueret.

Lars Olsøn Rondve udgivene skrifftl: Forpligt af 7de 9br: 1748 til Anders Swend: Dombe med huustroe, betræffende derres underholdning for derres Livs tiid.

Knud Olsøn Støb lod lydeligen inden Rættens oplysse 16 rd:, som er hands Myndling Britte Olsdatter tilhørende, om nogen dem imod Sufficant pant vilde laane, da de hos ham naar paaæskes er at bekomme.

Haldor Øxneberg udgivene skiøde af dags datto til Ole Mognsøn Wæche paa ½ Løb 1 mrk: smør udj gaarden Wæche, blev læst.

1748: 157b

1748

Mons:r Peder Nordahl, for sin Farbroder, Welbaarne hr: Obrister Lieutenant Jens Nordahl, gav tilkiende hand til den/n/e Tægte dag lovl: har ladet stevne og indkalde Willum Opqvite, Dom at lide til at betalle Citanten Resterende Korn skyld med videre, samt Proccsens omkostning.

dend indstevnte Willum Opqvite blev 3de gange paaraabt, mens ingen vilde sware.

Stevne widnerne Niels Tollefsøn Bryn og Siur Størcksøn Nyrre med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for Willum Opqvite[s] boepæl med 14ten dagges warsel til i dag, og det udj hands huustroes paahør, siden hd: ej war tilstæde eller lod sig finde.

Comparenten erindrede om Lauv dag.

Afskeediget

Dend lovl: indstævnte Willum Opqvite forrelægges til næst anstundende aars Som/m/er ting, som tager sin begyndelse d: 5te Julj, her for Rættens at møde, Saggens tarv paa sin sidde at i agt tage og oplysse.

Procurator Jan Reütz møtte udj den Sag effter forrige tiltalle indstevnt af Johan/n/es Honve Contra David Mølster, Holgier og Mogns Ullestad, og gav tilkiende, at bem:te Citant havde ved Muntlig Continuations Stevning ladet indstevne til dette Ting bem:te Contra parter og endeel widner, sc: Niels Jerrals Tveten, Siur Ullestad, Niels og Knud Dychesteen, under faldsmaal at aflægge derres widnesbyrd til Saggens nærmere oplysning.

De indstevnte Sagwoldere møtte alle, tilstoed den/n/e Continuations Stevning at være dem lovl: forkyndt. Liggeleedes møtte de indstevnte widner, Eedens forklaring blev dem forrelæst, og formanet at wogte dem fra Meen-Eed.

1ste Vidne, Niels Bergesøn, boende paa Jerrals Tveten, fremstoed for Rættens, med opragte fingere aflagde Eeden og widnede, at da hand med de øfrige kom til Bergen seent om aftenen, kunde vidnet ej kom/m/e til sit Logement, hvorfor hand satte sit goods op i David sit Logement, der effter som hand vilde optage sine Klæder af skuden, og Anders Anfindsøn, som var paa skuden, leverede ham dem, sagde bem:te Anders, at der var fleere Klæder i vingen paa skuden, hvem dem tilhørte. dagen, eller anden dagen der effter, sagde Mogns Ullestad at de frem/m/ede Klæder som var i skuden, var Johan/n/es Hondve sine Klæder: mens, hvor hand gjorde af sam/m/e Klæder, weed vidnet ei. Citantens Fuldmægtig tilspurte

widnet, om widnet icke foer til Bergen med dend skude som Johan/n/es Hondve skulde have været med: Resp: weed ej om Johan/n/es Hondve skulde have været med, har ej hørt det sigge. 2° om widnet weed at Kufften blev Citanten tilbuden af nogen, da hand kort effter widnet kom til Bergen, eller om hand hørte det Citanten spurgte effter sin Kuffte, og hvad ham blev

1748: 158

1748

swaret. Resp: effter at Johan/n/e var kom/m/en til byen, da møtte widnet /: enten det war Holgier eller Mogns Ullestad mindes widnet nu ej :/, (...)and havde et plag paa Armen, og sagde der med at wilde gaa til Johan/n/es, mens hvad det war for et plag hand havde, ved!! (veed) widnet ej. 3° om widnet war nærværende da der blev kasted en deel tøy ud paa landet af Fartøyet ved Bolstadøren, Citanten tilhørende, eller (hvo)r for det blev sat i land. Resp: ja, hand war hos, og godset blev udkast fordj skuden war for(latt?) (for lastet?), mindes ej hvad der blev udsatt, veed ej Rættene nu end at det var smør, og var Johan/n/es Hondwe selv tilstæde og saa at det blev udsatt, som der over war misfornøyet. David Mølster tilspurte widnet, om hand veed eller hørte, det Comparenten med sit følge, enten tilsagde Citanten at være med sit goods paa derres Fartøy, eller om de havde tagged imod Citantens goods eller Kuffte. Resp: veed intet her om, mens effter at skuden war bleven fuldkom/m/en latt!! (lastet?), gick de alle op paa Øren at købe dem en pott øll, og da de kom ud igien til skuden, war Johan/n/es sit goods kom/m/en i skuden, da de i hands Egen nærværelse udsatte det. 2° om Comparenten icke tilbød Johan/n/es Hondve, (om) hand wilde lade sin Koe blive af skuden, og lade sin Søn følge med skuden, saa wilde de tagge imod alt hands goods og sware der til: og om de havde tagged Koen ind paa skuden, om de da icke alle havde været for raad:!! item om icke Johan/n/es nægtede ej at imod tagge dette derres tilbud. Resp: weed intet her om, mens havde Koen kom/m/en i skuden, havde de været forlatt!! (for lastet?).

2det widne, Siur Anfindsøn Ullestad, nu tienende hos Aad Bræche, gaml: 21 aar, har været til Alters, aflagde Eeden effter Loven, og widnede, Ei at være noged widende om (...)ten, mens udj skuden fantes Een w(...) og 2de hatte, det leverede vidnet til Citanten selv effter at hand war kom/m/en til Bergen. Effter at de havde latt!! (lastet?) skuden, og der med lagt til Øren, gick de fra skuden, og da vidnet kom igien til skuden, da var Citantens goods kom/m/en i skuden, og da udsatte de sam/m/e goods af skuden i Citantens nærværelse. Citantens Fuldmægtig tilspurte widnet: om hand icke veed at Citantens Søn Michel, før!! (foer) ud af Bolstadøren med David Mølster og Holgier Ullestad for at opsøge og betinge dem Fartøy til Bergen, og om icke saadan betinging skeede af dem samtlig med Torgier Ol(...). Resp: hand Reiste med dem til Horviig, der havde

1748: 158b

1748

hand et ærende, siden foer hand med dem ud imod skuden, da dend kom, mens lod sig ej mercke med, at være paa sin Faders vegne, udj dend betinging som de andre gjorde om skuden. David Mølster tilspurte widnet, at da vidnet udj Bergen leverede Citanten de omvundne Klæder, om Citanten da spurte widnet om fleere Klæder. Resp: mindes det ej.

3de Vidne, Niels Siursøn, boendes paa Dyckesteen, aflagde Eeden effter Loven og vidnede, at hand med David Mølster og Ullestads Mændene war hos Jan Friderich Warnik i Bergen, der kom Citanten ind og talte med dem, om, at de havde satt ham effter paa landet ved Bolstadøren, videre sagde Citanten det \hand/ havde Een liden gutt med sig, og hand havde nær frosset fordervet paa veien af mangel paa Klæder, videre gav widnet ej agt paa derres samtalle. David Mølster tilspurte widnet, om hand icke hørte af Citanten sigge, det Erich i Garen i Bergen, hands Kone bød Citanten penge for Kufften. Citantens Fuldmægtig

Protesterede imod widnets førrelse om ord som Citanten sigtes for, uden der om at være given lovl: sag, sigtelse eller Stevning. David Mølster lod tilføre, det hand frafalt dette spørgsmaal fremsat til dette widne.

4de widne, Knud Olsøn, boende paa Dyckesteen, aflagde Eeden effter Loven, og widnede Conform med nest forregaaende 3de vidne.

Procurator Reütz begierede Sagen udsat til førstkommende Torsdag, som er dend 14de hujus.

Afskeediget,

dend forlangende udsættelse billiges.

Dend 11de 9br: blev Rættten atter betient, er passeret som følger.

Sig:r Miltzou udgivene bøssebrev, med Rewers, af 20de Apr: 1748 til Henrich Iwers: paa 2 Løber 1 pd: 12 mrk: smør i gaarden Hellewe.

Skiffte breved sluttet d: 28 Junj 1748 effter sal: Johan/n/es Bottolphsøn paa gaarden Lofthuus, blev læst: og var stervboen Eiende Jordegoeds udj ben:te gaard 1 pd: 4 mrk: smør uden bøssebrev, vurderet 18 rd: 4 mrk:, og udlagt til arvingerne, sc: Encken Ingebør Gullichsdatter arvet 14 mrk:, børnene, sc: Knud 3 mrk:, Gullich, Siur, Bottolph, og Brynild, hver 2 mrk:, Guri og Ingebør, hver 1 ½ mrk: smør.

Monsieur Peder Nordahl gav til Kiende, det hand paa sin Farbroders vegne, Welbaarne hr: Obrister-Leiutenant Jens Nordahl som Sigt og Sagefalds Eiere til det saa Kaldede Apostels goeds, med Muntlig warsel til den/n/e Tægte dag har ladet stevne og indkalde Magdelie Knudsdatter med Søn Knud Assersøn at møde, widner, som under faldsmaal er indwarslet, at anhørre, der effter Dom at imodtage om hendes Mand og \hands/ Steefader Knud Andersøn Swange eller Træen, der haver hengt sig selv, hvor om Dom effter Loven paastaes.

De indstevnte widner ere dend selv dræbtes brødere og Arvinger, sc: Iwer Growe, Anders Nedr: Winie, Ole øfre Kytte, og Mogns Swangen. Paa dend indstevnte Enckes vegne, som og paa Egene vegne, møtte hendes Søn, som er stesøn af dend selv dræbte,

1748: 159

1748

Knud Assersøn øfre Winie, og tilstoed lovl: warsel.

Actor fremlagde sit skrifftl: forsæt af dags datto, med (... ...) anførte documenter, der ere in alles 4 støcker, og lyder som følger.

de indstevnte 3de widner, Iwer Andersøn Growe, Anders Andersøn Nedr: Winie og Ole Andersøn øfre Kytte møtte alle, sagde dem at være fuldbrodere til den selv dræbte Knud Andersøn Swange, og at de ej videre hafde at forklare, end hvis de forhen dend 12de Julj nestl: skrifftl: under derres hænder og boemercker har forklaret. sam/m/e derres skrifftl: widnesbyrd eller forklaring blev dem forrelæst, sam/m/e de vedtog, med det tillæg at de ej andet har at forklare, ej heller ved!! (veed) noged som kunde være derres selv dræbte broder til befrielse for den/n/e werdens spott. Parterne erklærede ej noged at have disse 3de Mænd at tilspørge.

Endeligen møtte dend Fierde indstevnte broder Mogns Andersøn Swangen, som forklarede, det hands selv dræbte broder Knud Andersøn Swangen ej nogen sinde war anfalden af Vanckelmodighed eller Rasser, mens at hand var meged hengiven til drick, ved!! (veed) ej noged som kand være ham til swar udj dend af ham imod sig selv øvede skam/m/elige gierning.

Actor tilspurte inu dend selv dræbte[s] fiire brødere, som her for Rætten Comparerer, om de kand wide noged som kunde være derres selv dræbte broder til fordeel, hvor ved de kunde wente at hands Legeme kunde nyde Christen jordefær. De samtlige swarede det de ei wiiste det ringeste som kunde befri det døde Legeme fra Lovens strav!! (straff), imod dend af ham selv øvede skam/m/e[lige] gierning.

Actor paastoed Dom i Sagen.

Dend selv dræbtes Stevsøn Knud Assersøn øfre Winie havde ei andet at forrestille, end at hands stefader i den/n/e waar havde sagt, det hand ej sandsede sig ræ(...), og at hand war noged utaalmodig over det wilkaar hand af gaarden Swangen skulde nyde, mens kunde ej sigge det hand war wanckelmodig eller ved nogen slags sygdom falden, uden rasseri, og altsaa ej ved noged til hands befrielse.

Og blev da udj Sagen af Sorenskriveren og Laug Rætten som Meddomsmænd saaleedes for Rætt Kiendt, Dømt og

Afsagt:

Da det ej med dend selv dræbte Knud Andersøn Swangens brødere og Arvinger, derres forklaring kand gottgiøres, det Knud Andersøn Swangen, som selv d: 11 Julj indeværende aar haver hængt sig {selv}, det sam/m/e grove gierning er øved enten udj sygdom eller Rasserie, mens meere, at de forklarer det hand var hengiven til drick, saa Kiendes for Rætt, effter Lovens 6 B: 6 C: 2(? art:), det Knud Andersøn Swangens døde Legeme ej bør at begraves enten i Kircken eller paa Kircke gaarden, og bør hands hoved lod at være forbrudt til Herskabet eller Sigt og Sagefalds Eieren.

Corporal Peder Reqwe gav tilkiende, det hand med Muntl: warsel til den/n/e Tægte dag har ladet stevne og indkalde Lars Hermansøn Biørge, Dom at lide til at betalle ham (12 rd:), af følgende beskaffende, dend indstevnte w(ar skyldig)

1748: 159b

1748

Ingebrigt Kiønnegaard 12 rd:, der for Citanten sagde sig god og siden betalte sam/m/e 12 rd: til bem:te Ingebrigt, Her imod dend indstevnte til Citantens sickerhed satte ham en hæst i pant, staaende hos Jsaack Mossefind, og det med dend Condition, at [h]vis hand icke betalte de 12 rd: inden 3 ugger, skulde hæsten tilhøre Citanten, da dend tiid war om/m/e, begierede dend instevnte 8te daggens delation til at betalle, dend tiid blev ham forundt, da disse 8te daggene war til ende, beskicked Citanten ham med 2de Mænd om betalningen, da hand atter begierede 8te daggens delation, som ham liggeleedes blev forundt: da dend tiid war forløben, beskicked Citanten ham atter med 2de Mænd om betalningen, da hand, Lars Hermansøn, swarede det Citanten skulde holde sig til pantet: og som Citanten kom til Jsaak Maassefind for at afhente sit pant, havde Lars Hermansøn liggeleedes pantsat hæsten til bem:te Isaak Mossefind, hvor over Citanten nødsagdes at søgge indstevnte Lars Hermansøn med process for bem:te 12 rd: her paa haver da indstevnte Lars Hermansøn i gaars dag betalt til Citanten 2 rd:, saa ham Rester 10 rd:, for sam/m/e 10 rd: hand paastoed Dom med processens omkostning: og er Isaak Mossefind indstevnt til wedermælle i den/n/e Sag.

Den indstevnte Lars Hermansøn møtte, tilstoed lovlig warsel, og at hand war de 10 rd: skyldig til Citanten, og der for havde pantsat ham en hæst staaende hos Isaak Mossefind, sam/m/e hæst hand af bem:te Isaak havde Kiøbt og der paa betalt 3 ½ Rdr:, mens Isaak wilde icke slippe hæsten da Citanten affordrede den som sit pant, føren hand bekom de Resterende penge, saa at hæsten ingen lunde war Isaak pantsatt.

dend til wedermælle indstevnte Isaak Mossefind effter paaRaabelse møtte ej.

Stevne widnerne Niels Tollefsøn Bryn og Siur Størkson Nyrresbøen med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for Isaak Mossefinds boepæll udj hands Eget paahør.

Citanten erindrede om Laudag.

Afskeediget,

Dend til wedermælle lovl: indstevnte Isaak Mossefind forrelægges at møde til nest anstundende aars Som/m/erting, som tagger sin begyndelse d: 5te Julj, naar den/n/e Sag worder paaRaabt.

Michel Richoldsøn Fittie gav tilkiende, det hand til den/n/e Tægte dag med muntl: warsel har ladet stevne og indkalde Torgier Bryn, Dom at lide til at betalle ham 2 mrk: 8 s: for Et par Soldatter skoe som Citanten har maatte bekostet, da dend indstevnte der for burde være answarlig, der om Dom at imod tage, samt at sware processens omkostning.
dend indstevnte

1748: 160

1748

Torgier{søn} \Bryn/ møtte, tilstoed lovl: warsel, og lod tilførre, at det er 2 aar siden hand til Soldaten (...) nu er Citant, udj Corporalen og Legsmandens nærværelse leverede ham Munderingen, og da bleve de saaleedes forenede, det Citanten selv skulde bekoste sig det manglende par skoe. Citanten lod tilførre, det de bleve saaleedes forenede, at naar hand fick handsker, skoe og Knæspender for intet, saa skulde dend indstevnte være fri for at betalle skorne, og inu mangler ham spenderne til skene!! (skoene), det øvrige har hand bekom/m/ed: mens som dend indstevnte ej har betalt ham sam/m/e skoe spender, dem hand selv har bekostet med 10 s:, saa formeener hand det forliiget er af ingen værd.

dend indstevnte Torgier \Bryn/ {Lie} lod tilførre, at dersom Citanten havde Krævet ham sam/m/e skoe spender, eller de udlagde 10 s:, havde hand gierne betalt dem: og hvad disse smaae proprieteter er anbelangende, da koster de liggesaa meged, om icke meere, som et par skoe. ellers sagde, det hand imindelighe inu wilde betalle de 10 s:, samt udj processens omkostning 48 s:, om hand der med war fornøyet.

Citanten lod tilførre, det hand ej imodtog det af Torgier Lie gjorde tilbud, mens war begierende (...) indstevnte widne Herman Liirhuus, som nu møder, Eedelig afhørt.

Torgier {Lie} \Bryn/ protesterede imod widner[s] førrelse, efftersom hand ej er stevnt, sam/m/e at anhørre.

Stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Siur Størkson Nyrresbøen under Eed forklarede at de ej havde stevnt Torgier {Lie} \Bryn/, widner at anhørre, saasom de der til ingen ordre har haft.

Citanten paastoed Dom effter Sagens beskaffenhed, følgerig sit Stevnemaal.

Torgier Bryn sagde det hand ej widere havde at sware.

Og blev da saaleedes Dømt og

Afsagt.

Citanten Michel Richoldsøn Fittie har ej selv kundet fragaa det dend indstevnte Torgier Bryn, ved Munderingens overleverelse for 2de aar forbigangene var forened med ham, at de smaae Soldater proprieteter, saasom handsker, Knæ- og skoe spender, skulde Validere med det par skoe som da manglede: mens som Citanten ickun bekom handsker og Knæspender, og ej skoe spender, har Citanten formeent det Torgier Bryn war pligtig at betalle ham skoene: saa at Citanten, i st(eden) for at søgge Torgier Bryn for et par skoespender, der ickun har kostet 10 s:, haver anlagt Sag for et par skoe der har kostet 40 s: effter saadan Sagens beskaffenhed Kiendes for Rætt, det indstevnte Torgier Bryn for

1748: 160b

1748

Citantens tiltale om det paastevnte par skoe eller 40 s:, bør fri at være, hvor imod Citanten gives Regres til Torgier Bryn for de manglende Ett par skoe spender eller 10 s:, ham paa lovlige maader at søgge, om de ej i mindelighed kand være at bekom/m/e. processens omkostning ophæves paa begge sidder.

Dend 12de 9br: blev end videre med Tinget Continueret.

Hr: Haar udgivene bøssebrev, med Rewers, af gaars dags dato, til Peder Ols: paa 1 pd: 3 mrk: smør i Gaarden Ulvung, blev læst.

Een Ditto, med Rewers, af dags dato, til Baar Colbeensøn Hirdt paa 22 ½ mrk: smør i gaarden Helgeland.

Procurator Reütz gav til kiende, det Ole Mørqwe til den/n/e Tægte dag med Muntl: warsel haver ladet indstevnte Britte Andersdatter for skielsord som hun imod han/n/em sidstleeden høst skal have øvet, hvilcke ord hand formeener at være ærrørige. til widner der om war indstevnt Peder Olsøn Ulwen og Aad Aschidsøn Mæhland.

dend indstevnte Britte Andersdatter blev 3de gange paaraabt, mens ingen wilde sware.

af de indstevnte widner møtte ickun Peder Olsøn Ulwen, mens Aad Aschidsøn Mæhland effter 3de gange paaRaabelse møtte ej.

Stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Siur Størcksøn Nyrresbøen med Eed og opragte fingere afhiemlede Stevningens lovl: forkyndelse at være skeed udj Britte Andersdatters paahør paa Gaarden Mørqve, hvor hun er hos hendes Fader Anders Mørqve: liggeleedes er stevningen under faldsmaal forkyndt Aad Askildsøn Mæhland udj Eget paahør paa Gaarden Mørqve, hvor hand tiener hos Anders Mørqve.

Citantens Fuldmægtig begierede det mødende widne Eedelig afhørt. Eedens forklaring blev vidnet forrelæst og formanet at wogte sig for Meen-Eed.

der effter hand, Peder Olsøn, fremstoed for Rætten og med opragte fingere aflagde Eeden effter Loven, provede, at være paa gaarden Ulven hos sin Fader: Er Søkendebarn med Citanten: fremdeeles forklarede, at nestl: aar om høsten, da de Kiørte Korned hiem af agerene, og widnet kom Kiørende {hiem} med Ett Læss, da hørte vidnet, og saa, det Britte Andersdatter i wreede skielde Citanten for En Tyv, mens hvor af det kom, eller hvad oprindelse derres uEenighd war af, weed widnet ej.

Citanten erindrede om Laudag, med forrelæggelse under faldsmaal for de udeblivende.

Fogden, i underdanigst følge af høy Øfrigheds ordres, beskickedede og anbefahlede Dawid Mølster, som nu ved Rætten er nærværende. at være Britte Andersdatters forsvar, altsaa blev for ham oplæst widnets Eedelige forklaring og vidnesbyrd.

Dawid Mølster lod tilføre, at effterdj Britte Andersdatter ej er nærværende, og det bliver fornøden det hand Conferer hende først førren hand kand

1748: 161

1748

skride til forswar, saa begierede hand Sagen udsatt til næste ting.

Afskeediget,

Dend lovl: indstevnte Britte Andersdatter med hendes beskickedede forsvar forrelægges at møde til nest anstundende aars Som/m/erting, som tagger sin begyndelse 5te Julij, naar den/n/e Sag worder paaRaabt, til benævnte tiid og dag worder under faldsmaals straf paalagt at møde, det nu udeblivende og lovlig indstevnte widne Aad Askildsøn Mæhland {.....}

Mons:r Peder Nordahl, paa sin Farbroder, Welbaarne hr: Obrister Leiutenant Jens Nordahls vegne, som Sigt og Sagefalds Eiere til det saakaldede Apostels goeds, gav tilkiende, det ham i disse dage er gived tilkiende Ett bøygde Røgte som tem/m/elig er udspreet, det dend ved døden afgangene Ole Axelsøn Nedr: Schierwen!! (Scherweim?) paa sit yderste skal have klaged for Hans Ingebrigtsøn Hirt, Ole Øfre Schierven og Haldor ibdm:, det Ingebrigt Kønnegaard, som er af Opheims Sogn her udj Waasse Præstegield, mens sorterer under Sogns Fogderie, skal have været aarsage til hands død. Og som Comparenten, saa seent om dette Røgte blev erkyndiget, at hand til dette Ting ej kunde give warsel, er befrygtende at de 3de Nav[n]givene ved døden kunde henk(...), eller og de af dend døde Ole Axelsøn ud(...) kunde gaae dem af glæm/m/e: saa er Comparenten begierende de 3de Navngivene Persohner, som nu \er/ her paa Tinget, maatte worde forhørte om [h]wis de, uden Eeds aflæggelse, kand forklare til den/n/e Sags oplysning, førren lovl: Sag og Sigtelse til Justitiens pleje wordet anlagt.

først blev fremstillet Hans Ingebrigtsøn Hirt, som sagde det Ingebrigt Kiønnegaard er hands Søster Søn: forklarede der næst, den Fierde Pintzedag war hand paa Gaarden Winie, {da der w} liggeleedes Ole Axelsøn Nedr: Schierven, for at kiøbe tiende Korn hos Præsten. saa var og tilstæde Ingebrigt Kiønnegaard, foruden mange andre Folck: der kom og Ett bryllups Følge, som skienckte dem, og effter de war Reist, som og førren de kom, neml: bryllups Folcket, kiøbte de brendewiin hos Ole Aamundsøn øfre Winie, saa at Folcket blev drucken. da kom Ole Axelsøn Schierven og Ingebrigt Kiønnegaard i ordkast, mens hvor ved!! (mens hvor af, veed) Deponenten ej, saasom hand war drucken, og som de stoed paa gulvet, saa Deponenten det Ingebrigt Kiønnegaard enten skuede eller kastede Ole Axelsøn om paa gulvet, saa at hand falt paa sin venstre sidde: da tog tvende Mænd af Opheims Sogn ham op, og fick ham til se(ngs). dagen der effter gick hand, Ole Axelsøn, til Schierwen, dog blev hand af Joen Øen hiem fult, som stundum maatte lede ham, og stundum gick hand selv: dagen der effter skickede hand bud effter Deponenten, at hand skulde kom/m/e til ham (medens han) laae til sengs: da Deponenten kom (til ham),

1748: 161b

1748

klagede hand sig at være syg i dend høyere sidde, efter det (...)d hand havde faaet paa Winie, og {s}om saa er at det bliver hands død, sagde hand, da holder ieg f(...) at Ingebrigt Kiønnegaard er aarsage til min død. 5 ugger der efter sente hand atter bud efter Deponenten, da hand gick til ham, da war hands ord disse, Gud veed enten ieg skal skylde Ingebrigt for den/n/e min swaghed, (...)r icke videre havde han ej at forklare. Actor tilspurte Deponenten, hvem de vare alle som ware forsamlede paa Winie dend dag hvor om forklaret er. Resp: der fra Bryniel Finne, Ole Drøgswold, Ellef Slæen, og mange fleere, dem hand icke mindes, saasom hand med de andre ware meged drucken.

2det: Ole Mognsøn øfre Schierwen forklarede, at dend dag Ole Axelsøn Nedr: Schierven døde, som war i den/n/e Som/m/er nestl:, da stoed {widnet} Deponenten paa sin teig og sloeg græss, og da kom Ole Axelsøn sin Søn til Deponenten og sagde til ham, det hand strax skulde kom/m/e til hands Fader, da gick Deponenten til ham, (...)g sin tjeneste dreng Ole Knudsøn med sig, og da \de/ kom til ham, sagde hand til dem at det skulde være widne til, at hand satt Ingebrigt Kiønnegaard i Øfrighedens hænder, at de kunde straffe ham saa mest de formaar. videre havde hand ej at forklare.

3de: Haldor (...)søn Øfre Schierven, forklarede, at som hand stoed paa sit arbeide, kom Ole Axelsøn sin Søn til Deponenten med begiering hand wilde kom/m/e til hands Fader /: og det war dend sam/m/e dag hand, Ole, døde, /: saa gick Deponenten strax, da hand kom til ham, sagde Ole Axelsøn, hør nu i gode Mænd, ieg staar icke effter hands ufær, dog kand de straffe

det mest som mueligt kand være: ved den/n/e talle nævnte hand ej nogen ved Navn. der næst sagde hand til Deponenten, du west, Haldor, hvad wj har snacket sam/m/en før. det som Deponenten tilforn havde talt med ham, war, at hand 3 ugger forhen war hos Ole Axelsøn, da hand klage[de] over Ingebrigt Kiønnegaard at hand havde faret meget ilde med ham: sagde fremdeeles, at hand havde hafft meged ont i sin høyere sidde (... ..) det haver sat sig til større knuder, (...) havde hand mest ont for brystet, da Deponenten saa og füllede paa hands sidde, (...) hand kunde skøn/n/e siuntes hand (at det) war 5 sidde been i støcker slagen i Ole Axelsøns høyere sidde: og da klagede

1748: 162

1748

hand, det Ingebrigt Kiønnegaard war aarsage til hands død, mens hand wilde ej gaae effter hands liv, mens vel at hand blev straffet paa hands Middel. widere havde Deponenten ej at forklare.

Actor war Ett udtog af Protoc: beskreven begierende om hvis passeret er, som blev bevilget.

Klockeren Carsten Horsenius effter forrige tiltalle til Almuen af Winie Kircke Sogn, æskede Sagen i Rætte.

af de indstevnte effter paaRaabelse møtte ingen.

Citanten lagde i Rætte sin Deduction af dags datto, og paastoed Dom:

Afskeediget.

Citanten Carsten Horsenius haver at indwarsle sine modstandere til nest anstundende aars Som/m/erting, som tager sin begyndelse d: 5te Julj, Dom udj Sagen at anhørre og modtage.

Knud Johansøn Mit-Ringheim gav tilkiende, det hand med Muntl: warsel til den/n/e Tægte dag har ladet stevne og indkalde hands Sted Moder Ingebør Gullichsdatter Lofthuus med halvsøskene Gullich Johan/n/esøn, Siur ibdm., Maritta Johan/n/esdatter med Mand Anders Lii, Dordei Johan/n/esdatter, giffit med Erich Lille Røtte, (samt) hands StædModers Laugværge Peder Reqve, Derres Eed at aflægge, det de i ingen maader har forringet stervboen effter hands S(ted) Fader, siden de ej lod boen fors[e]igle da hands Fader døde, som var tillig i waaer indewærende Aar.

Paa samtlig de indstevntes vegne møtte Procurator Jan Reütz og tilstoed lovlig warsel, og for det første tog den/n/em forbeholden derres lovl: tiltalle til Citanten i beleilig tiid for dend den/n/em givne Sigtelse, hvor ved de ligge som paa en indirecte maade for arveswig at skulde have begaaed, bliver sigtet. da nu forlengst er holden lovl: skiffte og deeling effter dend afdøde Johan/n/es Bottolphsøn Lofthuus, det hand beviiste med skiffte forretningen, som in originale blev anvist, ved hvilcken Citanten selv haver været nærværende uden at have Moveret det ringeste imod sam/m/e Rættens behandling, , og det disuden havde været Citantens Egen pligt, som uden tvivl selv ved døds faldet var nærværende, at requirere boen fors[e]iglet, om hand havde agted det nødig, ubemeldet at alle Arvingerne var Enckens Egene børn, undtagen Citanten, som selv burde have besørget forseiglingen i fornøden tilfælde, altsaa formeente de indstevnte at Citanten til dend paasøgende (...) at udæske er aldeeles ubeføyet og ulov(grun)det, hvorforre de under forbenævnte derres Reservation paastoed Sagen (som) ulovl:, afviist, og Citanten for un(ødig træt)te at ansees, og hand pligtig funden (til at)

1748: 162b

1748

Erstatte dem processens omkostning effter Rættens Si(....)

Citanten lod tilførre, det hand

som en enfoldig og fattig Mand ej kunde swa-
-re imod (...) Procurator, der til havde hand aldeeles
(...) hvor for hand (...)sagdes at
(...) indtil hand (...)d ved en
(...) paa sin sidde kand faae oplyst.

Afskeediget

dend af Citanten forlangede udsættelse
billiges ham indtil nest anstundende aars
Som/m/erting, som begyndes d: 5de Julj, naar den/n/e
Sag worder paaraabt.

Dend 13de Nobr: blev Rættten atter betiendt, er passeret.

(... ..)ingsøn Lii, og Wiching Johansøn Lille Growe ud-
-(...)ede skiøde af 12de 9br: 1748 til Joen Olsøn Fonne-
-støllen paa 18 mrk: smør i gaarden Davidhoun.

(...) arnesøn udgivene skiøde af 12de 9br: 1748 til Stephen
(...)søn paa 12 mrk: smør i gaarden Niaatvedt, blev læst.

(...) Torchielsøns udgivene skiøde af 12de 9br: 1748 til
(...)vor Hougen paa 21 mrk: smør i gaarden Store Hæg.

(...) Torchielsøn Store Hæg udgivene pante Obliga-
-tion af 15de Martj 1741 til Mogns Hægland for
Capital 86 rd:, imod det underpant af gaarden
Store Hæg, læst til Tinge dagen dereffter, blev
effter paategnede qvittering af 14de April
(1748) anviist inden Rættten til udslættelse.

Skiffte brevet effter sal: Ragna Knudsdatter, sluttet paa gaar-
-den (...) Hirdt d: 25de Septbr: 1747, blev læst, og var
Stervboen Eiende og tilhørende jordegoeds i bem:te
(...) Hirt 1 L: 1 pd: 3 mrk: smør, vurderet 100 Rdr:,
udlagt for gielsds fordring til Erich Hærem.

(...) (Wichi)ngsøn Dawidshougens udgivene pante
Obligation af 28de 9br: 1743 til Siur Iwersøn Giøre
for Capital 61 rd: 4 mrk: 8 s:, imod det underpant af 18 mrk:
smør i gaarden Davidhougen, læst til Tinge sam/m/e
(dag), blev effter paategnede qvittering af 9de 9br:
1747 til udslættelse anviist.

(...) Mognsøn Wæche udgivene bøxxsel brev af dags datto
til Erich Ellefsøn paa ½ Løb smør i gaarden Wæche.

Lensmanden Johan Blomberg gav tilkiende, det hand, for Ober Told Betiendt David Brøcher,
til denne Tægte dag med Muntl: varsel har ladet stevne og indkalde Wiching øfre
Growe, Dom at imodtage til at betalle Citanten 22 rd: 1 mrk: udj Resterende Kongl: skatter
for de Aaringer 1740, 1741 og 1742, samt at sware processen omkostning.

Dend indstevnte Wiching øfre Growe blev 3de gange paaRaabt, mens ingen wilde sware. Stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Siur Størcksøn Nyrresbøen med Eed og opragte fingere afhiemlede Stevningens lovlige forkyndelse at være skeed for Wiching øfre Growes boepæl udj hands Eget paahør.

Comparenten erindrede om Laudag, og fremlagde Citantens skrifftl: Deduction af 31de 8br: nestl:, der lyder som følger.

Afskeediget,

Dend

1748: 163

1748

lovlig indstevnte Wiching øfre Growe forrelægges at møde til nest anstundende Som/m/erting, som tagger sin begyndelse d: 5te Julj, naar den/n/e Sag worder paaRaabt.

Daniel Blom, hæste skiærrere, gav tilkiende, det hand til den/n/e Tægte dag har med Muntl: warsel ladet stevne og indkalde Niels Svensøn Fenne fordj hand haver taged en hæst fra Hardanger for Lars Rønnestrand, og ladet Comparenten skiære under paaskud at det var dend indstevntes hæst, da det dog war Lars Røn/n/estrands hæst, saa at hand for sit arbeide ickun bekom 3 mrk:, som er effter accord med Wosserne at nyde for hver hæst hand skiær, siden de giver ham told, der imod maae Hardangerne betalle 1 rd: for hver hæst, siden de ingen told giver: saa at Niels Fenne her udj haver forurettet ham, der om widner at anhøre, som under faldsmaal er indwarslet, sc: Johannes Iwerøn Nedr: Fenne, Lars Larsøn Indr: Fenne, der effter Dom at imod tage til at betalle ham 48 s:, samt at sware processens omkostning.

Dend indstevnte Niels Fenne møtte, tilstoed lovl: warsel, Replicerede, det hand med Lars Røn/n/estrand byttede hæst paa dend maade at hand, neml: Comparenten, skulde først lade sin hæst skiære, saa skulde de bytte, dette gjorde hand og, og lod Citanten skiære dend, og der for betalte ham 48 s:, som er effter forening imel: Citanten og samtlige Almue Mænd, og saa byttede hand med Lars Rønnestrand, da Citanten fick det at høre, paastoed hand atter 48 s:, med paastand at det var Lars Røn/n/estrands hæst hand hafde skaaret, da hæsten dog war Comparenten tilhørende, mens effter at den var skaaren, skeede byttet, saa hæsten da blev Lars Røn/n/estrand tilhørende.

Citanten tilstoed at have faaed 48 s: i betaling for at skiære hæsten som en Wosse hæst, mens da hæsten war en Hardanger hæst, er ham skeed urætt for 48 s:, paastoed sine Vidner afhørte.

af de indstevnte Vidner møtte ickun Lars Larsøn Fenne, mens Johhan/n/es Fenne effter 3de gange paaRaabelse møtte ej.

Stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Siur Størcksøn Nyrresbøen med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse under faldsmaal at være skeed for Johan/n/es Iwersøns boepæll paa gaarden Nedr: Fenne i hands huustroes paahør, siden hand selv ej var hiem/m/e.

Citanten paastoed det Vidne som møder Eedelig afhørt, med forrelæggelse for det udeblivende widne. Eedens forklaring blev Vidnet forrelæst og formanet

1748: 163b

1748

at wogte sig for Meen-Eed.

der effter Vidnet Lars Larsøn fremstoed for Rættten og aflagde Eeden effter Loven og forklarede, det hand er boende paa Gaarden Indr: Fenne, vidnede, det hand aldeeles intet ved om den/n/e Sag, tilstoed det dend Hardanger war hos ham dend sam/m/e dag som der sigges at hæsten skulde være skaaret, mens ved ej hvad hands ærende war, saasom Hardangeren ej

talte til ham der om, ej heller saa Deponenten det hæsten blev skaaret. Citanten havde ej noget at tilspørge widnet.

Afskeediget,

det lovlig indstevnte Vidne Johan/n/es Iwersøn Nedr: Fenne forrelægges under faldsmaal straf at møde til nest anstundende aars Som/m/erting, som tager sin begyndelse dend 5te Julj, naar den/n/e Sag worder paaraabt, sit widnesbyrd at aflægge.

Mons:r Peder Nordahl gav tilkiende, det hand for sin Farbroder, Welbaarne hr: Obrister-Leiutenant Jens Nordahl, til den/n/e Tægte dag med Muntl: warsel har ladet stevne og indkalde Askiel Gierre, Dom at imod tage til at betalle ham skyldig wærende 33 rd:, samt processens omkostning.

dend indstevnte Askiel Gierre blev 3de gange paaraabt, mens ingen wilde sware.

Steve vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Siur Størcksøn Nyrresbøen med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for Askiel Gierre[s] boepæl udj hands Eget paahør, mens de ej gav tilkiende hvor mange pengene skulde være, saasom de der om ingen ordre havde.

Citanten erindrede om Laudag.

Afskeediget.

Dend lovl: indstevnte Askiel Giærre forrelægges at møde til nest anstundende aars Som/m/erting, som tagger sin begyndelse dend 5te Julj, naar Sagen worder paaRaabt.

Dend 14de Nobr: er passeret som følger.

Skiffte brev effter sal: Berge Larsøn, sluttet d: 29de Junj 1748 paa gaarden Jærrald, blev læst, og war Sterv boen Eiende og tilhørende Jordegoeds i gaarden Jærrald 3 ½ Spd: smør, vurderet 126 rd:, og udlagt i arv, saasom Encken Torilda Erichsdatter 1 Spd: 13 ½ mrk: smør, til børnene Niels Bergesøn 7 mrk:, Siur 6 ½ mrk:, Erich, Lars, og Britta, hver 6 mrk: smør. Nock udj gaarden Jærraldstveten 4 ½ mrk: smør, udlagt i Arv til søn/n/en Svend Bergesøn for 11 rd: 1 mrk: 8 s:

Willum (Siu?)rsøn Uqvitne udgivene pante Obligation af 29de Junj 1743 til Holgier Jørgensøn Grøtland for Capital 46 rd:, imod det underpant af 1 Løb 3 mrk: smør i gaarden (Grø?)tland, læst til Tinge sam/m/e dag, blev effter paateignede qvittering af 3de Julj 1745 inden Rættten anviist til slættelse.

(... ..)søn Store Soue udgivene bøssebrev med Rewers, dat: (.. ...) 1748, til Erich Knuds: paa 1 L: 2 pd: 1 ½ mrk: sm: i Store Soue.

Dend Sag indstevnt af Johan/n/es Hondwe effter forrige tiltalle til Dawid Mølster og Ullestads Mændene, (declarere)de Proc: Reütz at være forliigt og ophæved.

1748: 164

1748

Ellef Ellefsøn Skiple udgivene skiøde af gaars dags datto til Ellef Ellefsøn Junjor paa ½ Løb sm: i gaarden Skiple, blev læst.

Hr: Haar udgivene bøssebrev, med Rewers, af dags datto, til Samson Olsøn paa 2 pd: 6 mrk: smør i gaarden Ulven.

Lars Michelsøn Bøe til Størch Andersøn ibdm: med huustroe udgivene skrifftl: forpligt af dags dato, betræffende derres underholdning for derres Livs tiid, blev læst.

Niels Aadson udgivene pante Obligation af 3 9br: 1739 til Iwer Larsøn Midaas og Paul Pedersøn Spilde for Capital 200 rd:, imod det underpant af 2 pd: 23 mrk: smør i gaarden Sondve, læst til Tinge dagen effter, blev effter paategnede qvittering af 3de April 1748 anviist til udslættelse.

Ole Wichingsøn Tvilde effter forrige tiltalle til Lars Gullichsøn Kløwe, betræffende det smør som hand i aaret 1745 kiøbte af dend indstevnte Lars Kløwe.

Parterne bleve inden Rættens forenede saaleedes at Lars Kløwe betalte Citanten udj omkostninger 3 rd:, der effter de begge frafald Sagen.

Procurator Reütz møtte for Tosten Biørche og gav tilkiende, at hand til dette Ting havde ladet indstevne Johan/n/es Olsøn Helleland og Niels Wichingsøn Lii til Doms lidelse for skyldig værende 3 rd: 3 mrk: som Resterer paa Een hæst og en Kløv brendeviin som de indstevnte afkiøbte Citanten om Som/m/eren 1748, samt at betalle Renter fra bemelte dato, med processens omkostning. til widner war indstevnt Anders Kolwe og Lars Growe under Lovens faldsmaal.

de indstevnte Sagvoldere blev 3de gange paaRaabt, mens ingen vilde sware. af de indstevnte widner effter paaraabelse møtte ickun Lars Growe.

Stevnevidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Siur Størkson Nyrresbøen med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for Johan/n/es Hellelands boepæl udj hands Eget paahør; liggeleedes har de forkyndt stevningen for Niels Lii udj hands Eget paahør, dog er hand ickun stevnt til vedermælle om sam/m/e 3 rd: 3 mrk:, og der om at anhøre Dom: end videre har de under faldsmaal lovl: indwarslet widnet Anders Kolwe for hands boepæl udj Eget paahør.

Citantens Fuldmægig paastoed det mødende widne Eedelig afhørt. Edens forklaring blev vidnet forrelæst og formanet at vogte sig for Meen Eed.

der effter widnet Lars Mognsøn fremstoed for Rættens, !!af lagden,!! (aflagde) efter Loven Eeden, sagde at være boende paa Gaarden Store Growe i Rundahlen, widnede, at omtrent for 2 aar siden war widnet, effter forlangende af {Johan/n/es Helleland} \Citanten/, hos Niels Lii, da {Johan/n/es} \Citanten/ tilspuete Niels om hand icke wilde betalle hvis der Restede paa det brendeviin som de havde Kiøbt, den Resterende Sum/m/a skulde være 7 rd:, da bleve de forenede saaleedes, at Niels Lii betalte sin andeel til {Johan/n/es} \Citanten/ med 3 rd: 3 mrk: Da begierede Citanten Torsten Biørche, det Niels wilde betalle de øvrige 3 rd: 3 mrk: for Johan/n/es Helleland, der

1748: 164b

1748

til Niels swarede nej, de havde kiøbt det tilam/m/en, og formeente hand det en hver betalte sin andeel. dog lovede Niels at formaae Johan/n/es til at betalle (... ..) Raad til. Citanten havde ei noget at tilspørge widnet, mens Erindrede om Laudag og forrelæggelse.

Afskeediget,

De lovlig indstevnte Johan/n/es Helleland og Niels Lii gives Lovdag til nest anstundende aars Som/m/erting, som tagger sin begyndelse d: 5te Julj, naar den/n/e Sag worder paaRaabt: til benævnte Ting og tiid forrelægges widnet Anders Kolwe at møde, sit widnesbyrd at aflægge under Lovens faldsmaals straf,

Torgier Olde lod ved Niels Bryn lysse sin penge mangel til 1 ½ Løb smør udj gaarden Nyrre, som nu beboes af Erich Pedersøn, hvor til hand formeener sig at være Odels berettiget, og af mangel for penge ej kand indløse.

Peder Erichsøns udgivene Obligation af 27de April 1739, læst til tinge d: 5te Nobr: sam/m/e aar, for 100 rd: skyldig værende til Wangens Fattighuus, blev effter paategnede qvittering af 7de April 1748 til udslættelse anviist.

Dend 15de Nobr: blev Rættten atter betiendt, og blev Examineret hvad handels Karle her findes for dette Ting lauv: saasom Gullich Litzem, handler, haver ingen tjeneste. 2de: Elling Mølster, handler og tiener. 3de: Iwer {Bør} Høen, tiener og handler. 4de: Torgier Bryne, tiener og handler. 5te: Brynil St(eph)ensøn Bryn, tiener og handler. flere handels Karle og Løsgiangere effter Almuens forklaring fantes ej.
Fogden war her om Tingswidne beskrevet begierende.

(...)ls Mittun og Lars Sættere lod opbyde 37 rd: 1 mrk: 8 s: børne penge, om nogen dem imod Sufficiant pant for billig Rente {dem} wilde imod tage.

(...)ger Grotland med flere udgivne skiøde til Siur Siursøn Renne af gaardags dato paa 2 Pund 20 Mrk: [smør] med bøxs: og herl: i gaarden Grotland, blev læst.

(...)or Larsøn Opqvitte udgivene skiøde til Anders Hallesøn af dags dato paa 4 mrk: smør uden bøxs i gaarden Opqvitte, blev læst.

Assessor von der Lippis udgivne bøxs sel sædel med Rew:, af dato 15 Octobr: 1748, til Siur Siursøn paa 1 Spd: smør leje i gaarden Grotland, blev læst.

(Anders? Hal?)lesøn Opqvitte udgifvene Pante Obl: af dags dato til Michel Torbiørnsøn Neqvitte paa Capit: 26 rd:, imod det underpant af 13 Mrk: smør med bøxs, og over bøxs effter andeel, i gaard: Opqvitte, blev læst.

Dend 16de Nobr: blev Rættten atter betiendt, og er da af
Fogden (...) lagt til hands Regnskabs belæg
(...) paa fol: 156 og 159 findes Extraherede
(...) for dette ting lauv, hvis Sum/m/a er
(...), og som ingen imod disse bilagere
(...) at erindre, blev de under Rættens fulde
(...) tilbage leveret.

(Der effter) blev opnævnt de Lau Rættis mænd som Rættten
nest anstundende aar 1749 skal betiene, Nemlig
(...) Michelsøn Bøe, Jon Michelsøn Seim, Knud Olsøn

1748: 165

1748 og 1749

Store Ringheim, Johan/n/es Colbeensøn (...), Ole Olsøn
Søndve, Askiel Michelsøn (...), (... ...), (...)
og Ole Larsøn øfre Hærre, (... ...), (... ...)

Effter 3de gange udraabelse blev (...) wiidere

i Rætten havde at frem førre, blev (...) ophævet.

1748

1749

(1749: 165)

\Anno 1749,/ Dend 10de Martj, blev paa Wangens Almindelige Tingstue, følgelig Sogne Præsten, Welærværdige hr: Johan Christopher Haar gjorde ansøgning af 10de Janaurj nestl:, og Hans Excellence hr: Stiftbefahlingsmand á Møynichens paafølgende Resolution af 2de Jan:, holden Ett Extra Ting, da Rætten blev beklæd med Ett af Fogden Sig:r Rasmus Smith opnævnte u-partiche Laug-Rætt, siden det ordinaire Laug Rætt war beslægtet og besvogret, sc: Knud Nielsøn Kinne, Torbiørn Johans: Rogne, Torgier Larsøn øfre Lie, Siur Peders: Sondwe, Niels Lars: Opheim, Andwe Torbiørns: Nedr: Qwitne, og Knud Ols: Store Ringheim, Nærværende Lensm: Johan Henrich Blomberg, med Een stoer mængde af Almuen som Ting søgde:

hvor da for Rætten fremstoed Procurator Jan Reütz paa hands Velædle og Welærværdighed hr: Johan Christopher Haars vegne og frem lagde dend ved ham fra Hans Excellence hr: Stiftbefahlingsmanden udvirckede bevilling af 24de Jan: sidstl: til den/n/e Rættens holdelse. sam/m/e lyder som følger, Lit: A Der efter frem lagde Comparenten Procurator Reütz we[l]bem:te hands Principals udstæde skriftl: stevning af 19de Febr: sidstl:, hvor ved hand til den/n/e Extra Rættens holdelse har fundet sig foraarsaget at lade indstevne Torgier Baarsøn Hæwe for hands opførsel imod Citanten sidstl: 24de Nobr: her paa Wangens Tiende boe, og til widner war indstevnt under Lovens faldsmaal Gullich Iwers:, Anders Nielsøn Ulven, Joseph Siurs: Næsem, Tosten Ols: Leqve, Siur Størks: Nyrres Egnen, item Knud Schutle, Stephen Melwe, Lars Hæfde, Torgier Aeen, Halsteen Ringheim, og Knud Giære: de 6 sidste til forklaring om dend anden Post i stevnemaalet. hvilcke begge deelee Comparent: begierede for Rætten at oplæsse. det producerede stevnemaal er af følgende indhold, Lit: B.

Paa indstevnte Torgier Hæwes vegne møtte Procurator Claudius Emanuel Barth og tilstoed det dend oplæste stevning er hands Principal Torgier Baars: Hæve forkyndt med 14ten dages warsel, hvilcket ventelig saleedes med betænksomhed er skeed, for at hindere Comparentens Principal fra at bevæbne sig med Contra stævning, for at faae de vidnes (byrd) indkaldet, som hand til sin sags størcke og til sin uskyldigheds afbeviisning kunde agte fornøden med lovl: warsel at indkalde, sær da bem:te Torgier Baarsøn af det for Rætten oplæste stævnemaal {werkelig} \verkelig/ maae fornem/m/e at Citanten, der af Gud og Kongen er sat til hands lærere og hyrde saa vit hands siæles velfært angaar, nu med jver higer effter, om giørligt var, at skille ham fra ære og welfært, saa nødes Comparenten til hands principals forsvær, siden sagen ansees saa betydelig, og siden den/n/e Rætt efter Stift(s embeds) mandens bevilling Tracteres, at dette nu her ved R(ætten)

1749: 165b

1749

nærværende Laug Rætt, følgelig stevnemaalets formæld, og j følge af Lovens 1ste Bogs 4 Cap: 20 art:, bør Døm/m/e udj sagen tillige med Sorenskriveren, icke i følge af dend paafølgende 20 C: 4 art:, af stædets Foged, som (... ..) med Doms mænd er udnævnt, mens ventelig der til efter Citantens anmodning enten som hands lejlendinger, Medhielpere eller Ven/n/er, der til særdeeles og frem for andere udpikket, og da saadant /: af hven ved!! (veed)

Comparenten icke :/ imod lovstridende omgang nu indløber, da protesterer Comparenten ej alleene mod dend af Fogden u!! opnævnte Laug Rætt, men end og imod sagens og dends videre behandling for inden!! (forinden) Rætten med saadant Et Laug Rætt worder forsiunet, som udj en saa betydelig sag udkræves, men hvad sig sigtelsen i sig selv betræffer, da declarerer indstevnte Torgier Baarsøn, at hand aldeeles icke har begiegnat Citanten hr: Haar med de ham tillagde beskyldninger og nærgaaende expressioner, sær da hands Naturel ej til saadant har været hengiven, hand disuden alle tiider har været og endnu er ald vedbørlig Weneration og Respect for sin Rætskaffene Præst og Siæle Sørgere; i slig leilighed og under saadan given forsickring, var indstevnte Torgier Baarsøn forvissat om, at Citanten hr: Haar, som en bekiendt Rætskaffen Guds ords lærere icke søgger sin fattige næstes Ruin eller undertrøkkelse, men heller efter hands over (...)s eksempel, efter giver forseelsen og ophæver det af ham udfærdigede stevnemaal;

Lensmanden Johan Henrich Blomberg lod tilførre, det hand en gang for {Fogdens} alle af Fogden er tillagt ordre, det hand paa Fogdens vegne i alle Rættergang[er] skal opnævne et upartisch Laug Rætt, siden hand ej kand wide hvem der er beslægtet og besvogret, og som det ordinaire Laug Rætt war til deels beslægtet og til Deels besvogret med Torgier Hæve, saa har hand paa Fogdens vegne, efter givende ordre opnævnt dette upartische Laug Rætt, hvad dend Laug Rættes mand Niels Larsøn Opheim er anbelangende, at hand er Præstens lejlending, da tilspurte Comparenten Sogne Præsten om sam/m/e kunde betiene Rætten, Da hr: Haar swarede, at det var ham ligge meged: mens som Mons:r Barth støder sig over sam/m/e Laug Rættes mænd, saa udviisser Comparenten ham af Rætten, og i hands stæd opnævner Gullach Knudson Store Ringheim, som nu er nærværende og strax tog sæde i stæden for bem:te Niels Larsøn Opheim.

Dom/m/eren tilspurte dend her sidende Laug Rætt, efter at Niels Opheim war udviised af Rætten og Gullach Ringheim havde sat sig, hvem der hafde opnævnt dem: item, om Sogne Præsten har talt med dem og begiert, det de som Meddomsmænd og Laug Rætt vilde beklæde Retten: hertil

1749: 166

1749

det nu siddende Laug Rætt Eensstæm/m/ende svarede, det Lensmanden har opnævnt dem og ingen anden, og har Sogne Præsten aldrig talt med dem om den/n/e sag, langt mindre begiert af dem at de skulde beklæde Rætten.

Barth i slig anledning Replicerede at hand minst havde ventet at Sig:r Blomberg, der dog ickun er beskicket at være bøygde Lensmand og Giestgiber paa Woss, tager sæde her inden Rætten, og disuden uden at kunde Legitimere sig, endskiønt hand boer tæt her ved Ting stuen og haver sine papiirer og paaberaabte ordres ved haanden, icke fremvisser sam/m/e, men allige vel drister sig til at vedblive dend opnævnelse som hand af Egen autoritet har forretaged sig, i slig anledning vedblev Comparenten sin forhen gjorde protestation mod sagens videre fremgang, tog sig ellers Reserveret al lov: paa-Ancke i fald Dom/m/eren mod fremsatte protest skulde tendere, at give sagen fremgang, i fald Citanten efter dend gjorde declaration ej selv sagen skulde frafalde.

Procurator Reütz paa Citantens vegne tog sig forbeholden i sin tiid under sagens procedur at berøve de af Proc: Barth fremførte vitløftige forrevendinger og formeeninge saavel om varselen, som om Laug Rætten: mens som det nocksom er bekiendt at Sig:r Blomberg er Lensmand her paa stæden, og ventelig ved sig forsickret at hand icke uden ordre af Fogden, Laug Rætten haver opnævnt, ligge som det og vilde blive en sag imel: Fogden og ham, neml: Blomberg, om hand, som dog aldrig er at formode, sig Laug Rætten opnævnelse skulde have paataged, saa formodede Comparenten at sam/m/e {ind} instance ingenlunde med Lov eller billighed skulde kunde hindre Rættergangen, eller spille Citantens Rætt, besynderlig naar det

forregaaende tilførte overveies: og i hvor vel Comparenten af sin Principal ikke egentlig er autoriceret til at agnocere forlig j sagen, saa har hand dog ikke dismindere dend troe om velbem:te sin Principal at hand jo som en Rætskaffen Præstemand vil finde sig i ald billig forligelsemaal, naar sam/m/e saaleedes af vederparten worder proponeret, saa(?) (som?) sagen og hands forseelse kand udfordere til lovl: og billig Satisfaction, for dend imod ham tilføyede fornærmelse, men i fald dend indstevnte sig der til ikke skulde beqvæm/m/e, var hand nødsaged til at paastaae vidnerne afhørte.

Barth Replicerede, at hand inu som forhen vedbliver sin fremsatte protest, (Og)

1749: 166b

1749

sagens afviisning, siden det ikke kand vedkom/m/e Comparentens Principal om Citanten ikke har brugt dend Lov forskrevne forsigtighed og af Rætte vedkom/m/ende Øfrighed at Requirere en u-partisch og u-fornøden Laug Rætt, thj lige saa vel som Citanten viste hos hands Excellence hr: Stiftbefahlingsmand á Møyniken, følgelig Lov og Forord: bydende, at anholde om tilladelse til Extra Rættens holdelse, og ordre til Deffensors forskaffelse for dend indstevnte, ligge saa fult maatte hand og begribe at ansøge Fogden om Laug Rættens opnævne, og ikke hands Naboe Blomberg.

Reütz paa Citantens vegne var af dend formeening at Dom/m/eren uden Comparentens erindring vel selv forswarer at Laug Rætt til Rættens betiening er bleven antaged, hvor forre hand under al lovl: forbeholdenhed af Citantens Rætt, protesterede paa sagens fremgang, i fald vederparten ikke skulde vilde proponere et antagelig forlig.

Afskeediget

Da det er over Middag, saa at Rættens Middel behøver forpflegning, saa udsættes sagen indtil j eftermiddag Klocken 3 slæt, da Parterne haver at møde og anhøre Rættens Kiendelse om den/n/e yppe dispute og gjorde protester imod det af Lensmanden opnævnte Laug Rætt til Rættens betiening.

Eftermiddag Klocken 3 slæt blev Rætt atter betiendt udi næst foranførte sag, da begge parter med derres Procuratorer møtte.

Sorenskriveren tilspurte det her siddende Laug Rætt, om nogen af dem var nogen af Parterne enten beslægtet eller besvogret, eller var Sogne Præstens leilending eller medhielpere, de da paa derres samvittighed det vilde udsige, saasom Dom/m/eren her om var uvidende. hertil Laug Rætt, Een hver for sig, swarede det ingen af dem vare nogen af Parterne enten beslægtet eller besvogret, ej heller var de hands Medhielpere eller leilendinger, undtagen Knud Nielsøn Kinne, som tilstoed det hand af Sogne Præsten har bøxslet 12 mrk: smør i Kinne, og j saa maader er hand Sogne Præstens lejlending, hvor for hand af Rætt blev udwiist. Der næst Dom/m/eren Raadførte sig med Lensmanden og de øfrige 7 Laug Rættens mænd om at faae Een u-partisch Mand til Rætt at beklæde, paa det Rætt kunde være Complet. Mens ingen viste nogen saadan at bekom/m/e, thi alle som bleve optænkte eller omtalte vare enten beslægtede eller besvogrede med Torgier Hæwe, eller og vare de enten Præstens Medhielpere eller leilendinger: dets aarsage blev saaleedes for Rætt Kiendt og

Afsagt.

Naar Lovens 1 B: 5 Cap: 19 og 20 art., sampt paafølgende

1749: 167

1749

7 Cap: 2 art., overveies, fornem/m/es det Procurator Barths protest og insigelse om Laug Rættens opnævne er af ingen betydning, hvor imod kunde gives lov grundede Raison; mens, da det har været Dom/m/eren, i hvor megen umage hand end har givet sig, ugiørligt at faae en Complet u-partisch Laug Rætt, saa worder sagen udsat, indtil Citanten efter gjorde

ansøgning hos øfrigheden, kand faae Et uden for Præstegieldet u-partisch Laug Rætt opnævnt, da saa snart sam/m/e opnævnelse worder Sorenskriveren forreviist, skal Een nye Tægte Dag til dette Extra Tings holdelse worde beram/m/ed.

Dend 10de Apriil blev næst forbem:te Sag atter forretaged paa Wangens Almindelige Ting stue, da Rætten blev beklæd med effterskrevene Eedsworene Laug Rættes mænd, som efter Fogdens ordre af 20de Martj nestl: til Lensmanden Peder Arnetvet af Norhordlehns Fogderie, Hougs Præstegield, ere opnævnte, sc: Magne Andersøn Indr: Brudwiig, Ole Johan/n/essøn Olsnes, Anders Nielsøn Helle, Niels Jabne, Mogns Waxdahl, Knud Halstensøn yttre Boge, Simon Stawenes, og Thomas Hane, der alle møtte og inden Rætten tog sæde, samt producerede oven bem:te Fogdens ordre med benævnte Lensmands skriftlige opnævnelse, samt der paategne[de] hr: Sorenskriver Garmanns attest, det oven benævnte Laug Rættes mænd ere lovlige Eedsworene, og forhen har betiendt Rætten, alt lyder som følger.

Ved Rætten war nærværen[de] dette Ting lauvs bøygde Lensmand Johan Henrich Blomberg, for at Observere (un)der sagens procedur Kongens Sigt, samt at gaae Rættens middel til haande, foruden en stoer Mængde Almue mænd her af Præstegieldet som møtte og war tilstæde.

Sogne Præsten, Welærværdige hr: Johan Christopher {ha} Haar som Citant møtte og producerede sin skriftlige Continuations stevning af 24de Martj nestl:, samt Een af hands Procurator og Fuldmægtig Jan Reütz af 19de Martj nestl: forhen indgivende Memorial, med Hans Excellence hr: Stiftbefahlingsmandens paateignede Resolution af paafølgende 2den Apriil, der alt lyder som følger.

Paa den indstevnte Torgier Baarsøn Hæwe[s] vegne møtte hands Søn Ole Torgiersøn, Soldat ved hr: Capitain Sundes Compagnie, og producerede hands Faders skriftl: forsæt, som var belagt med Et stöcke stemplet papiir af No: 18 til 6 s:, af dato 5te Apriil nestl: og indeværende aar, sam/m/e lyder som følger.

Citanten hr: Haar lod tilförrer følgende: jmod det af Procurator Clau(s?) (Claudius) Barth i Rætten frem lagde indlæg, hvor udj hand begierer i sagen videre opsættelse, og der siunes at (høre) (ud)flugter til wtløftighed og penge spille, (paastaar?)

1749: 167b

1749

I Kraftigste maader Citanten, siden sagen tilforn er bleven incamineret og Contra parten lovlig indstevnet, thj den Raison, hvor paa Mons:r Barth bygger sin begiering til videre opsættelse, neml: at Torgier Hæwe icke har kundet haft tiid, formeedelst Citantens hastelige og uventelige Continuations stevning, at udstæde imod han/n/em Contra stevning, er ald for swag, thj baade er det i dag dend 17de dag siden Continuations stevningen til Torgier Hæwe udgick, og altsaa icke kand undskylde sig med Contra stevning at udtage, saa og, maatte Torgier Hæwe eller hands Fuldmægtig i tiide være betiengt paa at have Contra stevning til Reede, og om Contra stevning end fra hands Fuldmægtig aldrig var ham indløben, som!! (saa) maatte dog Torgier Hæwe, som en Mand der har Loven i sit huuss, og mener sig i sam/m/e at være vel kyndig, wide saa meged, at hand strax, naar Contra stevning fra Citanten war ham indløben, da Muntlig, naar det af ham icke kunde skee skriftlig, kunde warsle Citanten at anhøre andere widner: altsaa paastaar Citanten Kraftigs[t], at Rætten nu icke spildes for ham, men at hands widner maae afhørres, vil Torgier Hæwe siden, naar Citantens vidner i hoved sagen ere hørte og førte, begiere opsættelse til andere widner at anføre, kand Citanten ham det icke nægte, naar Torgier Hæwe i følge Lovens 1 B: 13 C: 15 art: navn giver de widnesbyrd hand paaskyder. End paastaar Citanten at, naar sagen bliver udsatt, efter at hands widner nu ere førte, det da skeer paa Torgier Hæwe[s] Egen bekostning, og aldrig til det almindelige sagefalds ting, siden Een Extra Rætt er bevilget, og at sam/m/e udsættelse icke længere maae

være end i det høyeste 3 á 4 ugger, eller naar det Dom/m/eren kand være beleiligt for sine andere forretninger: thj det er Citanten om tiiden at giøre, og sin ære lovlig at forsware, at hand med glæde og frimodighed kand giøre det Embede som hand af Gud og Kongen er beskicket til: her om erwarter hand Rættens Kiendelse.

Eragtning,

Det kand ej imod Loven benægtes Citanten {af} at førre de vidner hand lovlig haver indstevnt, betræffende det som af Torgier Baarsøn Hæwe skal være udtalt, ham til fornærmelse dend 25de Nobr: nestleeden, hvor om den/n/e extra Rætt er bevilget, da der med endelig Dom i sagen skal blive Observeret hvilcke af widnerne som Partische

1749: 168

1749

følgelig Loven kand blive at ansee: mens hvad de udj hoved og Continuations stevningen indkaldede vidner, om hvis af Torgier Hæwe Søndagen d: 19 Jan: nestl: skal have udtalt, \er anbelangende, er noged som/ er den/n/e Extra Rætt og den/n/e sag aldeeles uvedkommende, hvor for sam/m/e her afviises til dets Rætte Værneting, efter lovlig omgang, der widner om sam/m/e at føre og sagen der at anlæge saaleedes som Citanten lovl: best ved og skee kand: thj at indlæm/m/e dend sidste sag udj dend første, war at fornerme Hans Maj:ts stemplede papiirs Intrader, som og at gaae imod, {de} eller widere, \end/ dend af stædets Høye Øfrighed{s} udgivende bevilling af 24de Jan: nestl:, om den/n/e Extra Rættens holdelse, tillader. betræffende dend af indstevnte Torgier Hæwe forlangende udsættelse, da skal der paa worde Kiendt ved slutningen af den/n/e Session.

Af de indstevnte widner møtte Studiosus Svend Schoulund, som paa Egene, hr: Blyt og Sig:r Horsenius vegne deponerede derres Eedelige og skriftlige widnesbyrd, der alt lyder som følger.

De andere indstevnte widner møtte alle, undtagen Tosteen Olsøn, tienende paa Leqve, som efter 3de gange paaRaabelse ej møtte:

Stevne vidnerne Dawid Jonsøn Mølster og {Torg} Holgier Larsøm Ullestad med Eed og opragte fingere afhiemlede dend skriftlige Continuations stevning at være, i gaar vars(... ..) lovlig forkyndt paa Gaarden Leqve, hvor widnet Tosteen Olsøn tiener, og som vidnet ej lod sig finde, blev stevningen forkyndt i hands Medtiener Knud Holgiærsøns paahør, og ham indholden der af, der efter betydet med forklaring, [der efter] blev [Eeden for] de mødende vidner af Lovbogen forrelæst, og formanet at wogte dem fra Meen Eed, der efter widnerne blev udviist, og Et hvert widne for sig alleene særdeles indkaldet at aflægge sit widnesbyrd.

1ste Vidne, Gullich Iwersøn, er Raasmand udj Præstegaarden, gaml: omtrent 44 aar, fremstoed for Rættens \med/ opragte fingere og aflagde Eeden, der efter widnede at nestleeden aar om høsten, dend først dag som Tienden blev ydet, her paa Wangens Tingstue, som var en Mandag, mens hvad Mand (...) i dag, mindes widnet ej, da blev der megen snack imellem Præsten og Torgier Hæwe, mens hvor om det var, mindes widnet ej, saasom hand havde meged med Tiendens anam/m/else at tage ware, dog hørte hand, at Præsten sagde til Torgier, vil du være en Myttere eller Stemplere for Almuen: der til swarede Torgier Nej! fremdeeles siggende til Præsten, Du er selv en Stemplere, Du lægger Skatt paa; og som de da en stund havde snacket, sigger Torgier til Præsten, disse ord: Du er en oprørisk Ma(nd, Du)

1749: 168b

1749

lader icke af førren Du faar Meenigheden i oprør. widere mindes widnet ej at have hørt. Citanten tilspurte widnet, om widnet ej hørte, det hand begiærede i mindelighed offeret af Almuen. Resp: hand mindes vel at der blev talt om offeret, mens mindes ej dend Rætte sam/m/enhæng. 2° om widnet mindes, det Præsten paa nogen uhøflig maade, enten udj ord

eller geberder begiegnede[de] Torgier Hæwe. Resp: hand begiegnede ham ligge saa høflig som den ganske Almue. Citanten havde ej noget at tilspørge vidnet, ej heller Ole Torgiersøn paa sin Faders vegne.

2det Vidne, Anders Nielsøn Balchen, værende til huuss paa gaarden Biørche, gaml: 30 aar, fremstoed for Rættten med opragte fingere og aflagde Eeden efter Loven. der næst vidnede, det hand var her paa Tingstuen ved tiende taged nestl: aar om høsten, mens mindes ej hvad dag det var, det første hand da hørte, var at Sogne Præsten sagde til Torgier Hæwe, vil Du være en Myttere eller Stemplere for Almuen: her til Torgier Hæwe swarede Nej! fremdeeles siggende, dend som lægger Skatt paa meere end Kongen ved af, dend er en Stemplere, og Du er selv en Stemplere, [widere] sagde hand til Præsten, Du er en oprørisk Mand, Du lader icke af førren Du faar Almuen i oprør. widere mindes widnet ej. {til} Citanten war begierende sam/m/e Qvæstioner fremsat til alle widnerne, som til næst forregaaende første widne. til første Qvæstion swarede, ved intet der om. 2° swarede, hand saa ej nogen uhøflighed af Præsten imod Torgier eller nogen Almue Mand. Parterne hafde ej widere at tilspørge widnet.

3de Vidne, Joseph Siursøn, huusmand paa Nessem, er ellers Soldat ved hr: Capitain Sundes Compagnie, fremstoed og aflagde Eeden efter Loven og widnede, det hand war ved Tiende taged her paa Tingstuen nestl: aar om høsten, mindes ej hvad dag det var, gick af og til, saa hand ej war stedse her inde, der for ickun haver hørt lidet af det som er passeret den/n/e sag vedkom/m/ende, som var, at han hørte det Præsten sagde til Torgier, vil Du være Stemplere for Almuen: der til Torgier swarede Nei, dend er en Stemplere som lægger Skatt paa meere end Kongen har paabudet, og da gick vidnet ud af tingstuen. Parterne hafde ej noget at tilspørge dette widne.

4de Vidne, Siur Størcksøn, er huusmand paa Nyrres Egnen, gaml: 47 aar, fremstoed og aflagde Eeden efter Loven og widnede, det hand ej var her i Tingstuen ved tiende taged, undtagen en gang, og da hørte hand disse ord, at Torgier tvende gange sagde, det Præsten lægger Skatt paa bøygden. widere sagde vidnet ej at have hørt: Parterne hafde ej noget at tilspørge widnet.

1749: 169

1749

Citanten lod tilførre, at siden Torgier Hæwe eller hands Procurator udj det for Rættten indlagde indlæg, refererer sig til det seeneste Rættens holdelse giorde tilbud om forliig, saa for at wisse ald Verden, at {ha} det er (icke) Citanten om at giøre om Torgier Hæwe[s] ære ved Lov og Rætt at tage, men alleene om en fuldkommen søm/m/elig Satisfaction til exempel, og skræck for andere ligge ilde sindede, altsaa vil Citanten eftergive Torgier Hæwes mishandling, naar Torgier Hæwe skriftlig, og disuden for Rættten afbeder sin forseelse i de Terminis som Citanten eller Dom/m/eren ham vil forreskrive, thj det er icke nock, som nu allereede for den/n/e Respective Rætt afbeviist er, at Torgier Hæwe har talt formastelige og æren alt for nær nærgaaende ord, men hand end og ved saadan sin formastelse har forregaaed sine børn med et syndigt og forargeligt exempel, end og ved sam/m/e sin opførsel sat splid imellem lærere og tilhørere, og der ved lagt anstød for uskyldige siæler: samt at betalle processens omkostning nogenleedes skadesløs med 30 rd.; og en Kiendelse til de (Retter) efter Dom/m/erens sigelse, skulde det hende sig at Torgier Hæwe icke vilde tage imod den/n/e tilbudne godhed, har hand sig selv at tacke for dend ulempe som hand effter Loven kand vente sig, da Citanten Reserverer sig Lovens beneficium og udfører sagen. Erindrede ellers om Laugdag for det udeblivende \vidne,/ med saa skiell (at sagen) efter Torgier Hæwes paastand worder udsatt, i wider i fald fra falder Citanten s(am/m/e vidner), og paastaaer Dom følgerig Loven, efter stevnemaalernes indhold og [h]wis passeret er.

Dend indstevnte Torgier Hæwes Søn Ole Torgiersøn lod tilførre, det hand intet kunde sware paa det af Præsten anførte, mens holt sig til sin Faders indlæg.

Afskeediget,

Dend af Torgier Baarsøn Hæwe forlangende udsættelse billiges ham for Egen bekostning indtil dend 16de Maj førstkom/m/ende, da den/n/e Extra Rætt igien skal worde sat, og haver dette (nærværende) Laug Rætt betiids at møde, Rætten at beklæde: saa kand og Torgier Hæwe, paa Mandag, som er dend 14de Apriil, bekom/m/e gienpart, efter paastand, at!! (af) hvis i dag passeret er. Det lovlige stevnte og nu udeblivende Vidne Tosten Olsøn paa Leqve forrelægges under Lovens faldsmaal straf at møde her for Rætten ovenbem:te 16de Maj, som er dend nu fastsatte Tægte dag, sit widnesbyrd at aflægge.

1749: 169b

1749

Dend paafølgende 16de Maj blev atter paa Wangens Tingstue holden Extra Ting udj næst forbem:te sag, da det her foran Specificerede Laug Rætt af Norhorlehn møtte og beklæde Rætten, nærværende Lensmanden Johan Henrich Blomberg.

Citanten, Welærværdige hr: Haar møtte og vilde afvarte hvad Torgier Hæwe havde at forestille, tog sig Reserveret sam/m/e at besvare, paastoed ellers det ved seeneste Rættens holdelse forrelagde widne Eedelig afhørt.

paa Torgier Hæve[s] vegne møtte hands stevsøn Henrich Olsøn og producerede hands StevFaders skriftl: forsætt af 12de hujus, saalydende.

det indstevnte vidne Tosten Olsøn møtte, forklarede at være gaml:, efter hands Meening, 28ve aar, er Soldat ved hr: Capitain Sundes Compagnie, er ellers i tjeneste hos hr: Obrister Leiutenance Nordahl, sagde ellers at være indstevnte Torgier Hæve[s] stevsøn. Edens forklaring blev widnet af Lovbogen forrelæst og formanet at blive fast ved sandheden: der efter widnet fremstoed for Rætten med opragte fingere og aflagde Eeden, widnede, at da hand nestl: høst var her ved Tiende taged, hørte hand det Præsten sagde til Torgier Hæve, vil du være en Stemplere eller Myttere for Almuen, der til Torgier Hæve swarede, ieg er ingen Stemplere, mens dend {der lægger} \som oppebær/ meere skatt eller Told {paa} end som Kongen \paa/lagt haver, dend er en Stemplere. videre sagde widnet ej at have hørt. Citanten tilspurte vidnet: 1° om hand icke hørte at Præsten begierede af Almuen, for at spare ham og Medhielperne umage med offer sæddelernes uddeelse, dend willighed og føyelighed at Almuen, om høsten vilde betalle derres aars offer, hvor ved ingen leed det ringeste til forkort, siden hand holder bog der over, da der imod Præsten, naar dend føyelighed icke skulde wisses, efter Loven kunde paastaae foruden offer, offermæhler, {da T} hvad Torgier Hæve der til swarede. Resp: har ej hørt widne, end det hand har forklaret, endskiønt hand var her udj Tingstuen sam/m/e gang ved tiende taged, mens hand sat og tog ware paa sit arbeide. Citanten lod tilføre, at efterdj widnet forklarer, ej at have hørt videre end hvis det widnet haver, saa fant hand ufornöden at spørge widnet videre.

Citanten lagde i Rætte sin Continuations stevning af 1ste hujus, saalydende. Citanten lod tilføre, at Torgier Hæve, som selv har begiert sagen udsat /: om endskiønt begieringen af han/n/em, baade tilforn har været, og inu i dette indlæg af 12de Majj avwigte, for den/n/e Respective Rætt, er til det almindelige Som/m/erting, som aldrig skeer, siden en Extra Rætt af dend høye øfrighed er bevilget :/ for at førre Contra widner imod mig i sagen, og dog icke efterlevet sin Egen begiering her udinden, søger nu ickun udflugter, og vil stræbe at giøre mig Kied ud af sagen, at ieg icke skulde forfølge min Ræt imod ham, seer den Respective Rætt klarlig, (hvo)r for Citanten paastaaer, at, siden Torgier Hæve

1749: 170

1749

til den/n/e dag er lovlig indstevnt (... ..) at lide Dom, og har ladet sin Søn Henrich Oløn Hæve møde for sig, han/n/em da ingen forfald kand hielpe efter Lovens 1 B: 10 C: 2 art.: men Sagen at optages til Doms, ervarter her om Rættens Kiendelse at (...) paakostninger den/n/e gang icke skal spildes, Et frem/m/ed Laug Rætt saa langt fra boende hid hentes, med (min)dere Torgier Hæve stiller mig for omkostningerne nøyagtig borgen, siden hand selv er uvederheftig, hvad ellers hands udstæde Contra stevning angaar, imodtager ieg ingen af ham for den/n/e Rætte, uden hvad som den/n/e sag, angaaende hands opførsel mod mig sidste tiende tag, egentlig tilhører, nemlig i at anhøre andere widner, hvor med hand vil formeene at swække og tilintet giøre mine mange førte Eenstem/m/ige widner: men, [h]vis Torgier Hæve trøster sig til at anlægge sag imod mig i andere tilfælde, har hand at søge mig for mit lovl: Forum, hvor ieg alle tiider skal møde ham, naar hand opfylder Lovens bydende om hand wil sigte mig, nemlig at stille saa nøyagtig borgen at ieg kand være forsickret, da ieg skal vide i alle tilfælde at forsware min Ære og Embede imod ham og en hver efter Kongens Lov.

Eragtning.

Lovens 1ste B: 13 C: 13 art: befahler, det, naar widner skal førres til et Ting, imod widner som forhen er førte, skal de første afhørte widner gives warsel sam/m/e Contra widner at anhørre: dette haver Torgier Hæve til datto ej kundet efterkom/m/e, førren hand saa hvad ende det wilde tage med det widne Tosten Oløn paa Leqve, som i dag er worden Examineret: dets aarsage det nu først blev den Rætte tiid for Torgier Hæve, sagen med hands stevning at begiegne, hvor for Rætten ej heller billigens kand betage Torgier Hæve fr(.st og...) til lovlig forswar: Dend ham og forundes indtil dend 30de Junj førstkom/m/ende og indeværende aar, da den/n/e Extra Rætt igien her worder sat og administreret, til bem:te dag og tiid Laug Rætten atter haver at møde.

Dend 26de Junj blev Rætten betiendt paa gaarden Høland, beliggedne i Borstrands otting og Wangens Kircke Sogn paa Woss, med underskrevne Eedsworene Laug Rættes mænd som af Fogden Sig:r Rasmus Smith er opnævnte, sc: Rognald Anbiørnsøn Houge, Torbiørn Johansen Rogne, Erich Hermansen ibdm:, Ole Nielsøn Hægle, Ole Johansen Fladeqval, og Lars Anfinds: Schutle(stad?), nærværende ved Rætten for at Observere Kongens (Sigt), bøygde Lensmanden Johan Henrich Blomberg, som følgerig Fogdens ordre haver tilsagt Laug Rætten: Alt til en siuns, grandskning og Aastæds trættes afhandling imel: Gaardene Høland, Afdal og Bergo, Contra Gaarden Tvindens opsiddere.

Hvor da for Rætten fremkom Brynild Jørgensøn Holand, Haldor Erichsøn yttre Afdahl og Anders Pedersøn Bergo, og producerede derres skriftl: stevnemaal af 15de April nestl:, som blev oplæst og lyder som følger.

de indstevnte Ole Jørgensøn Tvinden og Peder Ingebrigtsøn ibdm: møtte og tilstoed at dend oplæste stevning er dem lovl: forkyndt.

Dend indstevnte Assessor von der Lippe blev 3de gange paaraabt, mens ingen wilde sware.

Stevnevidnerne Niels Tollefsøn Bryn og (...) Knudsøn Glim/m/e med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl:

1749: 170b

1749

forkyndelse at være skeed d: 19de Maj nestl: for hr: Assessor von der Lippe[s] boepæll udj Bergen, i hands Eged pahør, og ham Copie der af leveret.

De indstevnte widner møtte alle, undtagen Lars Knudsøn Hæfte, som siden stevningens forkyndelse ved døden er afgang.

Citanterne paastoed derres vidner Eedelig afhørt, Eedens forklaring blev vidnerne af Lovbogen forrelæst og formanet at wogte Dem fra Meen Eed.

\1ste Vidne/, Knud Aslachsøn, boende paa Gaarden Hæfte, sagde sig at være gaml: 82 aar, og at være i 2det og 3de leed beslægtet med indstevnte Ole Tvinden, fremstoed og widnede, det hand og hands sal: Fader fra ungdom af, stedse haver hørt sigge, at der oven over Afdahl skal være et stæd som kaldes Tvinde tumpften, men aldrig har vidnet seet stædet, ej heller der om kand gjøre nogen afvisning!! (an-). videre weste widnet ej at forklare. Citanterne tilspurte widnet, hvor lenge Tvinde tumpften kand have lagt øde. Resp: kand ej wide hvor lenge den har lagt øde, ej heller har vidnet hørt af sin sal: Fader, som var 101 aar gl:, og er 20 aar siden hand døde, {ej heller af sin Farfader, som var 76 aar gl: da hand døde} nogen sinde sige det Tvinde tumpften var bebyggt. Niels Traae paa de indstevnte Tvinde opsidderes vegne, tilspurte vidnet, om hand icke nogen tiid har hørt sigge af sin sal: Fader, at sal: Øye[l] Tvinden hafde haft en process om den/n/e nu omtvistede støel. Resp: jo, hands Fader sagde det, at Øyel Tvinden havde process om den/n/e støel, og at hand want den, saaleedes at hand maatte bebygge støllen. 2° om widnet icke kand erindre at have hørt af sin sal: Fader, at der boede Een Mand paa Tvinden ved Navn Godven, som støllte paa sam/m/e støel. Resp: jo, Godven war den første som bebygte gaarden Tvinden, siden dend efter dend Sorte død laae øde, mens sam/m/e Godven stølte ej paa den/n/e støel, som nu {ej} omtvistet, siden den laae øde og har stedse lagt øde, efter som vidnet har hørt sigge. 3° Qv: om widnet icke Kiendte Een Mand som boede her paa Gaarden Høland, Navnl: Niels Olsøn Høland, som ald sin tiid boede her, og var fød og opavlet her paa Gaarden: om vidnet icke hørte sam/m/e Mand sigge at det var Tvinde støel, og om hand icke wiste widnet sæhls tumpften. Resp: den/n/e Niels Olsøn Kiendte vidnet gandske gott, hand var fød og opavlet her paa Gaarden Høland, boede her ickun kort, og kom saa til gaarden Flettet at boe, mens hands Fader boede her ald sin tiid: sam/m/e Niels Olsøn, da de ware i Marcken, pægede hen i Fieldet, eller Lien, og sagde, der er Tvinde tumpften: mens aldrig har widnet hørt nogen Mand kalde det Tvinde støllen, mens vel, at det af alle Mand kaldes Tvinde tumpften. som ingen af Parterne videre hafde at tilspørge widnet, og widnet ingen anvisning kunde gjøre: saa stadfæstede det sit aflagde vidnesbyrd med Eed og opragte fingere.

2det Vidne, Lars Gullichson, boende paa Gaarden Giøesteen, sagde sig at være gaml: 48 aar, er ingen af Parterne enten beslægtet eller besvogret, vidnede, at hands sal: Moder tiende i Præstegaarden hos sal: Magstr: Gierdt Miltzou i 16 aar, og var de 8te aar bodeie, og som Præstegaards støllen er Øfre Afdahl, saa sagde hands Moder at der var et stæd som de kaldede Tvinde tumpften: fremdeeles sagde widnet, aldrig at have været der i Marcken, og altsaa ej heller kunde gjøre nogen anvisning. Parterne hafde ej noget at tilspørge vidnet, altsaa bekræftede det sit aflagde vidnesbyrd med Eed og opragte fingere.

3de Vidne, (...) Alfsøn Æen, sagde sig at være gaml: 31 aar, og at være

1749: 171

1749

Søskendebarn med Citanterne Haldor Afdahl og Anders Bergo, vidnede at sal: Ole Nielsøn Æen, som døde den/n/e waar 2 aar siden, med ham war widnet i Afdahls støls Marcken for omtrent 7 aar siden, og som der i Marcken war et grønt stæd, hvor ved stoed nogle bircke træer som siuntes grøn/n/ere end de andere træer, sagde sal: Ole Nielsøn Æen at det grøn/n/e stæd kalder de Tvinde tumpften, paa sam/m/e grønde!! stæd de indstevnte Tvinde Mænd har opbygget derres sæhls Huus, der om vidnet kand gjøre anvisning. Niels Traae paa de indstevntes vegne tilspurte widnet, om icke Brynild Høland her for Rættten sagde til widnet, det vidnet skulde sigge at Tvinde Mændene af den/n/e omtvistede støel gav havne leie: Resp: jo, det forholder sig saa at Brynild Høland nu bad vidnet om at sigge det: ellers sagde widnet, at have hørt af dend omvundene gamle Ole Æen, det hand sagde, at hand troede, det Tvinden havde den støel med laave!! (tillatelse). 2° Qvæst: om vidnet hørte af dend gaml: Ole Æen

sigge, at Tvinde Mændene havde lov at stølle der, enten af Præsten eller nogen anden. Resp: hørte ej noget om saadant. Parterne havde ej videre at tilspørge vidnet.

4de Vidne, Niels Erichsøn, boende paa Gaarden Lønne, sagde sig at være gl: 72 aar, og at Haldor Afdahl var hans Søster Søn, og Anders Bergo er hands broder Søn: vidnede, at have hørt af sine sal: Forældre sigge, at der i Afdahls støels Marcker war en tumpft som blev kaldet Tvinde tumpften: videre wiste widnet ej at forklare, ej heller kunde giøre nogen anvisning. Citanterne tilspurte vidnet, om det havde hørt sigge, det Tvinde skulde have nogen Eiendom i disse støl Marcker. Resp: har ej hørt saadant. 2° Qvæst: om Tvinde Mændene nogen tiid haver støelet der. Resp: har hvercken hørt det sige, ej heller ved det. Niels Traae paa de indstevntes vegne tilspurte vidnet, at efter som hands gaml: Forældre sagde at det kaldes Tvinde tumpften, om sam/m/e hands Forældre aldrig sagde hvor for det kaldes saa, og om der var huuss paa den tumpft. Resp: hørte aldrig noget saadant, videre end forhen er forklaret. Parterne havde ej videre at tilspørge vidnet, altsaa bekræftede det sit aflagde vidnesbyrd med Eed og opragte fingere.

5te Vidne, Knud Torbjørnsøn, boende paa Gaarden Løn/n/e, sagde sig at være gaml: 30 aar, og at Haldor Afdahl og Anders Bergo, som er Citanter, ware Kiødelige Søkende barn med hands sal: Fader: vidnede, at have hørt sigge af hands sal: Fader, at der war udj Afdahls støls Marcker et stød som kaldes Tvinde tumpften, men hand talte ej om, det Tvinde hafde nogen Eiendom der, kand ingen anvisning giøre, saa som vidnet aldrig har været i de Marcker. Parterne hafde ej noget at tilspørge widnet, altsaa bekræftede widnet sit aflagde vidnesbyrd med Eed og opragte fingere.

6de Vidne, Ingebiør Siursdatter, er huustøs paa Lønnes Egnen eller Blegb(...), sagde sig at være gaml: 65 aar, og at være i 3 og 4de leed beslægtet med Citanten Brynild Høland: vidnede, at have hørt af hendes Foster Fader, gaml: Ole Afdahl /: som for 4 aar siden ved døden er afgangent: sigge, at yttre Afdahl ej var skyldsæt, da Tvi[n]den hafde støl paa Tvinde tumpften, det sam/m/e hørte vidnet i de tiider sigge af gl: Lars Bergo, videre wiste widnet ej at forklare, sagde ellers at kunde giøre anvisning

1749: 171b

1749

paa Tvinde tumpften, som er sam/m/e tumpft som Tvinde Mændene nu Nestl: aar[s] som/m/er har opbyggt derres sæhl huus. Citanterne tilspurte widnet, om disse gamle Mænd nogen tiid sagde, at de kunde mindes det Tvinde stølte der. Resp: de sagde at de Mindes det icke, saasom det ej var skeed i derres tiid. 2° om disse Mænd talte om nogen Eiendom. Resp: Nej, de talte alleene om Tvinde havde stølt der, mens de talte ej om Eiendom. Niels Traae paa de indstevntes vegne tilspurte vidnet, om det icke har hørt sigge af Ole Indere Afdahl og Ingebiør yttre Afdahl, det Tvinde Manden flyttede sæhls huussene af den/n/e omtvistede Tvinde tumpft, til Holands støllen, kaldes Løyning støllens, for udyr skyld. Resp: har hørt det med sandhed af dem begge sigge. 2° om vidnet icke hørte Navn paa de Tvinde Mænd som fløttede sæhls huusses!!. Resp: kand ej mindes videre, end at de sagde at Tvinde Manden gjorde det. 3° om widnet icke hørte af disse ældgamle Folck talle om Marckeskiold, hvor høyt op yttre Afdahl skulde have sin Eiendom, og hvor langt ind mod Tvinde støllen Høland skulde have sin Eiendom. Resp: jo, Afdahl skulde Eie op, saa høyt som Mand seer af Afdahls Thuunet i skouv toppen, og mit ind i Non hougen: det Mercke om Høland hørte vidnet ej talle om. kand giøre anvisning om alle disse omvundne stæder, saasom hun, vidnet, er gandske vel bekiendt. Niels Traae paa de indstevntes vegne lod tilføre, det hands Frender, Tvindes opsiddere, aldeeles benægter hvad disse beslægtede og partische vidner haver forklaret, dem til fornærmelse udj derres Rætmæssige gamle Eiendom.

7de Vidne, Jacob Iwersøn, boende paa Gaarden Leidahl, fremstoed for Rætten med opragte fingere, aflagde Eeden og vidnede: at for Juulen nestl: aar blev widnet tillige med nu sal: Lars

Knudsøn Hæfde, af samtlige Citantere anmodet som beskickelse Mænd at gaae til Tvinde Mændene og tilspørge dem, om de icke wilde begive med det arbeide de har taged dem forre med den støels bygning, for at spare omkostninger paa begge sidder: dette efterkom de, og fant begge Mændene paa Tvinde hiem/m/e: sagde dem Derres ærende. da de swarede Nej, de gaar icke fra støllen førren de bliver Dømt fra støllen. anden gang war de der, {atter}, som var en dag eller toe efter Fastelavns Søndag, med selv sam/m/e ærende, og bekom atter sam/m/e swar som forhen er forklaret. videre havde vidnet ej den/n/e sag vedkom/m/ende at udsige, Parterne ej heller noget at tilspørge det.

Niels Traae paa de indstevnte Tvinde opsidder[s] vegne frem lagde Een skriftl: Contra stevning af 1ste Junj nestl:, som blev oplæst og lyder saaleedes:

Hoved Citanterne tilstoed den/n/e stevning at være dem lovlig forkyndt.

Paa Sogne Præsten hr: Haar[s] vegne møtte hands Raasmand Gullach Iwersøn, og lod tilføre det Sogne Præsten tilstoed stevningens lov: forkyndelse, ellers paastoed at Tvinde Mændene som havde (...)at paa Tvinde tumpften, ej matte i Fæ beide

1749: 172

1749

kom/m/e ham for nær, saasom Præstegaarden der ald som/m/eren haver sin støel, og ej Eier anden støel.

de indstevnte vidner møtte alle. Edens forklaring blev dem af Loven forrelæst og formanet at wogte sig for meen Eed.

1ste Vidne, Arne Rasmussøn, boende paa Gaarden Qvitne, sagde sig at være gaml: 57 aar, er hvercken beslægted eller besvogret, undtagen at hands anden sal: Kone war søster til hoved Citanten Brynild Hølands første sal: Kone. vidnede at hands første sal: Kone hede Christj Stephensdatter og boede ald sin tiid paa Gaarden Mit Ringheim, og som de havde støel tilsam/m/en med Præsten, saa sagde hands sal: Kone ofte, naar hun saa kunde see hen i Marcken, nu seer ieg Creature paa Tvinde tumpftene: videre ved widnet ej om den/n/e sag, ej heller kand gjøre nogen anvisning, saa som det aldrig har seet Tvinde tumpftene. Contra Citanterne tilspurte vidnet, om hands sal: huustroe gav intet tegn fra sig, hvor Tvinde tumpften skulde være, enten ind, ud, eller op efter fra Præste støllen. Resp: hun pægede ud efter i S: W: fra Præste støllen. 2° om hand icke hørte af sin sal: Kone eller nogen anden om Marckeskiold, hvor høyt op yttre Afdahl skulde Eie. Resp: hands Kone sagde at have hørt af sin sal: Vær-Fader sigge, det yttre Afdahl Eiede saa høyt op som Mand kunde see af Afdahls thuunet og op i høyeste skouve toppene. Parterne hafde ej videre at tilspørge widnet, og som det ingen anvisning kunde gjøre, saa Eedfæstede det med opragte fingere sit aflagde widnesbyrd.

2det Vidne, Endere Aadsøn Røche, boende paa Gaarden Røche, sagde sig at være gaml: 67 aar, er ingen af parterne wisseligen beslægtet eller besvogret. vidnede, at hands første sal: Kone Gudve Joensdatter boede paa Gaarden Indere Afdahl i 26 aar, saa fick Deponenten hende som Encke, og boede der med hende enda udj 20 aar, hon saavelsom hendes grande Kone Ingebiør Olsdatter, boende paa yttre Afdahl, sagde ofte at dend tumpft i Afdahls støllen kaldes Tvinde tumpften, og at Tvinde Mændene i gamle dage hafde støllet der, mens de sagde (intet) om nogen Eiendom. fremdeeles sagde de, at yttre Afdahls Eiendom gick saa vit op, som de af Thuunet kunde see op, og ud efter i Non hougen i Weste(r), og ellers skulde Afdahls Eiendel gaae oppe, saa høyt Man kunde see af Thuunet i bree-Fossen. paa alle disse stæder vidnet sagde at kunde gjøre anvisning. videre veste widnet ej at forklare. dog erindrede hand sig at have hørt af benævnte hands sal: kone og dend om/m/elte qvinde paa yttre Afdahl, det de ta(lede) om, at om Tvinde søgte sine støls tumpfter, d(a) vil der der!! blive trangt der oppe for Afdahl.

3de Vidne, Bottolf Aadson Slæen, huusmand paa Gaaren øfre Fenne, gaml: 63 aar, er ingen af Parterne enten beslægtede eller besvogrede: vidnede at have hørt sigge af sin sal: Fader, gaml: Aad Fladeqval, det Tvinde hafde tumpfter, som kaldes Tvinde tumpfter, liggende o(ppe) ved Afdahls Eiendom. mens widnet kand ingen anvisning der paa giøre, saasom det aldrig har seet (det.)

1749: 172b

1749

Niels Traae tilspurte widnet, om det icke hørte af sin sal: Fader, som war en ældgaml: Mand og war gandske velbekiendt i disse Marcker, hvor høyt op yttre Afdahl skulde eie, og hvor langt ind imod Tvinde tumpften Høland og Berge skulde Eie. Resp: Afdahl skulde Eie saa høyt op som de kunde see af Thuunet og op efter i bree-Fossen. og ind efter i Non-hougen. mens om Høland og Berge hørte widnet ej noged. kand ingen anvisning giøre. Parterne hafde ej noged at tilspørge vidnet, alt[saa] aflagde vidnet Eeden med opragte fingere.

4de Vidne, Maritta Godvensdatter, boende paa Gaarden øfre Læmme, gaml: 72 aar, er Fadersøster til Contra Citanten Ole Tvinden. Niels Traae paa Contra Citanternes sidde frafalt dette vidne, siden det er saanær beslægtet.

5te Vidne, Siur Aslachson Winsand, til huus paa Gaarden Nesthuus, gaml: 68 aar, er i 2det og 3de leed beslægtet med Ole Tvinden: vidnede at have hørt af sin Fader sal: Aslach Hæfde sigge, da Tvinde Mændene bad om støel, at de havde støls tumpfter i Afdahls Marcken, hvor de kalder det Tvinde tumpften, og da pægene!! (pægede) hand op i fieldet hvor de skulde ligge: mens Deponenten har aldrig været der, og altsaa ingen anvisning kand giøre. 1ste qvæst: om widnet icke hørte af sin Fader, som var 101 aar gl: da hand døde, og nu er det 20 aar siden hand døde, det hand sagde, at der boede en Mand paa Tvinde ved Navn Øyel, og at sam/m/e Mand førte proces om den/n/e støel Tvinde tumpften. Resp: mindes ej at have hørt saadant, saasom hand kom strax ud at tiene da hand blev voxsen. mens om Tvinde tumpften hafde hand hørt liggeleedes sigge, af Niels Flættere, som var fød og opavlet her paa Høland, og boede her i 7 aar, det Tvinde Mændene kunde stølle i {af} Afdahls Marcken, og hafde de der deres stølstumpft. Hoved Citanten tilspurte vidnet, om hand hafde hørt at Tvinde Mændene der hafde nogen Eiendom. Resp: hørte ej talle om Eiendom. Parterne hafde ej videre at tilspørge widnet, altsaa aflagde widnet Eeden med opragte fingere.

6de Vidne, Knud Arneson, til huus paa Gaarden (...)steen, gaml: 78 aar, er icke witterlig nogen af Parterne enten beslægtet eller besvogret. vidnede at have i sin ungdom som halv Karl tient j 11 aar hos gaml: nu sal: Knud Mit-Ringheim, og naar de kom paa deres støel, da sagde dend gamle Mand ofte til vidnet, der ligger Tvinde tumpften, og wiiste hand widnet tumpften, hvor om widnet kand giøre anvisning. og engang da dend gaml: Mand med widnet og fleere drenge war der i støls Marcken, da spurte en af Drengene, hvor det kom/m/er

1749: 173

1749

at de kalder dend tumpft Tvinde tumpften: da swarede dend gaml: Mand, jo, Tvinde har haft støel der. og som (...) af dend gl: Mands drenge en gang hafde flæcket Næver, og havde bekom/m/ed en goed deel, saa tilspurte Manden dem hvor de hafde flæcket, da de swarede, saa nær op under Tvinde tumpften. Hoved Citanten tilspurte widnet, om dend gamle Mand talte om nogen Eiendom. Resp: har ej hørt videre end forklaret er.

7de Vidne, Lars Aamundson, tienende hos Lars Davidsøn Soue, gaml: 38 aar, er søskendebarn med Ole Tvinde, vidnede, det hand nestl: aar 1748, om som/m/eren, paa forlangen[de] af Tvinde Mændene, var med begge Tvinde Mændene oppe i Marcken beent op over Afdahl under fieldet, hvor hand saae et huusse tumpft, der byggede hand med dem Et sæhl huuss, og det paa de sam/m/e jørnesteene som stoed i tumpften, paa sam/m/e sæhl huus

hand kand gjøre anvisning, og videre ved hand ej om den/n/e sag, saasom hand er frem/m/et. Niels Traae tilspurte vidnet om Citanten Haldor Afdahl kom der paa stæden til dem hvor de byggede. og hvad talle der da falt dem imel: Resp: jo, hand kom til Dem ved bygningen, og sagde at Brynild Høland klagede over dem, at de huggede Haldor sin skouv ud, og at Brynild Høland og Anders Bergoe skulde kom/m/e op og kiøre dem der fra: da spurte Ole Tvinden, hvad Haldor Afdahl swarede Brynild Høland. da swarede Haldor, at have sagt, Nej, ieg kand ej trætte paa anden Mands Eiendom. kom, sagde Haldor til Ole Tvinde, ieg skal siune dig: mens (hvad) det var hand vilde siune, om det var Marckeskiold eller andet, ved vidnet ej, og saa fulde Ole Tvinde med Haldor Afdahl, og gick de needen om støel tumpften. videre ved vidnet ej at forklare. Niels Traae lod tilføre, at sam/m/e tiid som det ommelte er passeret, var nock et vidne tilstæde, Neml: Gullach Aamundson, og hørte paa sam/m/e ord, mens nu ligger det vidne hæftig swag og er alt ma(...)løs. Rætten tilspurte dette 7de vidne, om Gullach Aamundson var med ham at opbygge støels huuset og hørte paa de omvundene ord. Resp: ja, hand var med at bygge, og vidnet vil tæ(nke) at hand hørte paa den omvundene talle.

8de Vidne, Niels Størcksøn, boende paa Gaarden Næssem, gaml: i det 50 aar, er i 3de leed beslægtet med Brynild Høylands første sal: Kone, og liggeleedes i 3de leed er vidnets huustroe i slægt med (Ole?) Tvinden. vidnede, at omtrent for 32 aar siden hørte vidnet af en gaml: Mand, Stephen Nielsøn Leidahl, som de begge gick og søgte efter Øget, da sagde vidnet til dend gaml: Mand, der kom/m/er Tvinde boedeiene, som var Britte Tvinde og Kari ibdm:, da sagde d(end)

1749: 173b

1749

(gaml:) Mand, de gaar bort over Leidahls Elven, og de haver støel selv paa derres Egen {E} lee /: eller Eiendom :/ da spurte vidnet, hvor er det: der til swarede dend gamle, det er strax inden for Holands støllen, kaldt Tvinde tumpftene. videre sagde widnet ej at kunde gjøre forklaring om, ej heller kunde vidnet gjøre nogen anvisning. Niels Traae tilspurte vidnet, hvor gaml: den/n/e Mand var, hvor efter hand vidner. Resp: hand var 86 aar da hand døde, og tæncker at det er om omtrent 24 aar siden hand døde. Parterne hafde ej videre at tilspørge widnet, altsaa aflagde det Eed med opragte fingere.

9de Vidne, Knud Størcksøn, boende paa Gaarden Leidahl, gl: 44 aar, sagde det hands huustroe er treemen/n/ing med Ole Tvindens Koene, vidnede, at som hand Engang sat i Leidahls Marcken med sin sal: Fader Størk Leidahl, da wiiste hands Fader ham nogle fuhretræer som stoed i Afdahls marcken, hvor hend hand pægede, der hos siggende, over for de fuhre træer haver Tvinde støls tumpfter, da sagde widnet, har di det: ja, sagde hands Fader, de har der gamle støels tumpfter. videre ved vidnet ej, heller icke kand gjøre anvisning, saasom hand aldrig har været i Afdahls Marcken. Parterne hafde ej videre at tilspørge widnet, altsaa aflagde widnet Eeden med opragte fingere.

Afskeediget,

sagen udsættes til i Morgen, eftersom dagen er forløben, da Parterne {og de vi} haver at møde med de widner som kand gjøre anvisning.

Dend 27de Junj blev Rætten atter betiendt udj næst forbem:te sag, da begge Parterne møtte og var tilstæde for Rætten.

Niels Traae for Contra Citanterne gav til Kiende, det hand inu havde tvende vidner, som uden stevnemaal omkostning der med at spare, møder, sc: Aasse Brynildsdatter Giøsteen, og Ole Erichsøn, tienende paa Yttere Afdahl, dem hand begierede Eedelig afhørte. Eedens forklaring blev disse vidner af Loven forrelæst og formanet at wogte dem for Meen-Eed.

10de Vidne, Aasse Brynildsdatter, gift med Lars Giøesteen, gaml: 26 aar, er med ingen af Parterne vitterligen beslægtet eller besvogret. vidnede, at næst forrige (...) ugger for S:te Hans tiid, kom Ole Tvinden til (Haldor) Afdahl, som nylig war kom/m/en fra byen, og tilspurte Haldor om nyt: sam/m/e tiid tiende vidnet hos Haldor Afdahl. og, som disse tvende Mænd kom (til ta)ls om støllen, da sagde Haldor til Ole Tvinden, søg dine tumpfter og dine Egner Tvinde tumpfter, og slaee dine Røcken og byg: /: det er, tag dig (...)skab og byg, eller vær snart og byg :/ da sagde Ole Tvinden, om du icke falder mig for svar!! (snar?), da (...) Eiere. da swarede Haldor Afdahl, Brynild (...) æder mig op hvor som er, naar ieg bliver

1749: 174

1749

uskadiget paa ager og Eng, kand du bygge for mig, om ieg v(...) skal ieg gaae hvert et Mercke imel: os alle sam/m/en, Indhal i Dybedahlen hører Tvinde til, og Fieldet hører os alle til,. Brynild Høland er en trættekiær Mand , lad ham trætte, ieg kand icke trætte paa anden Mands Eigendom. der næst sagde Ole Tvinde, er det saae, da Kiør ieg op mine Creature: da swarede Haldor, Kiør op det snarest du kand og Krøck swille, /: det er, læg det første omfar til bygningen, som er swillerne :/ saa har de icke nødig at beslaae det. Da sagde Ole Tvinde, ja, Gud bedere, ieg er nu tilfahen: der til swarede Haldor, ja, det er vel for Brynild Høyland. vidnet sagde ellers at kunde gjøre anvisning paa Indhaldet i Dybedahlen, efter som hende er bleven anviist i de 2de aar hun tiende hos Haldor Afdahl. Hoved Citanten Haldor Afdahl tilspurte vidnet, om hand var drucken, da dend omvundene talle blev ført. Resp: i førstningen var hand ej drucken, mens siden blev hand drucken, og blev hand Edrue igien, da hand med Ole Tvinde kom op paa tumpfterne og viiste ham sam/m/e. Parterne havde ej videre for indeværende tiid at tilspørge vidnet.

Sogne Præsten, welærværdige hr: Haar møtte nu i Egen Persohn ved den/n/e forretning.

11de Vidne, Ole Erichsøn. tienende hos hoved Citanten Haldor yttre Afdahl, er det nu paa det 3de aar siden hand kom til ham at tiene. sagde sig at være gaml: 23 aar, og at Peder Tvinde sin Kone er vidnets halvsøster: vidnede Conform med næst forregaaende vidne, undtagen (hand) ej har hørt det Haldor skulde have sagt, Brynild æder mig op hvor som er: mens vel at Haldor sagde, Brynild æder mig til trængsel, hands Creature gaar mig ind til mit gierde. var ej heller tilstæde da Haldor gjorde Ole Tvinde anvisning paa Tvinde tumpften. kand gjøre anvisning paa Dybedahlen og Indhaldet.

Sogne Præsten, welærværdige hr: Haar, tilholdt begge Parterne paa alle sidder at (de) i Kierlighed vilde foreenes, hvor ved Guds ære kunde frem/m/es, og de igien wisseligen kunde vente Herrens Velsignelse.

i anledning af dette forslag og Sogne Præstens videre formaning, træde Parterne i Conference, der efter fremstod for Rættten og erklærede at de samtlige ware saaleedes foreenede: at gaarden Tvindens opsiddere hvert aar, naar de vil, maae støele med derres Creature udj dend omtvistede støel hvor Tvi[n]de tumpften ligger, i 4re ugger, og ej lengere: for sam/m/e støels bejte, naar Tvi[n]den (bru)ger støllen, eller det aar de støller der, til en willighed skal give til gaardene Høland og Bergo Een fuhre som er 6 bord tyck i Roden, hvert bord saa tyck at en (...)plom kand gaae der over, sam/m/e fuhre tagger gaarden Høland og Bergo efter gaardens Lægeburd (og Land)skyld, mens yttre Afdahl nyder intet af sam/m/e. Betræffende Processens omkostning, da skal (disse) deeles saaleedes, at Tvindens opsiddere be(taller)

1749: 174b

1749

dend fierde trettende deel parten, og gaarderne Høland, Yttre Afdal og Bergo betaller dend Nie trettende deele parten, mens hvorleedes den/n/e Nie trettende deele part imel: disse 3de

gaarder skal deeles, eller hvem dend skal betalle, ere de inu ej foreenede om, siden Haldor Afdahl haver aarsaged den/n/e trætte. dette forliig Parterne med haands Ræckelse for Rættens tilstoed og bekræftede, og der om skiød det her siddende Laug Rætt til widne. betræffende dend Nie trettende deele omkostning, der om bleve de 3de gaarder Høland, yttre Afdahl og Bergo saaleedes foreenede, at Haldor Afdahl betaller 3 rd: 2 mrk: 14 s.; Anders Bergo 4 mrk: 2 s.; Brynild Holand 2 rd: 4 mrk: 12 s.; Resten, 3 rd: 4 s.; har Tvinde Mændene betalt: tilsam/m/en som af Parterne er betalt 10 rd: til Rættens Persohner med Lensmandens løn indberegnet.

Haldor Afdahl erklærede, endskiønt hands sæhls huusser stoed paa hands Egen Eiendom, saa dog, siden de stoed hands grander saa nær, at hands Creature fornærmede hands granders Creature paa græes beite, saa vilde hand, Haldor, tilkom/m/ende aar fløtte sine sæhls huusser need, hvor de fra gam/m/el tiid hafde staaed, her om de skiød Laug Rætt til provs.

Dend 30de {Martj} \Junj/ blev atter paa Wangens Tingstue holden det her næst foran anførte Extra Ting, da Rættens blev beklæd med det Specificerede Laug Rætt af Norhorleehns Fogderie, undtagen i Thomas Hane stæd møtte og sat Ole Olsøn Fosma[r]ch. nærværende Lensmanden Johan Henrich Blomberg.

Procurator Cramer paa Citantens vegne forventede at Torgier Hæves udstyrede Contra stevning bliver i Rætte ført, thi (i manglende fald) det icke skeer, da lovede Comparenten strax (at slutte) sagen paa sin Principals sidde til Doms.

Procurator Barth, som af stædets Stiftsbefahlingsmand er beskicket, følgerig Forordningen af 19de Aug: 1735, at Procedere for Almuen paa Landet over alt i Bergen Stift, møtte for Rættens, og for at Legitimere sig, anviiste dend han/n/em meddeelte bestalning, udstæd af dend Constituerede Stiftsbefahlingsmand, Conferents-Raad Lym, d: 15de Maj 1743, og siden bekræftet af itzige Stiftsbefahlingsmand, Hans Excellence hr: Christian á Møynicken, begierede dend paategned at være anvist, og da Comparenten saaleedes lovl: er berettiget at udføre sager over alt i Stiftet, saa har hand og ladet sig for(maae) af indstevnte Torgier Hæve, at Procedere og (forsvare) den/n/e hands sag, og til dend ende udstæd Contra stevning, som i dag skal worde i Rætte ført: men da hand maae fornem/m/e at Citanten hr: Haar har afskeediget sin forhen hafte Fuldmægtig Procurator Jan Reütz, som af Kongen er beskicket at procedere (for alle) Ober og under-Rætter i Norge, og igien (anta)ged til at udføre den/n/e sin sag Sig:r Johan Simon Cramer, der ickun af Magistraten er bevilget at procedere og udføre Folckets sager i Bergens Bye, (saa) fandt hand sig beføyet, ald dend stund Sig:r Cramer (icke) formaaer med stædets Stiftsbefahlingsmands bevilling til den/n/e sags udfør at Legitimere sig, Kraftigst at Protestere mod hands antagelse til procedur:

1749: 175

1749

Mens paastoed at Citanten hr: Haar, som selv for Rættens er tilstæde som en i Lov og Ræt verceret Mand, selv sin sag her for Rættens bør udføre, og saa snart Rættens Kiendelse der om er worden afsagt, skal Comparenten i Rætte føre hands Principals Contrastevning, med [h]wis widere hand kand agte fornøden.

Procurator Cramer swarede, det hand icke war kom/m/en paa Woss for at Chiicanere eller at taale chicaner, men til dend ende for at udføre en goed Mands lovl: trætte, hvor til Comparenten sig at være berettiget ved Magistratens udj Bergen, Derres han/n/em givene Bestallings brev, som er uindskræncket og grundet paa Lov: 1 B: 9 C: 10 art.: samt ydermeere forklaret ved Kongl: Forord: af 19de Aug: 1735, naar af tages i bemærckning hvad løn Byens Procuratorer er tillagt for Bøygde trætter, thj der af bemærckes uden wanskelighed at Procuratores, som i følge Loven ved Øfrigheden beskickes, skal tillige være autoriceret til at

udføre bøygde trætter, hvor af det ogsaa Kom/m/er sig at fra aller høyst bem:te Forord: Publication ingen af Øfrighed beskicket Procurator har været vraget for nogen Bøygde Rætt: thj vilde ogsaa Comparanten for sin deel forvente, at den ærede Rætt til sidde sætter Contrapartens fremsatte exception, og alvorlig paa lægger ham uden videre chicane eller omsveb at træde til sagen, aller helst, siden Acten nocksom widner, hvorleedes Mons:r Barth alleene har Studeret og beflittet sig paa, den/n/e sag at forvirre til uendelighed til Parternes bekostnings spilte, for det øfrige sagde Cramer, at det kunde være hands Principal ligge meget om Mons:r Barth paa Torgier Hæve[s] sidde wil procedere saggen videre, eller om hand for frygt og wæm/m/else skyld, udj sin førrende wrange sag, wil begive sig og forlade Rættten, thj Comparantens Principal, som (med) lovlige widnetsbyrd, ved Torgier Hæve er offentlig bleven angreben med ære Kræ[n]ckende belastelser i Almuens paahør, hvor ved hands Embede og Ære haardelig er angrebet, og andere af Almuen som kand have behag til splid, opsætzighed og uRoelighed, gived onde Exempler til Citantens, Embedets og Persohns foragt, som dog i begge deele skal og bør Venereres, paastaar at Torgier Hæve, som i stæden for at søge lovl: forliig, wisser me(...) bitterhed og opsætzighed, samt ved udstyrret Contra stevning, og i andere maader wisser sig som forhærdet i ondskab, bør ved Dom ansees som Een løgner, og selv at være dend som hand har beskyldet Citanten for, samt i betragtning, at Citanten (er) beskylderens forresatte Sogne Præst og Siæle Sørgere, samt i henseendes til dend forargelse og onde exemplar hand har gived, hen Døm/m/es til nogen aars arbeide paa nærmeste Fæstning, og slutte(lig) skadesløs at erstatte Citantens afnøde bekostning,

1749: 175b

1749

saavel dem som ere anvende tilforne efter Specification, som blev i Rætte lagt, som og til den/n/e Ræt, iberegnet Comparantens Reisse og skydtz samt fortæring og tiids spilte og procedur og hiem Reisens bekostning, billigst med 30 rd:, som Comparanten alt til lovgrundet Dom wil have Submitteret, overladende til Rættten at tilføre og paakiende hvad bekostninger dis uden til den/n/e Rætttes holdelse medgaar. dend producerede Regning, som er uden datto, er saa lydende.

Procurator Barth Replicerede, at hand er forvisset om at den/n/e Respective Rætt, saavel som andere Lov Kyndige, begriber at det icke bestaar i Magistratens magt i Bergen at beskicke og Autoricere nogen at procedere og gaae i Rætte paa Bøygde Tingene paa Landet, men at saadant Evne tilhører Lovgiveren eller stædernes Stiftsbefahlingsmænd: thj igientog Comparanten sin forrige paastand om Sig:r Cramers afvisning fra den/n/e sags procedur, sær da Rættten nock befinder at hands frem førte fortolkninger over Loven og dend Kongl: Forordning af 19de Aug: 1735 er ganske wrangelig og upasselig, og saa snart Rættens Kiendelse dets angaaende er worden afsagt, skal hands Principals Contra stevning, dend hand nu anviiste, worde incamineret til sagens videre fremgang, til hands Principals sags oplysning og uskyldigheds afbevisning, siden Citanten icke har villet fra (...) sagen, efter dend første Declaration, som den indstevnte har ladet tilføre, og altsaa Protesterede hand Kraftigst med videre protuculation!! (protocolaton) (...) hr: Cramer, hoved sagen betræffende, forinden Rættens Kiendelse først worder afsagt.

Procurator Cramer igientog sin forrige, med dette tillæg: 1° at det icke er Sogne Præsten hr: Haars (...)lighed at staae i Rætte for sin sag, og altsaa (...) til at betiene sig af Comparanten som til (at ud)føre gott Folckes trætter, lovl: er beskicket. 2° at Protestanten med aller minste Rimelighed af Lov eller Forordning icke kand Determinere nogen adkomst til hands førte exception, (mens) heller hos sig selv er overtydet om af sin (...)rfahrenheit, det Comparanten i Stiftet for Bye og Bøygde Ting ubehinderet af nogen for (...)ftig Mand, haver procederet og udført gott Folckes trætter. 3° at ingen Speciel Procurator er beskicket over heele Norhorleehns Fogderie, og at altsaa Sogne Præsten hr: Haar har været nødsaget at

forskrive og bekoste en Procurator af Bergens By, som hand kunde være kiendt med og have fortroelighed til, der for protesterede Cramer at den ærede Rætt wilde (see) der hen, det icke thid!! (tiid) og penge spildes længere (...) Chicaner og udflugter og unyttigheder (...) (..)bsælverer sagen ved endelig Dom efter (...) den i Rætte sættelse, saa fremt dend indstevntes

1749: 176

1749

sag fører!! (Sagfører) icke Directe skrider til sagen og det forsvar som hand tæncker at kunde have for sig til sin Principals hensigtende fordeel.

Barth Replicerede Kortelig, det ham er vel bekiendt, at de af Magistraten beskickedede Procuratores, som ene, ligesom Sig:r Cramer, er beskicket at procedere for Rættene i Bergen, her for Bøygde Tingene er bleven afviist naar exception mod den/n/em er worden fremført, men om Sig:r Cramer for nogen bøygde Rætt har været antaged, da er det ventelig skeed fordj ingen exception har møtt ham, eller og at Dom/m/eren icke har været bedere underrettet, end at hand enten af Kongen eller stædets Stiftsbefahlingsmand der til war beskicket, altsaa vedblev hand sin forhen fremsatte protest.

Cramer sagde, at Mons:r Barth i nyds forregaaende, har tallet imod sit bedere widende, og at hand sin sats icke kand beviisse med nogen Rættens Protocoll her i stiftet fra A:o 1735, thj fra Justits Forord: Publication i det aar, har ingen exciperet eller wraget den Procurator som ved Bergens Magistrat i følge Loven til Embedet har været beskicket.

Afskeediget.

Dend af Procurator Barth fremsatte protest optages til paakiendelse indtil i eftermiddag Klocken 2 slæt.

Om Eftermiddagen Klocken 2 slæt blev næst forbem:te sag atter forretaged:

og som begge Procuratorene Cramer et Barth møtte, blev udj dend af Procurator Barth fremsatte Protest og Crame[r]s Reptest, saaleedes

Eragted.

Lovens 1 B: 9 C: 15 art:, samt Forordningen af 19de Aug: 1735, dend 14de post, (...) naadigst forbyder det ingen Procurator paa Bøygden, eller Landet, maae bruges, til (...) eller antages at gaae i Rætte, med mindre de af Øvrigheden i Stiftet eller Amtet dertil re!! (er) Forordnede: altsaa kand, eller bør, (... ..) Procurator Cramer at procedere udj den/n/e sag, (...) dend af Procurator Barth fremsatte protest.

Cramer fant sig fornermet ved Rættens forafskeedigelse, og der for begierede hvad som i dag er bleven p(...) sig {me} beskreven meddeelt til Appel, og til den ende betalte 3 ort for det stemplede papiirs (...)ning. Procurator Cramer haver liggesaavel som (...) og Dom/m/er at holde sig dend Kongl: Allernaadigste Forord: af 17de Maj \1696/ aller underdanigst efterrettelig: (...) af F(...)nees det Rættens Eragtning ej kand gives ham (...) førren endelig Dom i hoved sagen er w(..)rd(...) af, altsaa haver hand til sig igien at tage de i Rættens fremlagde 3de orter.

Procurator Barth der paa frem lagde dend af ham paa sin Principals vegne udfærdigede og forkynste Contra stevning datteret 12de Maj nestl:, hvor ved hands Principal efter bem:te stevnemaals formæld har indstevnt hoved Citanten til Doms lidelse, samt tillige (fremstil)let de der udj benævnte samtlig Eedelig under (...) widner. dend producerede Contra stevning, som bliver af følgende indhold.

Sogne Præsten hr: Haar tilstoed stevningens lovl: forkyndelse.

Procurator Barth paa begierede, at siden hoved Citanten har vedtaget Contra

1749: 176b

warsel, de indstevnte widner nu maatte paaraabes, og de som nu maatte møde, til forklaring admitteres.

hr: Haar forbeholdt sig Rættens Kiendelse, for saavit forswar blev ham betaged, at paa-Ancke, i det øfrige indstillede til Dom/m/eren at Observere Forord: af 19de Aug: 1735, er boe faste Mænd og altsaa lovl: widner

Procurator Barth war begierende widnerne paaRaabt, for at fornem/m/e om de møder. af de indstevnte widner, efter paaRaabelse, møtte ej Ingebrigt Ullestad, Ole Træen, David Mølster, Lars Schiervægen af Waswærens Tinglauv, Stephen Mælwe, Lars Hæfte og Knud Giære, disse 3de nest foran Specificerede vidner ere ved døden afgang, Knud Gillerhuus møtte ej: de øfrige widner møtte alle og lod møde for sig.

Stevne vidnerne Niels Tollefsøn, er huusmand paa Gaarden Bryn, og Siur Størksøn Nyrres Egnen, der stedse her ved Tinglauet har været stevnevidner og der til er bleven brugt: med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovlige forkyndelse at være skeed for de indstevnte og udeblivende og j live værende widner, derres boe{t}pæl og udj Eget paahør, med meere end 14 dagges warsel, undtagen Lars Schierven!! (Schiervægen) af Waswærens Tinglaug, ham havde de ej warslet.

hr: Haar frem lagde en Copie af Torgier Hæves Aller underdanigste Memorial af 22de Apr: nestl:, samt Een Copie af bem:te Torgier Hæve[s] ticke brev under dend paafølgende 24de Apr:, hvor udj hand forregiver at {følg} førre saggen paa samtlige Almuens vegne, altsaa protesterede Comparenten imod de af Almuen indstevnte widner, at dem ej maae tillades \at/ widne i derres Egen sag, uden saa er at Torgier Hæve declarerer det sagen er hands Egen, og at Almuen er uskyldig. fremlagde Copier \er/ af følgende indhold.

Procurator Barth fandt fornøden at tilføre paa hands Principal Torgier Hæwe[s] vegne, at de af hoved Citanten udfærdigede stevninger wissir til fulde at Torgier Hæwe Eene og alleene er stevnt for sagen og given sigtelse for udtalte nærgaaende ord, som dog icke af hannem, saaleedes som forregives, skal være udtalt, da bem:te stevnemaal beviisser end ydermeere, at Citanten selv til widner haver indkaldet Een deel af Almuen, som allereede og i den/n/e sag haver aflagt derres forklaring. det udfærdigede og i dag inCaminerede Contra stevnemaal wissir og at Torgier Hæwe Eene og alleene staar for sagen, og icke Almuen, altsaa henfalder vel dend fremsatte Protest imod widnerne som unyttig af sig selv, siden de indstevnte og i stevningen Navn givene widner aldeeles icke med han/n/em, neml: Torgier Hæve, icke i ringeste maader er interesseret, Hand icke heller af forbem:te vidner har ført nogen usøm/m/elig eller nærgaaende talle mod nogen, langt mindre mod Citanten hr: Haar. Dend frem lagde Copie af Torgier Hæwes Memorial til Hands Maj:tt wissir og, at hand alleene for sig selv, og icke for Almuen eller nogen anden, søger om Com/m/issarier og beneficium paupertatis udj den/n/e nu werserende sag, til dends lovforswarlige behandling og Retsindige paadøm/m/ende. betræffende dend fremlagde

1749: 177

Copie af en invitation til en forspilling over (en hæst), hvor under staar tegnet det Navn Torgier Baarsøn Hæwe, da holder Comparenten ufornøden at handle noget der om, siden ingen sam/m/e haver Vidimeret eller bekræftet, det dis formeedelst ventelig er ganske urigtig og upaalidelig, foruden at det dog er den/n/e sag aldeeles uvedkom/m/ende, ligesom icke heller nogen med billig føye kand have aarsage at bære fortrydelse over om Rætskaffene og Reedelige Gemytter for at kom/m/e Torgier Hæwe til hielp, Rækker han/n/em haanden og forunder han/n/em nogle kast paa dend omtalte hæst, i slig leilighed og de intet Reelt er, der kand hindere widnernes førrelse, protesterede Comparenten Kraftigst paa widnernes antagelse til Eedelig forklaring og videre behandling.

hr: Haar lod tilføre, at hand icke wiste anden giernings Mand tilforn, end den som talte ordene ved Tiende taged, neml: Torgier Hæwe, førren nu hand seer af begge skrifterne at Almuen skal være i Complot med ham, der for vedbliver hand sin exception, uden saa er at vidnerne benægter ej at Contribuere til sagen.

Barth Replicerede, at hvercken har widnerne, da sagen blev anlagt, ej heller nu, været interesseret det ringeste i den/n/e sag, altsaa igientog hand sin forhen fremsatte protest om widnernes antagelse.

Eragtning

De af Procurator \Barth/ indstevnte vidner admitteres, naar de under dend af dem her for Rätten aflagte Eed forklarer at de hvercken directe eller indirecte, hem/m/elig eller aabenbar udj den/n/e sag paa nogen maade er interesseret: item, at Procurator Barth med widnernes førrelse holder sig dend her inden Rätten d: 10de Apr: nestl: udj den/n/e sag afsagde (og) inu usvæckede Kiendelse Stricte efterrettelig. Eedens forklaring blev widnerne forrelæst og formanet at wogte sig for meen Eed.

her paa begierede Procurator Barth, siden dagen næsten er forløben, at sagen maatte beroe til i Morgen, (da) hand wil i Rætte førre skriftlig[e] qvæstioner hand udæsker widnernes swar til, da hand der efter lader det ankom/m/e paa Rätten om de til alle eller en deel der af skal tilpligtes at give gienswar.

Afskeediget

dend forlangende udsættelse billiges, indtil i Morgen Klocken 8te slæt, da Parterne tillige med widnerne her igjen møder.

Dend 1ste Julj blev Rätten atter betiendt og sat Klocken 8te Formiddag, udj næst foran førte sag, da begge Parter møtte.

Procurator Barth møtte og hands Principal Torgier Hæwe, og sagde at hand nu efter hands Principals forlangende haver forfattet de qwæst: skriftl: som nødvendig fornødigter widnernes gienswar til (...) hands sags oplysning, og i særdeelehed til de før(...) som er anledning til dend paa Tiende taged ta(...) samtalle. bem:te skriftl: forfattede qvæstioner, under skrevet af hands Principal som og af Comparenten som forfattere, hand i Rætte lagde: sagde ellers

1749: 177b

1749

at dersom den/n/e ærede Ræt, icke skulde accordere ham og hands Principal widnernes gienswar til de forbem:te Qvæst:, fant hands Principal sig beføyet ærbødigst at begiere den/n/e sag udsat paa 10 ugger, siden hand nu, Rätten heel vel bekiendt af dend i gaar dags producerede og af Hans Excellence hr: Stiftbefahlingsmand á Møynichen Verificerede Copie af hands allerunderdanigste indgivende Memorial, der til høybem:te hr: Stiftbefahlingsmandens ærklæring er opsendt, har hand allerunderdanigst søgt om Com/m/issarier til den/n/e sags afhandling og paadøm/m/ende, og da saadant nu hviiler under Hans Maj:ts allernaadigste for gott befindende, saa protesterede hand Kraftigst mod sagens videre fremgang og afhandling, uden for saavit at widnerne til forklaring kunde antages, naar som helst de efter stevnemaalets formeld og qwæst: indhold bliver admitteret at give gienswar.
NB

hoved Citanten hr: Haar begierede udsættelse paa halv eller heel tiime for at besware Proc: Barths paastand med widere,

Eragtning.

dend \af/ hoved {\af/} Citanten forlangende udsættelse billiges ham indtil Kl: 11 i dag Formiddag.

Klocken 11ve Formiddag blev den/n/e sag atter foretaged.

hoved Citanten hr: Haar producerede sit skriftl: forsæt af dags datto, lydende som følger.

Procurator Barth møtte nu igien for Rætten, som i henseende til at hr: Haar af Rætten har haft til (...)ns i 2de tiimer hands indleverede qvæstioner, for der over at formeere sine Cretiqvær, de hand (nu) udj indleverede indlæg har fremført, og da (...) fornødiger gienswar, saa begierede Comparenten at hand {dem} enten maatte leveres sam/m/e til laans, eller og der af meddeeles Copie, samt sagens anstalt paa nogle tiimer, for at besware de poster.

hr: Haar lod tilførre, om Contra Citanten vil forspilde sin Egen sag og formeentlige Ræt, saa er det icke Comparenten vedkom/m/ende, men paastaar inhibition imod udflugter, og benægtede at have opholdet Rætten over dend satte tiid, for Rætten indstillede hvor lang tiid dend indstevnte skal bevilges til indlæggets beswarelse, og ellers paastaar prompt Justitie til sagens slutning.

Eragtning.

dend af Procurator Barth forlangede udsættelse billiges ham indtil i efterMiddag Klocken 2 slæt, for at besvare hoved Citantens indlæg, til dend ende sam/m/e bliver ham dend originale overleveret, da hand det igien (...)d sit swar til det forreskrevene Klockeslæt her udj Rætten haver at frem lægge.

Klocken 2 Eftermiddag blev sagen atter forretaged udj begge Parters nærværelse.

Procurator Barth møtte (og) igien i Rætten indleverede hr: Haars skriftlige Indlæg, som han/n/em til igien/n/em læsning var overleveret, og da hand af sam/m/e bemærcker at velbem:te hr:

1749: 178

1749

Haars øyemercke er, om (giø)rligt war, at hindere Comparentens Principal fra at faae sine widner førte, og betage ham at faae dend forklaring af dem, som hand til sin sags oplysning fornødiger, saa maatte hand, i fald Rætten icke skulde wille antage widnernes forklaringer til de fremsatte qvæstioner, og i fald Hands Maj:tt icke allernaadigst skulde vilde accordere Com/m/issarier til sagens afhandling, maatte hand udbeede sig tiid og frist, paa det hands Principal til det anstundende høsteting kunde faae sig Et lovskicket Tingswidne ærværvet, som hand til sin sags oplysning her i Rætten kunde producere, naar sam/m/e er worden sluttet og ham beskreven meddeelt. om sam/m/e at erholde, hand ingav ellers sin skriftl: begier og paastand, sam/m/e lyder saaleedes.

Eragtning.

Procurator Barth paa sin Principal Torgier Hæwe[s] vegne fremlagde Interrogatorier kand ej tilstædes, for saavit de strider imod dette bevilgede Extra Ting, samt Rættens usvækkede Kiendelser af 10de Apriil nestl:, og i gaards dags datto: disuden at Procurat[or] Barth udj sin udstyrede Contra stevning af 12de og 29de Maij nestl: ej taller eller paaskadiger noget af dend største deel, hvor \om/ hand nu vil førre vidner, hvilket er den/n/e sag aldeeles uvedkom/m/ende: thj Kiendes for Ræt, det de indstevnte vidner ej kand eller bør tillades her for Rætten at examineres og vidne om fleere eller andre Ting, end hvad ved Tiende taged imel: hoved Citanten og Torgier Hæwe er passeret: skulde Procurator Barth trøste sig til at beviisse noged andet, som (hand) forregiver at være oprindelse eller a(arsag) til det som er passeret ved Tiende Taged, saa bør hand sam/m/e efter tilbud med lovskicket Tings widne at beviisse: der til ham skal forundes dend begierede friist og tiid, paa det Rætten ei skal beskyldes at have overiilet Procurator Barth med hands Principal Torgier Hæwe: i det øfrige worder de indstevnte vidner til Eedelig Examen antaged, paa dend maade og saaleedes som nu kiendt er. Dernæst blev widnerne paaRaabt til examen:

1ste Vidne, Godskalk Opheim, blev paaRaabt, mens sagdes efter underretning af Barth, det hand war Reist hiem igien, siden hands Kone var bleven swag.

2det Vidne, Ole Larsøn, boende paa Gaarden Re(...), fremstoed for Rætten og med opragte fingere aflagde Eeden og vidnede: her næst hoved Citanten paastoed, det et hvert widne

særdeeles for sig maatte afhøres, og de andere vidner saa længe udviissede, ligeleedes at Almuen maatte udviisses, paa det ingen Correspondence ved dem imel: vidnerne skulde (...). Der efter blev vidnet først af Dom/m/eren tilspurt om hand er Torgier Hæwe eller huustroe beslægtet eller besvogret. Resp: Nej. 2° om widnet i nogen maade er interesseret i den/n/e sag. Resp: er ej, hvercken (i Raad) eller daad med i den/n/e sag, ej heller haver begiert (eller)

1749: 178b

1749

gived Torgier Hæwe nogen tilladelse til den/n/e sag mod Sogne Præsten, icke heller gived ham noget til hielp til at udføre sagen imod Præsten. Dernæst blev widnet tilholdt at sware til Procurator Barths skriftl: forfattede Qvæstioner under 2den (postie?): 1° qw: der til swarede, {Sogne} Præsten havde forhen lyst af Prædicke Stollen at hand vilde have offeret med Tienden, mens hvad Præst det var som lyste det, kand vidnet ej mindes: kand ej heller mindes om Pæsten paa lyste at wilde have Paaske, Pintze og Juule offer paa en gang, eller om der blev ickun paa lyst om offer uden at nævne nogen høytiid. ellers sagde widnet at Gud skulde vide om hand var i Kircken eller ej, saa hand ej ved om hand hørte Præsten lyste, mens har vel hørt at Præsten skal have lyst, kand ej mindes noget til wisse for hands høye alder, som er 66 aar, var ej heller indkom/m/en paa Tiende taged det første Præsten og Torgier Hæwe talte sam/m/en om offeret. hoved Citanten tilspurte vidnet, at siden hand er forvisset om, at Tillysningen skeede wilkaarlig men icke positive, om widnet da hørte at Præsten sagde, at Almuen vilde føye ham, i at yde derres aars offer paa sam/m/e tiid, som de om høsten yder derres Koren tiende. Resp: kand ej mindes om hand var i Kircken dend tiid eller icke, Gud ved det. Procurator Barths anden Qvæst: Der til widnet swarede: Nej, ej at have hørt det. 3° Qv: Resp: har ej heller hørt det, saasom hand end da ej var indkom/m/en ved Tiende taged. 4° Qw: Resp: som ved (3de) qvæst: swaret er. 5° Qw: Resp: det første vidnet kom ind, hørte hand Præsten hr: Haar sagde, da kand ieg sigge Torgier Hæwe er en Stempler: eller, da kand ieg sigge docker Torgie Hæwe er en Stempler. Da swarede Torgier Hæwe, dend som paalyder meer end Kongen paa lægger, eller paabyder, dend vilde ieg holde for at hand var en Stempler. har ieg giort det, sagde Præsten: ja, swarede Torgier Hæwe, Du tager af hvor!! (vor?) nye ungdom imod Confirmations Forordningen; har Du gived mig noget, sagde Præsten. ja men har ieg saa, sagde Torgier. da sagde Præsten, ieg skal sigge docker, ieg skal giøre {Præsten} \Torgier/ ære løs, eller hand mig: der om Præsted!! (Præsten) skiød til vidne over bordet. fremdeeles sagde Præsten, enten skal hand bøde sine 3 mrk:, eller ieg. da gick vidnet ud af stuen, og hørte ej videre hvad passerede. 6° qwæst: er besvaret ved næst forregaaende swar.

3de Vidne, Haldor Larsøn, er boendes paa Gaarden Reqwe, fremstoed for Rættten og \med/ opragte fingere aflagde Eeden, der næst vidnede som følger. Dom/m/eren (igien)tog til dette og alle efter følgende vidner, paa Rættens vegne frem satte qwæstioner ved næst forregaaende andet vidne. 1° qwæst: Resp: Nej, er ingen af dem enten beslægtet eller besvogret. 2° qw: Resp: er paa ingen maade interesseret med Torgier Hæwe i den/n/e sag. til Procurator Barths

1749: 179

1749

forfattede Qwæst: blev svaret: 1° Qw: (Resp: var ej ved) Kircken dend dag der skal være lyst om (Tiende taged og) offeret. {2^o Qw:} mens her paa Tingstuen ved Tiende taged var vidnet, og hørte at Præsten hr: Haar ved Tiendetaged vilde paa en gang have offeret for alle 3de høytiiderne Een ort, og bad at de wilde (fo)rskaane ham med at skrive sædeler. 2° Qw: Resp: ja, det hørte ieg at Torgier sagde, Kongen bier efter sine skatter til de er forfalden, saa

faar du og bie efter offeret. 3° qw: Resp: ja. 4° qw: Resp: Torgier Hæwe swarede, det var usandfærdig. 5° Qw: Resp: Du er en Stempler for Meenigheden, Du skal bøde dine 3 mrk:, enten skal ieg blive (æreløs) giort, eller du skal blive det: hvilcket alt var Præstens ord til Torgier. 6° qw: Resp: dend som, sagde Torgier, tager meere Told og skatt end som af Kongen paa bydet er, hand er en Stempler, saa er ieg en Stempler da, sagde Præsten. Nej, sagde Torgier, den som tager meere end som Kongen og Loven haver paalagt, hand er en Stempler. Barth tilspurte widnet, om hand icke hørte, da hr: Haar Krævede offer for de 3de høytider, det er icke vores leilighed, vi kand betalle saadant forud. Resp: jo, Almuen swarede det, mens hvem af Almuen det var, ved widnet ej. hr: Haar tilspurte widnet under ald lovl: forbeholdenhed: 1° qw: om widnet intet haver gived eller loved Torgier Hæwe til den/n/e sag. Resp: Nej. 2° om Comparentens ord falt saaleedes: om Almuen vil bevisse ham den føyelighed, og betalle offeret (paa Een) gang ved Tiendens ydelse. og der ved spare (hands) Medhielpere den møye ved offerseddelers (udstedel)se. Resp: war ej inde dend gang. 3° om Torgier Hæwe der til swarede, Nej, det skal icke skee. Resp: war ej inde dend gang. 4° qw: om da Comparenten wente sig til Torgier, og tilspurte ham med disse ord, vil Du være en Stempler for Meenigheden, jeg kunde efter Loven Kræve baade offer og offermælle, men det har ieg icke giort. Resp: widnet var ude dend tiid. 5° qw: om Torgier Hæwe der til swarede, det er usandfærdig som Du siger. Resp: var icke længere inde end som dend sidste snack warede. 6° qw: om Torgier Hæwe ogsaa sagde videre til Comparenten: Du er en oprører, og holder icke op, førren Du op(rø)rer Almuen. [Resp:] Nej, hand hørte dem icke, og var icke inde den gang. 7° sluttelig, om widnet har prøvet efter det hand selv har hørt eller af andere hørt fortelle. Resp: har hørt det selv. Barth, i anledning af at widnet[s] swar til hr: Haars fremsatte 6 qw: er noged uforstaaelig, (var) fornøden at tilspørge widnet, om hand ved at (de om)spurte ord er talt af hr: Haar eller Torgier Hæwe i dend tiid hand war uden for eller paa Ting(stuen), siden Torgier Hæwe aldeeles benægter at have (talt) saadant. Resp: har ej hørt dem.

1749: 179b

1749

End videre tilspurte Barth widnet, om hand har hørt (...) af Torgier Hæwe de af Præsten omspurte ord at være talt. Resp: Nej.

4de Vidne, Torgier Røtte, er hiem reist.

5te Vidne, Od Gierstad, er Reist hiem.

6te Vidne, Lars Basteson, boende paa Gaarden Røtte, fremstoed [og] med opragte fingere aflagde Eeden og vidnede, til Dom/m/erens qwæstioner, 1° qw: Resp: Nej, har ingen slægtskab her, er føt!! (født) paa Horland. 2° qwæst: Resp: er paa ingen maade interesseret i sagen, har ej heller gived Torgier Hæwe nogen fuldmagt i den/n/e sag, eller nogen anden. Procurator Bartes Qwæstioner. til 1° qw: Resp: hand war i Kircken da Præsten paa lyste om Tiendetaged, /: hvad Præst det var som paa lyste, mindes widnet ej :/ da hørte widnet, at Præsten tillige begierede det Almuen wilde wiisse ham dend føyelighed og betalle offeret ved Tiendetaged, for at spare ham og Medhielperne umagen med seddeler: mens blev ej Nævnt hvad offer eller hvor ma[n]ge offer dage. mens her paa tiende taged pastoed Præsten, som en føyelighed at nyde aars offer med en Rigs ort. 2° qw: Resp: har icke hørt dette, war icke inde i stuen stedse, mens til og fra. 3° qw: Resp: ja, det hørte ieg. 4° q: Resp: det var usandfærdig, swarede Torgier Hæwe. 5° Qw: Resp: mindes ej at have hørt dette, {6 qw: Resp:} om 3 mrk:, mens vel at Præsten sagde, saa vit widnet mindes, ieg troer du vil være en Stempler. 6: qw: Resp: Dend som paa byder skat imod Kongens Lov og Forordning, hand er en Stempler, swarede Torgier Hæwe. videre mindes widnet ej. til hoved Citantens ved 3de vidne fremsatte Qwæst: blev swaret: 1° qw: Resp: hand har gived ham 8 skil: for dend hæst som sættes paa spild. 2° qw: Resp: holt sig til sit swar ved Pr: Barths første

qwæstion. 3: qw: Resp: har ej hørt det. 4: qw: Resp: holt sig til hvad hand forhen her om har swaret: og har Præsten inu ej begiært nogen offermælle. 5° qw: Resp: Referer sig til sit forrige. 6° qw: Resp: har ej hørt disse ord. 7° qw: Resp: hvad hand har wundet, det haver hand hørt med sine Egene øren af Præsten og Torgier Hæwe, og ej af andere.

7de Vidne, Erich Røtte, er hiem Reist, liggeleedes

8de Vidne, Knud Røtte.

9de [Vidne], Knud Gillerhuus, har aldeeles icke møtt.

10de Vidne, Anders Gillerhuus, er hiem Reist.

11de Vidne, Tollef Olson, boende paa Gaarden Gierme, frem stoed for Rættens og aflagde Eeden med opragte fingere, der næst blev examineret. til Rættens qwæstioner blev swaret.

1° Resp: er hvercken beslægtet eller besvogret. 2° Resp: er paa ingen maade i sagen interesseret, har ej heller gived Torgier Hæwe nogen slags Fuldmagt: mens til dend hæst Torgier Hæwe vil sætte paa spill, der til har vidnet gived ham 12 skil: til Procurator Barthes qwæstioner, blev swaret. 1° Qw: Resp: war i

1749: 180

1749

Kircken da Præsten paa lyste Tiende taged (og offeret), mindes ej hvad Præst det var som lyste, mens (om) det var hr: Blyt, kand dog icke til wisse mindes det, saasom vidnet ej (te)nckte paa at blive kræved til widne her om, sam/m/e gang hørte widnet det Præsten paa lyste det Almuen vilde wiisse ham dend føyelighed og tjeneste, for de 3de aarlig indfaldende høytider, ved tiende taged at give ham sit offer, for at spare ham og Medhielperne den umage med offer seddeler. siden, da tienden blev ydet her paa Wangens Tingstue, da var vidnet her og {beg} hørte det Præsten hr: Haar begierede for de tilstundende 3de høytiders offer Een Rigsort, mens Almuen vilde icke betalle for Paaske og Pintze offeret forud, mens de 8te skil: for (Juule) offeret ville de betalle, neml: dend deel af Almuen som da var paa tingstuen. 2° Qw: Resp: ja, det hørte vidnet saaleedes. 3de Qw: Resp: ja, det hørte vidnet. 4de qw: Resp: der til swarede Torgier Hæwe, det var et usandfærdig ord, dend Lov har ieg inu icke seet. 5te Qw: Resp: Sogne Præsten swarede, enten skal Torgier Hæwe bøde sine 3 mrk:, eller skal ieg bøde mine 3 mrk:, fremdeeles sagde Præsten, Torgier Hæwe er en Stempler. 6te Qw: Resp: Torgier Hæwe swarede, dend som paa lægger Told eller skatt meere end Kongen paa lægger, dend siunes mig er en Stempler, fleere ord mindes widnet ej. Til hoved Citantens Qwæst: blev swaret. 1° qw: Resp: Nej, (...) har ieg icke. 2° qw: Resp: det forhold (sig saa), har ellers her om swaret forhen. 3° Qw: Resp: ved det icke, kand icke sige det. 4° qw: Resp: (...) sig til sit forrige swar, med det tillæg at Præsten inu ej har Krævet nogen offermælle. 5° qw: Resp: det er et usandfærdig ord, swarede hand: mens de ord, Du sigger, det hørte widnet ei, ellers erindrede vidnet om det swar hand har givet ved Procurator Barths 4de qw:, hvor hand forklarede at Torgier Hæwe skulde have sagt, dend Lov har ieg inu icke seet: disse ord sagde widnet sig ej sicker udj at være. 6° qw: Resp: har ej hørt det, kand ej widne det. 7° qw: Resp: har hørt de omwundene ord af Præsten og Torgier Hæwe, og ej af nogen anden.

Mons:r Cramer frem lagde hr: Blyt, Klocker Horsenius og Studiosus Schoulunds, derres skriftl: swar paa Procurator Barths Qwæstioner, alle af dags datto, hvilcke lyder som følger.

Barth forbeholdt sig saavel sin insigelse imod de ind kom/m/ene skriftl: forklaringer, som og sin paastand {...} \om/ (for)relæggelse under Lovens faldsmaal Persohnlig for Rættens at møde for at give derres udf(ørlige) svar til de fremsatte qwæstioner, men skulde Rættens icke finde leilighed med sagen lengere at Continuere, er Comparenten ferdig, (... ...)

1749: 180b

1749

(at) frem sende paastand om Laudags forrelæggelse saavel for de forbenævnte 3de vidner, som og for de øfrige indstevnte og udeblivende og uafhørte vidner.

hr: Haar benægtede alt hvad den/n/e dags afhørte vidner forklaret haver, for saa vit sam/m/e forklaringer, enten kand kiendes han/n/em præjudiceerlige, eller de øvrige lovlige vidner modstridige; for resten ved blev hand sin gjorde paastand til Dombs, og protesterede mod længere forhaling og udsættelse.

Afskeediget,

Da dagen er forløben saa det er seent paa Aftenen, disuden hellig aften, og i Morgen hellig dag: over-Morgen, som er dend 3de Julj, haver Dom/m/eren Ting med Waswærens Almue efter Loven: i følge disse omsændighder, worder sagen udsat indtil dend 4de Julj førstkommende og indeværende aar, da parterne og de øvrige uafhørte vidner haver at møde: sam/m/e tiid skal og tillige worde kiendt paa ald dend paastand Procurator Barth da frem setter.

Dend 3de Julj blev paa **Ewanger Ting stue for Waswærens Tinglauv holden Et almindelig Som/m/er, skatte og Sagefalds Ting**, da Rættten blev beklæd med det ordinaire Laug Rætt, sc: Johan/n/es Dalseide, Brynild Mæland, Anders Larsøn Brechuus, Lars Siursøn Sæwalstad, Ingebirgt Aschielsøn Øye, i hands stæd sat Lars Jørnewiigen, Ole Helliesøn Fannenes, Johan/n/es Haldorsøn {Fannenes og} Hermundsdahlen, og Ole Pedersøn Horviigen, nærværende inden Rættten Fogden Sig:r Rasmus Smith med bøygde Lensmanden Niels Horviigen samt dend Tingsøgende Almue,

da Allerunderdanigst og underdanigst er bleven publiceret som følger.

1° Patent om Høyeste Rætt i Danmrk:, af 11de Octbr: 1748:

2° For: angaaende de Delinqventer, som efter at de, for deres begangne Misgierninger er dømte, bort Røm/m/er fra det Stift til et andet, skal, uden at hen føres til det stæd de ere undvigte, udstaae deris straf, der de antreffes og paagriibes, af 15de Nobr: 1748.

3° General Pardon for de, fra Land leggene i Norge, siden 1745de aars udgang, saa og fra Land leggene udj Danmrk:, for og siden det i 1742 udstædte General Partont!! (Pardon?) Patent, undvigte Mandskab, af 5de Debr: 1748.

4° Et ditto Pardors!! (Pardons) Patent af sam/m/e datto, for alle som fra Holmens faste stock, og Divisionerne, samt Enrollerings Districterne i Hans Maj:tts Riger og Lande, ere undvigte.

5° Kongl: Rescript, angaaende at paasee, at de om Vægt og Maal samt tieretønder udgivene Forordninger Stricte worder efterlevet, af 10de Jan: 1749.

6° Rescript af 31de Jan: 1749 angaaende swærens og bandens afskaffelse.

7° Rescript af 7de Febr: 1749 angaaende de Delinqventer som bliver til Dømt at Kagstryges og brendemærckes, hvorleedes med dem skal forholdes efter at Dom/m/en over dem er bleven Exeqveret, Neml: Mands Persohner at forsendes til Nermeste Fæstning for derres livs tiid, og Qvindes Persohner ligeleedes for livs tiid til tugthuuset.

8° For: af (?) Febr: 1749 om grove Morderes straf.

9° Forord:

1749: 181

1749

af 3de Martj 1749 om Danske Consul paa Fre(... ...)

10de: For: af 7 Martj 1749 om Justitiens admin(... ...) ved Land Militien i Norge.

skifte brevet efter sal: Anna Knudsdatter, sluttet d: 19 (...) 1748, blev læst, og var sterv boen ejende jordegods udj gaarden Strøm/m/e 2 Spd: smør, vurderet 48 rd:, og udlagt i arv, saasom til Enckemanden Lars Olsøn 1 Spd:, til børnene, neml: Knud og Lars Larsøn/n/er, hver 6 mrk:, Maritta og Ingebiør Larsdøttre, hver 3 mrk: smør, alt med bøxxel.

Willum Langeland udgivene bøxxel brev, med Revers, af 4de April 1749, til Johan/n/es Hansøn paa ½ L: 9 mrk: s: i Stamnes.

Warner Hosewinchel og medinteressentere udgiven skiøde af 4 Nobr: 1748 til Henrich Tøssen paa 2 mrk:!! (pd:?) 12 mrk: sm: i gaarden Fan(...).

skifte brevet efter sal: Bryneld Siursøn, sluttet d: (? ...obr: 174?), blev læst, og var stervboen ejende jordegods i gaarden Horvej 1 pd: 3 mrk:, og udlagt i arv, saasom Encken Guri Joensdatter 13 ½ mrk:, børnene Ole og Knud Bryneldsøn/n/er, hver 4 ½ mrk:, Anna og Randvei Brynildsdøttre, hver 2 ¼ mr: smør: Nock Elve goods 13 mrk: smør, udlagt i arv til benævnte Arvinger, saasom Encken 6 ½ mrk:, hver af søn/n/erne 2 ¼ mrk: sm:, og hver af døttre 1 mrk: smør.

Fogden lod inden Rættten oplæsse og examinere 1ste og 2den Termins skatte Restance for dette Tinglauv, hvis endelige Sum/m/a var 146 rd: 4 mrk: 9 s:, som ingen noget der imod havde at forrestille, war Fogden Rættens attestation begierende, som blev efterkom/m/ed, siden det ej kunde nægtes ham.

Efter 3de gange udraabelse war ej nogen der var gaaen i Rætte, altsaa blev Tinget ophævet.

Dend 4de Julj blev paa Wangens Tingstue Extra Tinget holdet udj dend af Sogne Præsten hr: Haar indstevnte sag Contra Torgier Hæwe.

hoved Citanten hr: Haar møtte ej efter paaRaabelse:

Procurator (Barth) paa Contra Citanten Torgier Hæwe[s] vegne møtte og sagde at hand icke fornem/m/er det nogle af de indstevnte og uafhørte vidner møder, hvor fore hand fant sig beføyet at paastaae Laudags forrelæggelse for dem under Lovens faldsmaal, og at saadant maatte skee til en tiid af 6 ugger, siden Rættten er bekiendt at widner er ind kaldet som icke Sorterer under dette Ting laug, og naar saadant er skeet, forbeholder Comparenten sig at negere paa lengere anstand, og paa høste tinget at erværve sin Principal et lovskicket Tingsvidne, hvilket hand vil haabe skal tiene sagens oplysning, hands Principal til nytte og (...)digheds afbeviisning.

Procurator Cramer for hr: Haar frem lagde et af hr: Haar underskrevet indlæg af dags datto, der lyder som følger.

Proc: Barth Replicerede, at hand anseer dend frem(lagde for)restillelse saa unyttig, at dend i ingen deel (kand) hindere hands Principals sags tarv, altsaa igientog hand sin forhen gjorde paastand om forrelæggelse for de udeblivende vidner, som og, at (de) {hr:} her tilKaldet Horsenius, samt hr: Haars (Studiosus) Schouland, som haver indleveret derres skriftl:

1749: 181b

1749

(Indlæg ...) maatte forrelægges under Lovens (faldsmaal) Persohnligen her for Rættten at Comparere, for at give derres tydelige og udførlige gienswar til de qvæst: Comparenten har fremt!! (frem) sat og agter at fremsætte, siden de icke kand kaldes for saadan/n/e fornem/m/e Folck, som Loven frj tager fra Persohnlig møde.

Afskeediget:

Endskiønt det, hvor om Procurator Barth agter at ærværve Tingswidne, med forrigende!! (forregivende) at være den/n/e sag til oplysning, er dend sag hvor om dette Extra Rætt er bevilget, aldeeles uvedkommende, saa dog, paa det Procurator Barth ej skal have minste føye at beklage sig, det hand af Rætten er worden over iilet: worder ham forundt dend forlangende udsættelse indtil høstetingene for dette Tinglauv er worden til ende bragt. for det andet, har Procurator Barth tvende gange erindret \om/ opsættelse og Laudag for de indstevnte og udeblivende widner: neml: dend første gang paastaar hand 10 uggers udsættelse, og den anden gang 6 uggers udsættelse, foruden dend opsættelse hand paastaar til indeværende aars høsteting, hvor af øyensiunlig er at fornem/m/e, det hands hensigt wed dette Kostbare Extratings holdelse, alleene er, at udmatte hoved Citanten, aller helst hand ved!! (veed) at dette Laug Rætt er Ett frem/m/et og langt fra boende Laug Rætt, der ei for dem som bønder udj dend beste aarsens tiid, kand kom/m/e fra derres jordebrug og næring, her op til Fields for at betiene Rætten, paa en for dem saa ubeleilig tiid, som Procurator Barth paastaar: dets aarsager udsættes dette Extra Ting indtil dend 19de Nobr: indeværende aar, da den/n/e sag her igien paa Wangens Tingstue skal blive forretaged: og paa legges de lovl: indstevnte og udeblivende widner, alle at møde under faldsmaal straf \benævnte 19 Nobr:/, derres widnesbyrd at aflægge udj den/n/e sag, hvor \om/ dette Extra Ting er bewilget. Til sam/m/e tiid og dag, neml: d: 19de Nobr: indeværende aar, haver Procurator Barth at producere det Tingswidne, som hand efter Actens forklaring beraaber sig paa at tage til sin Principals sags oplysning, saa som Wangens høste Ting til \den/ dag, neml: d: 19de Nobr:, da alt er tilende bragt: saa worder og procurator Barth paalagt, til benævnte 19de Nobr: at slutte den/n/e sag til Doms, og ej videre som forhen skeed er, med unyttige udflugter at søge Rættens spilde, hoved Citanten til Ruin, i videre fald, worder sagen paa Procurator Barths Eget answar til Doms optagen og endelig Dom afsagt. for det Tredie, betræffende dend paastand Procurator Barth

1749: 182

1749

haver fremsat om de Tvende widners, (Klokker Carsten) Horsenius og Studiosus Svend Schoulands (førelse, kand) sam/m/e paastand aldeeles icke finde Rættens (biefald), thj først haver disse tvende Geistlige Persohner Lovens beneficium, hvor af de bør nyde (...). for det andet haver de \som/ oplyste samvittigheds (mænd) strax gived Rætten den tilbørlige Respect og indsendt derres Eedlige og skriftlige widnesbyrd, samt strax skriftl: swaret paa Procurator Barths i Rætten producerede interrogatorier til sandheds oplysningen: altsaa har Procurator Barth ej haft minste føye at paastaae, disse tvende Geistlige Persohner paalagt under Lovens falsmaal: mens skulde Pocurator Barth ej finde sig fornøyet med det widnesbyrd de Twende benævnte Geistlige Persohner har aflagt, haver Procurator Barth strax at insinuerede!! (insinuere?) dem nye interrogatorier, og der om imdhente deres skriftlige swar der paa, sc: Procurator Barth her i Rætten d: 19de Nobr: førstkom/m/ende haver at producere.

Dend 5te Julj blev paa **Wangens Tingstue holden Et almindelig Som/m/er, skatte og Sagefalds ting**, da Rætten blev beklæd med det ordinaire Laug Rætt, sc: Aschiel M(...)søn Bøe, Tollef Stephenson Bryn, Ole Larsøn H(...), Knud Olsøn Store Ringheim, Størck Michelson B(...), Johan/n/es Twet, Ole Sundve og Joen Michelson Seim, nærværende inden Rætten Fogden Sig:r Rasmus Smith med bøygde Lensmanden Johan Blomberg og dend Tingsøgende Almue.

da allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret de Forordninger, (Rescrip)ter og ordres som paa fol: 180 og 181 findes extraheret.

Lar[s] Fin/n/e gav til Kiende det hand med Muntl: Kald og warsel widnesfast lovl: til den/n/e Tægte dag har ladet stevne og indkalde Niels Fin/n/e, som har været Formynder for Comparentens huustrue Ingebor Cl(aus)datters Fæderne Arv, der om at aflægge wedbørlig Regnskab, samt Dom at imodtage til at betalle hvis h(and) endelig bliver skyldig, og at sware processens omkostning.

dend indstevnte Niels Finne blev 3de gange paa-Raabt, mens ingen wilde sware.

Stevne widnerne Niels Tollefsøn Bryn og Siur Størksøn Nyrresbøen med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for Niels Finne[s] boepæll paa Gaarden Finne med 14 dagges warsel udj hands Kones paahør, siden hand ej lod sig finde.

Citanten erindrede om Lauvdag.

Afskeediget,

dend lovl: indstevnte Niels Finne forrelægges til nest anstundende høsteting for dette Tinglauv at møde her for Rätten udj den/n/e sag.

Od Knudsøn Breche udgivene skriftl: forpligt af dags datto til Od Torgiers: ibdm: om hands livs ophold, (blev læst).

Dend 7de Julj blev end videre med Wangens ting Continueret.

Hans Excellence hr: Stiftbefahlingsmand á Møynichens Constitution til Johan Simon Cramer at Procedere over alt paa Landet i Bergens Stift, blev læst.

1749: 182b

1749

Hr: Johan Christopher Haar udgivene adwarsels brev af 5 Julj 1749 til Een hver [der] agter sig at give Torgier Baarsøn Hæwe nogen Credit formeedelst dend process Sogne Præsten hr: Haar med bem:te Torgier Hæwe er geraadet udj.

Cancellie Raad og Sorenskriver Fleischers udgivene skiøde af 12te Julj 1747 til hr: Capitain Nordahl paa 1 Løb smør med bøxsæl og herlighed udj gaarden Schielde, samt 2de sæhls huusser og en udløe, blev læst.

hr: Obrist Leiutenant Nordahls udgivene bøxsælbev, med Revers, af 14 Martj nestl:, til Niels Andersøn paa 2 L: 1 p: 6 mrk: s: i gaard: N: Ygre.

Dend sag indstevnt af Daniel Blom Contra Niels Fen/n/e blev 3de gange paaRaabt, mens ingen af Parterne møtte.

Lensmanden Johan Henrich Blomberg gav tilkiende, det hand paa Fogdens vegne til Justitiens pleje med Muntl: warsel til den/n/e Tægte dag lovl: har ladet stevne og indkalde Sølfest ArneTvet, Dom at imodtage til undgiældelse, samt at sware processens omkostning, og at anhørre skydtz skafferen Tollef Sousjord[s] Eedelige forklaring, om hvorleedes dend indstevnte nestl: aars høst har nægtet at skydtze hr: Capitain Sunde, da hand havde Hands Excellentze hr: Stiftbefahlingsmand á Møynichens fri skydtz pass.

Dend indstevnte Sølfest Arnetvet blev 3de gange paaRaabt, mens ingen wilde sware.

Stevne vidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Siur Størks: Nyrres Egnen med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed med 14 dagges lovl: warsel for indstevnte Sølfest Arnetvets boepæl paa Garden Arnetvet udj hands Eget paahør.

Actor lagde i Rætte Copie af hr: Capitain Sundes frie skydts pass, datteret dend 8de Octbr: 1748, sam/m/e lyder saaleedes. Der efter Actor paastoed dend indstevnte skydtskaffer, siden hand møder, Eedelig afhørt: og ellers Erindrede om Laudag for dend udeblivende sagwoldere.

det indstevnte widne, skydtskafferen Tollef Sousjord, blev Eedens forklaring forrelæst og formanet at wogte sig for Meen Eed, der efter fremstoed for Rætten med opragte fingere, aflagde Eeden og vidnede, det hr: Capitain Sundes tiener kom til widnet, som er skydts skaffer, og begierede af widnet det hand i følge af Stiftamtmandens fri skydts pass wilde tilsigge ham skydtz, da widnet strax tilsagde Sølfest Arnetvet at skydtze Capitainen med frie skydtz, hvor til Sølfest swarede Deponenten, det hand ej skydtzede Capitainen, som war en frem/m/ed Capitain, og at hand ej war af Capitainens District. Actor havde ej noget at tilspørge widnet.

Afskeediget

Dend lovl: indstevnte Sølfest Arnetvet forrelægges til næst anstundende høsteting at møde her for Rætten og sagen at tilsware, naar dend worder paaraabt.

Procurator Johan Simon Cramer æskede dend sag i Rætte (som) Sogne Præsten, welærværdige hr: Johan Christopher Haar, havde ladet indstevne imod Lars Andersøn Toften, fordj hand /: der havde været til alters dend 19de Søndag efter Trinitatis sidst forløben aar :/ (næ)ste dagen der efter, udformede Citanten med (...) gierning, saa grovelig, at Citanten icke har

1749: 183

1749

kundet lade sagen entli(... og resten av linja ... li-)
.gesinde icke skulde tage sig and(... og resten av linja ...)
heller under wisses om dend ærbødighed som (... -)
-tig Sogne Præsten derres forresatte lærere og siæle
sørgere, paa det hands w(...)ige Embede kunde hørres
med glæde, men icke med sorrig og fortrydelse. (...)
som dend indstevnte forøvede, skal ellers besynderlig

være følgende. 1° at hand hippendes og giøglendes kom frem ubudet for Præsten i hands stue, hvor tienden dend tiid skulde ydes, og imellem sine fingere fremviiste 2de orte støcker for Præste Rættigheden udj 4re aar. 2° at Lars Tofte paa Sogne Præstens erindring, alt ligge som dantsendes under adskillige kunstige grimatzer, swarede, (du skalt icke) faae meere end 12 skil: for aaret udj alt, og vil du icke have pangene, som tilbydes dig, saa vil ieg beholde dem selv, og du faar icke pengene. 3° at Lars Tofte, uagted Sogne Præsten (nogle gange) Raabte paa freed, samt bad han/n/em gaae af stuen, og i dend hensigt tog Lars Tofte i armene, {han} anfattede Præsten i armen, manede ham uden for dørren, med disse ord, kom ud for dørren, der vil ieg talle med dig: 4° at Lars Tofte, da Een anden Persohn, der nærmede sig til ham, i ta(ncke) at faae ham af stuen, i største vrede slog efter dend sam/m/e Persohn, men ramte dørren, dog end(elig) ved en anden Mand blev udført af Præste stuen. 5° at Lars Tofte, ud kom/m/ende af stuen, brugte en meged slem Mund og trudsel. om hvilcket alt bemelte Lars Andersøn Tofte, neml: om ud for(...)se i ord og gierning, war stevnt til den/n/e Tægte dag at hørre prov og widnesbyrd.

der!! (dend) indstevnte Lars Tofte blev 3de gange paaRaabt, mens ingen wilde sware.

Stevne widnerne Erich Olsøm Sundve og Ole Olsøn ibdm: med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed med 4re uggers warsel til i dag, og blev ham, Lars An[d]e[r]søn Tofte, stevningen forkyndt paa hands boepæl Tofte, tæt ved hands huusser udj Eget paahør, og tillige warslet ham at anhørre widner om oven benævnte sag og sigtelser.

Procurator Cramer Producerede Klockeren her til gieldet, Carsten Horsenius, og Studiosus Svend Schoulunds, derres Egen hændige skriftlige og Edelige widnesbyrd, begge af (5te) Julj indeværende aar, som blev oplæst og er af følgende indhold.

Procurator Cramer gav tilkiende, det inu, under Lovens faldsmaal, er indwarslet 2de andere widner, sc: Ole Mognsøn Schiervem og Erich Aamunsløn Hærrem, som begge møder, (som) hand paastøed Eedelig afhørt. Eedens forklaring blev widnerne forrelæst og formanet at wogte sig fra MeenEed.

1ste Vidne, Ole Mognsøn, boende paa Gaarden Schervem, efter aflagde Eed med opragte fingere widnede. det hand var ved tiende taged paa Stranden nestl: aar[s] høst, udj Præstens stue, og saae at Lars Andersøn Tofte kom frem og havde penge

1749: 183b

1749

(... nesten heile linja vekk ...) mange penge (... nesten heile linja vekk ...) Mynt (war) det, mens (...) Mynt (...) war saae widnet (ej,) sam/m/e hand tilbød (...) mens Præsten wilde ej imod tage pengene.

(Da) sagde Lars, vil icke Du have pengene, saa vil ieg have dem, og i det sam/m/e giemte Lars pengene. ellers stoed Lars og dreiede (...)mpen frem og tilbage mens hand tallede med Præsten: da sagde Præsten, ieg skal bie med dig i 19 aar, siden skal du fly mig dem. og bad Præsten ham det hand wilde gaae ud, og at hand maatte faae freed i stuen: og som Lars ej wilde gaae ud, stoed Præsten op og gick frem paa gulvet, og som stuen var gandske tyck fuld med Folck, har widnet hvercken seet eller hørt widere, formeedelst dend (høye) Folcke snack som i det sam/m/e blev af alle.

2det Vidne, Erich Aamunsløn, boende paa Gaarden Hærrem, fremstoed for Rætten med opragte fingere, aflagde Eeden og widnede Conform med næst forregaaende widne, fremdeeles forklarede, at Præsten sagde til Lars, vil du være Nar!! (Narr) for Folcket, saa gaae ud af min stue: og som Præsten bad om freed, og at Lars wilde gaae ud, og Lars ej wilde gaae ud, saa stoed Præsten op og tog Lars i armen og bad ham gaae ud, da tog Lars Præsten igien i armen og sagde til Præsten, kom uden for dørren med mig: og som dette aarsagede Een stoer bulder i blandt Folcket, og Præsten blev ved at lysse freed for sig j sin stue, saa tog widnet Lars ved armen, sigende til ham, siden Præsten lysser freed for sig i sin Egen stue, saa gack ud: og som Lars ej wilde gae ud, og widnet frygtede at hand skulde forgribe sig, saa tog widnet Lars i haanden og fick ham ud af dørren, og lugte saa dørren til. og strax der paa gick widnet ind igien i stuen, saa hand ej ved hvad uden for er passeret.

Cramer forbeholdt Citanten alle lovl: forbeholdenheder og for saa wit passeret er, begierede Tingswidnet sluttet og Citanten beskreven meddelet.

Derefter blev Een Drab sag forretaged, og som De 2de Laug Rættes Mænd {Niels Størksøn Næssem og} Ole Olsøn Søndve!! (Sondve) og Johan/n/es Colbensøn Tvete ware Manddraberen beslægted, saa blev derres stæd i Rætten beklæd med Niels Størksøn Næssem og Torgier Larsøn øfre Lii.

Hvor da for Rætten frem kom Procurator Claudius Emanuel Barth og gav tilkiende at hr: Obrister Leiutenant Nordahl til dette Ting haver ved stevnevidnerne Niels Tollefsøn Bryn og Siur Størksøn Nyrres Egnen lovl: ladet stevne og indkalde Johan/n/es Olsøn Bærre, nu boende

paa (U)lwen, fordj hand udj den/n/e Som/m/er paa en forhærdet og woldsom maade, neml: dend 5te Junj nestl:, haver overfaldet og beskadiget saavel hands huustroe Torbiør (...)sdatter, som og hands Værmoder Kari Bærre, tillige med bonde Manden Tosten Ulwen, med en Kniv, og tilføyet dem mange farlige, ja s(a?)art (snart?) dødelig blaisurer. Efter saadan hands øvede forhold at taale Dom til afstraffelse følgelig Lov og Forordninger, som og at anhøre efterskrevne widner, Ole Olsøn Ulven, Aad Qwarmoe, og Torchiel Øyord, hvilcke vidner tillige under Lovens faldsmal er indstevnt til at aflægge Eedelig forklaring om tildrageligheden,

1749: 184

1749

liggesom og til vedermælle er (... ein del av linja ...) (ind-)
 -stevntes og da beskadigede huustroe Torbiør (...-)
 -datter med Kari Bærre med Mand Joen (...)søn, (samt)
 Tosten Ulven, for at fremføre derres (forklaring)
 over dend ulykke dem er tilføyet: men (da ind-)
 -stevnte Johan/n/es Olsøn, efter at hand den/n/e (grove)
 og ugudelige gierning havde bedrevet, (tog)
 paa flugten til fiælds og ej var at op finde, (skiøndt)
 al muelig anstalt war i wærk stillet, forinden
 Natten til dend 5te hujus, da hand paa sin gaards
 stœl indfant sig, hvor hands huustroe, for at til
 see derres tilhørende Creature, havde sit (...)
 leie i sæhls huusset, efter at hand der war ind gaaet
 og paa en meget Morderisch maade (først sloeg)
 hende med Een økse i hovedet, og siden (...)
 blaisuret hendes legeme paa adskillige stæder (uden)
 nogen der til given anledning, ja, omsidder (...)
 skaaret hendes liv /: der ellers war frugtsom/m/elig
 og af ham selv beswangret :/ at hendes ind(woller ud-)
 -weltede, og anden dagen, nemlig i gaards (dag) (ved)
 døden er afgang: og da den/n/e Morderische (gier-)
 -ning af den indstevnte saaleedes af fri (vidende)
 og fuld villie er øvet, kom omsidder, efter (...)
 maade skriig af dend dræbte, de paa stæ(vnte omkring)
 boende Naboer til hielp, og saaleedes paa(greb)
 og hidførte dend indstevnte Mordere Johan/n/es
 Olsøn, hvilcken hand ulocket og ublocket (her fra)
 fange huusset her for Rætten fremstillet (for)
 at examineres. og naar saadan examinations
 forretning er skeed, forbeholdt Comparenten
 sig paa Sigt og Sagefalds Eieren hr: Obrist (Leiutenant)
 Nordahls vegne at proceqvere dend første (an-)
 -lagde sag, og faae de samtlige indstevnte (...)
 afhørt, og der næst om Delinqventen vil (an-)
 -tage at anhøre vidner om dend sidste Morderi-
 -sche tildragelighed, og uden forregaaende
 stevnemaal vedtage at anhøre Dom for (at)
 forrekom/m/e videre witløftighed, da at see sagen
 til endelig Dom besørget: og paa det den/n/e Re-

-spective Rætt, om dend sidste Mordatische!! gier-
-ning kand have fuldkom/m/en oplysning, saa
i Rætte lagde Comparenten en af stædets be-
-skicke[de] Lensmand og 2de Mænd forfattet siun
og besigtigelse forretning, passeret i gaar,
til Actens følge, hvor med gott gøres, at den
dræbte, som forregived er, er blaiseret
adskillige stæder og omsidder Mordet. den
producerede forretning er af følgende indhold.

(...) Stephenson Traae, som beskicket Defensor for (Mor-)
-deren Johan/n/es Olsøn Ulwen, producerede (sin)
skriftl: Constitution af dags Datto, lydende som
følger.

Misdæderen Johan/n/es Olsøn Ulven her
for Rætten tilstoed at tage til gienmælle, f(or at)
Dom det snarest skee kand, begierede selv at g(ive)
sin bekiendelse for Gud og Men/n/eskene, saa hand h(avde)
ufornøden at førre widner til sagens ophold, (...)

1749: 184b

1749

(... heile linja uleseleg ...)
(... fyrste del av linja ...) bekiende sin grove synd og Mis-
(-gierning) hvorleedes der til er gaaed, og da bekiente
(... fyrste del av linja ...) første gierning mindes hand aldeeles icke
(... fyrste del av linja ...) hand var saa overstadig drucken at hand ej
vidste hvad hand gjorde, mens som hand saae sig paa
(... fyrste del av linja ...) udj en skind trøye med bart hove-
-det, tvivlede hand om sig selv det hand havde giort no-
-get ont: og som hand blev var!! (vaaer) {Torch} Aad Qvarmoe,
Raabte hand til ham, mens hand flyede eller flyg-
-tede fra ham, der over tænkte Comparenten det
hand havde giort ont: siden blev hand hvar!! (vaaer) Torchiel
(Øyjord), og Raabte til ham, mens Torchiel wilde
(... fyrste del av linja ...) ham, mens Raabte til ham og sagde
(... fyrste del av linja ...) hand havde giort, neml: at Comparen-
-ten havde med en Kniv stucket sin wær-Moder
(... fyrste del av linja ...) haanden, og med hands huustroe, som
var hendes Eget Kiød og blod, havde hand fahret verst
med, det hand med Kniven havde skaaret hende
(... fyrste del av linja ...)en, samt at hand havde skaaret Tosten
(...) i haanden, eller Armen. Rætten tilspur-
(-te Mandd)raberen hvor gaml: hand er. Resp: 40 aar,
(... fyrste del av linja ...) og hands huustroe er 32 aar gl:, har
(wæret) gift med hende i 11 aar, og avlet 4 børn,
(hvor) af de 2de ere døde, og 2de er i live, og var
(hands sa)l: Kone nu til sidst frugtsom/m/elig, frem-
(-deeles) forklarede Morderen Johan/n/es Olsøn, det
hand ej ved!! (veed) oprindelsen af hvad aarsage hand gjorde
den/n/e omforklarede første skade, tilstoed ellers,

naar hand har været drucken, og hands Kone har
 (ladet) skiende paa ham, har hand disvære ofte
 (slaget) hende, og som hand har siuntes hun ej var
 (goe)dt med ham, har hand nu paa et aars tiid ofte
 sagt til hende, at som hun icke ælskede ham, maatte
 (hun) tæncke paa en anden, uden at have noged
 Mandfolck særdeeles Mistænckt. efter at hand
 saaleedes som melt er, dend første gang havde hørt
 af Torchiel Øyjord det hand med Kniv havde be-
 -skadiget sin Kone, Wærmøder og Tosten Ulven,
 holt hand sig det første samdøger i Marcken, og
 havde lagt sin Kniv hiem/m/e efter sig førren
 hand Rømte. anden dagen fant hand et lidet huus-
 -mands Tøsse barn som gick i skouen og giædede,
 sam/m/e barn sente hand hiem til sin Kone efter
 Mad, da hands Kone med sam/m/e barn tilsende ham
 Mad: siden sente hands Kone ham Mad ved smaae
 Børn, som/m/e dage fick hand 2 gange Mad, og som/m/e
 (dage) fick hand intet, engang tilsende hands
 Kone ham saa megen Mad udj en skræppe at
 (hand) der med opholt sig i nogle dage, stundum
 (fick) hand noged lidet Mad af giætle børnene,
 (... fyrste del av linja ...) om Natten opholdt hand sig i skouven,
 undertiden i udløer og sæhls huusser, en
 (gang) Reiste hand til Wig i Sogne Fogderie, og der

1749: 185

1749

hos en huusmand opholdt sig en (... resten av linja ...)
 vente tilbage igien, og saaleedes (... resten av linja ...)
 sig i en tiid af 4 ugger omtrent (... resten av linja ...)
 dend sidste uløckelige gierning: dog (... resten av linja ...)
 i dend tiid tvende gange om Natten (... resten av linja ...)
 efter at Folck war nedlagt, og tallet med (sin)
 Kone, hand har og nogle gange talt med hende
 naar hand har faaed at wide at hun vil(de gaae)
 i Marcken til ham. Rættē tilspurte M(anden)
 om hand er, eller har været, Soldat eller (...-)
 -ge. Resp: hver\ken/ er eller har været (...-)
 -der leier. fremdeeles forklarede Maleficanten,
 at nu nestleeden Fredag efter (mid)dag fant hand
 sin sal: Kone i Marcken, da hun (... resten av linja ...-)
 -len, sam/m/e Natt, som var Natten til nu sidste
 Løwerdag, gick hand til sin Kone p(... resten av linja ...)
 Midnats tiider, hvor hand fant hende og hands
 søn liggende udj en seng i sæhls huuset, og var
 hand i de tancker at bede hands Kone om at hun
 vilde tage ham til Naade, at hand kunde nyde sin
 freed igien: da hand kom ind i sæhls huuset lagde
 hand sig need i sengen frem til gulvet, hands

Kone laae ved veggen, og derres søn laae mit
i mellem dem, og da taltes de ej videre ved, (saa)
at hands Kone tilspurte ham, om hand var si(ug),
hvor til hand swarede nej, hand vilde sove, da de og
falt i søvn: om Morgen, da de begge vognede,
begierede hand af sin Kone det hun vilde tage (ham)
til Naade, at hand kunde kom/m/e til sin freed, (hvor til)
hun swarede, Gud ved om det kand skee, thi
ieg tvifler at ieg faar icke hiertelag (...)dig (...-)
-dig du har fahret saa ilde med mig. da beg(ierede)
hand af hende, at hand en stund maatte ligge frem-
-me hos hende, saa vilde hand Reisse til Wangen
for at see om hand kunde kom/m/e til Rætte om
hands lidelse, her til hun swarede, nej, det skal
aldrig skee førren du har været did. da begie-
-rede hand af hende, neml: hands Kone, at hun
paa Tinget vilde bede for ham: her til hun sware-
-de mig, nej, ieg kand icke bede for dig, efter som
du baade har gjort mig skade og overtrædelse,
da sagde ieg til hende, efter som du icke vil bede
for mig, saa er du icke heller i tancker du
vil tage mig igien, da swarede hun, det er (...)
at begiere, der bliver ingen forligelse im(ellem)
os hvor som er, fremdeeles sagde hun, havde (ieg)
været fri for dig da vi ginge til Fæste(..., saa)
havde ieg icke gaaet med dig, da swarede ieg, (...)
Gud Naade dig alt det du tog mig, du maa(... ...)
ubeskaaret. da tilspurte ieg hende, hvor f(...)
du fick saa Kalt et hierte til mig, naa v(...)
ligget tilhobe før. her til hun swarede, (...)
fæstet kom din Moder i trætte med min Fader (...)
flötningen {de}, og du vilde icke sware der til, (...)

1749: 185b

1749

(... fyrste delen av linja ...)en at sware der til, det kom
(...) neste heile linja ...) sagde hun,
(...) ligge saavel i h(ue) hvad du gjorde ved
(...) fyrste delen av linja ...) dend første som dend sidste dag, og det
(...) fyrste delen av linja ...) og som hand stoed paa gulvet
(...) ald den/n/e (...) vahrede, blev hand underlig
(...) den/n/e talle og sagde til hende, saa hørrer ieg
(...) du har baaret (...) til mig fra første dag, og
(...) fyrste delen av linja ...) da tog hand en økse
(...) fyrste delen av linja ...) under sengen og slog hende der med
i hovedet, (...) sidendes i sengen, greb i øksen
og (...) ham, og som hand havde en Kniv
paa sig, (saa greb) hand dend i sin forbittrelse og
der med gjorde hende saa megen skade at hun
der af er død, ved!! (veed) ellers icke hvor megen skade

hand gjorde hende, mens tilstaar at have gi-
 -vet sin sal: {Kone} og frugtsom/m/elige Kone
 alle de Kniv sting og skaar, som findes an-
 -tegnet, og er oplæst, udj Lensmand og Mænds
 forretningen. fremdeels forklarede hand, at
 (... ...)g saaleedes før ad med min Kone Raabte
 (og) skreg hun, hvor over Gienterne paa støllene
 kom til dem, mens de var ej goed for at Reede
 hende, da Reiste alle {Folck af støll} gienterne
 af støllene efter Folck, og tog hands søn med dem,
 (da) hand Eene blev hos hands Kone i lang stund,
 efter at hand havde gjort den/n/e uløcke paa sin
 Kone, indtil Folck kom og tog ham fat, dog
 (vil)de de første Folck icke gaae ind i sæhl huusset
 (at) tag ham, endskiønt ieg bad der om, førren
 (der) kom fleere Folck, da de kom ind og tog mig,
 (og) førte mig bunden her need til Wangen.

Barth, i henseende til Delinqventens Qvachelvor-
 -ne bekiendelse og forklaring, fant fornøden
 (her) at tilspørge Delinqventen, i henseende til
 (alt) hand har sagt, at da hand første gang, efter
 at hand havde gjort ulycke og undvigelse, efter
 lod sig Kniven som hand havde øvet gierning-
 -en med, hvor hand da siden fick den Kniv, og
 (...) hvor med hand til sidst øvede det græsselige
 (Mo)rd paa hands huustroe. 2° at da hand
 (...) tydelig har villet tilstaaet saa vel den
 første som sidste forseelse, saa omstændelig
 (hvis) passeret er, saa fant Comparenten sig be-
 -føyet i særdeelehed at paastaae, det de forhen
 (...) givene og indstevnte widner maatte
 (til) Examination antages, ligge som og at
 Lensmanden med de 2de Mænd, som haver givet
 (det pass)erede forhør beskreven, som her i Ræt-
 (-ten er wo)rden produceret, maatte sam/m/es Rig-

1749: 186

1749

-tighed under Eed bekræfte, siden (... resten av linja ...)
 for Rætten fremstillede dem. disuden (tilspurte)
 Comparenten Delinqventen om hands (huustroe),
 da hand sidste gang Mordatisch overfaldt (hende, bad)
 han/n/em spare sig og give sig tiid i det (...)
 \h(... ...)/ indfalde til Gud med (vemo)dig bøn om sy(nds)
 forladelse i fald hand saaleedes som hand be(...)
 vilde forkorte hendes dage og skilde hende (fra) livet.

Morderen Johan/n/es Olsøn swarede til dend første qvæstion, at der laae toe øxser under
 sængen j sæhls huusses!! (huusset), som bruges til at hugge støls ved med, og Kniven tog
 hand i sit Eget huus dend ene gang hand om Natten var hiemme. til dend anden qvæstion

swarede hand ja, det forholdt sig saa at hun bad ham der om, mens (da) skaden og ulycken war da alt giort.

Afskeediget

siden det er seent paa aftenen, udsættes sagen til i Morgen Klocken 8te Formiddag, da parter, widner, besigtelse Mænd og de qvinder som haver besigtiget dend dræbte Kone, haver at møde til videre forklaring og examination.

Dend 8de Julj blev end videre med Tinget Continueret, og blev da næst foran førte Morder sag foretaget.

Procurator Barth møtte og stillede Morderen Johan/n/es Olsøn Ulwen for Rætten. Og der næst bad at de forhen benævnte vidner maatte antages til forklaring, siden Delinqventen endnu icke har giort (anden) bekiendelse end dend hand igaar udsagde. Morderen Johan/n/es Olsøn swarede, det hand ingen anden bekiendelse kand gjøre end dend hand igaar aflagde, thj hvad hands første øvede slem/m/e gierning udj (den/n/e) sag er betræffende, da kand hand aldeles icke erindre hvorleedes tilgick, siden det skeede i druckenskab.

Lensmanden John Henrich Blomberg med de 2de af Fogden opnævnte Mænd Erich Olsøn Søndve!! (Søndve) og Erich Aamunsøn Hærrem (møtte), da derres skriftl: udstyrede og her i Rætten producerede forretning blev dem forrelæst, da de dend med opragte fingere for Rætten beEedigede.

Procurator Barth paastoed der næst de widner afhørte angaaende dend første tildragelighed. de til wedermælle indwarslede, neml: Kari Bærre, paa hvis vegne møtte hendes Mand Joen Bærre og tilstoed lovl: warsel, og at hands huustroe ej kunde møde formeedelst dend af hands swoger, Morderen Johan/n/es Olsøn Ulven hende givende blaisur. liggeleedes møtte Tosten Ulven, som tilstoed lovl: warsel. de indstevnte vidner møtte liggeleedes, undtagen Torchiel Øvejord. Eedens forklaring blev vidnerne forrelæst og formanet at agte dem fra falsk Eed, der næst hver for sig særdeeles alleene examineret.

1ste Vidne, Ole Olsøn, huusmand paa Gaarden Ulven, fremstoed for Rætten, [med] opragte fingere aflagde Eeden

og vidnede, at omtrent for 4 ugger siden (...)
Morgen tillig laae widnet paa sin seng, (og hørte da)
stoer skriig og Jam/m/er udj {Morderen} Johan/n/es Olsøns (stue),
da stoed vidnet hastig op og sprang ud, og da møtte (hand)

1749: 186b

1749

(... heile linja ...)
(... fyrste del av linja ...) (wid)net sigende, nu har Johan/n/es giort
(... neste heile linja ...) hos vidnets
(... fyrste del av linja ...) boer paa sam/m/e gaard, da laae Johan/n/es

Olsøns huustroe, nu sal: Torbiør Jonsdatter, og hendes sviger Moder Kari Bærre, paa Gulvet i stuen og blødede saa blodet løb af dem her paa Gulvet, og var nu sal: Torbiør Jonsdatter skaaret imellem (beg)ge skulderne, saaleedes at skaden begynte j den høyere axsel og gick need efter til dend wenstere axsel. Kari Bære war med en Kniv stucket tverts igien/n/em dend høyere Arm strax oven for haand leedet, og war det tilsuene at see som hand kunde have skaaret noged til efter at Kniven war stunget igien/n/em armen, til det huul som war oven paa armen, war meged større end det andet war under Armen. da sagde begge disse Koner til widnet at Johan/n/es Olsøn havde giort denne ulycke paa dem, og begierede de begge af vidnet, det vidnet wilde Reisse her til Wangen og give det an, da widnet strax Reiste her need til Wangen og gav det an for Lensmanden, da Lensmanden sagde til widnet at hand skulde give det an for hr: Obriste Lieutenant Nordahl, det hand og strax gjorde. mens widnet saae ej

Johan/n/es Olsøn da widnet kom ud af sin seng, saasom hand da alt var Rømt. (...) Tosten Ulven sat paa Kracken i sam/m/e stue hvor disse tvende Koner laae og bløtte!! (blødde), og war Tosten Ulven skaaret i dend venstere Arm, siggende til widnet, see her hvad ieg har faaed, og war i stuen, foruden disse 3de beskadigede, Aad Qwarmoe og Torchiel Øyejord. Fremdeeles forklarede widnet, at Johan/n/es Olsøn boede forhen paa Gaarden Bærre, og havde byttet sig til Ulven. (Han) kom {sam/m/e} om Onsdagen ved Middags tiider, /: som war dagen førren hand gjorde dend første og omwundene ulycke :/ til gaarden med ald sit følge, mens widnet war ej hiem/m/e sam/m/e dag, mens kom om aftenen hiem, og da talte widnet med Johan/n/es Olsøn, som war drucken, dog war hand [denne]? tiid icke meged drucken, da bad Johan/n/es Olsøn widnet ind, da widnet gick med ham ind i stuen og blev skiencket 3de gange, mens widnet gick hen i sin Egen stue og lagde sig, altsaa ej ved widere at forklare end nu widnet er. widnet swarede ellers paa tilspørgelse, at have talt med Johan/n/es Olsøn efter at hand havde gjort dend første ulycke, førren hand war bleven

(greben), efter at hand havde gjort dend sidste uløcke.

2det Vidne, Aad Iwersøn, til huus paa Qwarmoe, med opragte fingere aflagde Eeden og widnede, at omtrent (for ...) ugger siden, paa en Onsdag aften seent, kom widnet til Gaarden Ulven, og da war der et vel- (-... ...), saasom Johan/n/es Olsøn havde byttet sig (fra) gaarden Bære til Ulven, og da war der nogle (Folck) af Præstegieldet som sat hos Johan/n/es Olsøn (og dr)ack, neml: Tosten Ulven, Kield Flisserafn,

1749: 187

1749

Iwer Ulven (... resten av linja ...)
 Navnl: Aschiel Sygnebærre, og (... Resten av linja ...-)
 -beden af sin wær fader Iwer Ulven, siden (...)
 kom der for at hielpe ham at fløtte til (Ulven ...)
 da var Johan/n/es Olsøn i talle med sin (stiffader)
 Iwer Ulven om noget Formynderskab som Johan-
 -nes skulde anam/m/e. siden ud paa Natten, da de (var)
 bleven noget drucken, siger stiffaderen Iwer
 Ulven til Johan/n/es Olsøn, du war noget (...)
 med mig om Renten, siden ieg har været (...)
 med dig, da swarede Johan/n/es, der som du tækker det,
 saa kand det blive som det war, siden om Natten,
 da det blev noget Mørck, Reiste dend ene efter den
 anden ud, indtil Johan/n/es Olsøn og vidnet blev sid-
 -dendes alleene tilbage paa Kracken, (...) en g(ammel)
 Kone Gyri Nessem blev hos dem siddende, da tog
 widnet en dyne og lagde sig need paa Kracken (...)
 stuen, da widnet havde lagt en stund, kom (... ...-)
 -en til Johan/n/es, Tosten Ulven, Iwer Ulven og
 Johan/n/es Olsøns Moder Giertrud Ulwen, og som
 Johan/n/es Olsøns Kone laae i sengen, sigger hand
 til sin Kone, du græder ad mig og leer (ad mig)
 nogen stund, der efter gick vidnet ud i (...) g(...-)
 -ren, da hørte widnet et skrig inde i stuen, (...)
 blev widnet bange og sprang til stuedøren,

da widnet kom i dørren, saa hand et Røre af (...) hende ved sengen, hvor Iwer Ulwen sin Moder, (en) gl: swag Kone, hun laae, og da war i stuen Johan- nes Olsøn Ulwen, Tosten Ulven, ogsaa Qvind Folck var i stuen, og Johan/n/es Olsøn havde K(niv) i dend høyere haand, og holt haanden i væiret, (da) tog widnet Johan/n/es om haanden, i tancke at tage Kniven fra ham, mens Johan/n/es war ham for stærck, endskiønt Tosten Ulwen holt og i h(aanden), og da saa widnet at der laae qvindfolck paa gulvet og bløtte, mens kand ej wide om det var Et eller toe, mens de saa begge holt i Johan/n/es Olsøn, drog hand dem begge med sig ud af (stuedø-) -ren. uden for dørren war en steen, der fa(lt) widnet paa og blev liggende: og som widnet sprang strax op igien med skriig, om der (var) nogen de wilde kom/m/e og afværge skade, da (saae) widnet at Johan/n/es Olsøn foer imel: tvende huuser og havde sin ene haand i Tosten (Ulvens) haar, og træckede ham efter sig, og udj dend a(nden) haand havde Johan/n/es Kniven. da sprang widnet atter til og greeb i Johan/n/es og Ryckede ham fra Tosten: da falt widnet og Johan/n/es begge ud for en liden ham/m/er og Kantede nogle (...), da Raabte Tosten, som stoed oppe paa ham/m/eren, til widnet, waer dig, hand gjør dig skade, da s(prang) widnet fra Johan/n/es, og Johan/n/es sprang nogle (steg) efter ham. da Reiste Johan/n/es ind igien/n/em, Klæd udj en skind trøye, mens mindes ej om (hand) havde noged paa hovedet. widnet gick da (...) til Tosten Ulven og besaae dend skade hand (havde) faaed, som war nogle smaa sribler eller (...) som hand war bleven skaaret i Maven, og (...)

1749: 187b

1749

(... nesten heile linja ...) (...)tere Arm.
 (... fyrste delen av linja ...) Tosten Ulvens (stue) , der laae
 (... neste heile linja ...) er paa gul-
 (-vet) (...), da først saa widnet hvorleedes de var
 (... fyrste delen av linja ...) Kone war skaaret bag i Ryk-
 -ken fra dend høyere skulder i snee need efter til
 dend venstere skulder. og wær moderen stucket
 tvert igien/n/em dend høyere Arm strax oven for
 haandleedet, da Reiste widnet til gaarden Nessem
 for at faae Folck til hielp at søge efter ham, og da
 fick widnet Toe Mænd med sig, og de søgte efter
 ham i Marcken, og blev de ham en gang waer,
 (... fyrste delen av linja ...) var saa langt i mellem dem at de ei
 kunde Naae ham, og hand flygtede stedse op efter i skouven.

Procurator Barth tilspurte Delin-
 -qventen, om hand tilstoed at have tilføyet hands
 huustroe og hands vær moder samt Tosten Ulven
 dend skade, hvor om widnerne nu har forklaret.
 Maleficanten Johan/n/es Olsøn tisltoed ulocket
 at havde tilføyet sin sal: Kone, hands vær moder
 og Tosten Ulwen, ald dend ulykke og skade som wid-
 -nerne har forklaret, og hand selv forhen har be-
 -kiendt, tilstoed at have fortientd ald dend straf
 (Rætten v)il tilkiende ham. begierede alleene at
 (faae) Dom. og \at/ alt hastig maatte blive og faae (...).

Morderen Johan/n/es Olsøns Defen-
 -sor Niels Traae lod tilføre, at det er bevisligt
 at dend første skade er skeed af Johan/n/es Olsøn udj
 fylderi og Rasser, og dend sidste uløcke paa hands
 huustroe, haver hand, efter dend sal: Kones egen
 bekiendelse, gjort fordj hun nægtede ham le-
 -gemlig omgiengelse, {dette Deffensor haa} eller
 (Egte)skabs pligt, det Deffensor haabede blev taged
 udj Consideration, i det øfrige Recom/m/endere-
 -de sagen til en Naadig Dom.

Procurator Barth
 lod tilføre, at da Delinqventen her for Rætten
 saavel i gaar som i dag utvunget og ulocket
 har tilstaaed og bekiendt sine øvede Misgierning-
 -er, saa holt Comparenten uforuden at opholde
 sagen lengere, eller paastaae nogen forre-
 -læggelse for det udeblivende widne Torchiel
 Øyjord, liggesom hand icke heller forlanger nogen
 forklaring af de qvinder som med Lensmand
 og Mænd bivaante besigtigelsen, siden de ej an-
 -det kand probe!! (prove), end hvad dend producerede for-
 -retning indbefatter og forklarer, og da
 Delinqventen har vedtaged uden videre udhal
 (eller) stevning betræffende det sidste forøvede
 at taale Dom til sin afstraffelse, og af Øfrig-
 -heden er forordnet forswar, der skal paa agte
 (hans) tarv, saa satte Comparenten j Rætte, og
 (...) paastand, at Delinqventen som
 (en) grov Mordere, bør straffes efter For-
 -ordningen af 16de 8tbr: 1697, samt Forordning-
 -en (af ...) indeværende aar, som igien-

1749: 188

1749

-tager dend (... resten av linja ...)
 og andere lige sindede (... resten av linja ...)
 og afskye: og ellers i følge Lovens bydende (have)
 sin hoved lod til Citanten, som Sigt og Sagefalds
 Eiere, forbrudt, og altsaa indstillede Comparen-

-ten sagen under forventende Dom.

Dom udj sagen af Sorenskriveren og hands Meddoms
Mænd saaleedes for Rætt Kiendt,

Dømt og Afsagt:

Med de afhørte widners Eedelige forklaring og
producerede siun og gransknings forretning, og
i særdeelehed Morderen Johan/n/es Olsøns
Egen {til} frivillige tilstaaelse og bekiendelse,
er det, efter Actens tydelige forklaring, at Jo-
-han/n/es Olsøn Ulwen[s] begangne og fast uerh(ørte)
grove Mord paa hands frugtsom/m/elige huustroe
Torbiør Joensdatter, tilstræckelig bleven be(viist)
og facta oplyst: thj først har hand dend 5te {Julj}
Junj nestl:, om Morgen en tiilig, udj sit fylderie og
druckenskab, uden at hand eller nogen der til har
kundet sigge aarsagen, udj sin Egen stue med Een
Kniv stundet sin vær Moder Kari Bærre tvert
igien/n/em dend høyere Arm, tæt oven for haandleedet,
og hands ægte huustroe Torbiør Joensdatter (har)
hand sam/m/e gang med Kniven skaaret i snee
need efter i Rycken imellem begge hendes
skuldere, item sam/m/e gang med Kniven gived To-
-sten Ulwen nogle Rifter over Maven, og til
slutning Een blaisur i dend wenstere arm, (der)
efter er hand Rømt, og stedse opholdt sig i skouen
og udløer, samt sæhls huusser, indtil Natten
dend 5te Julj, alt indeværende aar: j ald den/n/e (tiid)
har hands frugtsom/m/elige ægtefælle, uagtet
hand havde fahret saa u-Christelig med hinde,
dog af ægteskabs Kierlighed og Meedlidenhed
over ham, udj den/n/e hands flugt og Reter(...)
tilsendt ham Mad og livets underholdning,
Mens da hun dend 4de hujus skulde Reisse til
støels med sine Creature, hvor ved hand p(aa)
veien igien/n/em skouen kom i talle (med hende),
har hand sam/m/e dag, om Natten til dend 5te (hujus),
søgt til hende, hvor hun med et derres (...)
søn laae i en seng udj sæhls huusset, og der (laae)
sig hos dem, og efter at hand en stund havde (lagt),
har hand /: efter hands huustroes bekiendelse
er at læsse i besigtigelsens forretning (...)
hun paa hands anmodning Condiciona(... ...)
havde nægted ham dend legemlige omgiengelse,
efter hans Egen tilstaaelse, at hun skal (næg-)
-ted at tage ham til Naade :/ med Een (øxs sla-)
-get hende i hovedet, og som hun fick øxsen (fra)
ham, har hand atter udtrucken sin Kniv (og givet)
hende følgende blaisurer: 1° skaaret hendes
venstere axsel. 2° under dend høyere armen (skaa-)
-ret hende ind til beenet. 3° over den høyere

(... nesten heile linja ...) fingerene in-
 (-... nesten heile linja ...) (...)stere
 (... fyrste delen av linja ...) 6° inden i sam/m/e haand en
 (... fyrste delen av linja ...) hand skaaret hende i det
 (... ...) Bryst (... ...) i Maven, saa at endeel
 af hendes tarmer (laae u)den for der det var skaaren
 (...) paa Maven af den/n/e hands frugtsom/m/elige
 (qv)inde: saa at hun i alt med første blaisur har
 (i al)t 8te blaisurer, hvor af hun dagen der efter,
 (nem)lig dend 6de hujus, ved døden er afgangen.

(Kiendes saale)des for Rætt, det Johan/n/es Olsøn Ulven
 for disse af ham begangne Misgierninger og paa
 hands Frugtsom/m/elig ægte huustroe øvede gro-
 -ve (...), i følge Forordningen af 7de Febr:
 indeværende aar, af skarpretteren Knibes med
 gloende tænger, først uden for huuset hvor Mor-
 -det er begaaed, siden 3de gange imellem giernings-
 stedet og Rætterstedet, og aller sidst paa Rætter-
 -stedet, der næst Johan/n/es Olsøn Ulvens høyere
 (haand) levendes afhugges med en øxe, og siden
 (hovedet) i lige maader afhugges med øxen, og
 hands legeme af Natmanden [at] lægges paa steyle,
 og hovedet tillige med haanden fæstes paa en stage
 (...) over legemet: og skal hand, Johan/n/es Olsøn,
 (med bl)ottet hoved, stricke om halsen, og sam/m/en
 (bund)ne hænder, paa Natmandens skuffe før-
 -es fra Fængselet til Retter stædet: og hands
 hoved lod, i følge af Loven, bør være Citanten som
 Sigt og Sagefalds Eiere hiemfalden. Saalee-
 -des som nu Dømbt er, bør Morderen Johan/n/es
 Olsøn lide og undgielde inden 15ten dagge
 efter Dom/m/ens lovlige forkyndelse.

Lensmanden Johan Henrich Blomberg for ober-Told
 (Toldbe)tiendt Sig:r Brøcher efter forrige tiltalle
 mod Wiching Growe, æskede sagen i Rætte, siden den
 (forhen) Wiching Growe givende Lauvdag er bleven
 (ham) lovl: forkyndt widnes fast.

dend indstevnte

Wiching Growe møtte og swarede, at hand icke ved!! (veed)
 andet en[d] at de paastevnte skatter er betalt, saasom
 (hr:) Fogden Smed tog mit Krav an i sal: Fogden
 (...) Lems stervboe, og sal: Fogden Smed hands
 (qvi)ttering og et Mageskifte brev fra mig, samt
 (...) skatte bog, sigende mit Krav war
 (...) Rætt og hand vilde qvittere: mens ieg be-
 (-...)tet til bage, saa som Fogden Smed for

(hen ve)d døden afgick: dette ieg med widner
(...)mig til at beviisse, begierer der for sagen
(udsatt) til næste ting for at indwarsle widner.

Afskeediget

dend af Wiching Growe forlangende
(udsætte)lse indtil næst anstundende høsteting, billiges.

Tosten Biørche efter forrige tiltalle til Johan/n/es
Helleland og Niels Lii, æskede sagen i Rætte:

paa Johan/n/es Hellelands vegne møtte Procurator Barth,
(som ...) at hand var formaaet at gaae i Rætte
for ham og forsware hands sag, som ham uskyl-
-dig er paaført, men da Comparenten er ube-
(-kiendt udj) hvad forhen i sagen er passeret,

1749: 189

1749

saa maatte hand (... resten av linja ...)

-gen efter (... resten av linja ...)

af hvis passeret,

Niels Lii (... resten av linja ...) (for-)

-relæggelsen at være ham lovl: forkyndt (... resten av linja ...) (ligelee-)

-des møtte det forrelagde vidne A(...) (... resten av linja ...)

Afskeediget:

sagen gives Rum til i Morgen (...)

Procurator Barth paa Knud Ringheims vegne (...-)

-rede dend af hands Principal imod hands (...-)

-der og Medarvinger, efter hands sal: Fad(er ...-)

-de sag, udsatt, indtil et lovskicket T(ings vidne)

kand ærværvis til sagens oplysning.

(af de indstevn-)

-te sagwoldere møtte ingen efter paaRaabelse.

Afskeediget

dend forlangende udsættelse til (et Tings)

vidnes erværvelse, billiges, indtil sagen (af)

Citanten lovl: worder i Rætte Kaldet.

Procurator Barth møtte paa Knud Johan/n/esøn Ringheims

vegne og gav tilkinde, at hand til dette ting med

lovl: warsel haver indstevnt hands st(ef) M(oder)

Ingebor {Moo} Gullichsdatter Lofthuus (med vær-)

-ge Corporal Peder Reqwe, samt hands h(alv brødre)

Gullich og Siur Johan/n/essøn/n/er (... resten av linja ...)

efterskrevene vidners udsigende, Britte

Johan/n/esdatter, Michel Richolsøn og Christi Johan-

-nesdatter Giære, betræffende, om dem (...)

bekiendt og witterligt, at dend ene (indstevnte),

neml: Gullich Lofthuus, har sat i (... resten av linja ...)

nestleeden som/m/er, en deel penge paa (... resten av linja ...)

Fittie, som skulde tilhørre stervboen (... resten av linja ...) afgangne Johan/n/es Bottolphsøn Lofthuus, (som er) Citanten[s] Fader, hvilcke benævnte widner under Lovens faldsmaal er indwarslet for (at aflæg-) -ge dend af dem æskede forkalring.
 dend indstevnte Encke Ingebor Gullichsdatter Lofthuus (...) Corporal Peder Reque møtte og tilstoed lovl: warsel, liggeleedes møtte Gullich og Siur Johan/n/essøn/n/er og tilstoed lovl: warsel. de indstevn-
 -te widner møtte, undtagen Christi Johan/n/esdatter Giære, paa hendes vegne møtte hendes M(and) Anders Hallesøn Giære og tilstoed det hands huustroe er lovlig warslet, mens som hun nu er kom/m/en i barsel seng, saa kand hun (der fore) ej møde. Eedens forklaring blev de 2de (mødende) widner forrelæst og formanet at vogte sig for Meen Eed.
 Britte Johan/n/esdatter, gift med Michel Richolsøn, huusmand paa Hondve, sagde (...) det hun og hendes mand er begge i slægt (...) leed med indstevnte Gullich og Siur Johan/n/es-
 søn/n/er. med opragte fingere aflagde widnet Eeden og widnede, at nestleeden aar (...) laae widnet oppe i loftet paa Fittie, (...) hendes wær moder Ingebor Fittie om (Morgen)en tiilig [k]om til widnet og sagde, har du icke (...) Gullich Lofthuus har en tin Kande med (...), som hand vil giem/m/e. da stoed widnet op (og tog) sine Klæder af Kiisten, og hendes værmoder bar Kiisten ind i floren: dette skeede efter at Jo-
 -han/n/es Lofthuus war død, og Kort førren skiftet

1749: 189b

1749

(blev holdet) (... mesteparten av linja ...) (tilspurte) widnet om icke (... mesteparten av linja ...) og hørte paa (... fyrste delen av linja ...) talle. Resp: hendes mand war (... fyrste delen av linja ...) (...)flet og war wogen, mens ved ei (...) gav agt paa tallen. Rætten tilspurte widnet om hendes Mand saae paa at widnet leve-
 -rede hines værmoder Kiisten. Resp: nej, hand (saae) det ej. 2° hvor af widnet ved at hendes Mand (ej s)aa det. Resp: widnet ved det ej til wisse om hand saa det eller ej. 3° [om] widnet icke har talt med sin Mand om den/n/e handel. Resp: jo, hun har talt med hendes Mand om den/n/e handel.
 Barth tilspurte vidnet, om hun ved hvor lenge pengene beroede i Kiisten indtil Gullich Johan-
 -nessøn hente[de] dem tilbage. Resp: hun ved icke hvor lenge pengene blev staaende der, mens nogle dage efter at skiftet war til ende bragt, eller

holdt efter sal: Johan/n/es Lofthuus, da fick hun hendes Kiiste igien: Corporal Reqve tilspurte widnet, om hun saa Gullich paa Fittie, eller tin Kanden, eller pengene. Resp: hun saa igien/n/em bordtaged paa loftet, og saa Gul-lach staaende ved floers dørren, mens kanden eller pengene saa hun icke. Rætten tilspurte vidnet, om hun icke, siden den omwundene (...)gen, har talt med hendes Vær Moder Ingebor Fittie om disse penge. Resp: Nej.

2det Vidne, Michel Richolsøn, gift med nest forregaaende vidne, er til huus paa Haandve, med opragte fingere aflagde Eeden og vidnede, det hand veste (sle)t intet om disse penge eller om den/n/e handel, (ford)j hand laae og sov, da hands Moder skal have (tal)t med hands Kone: ej heller har hand nogen tiid talt med sin Kone der om: paa tilspørgelse swarede {swarede} hand, ej heller at wide noged (om) at Kiisten af hands Kone war udlaant, eller naar dend blev tilbage sendt. Barth tilspurte widnet hvor hand war, da hands huus-troe udlaante Kiisten til hands Moder, for (at) forvare pengene udj. Resp: laae og sov (paa) loftet. 2° siden at hands huustroe har forklaret at hand war wogen, om hand da (icke) i det minste hørte hvad som passerede. Resp: Nej, hand gjorde icke. 3° om vidnet icke (har) talt med sin Moder der om. Resp: nej, hand (har) icke. Corporal Reqve tilspurte widnet (om) Citanten Knud Ringheim har talt med widnet (... ..)ds widnesbyrd. Resp: ja, hand havde (talt) med ham ved Giestgiberiet.

Procurator Barth begierede Laudag for det udeblivende vidne Christj Johan/n/esdatter Giære, under Lovens faldsmaal til næste Rætt, da hand til sam/m/e tiid forbeholder sin Principals Rætt til at indkalde fleere widner.

Afskeediget

Det lovl: indstevnte widne Christi Johan/n/es -datter Giære forrelægges under Lovens

1749: 190

1749

faldsmaal (... resten av linja ...)
høsteting, (... resten av linja ...)
lægge (...) Tingswidne sag (... resten av linja ...)

Giestgiberen Johan Henrich Blomberg (... resten av linja ...)
det hand med Muntl: warsel til den/n/e Tægte dag
har ladet stevne og indkalde Sergiant(en ved)

hr: Obrister Leiutenant (Meidels) Compagnie,
sc: Frantz Wenwiig, v(...) som under (Lovens)
faldsmaal er indwarslet at anhørre (vidnerne)
Torgier Lii, Anders og Lars ibdm.: Brynild Kytte,
Siur Norreqval, Aamund Giere, Torgier
Ringheim, Anders (...), Iwer S(...),
om hvorleedes hand selger øll og brendeviin,
Almuen til fylderie og Citanten til fornær-
-melse udj de ham meddeelte Kongel: Allernaa-
-digste Previlegier. der for Dom at modtage
til undgiældelse, samt at sware processens omkostning.

dend indstevnte Frantz Wenwiig
blev 3de gange paaRaabt, mens ingen wilde
sware. af de indstevnte vidner møtte alle,
undtagen Brynild Kytte, som er bleven swag.

stevne vidnerne Niels Tollephsøn Bryn og Siur
Størksøn Nyrresbøen med Eed og opragte fingere
afhiemlede stevningens lovlige forkyndelse
at være skeed med 3 uggers warsel for (...)
Frantz Wenwiigs boepæl paa Rognes(... udj)
hands huustroes paahør, da hand (...)
kom ind og selv læste stevnelisten, hvor (udj)
hand stoed anført hvorleedes hand skulde (stev)nes.

Citanten paastoed sine widner Eedelig af-
-hørte. Eedens forklaring blev widnerne for-
-relæst og formanet at wogte dem for Meen Eed.

1ste Vidne, Torgier Larsøn, boende paa
gaarden Lii, med opragte fingere aflagde
Eeden og vidnede, at hand i den/n/e waar (har)
været 2de gange hos Frantz Wenviig, (dend ene)
gang kiøbte vidnet hos ham 2 potter øll, og
dend anden gang en pægel brendeviin, ogsaa
det hos ham i hands Logement, eller i (hands)
huus. dend første gang war Anve (Neqvitne)
der og drack for penge, og den anden gang
war Lars og Mogns Lii der.

2det Vidne, Anders Lii, Citanten frafaldt det[te] vidne.

3de Vidne, Lars Arnesøn, boende paa Gaarden
Lii, aflagde Eeden og vidnede, at hand i de(... ...-)
-ter war hos Frantz Wenviig, og da Kiøbte
hand 2 pægler hamborger brendeviin, (som hand tog)
hiem til sin Kone som war swag, foru(den hvad)
hand kiøbte og drack med Anders og Mogns (Lii),
og i den/n/e waar war vidnet der atter, og (war)
Torgier og Mogns Lii der med, og da Kiøbte vid-
-net 2 pægler brendeviin, og Torgier (Lii) 2 potter øll.

4de Vidne, Siur Norreqval, af-
-lagde Eed og widnede, at for 3 eller 4 (...)
siden war widnet der og Kiøbte 2 potter øll,

(... mest heile linja ...) sam/m/e gang
 (... fyrste delen av linja ...) (Michel ..)aatvet der.
 5te Vidne, Aamun Anfindsøn, boende paa Gaarden
 Giere, aflagde Eeden efter Loven og widnede, at
 den/n/e som/m/er var vidnet hos Frantz Wenviig, med
 (en) deel andere bønder, og da Kiøbte vidnet for
 (.. skil:) øll og drack, hvad de andere kiøbte, eller
 (re)tttere, hvor meged de kiøbte, ved vidnet icke,
 mens som/m/e kiøbte øll, og som/m/e brendeviin:
 (De) bønder som ware der den gang, war Anders Æen,
 (...)er Schierpe, Torgier Ringheim, Knud Lille
 Ringheim, og widnets huustroe war og med.

Citanten frafaldt de øfrige vidner, og erindrede
 om Lavdag for dend indstevnte sagvoldere.

Afskeediget,

dend lovl: indstevnte Sergiant Frantz
 Wenviig forrelægges at møde til næst anstundende
 høste ting for dette Tinglauv, naar den/n/e sag
 worder paaRaabt.

Dend 9de Julj blev Rætten atter betiendt med det ordinaire Laug Rætt.

Skifte breved efter sal: Anna Knudsdatter, sluttet d: 26de Martj 1749,
 blev læst, og var sterv boen Eiende og tilhørende jordegøeds
 udj Gaarden Mærringen 4 ½ mrk: smør, vurderet 40 rd:, og udl:
 i arv til arvingerne, neml: Enckemanden Lars Larsøn
 (2 ¼) mrk:, Kari og Herborg Hansdøttre, hver 1 1/8 mrk: smør.

Torgier Baarsøn Hæve[s] Declaration af 8de Julj 1749, imod
 (den a)f hr: Haar ved dette Ting lyste Declaratiom, blev læst.

Obrister-Leiut: Nordahls udgivene bøssebrev, med Revers,
 (af ?)de Januarj 1749, til Herbrandt Larsøn paa 1 Løb 1 pund
 (?) mrk: smør udj gaarden Tachle, blev læst.

(...) Larsøn Nedr: Fen/n/e og Størk Johan/n/esøn øfre Fenne udgi-
 -vene odels Mageskifte brev af 1ste Febr: 1749, hvor efter
 (de) Mageskifter derres jordebrug til hver andere, som ellers
 (saa) lydende j skiøde bogen er indført, blev læst.

Procurator Barth for Rætten møtte efter begier af Torgier
 (Ste)phensøn Bryn og gav til kiende, at hand med skriftl:
 stevning datteret 12de Junj sidstl: til dette Ting haver
 indkaldet stædets Sogne Præst hr: Christopher Haar
 at anhøre en deel udj stevningen benævnte og ellers
 benævnte med nu indstevnte widners forkla-
 -ringer, saavel betræffende det Mellem hr: Haar
 og Citanten som ungdom sluttete forlig angaaen-

-de offeret, som og om tildrageligheden mel: vel-
 -bem:te hr: Haar og Citanten d: 31de Maj nestl:., da
 (han)d uden Ringeste føye blev nægtet at antages
 (til) skriftemaal og Altergang, med videre stevne-
 -maalets formeld, som hand i Rættten producere-
 -de, der lyder som følger. der næst gav Procura-
 -tor Barth til kiende, at de widner som ej i stevning-
 (-en fin)des tilført, mens nu er stevnt under Lovens
 faldsmaal til dette Ting at møde og aflægge derres
 forklaring, ere følgende. Anders Lii, Torgier
 (...)e, Ingebrigt Røtte, Wiching Bræche, Michel
 (...)qvitne, Joen Siursøn Hondve og Siur Jer-
 (-..., hvor) efter hand wilde fornem/m/e om indstevnte
 hr: Haar og vidnerne møder.
 Procurator Cramer for Sogne Præsten hr: Haar møtte, og paastoed
 stevningen ved kalds Mændene maatte blive

1749: 191

1749

afhiemlet (... resten av linja ...)
 og Siur Størksøn Nyrresbøen med (opragte fingere)
 afhiemlede stevningens forkyndelse (... resten av linja ...)
 saaleedes at de med meere end 14ten (dagge lovl:)
 har forkyndt dend i Rættten oplæste stevning (paa)
 Wangens Præstegaard, og det udj Præstens stue
 Een Fredag, da Præsten hr: Haar ej war hiem/m/e,
 mens kom hiem dagen der efter, altsaa (forkyndte)
 de stevningen for Præste Konen, og \da/ de hafde læst (et)
 stække der af, wilde Præste Konen ej (wide)re (hørre)
 der af, hvor for de ophold at læsse, og leverede (hende)
 en Copie af stevningen. saa har de og for (... de)
 udj stevningen Navngivende widner, der(res boe-)
 -pæll lovl: forkyndt stevning[en].
 Procurator (Cramer)
 paa Sogne Præstens hr: Haars vegne, lod tilføre,
 det hand af Torgier Stephensøns stevnemaal, (...-)
 -ne har seet, hvorleedes bem:te Soldat nu atter (...)
 sig til formand udj trættemaal til andere lige(sin-)
 -dedes optærgelse, men de godes forargelse, og (...)
 om en sag der hænger paa Sogne Præstens samvittig-
 -hed, neml: at antage ham til skriftemaal og paa-
 -følgende Altergang, naar ham løster (...-)
 -sten finder ham ubereedt og der for Kierlig
 paa minder ham, at Suspendere sit forsætt til (en)
 anden beqvæm/m/ere tiid, thj forbeholdt velbe(m:te)
 hr: Haar sin lovl: paa Ancke over st(evnemaalets?)
 infirerede haarde belastelser, trøstende (...)
 at hands over mænd icke skal laste, det ha(nd)
 Raader Citanten, at opsætte sin paastand (om Al-)
 -tergang, da hand, Neml: Citanten, dagen (...)

wiste sig inportün, trodsig og opsetzig imod
Præsten, som intet ubillig gjorde eller tallet
imod ham. i det øvrige Reserverede bem:te Cramer
med fornødene qvæstioner til widnerne at (oplys-)
-se sagen, saa fremt Citanten endelig attr(...)
at frem/m/e sin willie, for ventelig til hands
skade, ellers producerede han Et skriftlig (Indlæg)
fra Klockeren Sig:r Horsenius, og anviis(nings)
brev fra Capellanen hr: Blytt, den/n/e sag (betræf-)
-fende, hvilcket brev hand forlangede med Rættens
paategning tilbage leveret.

Dom/m/eren (for-)
-manede Citanten, {ej} at falde fra dette stevne(maal)
og forlige sig med sin lærre[r] og siælle sørger,
forinden det skeede, kunde hand umuelig for(lige)
sig med Gud: dets aarsage Dom/m/eren inu for(maaede)
ham til forligelse og et forsohnligt hierte.

Citanten swarede hand vilde forliige naar det kunde (blive)
paa en skickelig maade.

hands antagene Procurator
Barth Raadede ham, neml: Citanten, end selv (til forliig).

Procurator Cramer declarerede, at hr: Haar (...)
mindes icke heller troer, at have brugt, det (...-)
-ler imod Citanten til at belaste ham med, (...)
Haar har været og er villig at antage ham (...)
værdige Sacramente, naar hand findes Chr(...)
og velbereed.

Citanten begierede sagen udsatt til i
eftermiddag, at hand forinden kunde (...).

Afskeediget,
sagen udsættes til i eftermiddag (...)

Procurator Barth paa hr: Obrister Leiutenant (hr: Nordahls?)
vegne gav til Kiende, at hand til dette Ting lovl:

1749: 191b

1749

(... mest heile linja ...) bonde Man-
(... mest heile linja ...) og Doms lidel-
(... fyrste delen av linja ...) Egen tilstaaelse, udj sit ægteskab
(... fyrste delen av linja ...) Leiermaal uden for sit ægteskab
(... fyrste delen av linja ...) Kari Nielsdatter Qvæsdahlen, som befin-
-des at være udj andet og 3de leed beslægtet med hands
(...) huustroe Anne Olsdatter, for saadan sin
(...)de forseelse ei alleene lide Dom til afstraffelse,
men end og {til dobbelte leiemaals} til boes lods
forbrydelse. til vedermælle \er/ og indwarslet lejer-
-maals begiengerens huustroe, om hun noged til sagen
haver at sware. ligeleedes er indwarslet til Doms
lidelse dend besvangerede qvinde Men/n/eske Kari Ni-

-elsdatter Qwæsdahlen at møde og for hendes begangne
(lø)sagtighed med gift Manden Ole Nielsøn, Dom at
lide til afstraffelse, som og formue forbrydelse,
(si)den hun i andet og 3de leed er beslægtet {be} med lejer-
-maal begiengerens huustroe, og vilde hand for-
-nem/m/e om de indstevnte møder.

sagvolderen Ole

Nielsøn Mørqve møtte, tilstoed lovl: warsel, det sam/m/e
havde hands huustroe bekom/m/ed, mens som hun hver
tiime wentes j barsel seng, saa kunde hun nu ej møde.

Paa dend indstevnte Kari Nielsdatters vegne mø-
-tte Hans Hirt, som gav til kiende det hun har faaed
lovl: warsel, mens er kom/m/en j barselseng, og havde
(hende)s barn til Daaben i Søndags, der for hun nu ej kand møde.

Procurator Barth paastoed forrelæg-
-gelse for de udeblivende til høste Tinget, om Per-
-sohnlige møde, da hand belover at besørge de paagiel-
-dende lovl: forswar.

Afskeediget.

den lovlig indstevnte Anna Olsdatter Mørqwe og Kari Nielsdatter
Qwæsdahlen haver til næst anstundende høste ting for dette
Ting lauv her for Rætten Persohnlig at møde.

Procurator Barth møtte og begierede at dend sag indstevnt
af Tosten Biørche Contra Johan/n/es Olsøn Helleland
og Niels Lii, samt dend Tings widne sag indstevnt
af Torgier Bryn Contra hr: Haar, maatte udsættes
til i Morgen, saa som Comparenten idag matte for-
(-fa)tte en appellations stevning udj dend grove
Mordere Johan/n/es Olsøns sag.

Dend (10?)de Julj blev atter Rætten betiendt, er passeret som følger.

(...) Arnesøn Nesthuus lod opbyde 66 rd: 5 mrk: 7 s: børnepenge, hands
(...)ig Gur!! (Guri?) Larsdatter Soue, om nogen dem imod Suf-
-ficant pant for lovlig Rente wilde have.

(...)s Hallesøn Giære udgivene Pante Obligation af
(?) Nobr: 1741, læst til Tinge d: 13 Nobr: nest efter, og
indført j Pante bogen paa [fol:] 65, stoer 60 rd:, at være
(...)ige til Peder Olsøn Nyrre, blev efter paateg-
-net qvittering af 26 Nobr: 1748, i Rætten til udslættelse
anviist.

(... ..)søn Nedr: Fenne og Størk Johansøn Øfre Fenne
(...)r skrevne odels Mageskifte brev af 1ste Febr:
1749, hvor ved de Mage skifter derres paaboende jordebrug
(med hv)er anden, blev læst lydeligen for Rætten.

(...) udgivene bøxxel brev, med Rewers, af 6 Martj

(... til ...) Johan/n/essøn paa 1 L: 18 mrk: s: i gaarden Grove.

(...) Johan/n/essøn Fenne udgivende skriftl: forpligt af
(?)de Julj 1749 til Herborg Larsdatter, betræffende hendes
underholdning for livs tiid, blev læst.

1749: 192

(.....)

bøxxel (.....)

til Knud (.....)

6 mrk: smør (.....)

Kiel Larsøn Lii og Ma(th)ias (.....)

-søn Lii med huus tr(...) udgiven (.....)

af 8de Julj 1749, betræffende deres (.....)

hr: Justite Raad Steensen udgivene (.....)

af 16de Octbr: 1748, til Iwer (.....)

Det øfrige som paa dette Ting er p(asseret)

anført udj Een nye Protocoll (.....)

sluttet I Jesu Navn.

Fleischer

1749: 192b

Udi denne Bog, som indeholder (.....)

Halvfembsindstiuge Numererede (.....)

forseiglede Blade, og er indretted (.....)

Justits-Protocol for Wosse Præste (.....)

udi Wosse Fogderie, haver (.....)

Sorenskriver over Hardanger, Woss og (Norhordlehn),

Cancellie Raad Johan Seckman Fleischer (.....)

Eed og Embeds Pligt, at indføre alt (.....)

Tingene udi det forbemelte hannem allerna-

digste anfortroede Wosse Sorenskriveries

forefalder, eller Hannem ved å parte O(rdre)

bliver anbefahlet, og det saa lovligt som Han

Selv agter at an- og til-svare, (.....)

denne Protocol er fuldskreven, (haver Han)

dend her til Stiftet at indlevere, og (derefter)

en anden under Vedbørlig Forseigling

at udtage. Bergen d: 24 Maij A(.....)

?? sign. ??

Som Kongl: allernaadigst constitueret Stifft-befahlings Mand
